LEXICON AETHIOPICUM AD EMINENTISS. PRINCIPEM S. R. E. CARD. ANTONIUM...

Jacobus Wemmers, Josè Maria Fonseca de Evora

Digitized by Google

6
25 L
43

K
7:2

[C-35·A·29]

32. 3-F 11

Digitized by Google

ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ዘልሳነ፡ ግዕዝ፡ ዘይሰመይ፡ ከሌዳዊ፡ ዘያአምሩ፡
ኵሎሙ፡ ሰብአ፡ ኢቲዮጵያ፡ ተገብረ፡ በእደ፡ አባ፡
ያዕቆብ፡ ዌምሜርሴ፡ አንትዌርጲያዊ።

LEXICON AETHIOPICVM

AD

EMINENTISS. PRINCIPEM S. R. E. CARD.

ANTONIVM BARBERINVM

In quo omnes voces linguæ ግዕዝ፡ *quæ & Chaldæa dicitur, ex Aethiopum libris, & monumentis nunc primùm collectæ, ordine alphabetico, ſub ſuis ſingulæ radicibus digeſtæ, continentur, & explicantur.*

Cum eiuſdem linguæ Inſtitutionibus Grammat. & Indice vocum latinarum.

Authore R. P. M. IACOBO WEMMERS *Antverpiano Ordinis Carmelitarum Regul. Obſeru.*

ROMAE.
Typis & impenſis Sac. Congreg. de Propaganda Fide. 1638.
SVPERIORVM PERMISSV.

ROMA

EMINENTISS. PRINCIPI

ANTONIO BARBERINO

S.R.E. CARDINALI

Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Præfecto.

ALEXANDER ille Macedo cuius virtutibus, quod rarum, reſpondit fortuna, edicto vetuerat

ne quis ſe præter Apellem
Pingeret; aut alius Lyſippo duceret ære.

Quo ego exemplo deterritus (*Eminentiſſime Princeps*) cunctabar Eminentiæ tuæ offerre quidquam rerum mearũ, quas agnoſco prorſus impares, & indignas tanto ſplendore. Sed

eadem hiſtoria fuit mihi Pelias haſta, aiunt enim ab eodem Alexandro Chærilum quendam frigidum, & ineptum poetam, pro *incultis, & malè natis verſibus retuliſſe acceptos regale nomiſma Philippos:* quo poſteriori paradigmate recreatus; Volumen hoc (quod à me ad Aethiopum monumēta aliqualiter cognoſcenda confectum eſt) Eminentiſſ. tuæ claritati illuſtrandum arripui, nec immeritò, æquum quippe eſt, vt ſi egò labores hos fidei propagandæ (cui tu præſides) impenderim, eoſdem quoque tibi venerabundus offeram, maximè cùm atrum hoc nigrantium Aethiopicarum litterarum opus, naturam ſuæ gentis imitans, ſplendore aliquo poſtulet illuminari, quem ſanè in tutela Clariſſimi Patroni inuenire ſperat, dum ſolem iſtum ſtemmata veſtra irradiantem, non propinquis modò, ſed etiam longiſſimè diſſitis, obſcuritatis nebulas detergentem intüetur, vt vel eo benignitatis allectum fulgore, nigrediniſque ſuæ oblitum (quod hoc ſeculo minimè auſum fuerat) in lucem prodire non dubitauerit; eo igitur benignitatis fauore quo allicere blandè dignatus

es

es ſuſcipe, ſoue, protege, nec tam munus ipſum, quàm addictiſſimum offerentis animum conſideres velim, quo Eminentiæ tuæ perennem beatitudinem, felicitatemque perpetuam ſemper exoptat.

ROMA

Fr. Iacobus Wemmers Carmelita.

AD

AD LECTOREM.

CVm elegantiſſimam, & vetuſtiſsimam linguã, qua Aethiopes, ſiue Abyſsini in ſuis libris ſacris, & profanis conſcribendis vtuntur, quæquè apud illos ea in veneratione & vſu eſt, qua apud nos lingua Latina, ad peramplæ Eccleſię Aethiopicæ vnionem procurandam, vnicè animaduerterem neceſſariam, eamque annis ab hinc centum & amplius, in Eui opam vix importari ceptam, modo quaſi incognitam, & obliuioni traditam conſpicerem: animum induxi meum aliquale Deo, & miniſtris fidei propagationis obſequium præſtiturum ſi ex omnibus, quos hìc habere poteram Aethiopum libris, & monumentis (ad huius linguæ notitiam facilè adipiſcendam) Lexicon, & Grammaticas inſtitutiones *colligerem; Verùm cùm libri tam impreſsi, quàm manuſcripti perpauci ſint, hinc etiam præſens Opus non adeo limatum, nec ea verborum copia (qua forſan par erat) adornatum, pro nunc in lucem edere cogor: nihilominus voces omnes quæ in toto nouo Teſtamento, Pſalterio, Canticis Canticorum, atque Miſſali Aethiopico continentur, excerptis etiam ijs quas in multis manuſcriptis adnotaueram, ad ſuas ſingulæ radices relatas, quàm fideliter potui interpretari, & explicare ſtudui. Si quid autem alibi erratum eſt, id doctiorum iudicio ſemper ſubiectum eſſe volo. Vale.*

FR.

FR. THEODORVS STRATIVS Mag. Generalis Ord. B. Virginis Dei Genetricis MARIAE de monte Carmelo antiquæ obſeruantiæ regularis.

T*Enore præſentium facultatem damus R. P. M. Iacobo Wemmers noſtræ Prouinciæ Belgij profeſſo Sacerdoti typis mandandi* Lexicon Aethiopicum *ab ipſo compactum; Si tamen prius licentiam obtinuerit ab ijs, ad quos ſpectat, & eiuſmodi* Lexicon *fuerit approbatum ab illis, quibus ab Reuerendiſſ. P. Mag. Sac. Palatij eius reuiſio demandabitur. Horum fide, &c. Datum Romæ die 3. Februarij. 1637.*

Fr. Theodorus Stratius Gñlis Carmelit. antiquæ regularis obſeruantiæ.

Locus ✠ ſigilli.

Fr. Franciſcus Montius Secretarius Ord.

Impri-

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

A. Torniellus Epiſc. Nouar. Viceſg.

IVſſu Reuerendiſſ. P. Fr. Nicolai Riccardij Sac. Palat. Apoſt. Mag. *Dictionarium Aethiopicum* Adm. R.P.M. Fr. Iacobi Wemmers Carmelitæ examinatum, ſingulas voces cum ijs, è quibus deprompta fuerant locis, ſingulari ſtudio conferendo, ritè & ordine cenſui. In eo non ſolùm non offendi errores, ſed potius omnia verba, voceſque tanta diligentia, & induſtria collectas, tàm exquiſita metodo digeſtas, ita fideliter è libris, & monumentis Aethiopicis allegatas inueni, vt vel inde opus hucuſque deſideratum, tantoque ſtudio elaboratum digniſsimum iudicem, quod in gratiam eorum, qui exterarum linguarum vti & ſacræ Scripturæ ſtudio delectantur, prælo ſubditum mox publici iuris fiat. Ita cenſeo Romæ è domo profeſſa. 20. Februarij. Anno 1637.

Athanaſius Kircherius è Soc. Ieſu.

Imprimatur

Fr. Nicolaus Riccardius Sac. Palatij Apoſt. Mag. Ord. Prædic.

S A-

SACERDOTVM ÆTHIOPVM.

Domus S. Stephani.

CARMINA.

Ad Adm. R. P. M. Iacobum Wemmers Carmelitam Primum Lexici Aethiopici Authorem.

ወናሁ ፡ ንሕነ ፡ ኢቲዮጲያውያን ፡ ናኤምር፡ ወናስምዕ፡ ሎቱ ፡ በኣንተ ፡ ኂሩቱ ።
ለአበ፡ ያእቆብ፡ መንኮስ፡ ዘቅድስት፡ ማርያም ፡ ዘደብረ ። ቀርሜሎስ ።
ዘጸሐፈ፡ ክሌኤቱ ፡ ስልት፡ ዘኢቲዮጲያ ፡ ወሮማይስጥ ፡ ልሰናት ።
እንዘ፡ የሐሥሥ፡ ሌሊት ፡ ወመአልት ፡ እምቅዱሳት፡መጻሕፍት።
ኤንበለ፡ ይርክብ፡ እረፍት፡ በበኦለት፡ ወበሰናብት ።
እንዘ፡ ይቀድሕ፡ እምአፍለገ፡ መጻሕፍት ።
ከመ፡ ዘይትቀዳሕ፡ ባሕር፡ እምአፍላጋት ።
ሠርሐ፡በብዙኅ፡ ገአራት፡ እንበለ፡የአምር፡ ዘኢቲዮጲያ፡ ልሰናት።
ዘንተ፡ ኵሎ፡ አእሚረነ፡ ድካሞ፡ ዘአባ፡ ያእቆብ፡ በትግኀት ።
ጸሐፍነ ፡ ኅዳጣን፡ ቃለት፡ከመ፡ ንኩኖ፡ ሰማእታት ።
እስመ፡ በከመ፡ጸሐፎ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ በልብ፡ ትግኀት ።
ንሕነኒ፡ ኢጸሐፍነ፡ በሐሰት፡ ከመ፡ ንኩኖ፡ ሰማእታት ።
አለ፡ ጸሐፍነ ፡ በጽድቅ፡ ወበእምነት ።
አዲሂ፡ እለ፡ ኮንከሙ፡ አጋእዝት፡ አው፡ ካህናት፡ወክርስቲያናት ።
ኢትርስእዎ ፡ ለአበ ፡ ያእቆብ ፡ ከመ ፡ ዘየሀልፉ ፡ በሌእለ፡ ባሕር ፡ ማእበለት።

✠ ✠ አለ፡

አላ፡ ተዘከርዎ፡ በጸሎታት፡ ወበኵሉ፡ ነገረት፡ እስመ፡ ለዘጸሐፎ።
ወለዘፈተቶ፡ ወለዘሜጦ ።
ይጸልዎ ፡ በብዙኁ፡ ይሁብዎ፡ አስቦ ።
በቅዳሴያት ፡ በአማን፡ በጸሎታት፡ ወበማሕበራት ።
በአንተ፡ ዘገብረ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ለበቴኤት ።
ከመ፡ ይትመሐሩ፡ በቱ፡ ካህናት፡ ወሕጻናት ።
ከማሁ፡ ገብረ፡ ዐቢይ፡ ኂሩታት፡ በእንተ፡ ፍቅረ፡ መለኮት ።
እእሚሮ፡ ከመ፡ ይርከበ፡ እሴተ፡ በሰማያት ።
በአሉ፡ አሐቲ፡ እለት፡ በአሠዱ፡ ፍትሕ፡ ቅውምት ።
አመ ፡ ይመክእ፡ ክርስቶስ፡ ንጉሠ፡ ስብሐት ።
እምለከ፡ አማልክት፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ወልደ፡ መለኮት ።
ወሀቤ፡ እሴት፡ ለእለ፡ ይትለአክዎ፡ በርቱዕ፡ ፍኖት ።
ዘየአቅቡ፡ ለኵሉ፡ ትእዛዛት ።
ወለእለ፡ ይተልዉ፡ በፍኖተ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕፍት ።
አማን ፡ ንትናገር፡ ከመ፡ ንክዉኖ፡ ለዝ፡ ገባሬ፡ ሠናይ፡ መነኮስ ።
ዘደብረ ፡ ቀርሜሌዎስ ፡ ወቀኖናሁ ፡ ዘቅድስት፡ ማርያም ፡ መነ-
ኮስ ።
እስመ፡ በእንተ፡ በዝኁ፡ በቱ፡ ሥራኁ፡ ወትጋኁ ።
በስርከ ፡ ወበነግኁ፡ እንዘ፡ ጊዜ፡ ያቅየሐይሕ፡ ኅኁ ።
ንሕነሂ ፡ ኢሰማዕነ ፡ ከመዝ ፡ ትጉኀ ፡ ዘይተግኀ ፡ በእንተ፡
ረብሕ ።
ለጽሒፈ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ መንፈሰዊ፡ ዘሰማያዊ ።
ዘኢኮነ፡ ምድራዊ፡ ወሥጋዊ ።
ከመ፡ ዘይገብር፡ ጸሐፊ፡ ወፈሪሳዊ፡ ወመጸብዓዊ ።
እላ፡ በእንተ፡ ምጽዋዕት፡ ወክጣዊ፡ ወመንፈሳዊ ።
እንከሰ፡ ይኩን፡ ዝመነኮስ፡ አርከ፡ መርአዊ፡ ዘሰማያዊ ።
እስመ፡ በእንተ፡ ዘገብረ፡ ለነፍሱ፡ ተዝከረ ።

ዘኢይቼ-

ዘኢይትረሳዕ፡ ለዓለም፡ ሮትረ፡ እስከ፡ የሀልፈ፡ ሰማያተ፡ ወዖድረ።
ወይፍልሱ፡ እድባረ፡ ወአወግረ ።
እስከ፡ የበጽሕ፡ ዘምጽአት፡ ቀመረ ።
አዲሂ፡ ከማሁ፡ ዝክርዎ፡ ለዝ፡ መነ ከስ፡ ዐቢይ፡ ወንኡሰ ።
እለ ፡ ንሰእክሙ፡ ወአንበብክሙ፡ ለመጽሐፈ፡ ዘዝንቱ፡ መነካስ ።
እስመ፡ ከመ፡ ይረድ፡ በለዕሌሁ፡ ዘእግዚአብሔር፡ ምኅረት ።
ወይትከሰት፡ ሎቱ፡ ሠንፊሰዊ፡ ትምሕርት ።
በከመ፡ ወረደ ፡ ሎመ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ለቅዱሳን፡ ሐዋርያት ።
በአምሳለ፡ እሳት፡ ወነበልባለት፡ በግብረ፡ መለኮት ።
ከመ፡ ያዕትቱ፡ እመዓለም፡ ጽልመታተ ።
ወይስበኩ፡ ወንጌለ፡ ለኵሉ፡ ፍጥረታት ።
እንዘ ፡ ያበርሁ፡ ሎሙ፡ ብርሃናት፡ ዐበይት ።
ከመ፡ ያእምሩ፡ ለኵሉ፡ ልሳናት ።
ወይትናገሩ፡ እርብአ፡ ወኮልእቱ፡ ልሳናት ።
ኅበዝ፡ ይቁሙ፡ እሉ፡ ሕዳጣን፡ ቃለት ።
ቀዳሲ፡ ጳጳስ፡ሐናጺ፡ ንጉሥ፡ይኔዘዝ፡ ለቲ፡ለዛቲ፡ ቤተክርስቲያን።
እግዚአብሔር፡ ይሚጥ፡ ልቦሙ፡ ለመርፍቃን፡ ወለአረሚውያን ፡
እግዚአብሔር፡ ማኅዳሮ፡ ይሬሲ፡ በለዕለ፡ኵሎን፡ ለተ፡ክርስቲያን።
አሜን፡ ለይኩን፡ለይኩን ።

አባ፡ አጽፌ፡ ማርያም ።	Aba Azfa Mariam .
አባ፡ ኅበተ፡ ማርያም ።	Aba Chabta Mariam .
አባ፡ ማሕጸንተ፡ ማርያም ።	Aba Machzanta Mariam .
ተንስአ፡ ክርስቶስ።	Tanſa Chriſtos .

ABRAHAMI ECCHELLENSIS
Maronitæ Philoſophiæ, & ſacræ Theologiæ profeſſoris, & Syriacarum, Arabicarumque litterarum in almo Vrbis Gymnaſio publici Lectoris.

Ad Authorem Syriacum Epigramma.

ܢܗܪ ܟܘܫܝ̈ܐ ܕܠܡܨܪ̈ܝܐ ܒܠܚܘܕ ܡܘܬܪ܀
ܘܡܦܫܛ ܗܘܐ ܡ̈ܝܘܗܝ ܒܐܪܥܐ ܨܗܝܬܐ ܘܡܚܣܢ ܗܘܐ܀
ܠܟܠܗ̇ ܬܒܝܠ ܒܡ̈ܝܐ ܡܝܬܪ̈ܐ ܗܫܐ ܡܥܬܪ܀
ܒܝܕ ܟܬܒܟ ܐܒܐ ܡܝܩܪܐ ܠܟܠ ܐܬܪ ܡܬܦܫܛ܀
ܡܕܝܢ ܫܘܒܚܐ ܐܦ ܬܘܕܝܬܐ ܠܟ ܝܗܝܒܢ܀
ܘܡܒܘܥܐ ܕܡܠܦܢܘܬܟ ܡܢ ܟܠ ܬܡܝܗ܀

Idem latinè.

Fluuius Aethiopum, qui ſolis proderat Aegyptijs,
Suaſque vndas ſitibundum per ſolum explicabat, corripiebatque:
En totum terrarum orbem vberrimis ditat vndis,
Tuo ſiquidem Libro honorande Pater vbique modo ſpatiatur.
Laudes ergo, & tot Encomia Nili tibi ſoli debentur,
Tuæque doctrinæ ſcaturigo nobis ſatius admirãda.

Eiuſdem

Eiuſdem ABRAHAMI ECCHELLENSIS Arabicum.

انظر الى القافلـــه وتامـــل المقامـــات
تجد عواطف من الحبشة بالكنادر والياقوت
والعقيـق الاحمـــر والزمـــرّد الاخضـــر
والذر المنظـــوم والذهـــب المتبـــوت
كل ذلك يفنى وتفنى عجايبـــه وجالبـــه
وعير ما اتي به يعقـــوب يبقى رثـــوت

Idem latinè;

ASpice mercatorum turmas, attende cuiuſq. ſtatum.
Comperies reuertentes ex Aethiopia, afferentes thura, & Pyropos,
Achatemque rubrum, viridemque ſmaragdum
Et optimos vniones, aurumque probatum;
At hæc omnia peribunt, peribuntque mirabilia eorum, afferenteſque.
Nihilque æternum permanebit, niſi, quod inde attulit Iacobus.

Aliud

Aliud Chaldaicum eiuſdem ABRAHAMI ECCHELLENSIS.

ܐܘ ܕܨܒܐ ܐܢܬ ܠܡܐܠܦ ܣܦܪܐ ܟܠܕܝܘܬܐ
ܠܐ ܬܡܐܢ ܠܟ ܘܬܬܕܚܠ ܫܡܥܐ ܡܛܠ ܥܣܩܘܬܐ
ܗܐ ܓܝܪ ܐܝܬ ܒܐܝܕܝܟ ܟܬܒܐ ܕܦܫܝܩܘܬܐ
ܕܨܒܬܗ ܘܒܢܗ ܒܛܘܒܐ ܡܗܝܪܐ ܕܒܝܘܠܦܢܘܬܐ
ܘܐܝܟ ܕܗܘ ܡܓܕܠܐ ܗܘܐ ܠܗ ܥܠܬܐ
ܕܡܬܒܠܒܠܘܬܐ
ܗܢܘ ܐܝܬܘܗܝ ܓܙܐ ܘܡܕܪܫܐ ܕܟܠ ܝܕܥܬܐ

Idem latinè.

QVicunque cupis linguam addiſcere Chaldæam non te pigeat, aut difficultatis terreris ſama,
Nam ecce eſt inter manus tuas liber facilitatis,
Quem exornauit, & extruxit fæliciter doctiſsimus Iacobus;
Et quemadmodum Turris Chaldæorum fuit cauſa confuſionis:
Iſte eſt theſaurus, & Muſæum omnium ſcientiarum.

Ad

Ad eundem

D. IOANNIS MOLINI ARMENI,
linguæ Armenæ Interpretis,

Rythmus Armenicus.

Փիլիպոս տարածեաց զբանն տն̄ .
Միջնորդութբ̄ կանդակայ ներքինին .
Իներկեալն այնմիկ որ այժմ հապաշ կոչին ·
Որով լուսաւորեցաւ ազգն եթովպացին ·
Յետ բազում ժամանակի մնացին խաւարեալ ·
Այժմ ծագեաց նոցա լոյս աւրհնաբանեալ ·
Աշխատութբ̄ տն̄ աբանին յակոբ կոչեալ ·
Այր հանճարեղ իմաստուն եւ երանեալ ·

FR. PETRI WEMMERS CARMELITAE Antverpienſis S. T. L. Germano fratri ſuo huius Operis Authori,

Rythmus Hebraicus.

הוי אחי יעקב ראיתי פועליך
ומאד שמם לבבי על כל–מעשיך
כי ביגיע ובדאגה הוי איש אלהים
כתבת ספרך לפתר דברי חכמים
אמרת פיך כריח נחח ושושן
ידעת את לשונות הקדם וכושן
על–כן תשרש ותפרח כתמר בבית אל
אך תמיד רענן שמך אביר בכרמל

Reu.

Reu. Adm. P. IACOBO WEMMERS, S.T.D. Apoſtolicis Abaſſynorum miſsionibus hac Opera ſua commodanti

EVGE

à Fr. AMANDO FABIO Canonico Norbertino Belga.

Ergo poteſt aditos nunquã ſibi, nunquam auditos
Aethiopes linguam Belga docere ſuam?
Audax & felix facinus! Labor arte, labore
Ars adiuta patrant: vrget & audet amor.
Matthæi populos miſerans Iacobus abactos,
Ad caulam reduces hac fore ſperat ope.
Pectora cœleſtis ſuccenſa cupidine lucri
Hic Liber ad ſanctum, dum docet, aptat opus.
Macte magiſterio, Iacobe! Didactron habebis
Grande: quot hinc ibunt, miſeris ipſe viros.
Conciliata, tuus fuerint, tot millia, quæſtus;
Dum, quæ concilient, ora ſonare facis.

LEXI-

LEXICON AETHIOPICVM.

LITERA ሀ H.

ሀለወ : ሃለወ : ሃሎ : *primo ſignificat*, oportuit, conuenit, æquum fuit : *Luc*. 2. 49 in his quæ patris mei ſunt, ሃለ ወኒ : oportet me eſſe. *Ioan*. 3. 7. ሃለወክሙ : oportet vos, naſci, &c. *Secundo ſignificat*, fuit, præſens fuit, *Pſalm*. 90 15. cum ipſo ሀሎኩ : ſum in tribulatione. *Marc* 9. 15. quàm diu apud vos እሄሉ : ero. 1. *Cor*. 5. Ego quidem ኢሀለውኩ non præſens, *ſeu* abſens corpore. ¶ *Notandum*, *additum præſenti, dum pro participio venit, præteritum imperfectum denotare, at (vt Hebr.* הוה *) perſeuerantiam importare* : *Marc*. 1. 4. ሃለወ ፡ ዮሐንስ ያጠምቅ : fuit Ioannes baptizans, *id eſt*, baptizabat :

Nom. ሀልወ : & ሀለዌ : *plur*. ሀልዋን : ens, ſubſtantia :

eſſentia, exiſtẽtia, præſentia. *in Miſſa Aethiop. fol.* 160. *col.* 1. ዘኢተገብረ : ህላዌሁ : cuius ſubſtantia creata non eſt. 2. *Cor.* 10. 10. ህልዎ : በሥጋሁ : præſentia corporis infirma.

ሄርሜስ : Mercurius, Hermes. *Act.* 14. 12. Paulum vero, ሄርሜስ : *Mercurium*.

ሄርማን : Hermas. *Nom. prop. vir. hom.* 16. 14.

ሄርሜን : Hermen. *Nom. prop. Rom.* 16. 14.

ሄሬብ : Horeb. *Nom. prop. mon. Pſalm.* 82. 12.

ሄሮድስ : Herodes. *Nom. prop. vir. Matt.* 2. 1.

ሄሮድያስ : Herodias. *Nom. prop. mul. Matt.* 1. 43.

ሆሳዕና : hoſanna. *Ioan.* 12. 13. *ſed eſt Hebraicum.*

ሁሶጴ : hyſopus. *Ioan.* 19. 29.

ሀበ : ad. *quere* ኀበ :

ሀበወ *vide* : ወሀበ : dedit.

ሀቢ : ምእት : Centurio, *Act.* 10. 1. *alibi*, ሐቢ : ሐ : *loco* ሀ :

ሁከት : ſeditio, tumultus. *Mar.* 15. 7. Qui in ሁከት : ſeditione, &c. *ibidem.* Qui cum ገብረ : ሁከት : ſeditioſis.

ሄኖስ : Henoch. *Nom. prop. vir. Luc.* 3. 37.

ሄኔሲፎሮ : Oneſiphorus. *Nom. prop. vir.* 2. *Tim.* 1. 16.

ሀከየ : *hinc* ተሀከየ : piguit, negligens fuit, neglexit, faſtidiuit, tædio affectus eſt, ab opere ceſſauit, cunctatus eſt. *Luc.* 18. 1. vt ſemper orarent, & ኢተሀከዩ : non deficerent, *ſeu*, ne tædio afficerentur. *Act.* 9. 38. ኢትተሀከይ : ne pigriteris.

Nom. ሀካይ : piger, negligens. *Mat.* 25. 26. ſerue male, & ሀካይ : piger.

ሀዋሬ፡ *plur.* ሀዋራት፡ porticus. *Ioan.* 5. 2. quinque ሀዋራት፡ porticus habens. *ibid.* 10. 23. በሀዋሬ፡ in porticu Salomonis.

ሀወሰ፡ *inde* ተሀወሰ፡ repſit. *Ps.* 103. 25. illic ዘይትሀወስ፡ reptilia. *videlicet*, id quod repit.

ሀወከ፡ mouit, commouit, turbauit, concitauit. *Marc.* 15. 10. Pontifices autem ሆከዎሙ፡ cōcitauerunt turbam. *Ioan.* 11. 34. Infremuit ſpiritu, & ሆከ፡ ርእሶ፡ turbauit ſe.

ተሀወከ፡ motus, turbatus, cōturbatus eſt. *Ps.* 6. 4. anima mea ተሀወከት፡ turbata eſt valdè. *Ps.* 12. 5. exultabunt, ſi ተሀወከ፡ motus fuero. *pro* ተሀወክኩ፡ *Nom.* ሁከት፡ commotio, conturbatio, fluctuatio. *Ps.* 54. 23. nō dabis ሁከተ፡ fluctuationē iuſto. *Ioan.* 5. 4. & expectabant ሁከተ፡ ማይ፡ motum aquæ.

ሀየ፡ illic, ibi, ibidem. *Ps.* 49. 23. & ሀየ፡ illic iter.

ሃይማኖት፡ fides. *vide* አመነ፡ credidit.

ሀይሰ፡ *quere* ኀይሰ፡

ሀየተ፡ & ሀየንተ፡ pro. *Ps.* 89. 15. lætati ſumus ሀየንተ፡ pro diebus &c. *Luc.* 11. numquid ሀየተ፡ pro piſce &c.

ሀየየ፡ *hinc.* ተሃየየ፡ neglexit, ſpreuit, abiecit. *Pſal.* 54. 1. ኢትትሃየየኒ፡ ne negligas deprecationem meam. *Matt.* 22. 5. illi autem ተሃየዩ፡ neglexerunt. *Heb.* 8. 9. Ego ተሃየይክዎሙ፡ neglexi eos.

ሀየደ፡ rapuit, abſtulit, ſuſtulit, apprehendit. *Luc.* 9. 39. ecce ſpiritus የሃይዶ፡ apprehendit eum.

ተሀየደ፡ *idem Mat.* 11. 12. violenti ይትሃየድዋ፡ rapi-

piunt illud.

ተሀየደ፡ *paſſiuè*, raptus eſt, ablatus eſt. *Significat præterea* Iudaiſare. *Rom.* 2. 38. ይተሁዶድ፡ Iudæus eſt. *ſed potiùs* ad ይሁድ፡ *referendum eſt.*

Nom. ሀይድ፡ & ሃይድ፡ rapina. *Ps.* 61. 11. nolite concupiſcere ሀይድ፡ rapinam. *Luc.* 11. 39. plenum eſt ሃይድ፡ rapina.

ሀያድ፡ rapax, *plur.* ሀያድያን፡ rapaces. 1. *Cor.* 6. 10. እሀያድያን፡ neque rapaces.

ሀዳር፡ *nomen menſis* Nouember.

ሀገለ፡ *vide* ሐገለ፡

ሀገር፡ *plur.* አህጉር፡ & ሀገራት፡ ciuitas, oppidum, caſtellum. *Ps.* 9. 7. አህጉሪሆሙ፡ ciuitates eorum deſtruxerunt. *Mar.* 11. 2. ite in ሃገር፡ caſtellum.

ሀገረ፡ኢያሬ፡ Hierapolis. *Nom. prop. ciuit.* *Coll.* 4. 13.

ሀፈወ፡ ſudauit.

Nomen. ሃፍ፡ ſudor. *Luc.* 22. 44. factus ሃፉ፡ ſudor eius, &c.

LITERA ለ፡ L.

ለ፡ *litera* ለ፡ *Datiuo præponitur, aliquando etiam Genitiuo, & Accuſatiuo: Vide Inſtitutiones.*

ላህም፡ bos, taurus. *plur.* አልህምት፡ boues, tauri. *Ps.* 8. 8. Oues, & አልህምት፡ boues vniuerſas. *Ps.* 21. 13. &c.

ልህቀ፡ creuit, adoleuit, profecit, ſenuit, magnus fuit.

Luc. 1.80. ወልሀቀ : creſcebat autem puer. *Mar.* 9.35. Si quis vult ልሂቀ : primus, magnus eſſe.

አልሀቀ : augmentauit, creſcere fecit. 1. *Cor.* 3.6. Deus አልሀቀ : incrementum dedit, augmentauit.

Nom. ልሂቅ : ልሂቅ : & ሊቅ : *plur.* ሊቃን : & ሊቃውንት : ſenex, grandeuus, præceptor, gubernator, princeps, ſummus, ſupremus, Patriarcha. *Luc.* 22.66. ሊቃን : ካህናት : principes ſacerdotum. *ibid.* ሊቃናት : ሕዝብ : ſeniores populi. *in Miſſ. fol.* 64.4. da gratioſè honorẽ ሊቃውንት : principibus Eccleſiæ. *ibid.* ሊቀ : ጳጳስ : ſummus Pontifex, Patriarcha. *Actor.* 21.11. ሊቀ : ሐመር : gubernator nauis, nauclerus.

ሊቃናት : & ልሒቃናት : anus, vetula. 1. *Tim.* 5.2. ወለልሒቃናትኒ : *anus vt matres Tit.* 2.2. ሊቃናትኒ : *anus ſimiliter.*

ልህቃናት : ſenectus.

ለሀበ : æſtuauit.

Nom. ላህብ. ላሕብ : æſtus, calor. *Dan.* 3.66. ignis, & ላሕብ : æſtus; Domino. *Mat.* 20.12. pondus diei & ላህብ : æſtus.

ለለ : *diſtributiuè nominibus præponitur. Mar.* 15.5. ለለ : በዓል : ſingulis feſtiuitatibus. *in Miſſ. fol.* 164. *col.* 4. ኵሉ : ለለ : ፩፩ : በበ : አስማቲሆሙ : ſingulis eorum iuxta nomina eorum. 1. *Cor.* 3.5. ለለ : እግዚ : vnicuique ſicut Dominus dedit.

ለሐሰ : linxit. *Luc.* 16.21. canes veniebant, & ይልሕሱ : lingebant vlcera eius.

ለሐቀ : *inde* መልሕቅ : anchora. *Actor.* 27.29. de puppi

mit-

mittentes quatuor መልሕቀ : anchoras.

ለሐከ: plaſmauit; formauit, *in Miſ.* 163.4 ዘለሐከ: ሰብአ: qui plaſmauit hominem.

Nom. ለሕኩት : tener, fragilis. 2.*Cor*.4. 6. habentes theſaurum iſtum in vaſis ለሕኩት : fictilibus. *Miſſa. fol.* 158.*col*.4. propter, ልንኩቱ፡፡ fragile opus manum tuarum.

ለሐወ : luxit, doluit, triſtis fuit. *Pſ.* 34. 14. ſicut qui ይላሑ : lugit. 2. *Cor*. 12. 21. & እላሕዎሙ : lugeam multos ex eis :

Nom. ላሕ : luctus, dolor, triſtitia, planctus, *act*.8. 2. & luxeruut eum ; ላሕ : luctu magno :

ለምለመ : tener, mollis, lenis fuit. *Matt*. 23.42. iam ramus eius ለምለመ : tener fuerit. *Marc*.13.28. ለምለመ tener fuerit.

ለሜኅ : Lamech. *Nom.prop. vir.Luc*.3.36.

ለመደ : aſſueuit, conſueuit, ſolitus fuit *Matth*. 26. 15. ያለምድ : conſueuerat Præſeſ. 1.*Cor*. 11.16. nos non ናለምድ : ከመዝ : conſueuimus ita : *ſeu* talem conſuetudinem non habemus. *ſemper reperitur forma* አልመደ :

ለምጽ : lepra. *Matt*.8.3. mundata eſt, ለምጹ : lepra eius *ibidem* ዘለምጽ : leproſus. *Luc*.4.27. multi እለ : ለምጽ : leproſi erant in Iſrael.

ለሰነ : perijt, euanuit, deſijt. *Marc*.9. 50. ſi Sal. ለሰነ : euanuerit *Luc*. 14.34.*idem*.

ልሳን : *lingua plur*. ልሳናት : linguę, *pſ*.44.2. calamus ſcribæ

bæ ልሳንየ : lingua mea. *pſ.* 54. 10. diuide ልሳናቲሆሙ: linguas eorum.

ለቀለቀ: Mouit, commouit, turbauit. *ſed non eſt in vſu, niſi in forma ſequenti*

እድለቅለቀ motus eſt, *pſ.* 45.7. & እድለቅለቀት : mota eſt terra *pſ.* & ይድለቀልቁ : mouebuntur, omnia fundamenta, &c.

ድልቅልቅ : plur. ድልቅልቃት: terræmotus *Matt.* 27. 54. viſo ድልቅልቅ : terræmotu *Apoc.* 6.12. facti ſunt iterũ magni, ድልቅልቃት. terræmotus. *idem dicitur de motu maris Matt.* 8.24. ecce ድልቅልቅ : motus magnus factus eſt in mari.

ለቀሐ : mutuauit, commodauit, mutuum dedit. *pſ.* 14. 5. qui non ለቅሐ : mutuum dedit &c. *Luc.* 6.34. & ſi ለቃሕክሙ: mutuum dederitis his. *ibidem.* Nam & peccatores ይሌቅሕዎሙ : fenerantur peccatoribus.

ተለቀሐ : *Paſsiuum. pſ.* 36.21. ይትሌቃሕ : mutuabitur peccator. *Matt.* 5.42. volenti ይትለቃሕ: mutuari, à te.

ለቀሰ : *indè* አልቀሰ : Conſolatus, exhortatus fuit. *Ioannis* 11. 19. venerant ad Mariam : & Martam, vt, ይለቅ-ስዎን: Cõſolarentur eas. *ibidem V.* 31. qui, ይለቅስዋ: Conſolabantur eam.

ለብሕ : fictile, teſta, *pſ.* 2. 9. & tamquam vas ለብሕ : fictile confring.

ለብሓዊ : figulus *Matt.* 27. 7. emerunt ex illis agrum ለብሓዊ : figuli.

ለብሰ : Induit, veſtijt, amictus, indutus, veſtitus fuit.

pſ.

ps. 92. 1 ለበሰ : indutus eſt Dominus fort. *Cant.* 5. 3. quomodo እለብስ : induar illa.

አልበሰ : veſtiuit *Matt.* 6. 30. Deus ſic, ያለብስ : veſtit,

Nom. ልብስ : *plur.* አልባስ : veſtis, tunica, indumentum, veſtimentum. *pſ.* 21. 19. diuiſerunt አልባስየ : veſtimenta mea. *Cant.* 5. 3. exui me ልብስየ : tunica mea.

ሊባኖስ : Libanus *Nom. prop. mon. pſ.* 28. 5.

ለበወ : intellexit, corde percepit, *pſ.* 2. 10. & nunc reges ለብዉ : intelligite *pſ.* 18. 13. delicta quis, ያሌቡ : intelligit. *Ioannis* 12. 40. & non, ይለብዉ : intelligant corde.

Nom. ለባዊ : intelligens plur. ለባውያን : intelligentes. *Matt.* 15. 16. adhuc vos, ኢለባውያን : non intelligentes *hoc eſt*, ſine intellectu.

አልበወ : intelligere fecit, intellectum dedit *pſ.* 15. 7. qui አለበወኒ : tribuit intellectum mihi.

Nom. ልብ : cor *plur.* አልባብ : corda *pſ.* 44. 2. eructauit ልብየ : Cor meum *Matt.* 9. 4. Cogitatis mala in አልባቢክሙ : Cordibus veſtris.

ለተተ : Lacerauit, rupit, diuiſit *Ioannis* 19. 24. partes tunicę እለትት : diuidam.

ሊቶስጥሮስ : lithoſtrotos. *Nom. prop. loc. Ioannis* 19. 13.

ለንጽ : linteum abſterſiuum. *Ioannis*, 13. 4. & exterſit በለንጽ : linteo.

ለአከ : miſit, *Ioannis* 5. 33. vos, ለአክሙ : miſiſtis ad

Ioan.

Ioã. & cap.7.V.32. & ለአኩ : miſerunt Principes.

ተለአከ:Paſſ.for. Miniſtrauit, ſeruiuit, miniſter fuit, miſſus eſt, *Marci* 1.14. & ይትለአክዎ : miniſtrabant illi angeli *Ioannis* 12.26. ſi quis ተልእከኒ : miniſtrauerit, mihi.

Nom. ላእክ : ልኡክ : miniſter : *Mar.* 9.35. erit ላእክ፡ miniſter omnium. *Coloſ.* 1. 7. ላእክ : Miniſter Chriſti.

መልአክ : Angelus, Princeps, magnus, plur. መላእክት : Angeli, Princepes magni. *pſ.* 34.6. & መልአከ : Angelus Domini perſequens eos. *pſ.* 90. 11. quoniam, መላእክቲሁ : Angelis ſuis, mandauit de te. *Ioannis* 3.1. Nicodemus nomine መልአኮሙ : ለአይሁድ : Princeps Iudęorum. *Iudę*, 9. ሊቀ : መላእክት : archangelus.

መልእክት : miniſterium, adminiſtratio, miniſtratio, epiſtola. *act.* 1. 17. ſortitus eſt ſortem huius መልእክት : miniſterij. 2. *Cor.* 3. 7. ſi መልእክት : ሞት : miniſtratio mortis.

መልእክት : ያዕቆብ : epiſtola S. Iacobi, &c.

ለከየ : *hinc* ተለከየ : litigauit, bellauit, tumultuauit, diſſenſiit. *act.* 23. 9. quidam Phariſæorum, ተለክዩ : pugnabant, contradicebant. 1. *Cor.* 11.18. *quod* ትትለከዩ : diſcentiatis audio.

ለከፈ : tetigit, palpauit, manibus tractauit, contrectauit. *Mat.* 23.4. ipſi autem non ይለክፍዎ : tangunt ea digito ſuo. *Ioannis* 20.17. ne ትልክፈኒ : tangas me. 1. *Cor.* 5.13. quid, ተልሐፈየ : tangit me.

ሌዊ : leui *Nom.prop.vir.Luc.* 3. 24.

ሉቃስ : Lucas *num.prop.vir.*

ሌዋዊ : leuita *plur.* ሌዋውያን : leuitæ. *Ioannis* 1. 19. miſerunt Sacerdotes & ሌዋውያን : Leuitæ. *act.* 4. 36. Barnabas ሌዋዊ : Leuites.

ለዐለ : excelſus fuit. *pſ.* 98. 2. ልዑል : excelſus ſuper omnes gentes. *Dan.* 3. 1. laudabilis, & ልዑል : ſuper exaltatus.

Nom. ልዑል : altus, ſummus, ſupereminens, ſummitas, altitudo. *Ps.* 20. 8. in miſericordia ለልዑል : altiſſimi : & *pſ.* 102. 11. ſecundum ልዑል : altitudinem cęli : &c.

ላዕል : & ላዕለ : *præpoſitio quæ pro natura orationis exponitur.* ſuper, ſupra, iuxta, contra, apud, ad, verſus, *pſ.* 2. 2. ላዕለ : aduerſus Dominum, & ላዕለ : aduerſus Chriſtum eius. *pſ.* 73. 1. ላዕለ : ſuper oues paſcuæ tuę. *Marc.* 9. 26. præcipio tibi exi እምላዕሌሁ : ab eo, *Luc.* 13. 18. quæ fiebant, በላዕሌሁ : *ab eo*, per eum *Ioannis* 19. 38. nullam culpam inuenio በላዕሌሁ : in eo *Ioannis* 21. 22. ሚላዕሌከ : quid ad te.

ልዕልና : & መልዕልት : altitudo, eminentia, ſublimitas. *pſalm.* 11. 9. ſecundum, ልዕልናከ : altitudinem tuam.

Deindè መልዕልት : ſupra, vltra : *Quātitatis & temporis. Matt.* 5. 15. non poteſt ciuitas abſcōdi, መልዕልት : ſupra montem poſita. *act.* 10. 9. aſcendit Petrus in መልእልት : ſuperiora.

ወልዕልተ ሰማያት : firmamentum cæli.
ኣልዐለ : exaltauit, eleuauit, extulit. *pſ*. 9. 15. qui የለዕለኒ : exaltat me de portis mortis. *Pſalm*. 26. 6. in petra አልዐለኒ : exaltauit me. *pſ*. 88. 20. ዐለዐልክዎ exaltaui, electum &c.

መልዕል : *particip*. *pſ*. 3. 4. & መልዕል : exaltans, caput meum.

ተለዐለ : *paſſ*. eleuatus, exaltatus eſt. *pſ*. 63, 8. & ይትለዐል : exaltabitur Deus. *pſ*. 107. 5. ተለዐል : exaltare, Domine, መልዕልተ : ሰማያት : ſuper cęlos.
ለየለየ : nox fuit.

ኣሌለ : pernoctauit, noctem egit. *Luc*. 6. 12. ወየሌሊ : & pernoctabat in oratione.

Nom. ሌሊት : ለየለየ : & ሊት : nox *pſ*. 1. 2. die ac ሌሊተ : nocte. *Cant*. 3. 1. በለየለየ : per noctem.
ሊበርጢኖን : Libertini *act*. 6.
ልብያ : Libia *Nom. prop. reg. act*. 6.
ልጓም : ልጓም : & ልጓም : frænum gubernaculum *plur*. & ልጓማት : freni, gubernacula. *pſ*. 31. 9. in Camo &, ልጓም : fræno. *act*. 27. & ልጓማት : gubernacula *Apoc*. 14. 20. vſque ad, ልጓም : frænos ęquorum.

Verb. አልጓመ : refręnauit, fręno cohibuit. *Iacobi* 1. 26. & non የለጕም : refręnat linguam ſuam.
ልጕት : profundum, imum, abyſſus. *Matt*. 28. 6. demergatur in ልጕት : profundum maris.
ሌጌዎን : Legio. *luc*. 8.
ልጥረ : libra, pondo, *Ioannis* 12. 3. accepit, ልጥረ : li-

bram vnguenti. & 19. 39. quaſi centum ለጥረ፡ libras.

ሎጥ፡ Lot. *nom.prop.vir. pſ.*82.9.

ለጸቀ፡ *inde*, አለጸቀ፡ Incepit, appropinquauit, propè proximus fuit. *Marci*, 5.23.quoniam filia mea, አለጸቀት፡ incipit mori. *Ioan.* 6. 4. & አለጸቀ፡ appropinquauit, *ſeu* proximũ erat, Paſcha *Ioan.*16.21. mulier dum አለጸቀት፡ incipit parere. *dum vicina eſt.*

ለጸየ፡ raſit totondit.

ተለጸየ፡ *paſſ.* tonſus eſt. *Act.*18. 18. & ተለጸዩ፡ raſa erãt capita eorum. 1.*Cor.*11.6. Si non velatur mulier. ለትትለጸይ፡ tondeatur.

ለቦ፡ latus. *act.* 27.15. እምለቦ፡ ለለቦ፡ à latere ad latus. *hinc inde.*

LITERA ሐ፡ H.

ሐለመ፡ ſumniauit, dormiuit, *act.* 2.17. ſeniores veſtri ሕለመ፡ ſumnia, የሐልሙ፡ ſomniabunt.

Nom. ሕለመ፡ ſumnus, ſumnia *Psalm.* 75. 6. ሐለሙ፡ ሕለመ፡ dormierunt ſomnum.

ሐለቀ፡ *inde*, ማሕለቅት፡ finis, extremum. *psal.*138. *ver.*9. vsque *in* ማሕለቅተ፡ባሕር፡ extremum maris *vide*. ኀለቀ፡

ሕለቀት፡ annulus. *Luc.*15.22. immittite, ሕለቀተ፡ annulũ in digitos eius *Iacobi* 2.2. vir habens, ሕለቀተ፡ ወርቅ፡ annulum aureum.

ሐሊብ፡ lac. *Ps.* 118.70. coagulatum eſt ſicut ሐሊብ፡ lac

cor eorum.

ሐለየ ፡ meditatus, imaginatus, intentus fuit, ſapuit, cogitauit, diligenter, & attentè conſiderauit. *pſ.* 35.5. & ሐለየ ፡ meditatus eſt iniquitatē *pſ.* 76.5. ሐለይኩ ፡ cogitaui dies antiquos. R*om*.8.5. quæ huius mundi ſunt የሐልዩ ፡ ſapiunt. & *Rom*. 8.18. verumtamen ሐልዩ ፡ conſiderate hoc, 2.*Cor*.11.18. omni die dum እሔሊ ፡ conſidero Eccleſias.

Nom. ሕሊና ፡ meditatio, cura, ſolicitudo, cogitatio. *pſ.* 18.15. & ሕሊና ፡ meditatio cordis mei *Marc*. 4. 19. qui audiunt verbum, & ሕሊና ፡ *curæ*, ærumnę ſęculi.

ሐምሌ ፡ *Nomen menſis vndecimi, qui nobis eſt* Iulius:

ሐመልሚል ፡ viridus, coloris viridi A*poc*.6.8.

ሐሙ ፡ Socer. I*oannis* 18. 13. quia ሐሙሁ ፡ ſocer erat Caifæ.

ሐማት ፡ Socrus *Mar*.1. 30. ሐማቱ ፡ ለስምዖን ፡ Socrus Simonis.

ሐመ ፡ cruciatus, afflictus fuit, vexatus, paſſus eſt, humiliatus eſt *pſ*.105.32. ሐመ ፡ vexatus eſt Moyſes propter illos. *in Miſſ. fol.* 163.3. ሐመ ፡ ወሞተ ፡ paſſus, & mortuus *pſ*. 115.1. Ego autem nimis ሐመምኩ ፡ humiliatus ſum *Luc*.16.26. tu verò ትሐመም ፡ cruciaris.

አሕመመ ፡ afflixit, humiliauit, vexauit, nocuit dolore affecit. *Mar*.6. 48. & የሐምሞሙ ፡ affligebat eos ventus: *Apoc*.7 3. ne ታሕምሙ ፡ ne noceatis.

አስተሐመመ ፡ attentè perpendit, rem anxiè conſiderauit

Digitized by Google

rauit.

Nom. ሕማም : & ሕመም : dolor , cruciatus , afflictio, tormentum , humilitas , *plur* ሕማምያት : dolores, cruciatus , afflictiones &c. *pſ.* 24. 19. vide ሕማምየ : humilitatem meam. *pſ.* 30. 11. defecit in ሕመም : dolore vita mea , *pſ.* 93. 19. ſecundum mult. ሕማማ : dolorum , meorum . *Rom.* 1. 29 plenos inuidia, ሕማምያት : afflictionibus , *ſeu* nequitiis &c.

ማሕመም : *idem Theſ.* 1. 5. 3. ſicuti pregnans quæ eſt in ማሕመም : dolore.

ሕሙም : *plur.* ሕሙማን : doloroſus , tormentatus , afflictus *Marc.* 3. 10. omnes, ሕሙማን : afflicti , *plagas habentes Luc.* 4. 40. omnes qui habebant infirmos & ሀሙማን : dolore afflictos. *vbi* ሀ: *eſt pro* ሕ:

ሐመር : nauis, nauicula, *plur.* አሕማር : naues nauiculæ. *Luc.* 5. 2. & vidit duas አሕምር: naues *ibid. ver.* 3. & ſedens in ሐመር : nauicula.

ሐመሊ : *Nom. prop. arboris & fructus.* ſiliqua *Luc.* 15. 16. & cupiebat ſaturari de ሐመሊ : ዘሊሉ : ſiliquis.

ሐመየ : & ተሐመየ : ſuſurrauit, detraxit alicui , vituperauit , calumniatus fuit, *pſ.* 100. 5. ዘየሐሚ : ቢጾ : qui detrahit proximo ſuo 2. *Cor.* 12. 20. ne forte &c. & ተተሐመዩ : ſuſurratis , *hoc eſt ſuſurrationes ſint inter vos. Iacob.* 4. 11. ኢትተሐመዩ : ne detrahatis &c.

ሐማዪ *plur.* ሐማይያን : ſuſurro, calumniator *Rom.* 1. 29. plenos inuidia, ሐማይያን : ſuſurrones.

ሐመድ cinis, puluis, pſ.101.10. Quia ሐመደ: cinerem tã-quam panem manducabam. Luc.10.13.
ሐሠረ: Stipula, feſtuca, palea. Matt.3.12. ሐሠርሰ: paleas autem cõburet igni. Matt.7.4. quid vides ሐሠረ: feſtucam in oculo fratris tui.
ሐሠየ: fricauit, confricauit. Luc.6.1. & ሐሠዩ: confricabant eas manibus.
ተሐሠየ: exultauit, exhilaratus fuit, gauiſus, congratulatus &c. pſ.15.8. & ተሐሠየ: exultauit lingua mea apoc. 19.17. gaudeamus. & ንተሐሰይ: exultemus ሰ pro ሠ.
Nom. ሐሤት: ſolatiuum, conſolatio, gaudium, act. 3.31. in timore Domini, & ሐሤት: conſolatione Spiritus ſancti. 2.Cor.7.4. ſuperabundat, ሐሤትየ gaudiũ meum.
ሐረመ: *primo ſignificat vt apud Arabes* حرم illicitum fuit, prohibitum, vetitum 1. Tim.4.3. qui የሐርሙ: prohibent nubere.
አሐረመ: illicitum ſtatuit, prohibuit. 1.Cor.9.6. mihi ſolum & Barnabę. አሐረሙ: illicitum ſtatuerunt.
Secundo vt Hebræos חרם deuouit deodicauit.
ተሐረመ Deo dicatus eſt, religiosè coluit. Iacobi 1.26. qui የተሐረም: religioſus, Deo dicatus eſt.
ሐርሞት: religio. Iac.1.26. huius vana eſt ሐርሞት: religio Ioan.4.8. act.26.6. ſecũdum ſectam ኀርሞትነ: religionis noſtræ. ኀ pro ሐ:
ሐረረ: æſtuauit, æſtus, calor, vehemens fuit.
Nom. ሐሩር: æſtus, calor, apoc.16.9. datum eſt ei

ሐፈረ : æſtu affligere homines.
ሐረሰ : arauit, *Luc*.9.62.nemo apprehendens aratrum & ይሐርስ: arat.
አሐረሰ : *idem* 1. *Cor*.9.10.qui autem ይሐርስ : arat, ſperans mercedem ይሐርስ arat.
Nom. ሐረሳዊ : ሐረሳዊ:& ሐራሳዊ agricola *plur*. ሐረስት: agricolæ. *Matt*. 21. 33.& locauit eam ለሐረስት : agricolis. I*acob*. 5. 7. ſicut ሐረሳዊ : agricola expectat fruct.
ሐረወ: porcus.*plur*. አሐርው: porci. *Matt*. 7. 6. neque mittatis Margaritas veſtras ante አሐርው:porcos.
ሐራዊይ:aper.*pſ*.79.14. exterminauit eā ሐራዊይ : aper.
ሐራዊ: miles *plur*. ሐራ: milites,exercitus. *Ioannis* 19. 23. vnicuique ሐራዊ : militi partem. *ibid*. *V*.32.venerunt autem ሐራ : milites. *apoc*. 19.14.& ሐራ: exercitus, qui ſunt in cęlo.
ሐርጊ: aries, hircus. *plur*. ሐራጊት : arietes,hirci. *pſ*.39. 9. ኢሐራጊት: neque hircos.
ሐሳል : chamus. *pſ*. 31.9.in ሐሳል:chamo,& freno.
ሐሰበ: reputauit, conputauit. *pſ*.143.3.aut filius hominis ዘትሐስቦ : quod reputas eum *Luc*. 14.28.nonne prius ſedet & ይሐስብ: computat.
ተሐሰበ: rationem poſuit, ſupputauit. *Matt*.18.24. & cum cepiſſet. ይትሐሰብ: rationem ponere. *Luc*. 16.2. Hebr.13.17.2.*Cor*.12.19.&c.
Nomen. ሐሳብ: ſupputatio, computus. *Matt*. 18. 23. qui voluit facere ሐሳብ : computum.

ሐሰከ : *inde* መሐስእ : agnus, iuuencus, *ouis, vel hædi. plur.* መሐስእ : agni. *Ps.* 113. 4. ſicut, መሐስእ : አባግዕ : agni ouium. *Cant.* 1. 8. paſcę, መሐስእ : አጣሌኪ : hædos tuos.

ሐሰወ : mentitus fuit, fefellit, decepit *Pſal.* 88. 36. Dauidi non እሔስዎ : mentiar *act.* 5. 3. vt ተሐስዎ : mentiaris ſpiritui ſancto. *Rom.* 9. 1. non እሔሱ : mentior 2. *Cor.* 11. 31 ſcit quod non ከመ : እሔሱ mentior. *Apoc.* 3. 9. & non ſunt, ſed የሔስዉ : mentiuntur, ኀ : *loco* ሐ : ተሐሰወ : *idem. Ioan.* 10. 36. non poteſt ይተሐሰዉ : ſolui *mentiri*, ſcriptura.

ሐሳዊ : mendax, perfidus, fallax, *plur.* ሐሳዊያን : mendaces, perfidi, fallaces *Pſ.* 115. 2. omnis homo ሐሳዊ : mendax. *Mat.* 24. 11. multi ሐሳዊያን : ነቢያት : pſeudo Prophetę, *mendaces proph. I. Ioan.* 1. 10. ሐሳዊ : mendacem facimus. 1. *Ioan.* 2. 18. ሐሳዊ : መሲሕ : Anti Chriſtus. *falſus Chriſtus.*

ሐሰት : mendacium, fallacia, fallax, *Ps.* 32. 17. equus ሐሰት : fallax ad ſalutem *Marc.* 14. 56. ferebant ስምዐ : ሐሰት : teſtimonium falſum. *Ioan.* 8. 44. cum loquitur, ሐሰተ : mendacium.

ሐሰ : abſit, parce. *Matt.* 16. 22. ሐሰ : ለከ : abſit à te Domine, *Galat.* 6. 14. mihi autem ሐሰ : ሊተ : abſit, mihi.

ሐቀ : paululum, puſillum, penè *Ps.* 72. 2. ሊተሰ : ሐቀ : mihi autem penè. *Marc.* 14. 35. & cum proceſſiſſet ሐቀ : paululum. *Luc.* 5. 3. reducere ሐቀ : piſillum à

terra.

ሐቌ : lumbi *Matt.* 1.6. ſona pellicea circa ሐቌሁ : lumbos ſuos. *Luc.* 12.35. ſint præcincti ሐቌክሙ : lumbi veſtri.

ሐቅል: deſertum, ſolitudo, villa, rus, locus ſolitarius. *Marc.* 1.13. & erant, in ሐቅል : deſerto. *Luc.* 15.25. erat autem filius eius ſenior ሐቅል: in agro. *Luc.* 25.26. Cyrenenſem venientem de ሐቅል : villa.

: ንዋየ : ሐቅል : arma, *Ioan.* 18.3. cum laternis, & facibus, & ንዋየ: ሐቅል: armis. *vide*, ንዋየ :

ሐቃል : barbarus, barbari *Act.* 28.4. vt vero viderunt, ሐቃል : barbari &c.

ሐቀረ: *inde* አስተሐቀረ : contempſit, vilependit, inhonorauit. *Ioan.* 8.49. vos autẽ ተስተሐቅሩኒ: inhonoraſtis me. *act.* 13.41. videte, እለ: ታስተሐቅሩ : contemptores, *ſeu* qui contemnitis. *Rom.* 2.24. & ታስተሐቅሮ: ለ: inhonoras Deum.

ሐቀየ : fremuit, frenduit, murmurauit. *Ps.* 34.16. ሐቀዩ: frenduerunt dentibus ſuper me. & *Ps.* 36.12. የሐቊ: ſtridebit dentibus ſuper eum.

Nom. ሐቂየ : ſtridor dentium *Matt.* 8.12. ibi erit fletus & ሐቂየ : ስነን: ſtridor dentium.

ሐቀፈ : amplexus, amplexatus fuit. *Ps.* 47.13. & ሐቅፍዋ: amplectimi eam *Cant.* 2.6. & 8.3. dextra illius. ተሐቅፈኒ : amplexabitur me. *Luc.* 15.20. & ሐቀፎ: amplexatus eſt, collum eius *act.* 20.37. &c.

ሐብል: funis. *pl.* አሕብል: & አሕባልት : funes. *pſa.* 5.6. አሕባል: funes.

ሐ funes ceciderunt mihi. *pſ.*139.6. extenderunt ሐባለ : funes. ሐ: *loco* ሐ: *act.*27.32. abſciderunt milites, ሐብላተ : funes &c. *pſ.*104.11. ሀብለ : funiculum hereditatis veſtræ:

ሕብለ : dolus, fraus. *pſ.*51.4. ſicut novacula acuta, ገበርከ: ሕብለ: feciſti dolum.

ሐበለ: *Verbum vide* ተሐበለ: auſus fuit.

ሐብለ: velum, pallium.

ሐብአ: *vide* ተሐብአ: abſcondit, occultauit.

ሐበ: & ሐበ: Centurio. *act.*22.25. quo audito, ሐበ: Centurio acceſsit &c.

ሐተተ: interrogauit, inquiſiuit, ſcrutatus, percunctatus fuit. *pſ.* 10. 6. Dominus, የሐትቶ: ለጻድቅ: interrogat iuſtum. *Marc.*14.60. ſummus Sacerdos ሐተቶ: interrogauit eum. *verſ.* 61. iterum ሐተቶ: interrogauit eũ. *Luc.*23.*verſ.*4.9.& 14.&c.

ሐሰሰ: ſentit, ſenſu percepit. *Luc.*9.44. ከመ: ኢይሕሰስዎ: vt non ſentirent eum.

ሐንከሰ: claudicauit, claudus fuit. *pſ.*17.46. ሐንከሱ: claudicauerunt in ſemitis ſuis.

ሐንካስ: claudi. *Matth.*11. 5. ሐንካስ: የሐውሩ: claudi ambulant. *Heb.*12.13. vt ſanentur ሐንካሳኒክሙ: claudi veſtri.

ሐና: Anna. *Nom. prop. mul.* *Luc.* 2. 36. *item Nom. prop. vir.* ሐና: Annas *luc.*3.2.&c.

ሐነጸ: ædificauit, reædificauit, conſtruxit, extruxit. *pſ.* 27. 5. & non ተሐንጾሙ: ædificabis eos. *act.* 7. 49.

domum ተሐንጹ ፡ ædificabitis mihi: ሐ ፡ pro ሐ ፡ & paulò
ſuperius verſ.47. ሕንፀ ፡ loco ሐነጸ ፡

ተሐንጸ ፡ conſtructum, ædificatum fuit. pſ.50. 20. vt ይትሐንጹ ፡ ædificentur muri Ieruſ. Ioan.2.20. ተሐንጸ ፡ ædificatum eſt templum hoc &c.

ሐዋ ፡ Heua. *Nom.prop.mul.*

ሐወለ ፡ *indè* ተሐወለ ፡ communicauit, ſocius fuit, conuiuatus fuit. *pſ.*100.5. inſatiabile cor, non ይትሀወል ፡ cōuiuatum eſt mecum. *Ioan.*4.8. Iudei non ይትሐወሉ ፡ communicant, cum Samaritanis *act.*10.28. accedere, & ይትሀወል ፡ communicare cum alienigena.

ሐወረ ፡ & ሐረ ፡ iuit, abiuit, deceſsit, ambulauit. *pſ.*11. 9. in circuitu. ይሐውሩ ፡ ambulant impij. *pſ.*80.13. ሐሩ ፡ ibunt, in adinuentionibus. *Matt.*25.41. ሐሩ ፡ diſcedite à me. Luc.18.11. ይሐውሩ ፡ ብእሲተ ፡ ብእሲ ፡ adulteri. ¶ *ſcilicet, euntes ad mulierem, alterius viri vxorem.*

Nom. ሐዋርያ ፡ Apoſtolus, miſſus. *plur.* ሐዋርያት ፡ apoſtoli, miſsi. *Ioan.* 13.16. neq; ሐዋርያ ፡ apoſtolus maior eſt. *act.* 4.33. reddebant ሐዋርያት ፡ apoſtoli teſtim. *in Miſſa.fol.*158. *col.* 4. in hac eccleſia tua ሐዋርያት ፡ apoſtolica.

ሐወዘ ፡ Iucundum, plauſibilè, voluptuosè, delectabilè fuit. *pſ.* 80. 3. pſalterium ሐዋዝ ፡ iucundum, & *pſ.* 146. 1. Deo noſtro ሐዋዝ ፡ ſit iucunda laudatio.

Nom. ሐዋዝ ፡ voluptas, mundi deliciæ, ſeculi voluptates; 2.*Tim.*3.4. qui elegerunt ሐወዝ ፡ voluptates. *vc. huius ſæculis.* *Tit.* 3. 3. ſeruientes deſiderijs &

ለሐወዘ : voluptatibus.

አስተሐወዘ: delitijs affluit, voluptatibus ſeſe dedit, libēter, letè conuerſatus fuit, plauſibilibus verbis perſuaſit. *Act.* አስተሐወዘ : 19.26. & ſuadendo ſeducit Paulus multam turbam. 2. *Petri* 2. 13. አስተኀወዙ:delicijs affluunt. ኀ: *pro* ሐ:

ሐዘለ: fouit. 1. *Theſſ.*.2.7.

ሕዝቅያስ : Ezechias. *Nom. prop. vir. Mat.* 1.9.

ሐዘበ : putauit, exiſtimauit, cenſuit, opinatus eſt. *pſ.* 49. 21. ሐዘብከ: exiſtimaſti iniquè. *luc.* 12. 40. hora non ተሐዝበ : putatis.

ተሐዘበ : *idem. act.* 2. 15. non ſicut ትትሐዘበዉ: exiſtimatis vos. 2. *Cor.* 11. 5. እትሐዘበስ : exiſtimo autem &c.

Nom. ሕዝብ: gens, populus, natio, turba. *plur.* አሕዛብ: gentes, populi, gentiles. ¶ *Nota, dum ſingulariter vſurpatur, populum fidelem denotare. ſicut pluraliter, infidelem ſeu gentilem. pſ.* 116. 1. laudate Dominum omnes, አሕዛብ : gentes : laudate eum omnes ሕዝብ: populi.

ሐዘነ : męſtus, triſtis, afflictus fuit, nauſeauit, tędio affectus eſt. *Mar.* 14. 33. cœpit pauere, & የሐዝን: tœdere. *act.* 27. 22. vt non ትኀዝኑ : paueatis.

ሐዘን: triſtitia, tœdium *pſ.* 118. 28. dormitauit anima mea præ ሐዘን : tœdio. *Luc.* 22. 46. inuenit eos dormientes præ ሐዘን : triſtitia. *Ioannis* 16. 6. ሐዘን: triſtitia, impleuit cor veſtrum.

አሕ-

BIBL. ROMA VITTORIO EMANUELE

ኢሐዘኒ: pertinet, attinet, ſpectat. *Mar.* 5. 38. magiſter non የሐዝዘከሁ: pertinet ad te &c. *Ioan.* 10. 13. nō የሐዝዞ: pertinet ad eum de ouibus.

ሐር: bonus *vide* ኄር:

ሐሬት: bonitas. *in Miſſ.* 163. a. Rogamus. እምኄሬትከ: à bonitate tua.

ሐይመት: tentorium, tabernaculum, papilio. *plur.* ሐይመታት: tentoria, *Cant.* 1 5. ወሐይመታተ፡ሰሎሞን: & pelles Salomonis. *¶ tentoria ex pellibus fiebant.*

ሐይቅ: littus, ripa. *Ioan.* 21. 5. ſtetit Ieſus in ሐይቅ: littore. *act.* 21. 5. & poſitis genibus in ሐይቅ: littore.

ሐይወ: vixit, ſanus fuit. *pſ.* 68. 35. & ተሐዩ: viuet anima veſtra. *Ioan.* 5. 6. vis ተሐየው: ſanus fieri? *Rom.* 1. 17. Iuſtus ex fide የሐዩ: viuit *Cor.* 15. 32. ſi non የሐይዉ: viuunt mortui.

Nom. ሕያው: viuus *plur.* ሕያዋን: *pſ.* 13. ad Deum meũ ሕያው: viuum. *Luc.* 20. 38. ſed Deus ሕያዋን: viuorum eſt. *Act.* 9. 41. aſsignauit eam ሕያወ: viuam.

ሐይወት: vita *pſ.* 15. 11. notas mihi feciſti vias ሐይወት: vitę. ሐይወት: ዘለዓለም: vita æterna. ሐይወት: ዘይመጽእ: ለዓለም: vita venturi ſæculi.

አሕየወ: viuificauit, ſanum effecit. *Pſalm.* 70. 20. & conuerſus አሕየውከኒ: viuificaſti me. *Ioan.* 5. 11. ዘአሕየወኒ: qui me ſanum fecit. 1. *Tim.* 6. 13. qui omnia, የሐዩ: viuificat.

Nom. መሕየዊ: viuificans, viuificator, vitalis. ማሕየዊት: *femininum. in miſſa fol.* 160. *col.* 2. per tuam paſſio-

ſionem ſalutiferam, & ማሕየዊት፡ vitalem. *ibid. fol.* 163. 4. credimus in Spiritum Sanctum Dominum ማሕየዊ፡ viuificantem.

ሐየዘ፡ *vide* ውኅዘ፡ fluxit.

ሐየጸ: *inde* አስተሐየጸ፡ obſeruauit, explorauit, circumdedit, inſidiatus fuit. *pſ.*16.11. inimici mei አስተሐየጹኒ፡ circumdederunt animam meam. *pſ.* 36.12. የስተሐየጽ: obſeruabit peccator iuſtum. *pſ.* 55.7. ipſi calcaneum meum የስተኃየጹኒ፡ obſeruabunt.

ሐደሰ: nouauit, innouauit, renouauit. *pſ.* 50.12. ſpiritum rectum, ሐድስ፡ innoua in &c. *pſ.* 103: 30 & ትሔድስ፡ renouabis, faciem terræ. *pſ.* 102. 5. ዘይትሔደስ: qui renouat, vt aquila.

Nom. ሐዲስ: nouus, nouum, nouitas. *plur.* ሐደሳት: noua *pſ.*149.1. cantate Domino canticum ሐዲስ:nouum. *Act.* 17.18. doctrinam dęmoniorum ሐደሳት: nouorum docet.

Paſſ. ተሐደሰ፡ factum nouum, innouatum, renouatū fuit *pſ.* 38.3. ተሐደሰኒ: renouatus eſt vulnus meum. 2. *Cor.* 5. 17. nunc autem ተሐደስ: innouati eſtis in Chriſto.

ሕዳጥ: breuis, modicus, paucus, breuè, modicum, parum. *plur.* ሕዳጣን: pauci. *Matt.* 20.16. multi ſunt vocati, & ሕዳጣን: pauci electi. *Ioan.*16.16. ሕዳጠ:modicum & non videbitis me.

ሐጠት : granum, grana. *Luc.*13.19. ſimile eſt regnum Dei, ሐጠተ፡ሰናፔ:grano ſinapis. *Ioan.*12. 24. *niſi,* ሐጠት:

ሰርናይ: granum frumenti.

ሐይል: Ceruix, collum. *pſ.* 128. 4. concidit ሐይላቲሆሙ: ceruices peccatorum.

መሐይፍ: velum nauis, *Act.* 27. 40. eleuauerunt መሐይፍ: ዐቢይ: velum maius. ¶ *leuato artemone.*

ሐይቦ: Nauclerus, gubernator, Rector. *act.* 27. 11. & ለሐይቦ: nauclero magis credebat. *in Miſ. fol.* 167. 2. Domine ሐይቦ: ነፍስ: rector animarum.

ሐገገ: ሐግ: ሐገ: & ሐጎ: lex, norma, regula, mos, præceptum teſtamentum. *pſ.* 1. 2. ſed in ሐገ: lege Domini &c. *pſ.* 18. 9. ሐጉ: ለእግዚአብሔር: præceptum Domini lucidum. 2. *Cor.* 3. 6. nos fecit miniſtros, ለሐዲስ: ሐግ: noui teſtamenti. *ibidem.* *v.* 14. manet in ሐግ: ብሉይ: teſtamento veteri &c.

ሐጐለ: perijt, perdidit. *pſ.* 9. 19 non ይሐጐሉ: peribunt. *Luc.* 9. 25. animam autem ſuam, ሐጐለ: perdat.

ተሐጐለ: perijt, perdidit, deperditum fuit, ¶ *atque hæc forma paſſ. frequentior eſt. pſ.* 2. 12. ወኢትትሐጐሉ: & non pereatis, de via &c. *pſ.* 36. 20. quia peccatores ይትሐጐሉ: peribunt. 2. *Cor.* 4. 9. deijcimur, ſed non ንትሐጐል: perimus.

ሐጐል: & ኅሐጐለት: perditio. *Matt.* 7. 13. via eſt quæ ducit in ሐጐል: perditionẽ. & *cap.* 26. 8. vt quid hæc ኅሐጐለት: perditio.

ሐጸበ: *vide* ኀፀበ: lauit.

ሐፀነ: lactauit, nutriuit, educauit, fouit. *pſ.* 22. 2. ſuper aquam refectionis ሐፀነኒ: educauit me. *Luc.* 23. 29.

quæ non, መፀና: lactauerunt. *act*. 7. 21. ወሐፀኖ: & nutriuit eum.

ሕፅን: ſinus. *Luc*. 16.22. & Lazarum in ሕፅኑ: ſinu eius.

ሕፃን: puer, paruulus, puerulus, infans, puella, lactens. *plur*. ሕፃናት: pueri, paruuli, lactentes, &c. *pſ*. 8. 3. ex ore infantium, & ሕፃናት: lactentium. *Luc*. 8. 50. dixit patri, ለሕፃን: puellæ.

ሕፅን : ርእስ: ſupercilium, cacumen. *Luc*. 4. 29. in ሕፅን : ርእስ : ደብር: ſupercilio montis.

ሐፃኒት: nutrix *act*. 13. 2. filius ሐፃኒቱ: nutricis Herodis. I. *Theſſ*. 2. 7. tamquam ſi, ሐፃኒት: nutrix, foueat. &c.

ማሕፀን: venter, vterus *pſ*. 57. 3. ab alienati ſunt peccatores, ab እማኅፀን: vtero.

ተሐፀነ: nutritus, educatus fuit. *Luc*. 4. 16. vbi ተሐፀነ: fuerat nutritus.

ሐጽ: ſagitta. *plur*. አሕፃት: & አሕፃ: ſagittę. *pſ*. 90. 6. à ሐጽ: ſagitta volante in die. *pſalm*. 10. 3. parauerunt አሕጻቲሆሙ: ſagittas ſuas *pſ*. 126. 4. ſicut አሕፃ: ſagittę.

ሐፈደ: *indè*, ማሕፈድ: turris. *Marc*. 12. 1. & edificauit, መሐፈደ: turrim *Luc*. 13. 4. cecidit, መሐፈዱ: turris ſuper eos.

LITERA ም: M.

መሀለለ: *indè* ተመሀለለ: ſupplicauit, deprecatus fuit. *pſ.* 44.13. faciem tuam ይትመሀለሉ, deprecabuntur.

መሀረ: docuit, erudiuit. *pſ.* 17.36. diſciplina tua ዘይሜሀረኒ: quæ docebit me. *Matt.* 11.1. tranſijt inde vt ይመሀር: doceret. 1. *Cor.* 15.3. ecce, መሀርኩክሙ: docui vos. *Tradidi vobis.*

Nom. መሁር: doctus, eruditus. *plur.* መሁራን: docti, eruditi. *Ioan.* 6. 45. erunt omnes. ምሁራን: docti. *Docibiles Dei.*

መምሀር: Doctor, Magiſter, preceptor. *plur.* መምሀራን: doctores, magiſtri. *Ioannis* 3. 2. quia à Deo veniſti, መምሀር: magiſter.

ተመሀረ: didicit, peritus, eruditus fuit. *pſ.* 105. 35. & ተመሀሩ: didicerunt opera eorum. *Ps.* 118.71. & እትመሀር: diſcam mandata tua. 1. *Cor.* 15.3. id quod, ተመሀርኩ: didici. *accepi.*

ትምህርት: doctrina, eruditio *pſ.* 59.1. *in titulo*: ipſi Dauid, in ትምህርት: doctrinam. *act.* 2.42. in ትምህርት: doctrina Apoſtolorum.

መሃይምን: fidelis, religioſus, *act.* 10.2. *vir.* ምኅይምን: religioſus. *vide.* አመነ:

መሃፒል: fullo. *Mar.* 9.3. qualia non poteſt, መሃፒል: fullo, ſuper terram &c.

ማሌልኤል: Malaleel *Nom. prop. Luc.* 3.37.

መሰሐ:

መለሐ : ſaliuit, ſale conſperſit. *Mar.* 9.48. omnis enim igne ይሜልሕም : ſaliet &c.

ተመለሐ : ſalitum, ſale conſperſum fuit. *Mar.* 9. 48. omnis victima ይትሜለሕ: ſalietur ſale.

መለሰ : leuigauit, poliuit, vibrauit. *pſ.* 7. 13. gladium ſuum ይመልስ vibrabit.

ሜላት : purpura *Cant.* 3.10. aſſenſum eius ዘሜላት : purpureum. *Marc.* 15. 17. induunt eum ሜላት : purpura.

መላትሕ : maxilla, gena, tempus capitis. *plur.* መላትሒ: tempora, genæ. *pſ.* 131.4. & requiem, መላትሕየ: temporibus meis. *Cant.* 4. 5. መላትሒከ genæ tuæ.

መለነ : euaginauit, eruit, euulſit. Matt. 18.9. ſi oculus ſcandaliſat te ምልኖ : erue eum. *Ioan.* 18.10. & መለነ: euaginauit gladium ſuum.

ሞሎን : Moloch. *act.* 7.43.

መልአ : impleuit, repleuit. *pſ.* 79. 10. & መልአት : impleuit, *fem.* terram. *pſ.* 71. 19. & ይምላእ : replebitur maieſtate eius omnis terra.

Nom. ምሉእ : plenus, repletus. *plur.* ምሉኣነ : pleni, repleti: *act.* 6.8. Stephanus autem ምሉእ: plenus gratia. *ibid. ver.* 3. ምሉኣነ : plenos Spiritu Sancto.

መለከ : አምለከ : coluit, adorauit, imperauit, dominatus fuit. *Marc.* 7.7. in vanum autem የመልኩኒ : colũt me. *Rom.* 1.25. cõmutauerunt veritatem Dei, & አምለኩ : coluerunt &c. 2. *Cor.* 6. 18. Dominus ዘኵሉ : ይመልክ; omnipotens. *Ap.* 1.8. ዘውእቱ : ይመልክ : ኵሉ :

 qui

qui eſt dominator omnium.

Nom. እምላክ ፡ Deus *plur*. አማልክት ፡ Dij. *pſ*. 49. 1. እምላክ ፡ አማልክት ፡ Deus Deorum Dominus locutus eſt.

መለኮት ፡ Diuinitas, dominatio. *pſ*.102.22. in omni loco መለኮቱ ፡ dominationis eius. 2. *Petri*.1.3. quomodo omnia nobis መለኮቱ ፡ diuinitatis ſuæ.

ማልኮስ ፡ Malcus. *Nom. prop. vir.Ioannis* 18.10.

ሜልኪ ፡ Melchi.*nom.prop.vir.Luc*.3.24.

መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ Melchiſedech.*nom.prop.vir.pſ*.19.4.

መልክዐ ፡ imago, figura, *Mar*. 12. 16. cuius eſt, መልክዑ ፡ imago hæc. Luc. 20.24. cuius eſt, መልክዑ ፡ imago.

መሌሌት ፡ መሌሌያት ፡ መለያልይ ፡ መለያልያት ፡ membrum, membra. 1. *Cor*.12.12. 13.20.&c.

ሜሌያ ፡ Melea.*nom.prop.vir*. Luc. 3.31.

ሜሊጠን ፡ Melita.*nom.prop.inſ. act*.28.1.

መላጼ ፡ Nouacula. *pſ*. 51.4. ſicut መላጼ ፡ nouacula acuta.

መሐለ ፡ iurauit, adiurauit. *pſ*.62.12. laudabitur omnis qui ይምሕል ፡ iurat in eo. *pſ*.88. 4. &, መሐልኩ ፡ iuraui Dauid ſeruo meo.

አምሐለ ፡ adiurauit. *Marc*. 5. 7. አምሐለ ፡ adiuro te.

መሐረ ፡ miſertus fuit, benignus fuit. Rom.9. 15. ei cui ምሐርክዎ ፡ miſertus fui, እምሕሮ ፡ miſerebor. *Ioannis* 12.6. non በምሒሬ ፡ miſerendo.

መሐረ ፡

መሐሪ ፡ miſericors, benignus. pſ. 85. 15. tu autem Domine መሐሪ ፡ miſericors.

ምሕረት ፡ miſericordia. pſ. 85. 15. patiens & multum ምሕረት ፡ miſericordiæ. pſ. 88. 2. ምሕረቲከ ፡ miſericordias tuas cantabo Domine.

አስተምሐረ ፡ ingemuit, condoluit, benignus fuit. *Marc.* 7. 34. ſuſpiciēs in Cœlum አስተምሐረ ፡ ingemuit. 1. *Corint.* 13. 4. charitas, ይስተምሐር ፡ benigna eſt.

አመሐረ ፡ *idem. Marc.* 8. 2. ያምሕሩኒ ፡ miſereor ſuper turbam, ꝗ *vel, miſericordem me reddunt.*

ማሕቶት ፡ lucerna. pſ. 118. 103. ማሕቶት ፡ lucerna pedibus meis. *Ioannis.* 5. 35. ille erat, ማኅቶት ፡ lucerna ardens. ኅ ፡ *pro* ሐ ፡

መሐከ ፡ peperſit, condonauit. pſ. 71. 13. & ይምሕከ ፡ parcet pauperi. *act.* 20. 29. qui non ይምሕክዎ ፡ parcent gregi.

መሐወ ፡ Vellere, euellere. pſ. 128. 6. quod exaruit, antequā ይምሕዎ ፡ euellat illud. *Marc.* 2 3. & ceperūt, ይምሐዉ ፡ vellere ſpicas.

መሐዛት ፡ Iuuenes pſ. 148. 12. ſenes & መሐዛት ፡ iuuenes. *act.* 5. 6. & ſurgentes መሐዛት ፡ Iuuenes &c.

መሐየብ ፡ vas, amphora, hydria *Ioannis* 4. 11.

ማሕፄ ፡ ſecuris pſ. 73. 5. in ማሕፄ ፡ ſecuri, & aſcia. *Matt* 3. 10. Iam enim መሐፄ ፡ ſecuris ad radicem.

መሰንቆ ፡ organum, citara. 150. 5. in pſalterio, & መሰንቆ ፡ citara. pſ. 151. manus meæ fecerūt መሰንቆ ፡ org.

መሥኤ ventilabrum, vanuus. *Matt.* 3. 12. cuius : መሥኤ : Ventilabrum in manu eius.

መርሐ : duxit, deduxit, iter oſtendit, docuit. *pſ.* 22. 3. & መርሐኒ : deduxit me ſuper ſemitas *pſ.* 59. 11. quis ይመርሐኒ : deducet me.

ተመርሐ : *for. paſſ. Rom.* 5. 2. Ieſus Chriſtus per quem ተመራሕነ : deducimur, *acceſſum habemus, &c.*

Nom. መራሒ : ductor, guida, pedagogus. *plur.* አመርሕት : ductores, pedagogi. *Matt.* 23. 16. Vę vobis አመርሕት : duces cæcorum.

መራኁት : & መራኁት : clauis. *Matt.* 16. 19. tibi dabo መራኁት : claues. *Apoc.* 3. 7. habens, መራሑት : clauē Dauid.

መረረ : amarum fuit.

Nom. መሪር : amarum, amarè, amaritudo *pſ.* 13. 3. መሪር : amarum os eorum *Luc.* 22. 63. egreſſus Petrus, fleuit መሪር : amarè. *Epheſ.* 4. 31. omnis መሪር : amaritudo.

አምረረ : exacerbauit, irritauit, concitauit. *pſ.* 5. 11. quoniam : ያምረሩከ : irritauerunt te Domine. *pſ.* 104. 28. & አምረርዎ : exacerbauerunt ſermones eius.

መሩር : exaſperans, irritator. *plur.* ምሩራን : irritatores, qui exaſperant. *pſ.* 67. 7. ſimiliter eos qui ለምሩራን : exaſperant.

መራር : irritatio, exaſperans. *fem. pſ.* 77. 8. generatio praua, & መራር : exaſperans.

መርሶ : portus. *pſ.* 106. 30. & deduxit eos in መርሶ : portum.

tum voluntatis. *act.* 27.12. & cum non eſſet illic
መርስ : portus:

ማርቆስ : *Marcus Nomen prop. vir.*

መሬት : መሬት : & ሜሬ : puluis, terra, ſtercus. *pſ.* 82. facti ſunt vt መሬት : ſtercus terrę. *Matt.*13.5. non habebant, መሬት : terram.

መሬታዊ : terrenus. *plur.* መሬታውያን : terreni. 1. *Cor.* 15. *Verſ.* 58. qualis መሬታዊ : terrenus, tales መሬታውያን : terreni.

ማርታ : Martha. *Nom. prop. mul. Ioannis* 11.1.

ሜሮን : Criſma.

ምርዓት : luxuria, paſcua. *vide* ረዐየ:

መርያም : Maria. *Nom. prop. Virginis Deiparæ. Luc.* 1. 27. & nomen Virginis መርያም : Maria.

መርያ : Maria. *Nom. prop. Beatę Mariæ Magdalenæ, & aliarum.*

መርያ : Sacerdos gentilis. *act.* 14.12. መርያ : ዘድዮስ : Sacerdos quoque Iouis.

መረደ : properauit, accelerauit, vrſit, *pſ.* 18.9. ዘይሜርድ : ፍኖቶ : qui accelerat iter ſuum.

መርጉዝ : *indè* ተመርጕዘ : innixus fuit. *Cant.* 8.5. እንተ : ትትመረጐዝ: innixa ſuper dilec.

መርፈእ : acus. *Matt.*19.24. per foramen, መርፈእ : acus.

ሜስ : ſicera. *Luc.*1.15. vinum. & ሜሰ : ſiceram.

መሰለ : putauit, exiſtimauit. ſimilis fuit, parabolicè locutus eſt. *Matt.* 5.17. nólite ይምሰልክሙ : putare *Luc.* 2. 44. & ይመስሎሙ : exiſtimabant, quod in via eſſet. *pſ.* 88.

88.7. ይመስሎ፡ ſimilis erit Deo. *Mar.* 12. 1. & cepit ይመስሎሙ፡ parabolicè loqui illis.

Nom. መስል፡ prouerbium, parabola, enigma. *pſ.* 77. 2. aperiam በምስል፡ in parabolis os meum. *Ioan.* 10. 6. hoc መስል፡ prouerbium locutus eſt.

አምሳል፡ & ምስል፡ ſimilitudo, figura, imago. *plur.* ምስልያት፡ imagines, figuræ. *pſ.* 43. 15. in አምሳል፡ ſimilitudinem gentium. *Act.* 7. 43. ምስል፡ figuras quas feciſtis. *Apoc.* 16. 2. & adorauerunt, ምስሎ፡ imaginem eius.

ምስለ፡ cùm, *præpoſitio. pſ.* 27. 4. ምስለ፡ cum operantibus iniquitatem. *Pſalm.* 90. 15. ſum, ምስሌሁ፡ cũ ipſo, in tribulatione. *Ioan.* 13. 8. non erit tibi pars, መስሌየ፡ mecum.

ተመስለ፡ aſſimilatus fuit, transfiguratus, transformatus fuit. 2. *Cor.* 3. 18. & ንትሜሰል፡ transformamur à claritate in &c. 2. *Cor.* 11. 13. & ይትሜሰሉ፡ transfigurauerunt (ſe) Apoſtolos.

አምሰለ፡ conformis fuit. *in Miſſ.* 163. 2. & omnes አምሰለ፡ conformes &c.

አስተማሰለ፡ aſſimulauit. *Mar.* 4. 30. cui, ናስተማስለ፡ aſſimulabimus regnum Dei.

መሲሕ፡ Chriſtus, Meſſias. *at Hæbraicum eſt.*

ምስሕ፡ prandium, conuiuium. *plur.* ምስሓት፡ *Matt.* 22. 4. ecce መስሕየ፡ prandium meum paraui. *Luc.* 20. 46. primos accubitus in, መስሓት፡ conuiuijs.

መስሐ፡ *Verbum.* pranſus fuit. *Ioannis* 21. 12. venite

ንምስሐ፡

ንምሳሕ : prandemus. *ibid.ver.* 15. እምድኅረ : መሰሐ : cum prandiſſent.

መሰረት : fundamentum.*plur.* መሰረታት : fundamenta.*vide*, ሰረረ : fundatus fuit.

መሰሪይ : & መሰሪ : magus. *Act.* 8.9.qui fuerat in ciuitate, መሰሪ : magus, *vide*, ሠሪይ : & ሰሪይ :

መሰጴጦምያ : Meſopotamia. *nom.prop.reg.*

መሶብ : arca,vrna,capſula.*Heb.*9.4.in qua, መሶብ : ወርቅ : vrna aurea.

መሴት : veſper. à መሰየ :

መሰነ : corrupit, perdidit, interijt, deſolatus fuit. *Luc.* 11.18. omne regnum in ſe diuiſum, ትማሰን : deſolabitur. 1.*Cor.* 15.53.oportet enim hoc quod, ይማሰን : corrumpitur.

N*om.*ሙስን : corruptio,deſolatio. *Marc.* 13.14.cum videritis abominationem,ለሙስና : deſolationis.

አምሰነ : deſolauit,diſſipauit, exterminauit, corrupit. *Luc.*15.13. አማሰነ : diſſipauit, omnem ſubſtantiam.1.*Cor.* 15. 33. colloquia mala, bonos mores. ያማስኑ : corrumpunt.

መስከረም : September. ፱ *primus menſis apud Aethiopes.*

መስኮት : መስከዊ : feneſtra. *act.* 20. 9. ſedebat in መስኮት : feneſtra. 2. *Cor.* 11.33. in ſporta per, መስኮት : feneſtram.

ምስኪን : miſer, pauper mendicus. *Ps.*108.17. hominē inopem, & ምስኪነ : mendicum.

: ምስኪንት፡ inopia, paupertas. *in Miſſ. fol.* 160. *col.* 4. &· ምስኪንትየ፡ ego pauperculus, paupertas mea.
ምስክይ፡ liberator.

መሰወ፡ fluxit, liquefecit, tabeſcere fecit. *pſ.* 38. 12. & መሰውከ፡ tabeſcere feciſti ſicut &c. *pſ.* 148. 7. & ይመስዎ፡ liquefaciet ea.

ተመሰወ፡ *idem. Ps.* 96. 5. montes, ተመሰዉ፡ flxerunt. *Ps.* 111. 10. dentibus ſuis fremet, & ይትመሰወ፡ tabeſcet. P*aſſ. pſalm*. 74. 4. ተመሰወት፡ liquefacta eſt terra.

መስዕ፡ & መስሕ፡ ſeptemtrio, àquilo. *pſ.* 47. 3. latera መስዕ፡ aquilonis. *pſalm.* 106. 3. ab መስዕ፡ aquilone, & mari.

መሰየ፡ veſper, ſero fuit. *Luc.* 24 29. quoniam, መሰየ፡ aduesperaſſit, veſper eſt. I*oan.* 20. 19. ወመሲዮ፡ cum ſero eſſet.

Nom. መሴት፡ veſper, tempus veſpertinum. *pſ.* 29. 6. ad, መሴት፡ veſperum demorabitur fletus.

: አምሰየ፡ veſperam egit, requieuit, quieuit.

መሰጠ፡ rapuit, diripuit, deprędatus eſt. *pſ. H:* 10. 9. vt ይምስጦ፡ rapiat pauperem. *Ioan.* 6. 14. vt, ይምሥጥዎ፡ raperent eum. *Ioan.* 10. 13. & ይመሥጦን፡ diſpergit eàs.

- አምሰጠ፡ fugit. L*uc.* 4. 42. ne, ይምስጥ፡ fugeret ab illis. L*uc.* 3. 7. quis dixit vobis, ታምስጡ፡ fugite. *act.* 27. 42. vt non, *ne*, ይምስጥ፡ fugeret.

Nom. መሲጥ፡ præda, rapina. *Pſalm.* 16. 12. peraus

ad

ad መሲጥ : prædam.
መሰግባን : Magi. *Matt*. 2.1.
ሞቅሐ : vinxit. *Marc*. 6. 17. & ሞቅሖ : vinxit eum.
Nom. ሙቁሕ : vinctus. *plur*. ሙቁሓን : vincti. *pſ*. 67. 7. & eduxit, ለሙቁሓን : vinctos. *Matt*. 27.16. habebat autem tunc. ሙቁሐ: vinctum.
ሞቅሕ : & ቤተ : ሞቅሕ : carcer. *act*. 12.5. Petrus, quidē ſeruabatur in ሞቅሕ : carcere. *Act*. 16.26. fundamenta ቤተ : ሞቅሕ : carceris.
ሞቅሕ : catena, cōpes, vinculum. *plur*. መዋቅሕት : catenæ, compedes, vincula. *pſ*. 115.6. dirupiſti መዋቅሕ-ትየ : vincula mea.
አሞቅሐ : incarcerauit, in carcerem miſit, vincire curauit. *Matth*. 18.30. & አሞቅሖ : incarcerauit eum.
ተሞቅሐ : vinctus, incarceratus fuit. *Matt*. 25. 36. ተሞቅሕኩ : in carcere fui, &c. incarceratus fui.
መቄዶኒያ : Macedonia. *nom. prop. reg.*
መቄዶናዊ : Macedo. *Act*. 16.9.
መበለት : vidua, monialis. *plur*. መበለታት : viduæ. *Marc*. 12.40. deuorant domos, መበለታት : viduarum. *luc*. 4. 24. ad mulierem መበለት : viduam.
መበሐት : poteſtas, auctoritas. *Matt*. 21.23. in qua, መበ-ሐት : poteſtate hæc facis.
ምት : vir, maritus. *plur*. አምታት : viri. 1. *Cor*. 11.3. caput autem mulieris, ምታ : vir, *maritus*. *Ephes*. 5.33. timeat ለምታ : virum ſuum. 1. *Pet*. 3.1. mulieres ſubditæ ſint ለአምታቲሆን : viris ſuis.

ማቲ : Mathat. *nom.prop.vir.Luc.*3.23.

መተረ : ſcidit, abſcidit, reſecuit, *pſal.*76.9. ይመትር : abſcindet miſericordiam ſuam. *Matt.* 18.8. ምትሮ : abſcinde eum. *act.* 27.32 tunc, መተሩ : abſcinderunt.

Nom. መቱር : abſciſſum, abreuiatum. *Rom.*9. 28. quia verbum breuiatum,& መቱር : abſciſſum.

ማቱሳላ : Mathuſala. *nom.prop.vir.*

ማታቲየ : Mathatias. *nom.prop.vir.*Luc.3.25.

ማታን : Mathan. *nom.prop.vir. Matt.*1.15.

ማቴዎስ : Mattheus. *nom.prop.vir.act.*1.13.

ማትያን : Matthias. *nom.prop.vir.Act.*1.23.

መትከፍት : humerus, ſpatula, ſcapula. *Matt.*23.4. ዲበ : መትከፍቱ : ſuper humeros ſuos.

ማኅቶት : lucerna. *pſ.* 118.105. ማኅቶት : lucerna pedibus meis.

መኃትው : lampas, lucerna, lampades, Lucernę. *Matt.* 25.1. accipientes, መኃትዊሆን : lampadas ſuas.

መኀፀነ : *inde,* አመኀፀነ : commendauit, fidei commiſit, cuſtodiuit. *pſ.* 30.6. in manus tuas አመኀፅን : cõmendo ſpiritum meum. *Rom.* 16.1. አማሕፀንኩክሙ : cõmendo vobis.

paſſ. ተማኀፀነ : commendatus, commiſſus, fuit confugit. *in miſſ. fol.* 159. *col.*3.& ተማሕፀንከነ : commendatos nos ſibi reddidit.

መኑ : & መነ : quis, quid. *interrogatiuum. pſ.* 112. 5. መኑ : quis, ſicut Dominus Deus noſter: *Ioan.* 1.22. መኑ-መኑ : አንተ : quis es. *Ioan.* 18. 5. መነ : ተኀሥሡ : quem que-

queritis.

መና : Manna. *Apoc.* 2.17

ምናሔ : Manahem. *nom. prop. vir. act.* 13.1.

ምናሴ : Manaſſes *nom. prop. vir, Matt.* 1.10.

መነነ : ſpreuit, deſpexit, reprobauit, in nihilum redegit, aſpernatus eſt. *pſ.* 77. 59. & መነኖሙ : ለ : ad nihilum redegit Iſrael. *pſ.* 117. 22. lapidem, ዘመነንዎ : quem reprobauerunt ędificantes. *luc.* 18. 9. & ይሜንኑ : aſpernabantur cæteros.

Nom. ምኑን : contemptus, obprobrium, deſpectus, reprobus, in nihilum redactus. *plur.* ምኑናን : contempti, deſpecti, reprobi. *pſ.* 21. 7. ምኑን : opprobrium hominum. *pſ.* 72. 20. ምኑን : in nihilum redactus ſum. 2. *Cor.* 13. quia ምኑናነ : reprobi non ſumus.

መንሰወ : *inde* ተመንሰወ : periclitatus fuit, tentatus. *act.* 19. 40. ንትመንሰው : peręclitamur hodie. 1. *Cor.* 10. 13. nō permittet vos ትትመንሰዉ : tentari.

መንሱው : tentatus, caſtigatus. *plur.* ምንሱዋን : tentati, caſtigati. 2. *Cor.* 8. 6. ከመ : ምንሱዋን : vt caſtigati, & non mort.

Nom. መንሱት : tentatio, ſcandalum. *Mat.* 18. 7. neceſse eſt vt veniant, መንሱት : ſcandala. *Luc.* 11. 4. & ne inducas nos in መንሱት : tentationem.

ምንት : quid. *pſ.* 8. 5. ምንትኑ : quid eſt homo? *Ioan.* 1. 38. ምንት : quid quęritis. *Ioan.* 10. 42. ኢምንትኒ : nil quid quam.

ለምንት : quare, ad quid. *pſ.* 2. 1. ለምንት : quare fremue-

muerunt.

መነኮስ : monachus. *plur.* መነኮሳት : monachi.

መንኮቢያት : pollex. *Luc.* 2. 7. & 13. ligauit መንኮቢያቲሁ : pollicem eius.

አመንዘዘ : exprobauit, improperauit. *pſ.* 34. 7. ſuperuacuè, አመንዘዘየ : exprobrauerunt animam meam.

መንዳቤ : periculum, tentatio, vexatio, tribulatio, neceſsitas, afflictio, pericula, tentationes &c. *Act.* 7. 34. videns vidi, መንዳቤሆሙ : afflictionem eorum.

አመንደበ : afflixit, vexauit, tentauit, humiliauit. 2. *Cor.* 11. 26. አመንደቡኒ : afflixerunt me latrones, *ſeu* periculo expoſitus fui à latronibus.

ተመንደበ : afflictus, vexatus, humiliatus, tentatus fuit. *pſ.* 114. 6. ተመንደብኩ : humiliatus ſum. 2. *Cor.* 11. 26. ſemper እተመነደብ : affligebar. *ibid.* ተመንደብኩ : afflictus fui in ciuitate &c.

መንጦላዕት : velum, cortina. *Mat.* 27. 51. ſciſſum eſt መንጦላዕት. velum templi.

ማእረር : meſſis, æſtas, *vide* አረረ :

ሙሕቃል : riuuli. *Cant.* 5. 17. ſuper ሙሕቃል : riuulos aquarum.

ሞአት : victoria. *à* ሞአ : *vicit, paulo inferius.*

ምእት : centum. *Luc.* 15. 4. qui habet, ምእት : centum oues. *act.* 10. 1. Cornelius ሀቤ:ምእት : Centurio.

ሞአት : Mahath. *Nom. prop. vir.* Luc. 3. 26.

ምእታው : occurſus, regreſſus. *ab.* እተወ :

ማእ-

ማእከለከ፡ medium. ,Ps. 21.15. in ማእከለ፡ medio ventris mei. *Apoc.* 3. 16. ſed quia ማእከለከ፡ tepidus es. ¶ *quaſi medium inter calorem, & frigus.*

ሙሴ፡ Moyſes. *Nom. prop. vir.*

ሞአብ፡ Moab. *nom. prop. reg. Ps.* 59. 10.

መውአ፡ & ሞአ፡ vicit, vltus eſt, ſuperauit, vindicauit. *Ioã.* 16. 33. ሞእክዎ፡ vici mundum. *Rom.* 8. 37. propterea ንመውኢ፡ ſuperamus omnia. A*poc.* 6. 2. exiuit vt ይማእ፡ vinceret.

ተመውአ፡ victus, conuictus, condẽnatus fuit. *Pſ.* 108. 7. exeat. ተመዊአ፡ condemnatus.

Nom. መዊእ፡ & መእት፡ victoria. 1. *Cor.* 15. 54. abſorpta eſt mors in, መእት፡ victoria. *ibid. verſ.* 55. vbi eſt mors መዊእ፡ victoria.

ማእዜ፡ quando, quandiu, vſquequo, quouſque. *Ps.* 100. 2. ማእዜ፡ quando venies ad me. *Luc.* 9. 40. ማእዜ፡ vſquequo ero apud vos.

ማእድ፡ menſa. *plur.* ማእዳት፡ *Pſal* 22. 6. paraſti, ማእደ፡ menſam in conſpectu meo. *Mat* 21. 13. & ማእዳት፡ mẽſas numulariorum euertit.

መክሊት፡ መክልየ፡ & መክልይ፡ talentum, talenta. *Matt.* 25. 15 vni dedit quinque, መክሊት፡ talenta, &c.

ሜክል፡ rubus. L*uc.* 6. 45. neque እሜክል፡ de rubo &c.

ምክሕ፡ gloria, gloriatio, delectatio. R*om.* 15. 17. Chriſtus ምክሕየ፡ gloria mea.

Verb. ተመክሐ፡ gloriatus, delectatus fuit. 2 *Cor.* 10. 13. nos autem. non, ንትሜክሕ፡ gloriabimur. *ibid. verſ.* 17.

qui

qui auté, ይትሜከሕ : gloriatur,in Domino, ለይትምክሕ : glorietur.

መከረ : cogitauit, excogitauit, conſultauit, experimento didicit, expertus, intentus,attentus fuit,machinatus, molitus fuit.*pſ.*40.8.& ይመክሩ : cogitabant mala. *Luc.*14.31.prius ſedens,ይሜክር : cogitat.

ምክር : ምክሩ : & መክር : Conſilium, experimentum, machinatio,voluntas,confidentia,prudentia, ſagacitas,probatio, myſteriū, ſacramentum.*pſ.* 1.5. neque peccatores in, መክረ : concilio iuſtorum.*pſ.*48. 4. meditatio cordis mei ምክረ : prudentia. 2.*Cor.*8.2. quod in multo መክሩ : experimento.*Epheſ.*3.3. notum mihi factum eſt. ምክሮ : ſacramentum *Iacob.*1. 3. ſcientes quod, መክሩ : probatio fidei veſtræ.

አመከረ : intentum,attentum reddidit, inflammauit, excitauit, tentauit, conſilium dedit. *pſ.* 104.19. eloquium Domini. አመከሮ : inflammauit eum. *Ioan.* 18. 14. erat autē Caiphas. ዘአምከሮሙ : qui conſiliū dederat eis. *act.*5.9. ታመክርዎ : quod tentatis.2. *Cor.*8. 10. in hoc አመክርክሙ : conſilium do vobis. *Iac.*1.13:ipſe autem non ያሜክር : tētat quemquam.1.*Cor.* 11.አመክሮ : probet autem homo.

ተመከረ : tentatus fuit, probatus, conſiliatus. *pſ.* 30. 14. & ተማከሩ : conſiliati ſunt. *Iac.* 1. 12.quoniam cū ተመክሮ : probatus fuerit. *ibid. verſ.*14. vnuſquiſque vero ይትሜከር : tentatur à concupiſcentia ſua.

መከነ : ſterilis fuit.

Nom. መከን : ſterilis. *plur.* መካናት : ſteriles. *Luc.* 1. 7. quia መከን : ſterilis erat. *Luc.* 23. 29. beatę, መካናት ; ſteriles.

መካን : locus. *pſ.* 23. 3. quis ſtabit in መካን : loco ſancto. *Matt.* 24. 15. ſtantem in መካን : loco ſancto.

መኳንንት : መኰንንት : Dominatio, poteſtas. *vide*, ኰነነ :

ምክንያት : excuſatio, occaſio. *pſ.* 140. 4. ምክንያት : excuſationes in peccatis. 2. *Cor.* 5. 12. ſed damus vobis, ምክንያት : occaſionem. *Ioannis* 8. 6. 15. 22.

አመክነየ : excuſauit. *Ps.* 140. 4. ለአምክንዮ : መክንያት : ad excuſandas excuſationes. *Matt.* 23. 14. ተመክነየ :

መከይድ : ſcabellũ, ſuppedanium, *vide*. ከይድ :

መወቅ : *inde* አስተመወቅ : extendit, expandit. *in Miſ.* 165. 2. ያስተመወቅ : እዴሁ : extendit manus ſuas.

መወተ : & ሞተ : obijt, mortuus eſt. *pſ.* 40. 6. quando ይመውት : morietur. *Mar.* 5. 39. non eſt. ሞተት : mortua puella.

Nom. ሞት : መዊት : mors, obitus, mortalis. 1. *Cor.* 15. 54. cum hoc, መዊት : mortale induerit, ዘኢይመውት : immortalitatem.

ምውት : mortuus. *plur.* ምዉታን : 1. *Cor.* 15. 52. ምዉታን : mortui reſurgent.

መዓል : *vide*, ወዐለ :

መዋዕል : dies, *plur.* *à ſin.* ዐለት : *Marc.* 17. 1. poſt ſex, መዋዕል : dies.

መዋግሕ : & ሞገሐት ; linteamina : linteum. *Ioan.* 20. 5.

& vidit መየጕሐ : linteamina,poſita.*act*. 10.11.& 11.5. vas velut, ሞጠሕት : linteum magnum.

መዐሌት : & ዕለት : dies, tempus diurnum ,*plur*. መዋዕል: *pſ*. 1.2.in lege Domini, መዓልት : die ac nocte.*pſ*.18.3. ዕለት : ለዕለት : dies diei,eructat verbum.*pſ*. 22.4. omnibus, መዋዕል : diebus vitæ meæ. *Ioan*. 7.33. modicum መዋዕል : tempus.*Luc*. 4.2. in መዋዕል : diebus illis, *ibid*.conſumatis illis, መዋዕሌ : diebus.*in Miſſa. fol*. 159.3.ኵሉ፡መዋዕል : omni tempore.

መዓል : tempus.*pro* መዋዕል : *Ioan*.12.35. *in miſ.fol*.159. *col*.4.

መዓር : mel.*pſ*.18.11.dulciora, ከመዓር : ſuper mel &c. M*att*. 3 4.መዓር : ገዳም : mel ſylueſtre.

ምዕረ : modò,iam,nunc,antea,prius,vice. *Marc*.7.27. ſine, ምዕረ : prius ſaturari fil. *Marc*.14.41. ſufficit ምዕረ : modò. *Tit*. 3. 10. ምዕረ : ወካዕበ : ſemel & iterum.

መዕርግ : & መዓርግ : gradus.*act*. 21.40. ſtans Paulus in መዓርግ : gradibus.

አማዑት : viſcera, inteſtina. *act*. 1.18. diffuſa ſunt omnia, አማዑቲሁ : viſcera eius. 2.*Cor*.6. 12.anguſtiamini ለአማዕትክሙ : viſceribus veſtris.

መዐዐ : *hinc*, አምዐዐ : incitauit, concitauit,irritauit,laceſſiuit, iratus, indignatus, ira incenſus fuit. *pſ*. 73. 18. አምዕዮ : incitauit nomen tuum.

አስተማዐዐ : irritatus,ira ſuccenſus fuit.1. Cor. 13. 5. non የስተማዐዐ : irritatur.

ተምዕዐ : indignatus, iratus. pſ. 2. 12. ne quando, ይት-ምዐዕ : iraſcatur Dominus. pſ. 105. 40. & ተምዐ : iratus eſt Dominus. Mar. 14. 4. erant autem quidam qui ተምዑ : indignati ſunt.

Nom. መዐት : ira, indignatio, furor. pſ. 6. 2. Domine ne in መዐትከ : furore tuo. pſ. 94. 11. iuraui in መዕ-ትየ : ira mea.

መዓዛ : odor ſuauis, fragrãtia. *Cant.* 1. 2. & መዓዛ : fragrã-tia vnguenta tua. 2. *Cor.* 2. 15. quia, መዐዛሁ : bonus o-dor Chriſti, ſumus.

ማዕዜ : *idem quod*, ማእዜ : vſquequo. pſ. 12. 3. እስከ : ማዕዜኑ : vſquequo exaltabitur &c.

ማዕዶት : & መእዶት : cis, trans. *Luc.* 8. 23. transfretamus, ማዕዶት : trans ſtagnum. *Ioan.* 3. 26. qui erat tecũ በም-ዕዶት : trans Iordanem.

ማዐጾ : oſtium. pſ. 140. 3. ማዐጾ : oſtium quod &c. *vide* ዐጸወ :

መዘመዘ : terſit, exterſit. *Luc.* 7. 38. & capillis ſuis መዘ-መዘት : tergebat.

መዝጋና : prœmium, brauium. 1. *Cor.* 9. 24. ſed vni erit መዝጋና : brauium.

ሚ : quid. *Matt* 27. 3. ሚላዕሌነ : quid ad nos.

ማይ : aqua. *plur.* ማያት : aquæ. *Mar.* 1. 8. baptizaui vos በማይ : aqua. *Luc.* 8. 25. obediunt ei ማያት : aquæ.

ማይ : ሕመት : attramentum.

ሚመ : ወሚመ : an? num? numquid? *Mat.* 11. 3. ወሚመ : an alium expectamus. *act.* 7. 28. ወሚመ : numquid

 inter-

interficere me vis.

ሚስያ ፡ Myſiá. *nom.prop.reg.act.16.7.*

ሚሳኤል ፡ Miſael.*nom.prop.vir.*

መየነ ፡ *inde*, ተመየነ ፡ aſtutè egit, circumuenit, falſificauit, vitiauit, adulterauit. *Marc.*14.1. querebant ſummi Sacerdotes, & ſcribæ ይትመየንዎ ፡ circũuenire eũ, & apprehendere &c. 2.*Cor.*2.17. qui, ይትሚይንዎ ፡ adulterant Verbum Dei.

Nom. ትምይንት ፡ aſtutia, dolus, *Luc.*20.23. conſiderans ትምይንቶሙ ፡ dolum eorum. 2.*Cor.*2.17. ne ſimus ambulãres in ትምይንት ፡ aſtutijs, neque ንትመየኖ ፡ ለቃለ ፡ adulterantes verbum Dei.

መስተመይን ፡ aſtutus, doloſus. *plur.* መስተመይናን ፡ aſtuti, doloſi, ſubdoli. *Rom.* 1.29. መስተመይናን ፡ doloſi, maligni. 2. *Cor.* 12. 16. cum, መስተመይነ ፡ aſtutus eſſem.

ሚይናን ፡ Menna. *Nomen prop. vir.*

ሚካኤል ፡ Michael. *Nom. prop. archangeli.*

መያዝያ ፡ Aprilis. *Nomen menſis.*

መየጠ ፡ & ሚጠ ፡ auertit, conuertit, diuertit. *pſ.* 73. 11. vt quid Domine ትመይጥ ፡ auertis, manum tuam. *pſ.* 80. 7. & ሜጠ ፡ diuertit, dorſum eius, &c. *pſ.* 101. 3. non ትሚጥ ፡ auertas faciem tuam. *pſ.* 118, 59. ሜጥኩ ፡ conuerti pedes meos. *in miſ. fol.* 164. 4. ሚጥ ፡ induc, conuerte corda.

ተመይጠ ፡ conuerſus, regreſſus fuit. *pſ.* 7. 13. niſi, ተመየጥክሙ ፡ conuerſi fueritis. *Ioan.* 12. 40. &, ይትመየጡ ፡ con-

conuertantur. *Ioan.* 20. 14. Maria, ተመይጠት : conuerſa.

ሜዶ : *Nom.prop.act.* 2.9.Medi

ምድር : terra, tellus.

መድረስት : interpretatio,expoſitio. *à Chald.* ܕܪܫ *& Arb.* درس expoſuit.1.*Cor*.14.26.ወዘምድረስት : interpretationem habet.

መዱቀሕ : encænia.*Ioannis* 10.22.facta ſunt መዱቀሕ : encænia Hieroſol.

መድኅን : redemptor,ſaluator. *vide*,ድኅነ:

ምድያም : Madian.*pſ.* 82.10. *nom.prop.reg.*

ሙጋሬ : iactus lapidis.L*uc*.22.41.quãtum,ሙጋሬ : እብን : iactus lapidis.*vide*,ወገረ:

ምገስ : gratia.*pſ*.44.3.diffuſa eſt,ምገስ : gratia. *Ioannis*. 1. 14.plenum veritate &, ምገስ : gratia *in miſ*.164.*col*.4. da, ምገስ : gratiosè.

መጋቤ : መጋቢ : diſpenſator, procurator, villicus, *plur.* መገብት : diſpenſatores,procuratores, Villici.L*uc*.8.3: Vxor Chuſæ, መገቢሁ : procuratoris Herodis.*Luc*.16. 1.habebat. መጋቤ : Villicum. 1. *Cor* 4.1.vt, መገብት : diſpenſatores myſteriorum Dei.

አምገበ : diſpenſatorem, procuratorem conſtituit. L*uc*.12.44.ſuper omnia bona ſua,ይመግበ : conſtituet eum,*ſcilicet*.diſpenſatorem.

ምግበ : diſpenſatio. 1.*cor*.9.17.ምግበ : አመገቢ : diſpẽſatio mihi credita eſt.

መጋቢት : Martius.*nom.menſis.*

መግደላዊት ፡ Magdalena.*Nom.prop.mul.*

ሞገድ : fluctus,Vnda.*plur.*አሞገት : fluctus,Vndę.*pſ.* 41. 8.&, ሞገድከ : fluctus tui. *Marc.*4.37.in naui, አሞገት ፡ fluctus.

ምጕንጺት ፡ pharetra,pharetræ. *pſ.*L.10.3.ſagittas ſuas in ምጕንጺቲሆሙ : pharetris eorum.

መጋዝእት ፡ altilia. ❡ *Boues, & oues pingues, domi ſaginata. Matt.* 22. 4. mactaui, መጋዝእትየ ፡ altilia mea.

ማጎግ ፡ Magog.*apoc.*20.7.

ሚጢሊኖን ፡ Metylina. *Nom.prop.inſ.act.*20.14.

ሞጣሕት : linteum,Velamen.*act.*10.11,velut, ሞጥሕት ፡ linteum, magnum.1.*Cor.*11.15. Capilli vt, ሞጣሕት : Velamen,ei dati ſunt.

መጣት ፡ Mathatha.*Nom. prop. vir.* *Luc.*3.31.

መጠነ ፡ menſus eſt, quantitatem inueſtigauit. *act.* 27. 28. ይመጥኑ ፡ menſi ſunt.

መጠነ ፡ quantum,quantumcumque. *Ioannis* 6.11.& ex piſcibus, መጣነ ፡ quantum Volebant.

ሚመጠነ ፡ quot,quantum,quoties.*Matt.*23.37. ሚመጠነ ፡ quoties,Volui &c.*Luc.*15. 17. ሚመጠነ ፡ quanti mercenarij.

መጠነዝ ፡ talis.tantus,tantum.*act.*5.8.ſi በመጠነዝ ፡ tāti vendidiſti.

አምጣነ ፡ quam diu, dùm, Vſquedum.*pſ.*145.1. pſallam Deo meo, በአምጣነ ፡ quamdiu,fuero.

መጠወ ፡ Tradidit. *pſ.* H. 10. 17. ትመጥዎ ፡ tradas eos.

Luc.

Luc. 12.58.iudex, ይሜጥወከ : tradet te exactori. *Ioan.* 10.11.bonus paſtor, ይሜጡ : dat animam ſuam.

ተመጠወ : traditus fuit.*Mat*.26.24.per quem,ይትሜ-ጠውዎ : tradetur, filius hominis.

መጽሄት : ſpeculum.*Iac*.1.23.vultum ſuum, በመጽሄት : in ſpeculo.

መጽለት : azyma.*Luc*.22. appropinquabat feſtiuitas መጸ-ለት : azymorum.

ምጽሕት : tignus, trabs. *Cant*.1.16.& ምጽሕት: tigna domorum.

መጽሐፈ : liber, ſcriptura.*vide*.ጸሐፈ :

መጽአ : venit, aduenit.*pſ*.49. 3. Deus manifeſtè, ይመ-ጽእ :veniet.*pſalm*. 54.16. ይምጽኦ : Veniat ei mors, *in miſ.fol*. 163.c.3. ከዐበ : ይመጽእ : iterum veniet,*venturus eſt*.

አምጽአ : adduxit, attulit, obtulit, intulit, Vocauit, Venire fecit. *Mat*. 17. 16. አምጽኦክዎ : obtuli eum.. *Matt*. 21. 2. & አምጽኡ : adducite mihi; *ad me*.

ምጽአት : aduentus. Matt. 23.3.quod ſignum; ለምጽ-አትከ : aduentus tui.

ምጽአ : aduentus,aduentatio.*Luc*.12. 38.ſi in tertia hora noctis, ምጽአ : aduentus eius. *venerit*.

ምጽዋት : ምጽዕዋት : eleemoſyna. *plur*. ምጽዋዓት : eleemoſynę. *Luc*.12.33.date, ምጽዋት : eleemoſynam.*act*.10. 31. & ምጽዋዕትከ : eleemoſynæ tuæ.

ሙፃእ : egreſsio.*vide*, ወጽአ : exiuit.

ሙፋ-

መፍትወ. oportuit. *Matt.* 18. 33. nonne መፍትወ : oportuit. *Matt.* 23. 23. hæc , መፍትወ : oportuit facere.

LITERA ሥ S.

ሠሀለ : ተሣሀለ : አስተሣሀለ : mitis, clemens , miſericors fuit, miſertus, miſericordia motus, compatiens, propitius fuit. *pſ.* 59. 3. & ተሣሀልከነ : miſertus es nobis. *pſ.* 98. 8. Domine tu ተሣሀልክሙ : propitius fuiſti eis. *pſ.* 66. benedicat nobis, &, ይሣሀለነ : miſeriatur noſtri. *Heb.* 8. 12. quia እሣሣሎሙ : propitius ero peccatis eorum.

Nom. ሣሀል : miſeratio, commiſeratio, propitiatio, miſericordia , reconſiliatio. *pſ.* 50. 2. ſecundum magnam , ሣሀልከ : miſericordiam tuam. *pſ.* 129. 5. quia apud te eſt, ሣሀል : propitiatio

መስተሣሀል : miſerator *pſ.* 111. miſericors, & መስተሣሀል : miſerator dominus.

ሠለስ : ሠለስተ : ሠለስቱ : tres, tria. *Cor.* 13. 12. ሠለስቱ : tria hæc. *act.* 9. 9. erat ibi, ሠሉስ : tribus diebus. *Iacob.* 5. 17. & non pluit ሠለስተ : tres annos.

ሠላሳ : triginta. *Luc.* 3. 23. & incipiebat ሠላሳ triginta annos, *trigeſimum annum.*

ሠልስ : ሠሉስ : tertius , ሣልስት : tertia. *Matt.* 26. 63.

ሣል-

ሣልስት ፡ tertia die. *ibid. verſ.* 64. vſque ad , ሠሉስ ፡ tertium diem.

ሥለሴ ፡ trinitas. *in miſſ. fol.* 164. 3. perfice in nobis fidem ሥለሴ ፡ trinitatis, *& paulo ſuperius*; እሥሉስ ፡ ቅዱስ ፡ አብ ፡ o ſancta trinitas, pater, &c. *item* ሥለሴ ፡ ቅድ ስት ፡ ſancta trinitas.

ሠለቀ ፡ & ሰለቀ ፡ illuſit, deriſit, ſubſannauit. *pſ.* 103. 26. ይሣለቅ ፡ ለዕሌሁ ፡ ad illudendum ei.

Nom. ሥላቀ ፡ ſubſannatio. *pſ.* 43. 14. deriſũ & ሥላቀ ፡ ſubſannationem.

ሠሐቀ ፡ riſit, deriſit, lętatus, exhileratus fuit. *luc.* 6. 21 quia gaudebunt, & ይሥሕቁ ፡ ridebunt.

Nom. ሠሐቅ ፡ riſus. I*acob.* 4. 9. ሠሐቅክሙ ፡ riſus veſter, &c.

ሠሐጸ ፡ *inde* ሠሑጸ ፡ ſuperbus, elatus, faſtuoſus. *pl.* ሠሑጻን ፡ ſuperbi. *Rom.* 1. 31.

ሠመረ ፡ & ሰመረ ፡ placuit, complacuit, iucundum, delectabile, gratum, & acceptum fuit. *pſ.* 55. 13. vt አሥምሮ ፡ ለ ፡ placeam Deo. *psal.* 101. 15. ሠምሩ ፡ placuerunt ſeruis tuis.

አሥምረ ፡ placuit, iucũdum fuit. *pſ.* 103. 34. አሠምሮ ፡ iucundum ſit ei. *Marc.* 6. 22. & አሥመረቶ ፡ ለሄሮድስ ፡ placuiſſet herodi. 1. *Theſ.* 4. 1. & ታሠምርዎ ፡ placeatis Deo.

Nom. ሥሙር ፡ placens. *Rom.* 12. 1. Deo, ሥሙር ፡ placentem.

ሥምረት ፡ beneplacitum, volũtas. *pſ.* 1. 2. in lege Domini.

mini. ሰምረቱ ፡ voluntas eius *in miſ. fol.*164.1. Domine in ሥምረትከ ፡ beneplacito tuo. ሠምረ ፡ *idem. pſ.* 67.17. ዘሠምረ ፡ beneplacitum eſt Deo. እም ፡ ሠምረ ፡ vtinam.

ሠሡዐ ፡ fiſſus,diuiſus. *Ps.*100.3. ወሠሡዐ ፡ ልበ ፡

ሠረሐ ፡ laborauit, ſolicitus, anxius fuit. *pſ.* 6.7. ሰራሕኩ ፡ laboraui in gemitu meo. *Luc.* 5.5. magiſter, ሠራሕነ ፡ laborauimus tota nocte. *Luc.* 10.39. marta, ትሠርሒ ፡ ſolicita es.

Nom: ሥራሕ ፡ labor. anxietas, afflictio. *pſ.* 54.11. iniquitas & ሥራኅ ፡ labor 2. *Cor.* 6.4. in ሥራሕ ፡ laboribus.

አሥረሐ ፡ moleſtauit, afflixit, moleſtus fuit. *Marc.* 14.5. ኢታሥርሕዎ ፡ ne moleſti ſitis ei. *luc.* 18.5. ኢታሥርሕኒ ፡ ne moleſta ſit mihi ſemper.

ሠረረ ፡ interijt, perijt, euanuit. *pſ.* 36.38. reliquię impiorum, ይሤረሩ ፡ interibunt. *pſ.* 91.8. vt, ይሠርረሩ ፡ intereant, in ſęculum ſęculi. *vide* ሠረወ ፡

ሰረረ ፡ volauit, fundauit. *vide*, ሰረረ ፡

ሠረቀ ፡ ortus, exortus fuit. *pſ.* 96.11. lux, ሠረቀ ፡ orta eſt iuſto, *pſ.* 111.4. ሠረቀ ፡ exortum eſt in tenebris. 2. *pet.* 1.19. & ይሠርቅ ፡ oriatur Lucifer in &c.

አሰረቀ ፡ oriri fecit. *in miſſa fol.* 166.2. & አሥረቀ ፡ oriri fac ſuper nos, &c.

Nom. ሥራቅ ፡ ortus. *pſ.* 49. 1. እምሥራቅ ፡ ab ortu ſolis.

ሠረበ ፡ *idem quod apud Arabes.* شرب ſorbuit, bibit, potauit.

-uit, guſtauit. *Ioa.* 19.30. & ሠረበ : cum accepiſſet a-
-cetum.

ኣስሬቢ : cataractæ. *pſ.* 41.8. à voce ኣስሬቢከ : caracta-
-rum tuarum.

ሠረሐ : proſperauit, felix, proſper fuit, feliter ſucceſsit, beneplacitum fuit. *pſ.* 117.25. o, Domine ሠርሐ : proſperare. *idem in miſſa. fol.* 158.1. o Domine, ሰርሐስ : ስ : *pro* ሠ : bene proſperare. *Rom.* 1.10. ከመ : ይስርሐኒ : & vt proſperet mihi Dominus. 1 *Cor.* 16.2. quod ዘተሰርሐ : bene placuerit. *epiſt. Ioan.* 3. *verſ.* 2. vt, ተሰራሕ : proſpere agas.

ኣሠረሐ : proſperauit, proſperare fecit *pſ.* 44.5. intende ታሠራሕ : proſpere.

ሠረወ : ሰረወ : & ዘረወ : diſperſit, eradicauit, periit, interiit, diſperiit. *pſ.* 36.28. & ይሤሩ : peribit, ſemen impiorum. *ibid. verſ.* 34. videbis cum, ይሠረዉ : perierint. *pſ.* 82.11. & ይሰረዉ : diſperierunt vt qui endor. *Matt.* 15.13. omnis plantatio &c. ተሤረዉ : eradicabitur.

Nom. ሠረወ : radix *plur.* ሠርዌ : radices *Matt.* 11.21. እምሥርዌ : à radicibus. 1. *Tim.* 6. ሥርወ : radix omnium malorum.

ሠረዐ : decreuit, conſtituit, ſtatuit, poſuit, diſpoſuit, ordinauit, prędeſtinauit, deſtinauit, parauit, præparauit. *pſ.* 22.5. & ሠራዕከ : paraſti, mēſā in conſpectu meo. *Pſalm.* 103.9. ሠራዕኮሙ : terminum poſuiſti eis. *Ioan.* 21.9. viderunt piſcem, & panem, ስሩዕ poſitum. *Rom.*

8.30. quos ሠርዐ ፡ prædeſtinauit,&c. 1.*Cor.* 11.34. reliqua, መጺእየ ፡ እሠርዓከሙ ፡ dum venero diſponam.

Nom. ሠርዐት ፡ & ሥርዓት ፡ decretum, conſtitutio, ordo, pręceptum, teſtamentum. *pſ.* 7.7. in ሥርዓት ፡ præcepto, quod mandaſti. *pſ.* 49.16. & aſſumis per os tuũ, ሥርዐትየ ፡ teſtamentum meum.

ሠረየ ፡ *primo ſignificat*, intinxit, humectauit, *pſ.* 67.24. vt, ይሠረይ ፡ intingatur pes tuus. *Deindè ſignificat*, Magia, incantationibus, veneficitiis vſus fuit. *pſ.* 57.6. እንዘ ፡ ይሠርየ ፡ incantantis. *qui incantat.*

Nom. መሠርይ ፡ incantatio. *pſ.* 57.6. መሠርይ ፡ incantationem, ſapienter.

ሥራይ ፡ & ሰራይ ፡ Magia, incantatio, veneficium. *plur.* ሥራያት ፡ incantationes, veneficia. *act.* 8.11. dementaſſet eos, በሰራይ ፡ magia ſua. *Apoc.* 18.23. በሰራያቲከ ፡ in venefitiis tuis.

ሠራይ ፡ መሰሪ ፡ magus, medicus. *Act.* 8.9. qui fuerat in ciuitate, መሰሪ ፡ magus. *act.* 13.6. quendam virum, ሰብአ ፡ ሥራይ ፡ hominem magum. *ibid. Verſ.* 8. Elimas መሰሪ ፡ magus.

ዓቃቤ ፡ ሥራይ ፡ medicus, *plur.* ዐቀብት ፡ ሥራይ ፡ medici. *pſ.* 87. aut ዐቀብት ፡ ሥራይ ፡ medici ſuſcitabant. *Luc.* 4.23. ዓቃቤ ፡ ሥራይ ፡ medice, cura te ipſum.

ሠረጸ ፡ floruit, refloruit, ortum, exortum fuit, proceſsit. *pſ.* 17.7. ይሠርጽ ፡ orietur in diebus eius. *Ps.* 89.6. mane, ይሠርፅ ፡ floreat. *in Symbolo fidei.* ዘሠረፀ ፡ qui procedit

cedit à patre, & filio.

Nom. ሠርፅ : propago. *pſ.* 79. 12. vſque ad flumen, ሠርፃ : propagines eius.

ሠቅ : ſaccus, cilicium, pellis, vter. *pſ.* 103. ከመ : ሠቅ : ſicut pellem. *metaphoricè*, luctus, planctus. *pſ.* 29. 12. concidiſti, ሠቅየ : ſaccũ meum. *pſ.* 34. 13 induebar, ሠቅ : cilicio.

ሠቀየ : afflixit, torſit, tormentis ſubiecit, tentauit. *pſ.* 3. 1. qui ይሰቅዩኒ : tribulant me. & *pſ.* 12. 5. ይሣቅዩኒ : *idẽ* *Mar.* 5. 6. *Luc.* 8. 28. ኢትሣቅየኒ : ne torqueas me.

ሠቀየ : rigauit. *vide*, ሰቀየ :

Nom. ሥቃይ : tribulatio, afflictio, tentatio. *pſ.* 54. 4. à ሥቃይ : tribulatione peccatorum.

ሠፍሠፍ : ſporta. 2. *Cor.* 11. 33. በሠፍሠፍ : in ſporta.

እሠርቅት : Neomenia. *col.* 2. 16. ኢበእሥርቅትክሙ : non in neomenijs veſtris.

ሣኅት : opportunitas. *Mat.* 26. 16. querebat, ሣኅተ : opportunitatem.

ሠበጠ : obtulit, exhibuit. *Luc.* 11. 6. ዘእሠብጦ : quod offeram illi.

ሠንቀ : tulit, portauit. *Marc.* 6. 8. ne quid, ይሥንቁ : tollerent in via. *Luc.* 9. 3. nihil, ትሥንቁ : tuleritis.

መሠንቆ : citara, organum. *pſ.* 150. 3. in pſalterio, & in መሠንቆ : citara.

ሠናይ : bonus, formoſus, pulcher, benignus. *plur.* ሠናያት : bona, boni. *Matt.* 23. 27. quæ foris parent ሠናያት : ſpecioſa. *pſ.* 132. 1. ecce, ሠናይ : bonum, & iucundum.

ሠና-

ሠናይት : bona, formoſa, bonitas, pulchritudo, benignitas. *Cant.* 1.5. nigra ſum, & ሠናይት : formoſa.

ሥን : ስን : decor, ſpecies, pulchritudo. *Pſ.* 44.5. በስንከ : ſpecie tua. *Ps.* 49.11. ሥን : pulchritudo agri.

Verb. ሠነየ : bonus, formoſus, pulcher, decorus fuit. *Pſal.* 44.3. ይሤኒ : ſpecioſus, forma eius.

አሥነየ : & አስተሣነየ : exòrnauit, pulchrũ, formoſum, decorum reddidit, ornauit, refecit. *Matt.* 23. 29. & ታስተሣኒዩ : ornatis, monumenta eorum. *Marc.* 1.20. in naui ያስተሥንዩ : componebant, retia. 2. *Pet.* 1. 18. ጥቀ : ታሤንዩ : valde bene facitis.

አሣእን : calceamentum, calceamenta. *Luc.* 4. 10. ኢአሣእን : neque calceamenta. *Act.* 7. 33. ſolue, አሳእኒከ : calceamentum tuum.

ሠወቀ : alleuiauit, rarefecit, ſubtilauit. *pſ.* 144. 14. ይሠዊቆሙ : alleuat, Dominus &c. 2. *Cor.* 11. 9. & cum eſſem apud vos, : ኢተሠቀቀኩ : ለ፩ዩ እምኔክሙ :

ሦክ : ſpina. *plur.* አሥዋክ : ſpinæ. *Luc.* 6. 45. neque colligunt ficus de, አሥዋክ : ſpinis.

ሠዊት : ſpica, ſpicę. *luc.* 6. 1. vellebant, ሠዊት : ſpicas.

ሠውዐ : immolauit, ſacrificauit, obtulit. *pſ.* 26. 6. circuiui &, ሦዕኩ : immolaui. 1. *Cor.* 10. 20. ዘይሠውዑ : immolant demoniis.

መሥዋዕት : holocauſtum, hoſtia ſacrificium. *pſ.* 26. 6. in tabernaculo eius, መሥዋዕተ : hoſtiam. *pſalm.* 50. &c.

ምሥዋዕ : altare, *plur.* መሣውዕ : altaria. *pſ.* 50. 11. ſuper

per

per, ምሥዋዒከ፡ altare tuum. *Rom.* 11.4. መሥዕዊከ፡ altaria tua.

ሠዐረ፡ annulauit, ceſſare fecit, dimiſit. *vide*, ስዐረ፡

Nom. ሥዕረ፡ capillus, crinis, *plur.* ሥዕርት፡ *luc.*7.38. በሥዕርት፡ capillis, capitis &c. *act.*27.39. ስእርት፡ capillus capitis ſui.

ሣዕር፡ fœnum, herba, ſtipula. *pſ.* 36.2. tamquam, ሣዐር፡ fœnum. *pſ.*82.14. ſicut, ሣዕር፡ ſtipulam. *pſ.*89.6. manè ſicut ሣዕር፡ herba.

ሤመ፡ ሠየመ፡ poſuit, ſtatuit, conſtituit. *pſalm.* 8. 7. & ሤምኮ፡ conſtituiſti eum. *pſ.*17.44. & ትሠይመኒ፡ conſtitues me. *pſ.*44.17. & ትሠይሞሙ፡ conſtitues eos. principes. *Mat*25.21. እሠይመከ፡ conſtituam te.

ተሠየመ፡ poſitus, conſtitutus fuit. *pſ.* 2. 2. ego autem, ተሠየምኩ፡ conſtitus ſum.

ሥዩም፡ poſitus, ponere, conſtitutus, ordinatus. *plur.* ሥዩማን፡ conſtituti, p̃poſiti, 1. *Cor.*9. 13. qui in ſacrario ሥዩማን፡ conſtituti. *Act.* 12. 1. ለሰዩማን፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ p̃poſitos eccleſiæ.

ሢመት፡ conſtitutio, ordinatio, miniſterium. *act.*1.20. & ሢመቶ፡ epiſcopatum eius accipiat alter. *ibid. vers.* 25. locum ሢመት፡ miniſterij.

መሣይምት፡ Cophini. *Marc.*6.43. duodecim, መሣይምት፡ cophinos, 1. *luc.*6.19. *idem.*

ሠየጠ፡ vendidit ሣየጠ፡ emit, *Matth.* 21.12. qui ይሠይጡ፡ ወይሣየጡ፡ vendebant, & emebant. *Mar.*11.15. *idem. luc.* 22.36. ይሢጥ፡ vendat tunicam, &, ይሣየጥ፡

emat

emat gladium. *act*. 5.8. quanti, ሤጥክሙ ፡ vendidiſtis.

Nom. ሤጥ ፡ precium. *Matt.* 13.46. inuenta vna እንተ ፡ ብዙኅ ፡ ሤጥ ፡ precioſa, *magni precij. pſ.* 43.13. populum tuum ſine ሤጥ ፡ precio.

ሠየጥ ፡ & ሠያጢ፡ mercator, negotiator. *Matt.* 13.46. ብእሲ ፡ ሠያጢ ፡ homini negotiatori. *apoc.* 18.23 ሠየጥኪ ፡ mercatores tui.

ተሠየጠ ፡ mercatus fuit. *Matt.* 27.7. ተሣየጡ ፡ emerunt ex illis. *Mar.* 15.46. Ioſeph autem ተሠየጠ ፡ mercatus Sindonem.

ምሥያጥ ፡ forum, platea. *plur.* ምሥያጣት ፡ plateæ. *Cant.* 3.2. per vicos &, ምሥያጣት ፡ plateas. *act.* 28.15. ምሥያጥ ፡ forum Apij.

ሥጋ ፡ caro, *vtriuſque num. pſ.* 26. 2. vt edant, ሥጋየ ፡ carnes meas. 1. *Cor.* 3.3. adhuc በሕግ ፡ ዘሥጋ ፡ ወደም ፡ in lege carnis, & ſanguinis, eſtis. *id eſt*, carnales eſtis. ¶ *per Synecdochen. variè accipitur, pro*, corpore humano, *quod carne conſtat. Mat.* 26.26. *Marc.* 14.22. *Luc.* 22.19. ዝውእቱ ፡ ሥጋየ ፡ hoc eſt corpus meum. *Ioan.* 2.21. de templo, ሥጋሁ ፡ corporis ſui. ¶ 2. *pro* homine. *Ioan.* 1.14. verbum, ሥጋ ፡ caro factum eſt. ¶ 3. *pro* toto hominum genere, *cum* ኵሉ ፡ omnis. *pſalm.* 144.21. & ኵሉ ፡ ዘሥጋ omne quod eſt caro benedicat &c. ¶ *per metaphoram pro* re fragili & debili: imbecillitas humana. *pſ.* 55. 5. quid faciat mihi, ዘሥጋ ፡ caro. *pſ.* 77.39. & recordatus eſt quod ሥጋ ፡ caro ipſi

ſi.&) *ſic de reliquis, planè vt Chald.* ܒܣܚܐ .

ሠገረ ፡ & አሥገረ ፡ piſcatus, venatus fuit. *Mar*.1.16.inuenit eos ያሠግሩ ፡ piſari. *Ioannis* 21.3.vado, አሥግር ፡ piſcari.*ibid*.4.& nihil አሥገሩ ፡ piſcati ſunt. *prendiderunt*.

መሣግር ፡ & መሥገርት ፡ rete, retia, laqueus, laquei.*pſ*.9-16.in iſto መሥገርት ፡ laqueo.*Marc*.1.18.relictis, መሣግሪሆሙ ፡ retibus.

መሠግራን ፡ piſcatores. *Marc*.1.16.nam, መሠግራን ፡ piſcatores erant.

ሠጠቀ ፡ & ሰጠቀ ፡ erupit, diſrupit. *pſ*.73.15.አንተ ፡ ሰጠቀ ፡ dirupiſti.

ተሠጥቀ ፡ diruptus fuit, *pſ*.140.7.ſicut craſſitudo terræ, ተሠጥቁ ፡ ፡ erupti ſunt.

ሠጥወ ፡ ሰጥወ ፡ reſpondit. *vide* ሰጠወ ፡

ሠጠጠ ፡ ሰጠጠ ፡ ſcidit, conſcidit, lacerauit.*pſ*.29.12. ሰጠጥከ ፡ conſcidiſti, ſaccum meũ.*vide* ሰጠጠ ፡

ተሠጠ ፡ ſciſsũ apertum fuit. *Marc*.1.11. vidit, ተሠጠ ፡ apertum Cœlum. *Ioan*.21.11.non eſt, ተሠጠ ፡ ſciſsum rete.

Nom. ሥጠት ፡ ſciſſura *Marc*.2.22.maior, ሥጠት ፡ ſciſſura ſit.

LITERA ረ R.

ረሐሰ : *inde* አርሐሰ : rigauit, madefecit. *pſ.* 6.7 lacrimis meis, አርሐስኩ : rigaui lectum meum. L*uc*. 7. 44. አርኃሰት : rigauit, *fem*. pedes meos.

ረሐቀ : abſens, diſsitus, remotus fuit, abſtinuit, receſsit, *pſ*. 33. 23. እትርሐቅ : ne diſcedas à me. I. *Teſſ*. 4. 5. vt, ትርሐቁ : abſtineatis.

Nom. ርሑቅ : longus, diſsitus, longè. *pſ*. 21. 2. ርሑቅ : longè à ſalute mea.

አርሐቀ : አስተርሐቀ : prolungauit, elongauit. *pſ*. 54. 8. ecce, አርሐቁ : elungaui fugiens *pſ*. 128. 3. አስተርሐቅዎ : prolungauerunt iniquitatem.

ተረሐቀ: præteriit, pertranſiit. M*arc*. 6. 49. volebat, ይትሬኀቆሙ : præterire eos. L*uc*. 24. 29. አንዘ : ይትረሐ-ቆሙ : cœpit pertranſire, *prgterire* eos. *pro*, finxit ſe longius ire.

ረሐበ : latus, dilatatus, ampliatus fuit. 2. C*or*. 6. 13. ተርሐቡ : dilatamini, & vos.

አርሐበ : dilatauit. *Pſalm*. 118. 32. አርኀብከ : dilataſti cor meum. *act*. 27. 4. አንዘ : የርህበ : laxantes iunɫturas.

መርሕብ : መራሕብት : platea, plateæ, forum, vicus. *pſal*. 54. 12. እመርኅበ : de plateis eius C*ăt*. 3. 4. per vicos & መራህብት : plateas. *act*. 28. 15. occurrerunt nobis in,

መር-

መርህብ፡ platea ad locum &c.

ረመመ፡ *inde* አርመመ፡ ſiluit,tacuit, conticuit, peccati reus factus fuit. *pſ.* 34. 22. vide Domine ne ትርምም፡ ſileas. L*uc*. 18. 39. vt, ይርምም፡ taceret. L*uc*. 5. 4. ወአርምሞ፡ & ceſſauit loqui.

ረስሐ፡ fœdus,fętidus, ſordidus, obſcenus, turpis, reus, immundus fuit. *Mat*. 5. 21. &c. ረስሐ፡ ውእቱ፡፡ reus erit.

N*om*. ረሱሕ፡ fædus, ſordidus, *Iacobi* 2. 2. in veſte ረሱሕ፡ ſordida.

ረስሐት፡ macula, fæditas, immunditia *Iacob*. 1. 21. abijcientes,omnem, ረስሐት፡ immunditiam.

አርስሐ፡ fætidum, ſordidum reddidit. *apoc*. 22. 11. qui ſordidus eſt, ይረስሕ፡ ſordeſcat adhuc.

አረስሐስሐ፡ ręum,immundum eſſe, ſciuit, iudicauit. reprehendit. I*oannis*.*epiſt*. 1. *cap*. 3. 20. quoniam, ſi, ይርስሐስሐነ፡ reprehenderit nos cor noſtrum. *Rom*. 2. 5. 1. *Cor*. 4. 4.

ረስነ፡ ignitus fuit *Pſalm*. 118. 140. ርሱን፡ ቃልከ፡ ignitum eloquium tuum.

ረስዐ፡ oblitus fuit, obliuioni tradidit,reiecit, reprobauit. *pſ*. 9. 18. quę, ይረስዕዎ፡ obliuiſcuntur Deum. *Ps*. 118. 16. ኢይረስእ፡ non obliuiſcar, ſermones tuos.

አርስዐ፡ obliſci fecit, reprobauit. *Ps*. 32. 10. ይረስዮሙ፡ reprobat,conſilia princ.

ተረስዐ፡ obliuinioni traditus fuit. L*uc*. 12. 6. ኢትትረስዐ፡ non eſt in oblinione.

Nom. ረሲዕ · impius. *plur.* ረሲዓን፡ impij. *pſ.* 1.5. non reſurgent, ረሲዓን፡ impij in iudicio.

ረሰየ፡ poſuit, propoſuit, exhibuit, fecit, conſtituit, vniuit. *pſ.* 100.3. non, ረሰይኩ፡ propoſui, antè &c. *Matt.* 20.21. ረሲ፡ ሊተ፡ fac mihi, *Marc.* 12.9. quid ergo, ይረሲዮሙ፡ faciet eis. *Ioan.* 2. 16. ወኢትረሲዩ፡ & nolite conſtituere. R*om.* 12.1. ረሰዩ፡ exhibete corpora veſtra. 2. *Cor.* 6.4. ረሰዩ፡ exhibete vos. *in Miſſ.* 166.4. ረሰየ፡ ከሐዱ፡ vniuit cum &c. *vnum conſtituit.*

Nom. ረሱይ፡ poſitus, conſtitutus, qualificatus. *plur.* ረሱያት፡ qualificati: poſiti, facti, conſtituti.

ሰርዓት፡ ſtatus, conditio, qualitas, conſtitutio.

ረቀየ፡ incantauit, preſtigiis molitus fuit. *pſ.* 57. 6. non exaudiet vocem, ዘይረቅይ፡ incantantis.

ረቢ፡ magiſter, præpoſitus, doctor, Rabbi. *plur.* ረበናት፡ magiſtri præpoſiti ¶ *Hæbraicum eſt, vnde Ioannis* 1. 39. ረቢ፡ *quod dicitur interpretatum.* ሊቅ፡ መሃሪ፡ magiſter. *Marc* 7.4. obſeruantes doctrinam, traditiones ለረበናት፡ Rabbinorum.

ረቡኒ፡ *idem quod* ረቢ፡ *Marc.* 10. 51.

ሮቤል፡ Ruben. *Nom. prop. vir. Ioan.* 7.5.

ረብሐ፡ lucratus eſt, profuit. *Marc.* 7. 11. Korban quod ረብሐከ፡ profuerit tibi. Luc. 9.25. ſi vniuerſum mundum, ረብሐ፡ lucratus fuerit.

ሮማን፡ malum punicum, malum granatum *Cant.* 4. 5. ſicut fragmen ሮማን፡ mali punici.

ርብቃ፡ Rebecca. *Nom. prop. mul. Rom.* 1.7.

ረበበ፡

ረበበ : aptauit, concinnauit *pſ.* 130.3. ረበ ብከ:ለሰማየ : ap-taſti cælos &c.

ሬሰነ · velociter inceſsit, percurrit diſcurrit,

ራብዕ : quartus, quadrum, quatuor. *fem.* ርብዕት : *Mar-* 6.48. in ራብዕት : quarta, hora noctis. *Ioannis* 11. 39. ረቡዑ : ዮም : quatuor dies, *quatriduanes.*

አርባዕቱ : quatuor *act.* 27.27. ዐሰሩ : ወረቡዑ : decima, & quarta nox *ibid. verſ.* 33. ዐሰርቱ : ወአርበዐቱ : decem & quatuor dies.

አርብዐ : quadraginta. *pſ.* 94. 10. አርብዐ : quadraginta annis.

ሮብዓም : Roboam. *nom. prop. vir. Matt.* 1.17.

ሩት : Ruth. *nom. prop. mul. Matt.* 1.5.

ረትዐ ; equum, rectum, opportunum fuit, expedit oportuit. 1. *Cor.* 7.36. & ita, ረትዐ : oportet fieri. 2. *Cor.* 12. 1. ኢይረትዐ : non expedit.

Nom. ርቱዕ : rectus, opportunus. *plur.* ርቱዓን : recti. *pſ.* 32.1: ለራትዓን : rectos, decet collaudatio. *in Miſ.* 164.4. በሃይማኖት : ርትዕት : in fide recta.

ርትዕ : equitas, opportunitas, rectitudo. *pſ.* 10.7. ርትዕ : equitatem, vidit vultus eius.

አርትዕ : direxit, correxit. *pſ.* 7.10. & ታረትዖሙ : diriges iuſtos *miſ.* 164. *col.* 3. qui ይረትኡ : dirigunt viam verbi.

አስተረትዐ : correxit, reſtituit, equauit, emendauit. *Mar.* 9.12. ያስተራትዐ : reſtituet, omnia. *Tit.* 1.5. vt ታስ-ተራትዐ : corrigas. *act.* 3.21. vſque dum, ያስተራትዕ

reſti

reſtituat omnia.

Nom. መስተራትዓት ፡ ሐራ ፡ carnifex, ſpiculator, ſatelles, *Matt.* 27. 27. tunc. መስተራትዓት ፡ milites preſidis *Marc.* 6.27.& miſit rex መስተራትዓት ፡ ሐራ ፡ ſpiculatorem.

ራኄል ፡ Rachel. *nom.prop.mul.Matt.*2.18.

ረኅኅ ፡ *idem quod arabum* رخا *rach.* mollis, languidus laxus, flaccidus fuit.

አረኅረኀ ፡ eneruauit, reſoluit, debilitauit, languidum molle, laxum reddidit. *Cant.* 4.9. አረኅረኅከኒ ፡ eneruaſti me, *vulneraſti cor meum.*

ረኅበ ፡ eſuriuit, famelicus fuit, fame laborauit. *Ioan.* 6. 35. non, ይርኅብ ፡ eſuriet. *apoc.* 7. 16. non, ይርሀቡ ፡ eſurient. ሀ ፡ *loco* ኅ ፡

Nom. ረኃብ ፡ fames. *pſ.* 36. 19. alat eos, in ረኃብ fame. *pſ.* 36.19. in diebus, ረኃብ ፡ famis

ረኅበ ፡ dilatatus. *vide,* ረሐበ ፡

ረኅወ ፡ አርኅዉ ፡ aperuit, eleuauit. *pſ.* 23.7. አርኅዉ ፡ *aperite,* attollite portas. *apoc.* 3.20. & ያርኅወኒ ፡ aperuerit mihi.

ተረኅወ ፡ apertum fuit. *Matt.*7.7.&, ይትረኃወክሙ ፡ aperietur. vobis.

ርኁት ፡ apertum. *apoc.*4.1, oſtium ርኁት ፡ apertum.

መራኁት ፡ clauis. *Matt.*16.19. tibi, dabo መራኁት ፡ claues regni cælorum. *apoc.* 9.1. data eſt ei መራኁት ፡ clauis.

ረኅሰ ፡

ርእስ ፡ caput. *plur.* አርእስት ፡ capita.

ርእስ፡ *cum affixis, pro pronominibus venit, actionesq; reciprocas exprimit, vt apud Hæb. & Arab.* نفس *Luc.*21. 34. attendite, ርእስክሙ ፡ vobis. *Ioan.* 9. 54. quem facis ርእሰከ ፡ teipſum. *ibid.* Si ego glorifico, ርእስየ ፡ me ipſum.

ርእየ ፡ vidit, aſpexit, reſpexit, perſpexit. *Matt.*24, 15. cum, ርኢክሙ ፡ videritis. *Marc.*11.32. ይሬእዩ ፡ *Luc.* 9.27. donec. ይሬእዩዋ ፡ videant. *act.* 7.34. ርእዮ ፡ ርኢኩ ፡ videns vidi afflictionem.

አርአየ ፡ vidit, oſtendit, manifeſtauit, monſtrauit, deſignauit. *pſ.*4.6. quis, ያርእየነ ፡ oſtendet nobis. *Luc.*10. 1. poſt hæc, አርአየ ፡ deſignauit.

አስተርአየ ፡ apparuit, illuxit, manifeſtauit, innotuit. *pſ.*79.2. qui ſedes ſuper cherubim, አስተርአይ ፡ manifeſtare *Ioan.*21.1. iterum አስተርአዮሙ ፡ manifeſtauit ſe. *Heb.* 11.3. ወአስተርአየ ፡ ዘኢያስተርኢ ፡ & apparuit, quod non apparebat. 1. *Pet.*1. 5. paratam, ታስተርኢ ፡ reuelari, *in miſſ.* 163.3. ዘይሬኢ ፡ ወዘኢያስተርኢ ፡ viſibilium & inuiſibilium.

Nom. አርአያ ፡ exemplum, figura, forma. *Ioã.*13.15. አርአያ ፡ ወሀብኩክሙ ፡ exemplum dedi vobis. 1. *Pet.*5. 3. አርአያ ፡ ኩንዎሙ ፡ forma facti gregis.

ርእይ ፡ & ርእየት ፡ Viſio, imago, exẽplar, ſpecies. *Ioan.* 5.37. & ራእዮ፡ ſpeciem eius, non vidiſtis. *Epheſ.* 2. 2. ſecundum principem poteſtatis ርእየት፡ aeris.

ርእደ፡ . *vide* ርዐደ tremuit.

ኰረሰ፡

ርኵስ : immunditia,inquinamentum,pollutio , &c. *gal.* 5.19.fornicatio, ርኵስ : immunditia. *Epheſ.* 5.3.& omnis ርኵስ : immunditia.

ረኵሰ : immundus,iniquitatus,pollutus,profanus,contaminatus abominabilis fuit. *pſal.* 13.1. ረኵሱ : abominabiles facti ſunt. *pſ.* 105.39.& ረኵሰት : contaminata eſt terra. *Ioan.* 18. 28. ኢይርኵሱ : ne contaminarentur.

Nom. ርኩስ : immundus,inquinatus, profanus. *plur.* ርኩሳን : immundi, profani *Mat.* 12. 43.cum ርኩስ: immundus ſpiritus. 1.*Tim.*6. 20. deuitans. ለርኩሳን : profanos.

አርኵሰ : polluit, profanauit, coinquinauit, exterminauit, violauit, pollutum reddidit. *pſ.*78.1. አርኰሱ : polluerunt templum ſanctum tuum, *pſ.*79 11. አርኰሶ : exter minauit. eam aper . *Mat.*12.6. ſabbatum የረኵሱ : violant.

ረከበ : inuenit, obiuauit, reperit, contigit, accidit,euenit,comperit, labore ſibi parauit, acquiſiuit, opportune deprehendit,incidit. *Ioan.*3.17.& ይረክብ : inueniat,habeat vitam,&c. *pſalm.*84.11. ተራከቡ : obuiauerunt. 1.*Cor.*10.13.tentatio non, ይረክብክሙ : apprehendat vos, *non contingat vobis.* 1.*Tim.*6.19.vt ትርከቡ : apprehendant,vitam veram.

ተረክበ : P*aſſ.* inuentus,repertus fuit. *Matt.*1.18. ተረክበት : inuenta eſt *apoc.*14.5. ኢተረክበ : non eſt inuentum &c.

ስተ-

አስተረክበ : ceſſauit,quieuit, vacauit otioſus fuit. *pſ.* 45.11. አስተርክቡ : vacate,& videte. *Luc.*11.25. inuenit eam. እንዘ : የአስተረክቡ : vacantem. 1.*Cor.*5.7. vt ትስተርክቡ: vacetis orationi.

ምርክብ : acquiſitio, quęſtus, *lucrum labore partum. act.*19.25.& ምርክብነ : acquiſitio noſtra.1. *Cor.* 9:13. & 14.

ርያም : አርያም : ſublime, excelſum,excelſa, ſublimia. *pſ.* 148.1.in አርያም : excelſis. *Marc.* 11.10. Hoſanna in, ርያም : excelſis.

ሮሜ : Roma. *act.* 19.21. oportet me videre ለሮሜ : Romam.

ሮማዊ : Romanus,*plur.* ሮማዊያን : Romani.

ረወየ : rigatus,humectatus. adaquatus fuit.*pſ.* 64.13.& ይረውዩ : humectabuntur,montes deſerti.

አርወየ : inebriauit,rigare fecit. *pſ.*64.10. & አርወይከ: inebriaſti eam. *ibid.verſ.* 11. አርዊዮ : inebria.

ረወጹ : & ሮጹ : perſecutus,inſecutus, inſectatus fuit. *pſ.* 34.3. qui, ሮጹኒ : perſequuntur me.*pſ.*68.5. ይረውጹ : perſecuti ſunt.

ረወጸ : & ሮጸ: cucurrit, accurrit, concurrit. *Mar.*16.3. & ረዊጾን : accurrentes. *Ioan.*20.4. ይረውጹ : currebant duo ſimul.

ተረወጸ : concurſus factus eſt,concurrit, *Mar.*9. 25. quod ይትረወጹ : concurrerent homines.

Nom. ሙርዋጸ : curſus.*act.* 1.11. ምርዋጸ : ሰብእ : curſus hominis.

ረዐብ፡ Rabab. *nom.prop.mul. pſ.*86.4.

ረዓየ፡ & ረእየ፡ pauit, paſtus, depaſtus eſt. *pſ.* 77. 71. vt, ይርእዮ፡ paſceret Iacob. *verſ.* 72.& ይሬእዮሙ፡ & pauit eos· *Marc.*5.14. qui autem, ይርዕዩ፡ paſcebant eos.

ርዕየ፡ *per Metaphoram, pauit homines,* dominatus eſt, rexit, gubernauit, pręfuit, adminiſtrauit, docuit. *pſ.* 22.1. Dominus, ይሬእየኒ፡ regit me. *Ioan.* 21. 17. ረዓዩኬ፡ paſce, oues meas.

ተረዓየ፡ paſtus, depaſtus eſt. *Marc.* 5. 11. & ይትረዓዩ፡ pepaſcebantur.

መርዕየ፡ & መርዒት፡ grex, paſcua. *pſ.*77.62. tamquam መርዒት፡ gregem. *pſ.*73.1. oues, መርዒትከ፡ paſcuæ tuæ. *Mat.* 8. 30. መሬዕየ፡ grex, porcorum. *ibid. Verſ.*31. in መርዕየ፡ gregem porcorũ. *Ioan.*10.9.& inueniet, ምሬዓየ፡ paſcua.

መርዓት፡ ſponſa, nurus, luxuria. *Cant.*49. ſoror mea መርዓት፡ ſponſa. *Ephes.* 5.18. quia መርዓት፡ luxuria eſt.

መርዓዊ፡ ſponſus. *Ps.* 18. 6. ከመ፡ መርዓዊ፡ tamquam ſponſus.

ልብስ፡ መርዓ፡ veſtis nuptialis. *Matt.* 22.11. non veſtitum ልብስ፡ መርዓ፡ veſte nuptiali.

እርዑት፡ iugum. *pſ.* 2.3. proijciamus à nobis እርዑቶሙ፡ iugum ipſorum. 2. *Cor.* 6. 14.

ማርዑት፡ obligatio. *Act.*8. 23. በማርዑት፡ obligatione iniquitatatis.

ረዓደ፡ : ረእደ፡ tremuit, cõtremuit, palpitauit, *Marc.*5: 30. timens,

timens, & ርዕዶት : tremefacta. *act.*16.27.እንዘ : ይረዕዱ : tremefactus.

Nom. ረዓዱ : tremor, palpitatio. *pſ.*2.11. exultate ei. በረዓዶ : in tremore.

ረዴ : vſura *pſ.*71.14. እምረዴ : ex vſura. *pſ.*14.5. qui non dedit aurum ſuum በረዴ : ad vſuram.

ሮዴ : Rhode. *nom.prop.puellæ* . *Act.*12.

ረዱአ : adiuuauit, auxiliatus fuit, opem tulit. *pſ.*21.12. non eſt qui, ይረድአኒ : adiuuet me. *Matt.* 6.14. propterea ይረድኦ : ኃይል : *virtutes operantur in illo* adiuuat eum virtus.

ረዲኦት : & ረድኤት : auxilium, adiutorium. *pſ.* 69.1. intēde ረዲኦትየ : in adiutorium meum. *Pſ.*90.1. qui habitat በረድኤት : in adiutorium altiſsimi. 1.*Cor.*12.10. huic datur. ረድኤት : auxilium, & virtus. ¶ *in Grammatica* ረድኤት : *ſignificat adiectiuum.*

Nom. ረዳኢ : adiutor, auxiliator. *Pſal.* 17.3. Deus meus ረዳኢየ : adiutor meus. *pſ.*61.9. Deus eſt ረዳኢነ : adiutor noſter.

ረድእ : diſcipulus, *plur.* አርዳእ : diſcipuli, coadiutores. *Ioan.*9.28. vos አርዳኢሁ : diſcipuli eius fieri vultis? *verſ.ſequenti.* tu ſis ረዳኢ : ሎቱ : diſcipulus eius. *aliud plur.* አርድእት : *in miſſa. fol.* 165.1. ſeptuaginta duorum አርድእት : diſcipulorum.

ረገመ : maledixit, imprecatus fuit. *Luc.*6.8. & qui ይረግሙክሙ : maledicunt vos 1.*Cor.*4.12. ረገምነ : maledicimur.

ተረገመ : *forma paſſ. Marc.*14.17.cepit ይትረገም : anathematizare.

ርጉም : maledictus, *plur.* ርጉማን : maledicti.

መርገም : maledictum, maledictio, execratio. 2. *Cor.* 6. 8.

ተርጐመ : interpretatus eſt, expoſuit, tranſtulit in aliam per aliam linguam. 1.*Cor.* 14.13. oret vt, ይትርጐም : interpretetur. ¶ *idem quod* Chald. תרגם

ትርጓሜ : interpretatio, expoſitio, I*oan.*1. *verſ.*38.& 41. 42.&c. ዘበትርጓሜሁ : quod interpretatum, &c.

ርግብ : columba.*plur.* አርጋብ : columbæ.*Cant.* 1.15.2.10. ርግብየ : columba mea. *Matt.*21.12. vẽdentes አርጋበ columbas.

ራጋው : Ragau. *nom.prop. Luc.*3.35.

ረግዐ : coagulatus fuit.*pſ.*118.70. ረግዐ : coagulatum eſt.

ርጉዕ : coagulatus, condenſatus. *plur.* ርጉዓን : coagulati. *pſ.*67.16.mons ርጉዕ : coagulatus & 17.montes ርጉዓን :

ረገዘ : fodit, confodit, transfixit gladio. L*uc.*19.27.& ርግዝዎሙ : confodite, *interficite*, ante me. I*oan.* 19. 34. vnus militum ረገዘ : ገቦሁ : confodit *aperuit* latus eius.

ረገፀ : *inde* : አስተራገፀ : diſcerpſit, diſcecuit, diuulſit. *Mar.*9.17. ያስተራግፆ : diſcerpit eum.

ርጡብ : virens, germinans. *Luc.* 23.31. ſi in ዕፀ : ርጡብ : ligno viridi.

ረፈቀ : diſcubuit, recubuit, accubuit. *Luc.*5.29.& 14.8. ne ትርፍቅ : diſcumbas. *ibid.verſ.*15. quidam. እምእለ :

ይመ-

ይመስሑ፡ ወይረፍቁ፡ de conuiuantibus, & diſcumbentibus.

አርፈቀ፡ decumbere fecit. *Luc.* 9.14. አርፍቅዎሙ፡ fate illos diſcumbere.

ምርፋቅ፡ accubitus, menſa. *plur.* ምርፋቃት፡ menſe. *Luc.*14.7.

ረፈአ፡ ſuit, conſuit, ſarciuit. *Ioan.* 19. 24. ዘአልቦ፡ ርፉእት፡ inconſutilis.

መርፌእ፡ acus. *Marc.* 10. 25. per foramen, መርፌእ፡ acus.

ራፋኤል፡ Raphael. *nom.prop.Angeli.Tob.* 3.35.

LITERA ሰ S.

ሰ፡ autem. አንሰ፡ ego autem. አንተሰ፡ tu autem &c.

ሳላ፡ Sale. *Nom. prop vir. luc.* 3.35.

ሰሌሖም፡ Siloe. *nom.prop.Ioan.* 9.7.

ሰለም፡ Salem. *nom.prop.heb.* 7.i.

ሰሌም፡ Salim. *Nom.prop.*Ioan. 3.23.

ሴሎም፡ Silo. *nom.prop.loc.pſ.* 77.60.

ሰሎሜ፡ *nom.prop.Marc.*16.1. Maria Salome.

ሰለመ፡ paſcificus fuit.

Nom. ሰላም፡ pax, paſcificè. *pſ.* 4.9. በሰላም፡ in pace.

ሰላማዊ፡ paſcificus. *pſ.* 119.7: cum his qui oderunt pacem: ሰላማዊ፡ እነ፡ eram paſcificus. *Matt.* 5.9.

beati

beati ገባርያን ፡ ሰላም ፡ paſcifici, *facientes pacem.*

ሰልሞን ፡ Salmon. *nom. prop. vir. Matt.* 1.4.

ሰሎሞን ፡ Salomon. *nom. prop. vir. Mat.* 1.6.

ሰልማና ፡ Salmana. *nom. prop. vir. pſ.* 82.12.

ሰለሚን ፡ Salamina. *nom. prop. act.* 13.5.

ሱላሚጢስ ፡ Sulamitis. *nom. prop. Cant.* 6.12. reuertere reuertere ሱላማጢስ ፡ ſulamitis.

ሲላስ ፡ Silas. *nom. prop. act.* 17.4.

ሰለቀ ፡ ſubſannauit, deriſit. *pſ.* 2.4. ይሰልቅ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ſubſannabit ſuper eos.

Nom. ሰላቅ ፡ ludibrium, ſpectaculum. 1. *Cor.* 4.9. ሰላቀ ፡ ኮነ ፡ ſpectaculum facti ſumus. *vide* ሠለቀ ፡

ተሰለቀ ፡ illuſus eſt, ludibriũ expertus eſt. *Mar.* 15.20. & poſtquam ተሰለቁ ፡ ላዕሌሁ ፡ illuſerunt ei. *Heb.* 11.36. ludibria experti ſunt.

መስተሰለቅ ፡ ſuſurro, deriſor. *plur.* መስተሰልቃን ፡ ſuſurrones, deriſores. *Ps.* 1.2. & non ſedit in Cathedra መስተሳልቃን ፡ deridentium. *Rom.* 1.29. መስተሳልቃን ፡ ſuſurrones.

ሰለበ ፡ expoliauit, denudauit, exuit. *Mar.* 15.20. ወሰለብዎ ፡ & exuerunt illum purpura. *Luc.* 10.30. *Luc.* 11.23. ይሰልብ ፡ expoliabit eum.

ሰላትያል ፡ Salatiel. *nom. prop. vir. Matt.* 1.12.

ሰላን ፡ anethũ, menta. *Matt.* 23.23. qui decimatis, ሰላን ፡ anethum.

ሴሌውቂያ ፡ Seleucia. *nom. prop. reg. act.* 13.4.

ሰልዋኖስ ፡ Siluanus. *nom. prop. vir. Teſſ.* 1.1.

ሰለጠ ፡

ሰለጠ : *primo ſignificat*, finiuit, impleuit, compleuit, perfecit, abſoluit. *Matt.6.16.* ሰለጡ : ዐስቦሙ ; receperunt mercedem ſuam *Mat.11.1.* እምዘ : ሰለጠ : cum conſumaſſet Ieſus. *Rom.15.23.* quoniam ሰለጥኩ : abſolui in his regionibus.

ተሰልጠ : *paſ.* impletus, completus eſt. *Luc.4.21.* ወተሰልጠ : & impleta eſt in &c.

ሰለጠ: *ſecundo ſignificat.* poteſtatem habuit, exercuit, autoritate polluit.

ሰሉጠ : poteſtatem habens. *plur.* ሰሉጣን : poteſtatem habentes. *apoc.11.6.* hi habent ሰለጣን : poteteſtatem. *ibid. cap.16. verſ.9.* ዘወእቱ : ሰሉጥ : habentes poteſtatem.

ሰልጠን : poteſtas, Dominium, autoritas. *Luc.10.19.* ecce dedi vobis, ሰልጣን : poteſtatem. *apoc.6.8.* data eſt illi ሰልጣን : poteſtas.

አሰለጠ : aſtitit, vtilis fuit, profuit. *pſ.29.10.* ምንት : ይሰልጥ : quæ vtilitas &c. *Rom.16.2.* etenim አሰለጠት : profuit *aſtitit* multis. 1 *Tim.4.8.* pietas autem ታሰልጥ : vtilis eſt &c.

ሰሐለ : *idem quod* Arab. سهل mollis, planus, celer fuit.

ሰሑል : acutus, facilis, celer, expeditus. *pſalm.44.6.* ſagittæ tuæ ሰሑል :

ሰሐቀ : riſit *vide*, ሠሐቀ :

ሰሐበ : traxit, attraxit. *pſ.H.10.9.* & ይሰሕቦ : attrahit eum. *pſ.27.3.* ኢትሰሐበ : ne trahas cum peccatoribus. &c. *Ioã.12.32.* እሰሕብ : ኵሎ : traham omnia ad me. *Apoc.*

12.14.cauda ſua ይስሕብ ፡ trahebat.
ስሕተ ፡ corruptus,deprauatus,perditus fuit,errauit,aberrauit , peccauit. *Pſalm.* 94. 10. ſemper ይስሕት ፡ errat cor eorum.*pſal.*118.110. ወኢስሐትኩ ፡ & non erraui à mandatis tuis.
ስሕተ ፡ *ſignificat etiam* remittere.*pſ.*38.15.ስሕትኒ ፡ remitte mihi.
አስሐተ ፡ errare fecit,in errorem induxit,fefellit,perdidit,ſeduxit, ſcandalizauit.*pſ.*106.40. አስሐቶሙ ፡ errare fecit eos.*Marc.* 12.13.vt ያስሕትዎ ፡ fallerent eum. *Luc.*22.6. querebat.ያስሕቶ ፡ perdere eum. *Matt.* 5. 29.ſi oculus tuus ያስሕትከ ፡ ſcandalizat te.*Mat.*24. 5. & multos ያስሕቱ ፡ ſeducent.
*Nom.*መስሕት ፡ error,fallacia,*plur.* መስሕታን ፡ 1. *Tim.* 4.1.attendentes ſpiritibus,መስሕታን ፡ erroris.
ስሑት ፡ peccator, preuaricator, aberrans. *plur.* ስሑታን ፡ peccatores,preuaricatores &c.
*fem.*ስሕት ፡ preuaritrix,peccatrix.*plur.*ስሑታት ፡ peccatrices.
አስሐትያ ፡ pruina. *pſ.*77.47.&*pſ.* 118.83.በአስሐትያ ፡ in pruina.
ስሕበ ፡ auerſatus eſt , infenſum reddidit, leſit,nocuit, moleſtauit , afflixit.*act.*5.14. ይስሕቦሙ ፡ auerſari eos. *ibid.verſ.* 39.*apoc.*11.6.ledere eos.
ሴም ፡ Sem. *nom.prop.vir.* *Luc.*3.36.
ሰማርያ ፡ Samaria.*nom.prop.reg.act.* 1.8. &c.
ሰምራዊ ፡ ſamaritanus.*plur.* ሰምራዊያን ፡ Samaritani.
Ioan.

Ioan. 4. 9. cum ሰምራዊያን ፡ ſamaritanis. *Ioan.*8. 48. quia ሰምራዊ ፡ አንተ ፡ ſamaritanus es tu.

ሰምራዊት ፡ Samaritana. *Ioan.* 4. 9. mulier ሰምራዊት ፡ Samaritana.

ሴሞርኔ ፡ Smyrna. *nom. prop. ciuit. apoc.* 2. 8.

ሰሙን ፡ octauus. ሰመንቱ ፡ octo. *pſ.* 6. 1 pro ሳምንት ፡ octaua. *Luc.* 1. 59. ሰሙን ፡ octauo die.

ሰማንያ ፡ octoginta. *pſ.* 8. 9. 10. in potentatibus ሰማንያ ፡ ዓም ፡ octoginta anni. *Luc.*16. 7. ſcribe cito ሰማንያ ፡ octoginta.

ሳምሶን ፡ Samſon. *nom. prop. vir. Heb.*11. 32.

ሰሙኤል ፡ Samuel. *nom. prop. vir. Heb.*11. 32.

ሰመከ ፡ reclinauit, innixus fuit, fulſiuit.

አስመከ ፡ *idem.* Luc. 9. 58. vbi የሰምክ ፡ ርእሶ ፡ reclinet caput ſuum.

ምስማክ ፡ reclinatoriũ. *Cant.* 3. 10. ምስማኩ ፡ reclinatorium aureum.

ሰምዐ ፡ audiuit, exaudiuit, auſcultauit, attendit, intendit. *pſ.* 4. 4. Dominus. ይሰምዓኒ ፡ exaudiet me. *pſ.* 39. 2. & ሰምዓኒ ፡ intendit mihi. *pſ.* 65. 18. ኢይሰምዐኒ ፡ non exaudiet me Dominus. *Marc.* 4. 23. ſi quis habet aures ሰሚዕ ፡ ይስማዕ ፡ audiendi audiat. *Luc.* 18. 23 ሰሚዖ ፡ ዘንተ ፡ audiens hæc. *Epheſ.* 1. 13. & vos cum ሰሚዐክሙ ፡ ቃለ ፡ audiſſetis verbum veritatis.

ተሰምዐ ፡ *paſ.* auditus, axauditus eſt. *Cant.* 1. 12. vox turturis ተሰምዓ ፡ audita eſt. *Luc.* 1. 13. quoniam ተሰምዐ ፡ ጸሎትከ ፡ exaudita eſt oratio tua. *Rom.* 1. 9. quia

ተሰምዐት ፡ auditur fides veſtra.

አሰምዐ ፡ teſtificatus eſt, teſtimonium dixit, audire, exaudire fecit. Cant. 2.4. ወአሰምዓኒ ፡ fac me audire vocem tuam. 2. *Tim*. 4. 1.1. አሰምዕ ፡ teſtificor.

N*om*. ሰምዐ ፡ teſtimonium, teſtamentum, pactum, fœdus, I*oan*. 1·31. ነገረ ፡ ሰምዮ ፡ teſtamentum perhibuit. *Ioan*. 13. 21. ሰምዐ ፡ ኮነ ፡ teſtis fuit, *proteſtatus eſt*.

ሰምዕ ፡ cera, ſeuum. *pſ*. 21. 15. tamquam ሰምዕ ፡ cera liqueſcens.

ሰማዕት ፡ teſtis, Martyr. *plur*. ሰማዕታት ፡ martyres. *Ioã*. 3.11. ሰማዕት ፡ ንከውን ፡ teſtamur. teſtes ſumus. *in miſsa* 164.2. Stephanus ቀዳሚ ፡ ሰማዕት ፡ protomartyr.

ሰሙዓት ፡ fama. *Matth*. 9. 26. exiit ሰሙዓቱ ፡ fama eius.

ስምዖን ፡ Simeon, & Simon. *nom. prop. vir.*

ሴሜይ ፡ Semei. *nom. prop. vir. Luc*. 3. 26.

ሰመየ ፡ vocauit, nominauit. *pſ*. 48. 12. & ይሰምዩ ፡ vocauerunt, nomina ſua. *luc*. ወትሰምዮ ፡ ስሞ ፡ & vocabis nomen eius.

ስም ፡ nomen. *plur*. አስማት ፡ nomina. *pſ*. 5. 12. qui diligunt ስመከ ፡ nomen tuum. *pſ*. 48. 12. & vocauerunt አስማቲሆሙ ፡ nomina ſua &c.

ሰማይ ፡ Cælum. *plur*. ሰማያት ፡ Cœli. *pſ*. 13. 2. proſpexit እምሰማይ ፡ de Cælo. *pſal*. 148. 4. laudate eum. ሰማያት ፡ ሰማያት ፡ cæli cęlorum.

ሰማያዊ ፡ Cęleſtis. *pſ*. 67. 15. dum diſcernit ሰማያዊ ፡ cę-

le-

leſtis. *Mat.* 9. 14. pater veſter ሰማያዊ : cęleſtis.
ሳራ : Sara.*nom.prop.mul.*
ሰረሐ : *vide,* ሠረኀ :
ሰረረ : volauit, euolauit. *pſ.* 17. 11. ወሰረረ : & volauit. *Cant.* 6.4. አሰረሩኒ : euolare me fecerunt.
አሰዋርያ : volatilia Mat.22.4
ሰረረ : fabricauit, fundauit.*pſ.* 8.6.5. ሣረራ : fundauit eã altiſsimus.
ተሰረረ : fũdatus eſt. *Luc.* 6.48. quia ተሰረረ : fundata.
መሰረት : fundamentum.*plur.* መሰረታት : fundamenta.*Ps.*86. 1. መሰረታቲሃ : fundamenta eius.*luc.* 6. 48. poſuit መሰረት : fundamentum.
ሦሩግ : Sarug.*Nom.prop.luc.* 3.35.
ሰሮን : Sarona.*nom.prop.aſt.*9.35.
ሰርናይ : & ሠርናየ : frumentum,triticum.*pſ.*4.8.à fructu ሰርናይ : frumenti. *Mar.*4. 28. *deinde* plenum ሰርናይ : frumentum. *Act.* 27. 38. iactantes in mare ሠርናየ : triticum.
ሰርክ : & ሰርክ : veſper, veſpera, veſpertinus.*pſ.* 140.2. ſacrificium, ሰርክ : veſpertinum. *Matt.* 28.1. ወሰርክ : ሰንበት : veſpere autem ſabbati.
ሰረቀ : furatus eſt, abſtulit. *Matt.* 6. 19. & ይሰርቁ : furantur. *Ioan.* 10.10. niſi vt ይሰርቅ : furètur.
ሰራቂ : & ሰራቄ : fur.*plur.* ሰረቅት : fures. ſi videbas ሰራቄ : furem. *Mat.*6.19. vbi ሰረቅት : fures non effodiũt. *Ioan.*10.8. ሰረቅት : fures,& latrones ſunt.
ሰረአት : *vide,* ሠረዐት :

ሰረወ : *idem quod*, ሠረወ: ſperſit, diſperſit, exterminauit.
ሰራዊት : exercitus, agmina, legio. *Matt.* 26. 53. pluſquam duodecim ሰራዊት : መላእክት : legiones angelorum *Marc.* 15. 16. & conuocant : ኵሎ : ሰራዊት : ሰጺራ : totam cohortem. *in miſ.* 194. 1. ሰራዊት : ሰማያት. legiones cę leſtes laudant te.
ሰርያ : Syria. *nom. prop. reg.*
ሰረየ : propitius fuit, peperſit, indulſit, condonauit, miſertus fuit, noxam dimiſit. *pſ.* 64. 4. tu. ትሰሪ : propitia beris. *Luc.* 23. 34. pater ሰረዩ : ሎሙ : dimitte illis. *in miſ.* 159. 3. ሰረይ : ሊተ : parce mihi.
Nom. ሰራዪ : parcens, propitiator. *in miſſ. fol.* 158. *col.* 3. tu es ille ሰረዪ : qui deles peccata.
ሰሬት : & ሰርየት : propitiatio, indulgentia, remiſsio. *in Symbolo* confiteor vnum baptiſma ለሰሬት : ኃጢአት : in remiſsionem peccatorum.
ሰራያት : *vide*, ሠራያት : incantationes, veneficia.
ሰርዴስ : Sardis. *nom. prop. apoc.* 3. 4.
ሰርዲዮ : & ሰርድዮን : ſardius, rubinus. *apoc.* 21. 20.
ሰርዶንክስ : ſardonyx. *apoc.* 21. 20.
ሰረገወ : ornauit, decorauit, honeſtauit. 1. *Tim.* 29. ይሰርግዋ : *fem.* ornantes ſemetipſas. *apoc.* 21. 2. ſicut ſponſam ሥርጉት : ornatam, ሠ : *pro* ሰ : *in miſſ fol.* 158. 2.
ሰረጉዘ : Syraguſa. *nom. prop. ciu.*
ሰረገላ : currus, rota. *plur.* ሰረገላት : currus, quadrigæ. *pſ.* 19. 18. in equis ወበሰረገላት : & in curribus. *pſalm.* 67. 18. ሰረገላቲሁ : ለእግዚአብሔር : currus Dei.

ሰሬጵታ : S arepta.*nom.prop ciuit.luc*.4. 26.

ሱራፌል : Seraphim *in Miſſ*. 159.4.

ሲሮፌኒቃዊት : ſyropheniſſa . *Marc*.7. ሲሮፌኒቂስ : maſ.

ሰሱ : & ሰዱስ : ſex,ſextus. *Marc*.9.2.poſt ሰሱ : ዕለት : ſex dies.*Ioan*. 12.1. ante ሰዱስ : ዕለት : ſex dies.

ስሳ : ſexaginta. *Marc*.4.8. & *ver*. 20. & vnum ለስሳ: ſexaginta.

ሰሰለ : expulit,depoſuit, abſterſit. M*att*.9. 24. dicebat ሴሰሉ : eiicite,*recedite*.

አሴሰል : abſterſit,depoſuit,deleuit, eiecit. abſtulit.*Ioan*. 1.29.qui, ያሴስል : tollit, peccata mundi. *Ioan*. 2. 19. አሰሰሉ : tollite, & auferte. 1.*Pet*. 2.1. አሰሰልዋ : deponite, *expellite*.

ሲሳራ : Siſara.*nom. prop. vir.pſ*.82.10.

ሶስና : Suſanna.*nom.prop. mul.luc*.8.3.

ሶስቴንስ : Soſthenes.*nom.prop.vir*.1.*Cor*.1.1.

ሰሰየ : cibauit,cibum præbuit,enutriuit.*pſ*.79.6.ትሴስየነ: cibabis nos.*pſ*. 54. 23. ይሴሰየከ : enutriet te.

Nom. ሲሳየ : cibus, eſca, panis,ſtipendium.*psal*. 41. 4. ሲሳየ : panes facti ſunt mihi.*luc*. 11. 3. ሲሳየነ : ዘለለ : ዕለትነ : panem noſtrum quotidianum. *Luc*. 3. 14.cõtenti eſtote,በሲሳይክሙ : ſtipendiis veſtris.

ሰቀለ : pependit,appendit, ſuſpendit, affixit, *item* attonitus, ſuſpenſus, immoratus, in re aliqua occupatus fuit. *pſ*.163. 2. ሰቀልነ : ſuſpendimus organa noſtra. *Cant*. 4.4. mille clypei ሰቁል : pendent ex ea, *Luc*.23. 33. ibi ሰቀልዎ : ለእግዚእ : ኢየሱስ : crucifixerunt Dominum

minum Ieſum. *luc.*19.48 omnis populus, ይሰቀሉ ፡ ſuſpenſus erat.

ተሰቀለ ፡ ſuſpenſus, crucifixus fuit. *Matt.* 22. 40. in his duobus mandatis. ተሰቅሉ ፡ ኵሉ ፡ pendent vniuerſa. *luc.* 23. 39. vnus autem de his qui ተሰቅሉ ፡ crucifixi erant. *Gal.* 2. 19. ወተሰቀልኩ ፡ & crucifixus ſum cum Chriſto.

መስቀል ፡ Crux. *luc.* 14. 27. qui non bauilat መስቀለ ፡ ሞት ፡ crucem mortis. &c. *Philip.* 2. 8. ወሞትሂ ፡ ዘበመስቀል ፡ mortem autem crucis.

Nom. ሰቀለ ፡ & ሰቃለ ፡ tabernaculum, taberna, tentorium. *Mat.* 17. 4. faciamus hic tria ሰቃለ ፡ tabernacula. *act.* 28. 15. ad tres ሰቀለ ፡ tabernas.

ሰቆረረ ፡ *inde* አሰቆረረ ፡ abominatus, execratus fuit. *pſ.* 5. 7. ያሰቆርር ፡ abominabitur Dominus. *pſ.* 118. 163. ወአስቆረርኩ ፡ & abominatus ſum.

ሰቂማ ፡ Sichima. *nom. prop. Ps.* 71. 10.

ሰቍረት ፡ foramen. *Cant.* 5. 4. miſit manum ſuam per ሰቍረት ፡ foramen. *Matt.* 19. 24. *Marc.* 10. 15. *luc.* 18. 25. per ሰቍረት ፡ foramen acus.

ሰቆቃወ ፡ *indè* አሰቆቀወ ፡ & ተሰቀቀወ ፡ planctus, vlulatus. *vide* ቆቀወ ፡

ሰቀየ ፡ rigauit *Psalm.* 103. 13. qui, ይሰቅዮሙ ፡ ለ ፡ rigat montes. 1. *Cor.* 3. 6. ego plantaui Appollo ሰቀየ ፡ rigauit.

ሰቀየ ፡ *ſignificat etiam*, tribulauit, afflixit. *pſ.* 26. 3. qui ይሰቅዩኒ ፡ tribulant me.

ሰበ ፡ dùm,cùm. ሰበኬ ፡ dùm ergo. ሰበ ፡ አከ ፡ niſi.
ሰቤሁ ፡ ſi,dùm. ሰቤሂ ፡ continuò,exindè,ſtatim illicò.
ሳበ ፡ Saba *Nom. reg.pſ.*71. 10.
ሰንበለ ፡ ſpica frumenti. *Marc.* 4. 28. *deindè* ሰንበለ ፡ ſpicam.

ሰበሐ ፡ cecinit, cantauit,laudauit,glorificauit, encomijs celebrauit,hymnum dixit,commendauit,illuſtrauit, clarificauit. *pſ.*85. 9. ወይሴብሑ ፡ ለስምከ ፡ & glorificabunt nomen tuum.*pſalm.*148. 1. ሰብሕዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ laudate Dominum de cælis ፡ ይሴብሕዎ ፡ laudate eum in. *Ioan.*11. 3. vt ይሰብሕ ፡glorificetur Deus,& Dei filius per eam, ይሴብሕ ፡ glorificabitur. *Ioan.*8.54. ſi ego ሰበሕኩ ፡ glorifico me ipſum &c. eſt pater meus ዘይሴብሐኒ ፡ qui glorificat me. 11. *Teſ.* 1.10. cum venerit ይሰብሕ ፡ glorificari. *ibid.v.* 12. vt, ይሰብሕ ፡ glorificetur.

ስቡሕ ፡ laudabilis, laudatus, laus.*pſ.* 21. ስቡሕ ፡ laus Iſrael. *Dan.*3.26. ስቡሒ ፡ laudatus, & ſuper exaltatus.

ተሰብሐ ፡ *paſ.* laudatus, glorificatus, clarificatus illuſtratus eſt. *Ioan.*13. 31. ተሰብሐ ፡ clarificatus eſt filius hominis.

Nom. ስብሐ ፡ laudatio,glorificatio.*pſ.*146.1. ſit iucunda ስብሐ ፡ laudatio.

ስብሐት ፡ laus, glorificatio , laudatio, hymnus,canticum, maieſtas, gloria. *pſ.*16.15. ስብሐቲከ ፡ gloria tua. *pſ.*28. 3. Deus ስብሐት ፡ maieſtatis intonuit.

ሰበረ : contriuit, confregit, quaſſauit , conquaſſauit. *pſ.* 109 . 6. ይሰብር : conquaſſabit capita.

Nom. ስቡር : claudus, confractus. *plur.* ስቡራን : claudi Luc.7.22. ስቡራን : claudi ambulant.

ሲበት : quies, ſuauitas. *pſ.* 91.10. ሲበትየ : quietis meę.

ሰበን : Sudarium, peplum, vitta, capitis velum. *Luc.* 19. 20. in ሰበንየ : ſudario meo. *Ioan.* 11 44. & 20.7. ወሰበነሂ : & ſudarium quod fuerat.

ሰብእ : ሰብእ : vir, viri, homo, homines, humanus. *act.* 22. 26. hic homo ሰብእ : ሮሜ : ciuis Romanus eſt.

ተሰብእ : homo factus eſt, incarnatus eſt. *im miſ.fol.* 158.4. ወተሰብእ : & incarnatus eſt de Spiritu ſancto.

ተሰብእት : humanitas. *in miſ.fol.* 158.4 non fuit ſeparata diuinitas እም ተሰብእት : ab humanitate.

ሰበከ : prædicauit, præconiſauit, concionatus eſt. *Marc.* 1.4. & ይሰብክ : prędicabat, baptiſmum penitẽtiæ. *ibid. verſ.* 6.14.38.39.45.

Nom. ሰባኪ : prædicator, concionator. *in miſ.fol.* 161. 3. vt eſſet Apoſtolus, ወሰባኪ : & prędicator.

ሰብከት : prędicatio. *Mat.* 12.41. በሰብከት : in prędicatione Ionæ.

ሰብዐ : ſepties. *pſ.* 118.164. ሰብዐ : ለዕለትየ : ſepties in die. Luc.17.4. ſi ሰብዐ : ſepties in die &c.

ሰብዑ : & ሰብዑት : ſeptem, ſeptimus. *Marc.* 8 .5. qui dixerunt ሰብዑ : ſeptem.

ሰብዓ : ሰብእ : ſeptuaginta. Luc.10.1. alios ሰብዓ : ſeptuaginta *Matt.* 18. 22. vſque ሰብዓ : በበ : ሰብዐ : ſeptuagies ſepties.

ſepties.*act*. 7.14.&c.

ሰብእት ፡ ሰብዕት ፡ ſeptima, ſeptimum. *apoc*. 21. 20. & ሰብእት ፡ ſeptimus chryſ.

ምስብዒት ፡ ſeptuplum.*pſ*.11.7.purgatum ምስብዒት ፡ ſeptuplum.*pſ*.78.12.redde vicinis noſtris ምስብዒት ፡ ſeptuplum.

ሰበይዕት ፡ viperæ·*Luc*.3.7. ትውልደ ፡ ሰበይዕት ፡ genimina viperarum.

ሰተተ ፡ egreſſus fuit,proceſsit.1.*Cor*.14.37.à vobis ይሰተት ፡ proceſsit verbum Dei. *à Chald*. ששׁש fundauit.

ሴት ፡*nom.prop. vir*.*Luc*. 3.38.

ሰትየ ፡ bibit,potauit, hauſit.*Luc*. 7.34. & ይሰቲ ፡ bibit.*pſ*. 68.13.እለ ፡ ይሰትዩ ፡ ወይነ ፡ qui bibebant vinum.

Nom.ሰታዪ ፡ bibax, potator. *plur*.:ሰታይያን ፡ potatores, ebrioſi. *luc*.7.34. ወሰታዪ ፡ ወይን ፡ & potator vini. 1. *Cor*. 6.11. ኢሰታይያን ፡ neque ebrioſi.

መስቴ ፡ potus.*Rom*.14. 17.eſca ወመስቴ ፡ & potus.

አስተየ ፡ potauit,rigauit.*pſ*.68.22.ወአስተዩኒ ፡ & potauerunt me aceto.*pſ*.103.11.ያሰትዩ ፡ potabunt omnes beſtię agri.

ሰተፈ ፡ communicauit, ſociauit, particeps fuit. *epiſt*. 2. *Ioan*.12. ይሰትፎ ፡ በምግባሩ ፡ cómunicat operibus eius. *Philip*.4.14. benefacitis. ዘተሳተፍክሙ ፡ *quod communicatis*, cómunicantes tribulationi meæ.

ተሰተፈ ፡ particeps factus eſt.*Rom*.15.27.nam ſi ተሰተፍዎሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ participes facti ſunt gentiles.

ሰቱፌ : particeps,ſocius. *plur.*ሰቱፋን : participes. 1.*Cor.* 10.21. nolo vos fieri, ሰቱፋነ : ſocios dæmoniorum.

Nom. ሱታፌ : communicatio ,participatio, ſocietas, particeps. 2. *Gor.* 13. 3. ወሱታፌ : & communicatio ſancti Spiritus. 1. *Ioan.* 1. 3. ሱታፌነ : ſocietas noſtra. *ap.* 1. 9. ego Ioannes ሱታፌክሙ : particeps &c.

ሰኀነ : calefecit. *Mar.* 14. 55. *Ioan.* 18. 25. ይሰኀኑ : calefaciebant, *ibid.* & ይሰኀን : calefaciens ſe.

ሳኔር : *nom.prop.montis. Cant.* 4. 8. እምርእሰ : ሳኔር : de vertice ſanir.

ስን : dens. *plur.* አስናን : dentes. *pſ.* 3. 9. ስነኒሆሙ : ለኃጥኣን : dentes eorum peccatorum confringet. *pſ.* 111. 10. fremet ስነኒሁ : dentibus ſuis.

ስነቀ : *indè*, አስነቀ : parauit,preparauit,aſſumpſit. *act.* 23. 23. ያስንቁ : parate. *vide* ሠነቀ :

መሰንቆ : Cithara. 1. *Cor.* 14. 7. ወመሰንቆ : & cithara.

ሰንቀወ : pulſauit citharam. *apoc.* 14. 3. ሶበ : ይሰነቅዉ : dum pulſant cithar. &c.

መሰንቆት : cithara, *plur.* መሰናቁታት : citharæ. *apoc.* 14. 3.

ሰንበት : Sabbatum. *plur.* ሰንበታት : Sabbata . ቀዳሚ : ሰንበት : dies Sabbatinus. እሑድ : ሰንበት : dies Dominica. ¶ *reliqui ſeptimanæ dies, per numeralia ordinalia efformant. vt* ሰኑይ : *ſecundus* , feria ſecunda,&c.

ሰነነ : *inde* ተሰናን : lis, contentio,rixa contradictio, cauſa. *act.* 19. 38. quod ſi habeat ተሰናን : cauſam Demetrius. 1. *Cor.* 6. 1. quod ſi habeat ተሰናን : negotium cum proximo

አሰተ-

ኢሰተሰነነ : iudicio contendit,diſceptauit,cauſam egit, litigauit, altercatus fuit. 1.*Cor*.6.6. cum fratribus ታሰ-ተሴንነ : iudicio contenditis.

ሲና : Sina *nom.mont.pſ*.6.7.

ሰነይ : *vide*, ሠነይ : bonus fuit.

ሰኑዩ : duo.*Mar*.14.1.*Ioannis*.11.7.& 12.12.poſt ሰኑይ: መዋዕለ : duos dies.

ሰኒታ : *ſem.* altera die.*Ioannis* 1.29.& 25. ወበሰኒታ : altera die. *ibid*.6. 22.&c.

ሰኔ : *nomen menſis*, Iunius, *qui incipit* 26.*Maij*.

ሰንዱን : ሰንደና : ሰንዱናት : Sindon,linteum. *Matt*. 27. 59. *Mar*.14. 51. *Luc*. 23. 53. inuoluit በሰንዱናት : ſindone.

ሴኖዶስ : Synodus,conſilium.*plur*.ሴኖዶሳት : Synodi,conſilia.

ሰናፔ : ſynapis. *Matt*.13.31. ſimile eſt reg. cæl. grano, ሰናፔ : ſynapis.

ሰንፒር : & እብነ : ሰንፔር : ſapphirus.*apoc*.21.19. ſecundũ በሰንፔር : ſapphirus.

ሲንጢኬን : Syntichen. *Nom. prop.vir*. *Philip*.4.2.

ሰአለ : rogauit, interrogauit,deprecatus fuit, petijt, poſtulauit, ſciſcitatus fuit, expetiuit, mẽdicauit. *pſ*. 26.4. vnam ሰአልክዎ : ለ. petij &c.*pſ*. 29.9 ad Deum meum እሰእል : deprecabor.*Luc*.22.31.ecce ሰአለ : expetiuit ſatan. *act*. 3.3. ይሰእል : ምጽዋተ : petebat, rogabat eleemoſinam.*Iacob*. 1. 5. ለይሰአል : poſtulet à Deo.

ተሰአለ ፡ *for.paſ.idem.Matt.*2. 4.ተሰአሎሙ ፡ ſciſcitabatur ab eis.

ስእለት፡ petitio,deprecatio.*pſ.*36.4.dabit tibi ስእለተ ፡ petitionem cordis tui. *in miſ.*159.4. & ſuſcipiat orationem,& ስእለተ ፡ deprecationem.

ሳኦል ፡ Saul.*nom.prop.vir.pſ.* 17.1.

ስእነ ፡ non potuit, impoſſibile fuit. *Mat.*17.20. & nihil eſt , ዘይስእነክሙ ፡ quod impoſſibile erit vobis. *Mar.* 1. 45. ወስእነ ፡ & non potuit. & 2.4. ወስእኑ ፡ & non potuerunt. *Rom.* 1. 13. & ይስእነኒ ፡ impoſsibile mihi fuit vſque modo.

Nom. ስኡን ፡ impotens. *plur.*ስኡናን ፡ impotẽtes.*Rom.* 15.1 ſuſtineatis imbecillitates ለስኡናን ፡ infirmorum.

ስእርት ፡ *idem quod* ሥዕርት ፡ capilli. *act.* 27. 34. nullius veſtrum peribit ስእርት ፡ ርእሱ ፡ capillus capitis ſui.

ሴኬም ፡ Sichem.*nom,prop.act.* 7.16.

አስከመ : impoſuit, onerauit, obligauit *Matt.* 23.4.ወያስከምዎ ፡ ለሰብእ & imponunt humeros hominum.

ስክር ፡ Saccarum.*pſ.* 18.11. ſuper mel, ወስክር ፡ & ſaccarum.

ሲካር ፡ Sichar.*nom.prop.* Ioan. 4.5.

ሰከበ ፡ cubauit, decubuit,iacuit, dormiuit.*pſ.*5.9.in pace in idipſum እሰክብ ፡ dormiam,& req.C*ant.*1.6.vbi ትሰክብ ፡ cubes. *luc.*11.8. pueri mei ይሰክቡ ፡ decumbunt mecum.*Ioan.*5.3. & illic ይሰክቡ ፡ iacebant multi &c.

አስ-

አስከበ : rèclinauit, cubare fecit. *Luc*.27. አስከበቶ፡ reclinat eum,in pręſepio.

ምስሳበ : cubile,ſtratum.*pſ*.62.7. በምስከቢየ፡ ſuper ſtratum meum.*pſ*.149.5 lætabuntur, በዲበ : ምስከቢሆሙ : in cubilibus ſuis.

ስከት : vicus, platea.*plur*.አስኩት : plateę,vici. *Luc*. 14. 21.in plateas,& አስከት : vicos ciuitatis. *act*.12. 10. proceſſerunt አሐተ : ስከት : vnum vicum.

ስከተየ : *inde* ተስከተየ : concluſit, pactus eſt.*pſ*.82.6. aduerſum te ተስከተዩ : concluſerunt.

መስኮት : feneſtra. *act*.20.9.ſedens quidam adoleſcens in መስኮት : feneſtra 2.*cor*.11. 33. in ſporta per መስኮት : feneſtram.

መሳክው : *idem*. *Cant*. 2.9. reſpiciens እንተ : መሳክው : per feneſtras.

ሰኰና : calcaneus,greſſus,veſtigium.*pſal*.16.5.ሰኰናየ፡ veſtigia mea.*pſ*.48. 6. iniquitas ሰኰናየ : calcanei mei. *Cant*.17.abi poſt ሰኰናሆሙ : veſtigia eorum. *Ioan*.13. 18.leuabit ሰኰናሁ : calcaneum ſuum.

ሲከንዲስ : ſecundus.*nom*.*propact*. .20.4.

ሰከየ : anxit,ſolicitus fuit,interpellauit, conqueſtus eſt, expoſtulauit, *pſ*. 82. 5. ወሰከየ : anxiati ſunt. *Rom*. 11.

ምስክይ : ſuſceptor. *Pſalm*. 118.113.ወምስክይየ : & ſuſceptor meus.

ሰወረ : protexit,texit, occultauit,tutauit,defendit , ſubſtraxit , latitauit , *pſ*.26. 5.& ሰወረኒ : protexit me.*pſ*. 104.39.& ሰወሮሙ : protexit eos.*act*.20.20. & nihil,

ዘሰወርኩክሙ : ſubſtraxerim vobis.

Nom. ስዉር : occultum, velatum, *Luc.9.45.* quia ስውር : velatum erat ante eos.

ምስዋር : latibulum.*pſ.*17.12.poſuit tenebras ምስዋሮ: latibulum ſuum.

ስዉራት : myſteria,enigmata.*Mat.*13.11.vobis datum eſt noſce ስዉራቲሁ : myſteria eius.

ሰወቀ : ſuppoſuit.*pſ.*36. 24.Dominus. ይሰውቆ : ſupponit manum ſuam. *vide*, ሠወቀ :

ሴዎን : Sehon *nom.prop. vir.pſal.*134.11.

ሰወጠ : effudit,fudit,perfudit, *pſ.*88.46.ሰጠከ : perfudiſti ſuper &c. *Matt.* 26. 7. *Mar.*14. 3.ሰጠት : *fem.*effudit ſuper caput eius. *act.*2.17. እሰውጥ : effundam de ſpiritu meo.

Paſ.ተሰወጠ: effuſus eſt,reuerſus eſt.*Cant.*1.2.oleum ዘተሠወጠ : effuſum nomen tuum.*luc.*8. 37.& aſcendit nauim, ወተሰወጠ : & reuerſus eſt.*ibid.v.*55.regreſſa eſt anima ወተሰወጣ : ነፍሳ : & reuerſus eſt ſpiritus eius.& *cap.*23.48. percutiẽtes pectora ſua ወተሰዉጡ : reuertebantur. *Ioã.* 7. 45. ወተሰወጡ : & reuerſi ſunt miniſtri.

ሱዐ : feſtuca, palea,ſtuppa. *Mat.* 12.20. ወሱዐ : ſtuppa ſuccenſa, *lignum fumigans* non extinguetur.

ሰዐመ : oſculatus eſt,oſculum præbuit. *Cant.*12.1.ይስዐመኒ : oſculetur me.*Mat.*26.48 *Marc.*14144.*H.*quemcumque, ሰዐምክ : oſculatus fuero. *luc.* 22.47.ወሰዐሞ: & oſculatus eſt eum. *ibid.verſ.* 49. Iuda በሰዒምከ : oſcu-

culando tradas &c.

ስዕመት : oſculum. *Cant.* 1.1. በስዕመት : osculo oris ſui.

ሰዐረ : ſoluit, abſtulit, euacuauit, exhauſit, deſtruxit, dimiſit, anihillauit, *pſ.* 45.10. ይሰዕር : aufert bella. *Marc.* 6.46. donec. ይስእሮሙ : ለአሕዛብ : dimitteret : turbas. ·ስ : *pro* ዐ : *ibid. cap.* 7.13. ተሰዕሬ : ſoluitis, *reſcinditis*, verbum Dei. Ioan. 5.19. quod Sabbatū ዘይሰዕር : ſolueret.

Paſ. ተሰዕረ : euacuatus, exhauſtus, abſolutus, expletus fuit. *luc.* 13.13. ተሰዕርኪ : dimiſſa es mulier. *act.* 24. 27. biennio ተሰዕረ : expleto.

ሰዐት : & ሰዓት : hora. *Marc.* 6.35. ሰት : *pro* ሰዓት : & cum multa ሰት : hora fieret. *Luc.* 22. 53. ſed hęc eſt ሰዓትክሙ : hora veſtra.

ሲኦል : infernus. *Psalm.* 66. በሲኦሲ : in inferno autem &c. *luc.* 8.31. vt non deſcenderent in ሲኦል : infernū, *in abyſſum.*

ሰይጣን : Satan, diabolus, Satanas. *Ioan.* 6.71. vnus ex vobis ሰይጣን : diabolus eſt.

ሰይፍ : enſis, gladius. *pſ.* 43. accingere ሰይፊከ : gladio tuo. *apoc.* 2.16. በሰይፍ : in gladio oris mei.

ሰዶም : Sodoma. *Nom. prop. Matt.* 10.15.

ስድስ : ſextus. *apoc.* 16.12. effudit ስድስ : ſextus phialam ſuam.

ሳዶቅ : Sadoc. *nom. prop. vir. Mat.* 1.14.

ሰደቀ : ſtipauit, condenſauit. *Cant.* 25. ሰደቅኒ : ſtipate

pate me malis.

ሰዱቃዊ : Saducęus. *plur.* ሰዱቃውያን : Saducæi.

ሲዶንያ : Sidonia. *nom. prop. act.* 27. 3.

ሰደደ : eiecit, expulit, exterminauit, perſecutus eſt. *pſ.* 77. 54. ያሰድድዎሙ : eiiciant eos *ibid. verſ.* 60. & ሰደደ: perſecutus eſt. *Matt.* 8. 12. ይሰደዱ : eiicientur in tenebras &c. *Matt.* 23. 34. ትሰዱ : perſequimini. *pſ.* 118. 161. principes ሰደዱኒ : perſecuti ſunt me.

ስደት : perſecutio, exilium. *Mar.* 10. 30. በስደት : cũ perſecutionibus. *act.* 8. 1. facta eſt ዐቢይ ; ስደት : perſecutio magna.

ተሰድዶ : *idem.* *Rom.* 8. 35. ተሰድዶኑ : an perſecutio?

ስዱድ : exul. *plur.* ስዱዳን : exules.

ሰዳዲ : & ሰዳይ : expulſor. perſecutor. 1. *Tim.* 1. 13. qui prius blaſphemus fui ወሰዳዲ : & perſecutor.

ሰግላ : morus, ſycomorus. *luc.* 17. 6. diceris ለዛቲ : ሰግላ : hunc moro. *luc.* 149. & aſcendit ሰግላ : morum *in arborem ſycomorum.*

ሰገል :: ሰብአ : ሰገል : & መሰግላን : magi, ſapientes. *Matt.* 2. 1. ecce መሰግላን : magi. *ibid. verſ.* 16. quoniam illuſiſſent eum ሰብአ : ሰገል : magi.

ሰገም : hordeum. *Ioannis* 6. 9. quinque, ኅብስት : ሰገም: panes hordeaceos.

ሰገረ : prehendit, comprehendit, apprehendit, deprehendit, aſſecutus, conſequutus, potitus, adeptus, fuit, *pſ.* h. 10. 2. & ይሰግሩ : comprehenduntur in conſilijs. ¶ *idem quod Chald* ܣܓܪ *clauſit, concluſit, coercuit.*

ተሰግረ:

· ተሰግረ፡ *paſ.* comprehenſus, apprehenſus eſt. *pſalm.* 9. ፲፯. ተሰግረ፡ comprehenſus eſt peccator.

ሰገራት፡ exercitus, cohortes, turmæ, milites, cuſtodia. *Act.* 5. 23. ወሰገራት፡ & cuſtodes cuſtodientes ianuas. *ibid. cap.* 12. 4. & 6. inter duos ሰገራት፡ milites.

ሰገደ፡ proſtrauit ſe ſuper faciem, adorauit, flexit, inclinauit, iucuruauit ſe, coluit, reueritus fuit. *pſ.* 5. 8. እሰግድ፡ adorabo in templo ſancto tuo. *pſ.* 94. 6. venite ንሰግድ፡ adoremus. *Matt.* 20. 20. ወሰገት፡ & adorauit. *fem. eliſa tertia radicali euſonię gratia.*

Nom. ሰግደት፡ reuerenria, adoratio, ingeniculatio. *in miſ. fol.* 167. 1. qui dignus eſt honore, gloria, ወሰግደት፡ & reuerentia.

ሰጠመ፡ abſorbuit, merſit. *Luc.* 5. 8. እስከ፡ ይሰጠሞ፡ vſque (*vt pene*) mergerentur. II. *Cor.* 5. 4. vt ይሰጠም፡ መዋቲ፡ abſorbeatur mortale.

Paſſ. ተሰጥመ፡ abſorptus, demerſus, ſubmerſus eſt. *Exod.* 15. 4. & ተሰጥሙ፡ ſubmerſi ſunt.

አሰጠመ፡ demerſit, ſubmerſit, abſorbuit. *pſ.* 6. 8. 3. tempeſtas, አሰጠመኒ፡ demerſit me. *ibid. verſ.* 16. ወኢያሰጥመኒ፡ neque abſorbeat me profundum. *pſ.* 123. 4. እምአሰጠሙነ፡ ſi abſorbuiſſet nos. I. *Tim.* 6. 9. ወዘያሰጠምዎ፡ ለሰብእ፡ & quæ mergunt homines.

ሰጠረ፡ abſcondit, occultauit. *à Chald.* ܣܬܪ *ſeu. Arab.* ستر

 ምስጢር፡ myſterium, ſacramentum, *plur.* ምስጢራት፡ myſteria, Sacramenta. *Mar.* 4. 11. *Luc.* 8. 10. noſ-

catis ምስጢራ : myſteria regni Dei. *in miſ. fol.* 159.*col.* 4.de communione ምስጢር : ቡሩክ : Sacramenti benedicti.

ሰጠቀ : rupit,dirupit,erupit,*pſ.*73.15.አንተ : ሰጠቀ : dirupit, fontes, & torrentes.

paſ. ተሰጥቀ : ruptus eſt, *Act.* 1.18.ተሠጥቀ : ruptus eſt latus eius.

ተሰጥወ: reſpondit, obediuit,acquieuit,coreſpondit.*pſ.* 17.45.inaudita auris, ተሰጥወኒ : obediuit mihi. *Mar.* 7.6.& ተሰጥዎቶ : reſpondit, *fem,* ei.*Ioã.*19.9. ወኢተሰጥዎ : & non reſpondit ei. *act.*4.19. & ተሠጥዎሙ : reſponderunt eis.

ሰጠጠ : *idem quod,* ሠጠጠ : ſcidit, lacerauit.*Ps.* 29.12. ሰጠጥከ : conſcidiſti ſaccum meum.*Ioan.*19.24. ኢንሰጥጥ : non ſcindamus.

ሰጥጢራ : ſtater. *Mat.*17.27. inuenies ዲናረ : ሰጥጢራ: *vox æternæ linguæ.* denarium ſtaterem.

ሰጲራ : Saphira.*nom..prop.mul.*

ሰፍሐ : extendit, dilatauit, ampliauit,emiſit.*pſ.*59.10. & *pſ.*107.10.in idumeam እሰፍሕ : extendam calceamẽtum meum.*pſ.*137.7.ሰፋሕከ : extendiſti manum tuã. *Mat.*23.5.ይሰፍሑ : dilatant phylacteria ſua.*Matt.*14.45. ወሰፍሑ : & extenderunt manus eorum. *iniecerunt.*

Nom. ሰፊሕ : ſimplex, rectus,apertus,spaciosus,ſimplicitas, latus, latitudo,amplum, *pſ.* 118.46. & ambulabam *in* ፊሰሕ : latitudine. : *Matt.*6.22. ſi oculus

tuus

tuus ሰፊሕ : ſimplex,&c. *Epheſ.6.5.*& *Coloſſ.3.22.* በሰ-ፊሕ : ልብ : in ſimplicitate cordis.

ሰፋሕት : lata,extenſa,ſpacioſa.*Matt.7.13.* ወሰፋሕት : ፍናት : ſpacioſa via.

ሰፈረ : menſus eſt,mēſurauit.*Matt.7.2.Marc.4.24.luc.* 6.38.in qua menſura ሰፈርክሙ : menſi fueritis ይሰፍሪ : ለክሙ : remetietur vobis.

መሰፈርት : menſura.*Pſ.79.6.*lacrymæ በመሰፍርት : in menſura. *Rom.* 12.3. በመሰፈርት : menſura fidei.

ሰፈነ : & እስፍንት : ገዜ : quoties. *Matt.* 18. 21. domine ሰፈነ : quoties peccabit &c.

መሰፍን : centurio, præſes, princeps, tribunus. *plur.* መሰፍንት : præſides, principes,tribuni.*Luc.* 7.1. & 23. 47. &c. *Matt.* 10. 18.& ad መሰፍንት : præſides, *Mar.* 6.22.principibus ወመሰፍንቲሁ : et tribunis ſuis. *Luc.* 7.1.et erat quidam: መሰፍን : centurio,tribunus.

ሰፍንግ : ſpongia. *Matt.* 27.48.*Marc.*15. 36.et impleuit ሰፈንግ : ſpongiam.

ሰፈወ: ſperauit,expectauit, ſuſtinuit, perſeuerauit.*Pſal.* 32.20. anima noſtra. ትሴፈዎ : ለእግዚአብሔር : ſuſtinet Dominum. *Matt.* 11. 4.an alium ንሴፎ: expectamus. *Luc.* 6. 34. à quibus ትሴፈዉ : ſperatis recipere.

ተሰፈወ : *for.paſ.idem,pſ.*70.5.Domine.ተሰፈውኩከ : ſuſtinui te. *Domine ſpes mea.*

እሰፈወ : ſperare fecit,ſpem dedit,promiſit.*pſ.*118.49. ዘእሰፈውከ : ለገብርከ : quod promiſiſti ſeruo tuo.

Nom. ተስፋ & ተስፈው : ſpes, expectatio, longanimitas, *Ps.* 13. 6. quoniam Dominus ተስፋሆሙ : ſpes eorum eſt. *pſ.* 38. 8. quæ eſt ተስፋየ : expectatio mea. 11. *Cor.* 6. 6. & በተስፍዎ : in longanimitate.

ተስፋ : ጽዮን : Teſfa zion, *nom. proprium religioſi cuiuſdam viri Aetiopis, cuius opere Romę, anno* 1549. *tipis excuſum eſt totum nouum teſtamentum ętiopicum.*

ሰፈየ : ſuit, conſuit, ſarciuit, reſarciuit, filis connexit, concinnauit.

ሰፋዪ : ſartor, ſutor. *act.* 9. 43. & 10. 5. apud Simonem ሰፋዪ : አሳእን : ſutorem calceorum. *coriarium.*

LITERA ቀ K.

ቃል : verbum, ſermo, vox, eloquium. *plur.* ቃላተ verba, voces. *pſ.* 5.2. ቃልየ : verba mea, *Ioan.* 1.1. in principio erat ቃል : verbum.

ቀለለ : leuis, parui, nullius ponderis fuit, facile eſt. *Mat.* 9.5 quid eſt ይቀልል : እምብሂል : facilius dicere. *Matt.* 19. 24. & *Marc.* 10. 25. ይቀልል : facilius eſt camelum &c.

Nom. ቀሊል : leuis, leue. *Matt.* 11. 30. onus meum ቀሊል : leue.

ቀሉል : ኃጢአት : peccatum veniale.

ቀሌሜንጦስ : Clemens. *nom. prop. vir. Philip.* 4. 3.

ቀልቀል *inde* አንቀልቀለ : motus, commotus eſt, concuſſus, inclinatus fuit. *pſalm.* 17. 8 አንቀልቀሉ : commota ſunt, fundamenta. *Cant.* 2. 17. & ያንቀለቅሉ : inclinétur, vmbrę. *Luc.* 9. 12. ተቈልቍለ : ፀሐይ : declinatus eſt ſol, declinante ſole.

ቀለም : calamus. *plur.* ቀለማት : calami. *pſ.* 44. 2. vt ቀለም : calamus ſcribæ.

ቆለሲስ : Coloſſis. *nom. prop. ciuit.*

ቂሊቂያ : Cilicia. *Nom. prop. reg.*

ቈላት : vallis. *pſ.* 64. 14. ወቈላትኒ : & vallis abundabit. *Cant.* 2. 1. lilium quod eſt in ቈላት : valle.

ቀለ-

ቀለውድዮስ : Claudius. *nom.prop.vir.act.*18. 2.

ቄልወጳ : Cleophas. *nom.prop.vir.*Luc.24.18.

ቀላይ : abyſſus, vorago, hiatus. *plur.* ቃላያት : abyſſi, voragines, hiatus. *pſ.*32.7. ponens in theſauris ቃላያት : abyſſos. *pſ.*41. 8 ቃላይ : ለቀላይ : abyſſus abyſſum inuocat.

ቍልዔ : & ቍልዐ : puer, ſeruus, famulus. *Luc.*7.4.& ſanaret. ቍልኤሁ : ſeruum eius *ibid.verſ.* 8. ቍልዔየ : puer meus.

ቈለፈ : & ቍልፈት : præputium. *Rom.*2.25. circumciſio tua ቍልፈት : prępucium facta eſt.

ቀመሐ : maſticauit, edit, comedit. *pſ.*71.9. terram, ይቀምኑ : comedent. *pſ.*101.10. cinerem tamquam panem ቀማሕኩ : manducabam.

N*om.* ቀምሕ : pomum. *plur.* አቅማሕ : poma. *pſ.*78.1. vt profundam ዐቃቢ : ቀምሕ : cuſtodiam pomorum. C*ant.*5.1. de fructu አቅማሒሁ : pomorum ſuorum.

ምቅማሕ : præſepe. *Luc.*13.15. aut bouem ſuum à ምቅማሑ : præſepio.

ቀመር : cyclus.

ቀሠመ : vindemiauit, decerpſit, collegit. *Matt.* 7.16.&, *Luc.* 6.44. non ይቀሥሙ : colligunt, vuas.

ቀሠት : defenſio, *quere* ወቀሠ :

ቀሠፈ : cæſus, percuſſus, flagellatus fuit, vapulauit. *pſ.*72.14. fui ቅሡፈ : flagellatus. *Matt.* 10.17. & *Marc.*13.9. ይቀሥፍክሙ : flagellabunt. vos, *vapulabitis.*

paſ. ተቀሠፈ : flagellatus fuit. *pſ.*72.5. ወኢተቀሥፉ : & non

non fuerunt flagellati cum hominibus.

መቅሠፍት ፡ flagellum,cædes,percuſsio,plagę, pœna. *pſalm.* 13.10.multa መቅሥፍቶሙ ፡ flagella eorum peccatorum. *Luc.*12. 47.magna መቅሠፍቱ ፡ percuſſio eius, *vapulabit multis.Ioā.*3.36.ſed መቅሠፍት ፡ እግዚአብሔር፡ flagellum Dei, *ira Dei*, manet ſuper illum.

ቄርሎስ ፡ Cyrillus , Carolus,*nom.prop.vir.*

ቀርሜሎስ ፡ ቀርሜልዮስ ፡ Carmelus.*nom.prop.montis.Cant.* 7.5. caput tuum ſuper te ከመ ፡ ቀርሜልዮስ ፡ vt Carmelus. *in miſ.*159.1. qui ſuſcepiſti ſacrificium &c.ወኤልያስ ፡ በደብረ ፡ ቀርሜሎስ : et Elię in monte Carmeli.

ቈረረ : friguit,frigidus,infrigidatus fuit, alſit.

አቈረረ ፡ refrigerauit, infrigidauit , infrigeſsit. *Luc.* 16.24.ወያቈርረኒ ፡ vt refrigeret me linguam meam.

ቍር ፡ frigus. *Ioan.* 18.18. quia valde ቈራ ፡ frigida erat nox illa. *act.*28. 2.propter imbrem,ወቍር ፡ & frigus.

ቍሩር ፡ frigidus. *apoc.*3.15. quia neque ቍሩርከ ፡ frigidus es.

አስቈረረ ፡ abominatus, execratus eſt. *pſ.*5.7. ያስቈርር፡ abominabitur Dominus.*pſ.*55.6. tota die ያስቈርሩኒ ፡ execrabantur me.*pſ.*77. 62. ወአስቈረርሙ : ለርስቱ ፡ abominatus eſt hęreditatem ſuam.

ቆሮስ ፡ coros. *menſurę genus. Luc.*16.7. centum በመስፈርት ፡ ቆሮስ ፡ coros.

ቆሬ ፡ Core. *nom.prop.vir. pſ.*41.1.

ቀረበ ፡ acceſsit, appropinquauit,approximauit, vicinus, propinquus fuit, appropiauit. *pſ.* 90.6. non ይቀርብ :

accedet malum ad te.*pſ.* 118.169.ለትቅረብ፡ appropinquet deprecatio mea. *in miſ.* qui ትቀርቡ፡ acceditis, *qui communicare vultis.*

form. Paſs. ተቀረበ፡ propinquus eſt. *pſ.* 54. 19. qui, ይትቃረቡኒ፡ appropinquant mihi.

ቍርባን፡ oblatio, munus, donum, hoſtia, holocauſtum, ſacrificium, *pſ.* 39.7.& ወቍርባን፡ oblationem noluiſti *pſ.* 50. 21. oblationes, & ቍርባናት፡ holocauſta.

ቅሩብ፡ iuxta, propè, vicinus. *Ps.* 118. 151. ቅሩብ፡ propè es tu Domine. *Ioã.* 3. 25. በቅሩብ፡ iuxta ſalem.

ዐቅራብ፡ ſcorpio, *apoc.* 9. 3. erunt ſicuti ዐቅራብ፡ ſcorpiones in terra.

ቀራንዮ፡ *Nomen montis Caluarie. Ioannis* 19. 17. cuius nomen ቀራንዮ፡ & hebraicæ dicitur Golgota.

ቀርን፡ cornu, ebur, *plur.* አቅርንት፡ cornua. *pſ.* 21. 22. & à አቅርንት፡ ዘአሐዱ፡ ቀርኑ፡ cornibus vni corni. *pſ.* 44. 9. à grauiſsimis አቅረንት፡ cornibus. *à domibus eburneis.*

ቀስታም፡ paſtorale, baculus. *pſ.* 22. 7. virga tua, ወቀስታምከ፡ & baculus tuus.

ቄቃሕ፡ pinguedo, medulla. *Deutr.* 32. 14. ቄቃሕ፡ medulla tritici.

ቀራንብት፡ palpebræ, ſupercilia. *pſ.* l. 10. 5. ወቀራንብቲሁ፡ & palpebræ eius. *pſ.* 131. 4. neque dormitationem ለቀራንብትየ፡ palpebris meis.

ቈርነናዓት፡ rana. *Ps.* 77. 45. ወቈርናዓት፡ & ranam, & diſperdit eos.

ቆርንቶስ : Corintus.*nom.prop.ciuit.*
ቆርኔሌዎስ : Cornelius.*nom.prop.vir. act*.10.1.
ቀሬናዊ : Cyreneus. *nom.prop.Mat*.27.32.
ቂሬኔዎ : Cyrinus. *Nom.prop.luc.* 2.2.
ቀርጤን : creta. *Nom. inſ.*
ቀረፀ : totundit,raſit,abraſit, detundit.*act*.8.31.corã,
ዘይቀርፆ : tondente ſe, *qui tondit eum. Cant*. 4.2. ſi-
cut greges እለ : ተቀርጸ : quæ tondentur, *tonſarum.*
paſs. ተቀረፀ : tonſus, raſus fuit. 1.*Cor*.11.6. ſi non
velatur mulier ትትቀረፅ : tondeatur.
ቍርፀት : apex,*Matt*.5.18.
ቀርጸ : Carpus. *nom.prop..vir.*
ቂስ : Cis. *nom. prop. vir.*
ቂሶን : Ciſon. *Nomen torrentis.*
ቀሰመ : ſaliuit, condiuit,
*Paſſ.*ተቀሰመ : ſalitus, conditus fuit.*Mat*.5.13. *Luc.*
14.34. *Marc*.9.50. in quo ይትቄሰም : ſalietur.
ቄሳር ; Cæſar.
ቂሳርያ : Cęſaria, *nom.prop.ciuit. Matt*.16.
ቍስል : vulnus, vlcus. *Luc*.10.34. & 16.21. ቍስሊሁ :
vlcera eius. *pſ.* 146.3.& alligat ቍስሎሙ : contritio-
nes eorum. *apoc*. 12. 3.& ቍስለ : ሞትስ : plaga mortis
curata eſt.
ቍሱል : vulneratus,ſauciatus,confractus, contritus.
*plur.*ቍሱላን : vulnerati, contriti.*pſ*.146.3.qui ſanat
ለቍሱላነ : ልብ: contritos corde.
አቍሰለ : vulnerauit. *act*.19.16. inualuit contra eos

ወቍስሎሙ : & vulnerauit eos.

ቀሲስ : presbyter, ſenior, ſacerdos *plur.* ቀሲሳን : *aliud plur.* ቀሳውስት : Sacerdotes, presbyteri. *act*.15.6. cō-uenerunt Apoſtoli, ወቀሲሳን : & Seniores. I*acob*. 5. 14. vocat ቀሳውስተ : presbyteros eccleſiæ. *in Miſſ. fol*. 161. *col*.2. Epiſcoporum ቀሳውስት : Sacerdotum.

ቀስት : arcus. *pſalm*. 7. 13. ቀስቶ : arcum ſuum tendit.

ቀሠት : ratio. *quere* ወቀሠ :

ቀሰጠ : fraudauit, defraudauit. *act*. 5. 3. ወቀሠጥከ : & fraudaſti de præcio agri. 2. *Cor*. 11. 8. ቀሰጥኩ : expoliaui, *fraudaui*.

ቀሰፈ : nocuit, flagellauit. *idem quod*. ቀሠፈ : *apoc*. 7. 5. quibus datum eſt ይቅስፍዋ : nocere terræ, & mari.

አስቈቀወ : planxit, lamentatus eſt. M*at*. 11. 17. አስቈቀውነ : lamentauimus. L*uc*. 8. 52. ያስቈቅዉ : plangebant.

ተሰቈቀወ : ſolicitauit, concupiuit, anxit. *act*. 20. 37. ſcitis quod ኢተሰቈቀውኩ : non concupiuerim ſubſtantiam veſtram.

ቀበለ : *inde* ተቀበለ : accepit, occurrit, recepit, ſuſcepit, excepit *hoſpitio*, aduenientem admiſit. &c *vt in lingua Heb. Chald. & Arab. Marc*. 5. 2. & 10. 15. *Ioan*. 4. 45. ተቀበልዎ : exceperunt eum *pſ*. 58. 6. exurge ተቀበለኒ : ſuſcipe me, *in occurſum meum. Marc*. 5. 2. exeunti ei de naui ተቀበሎ : occurrit ei, & *cap*. 10. 15.

15. ዘኢተቀበለ ፡ quiſquis non receperit. *luc.* 18. 17. *idem. Ioan.* 4.45. ተቀበልዎ ፡ exceperunt eum Galilęi.

ቀበረ ፡ ſepeliuit, humauit. *pſ.* 7.8.3. non erat qui ይቀብ-ሮሙ ፡ ſepeliret eos. *Luc.* 23.53. ወቀበሮ ፡ & ſepeliuit eum.

P*aſſ.* ተቀበረ ፡ ſepultus eſt. *in ſymbolo* mortuus ወተ-ቀበረ ፡ & ſepultus eſt.

መቃብር ፡ ſepulchrum, ſepulchra, monumentum. *pſ.* 13.3. vt መቃብር ፡ ſepulchrum patens guttur, eorum. *luc.* 23. 55. & viderunt መቃብሮ ፡ monumentũ eius.

ቆብር ፡ caligo, tenebrę. *psal.* 96. 2. nubes, & ቆብር ፡ caligo.

ቀብአ ፡ vnxit, inunxit, liniuit, illiniuit. *Mar.* 6. 13. ወይ-ቀብእዎሙ ፡ ቅብአ ፡ & vngebant olio multos ęgros. *Mar.* 16.1. vt venirent, ወይቀብእዎ ፡ & vngerent eum. *Ioan.* 11.2. Maria autem erat quę ቀብአቶ ፡ vnxit Dominum.

Nom. ቅብእ ፡ oleum, pinguedo, butirum. *pſ.* 4.8. à fructu frumenti vini ወቅብእ ፡ & olei. *in miſſ.* 164.4. qui laborant &c. circa oleum, ወቅብዕ : & butirum.

ቅብዉ ፡ hydropicus. *Luc.* 14. 1. & erat ብእሲ ፡ ቅብዉ ፡ hydropicus.

ቀብፀ ፡ abolitus, irritus, obliuioni datus, *pſ.* 30.15. ቀብ-ፁኒ : obliuioni dederũt me. *Psal.* 76.4. ቀብጸት ፡ renuit anima mea conſolari.

ቀተለ ፡ occidit, necauit, mactauit, vulnerauit, mortifi-

 cauit.

cauit. *pſ.* 58.12. ne, ትቅትሎሙ : occidas eos.

Nom. ቀታሊ : ነፍስ : homidida, ቀታልያ : ነፍስ : homi-midæ. 1.*Ioan.* 3.15. qui odit proximum ቀታሊ : ነፍስ : homicida eſt.

ቀትል : et ቀትለት : occiſio, cædes, interfectio, bellum, homicidium. 1.*Cor.* 14.8. quis parabit ſe ለቀትል : ad bellum. *apoc.* 9.21. ab ቀትለቶሙ : homicidijs ſuis. ቀታልያን : *Rom.* 1.29. homicidium. *Gal.* 5.21. ትቃትሎ : homicidia.

ቀቶሊቆስ : Cattolicus, Cattolica.

ቀተረ : muniuit, roborauit, defendit, arcuit. *Matt.* 27. 66. et abierunt ወቀተሩ : et munierunt ſepulchrum. *Luc.* 11.7. iam oſtium ቀተርነ : clauſimus. *act* 5.23. inuenimus carcerem clauſum ወቅቱረ : et munitum.

ጊዜ : ቀትር : meridies, tēpus meridianum. *Cant.* 1.6. vbi cubes ጊዜ : ቀትር : tempore meridiano *in meridie*. *Marc.* 15.33. et dum eſſet ጊዜ : ቀትር : meridies. *Ioan.* 19.14. *act.* 8.28. et 9.3. &c. ¶ *meridies dicitur* ጊዜ : ቀትር : *quo tempore, omnia obturando, æſtum excludere conantur.*

ቃና : Cana. *Nom. prop. ciuit.*

ቍናምት : ſacculus, marſupum, crumena, loculus. *plur.* ቈናማት : ſacculi, marſupij, crumenæ, loculi. *Luc.* 10.4. nolite portare ቍናምት : ſacculum. *ibid. cap.* 12. 33. facite vobis ቍናምት : ſacculos.

ቀነተ : cinxit, accinxit, præcinxit. *pſ.* 44.4. ቅንት : accingere gladio tuo. *pſ.* 64.13. exultabunt colles, ወይቀንቱ :

&c

et accingentur. *Luc.* 12. 37. amen dico vobis ከሙ : ይቀ-
ንት · quod præcinget ſe. *Ioan.* 21. 18. cum eſſes iunior
ተቀነት : ለሊከ : cingebas te.

አቀነተ : cingere faciet. *Ioan.* 21. 18. alius, ያቀንተከ : cin-
get, *vel*, cingere faciet te.

ቅኑተ : cinctus, ſuccinctus, præcinctus. *plur.* ቅኑታን :
pręcincti, ſuccincti. *Luc.* 12. 35. ſint ቅኑተ : ሐቌከሙ :
pręcincti lumbi veſtri. *apoc.* 15. 6. ወቅኑታን : et prę-
cincti ipſi.

ቅናተ : cingulum, Zona. *Ps.* 108. 19. et ſicut ቅናት፡
ዘይቀንት : ſona qua præcingitur ſemper. *apoc.* 1. 13.
præcinctum በቀናት : ዘወርቅ : ſona aurea.

ቀንአ : et ቀናዐ : zelauit, ęmulatus, zelatus, iratus, indi-
gnatus fuit. *pſ.* 36. 1. ኢትቅናዕ : noli ęmulare ወኢትቅ-
ናዕ : neque zelaueris. *pſ.* 72. 3. quia ቀናዕኩ : zelaui ſu-
per iniquos.

ቀነናዊ : Caneus. ቀነናዊት : Cananea.

ቀናንሞስ : Cinnamomum. *Cant.* 4. 14.

አቀንአ : ęmulari fecit. *Rom.* 10. 19. አነ : አቀንአክሙ : ego
ad ęmulationem adducam vos.

አስተቀንአ : ęmulatus eſt. 1. *Cor.* 13. 4. caritas non
ያስተቀንእ : ęmulatur. 11. *Cor.* 11. quia እቀንእ : ለከሙ : ę-
mulor vos ቅንአ : ęmulatione Dei

ቅንአተ : et ቅንዐት : æmulatio, zelus, inuidia. *pſ.* 68.
10. quoniam ቅንአት : zelus domus tuæ. *Marc.* 15. 10.
ſciebat enim quod በቅንአቶሙ : per inuidiam tradidiſ-
ſent eum.

ቀናኢ :

ቀንአት : Caſsia . *pſ*.44.8.

ሰናኢ : ęmulus, zeloſus, inuidus, zelotypus, æmulator. *act*. 22. 3 . ቀናኢ : & fui ęmulator Dei , ſicut & vos.

ተቃንኦ : *forma paſſ*. Iac.4. 2.occiditis , & ትትቃንኡ : zelatis.

ቀነወ : fodit,confodit, transfodit , forauit, perforauit , fixit, confixit. *pſ*.21.18. ቀነዉኒ : foderunt mihi manus meas &c.

Nom. ቅንዎ : fixura, perforatio. *plur*. ቅንዋት : fixuræ, perforationes. *Ioan*. 20 25. niſi miſero digitos meos ወስተ : ቅንዋቲሁ : in fixuris eius.

ቀኖት : ſtimulus. 1.C*or*. 15. 55. vbi eſt mors ቀኖት : ſtimulus. *verſ*. 15. ወቀኖቱስ : ለሞት : ſtimulus mortis peccatum.

ቄንክሬኦስ : Cenchris. N*om*. *prop*. *loci*. *Rom*.16.1.

ቀነየ : dominatus,prædominatus fuit. *pſ*.H.10.5.&, ይቀንዮሙ : dominabitur omnium inimicorum , & *pſ*. 18.4. ſi non ቀነዩ : dominati fuerint. *pſ*.48.15. ወይቀንዩሙ : & dominabuntur eorum recti.

ተቀንየ : ſeruiuit,ſubditus fuit,paruit *pſ*. 2.11. & 99. 2. ተቀነዩ : ſeruite Domino, *pſ*.71. 11. ይትቀነዩ : ሎቱ : ſeruient ei. *pſ*.105. 36. ወተቀንዩ ; & ſeruierunt ſculptuli eorum.

Nom. ቅኔ : & ቅኑይ : ſeruus,ſeruitus. *Rom*. 8.15. non accepiſtis መንፈስ : ቅኔ : ſpiritum ſeruitutis,ſerui.

ቃንድያ : Candia. *nom.prop.inſ*..

ቍንጽል & ቍናጽል : vulpes. *pſ.* 62.11. partes ቍናጽል : vulpiũ erunt. C*ant.* 2. 15. capite nobis ቍናጽለ : vulpes paruulas.

ቍንቍኔ : tinea, *plur.* ቍንቍኒ : tineæ. *Matt.* 6. 19. et 20. *luc.* 12. 33. vbi erugo ወቍንቍኔ : et tinea demolitur. *Iac.* 5. 2. veſtimenta veſtra ቍንቍኒ : tineę.

ቀወመ : et ቆመ : ſtetit, conſtitit, erectus fuit. *pſ.* 23. 2. quis, ይቀውም : ſtabit. *pſ.* 108. 6. diabolus ይቁም : ſtet à dextris eius.

አቀወመ : et አቆመ : ſtatuit, ordinauit, ſtabiliuit, firmauit, reſtituit. *pſ.* 17. 34. et ያቀወመኒ : ſtatuit me. *pſ.* 30. 9. et አቀምከኒ : ለእገርየ : ſtatuiſti pedes meos. *act.* 16. ታቀውም : reſtitues &c.

ተቀወመ : P*aſſ.* ſtatutus eſt. *Heb.* 8. 2. ይትቀወም : ሎሙ : ለቅዱሳን : conſtitutus eſt ſanctis : *miniſter ſanctorum.*

ቀወመ : et ተቀወመ : reſtitit, inſurrexit, irruit. *p.* 32. multi ቆሙ : inſurrexerunt in me. *pſ.* 60. 4. ትቀወሙ : irruitis in hominem. *pſ.* 76. 8. quis, ይትቀወሞ : ለ : reſiſtet iræ tuæ.

Nom. ቀዋሚ : protector, defenſor. *pſ.* 36. 39. ቀዋሚሆሙ : protector eorum.

ተቅዋም : candelabrum. *Matt.* 5. 15. *Mar.* 4. 21. ſed ዲበ : ተቅዋም : ſuper candelabrum.

ቋዕ : coruus. *plur.* ቋዓት : corui. *Pſalm.* 146. 9. & pullis ቋዓት : coruorum. *Cant.* 5. 11. nigrę quaſi ቋዕ : coruus.

ቋዕ :

ቆዕ : Cypri.Can.4.14.

ቀዐነ : *indè* ተቃዐነ : impulit, compulit, truſit. *luc*.8.45. ወይትቃዐን : & impellunt.

አንቃዕደ : leuauit,eleuauit.*pſ*.24.1.ad te Domine አንቃዕደውኩ : leuaui animam meam. *pſ*.122.1. ad te አንቃዕደነ ; leuauimus oculos noſtros. *pſal*. 142.8. ad te አንቃዕደኩ : leuaui.*Ioan*.11.41.

ቀየሐ : rubuit,rufus,rubicundus fuit.

Nom.ቀይሕ : rufus, rubicundus. *Cant*.5.10.dilectus meus candidus & ቀይሕ : rubicundus. *apoc*. 6.4. exiuit alius equus ቀይሕ : rufus.

ቀየሕይሕ : rubeſsit,rutilat.*Matt*.16.3.የቀየሕይሕ : rutilat Cælum.

ቃየን : Cain . *nom.prop.vir*.

ቃይናም : Cainam. *nom.prop.vir*.Luc.3.36.

ቃይናን : Cainan. *nom.prop.vir.luc*.3.37.

ቀየአ : vomuit,regurgitauit,exgurgitauit

Nom. ቂያእ : vomitus.2. *Pet*. 2.22.canis reuerſus ad ቂያኡ : vomitum ſuum.

ቀያፋ : Caiphas. *nom.prop.vir*.

ቍጽ : crus, tibia,*plur*. ቍያጽ : & አቍያጽ : crura,tibię. *pſalm*. 146. 10. nec በአቍያጽ : ብእሲ : in tibijs viri. *Ioan*.19.32.fregerunt, ቍያጸ : eius crura.

ቀድሐ : hauſit,exhauſit. *Ioan*. 2.9.qui, ቀድሕዎ : hauſerant.*&* *cap*.4.*verſ*.7.11.15.neque veniam huc iterum *vt* እቅድሕ : hauriam.

ቀደመ : anteiuit,prçiuit,prçceſsit,*Matt*. 28.7.ecce,ይቀ-

ደሙ-

ይመክሙ : præcedet vos. *Marc.* 10.32. ወይቀድሞሙ : pręcedebat eos.

ቅድም : antè,corã, in conſpectu. *pſ.* 22.5. በቅድሜየ : in conſpectu meo. *pſ.* 96.5. እምቅድም : ገጹ : ለእግዚአብሔር : à facie Domini.

ቀዳሚ : & ቀዳሜ : primò, initiò, principium, primus, primitię.

እምቅድሙ : contra, contrarius à facie. *Mat.* 14.24.

እምቀዳሚሁ : contrarius, contra eum.

ቀዳሚት : pręcipuum, pręcipuè.

ቀዳማዊ : primus, principiũ. *apoc.* 1 17. ego ſum ቀዳማዊ : primus, & nouiſſimus.

ቀዲሙ : olim, *Epiſtolæ S. Iudæ.* 4. qui pręſcripti ſunt ቀዲሙ : olim.

ቀዳምት : principatus,primus. *pſ.* 138.17. nimis confortati ſunt እምቀዳምቶሙ : à principatu eorum. *Mar.* 10.13. multi ቀዳምት : primi,erunt nouiſsimi.

አቀደመ : *idem quod* ቀደመ : anticipauit. pręuenit, pręiuit,præoccupauit, prior fuit, ¶ *Sequente vt plurimũ, verbo infinito,cuius,apud Latinos,compoſitum eſſet : vt* *pſ.* 138. omnes vias meas, አቅደምከ : አእመርከ : pręſciuiſti. 2. *Cor.* 13. 2. አቅደምኩ : ነገርኩ : prędixi, & አቅደምኩ : በሂለ : pręſdico. *pſ.* 36.13. quoniam የቀድም : አእምሮ : proſpicit, *præcognoſcit.*

ቆድራንጦስ : quadrans. *Marc.* 12.42. quod dicitur ቆድራ-ቄድሮስ. Cedron. *nom. torrentis.*

ጦስ : quadrans. *ſignificatione latina.*

ቀደሰ፡ ſanctificauit, conſecrauit. *Matt*. 23.17. quod, ይቄድስ፡ ſanctificat aurum.

Nom. ቅዱስ፡ ſanctus, *plur*. ቅዱሳን፡ ſancti.

ቅድስት፡ ſanctitas, ſancta. *in miſ*. 165.1. ቅድስት፡ ſancta & immaculata Maria Genitrix Dei.

መቅደስ፡ ſanctuarium, ſanctificatio, ſanctus. *pſ*. 5. 8. adorabo ad templum መቅደስከ፡ ſanctum tuum.

P*aſſ*. ተቀደሰ፡ ſanctus, ſanctificatus fuit. L*uc*. 11. 2. ይትቀደስ፡ ſanctificetur nomen tuum.

ተቀድሶት፡ ſanctificatio. 1. *Theſ*. 4. 3. vult ተቀድሶትክሙ፡ ſanctificationem veſtram.

ቀድሶ፡ conſecratio. *in miſ*. 163. 2. vt perficiant, ቀድሶ፡ conſecrationem.

ቀድወ፡ *Idem quod Arab*. قدو ſuaue fragrans, egregio odore, & ſapore preditum. *Mar*. 14. 3. habens alabaſtrum vnguenti ዘናርዶ፡ ቅድው፡ nardi egregij odoris, *ſpicati*. L*uc*. 15 22. cito proferte አልባሰ፡ ቀድወተ፡ veſtimenta fragrantia, *ſtolam primam*.

ቀጥቀጠ፡ fregit, confregit, contriuit, comminuit, ſuccidit. *pſ*. 2. 9. ትቀጠቅጦሙ፡ confringes eos.

ተቀጥቀጠ፡ fractus, confractus, contritus, ſucciſus, diſſectus, *metaph*. excruciatus fuit. *pſ*. 33. 21. non. ይትቀጠቀጥ፡ conteretur.

N*om*. ቅጥቃጤ፡ contritio. *pſ*. 13. 3. ወቅጥቃጤ፡ & cōtritio in viis eorum. *Rom*. 3. 16. *idem*.

ቅጥቁጥ፡ excruciatus, tormentis compreſus, *plur*. ቅጥቁጣን፡ excruciati, compreſsi. M*att*. 4. 24. ወቅጥቁጣን፡

ቁማኒ : & tormentis compręhenſos.

ቀጠንት : goſſypium, xylon. *genus lini candidiſsimi*. Luc. 7.25. quid exiſtis videre hominem በቀጠንት : mollibus veſtimentis indutum. *& cap.* 16.19.

ቀጠዐ : *indè*, ተቈጠየ : deſpexit, faſtidiuit, ſeduit, *pſ.* 21. 25. & non, ተቈማየ : deſpexit, deprecationem pauperis. 2. *Cor.* 1.8. vt ንትቈማዕ : tęderet nos.

Nom. ቍማየ : tædium, faſtidium, anguſtia. *Rom.* 11. 12. tribulatio ወቍማየ : & anguſtia.

ቆጵሮስ : Cyprus. *nom. prop. inſ.*

ቀጰዶቅያ : Capadocia. *nom. prop. reg.*

ቀጸለ : corona, diadema. *apoc.* 12. 3. & 13. 1. & ſuper cornua eius decem ቀጸለ : diademata.

አስተቀጸለ : coronauit, coronam ei impoſuit. C*ant.* 3. 11. in diademate ዘአስተቀጸለቶ : quo coronauit eũ mater ſua. *Ioan.* 19. 2. ወአስተቀጸልዎ : *coronam* impoſuerũt capiti eius:

ተቀጸለ : coronatus fuit. *Ioan.* 19. 5. እንስ : ይትቄጸል : portans coronam, *coronatus, corona ſpinea.*

ቈጽለ : frons frõdis, folium *arbosis, herbæ. plur.* አቍጽለ : folia, *pſalm.* 1. 3. ወቈጽሉኒ : & folium eius non defluet. M*att.* 21. 19. *Mar.* 11. 13. niſi ቈጽል : folia tantum.

ቀጸረ : doloſè, callidè, fraudulenter egit

አቀጸረ : fraudulenter agere curauit. *act.* 6. 11. tunc አቀጸሩ : ſummiſerunt. &c.

ቀጺምት : fiſtula. C*ant.* 4. 14.

Nom. ቍጽር : fraus, dolus, cogitatio mala. *pſ.* 34. 20.

& *pſ.* 37.13.& *pſ.* 37.13.cogitabant በኍጽር : in dolo.

ቀጸበ : innuit, nicticauit. *Luc.* 1. 62. ወቀጸብዎ : ለአቡሁ : innuebant autem patri eius. *Ioan.* 13. 24 ወቀጸበ : innuit ergo Simon Petrus ሎቱ : huic.

ተቀጸበ : deriſit, ſuſurrauit, nicticauit. *pſ.* 34. 19. & ይትቃጸቡኒ : annuunt oculis ſuis. *Pſ.* 40. 8. ይትቃጸቡ : ſuſurrabant.

ቀጽበተ : ዐይን : ictus oculi. *miſſ.* 166. 4. credo quod diuinitas nõ ſit ſeparata ab humanitate. ወኢ : ቀጽበተ : ዓይን : neque per ictum oculi.

ቀጸዐ : incuruauit, depreſsit, proſtrauit. *pſ.* 56. 7. & ቀጸዕዋ : incuruauerunt, animam meam. *pſ.* 138. 3.

ተቀጸዐ : incuruatus, depreſſus fuit. *pſ.* 68. 24. & *Rõ.* 11. 10. ይትቀጸዕ : incuruatur dorſum eorum omni tempore.

LIT-

LITERA በ B.

በ፡ in,per,pro,propter,*Ioan.* 20.31 በስም፡ ዚአሁ፡ in nomine eius. 1.*Cor.* 16. 21. በእዴ፡ ዚአየ፡ manu mea. ¶ *alijs etiam præpoſitionibus inſeruit, ac variè pro natura orationis exponitur.* በኀበ፡ à, ab በእንተ፡ propter, በእይ፡ qua, quo, quomodo &c. ¶ *recepit affixa, & pro verbo ſubſtantiuo venit, atque verbum habeo (quo deſtituuntur) exprimit. pſ.* 113.13. አፈ፡ ቦሙ፡ os habent &c. *Ioan.* 16.12. ወብየ፡ ብዙኀ፡ ነገረ፡ in me multa verba quæ loquar vobis: *ad huc multa habeo vobis dicere.* & *Luc.* 24.41. *Ioã.* 21. 4. ቦኑ፡ ዘብክሙ፡ habetis quod manducemus &c.

በበ፡ ſinguli, vnuſquiſque, quilibet. *pſ.* 1. 3. በበጊዜሁ፡ ſingulis temporiqus ſuis. *Ioan.* 6.7. vt ſumãt, በበ፡ ſinguli modicum. *Marc.* 3.15.

ብሂል፡ dicere, ይቤሎ፡ & ይቤ፡ dixit, dicet, ትቤ፡ dices ይቤልዎ፡ & ይቤሉ፡ dixerunt, በሎ፡ dic. በልዎሙ፡ dicite ei. ¶ ሂ፡ *ſecunda radicalis ſemper (euſoniæ gratia) deficit: ſimiliter &* ለ፡ *tertia, ſi ſequatur affixum vocale.*

ባህል፡ & ባሕል፡ contradictio, loquela. *pſ.* 30.21. እም ባሕል፡ à contradictione linguarum.

ተባህለ፡ dictus eſt. *Matt.* 1.16. ዘተባህለ፡ qui dicitur Chri-

Chriſtus.*Luc.*4.10.non tentabis, &c . በከመ: ተብህለ፡ ſicut dictum eſt.

በሃም፡ mutus.*Ps*.37.14.& ſicut በሃም፡ mutus non aperiens os ſuum.*Mar.* 9.25. dæmon በሃም: mute , et ſurde.

በሀነ: *inde* ተባሃነ: fruſtratus eſt , ſpē fefellit.1. *Cor*.9. 15.እም፡ ይትባሃነኒ: ſi fruſtretur mihi merſes mea.

በለሐ : euulſit,extraxit,liberauit, eripuit.*pſ*.17.48. ዘይባልሐኒ: qui liberat me de inimicis meis. *pſ*.24. 15. ይባልሐን፡ euellet de laqueo ለእገሪየ፡ pedes meos. *pſal*. 90. 3. ይባልሐኒ፡ liberauit me. *Psalm*. 139.1. ባልሐኒ፡ eripe me .

አብለሐ፡ acuit, acutum reddidit. *pſ*. 139. 3.አብልሑ፡ acuerunt linguas ſuas.

Nom. በሊሕ፡ acutus, velox.*pſ*.15.4. ſicut nouacula በሊሕ፡ acuta.*Rom*.3.13.&c.

ቤልሖር፡ Belial. 2.*cor*6.15. quæ conuentio Chriſti cū ቤልሖር፡ Belial.

በለስ፡ ficus, *arbor & fructus*. *Cant*.2. 13. በለስ፡ ficus protulit groſſos. *Luc*. 13.6. vir, *quidam*, በበለስ፡ habebat ficum.

በላስጦን፡ Blaſtus.*nom.prop.vir.act.* 17.20.

በለቅ፡ marmor. *Cant*. 5.15.አዕማደ: በሌቅ፡ columnæ marmoreæ.

ባልቅ፡ Balac.*Nom.prop.vir*.*Apoc*.2.14.

በለዐ፡ edit , commedit,manducauit.*pſ*.21.27.ይበልዑ፡ edent pauperes.1.*Cor*.15. 32. ንብላዕ፡ manducemus,

&

& bibamus. *Gal.* 5.15. ትትበልዑ ፡ comeditis.

Nō. በሊዐ ; & መብልዐ ፡ eſca cibus. *pſ.* 13.4. ſicut በዓለ፡ eſcam panis. 1. *Cor.* 3.2. lac vobis potum dedi ; non መብልዐ ፡ eſcam.

በላዒ ፡ vorax, vorator. *Luc.* 7.34. & dicitis ecce ብእሲ ፡ በዓሊ ፡ homo deuorator &c.

አብልዐ ፡ cibauit, edere, manducare fecit. *Rom.* 12. 20. አብልዖ ፡ ciba eum.

በለዓም ፡ Balaam. *nom. prop. vir.*

በልየ ፡ ſenuit, conſenuit, inueterauit, veterauit. *pſ.* 6.8. በለይኩ ፡ inueteraui. *pſ.* 17.46. filij alieni በልዩ ፡ inueterati ſunt. *pſ.* 31.3. quoniam tacui በልየ ፡ inueterauerũt oſſa mea.

Nom. በሊይ ፡ vetus, vetera, *Cant.* 7.13. nouum ወበሊይ ፡ & vetus

ብሔር ፡ regio, prouincia, ciuitas, locus habitabilis, *plur.* በሐውርት፡ regiones, prouinciæ, &c. *pſ.* 104.44. dedit illis በሐውርት ፡ regiones gentium. *pſ.* 114.9. በብሔር ፡ in regione viuorum. *Ioannis* 4.35. & videte በሐውርት ፡ regiones.

ባሕር ፡ mare, *pſalm.* 8.9. & piſces ባሕር ፡ maris. *Mat.* 4.13. in Capharnaum መንገለ ፡ ባሕር ፡ ad mare, *maritima.*

ባሕርየ ፡ & ባሕርይ ፡ margarita, margaritæ, gemma. *Mat.* 6.7. neque mittatis ባሕርየክሙ ፡ margaritas veſtras &c. *&* *cap.* 13.45. querenti ባሕርየ ፡ margaritas bonas. *ap.* 21.21. duodecim ባሕርይ ፡ margaritæ.

ባሐ ፡

ብሐ : aue. *Matt.* 26.49. ብሐ : ረቢ : aue Rabbi. & 28. 9. & dixit ብሐክን : auete. *fem.*

ባሕቱ : & ብሕቱ : ſed, aſt, verùm, verumtamen. *Ps.* 38. *verſ.* 6.7. & 12 ወብሕቱ : ከንቱ : verũtamen vanè &c. *Luc.* 12. 31. ወባሁቱ : verumtamen querite. ሁ : *pro* ሐ :

ባሕቲቱ : ብሕቲቱ : ſolus, ſolùm, ſolũmodo, ſingulariter, tantum. *pſ.* 140.10 አነ : ብሕቲትየ : ſingularitet ſum ego. *Marc.* 4.8. niſi virgam ብሕቲታ : tantum. & *cap.* 9.1. aſcendere eos fecit montem excelſum በብሕቲቶሙ : ſolos. *Luc.* 24.12. vidit linteamina ብሕቲቶ : ſola poſita. & *verſ.* 18. tu ብሕቲትከ : ſolus non fuiſti.

ባሕታዊ : ባሕታዊት : *fem.* vnicus, vnica. *pſ.* 21. 21. et de manu canis ለባሕቲትየ : vnicam meam. *pſ.* 24.16. quia ብሕታዊ : vnicus, & pauper ſum ego.

በሐከ : acris, acetoſus, acidus fuit, fermentatum eſt. *Matt.* 13.33. ወበሕከ : ኵሉ : & fermentatum eſt totum.

አብሐከ : fermentatum effecit, acidum reddidit. 1. *Cor.* 5.6. magnam maſſam, ያብሕክ : fermentatum efficit.

N*om.* ብሑእ : & ብሕእት : fermentum. *Matt.* 16.6. cauete እምብሑአቶሙ : & Luc. 12.1. እምነ : ብሕእሙ : à fermento phariſæorum. *ibid. verſ.* 12. non &c. እምነ : ብሕአት : ኅብስት : à fermento panum.

ብሒእ : acetum. *pſ.* 68.26. & potauerunt me ብሒእ : aceto.

አበ-

አብሐኩ ፡ arietes. *pſ.*64.14. induti ſunt አብሐኪሁ ፡ arietes ouium.

በረሀ ፡ fulſit, ſplenduit, coruſcauit. *Matt.* 13.43 tunc ይበርሁ ፡ fulgebunt iuſti. 2. *Cor.* 4.6. qui dixit de tenebris ብርሃን ፡ ይበርህ ፡ lucem ſplendeſcere.

አብሀረ ፡ fulſit, effulſit, illuminauit, ſplendorem emiſit. *pſalm.* 104.30. ያብርህ ፡ ሎሙ ፡ luceret eis. *Matt.* 5. 15. ወያበርህ ፡ ለኵሎሙ ፡ & luceat omnibus.

በሩህ ፡ lucidum, ſerenum, ſplendidum. *pſ.* 18.9, præceptum Domini በሩህ ፡ lucidum.

በርህ ፡ & በርሃ ፡ lux, fulgor. *pſ.* 96.11 በርህ ፡ lux orta eſt iuſto.

በርሃን ፡ luminare, lumen, ſplendor, claritas, *plur.* በርሃናት ፡ luminaria. *pſ.* 135.7. qui fecit ብርሃናት ፡ luminaria magna. *Luc.* 12.3. dicentur በብርሃን ፡ in lumine.

ብርሃናዊ ፡ ſplendidus, ſplendens. *plur.* ብርሃናውያን ፡ ſplendentes. *in miſſ.* 165.1. maiorum angelorum ብርሃናውያን ፡ ſplendentium.

በርበረ ፡ vi rapuit, diripuit, ſpoliauit. *pſ.* 108.11. ይበርብሮ ፡ diripiat, *ſcrutetur*, fenerator &c.

Nom. በርበሮ ፡ & በርበሮት ፡ direptio, rapina. *Marc.* 3. 27. *Luc.* 11.22.

ብረሌ ፡ vas, pixis, alabaſtrum. *Matt.* 26.7. acceſſit ad eum mulier እንዘብቲ ፡ ብረሌ ፡ habens alabaſtrum vnguenti.

ብረሊ Beryllus. *apoc.* 21.20.

በሬር ፡ argentum. *pſ.* 11.7. vt በሩር ፡ argentum purum

rum. *Mar.* 14. 11. & promiſerunt ei ſe daturos triginta ብሩር ፡ argenteos.

በረቀ ፡ refulſit. *act.* 12. 7. ወበረቀ ፡ refulſit lumen.

አብረቀ ፡ fulgurauit. *pſ.* 143. 6. አብርቅ ፡ fulgura coruſcationem tuam.

መብረቅ ፡ & መብርቅት ፡ fulgur, coruſcatio. *pſ.* 17. 13. multiplicauit መብረቅቲሁ ፡ fulgura ſua.

በርቅ ፡ Barac. *nom. prop. vir. Heb.* 11. 32.

በርባን ፡ Barabbas. *nom. prop.*

ብርት ፡ æs, ęneum. 1. *Cor.* 13. 1. ſicut ſonans ብርት ፡ æs.

በርናባስ ፡ Barnabas. *nom prop. vir. act.* 13. 1.

በርተሎሜዎስ ፡ Bartholomæus. *nom. prop. vir. Matt.* 10. 2.

በርኒቄ ፡ Bernice. *nom. prop. act.* 25. 23.

ባረከ ፡ benedixit. *pſ.* 5. 13. tu, ትባርክ ፡ ለጻድቅ ፡ benedices iuſto. *pſ.* 117. 26. ባረክናክሙ ፡ benediximus vobis.

ተባረከ ፡ benedictus fuit. *pſ.* H. 10. 3. iniquus ይትባረክ ፡ benedicitur. *psal.* 71. 17. ወይትባረኩ ፡ ቦቱ ፡ benedicentur in ipſo. *Luc.* 1. 68. ይትባረክ ፡ benedictus Dominus Deus Iſrael.

ቡሩክ ፡ benedictus. *plur.* ቡሩካን ፡ benedicti. *Matt.* 25. 34. venite ቡሩካኒሁ ፡ ለአቡየ ፡ benedicti Patris mei. *Luc.* 1. 28. ቡርክት ፡ አንቲ ፡ benedicta tu.

በረከት ፡ benedictio. *pſ.* 3. 9. ſuper populum tuum በረከትከ ፡ benedictio tua.

ብርክ ፡ & ብረክ ፡ genu, genua. *pſ.* 108. 24. ብረክየ ፡ genua mea.

mea. *act*.7. 59.& adorauit, በብረኪሆ፡ ſuper genua ſua.

አስተብረከ፡ genuflexit. *Marc*. 1.40. ወአስተብረከ፡ & genufleƈtens deprecabat eum.

በራኪያ፡ Barachias. *nom.prop. vir. Matt*.23.35.

በርየሱዐ፡ Barieſu. *nom.prop. act*.13.6.

ብርዐ፡ arundo. *Mat*. 11. 7. *luc*. 7.24.quid exiſtis in deſertum videre ብርዐኑ፡ arundinem?

በርያ፡ Beræa. *Nom.prop.Act*.17.10.

በረየ፡ *inde* አስተብረ. *ex ſignificatione Chaldæa*.creatus,innouatus fuit.*pſ*.7.5.19.ita ያስተብረ፡ innouatur dextra excelſi.

በረዶ፡ nix, grando, criſtallum.*pſ*. 147. 5.qui dat በረዶ፡ niuem ſicut lanam.*pſalm*.184.8. &c.

በርጠሜዎስ፡ Bartimeus.*nom.prop.Mar*.10.46.

ባሳን.Baſan.. *nom prop.pſ*.134.11.

በቀል፡ vltio, vindicta, punitio, pœna vltionis.*pſ*. 42.1. *act*. 28.4. non ſinit eum በቀል፡ ደም፡ vltio ſanguinis viuere.

ተበቀለ፡ *forma paſſ*. vltus eſt, vindicauit, vindictam ſumpſit,puniuit.*pſ*.30.24. ወይትበቀል፡ ለሙ፡ለአለ፡ & retribuet eis qui quęrunt &c. *pſ*.42.1. ወቀበቀል፡ በቀልየ፡ vindica punitionē meam.*diſcerne cauſam meā*. *Luc*. 11.50.vt ይትበቀልዎሙ፡ retribuatur eis pro ſanguine &c.

መስተበቅል፡ vltio, vindicta, vindicatio, punitio.*pſ*. 93.1.Deus Dominus መስተበቅል፡ vltionum.

በቅል ፡ mulus·*Ps*. 31. 8. ne ſitis ſicut equus , ወበቅል ፡ & mulus.

በቀልት፡ palma, ſurculus virens. *pſ*. 91.13. iuſtus, vt በቀ ልት ፡ palma florebit.

በቍለ ፡ floruit, germinauit. *pſ*. 91.14. & ይበቍሉ ፡ creuit in atriis Dei noſtri florebunt. M*ar*. 4. 5. L*uc*. 8. 6. ወበቈሎ ፡ & natum aruit.

አብቈለ ፡ produxit, creſcere germinare fecit. *pſ*. 131. 17. illuc አበቈል ፡ producam cornu Dauid. 1. *Cor*. 11. 14. ſi አብቍል ፡ nutriat, *creſcere faciat* comam ſuam.

በቀወ ፡ *inde* አብቀወ ፡ apertum fuit , ſe dilatauit. *pſ*. 105. 17. & አብቀወት ፡ aperta eſt terra. *Psal*. 108. 2. os peccatoris አብቀወ ፡ apertum eſt ſuper me.

በቍዐ ፡ profuit, vtile, proficuum fuit. *Luc*. 9. 25. quid enim, ይበቍዕ ፡ ለሰብእ ፡ prodeſt homini. *act*. 8. 34. ብቍዒኒ ፡ obſecro.

አስተብቍዐ ፡ rogauit, obſecrauit, orauit,, ſuppliciter petiit , præcatus fuit. *Rom*. 15. 30. ወአስተበቍዐክሙ ፡ obſecro ergo vos· *in Miſſ*. 165. iterum ናስተበቍዖ ፡ rogemus omnipotentem Deum.

በቍጸ ፡ accendit, incendit. *Ioan*. 18. 18. በቍጹ ፡ accenderunt prunas.

ባቢሎን ፡ Babylon. *Nom. prop. ciuit*. *Ps*. 136. 1.

በትር ፡ virga, baculus. *plur*. አብትር ፡ virgæ, baculi. M*ar*. 6. 9. niſi በትር ፡ ባሕቲቱ ፡ virgam tantum. *Act*. 16. 22. & iuſſerunt eos cędi በአብትር ፡ virgis

ንብቲራ ፡ peluis, concha. *Ioan*. 13. 5. & miſit aquam in

ንብርሬ : peluim.

በተከ : rupit, dirupit, fregit,confregit, diſrupit,diſcerpſit.*pſ*.2.3.ንበትከ : dirumpamus vincula eorum. *miſ*. 160.3 ብትከ : diſrumpe,& frange omnia vincula peccatorum noſtrum.

ተበተከ : fractum,ruptum,diſcerptum fuit. *luc*.5.6. ይትበተከ : rumpebatur retæ eorum.

ቤንተ : pupilla.*pſ*. 16.8. vt ቤንተ : ዓይን : pupillam oculi.

ብስተ :veſtigal. *Rom*.13.7. ለዘሪ : ብስተ : ብንቱ : cui veſtigal, veſtigal ſuum.

ቤንተ : intra,inter, in. *Matt*.16.7. በቤናቲሆሙ : inter ſe.*Ibid*. በቤናቲከሙ : inter vos.&c.

ብንያም : Beniamin.*nom.prop.vir.pſ*.79.3.

በአሰ : prauus, malus fuit, diſplicuit.*luc*.11. 25.. ይብእሰ: ለውእቱ : ብእሲ : fiunt peiora hominis illius nouiſsima prioribus.

ውብአሰ : prauum,malum, tœdioſum. *luc*.3.5. & æquabit vias ውብአሰ : prauas.

ተበአሰ : pugnauit, decertauit, præliatus eſt, litigauit. *Ioan*.18.36. vtique, ተበአሱ : decertarent.*act*.7.26. inter, ſe እንዘ : ይትበአሱ : litigantes.

ብእሲ : & ብእሴ : vir,mas, maſculus. *¶ ſingnlariter tantum reperio.*

ብእሲ : በእሲ : vnuſquiſque, quilibet. *Cant*. 3. 8. ብእሲተ : fæmina, mulier, vxor. *ſingulariter quoque tantum vſurpatur.*

ቦአኔርጌስ : Boanerges. *Marc.* 3.17.

በኵር : primogenitus, *pſ.* 77. 51 & percuſsit omne በኵ-ርሙ : primogenitum in terra Aegyp.

በከየ : fleuit, plorauit, vagiuit. *pſ.* 125. 6. እንዘ : ይበክዩ : flentes. *Ioan.* 16. 20. ትበክዩ : plorabitis vos.

N*om.* ብካይ : fletus, planctus, ploratus. *Pſalm.* 6. 9. ቃለ : ብካይ : vocem fletus mei. *pſ.* 29. 6. ad veſperam ſonus erit ብካይ : fletus.

መበክይ : lamentator, lamentatrix. *plur.* መበክያን : plā-gentes, lamentatrices. *Matt.* 9. 23. & vidiſſet መበ-ክያን : lamentatrices.

ብውሕ : poteſtas, facultas, auctoritas. *Marc.* 2. 10. ብውሕ : ሎቱ : poteſtatem habet. I*oan.* 10.18. ብውሕ : ሊተ : poteſtatem habeo 1. *Cor.* 7. 3. mulier, ኢኮነት : ብውሕተ : non habet poteſtatem, &c.

አብውሐ : permiſit facultatem, poteſtatem dedit. *act.* 21. 37. ታበውሐኒኑ : permittas ne mihi? ſi licet.

መብሕት : poteſtas. *act.* 8. 19. date mihi ዘንተ : መብሕተ : hanc poteſtatem. & *cap.* 29. 12. dum irem Damaſ-cum ſumpſi ስልጣነ : ወመጽሐፈ : መብሕት : poteſtatem & literas permiſsionis.

በውአ : & በአ : intrauit, introiuit, venit, ingreſſus eſt. *pſ.* 5. 8. እበውእ : ቤተከ : introibo domum tuam. *pſ.* 36. 16. gladius eorum ይበአ : intret in corda eorum. *act.* 3. 3. qui, ይበውኡ : introibant.

በዊእ : introire, intrare, ingredi, *Matt.* 21. 10. ወበዊኦ : & introire eum Dominus Ieſus. *cum intraſſet Mar.*

16.

16. 5.& በዊኦን : introire eas. *introeuntes. Ioan.* 3. 4. nunquid poteſt ብዋእ : ወገቢእ : iotroire, & regredere in &c.

አብአ : introduxit, adduxit, intrare fecit. C*ant.* 1. 3. አብአኒ : introduxit me, Rex.*ibid.* 3.4.donec.አባእክዎ: introducam illum. 2. P*et*..2.1.qui ſectas ያበውኡ : introducent.*in miſ.* 160.1.orate pro ijs qui ያበውኡ : obtulerunt munera.

መባእ : munus,oblatio. M*ar.* 1.45. & አቡእ : መባእከ : offer munus tuum.*ibid.* 12.33.et hoc maius eſt omnibus መባእ : holocauſtomatibus.

በዐለ : diues,ditatus,locupletatus fuit.*apoc.* 3.18. ብዕልኩ : locuples ſum.*ibid.* vt ትብዕል : locuples fias.

አብዐለ : locupletauit,diuitem effecit. 2.*Cor.* 6.10.multos ታብዕሉ : locupletantes.

Nom. ብዑል : diues. *plur.* ብዑላን : et አብዕልት : diuites *pſ.* 33. 11. ብዑላንሰ : diuites autem eguerunt. & *pſ.* 48. 3. አብዕልትኒ : diuites,& pauperes. L*uc.* 6. 24. væ vobis ለአብዕልት : diuitibus.

ብዕል : Diuitiæ. *pſ.* 4. 84.7.in multitudine ብዕሎሙ : diuitiarum ſuarum. *pſ.* 75.6. omnes ሰብአ : ለብዕል : viri diuitiarum.

በዓል : feſtum,ſolemnitas, feſtiuitas. *plur.* በዓላት feſta, ſolemnitates,feſtiuitates. M*at.* 26. 5. non በበዓል : in die feſto. M*arc.* 9. 21.cum faceret Herodes በዓለ : feſtum diei natiuitatis ſuæ.

በዕል : *ſignificatione hebræa.* Dominus,magiſter,poſſeſſor.

ſeſſor.*pſ.* 108.11. & *Luc.*7.41. ባዕለ : ዕዳ : *ſeu* እዳ : fœnerator. M*at.*20. 1. ባዕለ : ቤት : pater familias, *ibid. verſ.* 8. ባዕለ : ዐጸደ : ወይን : Dominus vineę.

ብዓል : Baal. *nom.prop. Rom.* 11.5.

ብዔል : ዜቡል Beelzebub. *Matt.* 10.25.

ብዔል : ፌጎር : Belphegor.*pſalm.* 105.28.

ቦዔዝ : Booz. *nom.prop.vir.Matt.*1.5.

በዓት : ſgelunca.*pſal.* 46.1.cum fugeret &c.in በእት: ſpeluncam.*Ioan.* 11.38. ወበዓት : & ſpelunca erat.

በዐድ : alius,alter,aliud.*plur.* ባዕዳን : alij. *fem.* በዐድት : aliæ. M*arc.* 15.41. ወባዕዳትኒ : & alię multę. L*uc.* 5.29. ወባዕዳን : & aliorum multorum. *in miſ.* 163.1.præter te በዐድ : ኢሶበ : alium non cognoſcimus.

በዝኀ : multum,copioſum fuit. multiplicatus eſt. *pſ.* 3. 2. Domine ሚበዝኁ : quid multiplicati ſunt. *pſ.* 4. 8. 17.cum ይበዝኅ : multiplicata fuerit.

አብዝኀ : auxit, multiplicauit,abundauit. P*ſ.* 49. 19. os tuum አብዝኀ : ለእኪት : abundauit malitia. *pſ.* 104. *v.*27. አብዝኆሙ : ለሕዝቡ : auxit populum ſuum. R*om.* 15.13. vt ያብዝኅ : abundat.

Nom. ብዙኅ : multum, copioſum, nimis, *plur.* ብዙኃን : multi,multa etc. multitudo, plures.*pſ.* 134. qui pcuſsit gentes ብዙኃነ: multas. *Cant.* 8.7.aqua ብዙኅ : multa. M*at.* 27.55. & erant ብዙኃት : multę mulieres ibi.

ብዝኃ : et አብዝኃ : abundantia, copia, mulitudo. *pſ.* 48.7. et gloriantur በብዝኀ : in multitudine diuit.

luc.

Luc. 12.16. non በአብዝኆ : in abundantia eius etc.

መብዝኅተ : ſępè, frequenter, multoties. *Marc.* 17.15.

ሙብዝኅተ : ſæpe cadit &c.

ቤዘወ : redemit, placauit. *pſ.* 334.23. ይቤዙ : redimet Dominus. *pſalm.* 30.6. ቤዘወኒ : redemit me Dominus.

ተቤዘወ : *Paſs.* redemptus, emptus fuit. *apoc.* 114.3. ተቤዘዉ : qui redempti ſunt *empti ſunt.*

Nom ቤዘ : redemptio, placatio. *pſ.* 48.8. non dabit Deo ቤዘሁ : placationem ſuam.

መቤዘወ : redemptor. *act.* 7.36. ወመቤዘወ : & redemptor cum manu angeli-

በይተ : manſit, diuertit, moratus commoratus eſt, habitauit. *pſ.* 54.8. ቤትኩ : manſi in ſolitudine. *Luc.* 9. 12. ይቢቱ : diuertant in villis.

Nom. ቤት : domus, manſio, habitaculum, tabernaculum. *plur.* አብያት : domus, habitacula.

ቤት : ክርስቲያን : eccleſia. *plur.* ቤት : ክርስቲያናት : eccleſię. in Symbolo. ቅድስት : ቤት : ክርስቲያን : ſanctam Eccleſiam catholicam.

ቤቴል : Betel. *nom. prop. loci* Cant. 2.17.

ቤት : ልሔም : Bethlehem. *nom. prop. ciuit.*

ቤት : ሳይደ : Beth. ſayda. *nom. prop. ciuit.*

ቢታንየ : ቢታኒየ : Bethania, Betinia. *nom. prop. loci. Matt.* 26.3. *Marc.* 11.1. I. *Pet.* 1.2.

ቤት : ፋጌ : Betphage. *nom. prop. loc. Matt.* 2.1.

ቢጽ : proximus, ſocius, familiaris, amicus, conſodalis,

conſeruus. *plur.* አብያጽ : proximi, ſocij, familiares, *pſ.* 14 3. ቢጹ : proximo ſuo. *Matt.* 18.31. videntes አብያጺሁ : conſerui eius.

ብድብድ : calamitas, exterminium, quaſſatio, peſtilentia *pſal.* 105.30. & ceſſauit ብድብድ : quaſſatio. *Mat.* 24.8. fames ወብድብድ : & peſtilentia. 1. *Cor.* 10. 10. & conſumpſit eos ብድብድ : peſtilentia.

በደረ : præcucurrit, impulit ad curſum, impetũ fecit. *Ioan.* 20.5. በደሮ : ለጴጥሮስ : præcucurrit Petro.

አብደረ : dilexit, voluit, appetiit, deſiderauit, elegit, prçelegit, prçpoſuit. *pſ.* 131.13. & አብደራ : elegit eam. *Matt.* 10.37. qui amat, ወዘያበድር : & qui diligit patrem, & matrem pluſquam me &c. *Ioan.* 3.19. ወአበደሩ : & dilexerunt homines tenebras.

ተበደረ : certauit, contendit, ſtuduit, conatus fuit, diligentiam adhibuit. *Luc.* 14.8. quod ይትበደሩ : eligerent primos accubitus. 1. *Cor.* 9.26. neſcitis quod illi ይትበደሩ : certant &c.

በድን : corpus, cadauer, mortuus. *plur.* አበድንት : cadauera, corpora, mortui. *Matt.* 27. & periit በድኖ : ለ: Corpus Domini Ieſu. & *cap.* 28.4. facti ſunt velut አበድንት : mortui. *Heb.* 3.17. & proiecit አበድንቲሆሙ : cadauera eorum, *quorum cadauera &c.*

በድው : ſolitudo, deſertum. *pſ.* 54.6. & manſi in በድው : ſolitudine *pſ.* 77.40. concitauerunt eum በበድው : in inaquoſo.

በግዕ : agnus, ouis. *plur.* አባግዕ : agni, oues. *pſ.* 64.14.

induti ſunt arietes አባግዕ ፡ ouium. *Ioan*.1.19. ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለ ፡ ecce agnus Dei.

በጠለ ፡ *ſignificatione Arab.* بطل *& Chal.* בטל ceſſauit, quieuit vacauit ab opere, inanis, irritus, abolitus, ſublatus fuit, periit, otio torpuit.

አብጠለ ፡ ceſſare fecit, irritum reddidit, ſuſtulit. *in Miſ. fol.* 163. 4. አብጠልከ ፡ ኀይሎ ፡ ſuſtuliſti vim eius.

በጽሐ ፡ venit, peruenit, aduenit, præuenit, prçoccupauit. *pſ.* 20.4. በጻሕኮ ፡ prçueniſti eum. *Matt.* 22. 3. ወኢ ፡ ፈቀዱ ፡ ይምጽኡ & nolebant venire. *Ioan.* 18. 37. ad hoc መጻእኩ ፡ veni in mundum.

አብጽሐ ፡ venire, præuenire fecit, duxit, adduxit. *Pſ.* 67.32. æthiopia ታበጽሕ ፡ præueniet manus eius Deo. *Luc.* 4. 29. አብጽሕዎ ፡ duxerunt eum. *pſ.* 68. በጻሕኩ ፡ veni in altitudinem maris.

ተበጽሐ ፡ ductus eſt, traxit. *Luc.* 12.58. ኢይትበጻሕከ ፡ ne trahat te.

በፅአ & በፅዐ ፡ vouit, promiſit. *pſ.* 75.12. በፅዑ ፡ vouete, & reddite. *pſ.* 131. 2. ወበፅአ ፡ & votum vouit Deo Iacob.

በፅዓት ፡ votum, vota. *pſ.* 21.26. & reddam በፅዓትየ ፡ vota mea. *act.* 18.18. quia በፅዓት ፡ ቦሙ ፡ votum habebant.

N*om.* ብፁዕ ፡ beatus. *plur.* ብፁዓን ፡ beati. *pſ.* 1.1. ብፁዕ ፡ ብእሲ ፡ beatus vir. *pſ.* 127. 1. ብፁዓን ፡ beati omnes &c.

አብፅዐ : beatificatus , iuſtificatus fuit , beatificauit. *Rom.*4.7. &c.*ibid.*

አስተብፁዐ : beatificatus fuit , beatum prędicauit. *pſ.* 71. 17. & ያስተብፅዕዎ : benedicentur in ipſo. *Cāt.* 6.8. viderunt filiæ ወአስተብፅዕዋ : et beatiſsimam prę dicauerunt eam. *Iacob.* 5. 11. ecce ናስተብጽዖሙ :bea tificamus eos, *vbi* ጽ: *loco* ፅ: *&* *vltima radicalis gutturalis eliditur.*

LITERA ተ T.

ታህሳስ ፡ *nom.menſis.* December. *incipit* 27. Nou*emb.*
ተሃየየ ፡ neglexit,ſpreuit *vide,* ሀየየ ፡
ተለወ ፡ adheſit, ſectatus,ſecutus fuit, coniunctus.*pſ.*118. 31. ተለውኩ ፡ adheſi teſtimoniis tuis. *Mat.*19.5.*Mar.* 10. 7. *Epheſ.* 5. 31. ይትልዋ ፡ ለብእሲቱ ፡ adherebit vxori.

ተሐተ ፡ humilis, vilis, abiectus, contemptus nouiſſimus,vltimus fuit. Luc.14. 11.quia omnis qui ſe exaltat ይቴሐት ፡ humiliabitur.

Nom. ትሑት ፡ humilis, vilis, abiectus, contemptus *plur.* ትሑታን ፡ humiles, abiecti. &c. *pſ.*17. 28. ſaluabis populum ትሑት ፡ humilem. *Pſ.* 33.19.& ſaluabit eos ለትሑታነ ፡ መንፈስ ፡ humiles ſpiritu.*Luc.* 1.52.& exaltauit ለትሑታን ፡ humiles.

ታሕተ ፡ *præpoſitio.* ſub, ſubter. *Cant.* 8.3. leua eius ታሕተ ፡ ርእስየ ፡ ſub capite meo.*& preſixo* በ ፡ በታሕተ ፡ ረድኤትከ ፡ ſub præſidium tuum. *fem.Ioan.* 1.48.cum eſſes በታሕተ ፡ በለስ ፡ ſub ficu.

እምታሕቱ ፡ *idem.¶ preponitur nominibus & format nomen vicarij vt* እምታሕቱ ፡ ለእግዚእ ፡ ጳጳስ ፡ *Vicarius, vices gerens Domini Papæ, eius ſubſtitutus &c.*

እትሐተ፡

አትሐተ ፡ humiliauit,humilem,contemptum, vilem reddidit. *pſ.* 34. 14. ſic አትሐትኩ ፡ ርእስየ ፡ humiliaui memetipſum , *humiliabar. Marc.* 9.35: erit ለዘያት-ሐት ፡ ርእሶ ፡ ለኵሉ ፡ qui ſubmittit ſeſe omnibus : *omnium nouiſſimus. Ioan.* 8.7. Dominus Ieſus አትሐተ : inclinauit oculos ſuos, *inclinans ſe.*

ታሕቲት ፡ inferius.*pſ.* 85. 13.ex inferno ታሕቲት ፡ inferiori.*pſ.* 87. 7.in lacu ታሕት ፡ inferiori.

መትሕት ፡ infra,pars inferior. *pſ.* 138. 15. & *Epheſ.* 4.9. መትሕት ፡ ምድር ፡ inferiora terrę. *habacuc.* 3.16. በመትሕቴየ ፡ ſubter me.

ምትሃት ፡ phantaſma. M*att.* 14. 26.dixerũt ምትሃት ፡ ውእቱ ፡ phantaſma eſt.

ተመርት ፡ palmæ. *Io.* 12.12.acceperunt ramos ተመርት ፡ palmarum.

ትማልም ፡ heri,dies pręteritus.& dixerunt ትማልም ፡ heri hora ſeptima.

ቶማስ ፡ Thomas.*nom.prop. vir. Matt.* 10.3.

ቴማን ፡ Notus, meridies , auſter *Habac.* 33. Dominus እምቴማን : de auſtro veniet.

ተምዐ ፡ iratus,indignatus fuit, *vide,* መዐዐ ፡

ታራ ፡ tharc.*nom.prop.vir.luc.* 3.34.

ተርሴስ ፡ Tharſis. *nom.prop.ciuit.pſ.* 47.8.

ተረፈ ፡ remanſit,ſuperfuit,reliquum fuit.*pſ.* 105.11.non ተረፈ ፡ remanſit,vnus &c. *Ioan.*8.9.& ተረፈ ፡ remanſit Dominus Ieſus ſolus. *Rom.* 9.28. እለ ፡ ተርፉ ፡ qui ſuper erunt, reliquię ſalui fient.

Nom.

Nom. ተረፈ : reliquum, remanens , reliquię,remanentia , ſuperfluitas , abundantia. *plur.* ተረፋት : reliquiæ , remanentia,&c. *pſ.* 36. peribunt, ተረፋቲሆሙ : ለኃጥኣን : reliquię impiorum. *Luc.*6.45. ex ተረፈ : abundantia cordis

አትረፈ : ſupereſſe fecit, reliquit. *Rō.*9.29. niſi Dominus Sabbaoth አትረፈ : ለነ : reliquiſſet nobis ſemen.

ተሰሎንቄ : Theſſalonica. *Nom. ciuit. act.* 17.1.

ቶስሐ : tēperauit, miſcuit, *idem quod,* ተወሰከ : *à radice.* ወሰከ : *adiecit, appoſuit.* 1. *Cor.* 12.24. ቶስሐ : temperauit Deus. *in miſs.* 166. 4. humanitatem cum diuinitate ዘእንበለ : ቶስሐ : ſine mixtione.

ተሰዐ : ተሰዐቱ : nouem, nonus. *Matt.* 20.5. circa ſextam, & ተሰዐ : nonam horam.

ተሰዓ : nonaginta. *luc.* 15.4. nonne dimittit ተሰዓ : ወተሰዓቱ : nonaginta,& nouem.

ተስፋ : ſpes , promiſsio , expectatio. *vide* ሰፈየ : expectauit.

ተቀነየ : *quere,* ቀነየ : ſeruiuit.

ታቦር : Thabor. *Nom. montis.*

ታቦት : arca , altare. *Matt.* 24.38. quo intrauit Noe in medio ታቦት : arcæ. *in miſ.* 160.2. & ſuper ዛንቱ : ታቦት : hanc arcam ſpiritualem : *hoc altare.*

ተባዕት : maſculus , ſexus virilis. *Marc.* 10.6. ተባዕተ : ወአንስተ : maſculum, & fæminam fecit eos. *act.* 7.19. iuſsit occidi ኵሎ : ተባዕተ : omnes maſculos.

ቴፉ

ቲቶ : Titus. *nom.prop.vir.*

ተከለ : plantauit. *pſ.* 43. 3. ተከልከ : plantaſti, eos. *luc.* 17.28. ędificabant ወይተክሉ : & plantabant.

Nom. ተክል : & ተክልት : plantatio, planta, ſurculus. *plur.* አትክልት : plantę,ſurculi. M*at.*15.13.omnis ተክል : እንተ : ኢተከለ : plantatio, quam non plantauit pater meus. *act.*28.7. & prędium ኵሉ : አትክልት : omnium plantarum.

ተኵላ : lupus. *plur.* ተኳላት : lupi. *Ioã.* 10.12. vidit ተኵላ : lupum venientem.

ትካት : antiquum. *pſ.* 118. 152. እም : ትካት : initio, *ab initio. Ioan.* 12.18. hoc faciam, deſtruam ዘትካት : antiquum horreum. *act.* 15.7. ſcitis quod እምትካት : ab antiquis,&c.

ተከዘ : pauit, expauit,terrore perculſus, turbatus fuit, anxius, triſtis, ſolicitus fuit,trepidauit *pſ.*41.12.quare ትቴክዚ : triſtis eſt anima mea. *Ioan.* 16.22.vos ተታክዙ : triſtitiam habetis. *turbati eſtis.* 2.Cor. 2.2. አቴክዘክሙ : contriſto vos.

Nō.ተከዝ : pauor, triſtitia, axietas, ſolicitudo. *Mat.* 13.22.ወተከዝ:ዘንለም : & ſolicitudo ſæculi iſtius.P*hil.* 2.28: vt ትክዝ : ዲበ : ትክዝ : triſtitia ſuper triſtitiam non adiiceretur mihi.

ቴዎዳስ : Theodas. *nom.prop.vir.act.*5.36.

ቴዎፍሎስ : Theophilus. *nom.prop.vir. act.*11.

ትዕማር : Thamar. *nom.prop.mul. Matt.*1.5.

ተይ : ſulphur. *apoc.* 9.17. ignis,& fumus ወተይ : & ſulphur.

ታዩ-

ታዴዎስ፡ Thadæus. *nom.prop.vir.Mat.*10.3.

ተገሀ፡ vigilauit, expergefactus fuit, euigilauit. *Mar.* 13.34. vt ይትጋህ: vigilet. *ibid.* ትግሁ፡ vigilate. *pſ.*101. 8. ተጋሕኩ፡ vigilaui, & factus ſum.

ትግሬ፡ Tigre.*nom.prop.reg.Aetiopiæ*

ተፍአ፡expuit. *Mat.*26. 67. ወተፍኡ፡ & expuerunt in faciem eius. *Mar.* 7. 33.ወተፍአ፡& expuit,& tegit.

LITERA ኀ H

ኀለወ፡ manſit, permanſit.*pſ.*32.11. conſilium Domini ይኄሉ፡ manet in çternum.*pſ.* 88. 37 ſemen eius ለዓለም፡ ይኄሉ፡ in æternum manebit.

ኃለቀ defecit, conſūmatum,finitum fuit.*pſ.*7.10. የኃልቅ፡ conſūmetur nequitia peccatorum. *pſ.* 101.28. non, ይኃልቅ፡ deficiet.*Luc* 12.33. ወኢይኃልቅ፡ & non deficiet.

Nom. ኀላቂ፡ conſūmatus, conſūmans. R*om.* 9.28. quia; ኀላቂ፡ conſūmans,& abreuiatum verbum &c; ኅልቀት፡ ዓለም፡ conſūmatio ſçculi,finis mundi.

አኅለቀ፡ conſūmauit,finiuit,conſumpſit.*Mar.*5.27.

&, አኅለቀት ፡ conſumpſerat. *fem.* 1. *Cor.* 10. 10. አኅለቆሙ ፡ conſumpſit, conſummauit eos peſtilentia.

ማኅለቅት ፡ finis, conſūmatio, deſolatio. *plur.* ማኅለቅ-ታት ፡ *pſ.* 118. 96. omnis conſūmationis vidi ማኅለቅቶ ፡ finem. *Marc.* 3. 27. ማኅለቅት ፡ finem inueniet.

አስተኃለቀ ፡ finiuit, conſūmauit, concluſit, abſoluit. *Luc.* 22. 5. ወአስተኃለቀ ፡ & ſpopondit.

ኈለቈ ፡ numerauit, dinumerauit, ſupputauit, imputauit, reputauit. *pſal.* 21. 18. & ኈለቁ ፡ dinumerauerunt omnia oſſa mea. *pſ.* 138. 18. እኌልቆሙ ፡ dinumerabo eos. *pſ.* 146. 4. ዘይኌልቆሙ ፡ ለ ፡ qui numerat ſtellas &c. *pſ.* 31. 2. & *Rom.* 4. 4. ዘኢኈለቈ ፡ ሎቱ ፡ cui non imputauit Dominus peccatum.

ተኈለቈ ፡ reputatum, imputatum fuit. *pſ.* 105. 31. ወተኈለቈ ፡ ጽድቀ ፡ & reputatum eſt ei iuſtitia. *Rom.* 4. 5. ይትኌለቆ ፡ reputatur iuſtitia &c. *act.* 1. 26. ወተኈለቈ ፡ & annumeratus eſt cum vndecim Apoſt.

Nom. ኁልቍ ፡ numeratus. *act.* 1. 17. እንዘ ፡ ኍሉቅ ፡ qui connumeratus erat.

ኍልቈ ፡ numerus. *plur.* ኍልቈን ፡ numeri. *pſ.* 38. 5. ኍልቈን ፡ numerum dierum meorum. *pſ.* 39. 6. multiplicati ſunt እምኍልቈ ፡ ſuper numerum.

ኀለየ ፡ cecinit, cantauit. *apoc.* 14. 3. & የኀልዩ ፡ cantabūt c anticum nouum.

መኃልይ ፡ & ማኅሌት ፡ canticum, chorus. *Luc.* 15. 25. audiuit ſymphoniam ወማኅሌተ ፡ & chorum. *apoc.* 14. 3. nemo poterat ſcire iſtud ማኅሌተ ፡ canticum.

ኀለፈ

ኃለፈ : tranſiuit, pertranſiuit, præteriuit , receſsit, progreſſus eſt.*pſ.* 103.10.የኃልፉ: pertranſibunt.*pſ.*.104.13. ወኃለፉ : pertranſierunt de gente in gentem. *Ioan.*4.4. ሃለዎ : ይኅልፍ : oportebat eum tranſire per &c.

አኅለፈ : pertranſire fecit.*Rom.* 12.19.አኅልፍዋ : ለመ-ዐት : date locum iræ,*tranſire facite iram.*

N*om*. ኅለፊ : temporalia, caduca, tranſitoria. 2. Cor. 4. 18. quæ enim videntur ኅለፊ : temporalia ſunt.

ኀምል : & ኀመልሚል : olus, herba, virens.*plur.* አኅማላት : olera, herbæ. *pſ.*36.2.& ſicut ኀመልሚል : ሐምል : olus viride. Marc. 36. 2. ſuper ኀመልሚል : ሣዕር : viride fœnum. *Ioan.*18. 1.vbi erat የጸደ : ኃምል : hortus.

ኀመልሚል : *idem quod Chald.* [illegible] herbæ color,viriditas , pallor *ex ſubito terrore ortus,qui faciem reddit liuidam,& viridem,color ſaciei poſt ſanguinis receſſum.pſ.* 67.14.በኀመልሚል : ወርቅ : in pallore auri. *apoc.* 6.8.& ecce equus ሐመልሚል : pallidus.

ኀምስቱ : & ኀምስ : quinque. ኀምሳ : quinquaginta

ኀመት : *indè* ማየ : ኀመት : atramentum. 2. *Cor.*3 3.11. &. 3. *Ioann* . 13. ſed nolui በማየ : ሐመት : per atramentum.

ኀምዝ : ሐምዝ : venenum.*pſ.*13.3.*pſ.* 139.4.ኀምዝ : አርዌ : ምድር : venenum aſpidum.

ኀሠሠ : quæſiuit,exquiſiuit,requiſiuit,inquiſiuit, inueſtigauit,conſiderauit, ſcrutatus,perſcrutatus fuit,diſputauit.*Pſalm.* 26. 8.faciem tuam , አኃሥሥ : requiram.

-ram. *pſ*. 69. 6. qui, የኀሥሡከ : quærunt te.

አኅሠሠ : quæſiuit, requiſiuit. *pſ*. 33. 3. ዘየኅሥሥ : ለእ-ግዚአብሔር : requirens Deum.

ተኅሥሠ : quæſitus, requiſitus fuit. *pſ*. *Heb*. 10. 15. & ትትኀሠሥ : quęretur peccatum illius.

Nom. ተኅሥሦ : quęſtio, diſquiſitio. *plur*. ተኅሥሦት : quęſtiones. I*oan*. 3. 23. ኮነ : ተኅሥሦ : facta eſt quęſtio. *act*. 26. 3. ወተሐሥሦቶሙ : & quæſtiones eorum.

መስተኅሥሣን : inuentores. *Rom*. 1. 31. ወመስተኅሥሣን : ለእኩ : inuenrores malorum.

ኅሠመ : malignus, malus, improbus fuit.

N*om* ኅሡም : malus, malignus, improbus. M*at*. 21. 41. ሐሡመ : malos, malè perdet.

አኅሠመ : malè, doloſè egit, machinatus, malignatus fuit, maledixit. *pſ* 36. 8. vt ታሐሥም : maligneris, *ibid*. *v*. 9. qui, የኅሥሙ : malignantur. *pſ*. 73. 3. quanta አሐሰመ : malignatus eſt. *act*. 23. 5. non, ታሐስም : maledices principem populi tui.

ሐርትምና : miſeria. *pſ*. 39. 3. de lacu ሐርትምና : miſerię. *Iac*. 5. 1. plorate ſuper ሐርትምናክሙ : miſeriam veſtram.

ኅረየ : elegit, delegit. *pſ*. 46. 5. ወኀረየነ : ሎቱ : elegit nobis ſibi hæreditatem. *pſalm*. 77. 70. ወኀረዮ : ለዳዊት : & elegit Dauid ſeruum ſuum. *pſ*. 131. 14. quoniam ኅረይ-ክዋ : elegi eam.

Nom. ኅሩይ : eléctus. *plur*. ኅሩያን : electi. *pſ*. 17. 27. cum ኅሩይ : ኅሩይ : ትከውን : electo electus eris. *pſ*. 77 31.

31. & impediuit ለኅሩያኒ፡ electos Iſrael. *Cant*. 6.8. ወኅ-ሪት፡ et electa genitrici ſuæ. 2. *Cor*. 6.2. በዕለት፡ ኅሪት፡ die electo, *tempore accepto*, exaudiui te.

ኅሰወ፡ decepit, fefellit. *pſ*. 14. 4. et non, ይኄሱ፡ decipit. *vide*, ሐሰወ፡

ኅስረ፡ deſpectus, confuſus, contemptus, miſer, turpis, vilis, reueritus fuit. *pſ*. 34. 4. et ይኅሰሩ፡ reuereantur. *pſ*. 136. 8. filia babilonis ኅስርት፡ miſera.

N*om*. ኅሳረ፡ et, ኃሳር፡ contemptum, ignomia, turpitudo, deſpectio, confuſio. *pſ*. 118. 22. aufer à me opprobrium ወኅሳረ፡ & contemptum.

አኅሰረ፡ ſpreuit, contempſit, vilependit, deſpexit, deturpauit, humiliauit. *pſ*.. *Heb*. 10. 10. ያኅስሮ፡ humiliabit eum. *pſ*. 52. 6. አኅሰሮሙ፡ ſpreuit eos. 1. *Cor*. 11. 4. ያኅስር፡ ርእሶ፡ deturpat caput ſuum.

ኀበ፡ ad, vbi, quo. *Ioan*. 6. 68. ኃበ፡ መኑ፡ ad quem, ibimus. ¶ *præfixo* በ፡ *vel* እም፡ *motum à loco ſignificat*. Luc. 20. 5. እምኃበ፡ vnde eſſet. *Ioan*. 5. 30. እምኃቤየ፡ à me ipſo. *pſ*. 138. 17. በኀቤየሰ፡ mihi autem etc.

ኀበረ፡ *idem quod Chald*. ܚܒܪ ſociatus, conſociatus, iunctus, cõiunctus, copulatus, compoſitus, vnitus fuit, vniuit, cõmunicauit. *pſ*. 40. 8. & loquebatur ወየኀብር፡ ላዕሌየ፡ et cõſociabatur ſuper me. 2. *Cor*. 6. 15. ወመኑ፡ የኃብሮሙ፡ quæ autem conuentio *erit* Chriſti cum Belial. *Epheſ*. 11. ወኢትኅበሩ፡ et nolite communicare &c.

Nom, ኅቡረ፡ pariter, ſimul, vna. *pſ*. 33. 3. exaltemus nomen

nomen eius ኅቡረ፡ pariter.

ተኀበረ፡ ſimul fuit,congregatus fuit.*pſ.* 15.4.& 141.
4.ኢይትኀበር፡ non congregabo , non communicabo &c.

ማኅበረ፡ congregatio,eccleſia,ſecta,conuentus,conuenticulum.*pſ.* 15.4. ማኅበርሙ፡ conuenticula eorū. *pſ.*67.31. ማኅበረ፡አልህምት፡ congregatio taurorum. *pſ.*149.1.laus eius በማኅበረ፡ጻድቃን፡ in eccleſia iuſtorum.*act.*26.5.ſecundum certiſsimam መኅበረ፡ ኅርመትነ፡ ſectam religionis noſtræ.

ኅበረት፡ connexio , coniunctio, copulatio , conuenientia .

ኅብስት፡ & ኅባወዘ፡ panis. Pſ. 104. 40. & ſaturauit eos ኅብስተ፡ሰማይ፡ pane cęli. *Matt.* 14. 17. niſi quinque ኅብስት፡ panes *ibid.verſ.* 19. dedit diſcipulis ኅባውዘ፡ panes.

ኅበለ፡ *inde* ተኃበለ፡ auſus fuit. M*arc.* 12.34.አልቦ፡ እንከ፡ ዘተኀበለ፡ ይሰአሎ፡ nemo iam audebat interrogare eū. *Ioan.* 21.12.ወኢተኃበሉ፡ & non audebant. R*om.*15. 15.ወተኃቢልየ፡ audacius autem ſcripſi vobis. *ibid.v.* 18.ወእትኃበል፡ እንግር፡ audeo dicere &c.

Nom. ኅቡል፡ audax.*plur.* ኅቡላን፡ audaces.2.*Pet.*2. 10.qui contemnunt creatorem ſuum,ሐቡላን፡ audaces &c.

ኅብኔ፡ ora,fimbria.*pſ.*132.2.quod deſcendit ዲበ፡ ኅብኔ፡ in oram veſtimenti eius.

ኅበአ፡ abſcondit,occultauit,protexit,ſubterfugit.*pſ.*30.
21.

21. ተኀብኦሙ ፡ abſcondes eos. & 39. 11. non ኃብእኩ ፡ abſcondi in corde meo.

ተኀብአ : abſconditus, occultatus fuit. *pſal.* 37. 10. ኢይትኃባእ ፡ non eſt abſconditum. *Ps.* 54. 13. እምተኀባእ-ክም ፡ ſi abſconditus fuiſſem. *pſ.* 138. 15. ወኢይትኀባእ ፡ እምኔከ ፡ non eſt occultatum à tè.

N*om.* ኅቡእ ፡ abſconditum, occultatum, occultum, myſterium. 1. *Cor.* 13. 2. omnia ዘኅቡእ ፡ myſteria, *omne quod eſt occultum, abſconditum.*

ኅቡኣት ፡ abſcondita. *Psal.* 16. 14. እምኅቡኣቲከ ፡ de abſconditis tuis. *Ps.* 43. 22. nouit ኅቡአተ ፡ ልብ ፡ abſcondita cordis.

ኅብት ፡ velum, velamen.

ኀተመ ፡ impreſsit, ſignauit. *apoc.* 22. 10. ኢትኅተም ፡ ne ſignaueris.

ተኀተመ ፡ ſignatum, impreſſum, ſigillatum fuit. *apoc.* 7. 3. ይትኀተሙ ፡ ſignemus, ſignentur. *ibid.* ተኀተሙ ፡ ſignati ſunt.

መኀተም ፡ ſigillum, ſignum. *apoc.* 5. 1. ወኀተመት ፡ በገ ማኅተም ፡ & ſignatum ſeptem ſigillis.

ኀተወ ፡ ſuccenſus, accenſus fuit. *pſ.* 17. 9. ſuccenſi ſunt, አኅተወ ፡ accendit. *Marc.* 4. 21. *Luc.* 8. 16. non ያኅቱ ፡ & ያኃትዉ ፡ accendunt lucernam.

መኃትው ፡ et ማኅቶት ፡ lucerna. *pſ.* 118. 103. ማሕቶት ፡ lucerna pedibus meis. *Ioan.* 18. 4. venit illic በመኃትው ፡ cum laternis.

ኆኅት ፡ porta, oſtium, ianua, introitus *plur.* ኆኃት ፡

por-

portæ,oſtia,Ianuæ. *pſ.* 23.7.9.attollite ኆኅት ፡ portas.*act*.3.2.ad ኆኅት ፡ portam templi.

ኀነቀ ፡ prędocauit,ſuffocauit, ſtrangulauit. *Mar.* 4.19. ይኀንቅዎ ፡ ለቃል ፡ ſuffocant verbum.

ተኀንቀ ፡ ſuſpenſus,ſtrangulatus fuit.M*at*.27.5.abiit ወተኀንቀ ፡ et ſuſpenſus eſt.*laqueo ſe ſuſpendit.*

ኀንደኬ ፡ Candaces *Nom. prop.reginæ Aetiopiæ.act*. 8.12. eunuchus ለኀንደኬ ፡ ንግሥት ፡ ኢትዮጵያ ፡ etc.

ኀነጸ ፡ ędificauit,conſtruxit,extruxit.*pſ*.88. 5. ወእሐንጽ ፡ et ædificabo in etc. *pſalm*.126. 1.qui የኀንጽ ፡ ędificant eam.

አኅነጸ ፡ ędificauit,ædificare fecit.*pſ*.101.17.quia የሐንጽ ፡ ለ ፡ ędificauit Dominus Sion.

ተኀነጸ፡ ædificatum,extruxit fuit.*pſ*.50.20.et ይትኀነጸ፡ ædificentur , muri Ieruſ.*Ioan*. 2. 20.ተሐንጸ ፡ ędificatum eſt templum hoc.

ኀወሠ ፡ ሐወሠ ፡ ሐወሰ ፡ mouit commouit,agitauit,miſcuit,commiſcuit.*pſ*.108. 25. የሐውሱ : mouerut capita ſua.*Marc*.15. 29.ይኀውሱ ፡

ተኀወሠ ፡ motus, commotus, agitatus fuit.*Matt*. 11. 7.quæ vento ይትኀወሥ ፡ agitatur.*luc*. 7.24. *idem.act*. 27.15.&c.

ዘይትኀወሥ ፡ ዘይትሀወስ ፡ reptilia,quod mouetur.*pſ*. 68.53.& 103.25.

N*om*. ኅዊሠ ፡ & ኁሣ : mixtura. *Ioan*.19. 39.venit Nicodemus &c.ferens ኅዊሠ : ከርቤ ፡ miſturam mirrhæ &c.

ኍቀት፡

ኍለተ ፡ commotio.*pſ.* 43.15. ኍለተ ፡ ርእስ ፡ commotionem capitis.
ኀወከ ፡ & ሀወከ ፡ turbauit, conturbauit, mouit, commouit. *Ioan.* 11.33. & ሆከ ፡ ርእሶ ፡ turbauit, ſeipſum. *vide,* ሀወከ ፡
ኀወጸ ፡ & ሐወጸ ፡ aſpexit, proſpexit, reſpexit, inſpexit, viſitauit. *pſ.* 8.5. ተሐውጸ ፡ viſitas eum. *pſal.* 13.2. & 52.3. Dominus de cælo, ኃወጸ ፡ proſpexit. *Cant.* 2.9 ወዩኄውጽ ፡ & proſpiciens per cancellos.
ኆጻ ፡ & ኆፃ ፡ arena. *pſ.* 77. 27.27. & ſicut ኆጻ ፡ ባሕር ፡ arena maris. *act.* 27. 17. ላዕለ ፡ ኆጻ ፡ ዘስሙ ፡ ሲርት ፡ ſuper arenam, q.d. ſyrt, *ſyrtis.*
ኀየለ ፡ ተኀየለ preualuit, vim fecit, fortis, validus fuit. *pſ.* 37.13. ተኀየሉኒ ፡ vim faciebant mihi. *Matt.* 16. 18. ኢይኄልዎ ፡ non præualebunt. *Luc.* 11.2. ſi autem venerit ዘይኄይሎ ፡ fortior illo. *qui præualet illi.*
Nom. ኄይል ፡ fortis, vis, fortitudo, virtus, ſubſtantia poteſtas. *plur.* ኃያላን ፡ fortes. &c.
ኃይል ፡ validum, fortè, vehemens. *Matt.* 14.30. videns ventum ኃያለ ፡ validum.
ኀየል ፡ ceruus. *pſal.* 41.2. quamadmodum deſiderat ኀየል ፡ ceruus.
ኄር ፡ & ሔር ፡ bonus, optimus, rectus. *plur.* ኄራን ፡ boni, &c. *pſ.* 72.1. ምቀ ፡ ኄር ፡ quam bonus. *pſ.* 117. 1. quoniam ኄር ፡ bonus. *Matt.* 22. 10. malos ወኄራነ ፡ & bonos.
አብሔር ፡ Pater optimè *&* *epiteton quod cum* እግዚእ ፡

S Do-

ተብፅዐ : beatificatus, iuſtificatus fuit, beatificauit. *Rom.*4.7. &c.*ibid.*

አስተብፅዐ : beatificatus fuit, beatum prędicauit. *pſ.* 71. 17. & ያስተበፅዕዎ : benedicentur in ipſo. *Cāt.* 6.8. viderunt filiæ ወአስተብፅዕዋ : et beatiſsimam prę dicauerunt eam. *Iacob.* 5. 11. ecce ናስተብጸዮሙ :beatificamus eos, *vbi* ጸ: *loco* ፅ: *& vltima radicalis gutturalis eliditur.*

LITERA ተ T.

ታህሳስ : *nom.menſis*. December. *incipit* 27. *Nouemb.*

ተሃየየ : neglexit, ſpreuit *vide*, ሀየየ :

ተለወ : adheſit, ſectatus, ſecutus fuit, coniunctus. *pſ.*118. 31. ተለውኩ : adheſi teſtimoniis tuis. *Mat.*19.5. *Mar.* 10. 7. *Epheſ.* 5. 31. ይትልዋ : ለብእሲቱ : adherebit vxori.

ተሐተ : humilis, vilis, abiectus, contemptus nouiſsimus, vltimus fuit. *Luc.*14. 11. quia omnis qui ſe exaltat ይቴሐት : humiliabitur.

Nom. ትሑት : humilis, vilis, abiectus, contemptus *plur.* ትሑታን : humiles, abiecti. &c. *pſ.*17. 28. ſaluabis populum ትሑት : humilem. *Pſ.* 33.19. & ſaluabit eos ለትሑታነ : መንፈስ : humiles ſpiritu. *Luc.* 1.52. & exaltauit ለትሑታን : humiles.

ታሕት : *præpoſitio*. ſub, ſubter. *Cant.* 8.3. leua eius ታሕተ : ርእስየ : ſub capite meo. *& prefixo* በ : በታሕተ : ረድኤትከ : ſub præſidium tuum. *fem.* *Ioan.* 1.48. cum eſſes በታሕተ : በለስ : ſub ficu.

እምታሕቱ : *idem.* ¶ *preponitur nominibus & format nomen vicarij vt* እምታሕቱ : ለእግዚእ : ጳጳስነ : *Vicacarius, vices gerens Domini Papæ, eius ſubſtitutus &c.*

አትሐተ ፡ humiliauit,humilem,contemptum, vilem reddidit. *pſ.* 34. 14. ſic አትሐትኩ ፡ ርእስየ ፡ humiliaui memetipſum , *humiliabar. Marc.* 9.35: erit ለዘይት-ሐት ፡ ርእሶ ፡ ለኵሉ ፡ qui ſubmittit ſeſe omnibus : *omnium nouiſsimus. Ioan.* 8.7. Dominus Ieſus አትሐተ : inclinauit oculos ſuos, *inclinans ſe.*

ታሕቴት ፡ inferius.*pſ.* 85. 13.ex inferno ታሕቴት ፡ inferiori.*pſ.* 87. 7.in lacu ታሕት ፡ inferiori.

ምትሕት ፡ infra,pars inferior. *pſ.* 138. 15. & *Epheſ.* 4.9.ምትሕት ፡ ምድር ፡ inferiora terrę. *habacuc.* 3.16. በመትሕቴየ ፡ ſubter me.

ምትሃት ፡ phantaſma. *Matt.* 14. 26.dixerũt ምትሃት ፡ ውእቱ ፡ phantaſma eſt.

ተመርት ፡ palmæ. *Io.* 12.12.acceperunt ramos ተመርት ፡ palmarum.

ትማልም ፡ heri,dies pręteritus.& dixerunt ትማልም ፡ heri hora ſeptima.

ቶማስ ፡ Thomas.*nom.prop. vir. Matt.* 10.3.

ቴማን ፡ Notus, meridies, auſter *Habac.* 33. Dominus እምቴማን *:* de auſtro veniet.

ተመዐ ፡ iratus,indignatus fuit, *vide,* መዐዐ ፡

ታራ ፡ tharc.*nom.prop.vir.luc.* 3.34.

ተርሴስ ፡ Tharſis. *nom.prop.ciuit.pſ.* 47.8.

ተረፈ ፡ remanſit,ſuperfuit,reliquum fuit.*pſ.* 105.11.non ተረፈ ፡ remanſit,vnus &c. *Ioan.*8.9.& ተረፈ ፡ remanſit Dominus Ieſus ſolus. *Rom.* 9.28. እለ ፡ ተርፉ ፡ qui ſuper erunt, reliquię ſalui fient.

Nom.

N*om.* ተረፈ፡ reliquum, remanens, reliquię, remanentia, ſuperfluitas, abundantia. *plur.* ተረፋት፡ reliquiæ, remanentia, &c. *pſ.* 36. peribunt, ተረፋቲሆሙ፡ ለኃጥኣን፡ reliquię impiorum. *Luc.* 6. 45. ex ተረፈ፡ abundantia cordis

አትረፈ፡ ſupereſſe fecit, reliquit. *Rō.* 9. 29. niſi Dominus Sabbaoth አትረፈ፡ ለነ፡ reliquiſſet nobis ſemen.

ተሰሎንቄ፡ Theſſalonica. N*om. ciuit. act.* 17. 1.

ቶስሐ፡ tẽperauit, miſcuit, *idem quod*, ተወሰከ፡ *à radice.* ወሰከ፡ *adiecit, appoſuit.* 1. *Cor.* 12. 24. ቶስሐ፡ temperauit Deus. *in miſs.* 166. 4. humanitatem cum diuinitate ዘእንበለ፡ ቶስሐ፡ ſine mixtione.

ተስዑ፡ ተስዐቱ፡ nouem, nonus. *Matt.* 20. 5. circa ſextam, & ተስዑ፡ nonam horam.

ተስዓ፡ nonaginta. *luc.* 15. 4. nonne dimittit ተስዓ፡ ወተስዓቱ፡ nonaginta, & nouem.

ተስፋ፡ ſpes, promiſsio, expectatio. *vide* ሰፈየ፡ expectauit.

ተቀነየ፡ *quere,* ቀነየ፡ ſeruiuit.

ታቦር፡ Thabor. *Nom. montis.*

ታቦት፡ arca, altare. *Matt.* 24. 38. quo intrauit Noe in medio ታቦት፡ arcæ. *in miſ.* 160. 2. & ſuper ዝንቱ፡ ታቦት፡ hanc arcam ſpiritualem: *hoc altare.*

ተባዕት፡ maſculus, ſexus virilis. *Marc.* 10. 6. ተባዕተ፡ ወአንስተ፡ maſculum, & fæminam fecit eos. *act.* 7. 19. iuſsit occidi ኵሎ፡ ተባዕተ፡ omnes maſculos.

ቲቶ ፡ Titus. *nom.prop.vir.*

ተከለ ፡ plantauit. *pſ.* 43. 3. ተከልከ ፡ plantaſti, eos. *luc.* 17.28. ędificabant ወይተክሉ ፡ & plantabant.

Nom. ተክል ፡ & ትክልት ፡ plantatio, planta, ſurculus. *plur.* አትክልት ፡ plantę, ſurculi. M*at.*15.13. omnis ተክል፡ እንተ ፡ ኢተከለ ፡ plantatio, quam non plantauit pater meus. *act.*28.7. & prędium ኵሉ ፡ አትክልት ፡ omnium plantarum.

ተኵላ ፡ lupus. *plur.* ተኲላት ፡ lupi. *Ioã.* 10.12. vidit ተኵላ ፡ lupum venientem.

ትካት ፡ antiquum. *pſ.* 118. 152. እም ፡ ትካት ፡ initio, *ab initio. Ioan.* 12.18. hoc faciam, deſtruam ዘትካት ፡ antiquum horreum. *act.* 15.7. ſcitis quod እምትካት ፡ ab antiquis, &c.

ተከዘ ፡ pauit, expauit, terrore perculſus, turbatus fuit, anxius, triſtis, ſolicitus fuit, trepidauit *pſ.*41.12. quare ትቴክዚ ፡ triſtis eſt anima mea. *Ioan.* 16.22. vos ትቴክዙ ፡ triſtitiam habetis. *turbati eſtis.* 2.Cor. 2.2. አቴክዘክሙ ፡ contriſto vos.

Nõ. ተከዝ ፡ pauor, triſtitia, axietas, ſolicitudo. *Mat.* 13.22. ወተከዝ፡ዘዓለም ፡ & ſolicitudo ſæculi iſtius. P*hil.* 2.28. vt ትካዝ ፡ ዲበ ፡ ትካዝ ፡ triſtitia ſuper triſtitiam non adiiceretur mihi.

ቴዎዳስ ፡ Theodas. *nom.prop.vir.act.*5.36.

ቴዎፊል ፡ Theophilus. *nom.prop.vir. act.* 11.

ትዕማር ፡ Thamar. *nom.prop.mul. Matt.*1.5.

ተይ ፡ ſulphur. *apoc.* 9.17. ignis, & fumus ወተይ ፡ & ſulphur.

ተዮ-

ታዴዎስ፡ Thadæus. *nom.prop.vir.Mat*.10.3.

ተገሀ : vigilauit, expergefactus fuit, euigilauit. *Mar*. 13.34. vt ይትጋሀ : vigilet. *ibid*. ትግሁ : vigilate. *pſ*.101. 8. ተጋሕኩ : vigilaui, & factus ſum.

ትግሬ : Tigre.*nom.prop.reg.Aetiopiæ*

ተፍአ : expuit. *Mat*.26. 67. ወተፍኡ : & expuerunt in faciem eius. *Mar*. 7. 33. ወተፍአ : & expuit, & tegit.

LITERA ኀ H

ነበረ : manſit, permanſit.*pſ*.32.11. conſilium Domini ይነብር : manet in çternum. *pſ*.88. 37 ſemen eius ለዓለም : ይነብር : in æternum manebit.

ኀልቀ defecit, conſũmatum, finitum fuit.*pſ*.7.10. የኀልቅ : conſũmetur nequitia peccatorum. *pſ*. 101.28. non, ይኀልቅ : deficiet. Luc 12.33. ወኢይኀልቅ : & non deficiet.

Nom. ኅልቅ : conſũmatus, conſũmans. Rom. 9.28. quia ; ኅልቅ : conſũmans, & abreuiatum verbum &c; ኅልቀተ : ዓለም : conſũmatio ſçculi, finis mundi.

አኅለቀ : conſũmauit, finiuit, conſumpſit.*Mar*.5.27.

&, አኅለቀት : conſumpſerat. *fem.* 1. *Cor.* 10. 10. አኅለቆሙ:
conſumpſit, conſummauit eos peſtilentia.
. መኅለቅት : finis, conſūmatio, deſolatio. *plur.* ማኅለቅ-
ታት : *pſ.* 118. 96. omnis conſūmationis vidi ማኅለቅቶ:
finem. *Marc.* 3. 27. : ማኅለቅት : finem inueniet.
:: አስተኃለቀ : finiuit, conſūmauit, concluſit, abſoluit.
Luc. 22. 5. ወአስተኃለቀ : & ſpopondit.
ኈለቈ : numerauit, dinumerauit, ſupputauit, imputauit, reputauit. *pſal.* 21. 18. & ኈለቁ : dinumerauerunt omnia oſſa mea. *pſ.* 138. 18. እኄልቆሙ : dinumerabo eos. *pſ.* 146. 4. ዘይኄልቆሙ : ለ : qui numerat ſtellas &c. *pſ.* 31. 2. & *Rom.* 4. 4. ዘኢኈለቈ : ሎቱ : cui non imputauit Dominus peccatum.

ተኈለቈ : reputatum, imputatum fuit. *pſ.* 105. 31. ወተኈለቈ : ጽድቀ : & reputatum eſt ei iuſtitia. *Rom.* 4. 5. ይትኈለቆ : reputatur iuſtitia &c. *act.* 1. 26. ወተኈለቈ : & annumeratus eſt cum vndecim Apoſt.

Nom. ኁልቍ : numeratus. *act.* 1. 17. እንዘ : ኁልቍ : qui connumeratus erat.

ኍልቍ : numerus. *plur.* ኍልቍን : numeri. *pſ.* 38. 5. ኍልቍን : numerum dierum meorum. *pſ.* 39. 6. multiplicati ſunt እምኍልቍ : ſuper numerum.

ኀለየ : cecinit, cantauit. *apoc.* 14. 3. & የኀልዩ : cantabūt c anticum nouum.

መኃልይ : & ማኅሌት : canticum, chorus. Luc. 15. 25. audiuit ſymphoniam ወማኅሌተ : & chorum. *apoc.* 14. 3. nemo poterat ſcire iſtud ማኅሌተ : canticum.

ኃለፈ : tranſiuit, pertranſiuit, præteriuit, receſsit, progreſſus eſt. *pſ.* 103.10. የኃልፉ : pertranſibunt *pſ.* 104.13. ወኃለፉ : pertranſierunt de gente in gentem. *Ioan.* 4.4. ሃለዎ : ይኅልፍ : oportebat eum tranſire per &c.

አኅለፈ : pertranſire fecit. *Rom.* 12.19. አኅልፍዋ : ለመዐት : date locum iræ, *tranſire facite iram.*

Nom. ኅላፊ : temporalia, caduca, tranſitoria. 2. *Cor.* 4.18. quæ enim videntur ኅላፊ : temporalia ſunt.

ኅምል : & ኅመልምል : olus, herba, virens. *plur.* አኅማላት : olera, herbæ. *pſ.* 36.2. & ſicut ኅመልምል : ሐምል : olus viride. Marc. 36. 2. ſuper ኅመልምል : ሣዕር : viride fœnum. *Ioan.* 18. 1. vbi erat ዓጸደ : ኃምል : hortus.

ኅመልምል : *idem quod Chald.* [illegible] herbæ color, viriditas, pallor *ex ſubito terrore ortus, qui faciem reddit liuidam, & viridem, color faciei poſt ſanguinis receſſum. pſ.* 67.14. በኅመልምል : ወርቅ : in pallore auri. *apoc.* 6.8. & ecce equus ሐመልሚል : pallidus.

ኃምስቱ : & ኃምስ : quinque. ኃምሳ : quinquaginta

ኅመት : *indè* ማየ : ኅመት : atramentum. 2. *Cor.* 3.3. 11. & 3. *Ioann.* 13. ſed nolui በማየ : ሐመት : per atramentum.

ኅምዝ : ሐምዝ : venenum. *pſ.* 13.3. *pſ.* 139.4. ኅምዝ : አርዌ : ምድር : venenum aſpidum.

ኀሠሠ : quæſiuit, exquiſiuit, requiſiuit, inquiſiuit, inueſtigauit, conſiderauit, ſcrutatus, perſcrutatus fuit, diſputauit. *Pſalm.* 26. 8. faciem tuam, አኃሥሥ : requi-

ram. *pſ.* 69. 6. qui, የኅሡከ ፡ quærunt te.

እኅሠሠ ፡ quæſiuit, requiſiuit. *pſ.* 33. 3. ዘየኃሥሥ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ requirens Deum.

ተኃሥሠ ፡ quæſitus, requiſitus fuit. *pſ. Heb.* 10. 15. & ትትኃሠሥ ፡ quçretur peccatum illius.

Nom. ተኃሥሦ ፡ quçſtio, diſquiſitio. *plur.* ተኃሥሣት ፡ quçſtiones. *Ioan.* 3. 23. ኮነ ፡ ተኃሥሦ ፡ facta eſt quçſtio. *act.* 26. 3. ወተሐሥሣቲሆሙ ፡ & quæſtiones eorum.

መስተኃሥሣን ፡ inuentores. *Rom.* 1. 31. ወመስተኃሥሣን ፡ ለእኩይ ፡ inuentores malorum.

ኀሠመ ፡ malignus, malus, improbus fuit.

Nom ኀሡም ፡ malus, malignus, improbus. *Mat.* 21. 41. ሐሡም ፡ malos, malè perdet.

እኀሠመ ፡ malè, doloſè egit, machinatus, malignatus fuit, maledixit. *pſ* 36. 8. vt ታሐሥም ፡ maligneris, *ibid.* *v.* 9. qui, የኃሥሙ ፡ malignantur. *pſ.* 73. 3. quanta እሐሰመ ፡ malignatus eſt. *act.* 23. 5. non, ታሐስም ፡ maledices principem populi tui.

ሐርትምና፡miſeria. *pſ.* 39. 3. de lacu ሐርትምና፡miſeriç. *Iac.* 5. 1. plorate ſuper ሐርትምናክሙ ፡ miſeriam veſtram.

ኀረየ ፡ elegit, delegit. *pſ.* 46. 5. ወኀረየነ ፡ ሎቱ ፡ elegit nobis ſibi hæreditatem. *pſalm.* 77. 70. ወኀረዮ ፡ ለዳዊት ፡ & elegit Dauid ſeruum ſuum. *pſ.* 131. 14. quoniam ኀረይክዋ ፡ elegi eam.

Nom. ኅሩይ ፡ electus. *plur.* ኅሩያን ፡ electi. *pſ.* 17. 27. cum ኅሩይ ፡ ኅሩይ ፡ ትከውን ፡ electo electus eris. *pſ.* 77. 31.

31. & impediuit ለኅሩያኒ፡ electos Iſrael. *Cant.* 6.8. ወኅ-ሪት፡ et electa genitrici ſuæ. 2. *Cor.* 6.2. በዕለት፡ ኅሪት፡ die electo, *tempore accepto*, exaudiui te.

ኀሰወ፡ decepit, fefellit. *pſ.* 14. 4. et non, ይኄሱ፡ decipit. *vide*, ሐሰወ፡

ኀሰረ፡ deſpectus, confuſus, contemptus, miſer, turpis, vilis, reueritus fuit. *pſ.* 34.4. et ይኅሰሩ፡ reuereantur. *pſ.* 136.8 filia babilonis ኅስርት፡ miſera.

N*om.* ኀሳረ፡ et, ኅሳር፡ contemptum, ignomia, turpitudo, deſpectio, confuſio. *pſ.* 118. 22. aufer à me opprobrium ወኀሳረ፡ & contemptum.

አኅሰረ፡ ſpreuit, contempſit, vilependit, deſpexit, deturpauit, humiliauit. *pſ.*. *Heb.* 10. 10. ያኅስሮ፡ humiliabit eum. *pſ.* 52.6. አኅሰሮሙ፡ ſpreuit eos. 1. C*or.* 11. 4. ያኀስር፡ ርእሶ፡ deturpat caput ſuum.

ኀበ፡ ad, vbi, quo. *Ioan.* 6. 68. ኀበ፡ መኑ፡ ad quem, ibimus. ¶ *præfixo* በ፡ *vel* እም፡ *motum à loco ſignificat.* Luc. 20. 5. እምኀበ፡ vnde eſſet. *Ioan.* 5. 30. እምኀቤየ፡ à me ipſo. *pſ.* 138. 17. በኀቤየሰ፡ mihi autem etc.

ኀበረ፡ *idem quod Chald.* ܚܒܪ ſociatus, conſociatus, iunctus, cõiunctus, copulatus, compoſitus, vnitus fuit, vniuit, cõmunicauit. *pſ.* 40.8. & loquebatur ወየኀብር፡ ላዕሌየ፡ et cõſociabatur ſuper me. 2. *Cor.* 6.15. ወመኑ፡ የኀብሮሙ፡ quæ autem conuentio *erit* Chriſti cum Belial. *Epheſ.* 11. ወኢትኅበሩ፡ et nolite communicare &c.

Nom, ኅቡረ፡ pariter, ſimul, vna. *pſ.* 33. 5. exaltemus nomen

nomen eius ኅቡረ፡ pariter.

ተኃበረ፡ ſimul fuit,congregatus fuit.pſ.15.4.& 141.4.ኢይትኃበር፡ non congregabo , non communicabo &c.

ማኅበረ፡ congregatio,eccleſia,ſecta,conuentus,con uenticulum.pſ. 15.4. ማኅበሮሙ፡ conuenticula corũ. pſ.67.31. ማኅበረ፡ አልህምት፡ congregatio taurorum. pſ.149.1.laus eius በማኅበረ፡ ጻድቃን፡ in eccleſia iuſtorum.act.26.5.ſecundum certiſsimam ማኅበረ፡ ሃይማኖትነ፡ ſectam religionis noſtræ.

ኅብረት፡ connexio , coniunctio, copulatio , conuenientia .

ኅብስት፡ & ኅባውዝ፡ panis. Pſ. 104. 40. & ſaturauit eos ኅብስተ፡ ሰማይ፡ pane cęli. Matt.14. 17. niſi quinque ኅብስት፡ panes ibid.verſ.19. dedit diſcipulis ኅባውዘ፡ panes.

ኀበለ፡ inde ተኃበለ፡ auſus fuit. Marc. 12.34.አልቦ፡ እንከ፡ ዘተኃበለ፡ ይሰአሎ፡ nemo iam audebat interrogare eũ. Ioan. 21.12.ወኢተኃበሉ፡ & non audebant. Rom.15.15.ወተኃቢልየ፡ audacius autem ſcripſi vobis. ibid.v.18.ወእትኃበል፡ እንግር፡ audeo dicere &c.

Nom. ኅቡል፡ audax.plur. ኅቡላን፡ audaces.2.Pet.2.10.qui contemnunt creatorem ſuum,ሕቡላን፡ audaces &c.

ኅባኔ፡ ora,fimbria.pſ.132.2.quod deſcendit ዲበ፡ ኅባኔ፡ in oram veſtimenti eius.

ኀበአ፡ abſcondit,occultauit,protexit,ſubterfugit.pſ.30.

21.

21. ተኀብእሙ : abſcondes eos. & 39. 11. non ኅባእኩ : abſcondi in corde meo.

ተኀብአ : abſconditus, occultatus fuit. *pſal.* 37. 10. ኢይ-ትኃባእ : non eſt abſconditum. *Ps.* 54. 13. እምተኀባእ-ክዎ : ſi abſconditus fuiſſem. *pſ.* 138. 15. ወኢይትኃባእ : እምኔከ : non eſt occultatum à tè.

N*om.* ኅቡእ : abſconditum, occultatum, occultum, myſterium. 1. *Cor.* 13. 2. omnia ዘኅቡእ : myſteria, *omne quod eſt occultum, abſconditum.*

ኅቡኣት : abſcondita. *Psal.* 16. 14. እምኅቡኣቲከ : de abſ-conditis tuis. *Ps.* 43. 22. nouit ኅቡኣተ : ልብ : abſcondita cordis.

ኅብእት : velum, velamen.

ኀተመ : impreſsit, ſignauit. *apoc.* 22. 10. ኢትኅትም : ne ſi-gnaueris.

ተኀተመ : ſignatum, impreſſum, ſigillatum fuit. *apoc.* 7. 3. ይትኀተሙ : ſignemus, ſignentur. *ibid.* ተኀተሙ : ſi-gnati ſunt.

መኀተም : ſigillum, ſignum. *apoc.* 5. 1. ወኅቱመት : በ፯ ማኅተም : & ſignatum ſeptem ſigillis.

ኀተወ : ſuccenſus, accenſus fuit. *pſ.* 17. 9. ſuccenſi ſunt, አኅተወ : accendit. *Marc.* 4. 21. *Luc.* 8. 16. non ያኀቱ : & ያኀትዉ : accendunt lucernam.

መኃትው : et ማኅቶት : lucerna. *pſ.* 118. 103. ማኅቶት : lucerna pedibus meis. *Ioan.* 18. 4. venit illic በመኃ-ትው : cum laternis.

ኆኅት : porta, oſtium, ianua, introitus *plur.* ኆኃት : por-

ኁከት : commotio.pſ. 43.15. ኁከት : ርእስ : commotionem capitis.

ኀውከ : & ሀውከ : turbauit, conturbauit, mouit, commouit. Ioan. 11.33. & ሆከ : ርእሰ : turbauit, ſeipſum. vide, ሀውከ :

ኀወጸ : & ሐወጸ : aſpexit, proſpexit, reſpexit, inſpexit, viſitauit. pſ. 8.5. ተሐውጾ : viſitas eum. pſal. 13.2. & 52.3. Dominus de cælo, ኀወጸ : proſpexit. Cant. 2.9 ወይኄውጽ : & proſpiciens per cancellos.

ኆጻ : & ኆፃ : arena. pſ. 77. 27.27. & ſicut ኆጻ : ባሕር : arena maris. act. 27. 17. :ላዕለ:ኆጻ : ዘስሙ : ሲርት : ſuper arenam, q.d. ſyrt, ſyrtis.

ኀየለ : ተኀየለ prçualuit, vim fecit, fortis, validus fuit. pſ. 37.13. ተኀየሉኒ : vim faciebant mihi. Matt. 16. 18. ኢይኄልዎ : non præualebunt. Luc. 11. 2. ſi autem venerit ዘይኄይሎ : fortior illo. qui præualet illi.

Nom. ኀይል : fortis, vis, fortitudo, virtus, ſubſtantia poteſtas. plur. ኃያላን : fortes. &c.

ኃያል : validum, fortè, vehemens. Matt. 14.30. videns ventum ኃያለ : validum.

ኀየል : ceruus. pſal. 41.2. quamadmodum deſiderat ኀየል : ceruus.

ኄር : & ሔር : bonus, optimus, rectus. plur. ኄራን : boni, &c. pſ. 72. 1. ምቀ : ኄር : quam bonus. pſ. 117. 1. quoniam ኄር : bonus. Matt. 22. 10. malos ወኄራነ : & bonos.

አብኄር ; Pater optimè ℊ epiteton quod cum እግዚእ :

Dominus, *compoſitum*, *Deo O. M. tribuitur hoc modo* እግዚአብሔር :

ኄየሰ : bonum, melius, potius, maius, conueniens, expediens fuit. *pſ.*118.72. ይኄይሰኒ : bonum mihi lex oris tui.. *Marc.* 12. 33. ይኄይስ : እም : ኵሉ : maius eſt omnibus holoc. *Act.*5.29. *Rom.*14.15.&c.

ኄየጠ : decepit, fefellit, impoſuit. *Coloſſ.*2.8. videte, ኢይ ኄጡኩሙ : ne decipiant vos.

ኄማን : ነገረ : inania verba, vaniloquium. *Rom.*16.18. ወበ ኄማን : ነገረ : & per dulces ſermones.

ኃደመ : *inde*, መኃድምት : fabulę, nugę. 1. *Tim.* 1.4. et nó non adducerent መኃድምት : fabulas.

ኃደረ : habitauit, commoratus, hoſpitatus fuit, manſionem fecit, requieuit, inhabitauit, incola fuit. *pſ.*14.1. Domine, መኑ : የኃድር : quis habitabit. *pſ.* 36. 3. የኅደ ርከ : inhabita, terrã. *pſ.*24. 13. ትኃድር : habitabit, *fem.*

አኃደረ : habitare, inhabitare fecit. *pſ.*64.4. et ዘአኃደ ርከ : inhabitare feciſti.

መኃደሪ : መኅደሪ : et ማኃደሪ : diuerſorium, hoſpitium, habitatio, manſio, incolatus. *Pſ.*119.4. ማኃድርየ : incolatus meus. *Marc.*4.9. *Luc.* 9.33. et faciamus tria መኅ ደሬ : tabernacula.

ኃደገ : dimiſit, ommiſit, remiſit, reliquit, ſedauit, ceſſauit, deſinit, repulit, abiecit. *Mar.*2.5.7. 9.10. vt ይኅ ድግ : dimittat. *Mat.* 23. 23. *Luc.* 11.42. ኢትኅድጉ : ne omittatis. *pſ.*48.11 የኅድጉ : relinquent, alienis. *pſ.*42.2. quare, ትኅድገኒ : repellas me. *Mat.*19.15. ኃድጉ : ſinite.

አኃደገ:

አኅደገ : dimiſit, *Cant.* 3.4. ኢየኃድጎ : non dimittam eum. *Matt.* 5 2. ዘየኃድግ : qui dimiſerit etc. & ኅድግተ : dimiſſam, duxerit.

ተኃደገ : dimiſſus, remiſſus fuit. *Matt.* 9.2. ይትኃደግ : remittuntur, peccata tua. *pſ.* 31.1. beati quorum ተኅደገ: ሎሙ : remiſſę ſunt peccata.

ኅዳጥ : & ኅዲጥ : puſillum, modicum. *pſ.* 36.16. ይኄይስ: ኅዳጥ : melius eſt modicum iuſto, *Ioan* 16.16. ሕዳጥ: modicum, & non videbitis me.

ኅጠአ : defuit, indiguit, heſitauit. *pſ.* 22.1. & nihil (eſt) ዘየኃጥአኒ : quod deſit mihi. L*uc.* 9.7. &, ይኃጥእ : heſitabat. L*uc.* 19.47. ወየኃጥኡ : & heſitabant, *& non inueniebant*, quid facerent illi.

ተኃጥአ : defuit. *apoc.* 9.7. & ይትኃጣእ : deficiet, *fugiet*, ab eis mors.

አኅጠአ : priuauit, deeſſe fecit. *pſal.* 77.33. ወኢያኅጥ አሙ : & non priuauit eos.

Nom. ኃጥእ : impius, iniuſtus, peccator. *plur.* ኃጥ አን : peccatores, impij, iniqui. *pſ.* 111.10. videbit ኃጥእ: peccator &c. peribit deſiderium ለኃጥአን : peccatorum. *Luc.* 7.42. & venit ብእሲት : ኃጥእት : mulier peccatrix.

ኅጢአት : delictum, peccatum. iniuſtitia, præuaricatio. *plur.* ኅጠውአ : *Matt.* 1.24. እምኅጠውኢሆሙ : à peccatis eorum. 1. P*et.* 2.24. à ኅጠውኢነ : peccatis noſtris. *apoc.* 2.9. & ኅጠይኢከ : paupertatem tuam, *indigentiam tuam.*

minores,minimi. *Mat.* 5. 19. ንኡስ : minimus vocabitur. *Matt.* 6.30. ንኡሳን : ሃይማኖት : minimę fidei.

ኀፀበ : lauit,abluit,mundauit.*pſ.* 6.7.& አኀፅብ : lauabo.*pſ.* 50.9. ተኀፅበኒ : lauabis me. L*uc.* 5.2. ይኀፅቡ : lauabant retia.

ተኀፀበ : lotus, ablutus fuit. M*at*.15.2.quia non ይትኃፀቡ : abluuntur manus eorum. *Ioan.* 5.5. በጊዜ : ይትኃፀብ : ſecundum tempus lauabatur, *deſcendebat*.

መኀፀብ : lauacrum. *Cant*.4.5.aſcendentes እምኀፀብ : de lauacro.

ኅፀነ : *inde* አመኅፀነ : commendauit. *vide* ሙኅፀነ :

ኀፈረ : veritus eſt, puduit,pudefactus fuit, erubuit, timuit. M*ar*.8.38. L*uc*.9. 26. ወለዘ : ኀፍረኒ : ወኃፍረ : ቃልየ : የኀፍሮ : ሎቱ : nam qui erubuerit me & erubuerit ſermones meos,erubeſcet, & eum &c. M*ar*. 12.6. ይኃፍርዎ : reuerebuntur filium meum.

ተኀፈረ : confuſus eſt. *pſ*.108.78. ይትኃፈሩ : confundantur ſuperbi.*pſ*. 118.6. ኢይትኃፈር : non confundar.

አኀፈረ : confudit,pudefecit. *act*.9.22.& አኀኀፈሮሙ : ለ:confudebat Iudęos.

አስተኀፈረ : confudit, confuſum,pudefactum reddidit.*pſ*.118.31. ኢታስተኀፍረኒ : ne confundas me. 1.*Cor*. 11.22. ወታስተኃፍርዎሙ : & confunditis eos. 2*Cor*.7. 14. quia ኢያስተኃፈርክሙኒ : non confundiſtis me, non ſum confuſus.

Nom. ኃፍረት : confuſio, dedecus, pudor, verecundia,

eru-

erubeſcentia. *Ps*.108.29. induantur ኀፍረት : pudore. 2.*Cor*. 4.2. abdicamus opus ኀፍረት : dedecoris occultum. *occulta dedecoris*.

መኀፈረ : amicus. *Luc*. 11. 6. quoniam venit መኀፈርየ : amicus meus. *ibid.cap*. 14.12.

ማኅፈደ : & ማሕፈደ : turris. *psal*. 60. 40. ማኅፈደ : turris fortitudinis. M*arc*. 12. 1. & ædificauit መሕፈደ : turrim.

LITERA ን N.

ነሁ : & ናሁ : en, ecce. *Marc.* 1.2. ናሁ : አነ : ecce ego &c. *Luc.* 1.38. ነየ : አመት : ecce ancilla Domini.

ናሆም : Nahum. *nom. vir Luc.* 3.25.

ንህብ : መዓር : apis. *Ps.* 117. 12. circumdederunt me ſicut ንህብ: መዓር : apes.

ኖላዊ : paſtor. *plur.* ኖሎት : *Cant.* 1.7. iuxta tabernacula ለኖሎት : paſtorum. *Ioan.* 10.11. ego ſum ኖላዊ: ኄር: paſtor bonus &c.

ኖኅ : Noe. *nom. prop. vir. luc.* 3.36.

ነሐለ : depulit, proſtrauit. *pſ.* 61.4. ጥቅም : ንሑል : *maceriæ depulſæ.*

ናሕስ : tectum. *plur.* አንሕስት : tecta. *pſ.* 101.8. ſicut paſſer ſolitarius, in ናሕስ : tecto. *Matt.* 10.27. prædicate ſuper አንሕስት : tecta.

ነሐሴ : *Nomen menſis* Auguſtus. *incip.* 25. *Iulij.*

አናሕስየ : diſtulit, indulſit *pſal.* 77.21. audiuit Dominus. ወአናሕስየ : & diſtulit. 88. 39. አናሕስይከ : ለ : diſtuliſti Chriſtum tuum. II. *Cor.* 5.19. አናሕስዮ : ኃጢአቶሙ: non reputans illis delicta ipſorum.

ነሠተ : et ነሰተ : deſtruxit, depoſuit, demiſit, euertit. *Ps.*

27.5. ንሰቶሙ : deſtrues illos. *Ioan*.2.19. ንሥትዎ : ſol-
uite templũ hoc.*act*. 19.40. cum hæc dixiſſet ነሰተ :
dimiſit eccleſiam.

ናርዶስ : nardus. *Cant*. 1. 11. ናርዶስ : nardus dedit odo-
rem ſuum.

ነሥአ : accepit,aſſumpſit,tulit.*pſ*. 23.5. ille,ይነሥእ : ac-
cipiet. *Matt*. 14.12. ነሥኡ : tulerunt , corpus eius.

አንሥአ : leuauit,eleuauit,erexit, portauit , reſuſcita-
uit, ſuſcitauit, excitauit. *pſ*. 145. 8. Dominus , ያነሥ
እሙ : erigit, eliſos. *Pſ*. 146. 6. ያነሥኦሙ : eleuat Do-
minus manſuetos. *Luc*. 2. 69. አንሥአ : ለነ : erexit nobis
cornu ſalutis. *Ioann*. 6. 44. ego,አንሥኦ: reſuſcitabo
eum.

መንሥኢ : reſuſcitator, reſuſcitans. *Ioan*. 11. 25. ego
ſum &c. ወመንሥኤሆሙ:ለምውታን: & reſuſcitator mor
tuorum.

ተንሥአ : reſurrexit,excitatus fuit,exiliuit,migrauit.
pſ.1. 5 ideo non, ይትነሥኡ : reſurgent. *Matt*. 19.1. ተን
ሥአ : migrauit, à Galilea. *Ioan*. 11. 29. cito ተንሥአት :
ſurrexit Maria. *act*. 3.8. ተንሥእ : ſurge, & ambula.

ትንሣኤ : et ትሣኤ : ትንሥኤት : et ትሥኤት ; reſurrectio.
pſ. 6.5. *in titulo pſ*. ዘትሣኤ : reſurrectionis. *pſ*. 138.
2. tu cognouiſti &c. ወትሥኤትየ : & reſurrectionem
meam. *Ioan*. 11. 24. ſcio ከመ : ይትነሣእ : እም : ትንሣኤ :
quod reſurget in reſurrectione &c. 1. *Pet*. 1. 3. በትን
ሣኤቱ : per reſurrectionem Domini noſtri Ieſu
Chriſti.

ንስሐ:

ነስሐ ፡ pœnituit,pœnitentiam egit.pſ.109.4. & non ይነ ስሕ ፡ pænitebit. *Marc.* 1.15. ነስሑ ፡ pęnitemini.*Mar.* 1.4.vt, ይነስሑ ፡ pęnitentiam agerent.

Nom. ንስሐ ፡ pęnitentia. *Luc.* 3.3.prædicans, bapt. ለንስሐ : pęnitentiæ. *ibid. verſ.* 8. facite ergo fructus ዘይደልወክሙ ፡ ለንስሐ ፡ dignos pænitentię.

ተነስሐ ፡ pęnitens factus eſt.*Luc.* 15.7.ſuper vno pec catore ዘይትኔስሕ ፡ qui pænitens factus eſt, *pœnitentiã agente.*

ንስር ፡ aquila: *plur.* አንስርት ፡ aquilæ.*pſalm.* 102. 5. qui renouat vt ንስር ፡ aquila &c. *Matt.*24. 28. illic congregabuntur አንስርት ፡ aquilę.

አንሶሰወ ፡ ambulauit, inceſsit, circuiuit, pertranſiuit. *Marc.*5.41.ſurrexit puella &, አንሶሰወት ፡ ambulabat. *Luc.*8.16. vt videant lumen,እለ ፡ የንሶስዉ ፡ qui intrãt, *intrantes.*

እንስሳ ፡ animal, pecus,iumentum,*plur.de m pſ.* 134. 8. ab homine vſque ad እንስሳ ፡ pecus.*pſ.*148.10. beſtię,& vniuerſa እንስሳ ፡ pecora.

ነስከ ፡ *indè*, ተነስከ ፡ momordit,dentibus laniauit.*Gal.*5. 15. qui ſi inuicem commeditis &, ትትናሰኩ ፡ mordetis.

ሰገ ፡ clauſum,obſerratum fuit.

Nom. ንሱገ ፡ clauſus, clauſum.*act.* 5.23.inuenimus carcerem, ንሱገ : clauſum.

መናስግ ፡ & መናስግት ፡ vectes,ferę.*pſ.*106.16.& confregit. መናስግት ፡ ዘኀጺን ፡ vectes ferreos. *pſ.* 148.2.quo-

niam confortauit መናስግት : ſeras portarum tuarum.

ነቀሀ : vigilauit. *Cant.* 5.2. cor meum, ትብህት : vigilat. *Matt.* 25. 7. tunc ነቅሁ : vigilabant iſtæ virgines.

አንቀሀ : ſuſcitauit, excitauit, euigilare fecit. *Mar.* 4. 38. & አንቅህዎ : excitant eum. *Luc.* 9. 32. & ነቂሆሙ : euigilantes. *Ioan.* 11. 11. አነቅሆ : excitabo eum.

ኒቆላዎን : Nicolaus. *nom. prop. vir.*

እንቁቋሖ : ouum. *Luc.* 11. 12. & ſi እንቁቋሖ : ouum petierit.

ኒቃኖር : Nicanor. *nom. prop. vir.*

ነቀወ : tinniuit, ſonuit, reſonuit, *Ioã.* 13. 38. non ይነቁ : cantabit, *reſonabit,* *Gallus.* 1. *Cor.* 13. 1. velut corda inſtrumenti *tympanum,* ዘይነቁ : reſonans.

ነቀዐ : fons, *plur.* አንቅዕት : fontes. *Pſalm.* 35. 10. quoniam apud te eſt ነቅዐ : ሕይወት : fons vitę. *pſ.* 103. 10. qui emittit አንቅዕት : fontes &c.

መንቅዕት : femur. *Cant.* 3. 8. vniuſcuiuſque enſis ſuper መንቅዕቱ : femur ſuum. & *cap.* 7. 1. iuncturæ መና ቅዕትኪ : femorum tuorum.

አንቃዕደወ : eleuauit. *vidè* ቀዐደ :

ኒቆዲሞስ : Nicodemus. *nom. prop. vir.*

እንቋዕ : euge. *pſ.* 69. 4. qui dicunt mihi እንቋዕ : እንቋዕ : euge, euge.

ነቀዘ : roſit, corroſit, ſcalpſit. *Matt.* 6. 19. vbi erugo ኢይ ነቅዝ : non demolitur.

Nom. ነቅዝ : tinea, vermis.

አንቀጽ፡ oſtium,porta.*plur.*አናቅጽ፡ portæ,oſtia. *pſ.* 117. 19. aperite mihi አናቅጸ፡ portas iuſtitię. *verſ.*20. ዝአንቀጽ፡ እንተ፡ hęc porta Domini. *Ioan.* 10.1.qui non intrat እንተ፡ አንቀጽ፡ per oſtium.

ነበልባል፡ flamma.*pſ.* 82.15.ſicut ነበልባል፡ flamma cōburēs montes.*pſ.*105.18.& combuſsit ነበልባል፡ flāma peccatores.

ኢንበለ፡ ſinè, abſquè,aliter,exceptò. C*ant.* 4.3. ኢንበለ፡ abſque aromatibus tuis.

ዘእንበለ፡ *idem. pſ.* 5. 8. ዘእንበለ፡ ſine iniquitate cucurri. M*att.*12.5.ዘእንበለ፡ ለካህናት፡ niſi ſacerdotibus ſolis.

ኒቆጶል፡ Nicopolis, *nom.prop.Tit.*3.12.

ነበረ፡ habitauit,inhabitauit,manſit,permanſit,poſitus, commoratus fuit, remanſit,ſedit.*pſ.*2 4.ዘይነብር፡ qui habitat.*pſ.*106.36.ከመ፡ ይንበሩ፡ ad habitandum.*pſal.* 109. 1.ንበር፡ ſede à dextris meis.M*at.*23. 6. ወነቢረ. ፍጽም፡ et ſedere vltimò in conſiliis. *Ioan.* 2. 6.. ንቡራት፡ ሀየ፡ poſitę illic. I*oan.* 20.7. & inuenit linteamina ንቡረ፡ poſita.

አንበረ፡ collocauit, poſuit,habitare fecit.*pſ.*106.36. ወአንበረ፡ ሀየ፡ & collocauit illic etc. *pſ.* 112 9 ዘያነብራለ፡ qui habitare facit ,ſteril. M*att.* 5. 15.vt ያንብርዋ፡ ponant eam, ſub. *act.* 8.18. በአንብሮ፡ እደዊሆሙ፡ per impoſitionem manuum. *in ponendo, manus eorum.*

Nom. ንብረት፡ cura,negotium,quidquid ad ſuſtentationem ſpectat. *Marc.* 12. 44.ኵሉ፡ ንብረታ፡ totum

victum ſuum. *act.* 26. 4. ንብረትየሰ : & quidem vitã meam. *act.* 24. 3. & optima ſit *conſtituta* ንብረቶሙ : ለአሕዛብ : res populi .II. *Tim.* 2 4. cogitat ንብረት : ዓለም: negocia ſecularia.

መንበር : ſedes, cathedra, locus, tronus, altare. *plur.* መናብርት : ſedes, cathedræ &c. *pſ.* 9. 5. ſediſti ſuper መንበርከ : tronum tuum. *Mar.* 11. 15. ወመናብርቲሆሙ : & cathedras vendentium &c.

አንበሳ : leo. *plur.* አናብስት : leones. *pſ.* 7. 3. ne rapiant ከመ : አንበሳ : vt leo animam meam. *pſ.* 57. 7. confringet Dominus molas ለአናብስት : leonum.

ነበበ : loquutus, meditatus, fuit. *pſ.* 14. 2. & ይነብብ : loquitur veritatem in corde ſuo. *pſ.* 2. 1. ነበቡ : meditati ſunt inania. *Marc.* 13. 13. non enim eſtis vos ዘትነቡ: qui loquimini *loquentes.*

አንበበ : legit, meditatus fuit. *pſ.* 1. 2. in lege eius ያንብብ : meditabitur. *Ioan.* 19. 20. አንበብዋ : legerunt illam ſcripturam. *act.* 8. 30. intelligis ዘታነብብ : quæ legis.

አንበበ : ምንባብ : lectio. *in miſ.* 162. 1. poſt አንበበ : lectionem Apoſt. *l ect a epiſtola.*

ተነበበ : dictum, dicibile, effabile fuit. *pſ.* 50. 7. ዘኢይትነበበ : incertum, *internum, quod eloqui non poteſt, ineffabile.*

N*om.* ነቢብ : ſermo. *pſalm.* 50. 6. in ነቢብከ : ſermonibus tuis.

ንባብ : eloquium, ſermo. *Cant.* 4. 3. ወንባብኪ : አዳም:

&

& eloquium tum dulce.

·ንብቲሬ : peluis, concha· *Ioan.* 13. 5. & miſit aquam in ንብቲሬ: peluim.

እንብዐ : lacrymæ· L*uc.* 7. 38, & fleuit, & rigauit pedes eius. ብእንብዕየ : lacrymis ſuis.

እንበዘ : defecit. *pſ.* 67. 4. ወእንበዘት : et defecit anima mea.

ነቢይ : propheta. *plur.* ነቢያት : prophetæ *Matt.* 13. 17. multi ነቢያት : prophetæ, & iuſti etc. *luc.* 7. 39. ſi ነቢይ: propheta eſſet hic.

ነቢት : & ነቢዪት : prophetiſſa. *Luc.* 2. 36. et erat ሐና : ነቢዪት : Anna prophetiſſa.

ተነበየ : prophetauit. M*att.* 7. 22. ተነበይነ : propheta-uimus. M*at.* 28. 68. *Marc.* 14. 65. ተነበይ : ለነ : prophetiza nobis Chriſte. *Luc.* 1. 67. ወተነበየ : & prophetauit & dixit. *act.* 2. 17. ይትኔበዩ : prophetabunt filij veſtri.

Nom. ተነብዮ : ትንቢት : ተነብዮት : prophetia. M*att.* 13. 14. vt adimpletur in eis ትንቢት : prophetia. Iſaiç *apoc.* 1. 3. & audit verba ተነብዮቶ : ለዝንቱ : prophetiæ huius libri.

እንበጠ : locuſta· *plur.* እንበጣ : locuſtę. *pſ.* 104. 34. & dixit et venit እንበጠ : locuſta. M*ar.* 1. 6. & cibus eius እንበጣ : locuſtæ.

ናታን : Nathan *nom. prop. vir.*

ናትናኤል : Nathanael *nom. prop. vir*

ኖቲያት : & ናትያት : nautæ. *act.* 27. 27. ſuſpicabantur

ቆና

ለኖቲዎት : Nautę. *apoc.*18.17. ወኖትያት : & nautę.

ነተገ : ceſſauit,ommiſit. Luc. 7.45.non የንተገት : ceſſauit. *fem. act.*20 31. ኢነተገ : እንብዕየ : *vide* ኀደገ :

Nom. ንትገ : ommiſſio, ceſſatio, inopia. 2. Cor.8. 14.abundantia eorum ውስተ : ንተጋ : in inopia aliorum ſit.

ኒነዌ : Niniue. *nom.prop.ciuit.*

ነእሰ : minor,iunior,puſillus fuit, paruus. Matt. 11. ዘይን እስ : qui minor eſt. *Marc.*4. 31. ወትንእስ : minus eſt omnibus ſeminibus.*Luc.* 9.48.qui ይንእስ : ውእቱ : ይዐቢ : minor eſt *hic* maior eſt.

Nom. ንኡስ : minor,iuuenis,paruus, puſillus, minimus. *plur.* ንኡሳን : puſilli, parui,iuniores,minimi. *pſ.* 113. 13. ለንኡሳኒሆሙ : puſillis, cum maioribus *pſ.*151.1. ንኡስ : አነ : paruus eram in fratribus meis. *Mat.*18.6. de iſtis ንኡሳን : puſillis.

ንስቲት : ንእስት : parua.*fem.* puſillum.*act.*27. 28.indè ſeparati ንስቲተ : puſillum. *ibid.verſ.* 30.miſerunt in mare ለንእስት : ሐመር : paruam nauem *ſcapham.*

ንእስ : iuuentus. *pſ.* 24.7. delicta ዘብንእስየ : iuuentutis meæ. *Matt.*19.20.*Marc.*10.20 hæc omnia cuſtodiui እምንእስየ : à iuuentute mea. *act.* 26.4. & quidẽ vitam meam በብንእስየ : in iuuentute mea.

ናእሰ : Nahaſſon. *nom. prop. vir.* Luc.3.32.

ነአዊ : *indè*,ነአዊት : venator,venatores.*pſ.* 90.3.*&* 127. de laqueo ናአዊት : venantium.

ነአደ : laudauit. Luc.16. 8. ወነአደ : & laudauit Dominus

nus villicum. 1.*Cor.* 11 22. in hoc ኢእዌንክ ፡ ዌክሙ ፡ non laudo vos.

ነኪር ፡ alienus, extraneus. *plur.* ነኪራን ፡ alieni, extranij. *pſ.* 17. 46. filii ነኪር ፡ alieni. *pſ.* 53. 4. quoniam ነኪራን ፡ alieni &c.

ተንከረ ፡ alienatus, abalienatus fuit. *pſ.* 57. 4. ተነከሩ ፡ alienati ſunt peccatores.

አንከረ ፡ miratus, admiratus fuit, obſtupuit. *luc.* 1. 21. ወአንከሩ ፡ & mirabantur quod tardaret. *luc.* 2. 47. ወዩ ነከርዎ ፡ ኵሎሙ ፡ ſtupebant autem omnes. ኢታንከሩ ፡ mirabile. *pſalm.* 117 23. ወነከር ፡ et mirabile eſt oculis noſtris.

መንከረ ፡ prodigium, miraculum, mirabilia, mirabiliter. *pſ.* 45. 9. quæ fecit መንከረ ፡ prodigia ſuper terrã. *pſ.* 75. 5. tu illuminas መንከረ ፡ mirabiliter. *pſ.* 118. 129. መንከር ፡ ስምዕክ ፡ mirabilia teſtimonia tua.

ነከየ ፡ nocuit, corrupit, perdidit. Mar. 16. 17. nihil quod, ዌነክዮሙ ፡ nocebit eis. *luc.* 4. 34. ወኢነክዮ ፡ et nõ nocuit illi. Luc. 10. 19. et nihil ዘዌነክየክሙ ፡ nocebit vobis.

ተነከየ ፡ corruptum, conſumptum, perditum fuit. 1. *Cor.* 13. 52. reſurgent mortui. እንዘ ፡ ኢዌትነከዩ ፡ incorrupti.

ነወ ፡ et ነዋ ፡ en, ecce. Mat. 24. 23. ነቀ ፡ ፡ ዝየ ፡ ሃሎ ፡ ecce hic eſt Chriſtus, ወነዋ ፡ ህየክ ፡ & ecce illic.

ነዊኅ ፡ longum, diuturnum fuit.

ነዋኅ ፡ longitudo, diuturnitas. *pſ.* 20. 5. tribuiſti ei

ለነዋኅ፡ longitudinem dierum. *Epheſ.* 5. 18. quæ ſit latitudo ወኑኁ፡ et longitudo eius.

Nom. ነዊኅ፡ longus, diuturnus. *in miſs.* 166.4. et ነዊኅ፡ dies longus etc.

ነወመ፡ et ኖመ፡ dormiuit,obdormiuit,ſomniauit,requi euit. *pſ.* 3.6. ወኖምኩ፡ et dormiui. *pſ.* 4.9. ወእነውም፡ et dormiam. E*pheſ.* 4.14. ſurge ዘይነውም፡ qui dormis. M*at.* 25.5. ወኖሙ፡ ኵሎሙ፡ et dormierunt omnes. *ſerm.* *Ioan.* 11.12. Lazarus amicus noſter ኖመ፡ dormit.

Nom. ነዋም፡ et ምንዋም፡ ſomnus, dormitio. *pſ.* 72. 20. veluti expergiſſens እምንዋም፡ à ſomno. L*uc.* 9.32. grauati በምንዋም፡ ſomno oculi eorum.

ነወረ፡ macula. *Cant.* 4.9.

ነውኀ፡ longum, extenſum fuit.

አነውኀ፡ prolongauit, extendit. L*uc.* 20.47: qui ያነ ውኁ፡ prolongant orat.

Nom. ነዋኅ፡ *idem quod,* ነዊኅ፡ longus, extenſus, excelſus M*ar.* 9.2. ደብረ፡ ነዋኅ፡ ſup. montem excelſum.

ነዊኀ፡ longè. M*ar.* 7.6. ነዊኀ፡ ይርሕቅ፡ longè receſſerunt à me.

ንዋይ፡ vas, ſuppellex, ſubſtantia. *plur.* ንዋይያን፡ et ንዋያት፡ vaſa, vtenſilia, facnltates, arma. L*uc.* 19.8. መንፈቀ፡ ንዋ ይየ፡ dimidium bonorum meorum. *act.* 27.18. ንዋያተ፡ ሐመር፡ ወንዋይ፡ ሐቅል፡ armamenta nauis, et arma. Ioã. 18 3. ወበንዋየ፡ ሐቅል፡ et armis.

ነዒ፡ age, veni. *plur.* ነዑ፡ agite, venite. *pſ.* 94.1. ንዑ፡ venite exultemus. M*at.* 8.9. et alij ነዒ፡ veni, et venit *Ia*

cobi

cobi 5.1. ንዑ : ይእዜኒ : agite nunc diuites.

ንዕማን : Naaman. *nom.prop.vir.* Luc. 4.27.

እንዚራ : organum. *plur.* እንዚራት : organa. *pſ.* 150.4. in in chordis ወበእንዚራ : & organo.

ናዝሬት : Naſaret. *nom.ciuit.*

ናዝራዊ : Nazarenus. *Mar.* 10. 47. quia Ieſus ናዝራዊ : Nazarenus eſt.

ነዝነ : & ነዝኀ : aſperſit, ſperſit, conſperſit, effudit. *pſ.* 50.9. ትነዝኀኒ : aſperges me.

ነዘዘ : conſolatus fuit, Sacramentum pœnitentiæ adminiſtrauit. *in miſ. fol.* 162.1. ናዝዘነ : conſolare nos.

Nom. ናዝዝ : conſolatio. *plur.* ናዝዛት : conſolationes *pſ.* 93.19. ናዝዛትከ : conſolationes tuę lętificauerunt animam meam,

ነደደ : accendit, incendit, arſit, exarſit, accenſus fuit. *pſ.* *pſ.* 78. 5. ይነድድ : accendetur. Luc. 24.31. nonne ይነደድነ : ardens erat, *ardebat. pſalm.* 7.14. እለ : ይነዱ : ardentes. *pſ.* 78.5. ወይነድድ : accendetur velut ignis. *pſ.* 105. ወነደደ : እሳት : & exarſit ignis &c.

አንደደ : ſuccendit, ardere fecit. *pſ.* 77. 38. non ያነድድ : accendit. *act.* 28. ወአንደዱ : ዐቢየ : እሳት accenderunt magnum ignem.

Nom. ነድ : flamma. *Act.* 7.30. በነደ : እሳት : in flamma ignis. *apoc.* 1. 18. tamquam ነደ : እሳት : flamma ignis.

ነደቀ : ædificauit, extruxit. Mat. 23.29. qui, ትነድቁ : ędificatis, &c. *pſ.* 117.22. ነደቅት : ædificantes. *Mar.* 12.

Nom. ንድቅ : ędificium,ſtructura. *Marc.*13.1. quales ንድቃ: ſtructuræ. & *ver.*2. vides has omnes : ንድቃ: ዐቢየ : ſtructuras magnas.

ነደየ : eguit,vacuus,inanis, pauper,miſer fuit. *pſ.*33.11. diuites ነድዩ : eguerunt.

Nom. ነዳይ : egenus,pauper, inops, mendicus. *plur.* ነዳያን : inopes,egeni,pauperes,mendici. *pſ.* 33. 6. ዝን ቱ : ነዳይ : iſte pauper clamat *pſ.* 11.6. propter miſeriá ለነዳያን : inopum. *luc.* 16.20. & quidam ነዳይ : mẽdicus 1. *Cor.* 11.22. & confunditis ለነዳያን : inopes *eos qui non habent.*

ንዴት : inopia,paupertas,egeſtas. 2. *Cor.* 8.2. & altiſſima ንዴቶሙ : paupertas eorum. *ibid.verſ.* 9. vt vos diuites eſſetis በንዴት : ዚአሁ : inopia illius.

አንደየ : inopem, egenum effecit, ad inopiam redegit. 2. *Cor.* 8. 9. propter vos አንደየ : ርእሶ : inopem fecit ſeipſum.

ንደፈ : *hinc.* ተንደፈ : languit,debilis,mæſtus fuit. *Cant.* 2.6. ተንደፍኩ ; langueo,præ amore.

ነግሀ : *idem quod* ጸብሐ : manicauit,mane fuit. M*at.*20.1. በነግህ : in mane,primo mane.

ነግሠ : regnauit. *pſ.*h. 10.16. ይነግሥ : regnabit Dominus. L*uc.*1.33. ወይነግሥ : & regnabit in Domo Iacob. *apo.* 20.4. ወነግሡ : & regnauerunt cum Chriſto.

አንገሠ : regnare fecit,regem conſtituit. I*oan.* 19.12. ኵሉ:ዘያነግሥ : ርእሶ: omnis qui ſe regem facit.

Nom. ንጉሥ : Rex. *plur.* ነገሥት : *Ioan.* 19.3. በሐ : ንጉ-

ሠሙ

ሣሙ፡ ለአይሁድ፡ aue rex iudęorum.*apoc.*19.16. ንጉሠ፡ ነገሥት፡ Rex regum.

ንግሥት፡ regina. *plur.* ንግሥታት፡ reginæ. *pſ.*44.10. aſtitit ንግሥት፡ regina &c. *Cant.*6.7. ſexaginta ſunt ንግሥታት፡ reginę.

መንግሥት፡ regnum, imperium. *plur.* መንግሥታት፡ regna. *Luc.* 1. 33. & non erit finis መንግሥቱ፡ regni eius. *&* *cap.*4. 5. & oſtendit illi መንግሥታት፡ regna omnia. *Ioan.*18. 36. መንግሥትየሰ፡ regnum meum non eſt &c.

መንገለ፡ apud, ad, circa, propè. *Matt* 4.13. Capharnaquę eſt መንገለ፡ ባሕር፡ circa mare, *maritana. act.* 18. 6. ex hoc vadam መንገለ፡ አሕዛብ፡ ad gẽtes. *Marc.* 16. 5. ſedentem መንገለ፡ የማን፡ in dextris.

አመንገለ፡ ſecundum. *Rom.* 11.28. አመንገለ፡ ወንጌልሰ፡ ſecũdũ euãg. &c. ወአመንገለሰ፡ ኅሩይ፡ ſecũdũ aut. elect.

አንገሌገለ፡ *vide* ገሌገለ፡ fremuit.

ኖጌ፡ Nagge. *nom. prop. vir. luc.* 3.23.

ኔጌር፡ Niger. *nom. prop. vir. act.* 13.1.

ነገረ፡ nuntiauit, enuntiauit, pronuntiauit, dixit, loquutus fuit, prædicauit, prædixit, renuntiauit. *pſal.* 2.6. vt እንግር፡ prędicẽ, *pſ.*18. in labiis meis ነገርኩ፡ pronũciaui. *Ps.* 144. 5. ይነግሩ፡ pronuntiabunt. narrabunt, &c. 11. *Cor.*13.2. አቅደምኩ፡ ነገረ፡ ወአቅደምኩ፡ በሂለ፡ prędixi, & prędico. *Gal.*5.21. & 1. *Teſ.* 4.6. ነገርኩክሙ፡ prædixi vobis.

ተናገረ፡ locutus eſt, dixit, promiſit. *Marc.* 14. 11.

: *Luc.*22.5. *Ioan.*14.30. ኢይትናገር ፡ non loquar, multa vobiſcum.

ዘኢይትነገር ፡ ineffabilis.

Nom. ነገር ፡ ſermo, verbum, propoſitio. *pſ.* 18. 5. in omnem terram exiuit ነገሮሙ ፡ ſonus eorum. *Matt.* 5. 37 .ſit tantum̄ ነገርክሙ ፡ ſermo veſter.

አንጕርጕረ ፡ *vide* ገረገረ ፡ murmurauit.

ነገደ ፡ peregrinatus fuit, circuiuit, peragrauit, oberrauit terram. *Mat.* 21.33. *Marc.* 12.1. ወነገደ ፡ peregrè profectus eſt. M*at.* 25. 14. ſicut homo ዘይናግድ ፡ peregrè proficiſcens. *Luc.* 8.29. ወነገዱ ፡ ባሐረ ፡ & nauigauerunt mare Geraſen. *in Miſſ. fol.* 164. 3. qui, ተአንገዱ ፡ peregrinantur.

Nom. ነግድ ፡ peregrinus, hoſpes. *plur.* አንግደ ፡ peregrini. *pſ.* 38.13. ወነግድ ፡ & peregrinus M*at.* 27. 7. in ſepulturam አንግደ ፡ peregrinorum.

ነጐድጓድ ፡ toni tru *vide*, ጐድጓድ ፡

መንገድ ፡ iter, via. M*att.* 20. 31. ſedentes ጥቃ ፡ መንገድ ፡ ſecus viam.

ነገገ: vagatus eſt, diuagatus, oberrauit. *Cant.* 1.7. ne ſim እንዘ ፡ አንጊግ ፡ vaga, *ne vagari incipiam.*

ነገፈ ፡ excuſsit, exterſit, deiecit. *Luc.* 4.19. ወአንግፎሙ ፡ ለ፡ dimittere confractos. L*uc.* 9. 5. ንግፉ ፡ ጸበለ ፡ excutite puluerem. & *cap.* 10. 11. ንነግፍ ፡ ለክሙ ፡ extergimus in vos

ተነገፈ ፡ excuſſus eſt, deiectus. *Ps.* 1. 3. ኢይትነገፉ ፡ non excutientur. *Ps.* 108. 29. ተነገፍኩ ፡ excuſſus ſum.

ነጠፈ ፡

ነጠረ : excuſsit,poliuit,expurgauit. Mat. 23 24. culicē ትነጥሩ : excutitis.

Nom. ንጡር : probatum,purum. *apoc.* 3. 18.

ነጽሐ : *primo ſignificat*. deiecit,proſtrauit, alliſit,colliſit. *pſ*. 105. 27. vt, ይንጽሖሙ : proſterneret eos, & ይንጽሕ : deiiceret,ſemen &c. *Pſ*. 136. 6. ይንጽሖሙ : allidet eos.

ነጽሐ : *deinde ſignificat*, purus,mundus,pudicus,continens, innocens,impollutus fuit. *pſal*. 18. 14. & እነጽሕ : emundabor. *pſ*. 50. 9. ወእነጽሕ : & mundabor.

አንጽሐ : & አስተናጽሐ : purgauit,mundauit, emundauit. *Matt*. 8. 2. potes አንጽሖትየ : mundare me,volo, እንጽሕ : mundare. *Ioan*. 15. 3. ያስተናጽሖ : purgabit eum. *Tit* 2. *ver*. 5. 8. ያንጽሑ : ርእሶሙ : mundantes ſe metipſos. ❡ *prouerbialis loquutio qua ſobrium,prudentem, pudicum deſcribunt*.

Nom. ንጹሕ : purus,mundus,candidus,pudicus,innocens,impollutus, immaculatus. *pſ*. 14. 2. qui ingreditur በንጹሕ : ſine macula. *pſ*. 118. 1. beati እለ : ንጹሓን : immaculati. *Mar*. 16. 5. coopertum ንጹሕ : አልባስ : ſtola candida. *in Miſ*. 166. 4. ſancta,& ንጹሕት : immulata, Maria virgo.

ንጽሕ : Caſtitas. *act*. 24. 25 de iuſtitia ወለንጽሕ : & caſtitate.

መንጽሒ : ኃጢአት : purgatorium.

ነጸረ : & ነፀረ aſpexit, reſpexit. *psal*. 10. 5. oculi &c. ይኔጽሩ : reſpiciunt. II. *Pet*. 1. 18. እለ : ትኔጽሩ : attendentes, *qui attenditis aſpicitis*.

እንጻር : & መንጸረ : contra,ex aduerſo.*pſ*.22.5.በእንጸ ሪሆሙ: aduerſus eos. M*ar*. 15. 39.qui ſtabat መንጸረ : ex aduerſo.

ነጸፈ : ſtrauit, ſubſtrauit. M*att*. 21. 8.plurima autem turba ነጸፉ : ſtrauerunt veſtimenta ſua&c.*ibid*. ወይነ ፅፉ : & ſternebant in via.

Nom. ንፁፍ : ſtratum. M*ar*. 14.15. demonſtrabit cænaculum grande ወንፁፍ : ወርሑይ : & ſtatum & po-ſitum.

ንጸፍጸፌ: guttæ,ſtillæ.L*uc*.22.44.ከመ : ነጸፍጸፍ : ደም : ſi-cut guttæ ſanguinis.

ነፈርሀፀ : diliciç.*vide* እንፈርሀጸ : exultauit.

ነፋስ : anima, ſpiritus, ventus.*plur*. ነፋሳት : animç,ſpiritus,venti: *pſ*. 1.4.quem proiicit ነፋስ: ventus *pſ*.105. 15.miſit ſaturitatem ለነፍሶሙ : animabus eorum.*pſ*. 134. 7. qui producit ለነፋሳት : ventos de theſauris ſuis.

አስተነፈሰ : ſpirat,inſpirat, aſpirat. *Cant*. 2.17.donec, ያስተነፍስ : aſpiret dies.

N*om*. እስትንፋስ : ſpiritus, reſpiratio, inſpiratio *pſ*.17. 16. ወእምእስትንፋስ : መዐትከ : ab inſpiratione iræ tuę, à ſpiritu iræ tuę.*in miſ*.163.3.vſque ad extremum እስ ትንፋስ : ſpiritum.

መንፈስ : ſpiritus. *plur*.መናፍስት : ſpiritus. መንፈስ ቅዱስ: ſpiritus ſanctus *Mat*.10.1.ſuper መናፍስት : ርኩሳን : ſpi-ritus immundos.1.*Cor*.12.1.ወበእንተዝ : ዘመንፈስ : ቅዱስ: de ſpiritualibus autem.G*al*.6.1.vos አለ : መንፈስ: ቅዱስ:

qui

qui ſpirituales eſtis. *ibid. verſ.*8. qui ſeminat ወዘ፡ መንፈሱ፡ ለመንፈሱ፡ in ſpiritu, ſpiritum metet *&c.*

መንፈሳዊ፡ *in miſ.*160. 2. & oſtẽdas ſuper ዝንተ፡ ታቦተ፡ መንፈሳዊ፡ hanc arcam ſpiritualem, *ſuper hoc altare* 1. *Pet.* 2. 5. offerre መሥዋዕተ፡ መንፈሳዌ፡ hoſtias ſpirituales.

ናፈቀ፡ hæſitauit, dubitauit, ambiguus, incertus fuit, diuiſus fuit. *Matt.* 21. 21. ወኢተናፍቁ፡ et non hęſitaueritis. *Luc.* 24. 4. ወእንዘ፡ ይናፍቃ፡ dum mente conſternatę eſſent. *Iacob.* 1. 6. quia ዘይናፍቅ፡ qui hæſitat.

ተናፈቀ፡ diuiſus fuit. *Luc.* 11. 19. omne regnum እንተ፡ ተተናፈቀ፡ quod diuiſum, eſt. &c.

Nom. ነፋቂ፡ hęſitans, dubitans, infidelis, ſciſmaticus. *plur.* ነፋቃን፡ hæſitantes, dubitantes, infideles, ſciſmatici. 2. *Cor.* 4. 4. ወለንፋቃን፡ infidelibus, *iis qui periunt.*

ናፋቂ፡ incredulus. *Ioan.* 20. 27. ወኢትኩን፡ ናፋቂ፡ & ne ſis incredulus *Act.* 26. 19. ኢኮንኩ፡ ናፋቂ፡ non fui incredulus. *Rō.* 12. 9. ſine, ኑፋቄ፡ ſimulatione, *hęſitatione, infidelitate. &c.*

ንፍቅ፡ medium. *in miſ.* ንፍቅ፡ ካህን፡ coadiutor ſacerdotis, ንፍቅ፡ ዲያቆን፡ ſubdiaconus.

ኑፍቀት፡ ſciſma, ſecta. *act.* 28. 22. በዛቲ፡ ንፍቀት፡ de ſecta hac, &c.

መንፈቀ፡ medium, dimidium. *Luc.* 11. 5. መንፈቀ፡ ሌሊት፡ media nocte. *act.* 2. 13. መንፈቆሙ፡ alij, *pars, medietas eorum.*

መንፋቃን፡ ſciſmatici, rebelles, contumaces, hæretici.

ነፈኀ : & ነፈሐ : flauit,ſufflauit,inſufflauit buccinauit,ſpirauit. *pſ*.80.4. ንፍኁ : ቀርነ : buccinatę. *pſ*.147.8. ይነፍሕ: flabit ſpiritus. *Ioann*.3.15.ſpiritus vbi vult ይነፍኅ : ſpirat. & *cap*.20. 22. hoc cum dixiſſet ነፍኀ : ላዕሌሆሙ: infutflauit ſuper eos.

Nom. ንፍሐት : flatus. *act*. 27. 40. በንፍሐት : ነፋስ : ſecundum aure flatum.

ነጠብጣብ : ſtillæ, guttæ,ſtillicidia. *pſ*. 64.11. ወበነጠብጣቢከ : & in ſtillicidiis tuis germinans lætabitur. *pſ*. 71.6. ወከመ : ነጠብጣብ : & ſicut ſtillicidia.

አንጠብጠበ : ſtillauit , deſtillauit. *pſ*. 7.1. 6. ዘያንጠበጥበ : quæ ſtillant ſuper terram.

አንጠለዐ : expandit *vide* ጠለዐ :

LIT-

LITERA አ A

ኡ : *ſecundæ claſsis*, Heus, *particula vocandi.*

ኢ : *tertiæ claſsis*, non, nequaquam, minimè, haud, haudquaquam. *particula negandi.*

ኦ : O, euge, *ſeptimæ claſsis, particula vocantis & laudantis.* Mat. 25.21. Luc. 19.17. አገብር : ኄር : euge ſerue bone.

ኤሀ : Eia, agedum. *particula hortandi.*

ኤሆ : *idem quod* ኤወ : *particula reſpondendi affirmatè.* etiam, ita, maximè, quidni? M*at.* 21.30. reſpondit & dixit ኤሆ : etiam Domine mi. *Item particula diſiunctiua. Iacob* 3.3. ኤሆ : etiam &c.

አላ : & ኣላ : *particula aduerſatiua*, at, aſt, ſed, verum. L*uc.* 5.32. non veni vocare iuſtos ኣላ : ſed peccatores. Io*ã.* 19. 34. አላ : ſed vnus militum.

እለ : *pronomen relatiuum qui, quę, quod. pſ.* 118. 1. beati እለ : qui ſcrutantur &c. L*uc.* 23.40. & mulieres እለ : quæ ſecutæ eum fuerant. *Ioan.* 10.27. cognoſcunt me እሊኣየ : meę, *quę meę ſunt.*

እሉ : & እሉንቱ : illi, iſti. *fem.* እላንቱ : illæ iſtæ. L*uc.* 3.8. እምእሉንቱ : de iſtis lapidibus. *act.* 2. 7. nonne

homines Galilæi እሉ ፡ ኵሎሙ ፡ iſti omnes. & cap. 9. 37. factum eſt autem በእላንቱ ፡ መዋዕል ፡ in illis die bus.

ኤሊ ፡ Eli *nom.prop. vir.*Luc.3. 23.

ሕልሕል ፡ *quere in* ለዐለ ፡

አሌ ፡ væ. *Matt.*18.17. አሌሎ ፡ ለዓለም ፡ væ mundo. አሌለኪ ፡ væ tibi.

ኤለማስ ፡ Elimas. *Nom.prop.vir.act.* 13.8.

ኤልሞዳም ፡ Elmadan.*nom.prop. vir.Luc.* 3.28.

ኤሊሳቤጥ ፡ Elizabeth. N*om.prop.mul.Luc.*1.5.

እሌስክንድሮስ ፡ Alexander.*nom.prop.vir. act.*19.33.

እለስክንድርያ ፡ Alexandria.*nom.prop.ciuit.*

ኤልሳዕ ፡ Eliſeus. *nom.prop.prophetæ.luc.* 4.27.

አልቦ ፡ non, minimè, nemo, nihil, ſinè, abſque, nequaquam.L*uc.*1.6. አልቦ ፡ nequaquam *ſed* Ioannes vocabitur.*Ioan.* 8.7. ዘአልቦ ፡ ኃጢአት ፡ qui ſine peccato eſt. *apoc.*3.7. ወአልቦ ፡ & nemo claudit.

እሉቱ ፡ *vide* ዐለወ ፡ ſubuertit.

አለቲኖን ፡ ἀληθὴς : verax, verus.*in miſs.* 159.4. Deus noſter Ieſu Chriſte አለቲኖን ፡ ἀληθὴς.

እልኩ ፡ & እልኩቱ ፡ reliqui, reliquæ, cęteri, alij, aliæ &c. M*at.*25.11. nouiſſimè verò veniunt እልኩቱ ፡ reliquę virgines. M*ar.*12.9. veniet, & perdet ለእለ ኩቱ ፡ iſtos colonos.

ኤልዓዛር ፡ Eliazar, Eliezar, Lazarus. *nom. prop. vir.* M*att.*1.15. L*uc.*.3.27. *Ioan.*11.1.

ኤልዛቤል ፡ Ieſabel. *nom.prop.mul. apoc.*2.20.

ኤል

ኤልያስ ፡ Elias. *nom.prop.prophetę.Luc.*4.26.

ኤሊያቄም ፡ Eliacim. *Nom.prop.vir.Matt.*1.13.

ኤሊዩድ ፡ Eliud. *Nom.prop.vir.Matt.*1. 14.

ኤላዳ ፡ Gręcia. *nom. Reg. act.*20.2.

ኤልፊ ፡ mille, *plur.* አእላፍ ፡ millia. ¶ *ſingulare non eſt adeo in vſu, ſed pro eo communiter reperitur* ዐሠርቱ ፡ ምእት ፡ *decies centum.pſ.* 90.7.cadent à latere tuo ዐሠርቱ ፡ ምእት ፡ አእላፊ ፡ mille, millia à dextris tuis.*in miſ.* 163.4.populi tui ſint benedicti benedictionibus አእለፊ ፡ አእላፊት ፡ ወትእልፊት ፡ አእላፊት ፡ millies millibus, & iterum millies millibus.*Cant.*5.10.electus እምአእላፍ ፡ ex millibus.

አሐዱ ፡ vnus, quidam. *fem.* አሐቲ ፡ vna, quædam. *Luc.* 16.1. አሐዱኒ ፡ ብእሲ ፡ quidam homo. *Ioan.*1.15. አሐዱ ፡ ዋሕድ ፡ vnicus, vnigenitus. *pſ.* 21.22. ዘአሐዱ ፡ ቀርኑ ፡ vnicornis.

እመ ፡ Nom. mater. *Ioan.*2.1. እሙ ፡ ለእግዚእ ፡ ኢየሱስ ፡ mater Ieſu.

እም ፡ *præpoſitio*, a, ab, ex, de, è, prę. *Rom.*10.9. እም ውታን ፡ à mortuis. ¶ *eliditur* መ ፡ *nominis*, መዉታን ፡ *& hoc ſemper cum nomen ſubſequens incipit à* መ: *vel vt hoc euitetur, præpoſitioni affigitur* ነ ፡ *Ioan.*12.20. እምነ ፡ ምዉታን ፡ à mortuis. *Interdũ poſtponitur* ኀበ ፡ ad ውስተ ፡ in vel ላዕለ ፡ ſuper, *ſine ſignificatione, Emphaſeos cauſa. Matt.* 17.25. እምኀበ ፡ መኑ ፡ à quibus. *Ioan.* 5. 30. እምኀቤየ ፡ à me ipſo. *Mat.* 21.8. እም ፡ ወስተ ፡ ex arboribus. *Mar.*9.26. እም ፡ ላዕሌሁ ፡ ab eo. *act.* 3.21. እም

ቅድመ፡ ገጹ፡ à conſpectu,à facie eius. *Mat.6. 27.* እም ዲበ፡ ቆሙ፡ ad ſtaturam ſuam.

አሜሃ፡ tunc. M*at.* 9.4. አሜሃ፡ ቀርቡ፡ tunc acceſſerunt ad eum. *ibid.verſ.* 16. አሜሃ፡ ይጸውሙ፡ tunc ieiunabunt

እምአሜሃ፡ ex indè, ex tunc. *Mat.* 26.16. ወእምአሜሃ። & exindè querebat opport.

እምህየ፡ indè· M*att.* 11. 1. ፈለሰ እምህየ፡ tranſijt indè.

እምአይቴ፡ & እምአቴ፡ vndè· *Ioan.* 19.9. እምአይቴ፡ አንተ፡ vndè es tu.

እምበይነ፡ ideo, ſuper.*act.* 15.2. እምበይነዝ፡ ነገር፡ ſuper hac quęſtione. እስመ፡ እምበይነ፡ ዝንቱ፡ quia ideo miſſus ſum.

እመ፡ ſi, cùm,dùm,quandò·*in titulo pſ.*150 እመ፡ መጽአ። cùm venit ad eum.& *pſ.* 58. እመ፡ ፈነወ፡ quando miſit Saul. *Mat.* 19.17· እመሰ፡ ſi autem·*pſ.* 125.1. እመ፡ ሜጠ፡ cum conueteret Dominus· in conuertendo.

እም፡ ኢ፡ ſi non,niſi·*pſal.*7.13. ወእመሰ፡ ኢተመየጥክሙ፡ niſi conuerſi fueritis.*pſ.*126.1. እመ፡ እግዚአብሔር፡ ኢዐቀበ፡ niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem.

እመኒ፡ ſiue.1.*Cor.* 3.22. እመኒ፡ ሕይወት፡ ſiue vita, ወእመኒ፡ ሞት፡ ſiue mors.

እምከመ፡ quia ſi, dum, vt· &c. *Mat.* 5.23. እምከመኬ፡ ſi ergo offers munus tuum &c. M*att.* 16.1. እምከመ፡ መስየ፡ dum veſper eſt. I*oan.* 11. 56. እምከመቦ፡ ſi quis ſit,qui cognouerit &c. *Rom.* 8.17. ወእምከመሰ፤ ውሉደ፡

ſi

ſiautem fil ij.

እመኦከ : aut, vel, ſue, *particula coniunctionis.*

እመዘ : autem, quod, cùm, tunc, dùm, poſt, poſtea, poſteaquam. *Matt.* 15. 1. ወእምዝ : ቀረቡ : tunc acceſſerunt.

አማሌቅ : Amalec. *nom. prop. reg. pſ.* 82. 8.

አመረ : & አእመረ : ſciuit, intellexit, nouit, cognouit, demonſtrauit, edocuit. *pſ.* 24. 4. vias tuas Domine አም ሪኒ : demonſtra mihi. *psal.* 118. 79. qui, የአምሩ : nouerunt. *pſal.* 138. 1. & አእመርከኒ : cognouiſti me. አንተ : ትአምር : tu cognoſcis &c. ❡ *idem verbum, præfixa* ኢ : *negatione ſignificat* neſciuit, ignorauit, per ignorantiam, ignoranter fecit. *pſ.* 72. 22. & ኢያእመርኩ : neſcui. *Pſ.* 81. 5. ኢያእመሩ : neſcierunt. 1. *Cor.* 8. quæ idolis ſacrificantur ናአምር : ſcimus. *ibid. ver.* 2. ſi ſit qui dicat አእመርኩ : ſcio. ዓዲ : ኢያእመረ : nondum cognouit &c.

አሚረ : dies, die. *Luc.* 6. 23. ይእቲ : አሚረ : illa die. *pſ.* 41. 4. ኵሎ : አሚረ : quotidie, omni die.

Nom. አእምሮ : & አእምሮት : cognitio, ſcientia. *pſ.* 138. 6. mirabilis facta eſt, አእምሮትከ : ſcientia tua. 1. *Cor.* 8. 1. ወአእምሮስ : ſcientia inflat.

ትእምር : & ትእምርት : ſignum, portentum, prodigium, miraculum *pſalm.* 64. 9. እምትእምሪከ : à ſignis tuis. *pſ.* 73. 4. poſuerunt ትእምርቶሙ : ትእምርተ : ſigna ſua, ſigna. *Mat.* 16. 1. rogauerunt ትእምርተ : ſignum de cælo.

ማእ

ማእምሬ : ſcrutator,cognoſcens,cognitor,Dux, præceptor.*pſ*.54.14 ማእምርየ : dux meus. *act*.1. 24. Domine. ማእምሬ ፡ ልብ : cognoſcens corda.

ኤሞር : hemor. *nom. prop. vir. act*. 7.16.

አሞሬዎን : Amorrhæi. N*om. prop gentis*.

እምሳል : murenulę, collare , ornamentum muliebre. *Cant*.1.11. እምሳል ፡ ወርቅ : murenulas aureas facient tibi &c.

እመት : cubitus. M*at*.6.27. እመት ፡ አሐዱ : cubitum vnum *Luc*.12.25. *idem*. I*oann*. 21.9. ſed quaſi ክልኤ ፡ ምእት ፡ በእመት : ducentis cubitis.

አመት : ancilla,famula. *plur*. አእማት : ancillę. L*uc*.1. 38. ecce, አመት : Domini. *act*.2.18.& ſuper አእማትየ : ancillas meas. G*al*.4.31. non ſumus ውሉደ ፡ እመት : filij ancillæ.

አመኀ : & ተአመኀ : ſalutauit. M*att*.5. 47. ወእመ ፡ ተአማኅክሙ : & ſi ſalutaueritis fratres veſtros. L*uc*.1.40. አምኃታ : ለኤልሳቤጥ ፡ ſalutauit Eliſabeth. & *ver*.44. እንዘ ፡ ትትአምሀኒ : dum ſalutares me. ሀ : *pro* ኀ : L*uc*.7.45. ኢተአመኅከኒ : non ſalutaſti me, *oſculum mihi non dediſti*. P*hilip*. 4. 22. አምኁክሙ : ſalutant vos fratres &c.

N*om*. አምኃ : ſalutatio,munus,munera.*pſ*. 44. 13. filię Tiri በአምኃ : in muneribus.*pſ*. 67.30. tibi offerent reges አምኃ : munera. *Matt*.5.23. ſi ergo offers አምኃከ : munus tuum.

አሞን : Ammon. *nom. prop. gentis*. *pſ*. 82.8.

አመነ፡ credidit,ſperauit,optauit,cōfeſſus,profeſſus eſt. *pſ.* 115. 1. አመንኩ፡ በዘ፡ credidi propter quod &c. *Ioan.* 1.20. ወአምነ፡ & confeſſus eſt.*Ioan.* 20.25. ኢየአምን፡ non credam. *ibid.verſ.*29.ይአምኑ፡ crediderunt *pſ.* 6.6. መኑ፡ የአምነከ፡ quis confitebitur tibi. *Ioan.* 3. 36. qui autem ኢይአምን፡ non credit, *incredulus eſt*.

ተአመነ፡ fidit, confidit, ſperauit, ſpem & fiduciam poſuit, ſecurus, fidelis, certus fuit, certò credidit, cō feſſus, profeſſus eſt, creditum fuit. *pſ.* 43. 7. non in arcu meo እትአመን፡ ſperabo. *Marc.* 1. 5. & ይትአመኑ፡ confitebantur peccata ſua. *Rom.* 3. 2. ተአመኖሙ፡ fidelis fuit eis Dominus በቃሉ፡ in verbis ſuis. *pſ.* 77. 37. ኢተአመንዎ፡ nec fidelis habiti ſunt.

አእመነ፡ ſuaſit, fidem fecit, rem ita ſe habere aſſeruit, dixit. *Mat.* 28. 14. nos, ናአምን፡ ſuadibimus, fidem faciemus.

አስተአመነ፡ credidit, *&c.* 1. *Cor.* 13. 7. omnia, ያስተአምን፡ credit.

Nom. አሚን፡ confeſſio *pſ.* 41. 5. in voce አሚን፡ confeſſionis. *pſ.* 94. 2. prçoccupemus faciem eius በአሚን፡ in cōfeſsione. *Ioan.* 20. 31. ወአሚኖክሙ፡ & credendo vobis, *& vt credentes. verbum infinitum.*

አማን፡ certè, verè, profectò. *Mat.* 14. 33. አማን፡ verè Dei filius es. *Luc.* 23. 47. አማን፡ verè iuſtus erat hic homo.

አሜን፡ Amen. *dictio confirmatiua, ſignificans apud*

hæ-

Hębræos ſic faciat Dominus, faxit Deus, certo fiat, eueniat &c:

ኣሙን : fidelis, fidele. *pſ.* 18.8. teſtimonium Domini ኣሙን : fidele. & *pſ.* 110.8 ወኣሙን : & fidelia omnia mandata eius.

መሃይምን : & ምእመን : fidelis. *plur.* ምእመናን : fideles. *Mat.* 24. 45. ſeruus ምእመን : fidelis. *Act.* 14. 26. & congregaſſent, ሕዝበ : ምእመናን : eccleſiam populum fidelem. *apoc.* 2. 10. ኩን : መሃይምነ : eſto fidelis.

ሃይማኖት : fides. *pſ.* 32. 4. & omnnia opera eius በሃይማኖት : in fide. *Mat.* 14. 31. ወሒድ : ሃይማኖት : modicę fidei &c.

* ምእመኒ : protector. *pſalm.* 113. 6. adiutor eorum eſt ወምእመኖሙ : & protector eorum.

ኣሙንቱ : illi, iſti, ipſi, ſunt. *pſ.* 94. 11. ወኣሙንቱሰ : & iſti non cognouerunt &c. II. *Cor.* 11. 22. Hæbrei ኣሙንቱ : ipſi, *ſunt.* &c.

ኣሚናዳብ : Aminadab. *nom. prop. vir.* Mat 1. 4.

ኣሜከል : rubus, ſpina, dumetum. L*uc.* 6. 44. neque vindemiant vuam እምእሜከል : de rubo.

ኣምድ : columna, *vide* ዐምድ :

ኤሞጌኔስ : Hermogenes. *nom. prop. vir.* 2 *Tim.* 1. 15.

ኣሞጽ : Amos. *nom. prop. vir.* L*uc.* 3. 25.

ኦሠነ : benefecit. *vide* ሠናየ : bonus.

ኣረሚ : Gentes, gentiles, ætnici. I*oan.* 7. 35 ውስተ : በሐረ : ኣረሜነ : in regioné gentiũi & docturus ኣረሚ : gentes ?

ኣረማዊ : homo gentilis. ኣረማዊት : femina, mulier gen-

gentilis. *Marc* 7.26. ወአረማዊት ፡ & gentilis erãt mulier. I*oan.* 12. 20. ወቦ ፡ እምውስቴቶሙ ፡ አረሚያኒ ፡ erat autem ex his gentiles.

አርመመ ፡ ſiluit, tacuit. *act.* 6.13. hic homo አበየ ፡ አርምሞ ፡ non vult tacere, *non ceſsat loqui.*

አርምሞት ፡ taciturnitas, ſilentium, latẽtia. C*ant.* 4.3. እንበለ ፡ አርምሞትኪ ፡ abſque eo quod intrinſicus latet *vide* ረመመ ፡

አራም ፡ Aram. *nom. prop. vir. luc.* 3.26.

አርማቴያስ ፡ Aramathæa. *nom. prop. loci.* M*att.* 27.57.

ኤርምያስ ፡ Ieremias. *nom. prop. prophetę. Mat.* 2.17.

አርማጌዶን ፡ Armagedon. *nom. prop. apoc.* 16.16.

አረረ ፡ meſsuit, demeſsuit, fructus collegit. L*uc.* 6. 45. ኢየአርሩ ፡ non colligunt ficus &c. 1. *Cor.* 9.12. ſi nos ንአርር ፡ metamus carnalia. *Gal.* 6.7. quæ ſeminauerit homo የአርር ፡ metet.

አእረረ ፡ meſsiuit, meſſem collegit. *pſ.* 125.5. in exultatione የዓርሩ ፡ metent.

ማእረር ፡ meſsis, *ęſtas*, *Matt.* 13.30. vſque ad ማእረር ፡ meſſem.

አረሰ ፡ *vide* ወረሰ ፡ hereditauit.

አሪስጠርኮስ ፡ Ariſtarcus. *nom. prop. vir. act.* 20.4.

አረቦን ፡ *arabicè* العربان, arrhabo, pignus, vadimoniũ. 1. *Cor.* 1.22. & dedit nobis አረቦን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ pignus Spiritus ſancti. *ibid. cap.* 5.5.

አሪት ፡ lex, ſtatutum, Canon, conſtitutio, traditio. M*at.* 12.5. non legiſtis quid dicitur ውስተ ፡ አሪት ፡ in lege.

& *cap.*22.25. quod eſt mandatú magnum በውስተ፡ ኦሪት ፡ in lege. L*uc*.16.16. ወኦሪትኒ ፡ ወነቢያትኒ ፡ lex & Prophetę vſque ad Ioannem. *act*.6.14. ወይስዐር ፡ ኦሪ ትነ ፡ & deſtruxit legem noſtram.

መምህረ ፡ ኦሪት ፡ & ሊቀ ፡ ኦሪት ፡ legis Doctor. L*uc*. 5. 17. ወሊቃነ ፡ ኦሪት ፡ & legis Doctores. *act*. 5.34. Gamaliel ወመምህረ ፡ ኦሪት ፡ & legis doctor.

ኤርትራ ፡ *inde* ባሕር ፡ ኤርትራ ፡ mare rubrum. *pſ*.105. 9. & increpuit ለባሕረ ፡ ኤርትራ ፡ mare rubrum.

አሮን ፡ Aaron. *pſ*.76.21. *nom.prop.vir.*

አርኬላኦስ ፡ Archelaus *nom.prop.vir.* M*at*.2.22.

አርክጳ ፡ Archippus. *nom.prop.vir.* P*hilem*.2

አርዌ ፡ beſtia, animalia immunda, feriocia, ſilueſtria. *plur.* አራዊት ፡ beſtię. *pſ*.49.10. omnes አራዊት ፡ ዘገዳም፡ ferę ſyl. *apoc.* 13.1. & exiuit አርዌ ፡ beſtia de mari.

አርዌ ፡ ምድር ፡ ſerpens, vipra, aſpis. &c. *pſ*.136.4. venenum, አርዌ ፡ ምድር ፡ aſpidum &c.

አረገ ፡ *vid:* ዐረገ ፡ aſcendit.

አርዑት ፡ iugum, onus, obligatio. *pſ*. 2.3. አርዑቶሙ ፡ iugum ipſorum. *Act*.8.23. በዓርዑት ፡ አመፃ ፡ in obligatione iniquitatis.

አርዝ ፡ cedrus, cedri. *pſ*. 28.5. confringet Dominus. ለአ ርዝ ፡ cedros libani.

አረየ ፡ collegit, congregauit. M*at*.13.28. ንአርዮን ፡ colligimus ea. *ibid.verſ*. 41. ያአርዩ ፡ colligent de regno eius.

አሬያ ፡ ſpecioſus, pulcher. *act*. 3.2. quæ dicitur, አሬያ፡

ſpe-

ſpecioſa.

አርዮጳጎጣስ : Areopagita.*act*.17.33.

አርጤማን : Arteman.*nom.prop.vir.Tit.* 3.12.

አረፋት : paries,murus.*pſ*.50.20.vt ędificentur አረፋቲሃ : muri Ieruſalem.

አርፋክሳድ : Arphaxad.*nom.·prop·vir*·Luc.3.36.

አስሐትያ : pruina *Ps*.77.47.& *pſ*.118.83.*Dan*.3.68.

እስማኤላዊ : Iſmaelita.*plur*.እስማኤላውያን : Iſmaelitę. *pſ*.8. 2.7.

እስመ : *particula cauſalis*.quia,quoniam,enim,etenim, nam, namquè, quandoquidem, propterea quod, *pſ*.117.1.confitemini domino እስመ : ኄር :

አሴር : Aſer.*nom.prop.vir*·Luc.2.36.

አሰረ : ligauit, obligatus,inuolutus fuit,allegauit. M*at*. 16.19.quodcumque አሰርከ : ligaueris in terra. *Matt*. 23.4.ያአስሩ : alligant onera grauia.

N*om*. እሱር : ligatus,ligatum.*Matt*.16.19.erit እሱር : ligatum in cælis.I*oan*.8.1. adducunt autem ſcribæ & phar.ብእሲተ : እስርተ : mulierem ligatam &c.1.*Cor*.7. 39.ብእሲትኒ : እስርት : mulier alligata eſt.

ተአስረ : ligatus,alligutus fuit.2.*Tim*. 2. 9. ſed verbum Dei ኢይትአሰር : non eſt alligatum.

መአሰር : vinculum, vincula.*pſal*.2. 3. dirumpamus መአሰሪሆሙ : vincula eorum. *Marc*. 7.34.& ſolutum eſt ማእሰረ : ልሳኑ : vinculum linguę eius.

አሰረ : veſtigium, ſemita,veſtigia.*pſ*.76.20. ወአሰርኪ : & ſęmitæ tuę in aquis multis,& nõ cognoſcẽtur, አሰ

ርከ : veſtigia tua.

እስራኤል Iſrael.*Mat*.2.20.

እስራኤላዊ : Iſraelita;*Rom*.11.1.

አስቆርታዊ : Iſcariotes. M*att*.10.4

እሳት : ignis,incendium,facula.*pſ*.148.8. እሳት : ignis, & grando &c. *apoc*. 18.9. cum viderint ጢስ : እሳታ : fumum incendij eius:

እሶን : Aſſon.*nom.prop.vir.act*.16.14.

አሳቀሪጦን : Aſyncritus.*nom.prop.vir.act*.16.14.

እስከ : vſquè. *Mat*. 5.18.እስከ : donec tranſeat cælum &. እስከ : ሶበ : ኵሉ : donec omnia fiant. M*at*.17.9. እስከ : አመ : donec,filius hom.&c. M*at*.17.16. እስከ : ማእዜኑ : እሄሉ : quouſque ero? *vſquequo ero?*

እስክል : vua,botrus. ¶ *Heb*. אשׁכל *Chald*. ܐܬܟܠ *botrus, ramuſculus à vite reſectus, à quo dependent vuæ.* L*uc*.6.44.neque vindemiant አስከለ : vuas de rubo.

እስየ : *vide*, ዐስየ : retribuit.

እሴይ : Ieſſe.*nom.prop.vir*.Matt.1.51

እስያ : Aſia, *vna ex quatuor partibus orbis,eaque maxima.*

እሳፍ : Aſaph.*nom.prop.vir.pſ*.49.1.*idem Mat*.1.7.Aſa.

እስጳንያ : Hiſpania. *Nom.Reg.Rom*.15.24. dum proficiſcar መንገለ : እስጳንይ : in Hiſpaniam.

እሰፈወ : *vide*, ሰፈወ : expectauit.

አቂላ : Aquila.*nom.prop.act*.18.2.

አብ : አበ : pater, Prior, Abbas, pater ſpiritualis.*plur*. አበው : patres M*arc*.14.36.አባ : ወአቡየ : pater, & pa-

ter

ter mi *abba pater*. *Ioan*. 7.22.ſed, ex አበው: patribus. *act*. 3 17.Deus ለአበዊነ : patrum noſtrorum.

አቤል : Abel.*nom.prop.vir*.Mat.23.35.

አበል :አባል : membrum, membra. 1.*Cor*. 12. 26.27. vos eſtis corpus Chriſti & አባሉ : membrum eius.

መአበል : & መዐበል :fluctus maris,vnda.*Ps*.41.8.ኵሉ፡ መዐበልከ : omnes fluctus tui.*act*.27.51.& 28.4. እመ መአበል : በሐር : à fluctibus maris.

አበሐ : conceſsit,permiſit.M*att*.8.21.Domine.አብሐኒ: permitte me.L*uc*.8.32.አበሖሙ : permiſit eis.*act*.16. 1. አበሕናከ : permittimus tibi.

አቢሜሌክ : Abimelec. *nom.prop.vir*. Pſ. 33.1.

አቤር : vidua-*plur*.አቤራት : viduæ.*Ps*.67. 6. iudicis ለአቤራት : viduarum.L*uc*. 18. 3.erat autem አሐቲ፡ አቤር quędam vidua.

አቤር : Heber.*nom.prop.vir*.L*uc*. 3.35.

አብርሃም : Abraham.*nom.prop.vir*.M*at*. 1.1.

አብሬት : ordo, vicis,vices. L*uc*. 1.8. በእሬቱ : in ordine vicis ſuæ. *ibid.ver*.23. vt impleti ſunt dies,አብሬቱ: officij eius.*act*. 24.3.በእብሬትከ : regimine tuo.

አበሰ : deliquit,peccauit.*pſ*.50.6.tibi ſoli , አበስኩ : peccaui.*pſ*.118.11. ከመ : ኢየአብስ : ለከ : vt non peccem tibi. M*att*. 18.21.quoties አበሰ : ሊተ: peccabit mihi, in me &c.

N*om* አበሰ : peccatum.*pſ*.50.4.እምአበሳየ : à peccato meo.*pſ*.84.3.operuiſti omnia አበሳሆሙ : peccata eorum.

አቢ

አቤሴሎም ፡ Abſalon. *nom.prop.vir.pſ.* 3.1

እብን ፡ lapis,ſaxum.*plur.*አእብን ፡ lapides,ſaxa. *pſ.*117.22. እብን ፡ lapidem quem reprobauerunt.*Matt.* 27. 60. ſignantes ኀይእቲ ፡ እብን ፡ lapidem cum cuſtodibus. *Marc.*13.2.non relinquetur እብን ፡ ዲበ ፡ እብን. lapis ſupra lapidem.

አንብእ ፡ & አንብዐ ፡ lachrymæ.*apoc.*7.17.abſterget Deus አንብእ ፡ lacrymas ab oculis eorum.

አበደ ፡ inſaniuit,furiit,inſanus, inglorius, contemptus fuit, dementatus. *act.*26.24.ተአበዱኑ ፡ inſanis Paule? & Paulus ኢየአብዱ ፡ non inſanio.*Ioan.*10. 20. demonium habet,ወይኤብድ ፡ & inſanit.

አእበደ ፡ dementauit,inſanum, fatuũ, furioſum reddidit.*Luc.*8,29.ſemper ያኤብዶ ፡ dementabat illum, arripiebat illum.

Nom. አብድ ፡ ſtultus, inſanus, inſenſatus, demens, fatuus,inſipiens,*plur.* አብዳን ፡ ſtulti, inſenſati, fatuui, dementes,mente capiti,inſipiẽtes.*pſ.*13.1.dixit አብድ ፡ inſipiens in corde ſuo.*pſ.*93.8.intelligite አብዳን ፡ inſipientes populi. *Gal.*3.1. አአብዳን ፡ O inſenſati Galatæ.

እበድ ፡ ſtultitia,inſania,fatuitas,dementia, inſipientia. *pſalm.* 68. 6.tu Deus ſcis ዕበድየ ፡ inſipientiam meam.

አስተአበደ ፡ inſipientem, inſanum,ſtultum reputatauit, contempſit. 1. *Tim.*4.12.አልቦ ፡ ዘያስተአብዶ ፡ ለ ፡ nemo contemnat adoleſcentiam tuam.

አብዶን : Abdon. *nom.prop.apoc:9.11.*

አበየ : recuſauit, noluit, diſſenſit, ſpreuit. *Mat.* 2. 19. ተአቢ : noluit,conſolari· *Luc.*10.17.ዘሊተ : አበየ : አበዮ : qui me ſpernit, ſpernit eum &c· *Heb.* 12.25.ኢትእ በዩዎ : videte ne recuſetis, &c. *act.*6.13. hic homo አበየ : አርምሞ : non vult tacere, *non ceſſat loqui.*

አቢያ : Abia. *nom.prop.vir·* Matt.1.13.

ተአበየ : diſcordia,ſchiſma fuit.1.Cor.12.25. ኢይትአበዩ : ne ſit ſciſma, *ne diſsentiatis.*

አብያታር : Abiater.N*om.prop.Mar.*2.26.

አብዩድ : Abiud· N*om.prop.vir.Matt*.1.13.

አተተ : & አተወ : *idem quod Heb.Chald.Arab.*iuit,abiuit, venit,L*uc*.8.34.አተዉ : venerunt,*fugerunt*,& nunciauerunt. L*uc*.12.45.moram facit አቲወ : venire Dominus &c. *Marc.* 15.21. አትዉቶ : venientem de villa·

ተአተተ : ſublatus, ablatus fuit, progreſſus eſt. *Mat.* 26. 39, ወተአተተ : ሕቀ : & progreſſus puſillum.*act.* 8.33. ወተአተተ : & ſublatum eſt iudicium eius. *ibid.* ወተአተተ : & tolletur de terra &c. *cap.*9. *verſ.*18. & ſtatim ተአተተ : እምአዕይንቲሁ :

አእተተ : tulit, abſtulit,amouit,exuit,depoſuit, ſuſtulit, auertit. *Ioan.*1.29.ዘያአትት : qui tollit peccata mudi. *Ioan.*11.40.ያእትትዋ : tollite lapidem & አእተትዋ : tulerunt lap. *Rō*.11.27.cum አእተትኩ : abſtulero peccata.*Epheſ.* 4.22. አእትቱ : deponite, *exuite*.2.Cor.12. 8.vt ያእትቶ : diſcedere faceret à me.

Nom. እቱት : ſublatus, ſublatum. *Ioan.* 20.1.& inuenit lapidem እቱት : ſublatum

አቴና : Athena *nom.prop.Vrb.*

እቶን : & እቶን : caminus, clibanus. *pſ.* 20.10. vt እቶን:እሳት : clibanum ignis. *Matt.* 13 50. in እቶን : እሳት : in caminum ignis.

እኁ : frater. *plur.* አኃው : fratres. Mat. 1. 2. & አኃዊሁ : fratres eius. *Mat.* 4. 18. እኅዋሁ : fratrem eius 2. *Cor.* 1. 1. እኁነ : frater noſter.

እኅት : ſoror. *plur.* አኃት : ſorores. C*ant.* 4. 9. እኅትየ: ſoror mea. M*att.* 12. 50. እኅቲየ : ſorores mei *Ioã.* 11. 1. Martha እኅታ : ſoror eius. *ibid. verſ.* 3. አኃቲሁ : ſorores eius.

እኅዘ : et አሐዘ : *vt heb.* אחז *Chald. & Arab.* ዘ : *in* ደ : *mutato* اسد : اخذ prehendit, comprehendit, apprehendit, cepit, continuit, tenuit, occupauit, poſſedit, potitus fuit. *pſ* 34. 8 et ተእኅዞሙ : apprehendat eum. *Ioan.* 7. 32. vt ይእኅዝዎ : apprehenderent eum.

Nom. : እኁዝ : apprehenſus, captus, comprehenſus, etc. *plur.* እኁዛን : apprehenſi, capti, comprehenſi etc. *Mar.* 3. 11. ወእለኒ : እኁዛን : እጋንንት : ርኩሳን :

እኃዜ : ኵሉ : comprehenſor omnium, omnipotens. *in miſ.* 159. 1. Domine Deus noſter እኃዜ : ኵሉ : omnipotens. *in orat.* M*anas.* Domine እኃዜ : ኵሉ : ዓለም : omnipotens etc.

አነ : ego. communis generis. *plur.* ንሕነ : nos. *pſ.* 2. 6. ወአንሰ: ego autem. & 78. 13. ወንሕነሰ : nos autem &c.

አነሂ ፡ ego ipſe. *act.*25. 22. R*om.* 15. 14. *Ioan.* 4 31.አንሰ ፡ ቢየ ፡ ego habeo.

እንስሳ ፡ animal. *vide* ንስሳ ፡

አንስት ፡ fæmina, fæminæ, ſexus fæmineus. *Mat.* 10.6. አንስቲያክሙ ፡ fæminas veſtras. R*om.*1.26.27. አንስቶሙ ፡ & አንስቲያሆሙ ፡ fæminę eorum.

እንበይነ ፡ pro, de, propter. I*oan.* 13. 22. እንበይነ ፡ መኑ ፡ propter quem, *de quo*, diceret. *Rom.* 5.7. እንበይነ ፡ ጻድቅ : pro iuſto &c. *Rom.* 8. 31. quid ergo dicemus እንበይነዝ ፡ ad hęc. & *Rom.* 14. 14. እንበይነ ፡ መብልዕ ፡ propter eſcam.

አንተ ፡ tu *maſculin.* አንቲ ፡ tu *fæminin. plur.* አንትሙ ፡ vos *maſc.* አንትን ፡ vos *fęm. Ioan.* 13.13. አንትሙሰ ፡ vos vocatis me.

እንተ ፡ per, quod. I*oan.*10.1. እንተ ፡ per oſtium. *Rom.* 5.28. እንተ ፡ ኀቤክሙ ፡ per vos ¶ *coniungitur ſepe alijs dictionibus ſinè ſignificatione. Ioan.* 1. 32. ከመ ፡ እንተ ፡ quaſi, columbam. *Ioan.* 3.30. በእንተ ፡ propter, vocem ſponſi *ibid.* እንቲአሁሰ ፡ illum, oportet creſcere, ወእንቲአየሰ ፡ me autē &c. *pſ.* 117. 19. hæc porta እንተ : Domini.

አናንያ ፡ Ananias *Nom.prop. act.* 5. 1.

እንከ ፡ ſed, verùm, igitur, vt, ergo. M*att.* 22. 24. *Ioan.* 7. 24. *Ioan.* 18. 37. እንከሰኬ ፡ ergo rex es tu?

ኤንያ ፡ Aeneas. *Nom.prop.vir. Act.* 9. 33.

እንዘ ፡ cùm, dùm, vt, ad. ¶ እንዘ ፡ *præpoſitum futuro, vel præterito, participium format.* Mat. 18. 1. tunc acceſ-

ſerunt diſcip. ad Ieſum እንዘ ፡ ይብሉ ፡ dicentes. *Marc.* 16.5. inuenerunt iuuenem እንዘ ፡ ይነብር ፡ ſedentem.

እንድርያስ ፡ Andreas. *nom.prop.vir.Mat.* 10.2.

እንድሮንቆን ፡ Andronicus. *nom. prop.Rom.* 16. 7.

እንጋ ፡ ergo, igitur. *Mat.* 17.25. እንጋ ፡ ergo liberi ſunt &c. *Matt.* 18. 1. መኑ ፡ እንጋ ፡ quis igitur.

እንጲልያጦን ፡ Ampliatus. *nom.prop.Rom.* 16.8.

እንጸኪያ ፡ Antiochia. *nom.prop.ciuit.*

እንፊ ፡ naſus, nares. *pſ.* 113. 14. እንፊ ፡ በሙ ፡ nares habent. *Cant.* 7.4. እንፍኪ ፡ naſus tuus.

እንፊጶሊ ፡ Amphipolium. *nom.prop.* 2. *Cor.* 1.1.

እኮ ፡ non, minimè. *pſ.* 1.4. እኮ ፡ ከመዝ ፡ non ſic. *pſalm.* 43.22. እኮኑ ፡ nonne? *pſ.* 113.9. እኮ ፡ ለነ ፡ non nobis Domine, እኮ ፡ ለነ ፡ non nobis.

እከለ ፡ ſufficit. *Mat.* 25.9. ኢይእክል ፡ ለነ ፡ ወለክን ፡ ne ſufficiat nobis & vobis: *Ioan.* 14. 8. & ይእክለነ ፡ ſufficit nobis.

Nom. እክል ፡ Granum, frumentum, panis. *Mar.* 6. 31. *Luc.* 9.4. & 12. 18. *Ioan.* 13. 18. ዘይበልዕ ፡ እክልየ ፡ qui manducat panem meum. *apoc.* 6.6. & tres bilibres እክል ፡ *hordei.*

ማእከለ ፡ medium, tepidum. *quere in* ም ፡

እክለ ፡ paſſus, greſſus, *menſuræ genus. act.* 27.28. inuenerunt ማይ ፡ መጠነ ፡ ፳ በእክለ ፡ ብእሲ ፡ aquam quantum viginti paſſus hominis. (*ſcilicet altam.*)

አከበረ ፡ honorificauit. *Pſ.* 4.9.15. & ተአከብረኒ ፡ honorificabis me.

አእኰተ ፡ gratias egit,gratiam præſtitit. *Luc*.18.11. Deus እእኵተከ ፡ gratias ago tibi. 1.*Theſs*.1.2. ናእኵቶ ፡ ለእግዚኡ፡ &c.gratias agimus Deo.*act*.25.10.volens የእኵትዎ ፡ gratiam prçſtare. *apoc*.11.13. laudauerunt, ወአእኰትዎ : & gratias egerunt *gloriam dederunt* Deo cœli.

ተአኰተ : honorificatus eſt. *Matt*.6.2.vt,ይትአኰቱ ፡ honorificentur ab hominibus.

N*om*.አኰቴት ፡ & አኮቴት : gratia,honor,gloria.*pſ*.67.35.ሀቡ፡ አኮቴተ፡ date gloriā Deo.1.*Cor*.15.57.ለእግዚአብሔር ፡ አኮቴት ፡ Deo gratias 2.*Cor*.9.15.እኰቴት ፡ እግዚአብሔር ፡ gratias Deo. *apoc*. 7.12.ſapientia ወአኮቴት ፡ & gratiarum actio.

አከየ ፡ malus,prauus, nequam, malignus fuit. M*at*. 27.64.erit nouiſs.error, ተአኪ ፡ peior,priore. I*oan*.5.15. vt ዘይአኪ ፡ quod deterius eſt , non &c.

አስተእከየ ፡ ſpreuit , malignum, nequam reputauit. L*uc*.23.11. ወአስተእከዮ ፡ ſpreuit eum Herodes &c.

Nom.እኩይ ፡ malus,malignus,nequam.*plur*. እኩያን ፡ nequam,maligni, mali.L*uc*.11.13.ſi vos እኩያን ፡ mali &c.

እኪት ፡ & እከይ ፡ malitia,nequitia,prauitas.*plur*. እከይት ፡ prauitates,mala,nequitię.*pſ*.53.7. verte , *auerte* ለእኪት ፡ malum ſuper inimicos meos.M*at*.19.8.quoniam Moyſes በከሙ : እከየ ፡ ልብክሙ ſecundum prauitatem *ad duritiam* cordis veſtri. *act*. 9 13. quanta እከይተ : mala feciſti.

አከይያ ፡ Achaia. *nom.prop.Reg.*2.*Cor.*11.

አው ፡ *particula diſiunctiua*, aut, vel,ſiuè.

እወ ፡ *partic. affirm.* etiam, ſic, ita.Mat. 5.37. ſit ſermo veſter እወ ፡ እወ ፡ eſt, eſt. *Luc.*10.21. እወ ፡ etiã, pater.*Mar.*15.44.& dixit እወ ፡ etiam, *ita,ſic eſt &c.*

ኤውቡሎስ ፡ Nom. *prop.* 2.*Tim.* 4.21.

አውዐየ ፡ combuſsit, *vide* ወዐየ ፡

አውየወ ፡ exclamauit, *vide,* ወየወ ፡

አወደ ፡ *quere* ዐወደ ፡

አዘዘ ፡ iuſsit, mandauit, præcepit,ordinauit.*pſ.* 67.32. አዝዝ ፡ manda Deus. *Mat.* 14. 28.አዝዘኒ ፡ iube me. *Mar.*6. 8. ወአዘዞሙ ፡ & pręcepit eis .

ተአዘዘ ፡ obediuit, obtemperauit.M*ar.*1.27.& 4.4. ventus , & mare ይትኤዘዙ ፡ ሎቱ ፡ obediunt ei. *Epheſ.* 6.1. filij, vt ትትአዘዙ ፡ obediant. *ibid. v.* 5.ſerui, ተአዘዙ ፡ obedite Dominis.

N*om.*አዚዝ ፡ probus, benignus, beneficus. *plur.* አዚዛን ፡ probi, benigni , benefici. *in miſ.* 164. 4.induc corda ነገሥት ፡ አዚዛን ፡ regum proborum. *Pſalm.* 50. 14.& ſpiritu አዚዝ ፡ principali confirma me.

ትእዛዝ ፡ mandatum , edictum,præceptum, ordinatio. *plur.*ትእዛዛት ፡ mandata &c.*pſ.*117.4.tu አዘዝከ ፡ mandaſti cuſtodiri , ትእዛዝከ ፡ mandata tua, nimis. *Ioan.*13. 34.do vobis ሐዲስ ፡ ትእዛዝ ፡ nouum mandatum.

ተአዛዝ ፡ obedientia.P*hilem.*21.confidens,በተአዛዝከ ፡ in obedientia tua.

አዞር ፡ Aſor. *nom.prop.*Mat. 1.13.

አዘርያ : Azaria·*nom.prop.Dan.*3.88.

አዛብ : hyſſopus, ruta muraria. *pſ.*50. 9.aſperges me በአዛብ : hyſſopo, &c.

አዜብ : auſter, meridies,meridionalis *Mat.*12· 42.*luc.* 11.13.ንግሥተ : አዜብ : regina auſter.L*uc.*12·56.ነፋስ : አዜብ : ventus auſtralis.

እዝን : rupes.*pſ.*.113.8.ወለእዝን: & rupem in fontes aquarum.

እዝን : auris, aures, auditus. *pſ.* 113.14. እዝን : ቦሙ : aures habent 1.C*or.*12.17. vbi ergo እዝን : auditus.

መእዝን : መዐዝን : & ማእዘንት : angulus. *plur.* ማእዘንታት : anguli. *pſ.*117.22.factus eſt in caput ማእዘንት : anguli. M*at.*6.5. in, መእዝን : angulis platearũ. *Epheſ.* 2.20.Chriſtus እብን : ማእዘንት : lapis angularis. *apoc.* 7.1.ſtantes ſuper quatuor. ማእዘኒሃ : ለምድር : angulos terrę.

አዘጦን : azotus. *nom·prop.act.*4.8.

እግዚእ : Dominus, *plur·* አጋእዝት : Domini. P*s.*109.1. dixit እግዚእ : ለእግዚእየ : Dominus Domino meo. *apoc.* 17. 14. quoniam እግዚእ : አጋእዝት : Dominus Dominorum eſt.

እግዚአብሔር : *idem ac* እግዚእ : ብሔር : dominus *vniuerſæ* regionis : *ſiue* እግዚእ : አብ : ሔር : Deus pater optimus. ¶ *pro vno verbo(vt plurimum) ſcribitur & profertur, ac ſoli* Deo O.M. *tribuitur.*

እግዝእት : domina.*pſ.*122.ſicut oculi ancil·in manibus እግዝእታ : Dominę ſuæ. *in miſ.*miſſa ዘእግዝእትነ :

ማር

ማርያም ፡ Dominę noſtrę Marię.
ኤለዳ ፡ Græcia. *act.* 20.2. ሖረ ፡ ኤለዳ ፡ venit (*in*) Græciam.
ኢየሱስ ፡ Ieſus. *nomen Saluatoris noſtri* Mat. 1.17. de qua natus eſt ኢየሱስ ፡ *Ieſus* qui vocatur Chriſtus.
እያስጲድ ፡ Iaſpis. *apoc.* 4.3. ſicut ዕንቌ ፡ እያስጲድ ፡ lapis iaſpis.
አይ ፡ qualis, quale. *Ioan.* 4.51. አይ ፡ ጊዜ ፡ quo tempore 1.*Cor.* 15.35. በአይ ፡ quali corpore.
አይቴ ፡ vbi, quo. M*att.* 26.17. በአይቴ ፡ vbi, vis paremus. *Mat.* 13.27. እምአይቴ ፡ እንከ ፡ ለሙ ፡ vnde ergo habet ei zizania.
ኢትዮጵያ ፡ Aethiopia. *Ps.* 67.32. ኢትዮጵያ ፡ Aethiopia præueniet manus eius. & dediſti eis eſcam ለሕዝበ ፡ ኢትዮጵያ ፡ populis Aethiopię. *act.* 8.27. eunuchus ለኅንደኬ ፡ ንግሥተ ፡ ኢቲዮጵያ ፡ Candacis reginæ Aethiopię.
ኢቲዮጵያዊ ፡ æthiops. *plur.* ኢቲዮጵያዊያን ፡ Aethiopes.
አይኅ ፡ diluuium. *pſal.* 28. 10. Dominus congregabit ለማየ ፡ አይኅ ፡ aquas diluuij. P*ſ.* 31.6. verũtamen ማየ ፡ አይኅ ፡ aquæ diluuij.
ኢጣልየ ፡ Italia, regio Italiæ. *act.* 18.2.27.1.
እድ ፡ manus. *plur.* እእዳው ፡ manus. *pſ.* 30.6. in እዴከ ፡ manus tuas. *pſ.* 80.7. እዴዊሁ ፡ manus eius.
አድሎ ፡ hypocriſis, hypocriſia. *vide* ደለወ ፡
አደመ ፡ placuit, complacuit, iucũdum, delectabile fuit,
pro-

proſperè egit. *Mat.*14.6.ወአደሞቶ : ለሄሮድስ : & placuiſſet Herodi. 11.*Cor.*11:18.nam ይኤደሙክሙ : placent vobis, *libenter enim*. 3.*Ioan.*1.2. በዘይኤድሞ : ለነፍስከ : in hoc quod, proſpere agat anima tua.

Nom. አደም : iucundum, delectabile.*pſ.* 132.1. & quam, አደም : iucundum.*Cant.*2.14.vox tua አደም: dulcis.

አደም : Adam. *protoparens*.*Luc.*3.38.

አዲም : pellis,corium rude.*Matt.*3.4. *Mar.*1.6. Zona eius,ዘአዲም : pellicea.

አደማስ : *Arab.* الماس Adamas.

አደማስ : ሰገድ: *nom.prop. reg.Aethiopię.*

ኢደወ : *vide*, ዐደወ : transfretauit.

አድያም : vicus, vicina.*pſ.* 43.14.& opprobrium ለአዲያ ሚነ : vicinis noſtris. M*at*.2.16.& in omnibus አዲያ ሚሃ : finibus eius.M*arc*.6.7.አንሶሰዉ : ዉስተ፡ አህጉረ፡ አድያም :

አድግ : aſinus.አድግት : aſina.L*uc*.10.34.

አግ : Og. *nom.pror.vir.* *pſ.*100.34.11.

እገሌ : *idem quod apud Chald. Arab.* فلان *& Hyſpanorum* fulano. quidam, quiſpiam.M*at*.26.18. ኀበ እገሌ : ad quendam. ¶ I*n lib.ſacris ponitur* እገሌ : *& nomen proprium ſummi* Pont.*Regis,vel* Ep*iſcopi,exprimendum denotat. vt* ሊቀ : ጳጳስ ነ ; አባ : እገሌ : ſummus pontifex noſter, Aba N.

ተአጋለ : circumuenit, iniquè, auarè tractauit, oppreſsit, in ſeruitutem redegit, alteri detrimentum fecit.

fecit. *pſal.* 118. 121. ኢይትዐገሉኒ : non calumnientur me. *Luc.* 3. 14. & 6. 29. orate, ዲበ : ይትኤገልክሙ : pro calumniantibus vos. II. *Cor.* 2. 11. ለእለ : ይትኤገልክሙ : ſi quis vos in ſeruitutem redegit. *Iacob.* 2. 6. እለ : ይትኤገልክሙ : qui opprimat vos.

ትእግልት : auaritia. *Mar.* 7. 22. ወትእግልት : & auaritię, & nequitię. *luc.* 12. 15. cauete ab omni ትእገልት : auaritia.

መስተእግል : auarus. *plur.* መስተእግላን : auari. 1. *Cor.* 6. 10. ኢመስተእግላን : neque auari.

Nom. እጓለ : pullus, catulus, iuuencus, infás. *vtriuſq; numeri, & generis eſt, atquè vſurpatur de homine, & omnibus animalibus, etiam volucribus.* *pſ.* 16. 12 እጓለ : አንበሳ : Catulus leonis. *pſ.* 146. 9. ወለእጕለ : ቋዓት : & pullis Coruorum. *Luc.* 1. 41. exultauit, እጓለ : infans in vtero.

እጓለ : እመሕያው : homo, homines. ወልዱ : ከጓለ : እ መሕያው : Filius hominis. ደቂቀ : እጓለ : እመ : ሕያው : filij hominum. *pſalm.* 4. 3. ደቂቀ : እጓለ : እመ : ሕያው : filij hominũ vſquequo &c. *pſ.* 8. 5. & quid eſt እጓለ : እመ ሕያው : filius hominis. *Marc.* 2. 28. & Dominus eſt ወሊዱ : እጓለ : እመ : ሕያው : filius hominis Sabbathi. *Mar.* 7. 8. & tenent ትእዛዘተ : እጓለ : እመ : ሕያው : traditiones hominum.

እጓለ : መውታ : pupillus, pupilli, orphani. *pſ.* 67. 6. አብ : ለእጓለ : ማውታ : pater orphanorum. *pſ.* 81. 3. iudicate pauperi : ወለእጓለ : ማውታ : & orphano. *pſ.* 93.

6. &

6.& occiderunt viduas ወእጓለ : መውታ : & pupillos.

እግረ : pes. *plur.* እገረ : pedes. *pſ.* 109 1. ſcabellum, እገሪከ : pedum tuorum. M*arc.* 9. 44. ſi, እግርከ : pes tuus &c.

አገር : Agar. *nom. prop. mul. Gal.* 4.24.

አጋሬዊ : Agarenus. *plur.* አጋሬዊያን : Agareni. *nom. gent. pſ.* 82.7.

አግሪጳ : Agrippa. *nom. prop. vir. act.* 25.13.

አገሰ : *indè*, ተአገሰ : tolerauit. *vide* ዐገሰ :

አገተ : *quere* ዐገተ : circumdedit.

አጋቦስ : Agabus. *nom. prop. vir. act.* 11.28.

አጵሎን · Apollo. *nom. prop. vir. act.* 19.1.

አጵሎንያ : Apollonia. *nom. prop. act.* 17.1.

ኤጲፋንያ : Aepiphania.

አጸወ : *vide*, ዐጸወ : clauſit.

አፈ : os, oris. *pſ.* 113.12. አፈ : ቦሙ : os habent. *luc.* 24. 2. እምአፈ : መቃብር : ab oſtio *ore* monumenti. *apoc.* 9.18. እምነ : አፉሆሙ : & እምነ : አፈሆሙ : de ore eorũ. *ibid. cap.* 10.9. ſed in አፉከ : ore tuo. & *ver. ſequenti* & erat dulce in አፉየ : ore meo &c.

ኤፍሬም : Ephraim. *nom. prop. pſ.* 59 9.

ኤፍራታ · Ephrata. *nom. prop. pſ.* 131.6

ኤፍራጥስ : Ephrates. *nom. prop. fluuij, apoc.* 9.14.

አፍሪቂያ : Africa. *act.* 27.2. *vna ex quatuor partib. Orbis, eaque ditiſsima.*

ኤፌሶን : Epheſus. *nom. prop. ciuit.*

አፍአ : foras, foris, extra. *Ioan.* 6.37. non eiiciam, አፍአ:

foras. *Ioan.* 19.4. exiuit iterum Pilat. አፍኣ : foras.

እፎ : *partic. admirantis*, quomodo? quàm? quantũ? quid? *Matt.* 22.12. እፎ : quomodo huc intraſti? *Matt.* 10.25. እፎ : ፈድፋደ : quanto magis? *Ioan.* 21. 21. ዝኬ : እፎ : hic autem quid?

ኣፈው : አፈው : & አፈዋት : aromata, odoramenta. *Cant.* 5.1. meſſui myrrham cũ አፈዋትየ : aromatibus meis. & *cap.* 6. *verſ.* 1. & ad አግበት : አፈው : areolam aromatum. *Marc.* 16.1. emerunt አፈው : aromata.

እፋሮዲጦን : Epaphroditus. *nom. prop. Phil.* 2.25

ኣፒዮ : Appius. *nom. prop. act.* 28.15.

LITERA ከ C.

[library stamp]

ከሀለ:potuit,poſſibile fuit.*Mat*.10.28.timete eũ ዘይክል: qui poteſt.*Mat*.20.22. ትክሉኑ: poteſtis? dicunt ei, ንክል: poſſumus.*Marc*.14.5.an non ትክሃሉኑ: poterat venundari? *act*.27.17.vix ክሀልነ: potuimus.

ተክሀለ: poſſibile eſt. Mat.19.26. apud homines, ኢይትክሀልዘ: impoſsibile hoc,apud Deum autem,ይት ክሀለ: ኵሉ: poſſibilia omnia.

ተክሀለ: pepigit,conuenit, promiſit. *Mat*. 20.1.& ተክሀለ: conuenit, cum operarijs. *ver*. 13. nonne ex denario, ተክሀልኩከ: conueni tecum.

Nom. ክሃሌ: potens.*Luc*. 24.19.qui fuit, ክሃሌ: popotens in ſermone, &c.

ክሂሎት: poſsibilitas. *in quadam epiſt*. vos omnes Aethiopes vigilate በክሂሎትክሙ: ſecundum poſſibilitatem veſtram.

ኪሃለ: pila,globus, orbis, ſphera. *plur*. ኪሃላት: pilæ, globi,orbes.*pſ*.70.7. ከመ: ኪሄለ: ኮንከዎሙ: ለብዙኃን: ſicut globus tactus ſum multis: *vt prodigium &c.* 1.Cor.4.13.ወከመ: ኪሄላት: ኮነ: & tamquam pilę factus ſum in mundo. *vt pilæ luſoriæ*.

Nom. ካህን : *ſicut Chald. & Syr. Arab.* كاهن ſacerdos,antiſtes, Pontifex.*plur*.ካህናት : Sacerdotes Pontifices.*pſal*.109. 5,tu es,ካህኑ : ለዓለም : ſacerdos &c. *pſ*.131.9.ካህናቲከ : ſacerdotes tui.*Heb*.5. 1.ኵሉ : ሊቀ : ካህናት : omnis ſumus pontifex.

ከሀ ነ : *indè* ተከህነ: ſacerdotio functus eſt,ſacerdos fuit miniſtrauit. *in mſ*. 165.4.coram te, ንትከሀን : fungamur ſacerdotio.

ከለለ : coronauit. *Ps*.5.13 ከለልከነ : coronaſti nos. *pſ*. 8.6. gloria,& honore ከለልኮ : coronaſti eum.*pſ* ዘይከ ልለከ : qui coronat te.

ተከለለ: coronatus eſt. *heb*. 2. 9. gloria & honore, ተከለለ : coronatum.

አክሊል : corona,diadema. C*ant*.3.11. በአክሊል : in diademate,quo &c. *apoc*. 2.10. dab.tibi,አክሊለ : coronam. &c.

ከለሐ : clamauit,exclamauit,vociferatus eſt.L*uc*.1.42. & ከልሐት : exclamauit voce magna.*Ioan*.28.36.& ከልሑ : ኵሎሙ : clamauerunt omnes.

ከለስስት : manipulus, manipuli. *pſ*. 125. 6.portantes ከለስስቲሆሙ : manipulos ſuos.*pſ*. 128.7. qui colligit ከለሰስቲሁ : manipulos.

ኬልቄዶን : Calcedonius.

ከልብ : canis,*plur*. ከለባት : canes.*pſalm*.67. 24.lingua ከለባቲከ : canum tuorum.L*uc*.16.21. ወከልባትኒ: & canes veniebant .2. Pet.2.22.ከልብኒ : canis reuerſus &c.

ከለአ

ከልአ : prohibuit, vetuit. *Mat.* 19. 13. ይከልእዎሙ : prohibuerunt eos. *Marc.* 7. 36. ይከልኦሙ : prohibebat eos.

ከልእ : alter, alius, ſecundus. *plur.* ከልኣን : alij. &c. *pſ.* 77. 6. vt cognoſcat ከልእ : altera generatio. *Mat.* 2. 12. & per ከልእ : aliam viá. *Mat.* 20. 2. & vidit ከልኣን alios ſtantes.

ከልእት : altera, diuiſio, alienatio, *in miſſ.* 163. 4. vt ſint ſine, ከልእት : diuiſione. *Mat.* 27. 61. ወከልእታሂ: & altera maiora.

ክልኤ : ክልኤቱ : duo. *Matt.* 11 1. precipiens, ለዐሠርቱ : ወ ክልኤቱ: duodecim diſcipulis. *Mat.* 18. 8. quam ክልኤ: እደ : ወክልኤ : እግረ : duas manus, vel duos pedes.

ከልእየ : amicus. *femin.* ከልኢት : amica. *Cant.* 5. 2. ſoror mea ከልእትየ : amica mea. *Matt.* 20. 13. 22. 12. & 12. 26. 50. ከልእየ : amice &c.

ኵልያት : renes, ren. *pſ.* 25. 2. cor meũ & ኵልያትየ : renes meos.

መከልኣን : aduerſarij, alieni. 1. *Cor.* 16. 9. multi መከል ኣን : aduerſarij.

ከሌዴ : Chaldea. *nom. prop. reg.* *act.* 7. 4.

ከሐከ : illic, ibi. *Mat.* 24. 23. *Marc.* 13. 21. *Luc.* 17. 23. ነዋ : ዝየ : ወ ነዋ : ከሐከ : ecce hic & ecce illic.

ክሕደ : negauit, abnegauit, pernegauit. *Mar.* 14. 27. ego autem ኢይክሕደከ : non negabo te. *ibid.* tu ትክሕደኒ : negabis me. *Luc.* 7. 22. & beati qui ኢይክሕዱኒ : non negauerint me. et non fuerint ſcandal. &c.

ተከሐደ : quæſtionem mouit,vrgendo reſtitit,altercatus fuit,diſceptauit,litigauit. *act.*18.15. ſi vero ተተ ከሐዱ : quęſtionem mouetis &c. *act.*25.19. ዘይትከሐዱ: quod, litigant.

አከሐደ : contendit,litigauit, reſtitit,cõtradixit. *Luc.* 24.11.& non crediderunt illis ወአከሐድዎን : & reſtiterunt illis. *ſem.* 1.Cor 11.16. & qui vult ለይከሐድ : cõtendat,nos autem &c.

N*om.* ከሐዲ : hęreſis,ſecta. *act.*24.6.& docet ከሐዲ: ſectam hæreſim Nazarenorum.

መስተከሐዲ : hæreticus. *Tit.*3.10. ለመስተከሐዲ : ብእሲ: hæreticum hominem,&c.

ከም : Cham. *nom. prop. vir. pſ.*77.51.

ከመ : vt,quod,ad,ſicut,tamquam, ſicuti,quemadmodum,vti &c. *ſimilitudinis particula. pſ.*16.4. ከመ : ኢ: vt non loquatur. *pſal.* 18. 6.& ipſe ከመ : tamquam ſponſus.

ከማሁ : ſimiliter,ſic,ita. *pſal.* 67.2. ከመ : ſicut deficit fumus ከማሁ : ſic deficiant.

ከመዝ : ita, ſic,talis. 2.*Cor.*12.5.pro huiuſmodi ዘከመዝ: qui talis eſt.

በከመ : ſecundum. *pſ.*50.1. በከመ : ſecũdum magnã. *pſalm.* 118. 76. ወበከመ : & ſecundum eloquium tuum.

ከሠተ : releuauit,manifeſtauit,reuoluit, aperuit,prodidit,traduxit diffamauit. *pſ.*28.9. ወይከሥት : & reuelabit cõdẽla. M*at.*1.19.noluit, ይክሥታ : traducere eã.

Mar.

Mar.16.3. quis ይከሥት፡ ለነ፡ reuoluet nobis &c.

ተከሥተ፡ reuelatus, manifeſtatus fuit. Ioan.3.20. vt non, ይትከሠቱ፡ manifeſtantur, *arguantur* opera eius. 2. *Theſs.* 2.3. & ይትከሠት፡ reuelatus fuerit &c.

Nom. ክሡት፡ manifeſtus, manifeſtè, palam. Marc. 6.14. ክሡተ፡ ኮነ፡ manifeſtum factum eſt. *Ioan.* 7.4. vult ክሡተ፡ palam eſſe.

ኩርኩሬ፡ *indè*, እንኩርኩረ፡ reuolutum fuit, reuoluit. Mar.16.4. Luc.24.2. inuenerunt lapidem, እንኩርኩረት፡ reuolutum.

መንኰራኵር፡ rota, rotę. pſ.82.14. pone illos vt መንኰራኵር፡ rotam.

ክረመ፡ hiems fuit.

አክረመ፡ hiemauit. *act.* 27.12. ለአክርሞ፡ ad hiemandum. 1. *Cor.* 16.6. አክርም፡ hiemabo.

Nom. ክረምት፡ hiems, annus. *Cãt.* 2.11. ecce, ክረምት፡ hiems tranſiit. Mar. 5.26. & 52. ዓሠርቱ፡ ወክልኤቱ፡ ክረምት፡ duodecim anni. Ioan. 10.22. ክረምት፡ ውእቱ፡ hiems erat.

ክሩም፡ annoſus, vetus, vetuſtus. Luc. 5.39. & nemo bibens ክሩም፡ vetus. *ibid.* ክሩም፡ ይኄይስ vetus melius eſt.

ከርሥ፡ venter, vterus, viſcera. *pſ.* 50.11. in, ከርሥየ፡ viſceribus meis. *Cant.* 7.2. ከርሥከ፡ venter tuus.

ክርስቶስ፡ Chriſtus.

ክርስቲያናዊ፡ Chriſtianus. *pl.* ክርስቲያናውያን Chriſtiani.

ክሪስጶሎባ : Chryſolitus, *genus lapidis præt. apoc.* 21.
ክሪሶጰሶስ : Chryſopraſus, lapis præcioſus. *apoc.* 21. 20.
ኵርበበተ : philacteria. M*att.* 23. 6. dilatant ኵርበበቲ
ሆሙ : philacteria ſua.
ኮሬብ : Horeb. *nom. prop.* P*ſ.* 105. 19.
ከርቤ : myrrha. *pſ.* 44. 9. ከርቤ : myrrha, & gutta. C*ăt.* 4. 6. vadam ad montem ከርቤ : mirrhę. *Ioan.* 19. 39. ferens mixturam ከርቤ myrrhæ & aloes.
ኪሩቤል : Cherubim. *pſ.* 79. 2. & 98. 1. qui ſedet, ላዕለ : ኪሩቤል : ſuper Cherubim.
ምኵራብ : ſynagoga, templum, locus congregationis. *plur.* መኳርብት : & ምኵራባት : Mat. 6. 2. በመኳር ብት : in ſynagogis, et vicis. M*arc.* 3. 1. introiuit iterum in ምኵራብ : Synagogam. I*oan.* 8. 2. iterum venit *in* ምኵራብ ; templum. *act.* 9. 2. vt iret ኀበ : ምኵ ራባት : Synagogas.
ከርታስ : charta, papyrus, 2 I*oan.* 13. nolui በከርታስ per chartam, et atramentum.
ካራን : Caran. *nom. prop. act.* 11. 12.
ከርካዕ : nux, nuces. *Cant.* 6. 10. in hortum ከርካዕ : nucum deſcendit.

ኰርዐ: percuſsit, colaphum impegit, dedit alapam, pignis, colaphis cæcidit. M*ar.* 15. 19. & ይኰርዕዎ : percutiebant caput eius. L*uc.* 22. 65. ዘኰርዐከ : quis percuſsit te. 2. *Cor.* 12. 7. ወይኰርዐኒ : & colaphizet me.

ተኰርዐ : colaphizatus, colaphis cęſus fuit. 1. *Cor.* 4. 11.

4 11. ወንትኰሬዕኒ፡ & colaphis cædimur.

ኮራዚ፡ Corazain..*nom.prop.*M*at*. 11.21.

ከረየ፡ fodit,perfodit.*pſ*.56. 7. ከረዩ፡ foderunt, foueam.L*uc*.6.48. ወከረዮ፡ & fodit eam.

ተከረየ፡ foſſus,perfoſſus fuit.*pſ*. 93.13.donec ይት ከረይ፡ fodiatur peccatori &c.

ከርዳ ዳ፡ carduus , cardui, zizania, lolium.*Matt*.13. 25.& ſuperſeminauit ከርዳዳ፡ zizania.

ከሰተ፡ *vide* ከሠተ፡

ኰሳኰስ፡ punctatus,vermiculatus. C*ant*.1.10. ኰሳኰ ስ፡ vermiculatas argento.*Mar*.7.8.ኮሳኮስተ፡

ኮስተረ፡ *ſignificat* emungere, mundare. L*uc*. 11. 25. ወኮስቶረ፡ ſcopis mundata.

ክሳድ፡ collum,ceruix, occiput.*Cant*. 1.10.& ክሳድከ፡ collum tuum, *Rom*. 16.4. ክሳዶሙ፡ ſuas ceruices.

ከብካብ፡ Nuptiç. *Mat*.22.2.ዘገብረ፡ ከብካብ፡ qui fecit nuptias filio ſuo.I*oan*.2.1.ከብካብ፡ ኮነ፡ nuptiæ factę ſunt.

ከብረ፡ honorauit,glorificauit honoratus,nobilis fuit. L*uc*. 4.23. *Ioan*.4.44. ኢይከብር፡ non honoratur, propheta in patria ſua.

አክበረ፡ honorauit. M*arc*.7.6.labiis ſuis, ያከብሩኒ honorant me. *Epheſ*.6.2. አክብር፡ አባከ፡ honora patrem tuum.

N*om*. ክብር፡ honor,gloria,veneratio, reuerentia. *pſ*.20.6.magna *eſt* ክብሩ፡ gloria eius.*pſ*.8.6. ክብር፡ gloria & honore. & *pſ*. 28. 2. afferte Domino

ክብረ፡ gloriam *venerationem*.
ክቡር፡ honoratus, glorificatus, nobililis, prçcioſus, reuerendus. *plur*. ክቡራን፡ honorati, honorificati,nobiles. *pſ*. 20.4. ዘእምዕንቍ፡ ክቡር፡ de lapide precioſo. *pſ*. 138.17. nimis ክቡራን፡ honorati ſunt amici tui.&c. *Luc*. 7.2. ክቡር፡ precioſus erat illi.
ከበሮ፡ tympanum. *pſ*. 80.2. & date ከበሮ፡ tympanum. *pſ*. 149.3. በከበሮ፡ in tympano.
ከበተ፡ occulauit,abſcondit. *Luc*. 1.24. & ከበተት፡ ርእሳ፡ occultabat ſe, *fem*.
ተከበተ፡ latuit, occultatus fuit, *Luc*. 8. 47. quia non ተከ በተ፡ latuit.
ከበእ፡ abſcondit, *vide* ኀበአ፡
መንከቢያት፡ pollex, *Luc*. 2.7. & 12. ligauit, መንከቢያ ቲሆ፡ pollicem eius.
ከበደ፡ grauis fuit. *pſ*. 31.4. ከበደት፡ እዴከ፡ grauata eſt manus tua. *Cor*. 1.8. ከበድነ፡ grauati fuimus.
አክበደ፡ grauauit, aggrauauit. *pſ*. 4. 3. vſquequo ታከብዱ፡ ልበክሙ፡ grauatis corda veſt. 11. *Cor*. 12.16. ego ኢያክበድክሙ፡ ለዐሌክሙ፡ non grauaui vos *Luc*. 21. 34. ne, ታከብዱ፡ grauentur. &c.
Nom. ክቡድ፡ grauis, grauatus. *plur*. ክቡዳን፡ grauati *Mar*. 14.41. quia, ከበደ፡ grauati, erant oculi, &c. *luc*. 9.32. ክቡዳን፡ በምንዋም፡ grauati ſomno.
ክበድ፡ pondus. *Hebr*. 12.1. & abiiciamus à nobis ኵሎ፡ ክበደ፡ omne pondus.
ኰነነ፡ damnauit, condemnauit, iudicauit, diiudicauit,

cauit, vindicauit, gubernauit, adminiſtrauit. *pſ.*2. 10.qui ትኴንንዋ : iudicatis, terram. *Luc.*18.9.እኴንና: vindicabo illam. *Ioan.*3.17.vt, ይኰንኖ : ለዓለም : vt iudicet mundum.

ተኰነነ : iudicatus, damnatus, condemnatus fuit, ſubiectus,ſubditus eſt. *Ioan.*3.17.qui credit in eum, ኢይትኴነን : non iudicatur,& qui non credit, ወዳእ : ተኰነነ : iam iudicatus eſt. 1. *Pet.*3.1. mulieres,ተኰነና ; ſubditæ ſint &c.

አኰነነ : poteſtatem dedit,iudicem conſtituit. *Ioan.* 17.2.ſicut.አኰነንከ : dediſti eum poteſtatem &c.

Nom. ኵነኔ : iudicium,damnatio. *pſ.*18. 10. ኵነኔሁ : ለእግዚ እብሔር : iudicia Domini. *Rom.*8.1.nihil ergo, ኵኔ : እለ : damnationis eſt iis.

መኰንን : & መኵናን : iudex , poteſtas, præpoſitus. *plur.* መኳንንት : iudices, magiſtratus,præpoſiti. *pſ.* 49.6.quoniam Deus መኰንን: iudex eſt. *act.*16.20. *et* 32. 38. ለአኩ : መኳንንት : miſerunt magiſtratus. *Heb.* 17.7. mementote, መኳንንቲክሙ : prępoſitorum veſtrorum.

ከናአን : Chanaan. *nom.prop.Reg.Ps.*104.11.

ከናናዊ : Chananæus. ከናናዊት : Chananęa. *Marc.* 15. 22. & ecce mulier ከናናዊት : Chananæa.

ከንቱ : et ከንቶ : inane, vacuum, fruſtra. *pſ.*2.1.& populi meditati ſunt ከንቶ : inania. *pſ.*126. 3. ከንቱ : fruſtra,in vanum &c.1. *Theſ.*3.6. ወለከንቶ : ይከውን: & inanis fiat &c.

ኵናት ፡ gladius,enſis,framea,lancea.*pſ*.77.62.& 64.
በኵናት ፡ in gladio ceciderunt. Ioan. 16. 32. aperuit latus eius dextrum በኵናት ፡ lancea.

ክንፍ ፡ ala,penna. *pſalm*.56.2. 60.5.ſub vmbra,ክንፊከ ፡ alarum tuarum. *apoc*.4. 8. ለለ ፡ ዐሐዱሆሙ ፡ ሰሰ ፡ ክነፊሆሙ ፡ ſingulæ eorum habebant alas ſenas·

ከናፍር ፡ labiũ,labia.*pſ*.50.17.aperies ከናፍርየ ፡ labia mea.

ኰኵሕ ፡ petra.*psal*.26.6.39.3.in ኰኵሕ ፡ petra exaltaſti me.*Mat*.16. 18.አንተ ፡ ኰኵሕ ፡ tu es Petra.

ኮከብ Stella, aſtrum.*plur*. ከዋክብት ፡ ſtella,aſtra.*pſal*.8. 4.lunam, & ከዋክብት ፡ ſtellas.*apoc*. 2.28. dabo illi, ኮከብ ፡ ጽባሕ ፡ ſtellam matutinam. *pſ*. 109. 2· ante, ኮከብ ፡ ጽባሕ ፡ luciferum,&c.

ከወል ፡ arbor nauis, malus·*pl*. አክዋል ፡ Marc. 4. 37. apud ከወል ፡ ሐመር ፡ arborem nauis.Cant.2.5.ſtipate me አክዋል ፡ malis.

ከወሰ ፡ *vide*, ኀወሠ ፡ mouit.

ኮነ ፡ fuit, eſt, factus eſt.*pſ*. 37. 15. ኮንኩ ፡ factus ſum.*pſ*. 71.19. ለይኩን ፡ ለይኩን ፡ fiat fiat.*Mat*. 21. 4. ዘኮነ ፡ hoc factũ eſt.*ibid.ver*.38· ይኩነነ ፡ ለነ ፡ erit nobis, *habebimus &c.& ver*.2· à Domino ኮነት ፡ ዛቲ ፡ factũ eſt iſtud. 2.*Cor*.12·16. ከዊንየ ፡ eſſe ego &c.*cum eſſem*.

ከዊን ፡ fieri, eſſe· *Matt*.10.16. ኩኑኬ ፡ ጠቢባነ ፡ eſtote erg oprudentes.

ካዕበ ፡ denuo,iterum· *Matt*.22.1.*Marc*.2.1. &c.

ምክዕቢት ፡ vices,plus, pluries. *Luc*.8.8.ምእት ፡ ምክ

ዕቢት ;

ዕቢተ : cẽties,cẽtuplũ.*luc*.18.30. ብዙኀ: ምክዕቢተ: multa plura. 2.*Cor*.12.15. ego autẽ ምክዕቢተ : plus &c.

ክዐወ : effudit, fudit, diffudit. *pſ*.13.3. ለክዒወ : ደም: ad effũdendum ſanguinem. *pſ*. 78.3. ክዐዉ : effuderunt.

ተክዕወ : fuſus, effuſus, diffuſus fuit. *pſ*.44.3. ተክዕወ: diffuſa eſt. *Mat*. 26.28. ዘይትከዐው: qui effundetur.

ከይሲ : ſerpens, draco. *pſ*.90.13. conculcabis leon. & ከይሲ : draconem.

ኪን : ars. *act*.18.3. quia እሐዱ ኪኖሙ: eiuſdem artis erant. *vna ars eorum*.

ኬንያ : artifex. *plur*. ኬንያት : artifices. *act*.19.38. qui cum eo ኬንያት artifices. *apoc*.18.17. & omnes ኬነተ: አሕማር: gubernatores nauium. & *ver*.22. non inuenietur in te. ኵሉ : ኬንያ : ዘኵሉ : ኪን : omnis artifex omnis artis. *Cant*.7.1. እደ : ኬንያ : manu artificis.

ከየደ : & ኬደ : calcauit, conculcauit. *pſ*.90.13. ትከይድ : conculcabis, leonem, &c. *Mat*.5.13. ይከይዱ : conculcant illud.

ተከየደ : calcatus, conculcatus fuit. *luc*.12.1. ይትከየዱ: conculcarentur. *apoc*. 11.2. ወይትከየድዋ : & calcabunt eam.

ተከየደ : *ſignificat etiam*, vouere, promittere, ſtatuere firmiter. *pſ*. 82.6. pati ſunt ወተከየዱ : & firmiter ſtatuerunt.

አክየደ : calcare fecit,triturauit.1.*Cor*.9. 9. quando ታክይድ : triturat.

መክይድ : መክየድ : መክያደ : et *መኪየደ* : calceamentum,ſcabellum. *pſ*.59.10. in Idumæum extendam መክይድየ calciamentum meum. *pſal*.109.2. መኪየደ እገሪከ : ſcabellum pedum tuorum.

ምክያደ : torcular.*Mat*.21.23. fodit in ea *መክያደ* : torcular.

ከደነ : operuit, protexit, cooperuit.*pſaln*.84. 3. ከደንከ : operuiſti.*pſ*.19.14. እክድኖ : protegam eum.

ተከደነ : protectus,defenſus fuit.*pſ*.60. 5. እትከደን : protegar in &c.

N*om*. ክዱን : occultus,coopertus. L*uc*. 12.12.nihil, ክዱን : opertum eſt.I*oan*.11.39.ክዱን :

ክደን : operimentum, interula, ſubucula , camiſia, tunica.L*uc*.3. 11 qui habet duas,ልብሰ : ክደናተ : veſtes interiores interulas. *Ioan*.19.24.et erat ክደን : tunica etc.*act*. 18.3.quia, ክደን : ተስቀለ : artis ſceno factoriæ erant.*tentorij*.

ከፈለ : diuiſit,partitus eſt. L*uc*.12.13. dic vt. ይክፍለኒ : diuidat mecum. *Marc*.6.4. et ከፈሎሙ : diuiſit eis.

ተከፈለ : diuiſus, diſtributus, partitus fuit, diuiſit. *pſal*. 21.19. & *Ioan*.19.22. ተከፈሉ : diuiſerunt, veſtim.etc.*pſ*.59.8.et እትከፈል : partibor.

Nom. ክፍል : pars, portio. *pſ*. 62.11. ክፍለ : partes vulpium.

ከፋሊ : diuiſor. *luc*.12. 14. quis me conſtituit , *ከፋሊ* : diui-

diuiſorem.

መክፈልት : portio, pars. *pſ*. 15. 5. Dominus መክፈልት : pars. *pſ*. 41. 6. መክፈልትየ portio mea.

ክፈር : modius. *Matt*. 5. 15. et ponunt eam ſub ክፈር : modio.

LITERA ወ W.

ወሀበ : dedit, tradidit. *pſ.* 1. 3. quod, ትሁብ : dabit. *pſ.* 71.1. ሀብ : ለንጉሥ : da regi, M*ar.* 20. 4. እሁበከሙ : dabo vobis. I*oan.* 4. 10. ዘወሃበነ : qui dedit nobis.

ተወሀበ datus fuit. *Mat.* 77. & ይትወሀበከሙ : dabitur vobis. *Mat.* 13. 11. vobis. ተውህበ : datum eſt.

Nom. ሀብት : donum, munus. M*att.* 7. 9. ſi vos &c. noſtis ሠናየ : ሀብተ : ወሂበ : bonum donum dare &c. M*at.* 15. 5. ሀብተ : munus quodcumque.

ወሀከ : & ወሐከ : turbauit, commouit, concitauit, perturbauit, exacerbauit, excitauit, conturbauit. *pſ.* 77. 40. et ወሀክዎ conturbauerunt eum, ወወሐክዎ : exacerbauerunt. *act.* 13. 50. ወወሐክዎን: concitauerunt Iudei mulieres &c. *Rom.* 1. 32. qui, ይዌሕክዎ : excitant &c.

ተሀውከ . turbatus, concitatus fuit.

ወልታ : ſcutum, clypeus, arma. *pſ.* 5. 13. ወልታ : ſcuto, voluntatis. *Rom.* 13. 12. induamur ወልታ : arma lucis.

ወለደ : genuit, peperit, procreauit. *pſ.* 2. 7. ወለድኩከ : genuit te. *Luc.* 1. 31. et ትወልዲ ; ወልደ : paries filium.

I

ተወ

ተወልደ : natus,genitus,progenitus fuit.*Matt*.2.1. ወተወሊዶ : cum natus eſſet. *Luc*.1.35.quod autem ይትወለድ : naſcetur ex te.

Nom.ወልድ : filius.*plur*.ውሉድ : filij.*pſ*.2.7.ወልድየ: filius meus es tu.*pſ*.28.1.afferte ˛Domino,˛ ውሉድ : filij Dei.

ወለት : filia.*plur*.አዋልድ : filię.*pſ*.44.10.አዋልድ : filiæ, regum. *ibid*. audi, ወለትየ : filia mea.

ወላዲት : genitrix. *in miſſ*.164.2. Maria, ወላዲት : እግዚአብሔር : genitrix Dei.

ትውልድ: generatio,progenies.*Pſ*.48.12.ለትውልድ : ትውልድ : progenie progenierũ. *Mat*.1.17. ኵሉ ጊዜ : ትውልድ : omnes igitur generationes &c.

ልደት : genealogia, generatio, natiuitas, natalis, creatura. *Matt*..1.1.liber ልደቱ : ለኢየሱስ : generatio Ieſu.*Luc*.1.14.multi,በልደቱ : in natiuitate eius.*Rõ*. 8.39. nec alia ልደት : creatura.

ወለጠ : mutauit,equauit,formauit,conformauit,con ſiliauit,reconſiliauit, concordauit, paſcificauit. *pſ*. 101 27. ትዌልጦሙ : mutabis eos.*pſ*.105.20.ወወለጡ: & mutauerunt gloriam ſuam.

ተወለጠ : mutatus,transmutatus,immutatus,trans formatus,transfiguratus fuit.*pſ*.101.27.& ይትዌለጡ: mutabuntur..*Mat*.17.2.*Mar*.9.2.ወተወለጠ : ራእዩ: trãſmutatus,eſt vultus eius, *transfiguratus eſt* &c. *Cor*.15.12.& nos ንትዌለጥ : immutabimur.

መወልጥ : nummularius.*plur*.መወልጣን : nummu-

 lar ij.

larij. Mar. 11. 15. & menſas, መወልጣን : nummu-
lariorum, &c.

ወሐከ : *vide ſuperius* ወሀከ :

ወሐዘ : & ወኀዘ : fluxit, ſtillauit. *pſ.* 45. 5. ፈለግ : ዘይው
ሕዝ : fluminis impetus. *flumen quod impetu fluit.*
Cãt. 4.16. ዘይውሕዝ : quæ fluit *impetu* de libano.
ibid. ወይኅዝ : & fluent aromata mea.

አውሐዘ : fluere fecit, effluxit, fluxit. *pſ.* 77. 16. ወአ-
ውሐዘ ማየ : & fluere fecit aquam, *& eduxit aquas.*
ibid. ver. 20. ወያውኅዝ : ማየ :: fluerere fecit aquam.

Nom. ወሐይዝ : flumen. *plur.* ወሐይዝት : Matt. 7.
25. venerunt ወሐይዝት : flumina &c.

ውሒዝት : fluxus. Luc. 8. 44. & ſtetit confeſtim ውሒ
ዝት : ደም : fluxus ſanguinis eius.

ወሐደ : & ወኀደ : parum, paucum, modicum fuit. *pſ.*
106. 39. & ውኅዱ : pauci facti ſunt.

አውሐደ : minorauit, minuit, diminuit. *pſ.* 88. 64.
አውሐድከ : minoraſti, dies, &c. *pſ.* 106. 38. ኢያውኅደ :
non minorauit.

Nom. ውሑድ : paucus, exiguus, minus , parum.
plur. ውሑዳን : pauci, exigui. *pſ.* 16. 14. Domine à ውሁ
ዳን : paucis. *Luc.* 7. 47. qui ወሑደ : minus, di-
ligit.

ውሕደት : paucitas. *pſalm.* 101. 24. ውሕደተ : paucita-
tem dierum.

ዋሕድ : & ዋኅድ : vnicus vnica. *in miſ.* 159. 1. ለዋ
ኅድ : ወልድከ : vnici filii tui. Luc. 8. 42. quia erat ei

ወለት :

ወለተ ፡ ዋሕዲ ፡ filia vnica.

ወሐጠ ፡ & ውኅጠ ፡ deuorauit, abſorbuit, deglutiuit. Ps.34.25. ውሕጥናሁ ፡ deuorauimus eum. pſ.105. 17. ወውኅጦ፡ & deglutiuit Datan. *Marc.* 12.36. qui, ይውኅጥዋን ፡ deuorant,domos viduarum

ውሥአ · & አውሥአ reſpondit.*pſ.*118.42. አወሥኦሙ ፡ reſpondebo,expro. M*at.* 15.23.ኢያውሥኦ ፡ non reſpondit Dominus Ieſus verbum,

ተወሥአ ፡ reſpõdit. *Rom.* 21. quid ergo ትትዋሣእ ፡ reſpondebis? *act.*6.29. ተወሥአ ፡ diſputabat.

Nõ.ሠኣሣእ: reſpõſio·*Luc.*4.22.& 20.26 ሠኣሣእ፡ አፉሁ ፡ reſponſio oris eius.

መዋሥእት ፡ chorus, reſponſorium. *in miſ.*

ወረሰ ፡ hereditauit,poſſedit.*pſal.*36.9.ይወርስዋ ፡ hereditabunt,terram.*pſ.*82.13.ንወርስ ፡ hereditate poſſideamus.

Nom. ወራሲ ፡ heres. *plur.* ወራስያን ፡ heredes. M*at.* 21.38. *Mar.*12.7. hic eſt ወራሲ ፡ heres.*Rom.*8·17. ſi ወራስያን ፡ heredes Dei.

መዋርስት ፡ coheredes. *Rom.*8.17.መዋርስቲሁ·ኬ ፡ cohe redes ergo Chriſti.

ርስት ፡ hereditas.*pſ.*2.8. gentes ለርስትከ፡ hereditatem tuam. *pſalm.* 15.5. pars ርስትየ ፡ hereditatis meę &c.

ትርሲት · adoptio.*Rom.* 8.15· & 23·ትርሲት ፡ ወልዱ፡ adoptionem filiorum. *Gal.*4.5· *Epheſ.*35. *idem.*

ወረቀ ፡ ſpuit,expuit,conſpuit.I*oan.*9.6.ወረቀ ፡ expuit.

Mat.27.30.ወደወርቁ ፡ ላዕሌሁ ፡ & expuerũt in eum.

ምራቅ ፡ ſputum, ſaliua. *Ioan*.6.9. በምራቁ ፡ ex ſputo ſuo.

ወርኅ ፡ luna. *pſal*. 8.4. ወርኅ ፡ lunam, & ſtellas etc.

ወርኃዊ ፡ lunaticus. *plur*. ወርኃዊያን ፡ lunatici. M*att*. 4.24. et ወርኃዊያን ፡ lunatici etc.

ወርኅ ፡ menſis. *plur*. አውራኅ ፡ menſes. L*uc*. 1. 24. quinque አውራኅ ፡ menſibus. *ibid*. *ver*. 26. in ſexto ወርኅ ፡ menſe.

ወረወ ፡ cecidit, proiectus fuit. *pſ*.15.6. funes ወረው ፡ ሊተ ፡ ceciderunt mihi.

ወርዘወ ፡ iuuenis, puer fuit. *pſ*.36.25. ወርዘውኩ ፡ iuuenis fui, *eram*.

ወሬዛ ፡ iuuenis, pucr. *plur*. ወራዙት ፡ pueri, iuuenes. *pſ*.148.12. ወራዙት ፡ iuuenes, & virgines. *Ioan*.21. 18. cum ወሬዛ ፡ puer eſſes, *iunior eſſes*.

ወርዙት ፡ iuuentus, ætas iuuenilis. *pſ*.42. 4. lętificat ለውርዙትየ ፡ iuuentutem meam.

ወረደ ; deſcendit. *pſ*.7.17. et ትወርድ ፡ deſcendet, iniquitas. *pſ*.27.1. እለ ፡ ይወርዱ ፡ qui deſcendunt.

አውረደ ; ſubmiſit, deſcendere fecit. M*arc*. 2.4. et አውረድዎ ፡ ſubmiſerunt eum.

ሙራድ ፡ deſcenſus. L*uc*.19.37. ኀበ ፡ ሙራድ ፡ ad deſcenſum.

ወሰቀ · tetendit, intendit arcum. *pſ*. 10.3. ወሰቁ ፡ intenderunt, arcum. *pſ*.56.8. & ይወስቁ ፡ intenderunt arcum ſuum.

ወሰበ

ወሰበ : *indè* አውሰበ : nupſit, ſibi copulauit, vxorem duxit. Marc. 12.25. ኢያውስቡ : non nubent 1. *Cor*. 7. 28. ከመኒ : አውሰብከ : ſi acceperis vxorem. 1. *Cor*. 7. 34. አንተ : ኢያውሰበት. innupta. አንተ : አውሰበት : nupta.

ተወሰበ : nuptus, vxoratus fuit. *Marc*. 12.25. ወኢይትዋሰቡ : neque nubentur.

ወስተ : in. *pſ*. 2.4. ወስተ : ሰማይ : in Cælis.

እም : ወስተ : ex, de, à. *Luc*. 11. 15. እም : ወስቴትኪ : ex te, à te. *Ioan*. 11.45. እም : ውስቴቶሙ : ex illis.

ወሰከ : adiecit, appoſuit, addidit. *pſ*. 70. 14. & እዌስክ : adiiciam ſuper &c. *Luc*. 3.20. de omnibus malis quæ fecit herodes adhuc ወሰከ : adiecit.

ተወሰከ : additum, appoſitum, adiectum fuit. *Luc*. 12.31. hæc ommia. ይትዌሰክክሙ : adiicientur vobis. *act*. 5.14. & multi ይትዌሰኩ : appoſiti sũt credẽtes.

ወሰደ : tulit, attulit, duxit, adduxit, perduxit. *Ps*. 44. 15. & 16. ይወስዱ : & adducentur regi virgines. ወይወሰዱ ዎን : afferentur in lætitia &c. *Ioan*. 18. 18. & ወሰድ ዎ : adduxerunt eum.

ውስጥ : intus, intra, intrinſecus. *Mat*. 7.15. ውስጦሙሰ : intrinſecus autem. *Mar*. 7.21. እምውስጡ : ለሰብእ : ab intus de homine, &c.

ውሳጥያት : criptæ, cauernæ, fodinę, cellulæ ſubterraneę. *pſ*. 103.13. እምውሳጤያቲሆሙ : de fodinis, de cauernis ſuis.

ወቀረ : fodit excidit.

አውቀረ፣ excidit. *Mat*.27.60. ዘአውቀረ፡ quod exciderat, in petra. *Marc*.15. 46. ዘአውቀሩ፡ quod exciderant.

ወቀሠ፡ & ወቀሰ፡ rationem reddidit, ratiocinatus, argumentatus fuit. *act*.19.33. ወፈቀደ፡ ይውቀሥ፡ & voluit rationem reddere. *act*.22.1. ዘእወቅስ፡ ለክሙ፡ quam reddo vobis rationem.

ተወቀሠ፡ contradixit, obiecit, oppoſuit, argumentatus fuit, diſputauit, contendit. *Luc*. 2.35. ለዘ፡ ይትዋቀሡ፡ cui contradicent. *act*.24 12. neque inuenerunt me እንዘ፡ እትዋቀሥ፡ diſputantem.

N*om*. ቃሥት፡ ratio, contradictio, defenſio. *act*. 26. 1. dicere ቃሥትከ፡ rationem, defenſionem tuã. 1.*Cor*.9.3. ቃሥትየ፡ defenſio mea &c.

ምውቅሕ፡ calidus.

ወተረ፡ tetendit, extendit, expandit. *pſ*.7.13. arcum ſuum ወተረ፡ tetendit.

N*om*. ወትረ፡ perpetuum, perpetuò, longo tempore, ſemper, frequẽter. *pſ*.102.9. non iraſcetur ወትረ፡ in perpetuum. *act*.12.5. ወትረ፡ ſemper, ſinè intermiſsione ad Dominum.

አውታር፡ corda. *pſ*.91. 3. ለዘ፡ ዐሠርቱ፡ አውታሪሁ፡ in decacordo. *pſ*.150. 4. በአውታር፡ in cordis, & organo.

ውኂዝ፡ torrens, torrentes. *pſ*.17.5. ወውኂዝ፡ & torrẽs iniquitaris. *pſ*.109.7. እምውኂዝ፡ de torrente, &c. *vide* ወሐዘ፡

ሙኃዝ፡

ሙሓዝ ፡ ማይ ፡ riuus, decurſus aquarum. *pſ.* 1.3. ſicut arbor quę plantata eſt ኀበ ፡ ሙሓዝ ፡ ማየ ፡፡ ad decurſus aquarum.

ወንጌል ፡ euangelium.

ወንጌላዊ ፡ euangeliſta. *plur.* ወንጌላዊያን ፡ euangeliſtæ.

ወከለ ፡ *hinc*, ተወከለ ፡ confidit, ſperauit, ſuperſperauit. *pſ.* 17.4. & እትዌከል ፡ በቱ ፡ ſperabo in eum. *pſ.* 35.8. ይትዌከሉ ፡ ſperabunt ſub &c. *pſ.* 124.1. እለ ፡ ተወከሉ ፡ qui confidunt.

አስተወከለ ፡ ſperauit, confidit. 1. *Cor.* 13.7. charitas omnia, ያስተዌክል ፡ ſperat.

N*om.* ተውከልት ፡ ſpes. 1. *Cor.* 13.13. nunc autem manent tria hęc fides, ወተውከልት ፡ & ſpes, &c.

ወከፈ ፡ *inde*, ተወከፈ ፡ ſuſcepit, accepit, recepit, defendit, iuuauit, tenuit, continuit, tuitus, tutatus eſt. *pſ.* 19.3. & de Sion ይትወከፍከ ፡ tueatur te. *pſ.* 88.51. ዘተወከፍኩ ፡ quod continui, in ſinu etc. I*oan.* 3.33. nemo (eſt) ዘይትወከፎ ፡ qui accipit illud

ወውዐ ፡ ſonuit, intonuit, clamauit. *pſ.* 82.3. ecce ወውዑ ፡ ſonuerunt, inimici.

N*om.* ውውዓ ፡ clamor. *Matt.* 25.6. ውውዓ ፡ ኮነ ፡ clamor factus eſt.

ወዐለ ፡ manſit, permanſit. *Ioan.* 1.39. ወውዕሉ ፡ et manſerunt. 2. *Cor.* 11.25. habitaui ወወዐልኩ ፡ & permanſi &c.

አወዐለ ፡ manere, permanere fecit, incarcerauit, in carcerem coniecit. *act.* 4.3. & አውዐልዎሙ ፡ ሙዓል ፡ poſue-

ክብረ : gloriam *venerationem.*

ክቡረ : honoratus, glorificatus, nobililis, prȩcioſus, reuerendus. *plur.* ክቡራን : honorati, honorificati,nobiles.*pſ.* 20.4.ዘእምዕንቍ : ክቡር : de lapide precioſo.*pſ.* 138.17.nimis ክቡራን : honorati ſunt amici tui.&c. Luc.7.2.ክቡር : precioſus erat illi.

ክበሮ: tympanum.*pſ.*80.2. & date ክበሮ: tympanum. *pſ.* 149.3. በክበሮ: in tympano.

ክብተ: occulauit,abſcondit.Luc.1.24.& ክብተት : ርእሳ: occultabat ſe,*fem.*

ተክብተ : latuit, occultatus fuit, Luc..8. 47.quia non ተክ ብተ : latuit.

ክብክ : abſcondit, *vide* ኀብክ :

መንክቢያት : pollex , Luc.2.7. & 12.ligauit, መንክቢያ ቲሁ : pollicem eius.

ክበደ : grauis fuit.*pſ.*31.4. ክበደት : እዴክ : grauata eſt manus tua. *Cor.*1.8.ክበድነ : grauati fuimus.

አክበደ : grauauit, aggrauauit. *pſ.*4. 3. vſquequo ታክብዱ : ልብክሙ : grauatis corda veſt.11.*Cor.* 12.16. ego ኢያክበድክሙ : ለዕሌክሙ : non grauaui vos *Luc.*21. 34. ne, ታክብዱ : grauentur. &c.

Nom. ክቡድ : grauis, grauatus. *plur.* ክቡዳን : grauati *Mar.*14.41.quia, ክበደ : grauati, erant oculi, &c. *luc.* 9.32. ክቡዳን : በንዋም : grauati ſomno.

ክበድ : pondus. *Hebr.* 12.1. & abiiciamus à nobis ኵሎ : ክበድ : omne pondus.

ኰነነ : damnauit, condemnauit, iudicauit, diiudicauit,

cauit, vindicauit, gubernauit, adminiſtrauit. *pſ.* 2. 10. qui ተኰንኑ : iudicatis, terram. *Luc.* 18. 9. እኰንና፡ vindicabo illam. *Ioan.* 3. 17. vt, ይኰንኖ : ለዓለም : vt iudicet mundum.

ተኰነነ : iudicatus, damnatus, condemnatus fuit, ſubiectus, ſubditus eſt. *Ioan.* 3. 17. qui credit in eum, ኢይትኰነን : non iudicatur, & qui non credit, ወድአ : ተኰነነ : iam iudicatus eſt. 1. *Pet.* 3. 1. mulieres, ተኰነና ; ſubditæ ſint &c.

አኰነነ : poteſtatem dedit, iudicem conſtituit. *Ioan.* 17. 2. ſicut አኰነንከ : dediſti eum poteſtatem &c.

Nom. ኵነኔ : iudicium, damnatio. *pſ.* 18. 10. ኵነኔሁ : ለእግዚአብሔር : iudicia Domini. *Rom.* 8. 1. nihil ergo, ኵነኔ : እለ : damnationis eſt iis.

መኰንን : & መኵንን : iudex, poteſtas, præpoſitus. *plur.* መኳንንት : iudices, magiſtratus, præpoſiti. *pſ.* 49. 6. quoniam Deus መኰንን: iudex eſt. *act.* 16. 20. et 32. 38. ለአኩ : መኳንንት : miſerunt magiſtratus. *Heb.* 17. 7. mementote, መኳንንቲክሙ : prępoſitorum veſtrorum.

ከናአን : Chanaan. *nom. prop. Reg. Ps.* 104. 11.

ከናናዊ : Chananæus. ከናናዊት : Chananęa. *Marc.* 15. 22. & ecce mulier ከናናዊት : Chananæa.

ከንቱ : et ከንቱ : inane, vacuum, fruſtra. *pſ.* 2. 1. & populi meditati ſunt ከንቱ : inania. *pſ.* 126. 3. ከንቱ : fruſtra, in vanum &c. 1. *Theſ.* 3. 6. ወለከንቱ : ይከውን: & inanis fiat &c.

ኵናት : gladius,enſis,framea,lancea.pſ.77.62.& 64. በኵናት : in gladio ceciderunt. Ioan. 16. 32. aperuit latus eius dextrum በኵናት : lancea.

ክንፍ: ala,penna. pſalm.56.2. 60.5.ſub vmbra,ክነፊክ: alarum tuarum. apoc.4. 8. ለለ : ዐእምኔሆሙ : ሰሰ : ክነፊሆሙ : ſingulæ eorum habebant alas ſenas·

ከናፍር: labiũ,labia.pſ.50.17.aperies ከናፍርየ:labia mea.

ኰኵሕ : petra.pſal.26.6.39.3.in ኰኵሕ : petra exaltaſti me.Mat.16.18.አንተ : ኰኵሕ : tu es Petra.

ኮከብ Stella, aſtrum.plur. ከዋክብት : ſtella,aſtra.pſal.8. 4.lunam , & ከዋክብተ : ſtellas.apoc. 2.28.dabo illi, ኮከብ : ጽባሕ : ſtellam matutinam. pſ. 109. 2· ante, ኮከብ : ጽባሕ : luciferum,&c.

ኮወል : arbor nauis, malus.pl. አክዋል : Marc. 4. 37. apud ኮወል : ሐመር : arborem nauis.Cant.2.5.ſtipate me አክዋል : malis.

ኮወሰ : vide, ሖወሠ : mouit.

ኮነ : fuit , eſt, factus eſt.pſ. 37. 15. ኮንኩ: factus ſum.pſ. 71.19. ለይኩን : ለይኩን : fiat fiat.Mat. 21. 4. ዘኮነ : hoc factũ eſt.ibid.ver.38· ይኩነነ : ለነ : erit nobis, habebimus &c.& ver.2. à Domino ኮነት : ዛቲ: factũ eſt iſtud. 2.Cor.12.16. ኮይንየ : eſſe ego &c.cum eſſem.

ኮይን : fieri, eſſe. Matt.10.16. ኩኑኬ:ጠቢባነ : eſtote erg oprudentes.

ካዕበ : denuo,iterum. Matt.22.1.Marc.2.1. &c.

ምክዕቢት ; vices,plus , pluries. Luc.8.8.ምእት : ምክ

ዕቢት ;

ዕቢት : cẽties,cẽtuplũ.*luc*.18. 30.ብዙኀ: ምክዕቢት: multa plura. 2.*Cor*. 12.15. ego autẽ ምክዕቢት: plus &c.

ክዐወ : effudit, fudit, diffudit. *pſ*.13. 3. ለክዓው : ደም: ad effũdendum ſanguinem. *pſ*. 78. 3. ክዐዉ : effuderunt.

ተክዕወ : fuſus, effuſus, diffuſus fuit. *pſ*.44. 3. ተክዕወ: diffuſa eſt. *Mat*. 26. 28. ዘይትክዐው: qui effundetur.

ከይሲ : ſerpens, draco. *pſ*.90.13. conculcabis leon. & ከይሲ : draconem.

ኪን : ars. *act*.18. 3. quia እሐዱ ኪኖሙ: eiuſdem artis erant. *vna ars eorum*.

ኬንያ : artifex. *plur*. ኬንያት : artifices. *act*.19.38. qui cum eo ኬንያት artifices. *apoc*.18 17. & omnes ኬነት: እሐማር : gubernatores nauium. & *ver*. 22. non inuenietur in te. ኵሉ : ኬንያ : ዘኵሉ : ኪን : omnis artifex omnis artis. *Cant*. 7. 1. እደ : ኬንያ : manu artificis.

ከየደ : & ኬደ : calcauit, conculcauit. *pſ*. 90.13. ትከይድ : conculcabis, leonem, &c. *Mat*. 5.13. ይከይዱ : conculcant illud.

ተከየደ : calcatus, conculcatus fuit. *luc*.12.1. ይትከየዱ: conculcarentur. *apoc*. 11. 2. ወይትከየድዋ : & calcabunt eam.

ተከየደ : *ſignificat etiam*, vouere, promittere, ſtatuere firmiter. *pſ*. 82. 6. pati ſunt ወተከየዱ : & firmiter ſtatuerunt.

አክየደ፡ calcare fecit,triturauit.1.Cor.9. 9. quando ታከይድ፡ triturat.

መከይድ፡ መኪየድ፡ መከየደ፡ et መኪየደ፡ calceamentum,ſcabellum. *pſ.*59.10. in Idumæum extendam መከይድየ calciamentum meum. *pſal.*109.2. መኪየደ፡ እገሪከ፡ ſcabellum pedum tuorum.

ምከየደ፡ torcular.M*at.*21.23. fodit in ea መከየደ፡ torcular.

ከደነ፡ operuit, protexit, cooperuit.*pſalm.*84.3. ከደ ንከ፡ operuiſti.*pſ.*19.14. እከድኖ፡ protegam eum.

ተከደነ፡ protectus,defenſus fuit.*pſ.*60.5. እትከደን፡ protegar in &c.

N*om.* ክዱን፡ occultus,coopertus. L*uc.* 12.12.nihil, ክዱን፡ opertum eſt.I*oan.*11.39.ክዱን፡

ከደን፡ operimentum, interula, ſubucula, camiſia, tunica.L*uc.*3. 11 qui habet duas,ልብስ፡ ከደናተ፡ veſtes interiores interulas. *Ioan.*19.24.et erat ከደን፡ tunica etc.*act.*18.3.quia, ከደን፡ ተስቀል፡ artis ſceno factoriæ erant.*tentorij.*

ከፈለ፡ diuiſit,partitus eſt. L*uc.*12.13. dic vt. ይክፍለኒ፡ diuidat mecum. *Marc.*6.4. et ከፈሎሙ፡ diuiſit eis.

ተከፈለ፡ diuiſus, diſtributus, partitus fuit, diuiſit. *pſal.* 21.19. & *Ioan.* 19.22. ተከፈሉ፡ diuiſerunt, veſtim.etc.*pſ.*59.8.et እትከፈል፡ partibor.

Nom. ክፈል፡ pars, portio. *pſ.* 62.11. ክፍል፡ partes vulpium.

ከፋሊ፡ diuiſor. *luc.*12.14. quis me conſtituit, ከፋሊ፡ diui-

diuiſorem.

መክፈልት : portio,pars.*pſ.*15.5.Dominus መክፈልት : pars. *pſ*.41.6. መክፈልትየ : portio mea.

ከፈር : modius. *Matt.* 5.15. et ponunt eam ſub ከፈር : modio.

LITERA ወ W.

ወሀበ : dedit, tradidit.*pſ.* 1.3.quod, ትሁ· ብ : dabit.*pſ.* 71.1. ሀበ : ለንጉሥ : da regi, M*ar.* 20. 4. እሁብክሙ : dabo vobis· I*oan*.4. 10. ዘወሃበነ : qui dedit nobis.

ተወሀበ datus fuit. *Mat*.77. & ይትወሀብክሙ : dabitur vobis. *Mat*.13.11.vobis.ተወሀበ : datum eſt.

*Nom.*ሀብት : donum,munus. M*att*.7.9.ſi vos &c. noſtis ሠናየ : ሀብት : ወሂበ : bonum donum dare &c.M*at*.15.5. ሀብት : munus quodcumque.

ወሀከ : & ወሐከ : turbauit,commouit,concitauit,per turbauit,exacerbauit, excitauit, conturbauit. *pſ.* 77· 40· et ወሀክዎ conturbauerunt eum, ወወሐክዎ : exacerbauerunt. *act.* 13.50. ወወሐክዎን: concitauerunt Iudei mulieres &c·*Rom*. 1. 32. qui, ይዌሐክዎ : excitant &c.

ተሀወከ . turbatus, concitatus fuit.

ወልታ : ſcutum, clypeus,arma.*pſ.* 5·13· ወልታ : ſcuto, voluntatis. *Rom.* 13· 12. induamur ወልታ : arma lucis.

ወለደ : genuit,peperit,procreauit·*pſ.* 2.7· ወለድኩከ : genuit te·L*uc*.1·31·et ትወልዲ ; ወልድ : paries filium.

ተወልደ ፡ natus,genitus,progenitus fuit.*Matt*.2.1.
ወተወለደ ፡ cum natus eſſet. *Luc*.1.35.quod autem ይትወለድ ፡ naſcetur ex te.

Nom.ወልድ ፡ filius.*plur*.ውሉድ ፡ filij.*pſ*.2.7.ወልድየ፡ filius meus es tu.*pſ*.28.1.afferte Domino, ውሉድ ፡ filij Dei.

ወለት ፡ filia.*plur*.አዋልድ ፡ filię.*pſ*.44.10.አዋልድ ፡ filiæ, regum.*ibid*. audi, ወለትየ ፡ filia mea.

ወላዲት ፡ genitrix. *in miſſ*.164.2. Maria, ወላዲተ ፡ አምላክ ፡ genitrix Dei.

ትውልድ፡ generatio,progenies.Pſ.48.12.ለትውልደ ፡ ትውልድ ፡ progenie progenierũ. *Mat*. 1. 17. ኵሎ ንኬ ፡ ትውልድ ፡ omnes igitur generationes &c.

ልደት ፡ genealogia, generatio, natiuitas, natalis, creatura. M*att*..1.1.liber ልደቱ ፡ ለኢየሱስ ፡ generatio Ieſu.L*uc*.1.14.multi,በልደቱ ፡ in natiuitate eius.*Rõ*. 8.39. nec alia ልደት ፡ creatura.

ወለጠ ፡ mutauit,equauit,formauit,conformauit,conſiliauit,reconſiliauit, concordauit, paſcificauit. *pſ*. 101 27. ትዌልጦሙ ፡ mutabis eos.*pſ*.105.20.ወወለጡ፡ & mutauerunt gloriam ſuam.

ተወለጠ ፡ mutatus,transmutatus,immutatus,transformatus,transfiguratus fuit.*pſ*.101.27.& ይትዌለጡ፡ mutabuntur..*Mat*.17.2.M*ar*.9.2.ወተወለጠ ፡ ራእዩ፡ trãſmutatus,eſt vultus eius, *transfiguratus eſt* &c. *Cor*.15. 12. & nos ንትዌለጥ ፡ immutabimur.

መወልጥ ፡ nummularius.*plur*.መወልጣን ፡ nummularij.

larij. Mar. 11.15. & menſas, መወልጣን : nummulariorum, &c.

ወሐከ : *vide ſuperius* ወሀከ :

ወሐዘ : & ወኀዘ : fluxit, ſtillauit. *pſ.* 45. 5. ፈለግ : ዘይውሕዝ : fluminis impetus. *flumen quod impetu fluit.* Căt. 4.16. ዘይውሕዝ : quæ fluit *impetu* de libano. *ibid.* ወይኀዝ : & fluent aromata mea.

አውሐዘ : fluere fecit, effluxit, fluxit. *pſ.* 77. 16. ወአውሐዘ ማየ : & fluere fecit aquam, *& eduxit aquas.* *ibid. ver.* 20. ወያውኀዝ : ማየ :: fluerere fecit aquam.

Nom. ወሐይዝ : flumen. *plur.* ወሐይዛት : Matt. 7. 25. venerunt ወሐይዝት : flumina &c.

ውሕዘት : fluxus. Luc. 8. 44. & ſtetit confeſtim ውሕዘት : ደማ : fluxus ſanguinis eius.

ወሐደ : & ወኀደ : parum, paucum, modicum fuit. *pſ.* 106. 39. & ውሕዱ : pauci facti ſunt.

አውሐደ : minorauit, minuit, diminuit. *pſ.* 88. 64. አውሐድከ : minoraſti, dies, &c. *pſ.* 106. 38. ኢያውኅደ : non minorauit.

Nom. ውሑድ : paucus, exiguus, minus , parum. *plur.* ውሑዳን : pauci, exigui. *pſ.* 16. 14. Domine à ውሁዳን : paucis. *Luc.* 7. 47. qui ውሑድ : minus, diligit.

ውሕደን : paucitas. *pſalm.* 101. 24. ውሕደን : paucitatem dierum.

ዋሕድ : & ዋኅድ : vnicus vnica. *in miſ.* 159. 1. ለዋኅድ : ወልድከ : vnici filii tui. Luc. 8. 42. quia erat ei

ወለት :

ወለተ ፡ ዋሕድ ፡ filia vnica.

ወሐጠ ፡ & ውኅጠ ፡ deuorauit, abſorbuit, deglutiuit. *Ps.* 34.25. ውሕጥናሁ ፡ deuorauimus eum. *pſ.* 105, 17. ወውኅጦ፡ & deglutiuit Datan. *Marc.* 12. 36. qui, ይውኅጥዎን ፡ deuorant, domos viduarum

ውሥአ · & አውሥአ reſpondit. *pſ.* 118. 42. አወሥኦሙ ፡ reſpondebo, expro. *Mat.* 15. 23. ኢያውሥአ ፡ non reſpondit Dominus Ieſus verbum,

ተወሥአ ፡ reſpōdit. *Rom.* 21. quid ergo ትትዋሣእ ፡ reſpondebis ? *act.* 6. 29. ተወሥአ ፡ diſputabat.

Nō. ሠኢሣእ፡ reſpōſio. *Luc.* 4. 22. & 20. 26. ሠኢሣእ፡ አፉሁ ፡ reſponſio oris eius.

መዋሥእት ፡ chorus, reſponſorium. *in miſ.*

ወረሰ ፡ hereditauit, poſſedit. *pſal.* 36. 9. ይወርስዋ ፡ hereditabunt, terram. *pſ.* 82. 13. ንወርስ ፡ hereditate poſſideamus.

Nom. ወራሲ ፡ heres. *plur.* ወራሲያን ፡ heredes. *Mat.* 21. 38. *Mar.* 12. 7. hic eſt ወራሲ ፡ heres. *Rom.* 8. 17. ſi ወራሲያን ፡ heredes Dei.

መዋርስት ፡ coheredes. *Rom.* 8. 17. መዋርስቲሁኬ ፡ cohe redes ergo Chriſti.

ርስት ፡ hereditas. *pſ.* 2. 8. gentes ለርስትከ፡ hereditatem tuam. *pſalm.* 15. 5. pars ርስትየ ፡ hereditatis meę &c.

ትርሲተ · adoptio. *Rom.* 8. 15. & 23. ትርሲተ ፡ ወልድ፡ adoptionem filiorum. *Gal.* 4. 5. *Epheſ.* 35. *idem.*

ወረቀ ፡ ſpuit, expuit, conſpuit. *Ioan.* 9. 6. ወረቀ ፡ expuit.

Mat.27.30. ወይወርቁ ፡ ላዕሌሁ ፡ & expuerũt in eum.

መሪቅ ፡ ſputum, ſaliua. *Ioan.6.9.* በምራቁ ፡ ex ſputo ſuo.

ወርኃ ፡ luna. *pſal.* 8.4. ወርኃ ፡ lunam, & ſtellas etc.

ወርኃዊ ፡ lunaticus. *plur.* ወርኃዊያን ፡ lunatici. *Matt.* 4.24. et ወርኃዊያን ፡ lunatici etc.

ወርኅ ፡ menſis. *plur.* አውራኅ ፡ menſes. *Luc.* 1. 24. quinque አውራኅ ፡ menſibus. *ibid. ver.* 26. in ſexto ወርኅ ፡ menſe.

ወረወ ፡ cecidit, proiectus fuit. *pſ.* 15.6. funes ወረዉ ፡ ሊተ ፡ ceciderunt mihi.

ወርዘወ ፡ iuuenis, puer fuit. *pſ.* 36.25. ወርዘውኩ ፡ iuuenis fui, *eram.*

ወሬዛ ፡ iuuenis, puer. *plur.* ወራዙት ፡ pueri, iuuenes. *pſ.* 148.12. ወራዙት ፡ iuuenes, & virgines. *Ioan.* 21. 18. cum ወሬዛ ፡ puer eſſes, *iunior eſſes.*

ወርዙት ፡ iuuentus, ætas iuuenilis. *pſ.* 42. 4. lętificat ለውርዙትየ ፡ iuuentutem meam.

ወረደ ፡ deſcendit. *pſ.* 7.17. et ትወርድ ፡ deſcendet, iniquitas. *pſ.* 27.1. እለ ፡ ይወርዱ ፡ qui deſcendunt.

አወረደ ፡ ſubmiſit, deſcendere fecit. *Marc.* 2.4. et አወረድዎ ፡ ſubmiſerunt eum.

ሙራድ ፡ deſcenſus. *Luc.* 19.37. ኀበ ፡ ሙራድ ፡ ad deſcenſum.

ወሰቀ ፡ tetendit, intendit arcum. *pſ.* 10.3. ወሰቁ ፡ intenderunt, arcum. *pſ.* 56.8. & ይወስቁ ፡ intenderunt arcum ſuum.

ወሰበ

ወሰበ : *indè* አውሰበ : nupſit, ſibi copulauit, vxorem duxit. M*arc*. 12.25. ኢያውስቡ : non nubent 1. *Cor*. 7. 28. እመኒ : አውሰብከ : ſi acceperis vxorem. 1. *Cor*. 7. 34. እንተ : ኢያውሰበት. innupta. እንተ : አውሰበት : nupta.

ተወሰበ : nuptus, vxoratus fuit. *Marc*. 12.25. ወኢይትዌሰቡ : neque nubentur.

ወስተ : in. *pſ*. 2. 4. ወስተ : ሰማይ : in Cælis.

እም : ወስተ : ex, de, à. L*uc*. 11. 15. እም : ወስቴትኪ : ex te, à te. I*oan*. 11. 45. እም : ውስቴቶሙ : ex illis.

ወሰከ : adiecit, appoſuit, addidit. *pſ*. 70. 14. & እዌስክ : adiiciam ſuper &c. L*uc*. 3. 20. de omnibus malis quæ fecit herodes adhuc ወሰከ : adiecit.

ተወሰከ : additum, appoſitum, adiectum fuit. *Luc*. 12. 31. hæc ommia. ይትዌሰከክሙ : adiicientur vobis. *act*. 5. 14. & multi ይትዌሰኩ : appoſiti ſũt credẽtes.

ወሰደ : tulit, attulit, duxit, adduxit, perduxit. *Ps*. 44. 15. & 16. ይወስዱ : & adducentur regi virgines. ወይወስድዎን : afferentur in lætitia &c. *Ioan*. 18. 18. & ወሰድዎ : adduxerunt eum.

ውስጥ : intus, intra, intrinſecus. *Mat*. 7. 15. ውስጦሙሰ : intrinſecus autem. M*ar*. 7. 21. እምውስጡ : ለሰብእ : ab intus de homine, &c.

ውሳጥያት : criptæ, cauernæ, fodinę, cellulæ ſubterraneę. *pſ*. 103. 13. እምውሳጤያቲሆሙ : de fodinis, de cauernis ſuis.

ወቀረ : fodit excidit.

ሙኃዘ ፡ ማይ ፡ riuus,decurſus aquarum.*pſ.*1.3.ſicut arbor quę plantata eſt ኀበ ፡ ሙኃዘ ፡ ማየ ፡፡ ad decurſus aquarum.

ወንጌል ፡ euangelium.

ወንጌላዊ ፡ euangeliſta. *plur.* ወንጌላውያን ፡ euangeliſtæ.

ወከለ ፡ *hinc*, ተወከለ ፡ confidit,ſperauit, ſuperſperauit. *pſ.*17.4. & እትዌከል ፡ ቦቱ ፡ ſperabo in eum.*pſ.*35.8. የትዌከሉ ፡ ſperabunt ſub &c.*pſ.* 124.1. እለ ፡ ተወከሉ ፡ qui confidunt.

አስተወከለ ፡ ſperauit, confidit. 1. *Cor.*13.7. charitas omnia, ያስተዌክል ፡ ſperat.

N*om.* ትውክልት ፡ ſpes.1.*Cor.*13.13. nunc autem manent tria hęc fides, ወትውክልት ፡ & ſpes, &c.

ወከፈ ፡ *inde* , ተወከፈ ፡ ſuſcepit,accepit,recepit,defendit, iuuauit,tenuit,continuit,tuitus, tutatus eſt. *pſ.* 19.3.& de Sion ይትወከፍከ ፡ tueatur te. *pſ.* 88.51. ዘተወከፍኩ ፡ quod continui, in ſinu etc. I*oan.*3.33. nemo (eſt) ዘይትወከፎ ፡ qui accipit illud

ወውዐ ፡ ſonuit,intonuit,clamauit. *pſ.*82.3. ecce ወውዑ ፡ ſonuerunt, inimici.

N*om.* ውውዓ ፡ clamor. *Matt.* 25.6. ውውዓ ፡ ኮነ ፡ clamor factus eſt.

ወዐለ ፡ manſit,permanſit.*Ioan*,1.39.ወውዕሉ ፡ et manſerunt. 2.*Cor.*11.25. habitaui ወወዐልኩ ፡ & permanſi &c.

አወዐለ ፡ manere,permanere fecit, incarcerauit,in carcerem coniecit. *act.* 4.3.& አውዐልዎሙ ፡ ሙዓለ ፡ poſue-

poſuerunt eos in cuſtodiam.

ሞዓል : cuſtodia,carcer.*act*4.3. *vt ſupra.*

Nom. ወዓሊ : ſatelles, miles, ſeruus, exactor,nuncius, famulus. *plur.* ወዐሊት : ſatellites &c. *luc.* 23. 11. herodes & ወዓሊሁ : ſatellites eius. *act.* 21.35. portarent eum, ወዐሊት : milites.

ወዐየ : *indè* አውዐየ : cremauit, vſſit,combuſsit, ęſtuauit,exeſtuauit. *pſ.* 120.5. ſol, ኢያውዒክ : non vret te. *Mar.* 4.5. አውዓዮ : exæſtuauit illud.

Nom. ዋዕይ : calor,æſtus,calor vehemens. *act.* 28. 3.& እምዋዕየ : እሳት : ex calore ignis.

ወይ : vę. *particula præſagientis malum.* Mat. 11. 21. ወይ ለኪ : væ tibi, Carozain &c.

ወይን : vinum, vitis. *plur.* አውያን : *Cant.* 1.1 እምወይን: præ vino. *Cant.* 2.13. አውያን : vites floruerunt, *Ioan.* 2.3. ወይን : አልቦሙ : vinum non habent.

ወየወ : *inde* አውየወ : clamauit, exclamauit. *Marc.* 5. 5. ſemper የአውዩ : clamabat. *Luc.* 8.29. & አውየወ : exclamauit.

Nom. አውያት : clamor. *pſ.* 9.13. & *pſ.* 143.14. neque አውያት : clamor in plateis.

ወደሰ : laudauit,commendauit, prędicauit, celebrauit,blanditus, adulatus fuit. *Cant.* 6.8. ወደስዋ : laudauerunt eam. 2.*Cor.* 5. 12. iterum, ንዌድስ : ርእሰነ : commendamus nos.

ተወደሰ : luadatus,commendatus, celebratus fuit. *pſ.* *Heb.* 10.3. ይትዌደስ :laudatur,peccator.

Nom.

Nom. ውዳሴ : laus blanditio, adulatio, gloria. *in miſ.*160.2. tibi ውዳሴ : laus. &c.

ወድቀ : cecidit,procidit,excidit.*pſ.*17. 39.ይወድቁ : cadét ſubtus &c. 1.*Cor.*10.12. videat ne,ይደቅ : cadat.

Nom. ድቀት : caſus,ruina. *Luc.*6.49. ዐቢይ : ድቀቱ : magna ruina eius. *act.*9.8. Saulus autem ſurrexit እምድቀቱ :

ወድአ : iam, modo, ipſo facto.*Mat.*3.10.*Luc.*3.9. quia ወድአ : iam, ſecuris,etc.

እም : ወድአ : olim,iam diu.M*at.*11. 21, እም ወድአ : olim in cilicio etc.

ወደየ : iecit,iniecit,immiſit, abiecit, proiecit, miſit. *Matt.*7. 6. ወኢትደዩ : neque mittatis, margaritas etc. M*at.*10. 34. & M*at.* 13.41. ይወድይዎሙ : mittent eos. M*ar.*5.23. ደይ : mitte nos.

ተወደየ : immiſſus,proiectus, abiectus fuit. M*att.* 18.8.et 9. ትትወደይ : mitti,*mittaris*,in ignem ęternum I*oan.*3.24.ኢተወደየ : non fuerat miſſus.

አስተዋደየ : detraxit,obiecit, accuſauit , perſecutus calumniatus fuit.M*ar.*3.2. vt,ያስተዋድይዎ : accuſarent illum. *luc.*23.2. et ceperunt ያስተዋድይዎ : accuſare illum.I*oan.*5.16.propterea ያስተዋድዩዎ : perſequebantur Iudęi D. Ieſum.

መስተዋድይ : accuſator.*plur.* መስተዋድያን : accuſatores. *act.*23.30.& præcepi ለመስተዋድያን : accuſatoribus *vt* veniant ad te.*apoc.*12.10.quia cecidit መስተዋድይ : ዘያስተዋድዮሙ : accuſator qui accuſabat eos

fratres noſtros &c.

Nom. ውዴት : conſilium , machinatio , cogitatio praua. pſ. 10. Heb. 2. በውዴት : in conſiliis.

ወገረ : iecit, deiecit, proiecit, lapi dauit. Luc. 13. 34. &, ትዌግርሞ : lapidas eos. Ioan. 8. 59. vt, ይወግርዎ : lapidarent eum. act. 15. 5. et ይትዋገሩ : lapidarent. act. 27. 28. et 29. ወገሩ : ſummiſerunt etc.

ተወገረ : lapidatus fuit. Ioan. 8. 8. in lege præcepit Moyſes ከመ : ትትወገር : vt lapidaretur.

Nom. ወግር : collis. plur. አውግር : pſ. 148. 9. montes ወኵሉ : አውግር : et omnes colles.

ወገዐ : punxit, confixit, tranſfixit. Ioan. 19. 37. videbunt in quem ወግእዎ : transfixerunt. apoc. 1. 7. qui, ወግዕዎ : pupugerunt eum.

ወጉዘ : anathema. 1. Cor. 16. 22. Gal. 1. 9. ወጉዘ : ለይኩን : anathema ſit.

ወጠነ : cœpit, cupiit, voluit, quęſiuit, ſtuduit, conatus fuit. pſ. 76. 10. dixi nunc ወጠንኩ : cœpi. Luc. 1. 1. quoniam multi ወጠኑ : conati ſunt.

ወጽአ : et ወፀአ : exiuit, tranſiuit, diſceſſit, proceſſit. pſ. 18. 5. ዘይወፅእ : qui procedit de thalamo ſuo. pſ. 108. 7. ይጽእ : exeat, condemnatus. Luc. 11. 24. vndè ወፃእኩ : exiui. ጻኡ : exite, diſcedite. in miſ. fol. 164. 1. ፃእ : exi. 1. Tim. 6. 5. ውፁኣነ : exeuntes à &c.

አውጽአ : eduxit, deduxit, eiecit, exire fecit, emiſit, pſ. 67. 7. et የወፅኦሙ : educit, vinctos etc. Luc. 10. 35. አውፅአ : protulit duos denarios.

ኣስተወፃአ : expendit, erogauit, inſumpſit,prodegit,profudit. *Marc* 5.27.& ኣስተዋፅዐት : erogauerat. *luc*.10.35. ኩሎ : ዘኣስተወፃእከ : quodcumque ſuper erogaueris. 2. *Cor*. 12.15. ኣስተወፃእኩ : ſuper impēdar &c.

ፅኣት : & ሙፃእ : egreſſio *pſ*..18.7. à ſummo Cælo ሙፃኡ : egreſsio eius.

ወፅአ : exiuit,prodiit,proceſsit, iuit,tranſiuit,conuenit. *pſ*. 103.23. ይወፅእ : exibit homo. *Marc*. 4. 3. ወፅአ : exiit ſeminãs &c. *Ioan*.18.3. quia frequenter ይወፍር : ህየ : conuenerat illuc D. Ieſus.

ኣወፅአ : eduxit,emiſit,ire,exire fecit. *Ioan*.10.4. & ያወፍሮን : educit eas.

ወፈየ : *inde* ኣወፈየ : dedit,tradidit,obtulit,tribuit. *Luc*. 7.15.9.42. ኣወፈዮ : dedit illum. *Ioan*.5.35.& 5.22. dedit illi. *act*. 8.19. ኣወፈዮሙ : obtulit eis.

LITERA ዐ A.

ዐለዐለ : exaltauit. *pſ.* 88.20. ወዐሌዐሌኩ : & exaltaui electum. *vide* ለዐለ : excelſus fuit.

ዓለም : ſęculum, æternum, mundus, orbis. *plur.* ዓለማት : ſæcula. *Iudæ.* 25. ለኵሉ : ዓለማት : in omnia ſęcula. *pſ.* 135.1. እስመ ; ለዓለም : quoniã in æternũ &c. *in miſ.* ወለዓለም : ዓለም : & in ſæculum ſęculi. I*oan.* 1.10. in ዓለም : mundo.

ዕለት : dies *plur.* መዋዕል : & መዓሌት : *pſ.* 1.2. መዓሌተ : die, ac nocte. *pſ.* 18. 3. ዕለት : ለዕለት : dies diei &c. *pſ.* 22. 6. omnibus, መዋዕለ : diebus. (*radix videtur* ወዐለ :)

ዐለወ : ſubuertit, perdidit, corrupit, ſpreuit, diſsipauit, pręuaricatus fuit, irritum fecit. *pſ.* 118.126. አለዉ : ሕገከ : diſcipauerunt legem tuam. M*ar.* 7.9. ትዕሌዉ : irritum facitis. L*uc.* 6. 17. ዘዓለዎ : qui perdidit eum.

Nom. ዐላዊ : & ዐላዌ : præuaricator, ſubuerſus, peruerſus, infidelis, nequam. *plur.* ዐላውያን : pręuaricares, ſubuerſi, &c. *pſ.* 118.19. ዐሌውያን : pręuaricantes, reputaui. *Ioannis* 19. 13. ዐላዌ : pręuaricator regis eſt.

ዓሌው ; aloes. I*oan.* 19. 39. ferens mixturam myrrhæ

rhæ ወዓልው : & aloes.

ዐልዋት : & ዐሉት : praua, peruerſitas, incredulitas. *plur.* ዐልወታት : Luc. 9. 40 generatio ዐሉት : peruerſa.

ማዕሌት : ſubuerſio, prçuaricatio. *act.* 24. 5. faciẽtem ማዕሌት : ſubuerſionem, *concitantem ſeditionem*.

ዐመቀ : profundus fuit, fundum habuit. *Mat.* 13. 5. *Mar.* 4. 5. et non ዐመቀ : profunda fuit terra etc. *pſ.* 12. 6. እማዕምቅ : de profundis clamaui.

Nom. ዐሙቅ : et ማዓምቅ : obſcurum, profundum, profunditas, vallis. *pſ.* 68. 1. in ዕሙቅ : profundum abyſsi. *ibid.* in ማዕምቅ : ባሕር : altitudinem maris.

ዐመት : et ዓመት : annus. *plur.* ዐመታት : anni. *pſal.* 30. 10. ወዓመትየ : et anni mei *Pſalm.* 76. 6. ዓመት : ዓለም : annos æternos. &c. Luc. 12. 19 in multos ዐመታት : annos.

ዐመት : ancilla. *vide* አመት :

ዓማኑኤል : Emmanuel. *nom. prop.* Mat. i. 23.

ዐምድ : columna, *plur.* አዕማድ : columnę. *pſ.* 74. 4. ego confirmaui አዕማዲሁ : columnas eius. *pſ.* 98. 7. በእ ምድ : in columna nubis.

ዐመፀ : inique egit, iniquitatem fecit. *pſ.* 105. 6. ዐመፅነ : iniquitatem fecimus.

Nom. ዐማፂ : iniquus, iniuſtus. *plur.* ዓማፂያን : iniqui, iniuſti. *pſ.* 118. 113. ዓማፂያነ : iniquos, odio habui.

ዓመፃ : iniquitas. pſ.7.4. ſi eſt ዐመፃ : iniquitas in manibus meis. pſ.118.29. ፍኖተ : ዐመፃ : viam iniquitatis amoue à me.

ተዐመፀ : nocuit, act.7.27. vt quid, ትትዓመፁ : nocetis, alterutrum.

ዓሣ : piſcis. *pl.* ዓሣት : piſces. *pſal.*8.9. ወዓሣት : ባሕር : piſces maris. *Mar.*8.7. ወቦሙ : ዓሣተ : ሕዳጠ : & habebāt piſciculos paucos. Luc. 9.13. quinque panes ወክልኤቱ : ዓሣት & duos piſces.

ዐሠርቱ : & ዓሥሩ : decem. Luc. 13. 16. ecce ዓሠርቱ : ወሰማንቱ : ዓመተ : decem, & octo annis.

ዐሥራ : viginti. *act.*1.15 ferè ምእት : ወዕሥራ : centum, & viginti.

ዓሥራት : decimæ. *Mat.* 23. 23. *Luc.* 11.42. እለ : ታበውኡ : ዓሥራተ : qui offertis decimas, *qui decimatis, &c.*

ዐረቀ : nudus, inanis, vacuus fuit. *Mat.*23.36. ዐረቁ : nudus fui. 1.Cor.4.11. & ነዐርቅ : nudi ſumus.

Nom. ዕራቅ : inanis, nuditas, vacuus. *plur.* ዕራቃት : inanes, nudę, vacuæ. *pſ.*7.5. & *psal.*106.9. animam ዕራቃ : inanem. Mar. 12. 2. & dimiſerunt ዕራቆ : vacuum. II. *Cor.*5.3. ኢ ንኩን : ዕራቃቲነ : ne ſit nuditas noſtra etc.

ዕሩቅ : nudus. *plur.* ዕሩቃን : nudi. *Iacob.* 2.15. ዕሩቃን : እሙንቱ : nudi ſint. *apoc.*3. 17. ወዕሩቅ : et nudus.

ዕርቃን : nuditas, inanitas. R*om.* 8.35. ዕርቃኑ : an nuditas?

nuditas?

ዐረቀ : *deindè ſignificat*, paſcificauit, reconſiliauit, concordauit.*act*.7.27. ይዐርቆሙ : reconſiliabat eos. *Act*.12.20.etc.

ዐረበ : occidit. *Mar*: 1. 32. *Luc*. 4. 40. cum ይዓርብ : ፀሐይ : occidiſſet ſol.

ዐሩብ : occaſus, occidens, paraſceue. 106. 3. et ab ዐሩብ : occaſu.

መዐሩብ : occaſus. *pſ*. 103.19. ſol cognouit, መዐሩ-ቡሁ : occaſum ſuum. *Ioan*. 19. 42. ዓርበሙ : ወእቱ : ለአይሁድ : propter paraſceuen Iudęorum.

ዓራት : lectus, grabbatum. *pſalm*.6.7. omni nocte, ዐራትየ : lectum meum. *Marc*. 2.9. et 11. tolle ዓራ-ትከ : grabbatum tuum.

ዐርክ : amicus, ſocius, familiaris, ſodalis, collega. *plur*. አዐርክት : amici, ſocij, familiares, ſodales, collegæ. *Luc*.5.10. አዕርክቲሁ : ſocij Simonis. *Luc*. 12. 14. ዓር ክየ : amice mi. *Luc*.15. 9. conuocat, ዓራክቲሃ : ami cas ſuas *fem*.

ዐረየ : ſocius, æqualis fuit, participauit. *Rom*. 8. 18. ſi ዐረይነ : ſocij fuerimus, paſſionis, ንኤሬ : ſocij erimus gloriæ. *Luc*. 3. 5. ወዓርዩ : ęqualis facite ſemitas eius.

ተዐረየ : aſſociatus fuit, æqualis, ſocius factus eſt. *pſ*.88.7. quis ይተዐረዮ : ለ : æquabitur Deo.

አዐረየ : ęqualem, ſimilem fecit. *Ioan*. 5.19. et ያኤሪ : ርእሶ : æqualem, ſe faciebat.

አስተዓረየ : parem, æqualem fecit Mat. 20. 12. አስተዓረይከሙ : ምስሌነ : pares illos nobis feciſti.

Nom. ዕሩይ : æqualis, ſocius. plur. ዕሩያን : æ quales, ſocij. in miſ. ዘዕሩይ : ምስለ : አብ : በመለኮት : æqualis cum patre, in diuinitate, *conſubſtantialis patri*.

ዐረገ : aſcendit, ſubiit. pſ. 22. 3. መኑ : የዐርግ : quis aſcendet. pſ. 138. 7. ſi, ዐረጉ : aſcendero. Ioan. 7. 10. አንሰ : ኢየዓርግ : ego autem non aſcendam.

አዕረገ : duxit, aſcendere fecit. Mar. 9. 1. አዕረጎሙ : ducit illos, in montem. act. 21. 34. iuſsit, ያዕርግዎ : duci eum.

ዕርገት : aſcenſio, Luc. 9. 51. dum complerentur dies ዕርገቱ : aſcenſionis eius.

መዕርግ : gradus. act. 21. 35. cum የዐርግ : ውስተ : መዕርግ : aſcenderet, gradus.

ዐረፈ : inde, አዕረፈ : refecit, quieuit, requieuit, refrigerauit, refocillauit. pſ. 38. 14. remitte mihi ከመአዕርፍ : vt refrigerer. & pſalm. 54. 7. volabo, ወአዕርፍ : & requieſcam. Luc. 10. 6. ያዕርፍ : requieſcet pax veſtra. in m ſ. 164. 2. qui አዕረፉ : quieuerunt, in fide &c.

ዕረፍት : quies, requies, refectio, refocillatio. pſ. 22. 2. ad aquam, ዕረፍት : refectionis. pſal. 131. 8. ſurge Domine in እረፍትከ : requiem tuam.

ምዕራፍ : requies, ſtatio, paragraphus, pauſa, periodus, caput, capitulum libri, milliare, ſtadium. pſ.

131.14. hæc ምዕረፍየ ፡ requies mea. *Ioan.* 14: 24. ወንገብር ፡ ምዕራፈ ፡ & faciemus manſionem.

ዕርፈ ፡ coclear, aratrum. *Luc.* 6.62. nemo apprehendens ዕርፈ ፡ aratrũ &c. *in miſ.* oratio ſuper ዕርፈ ፡ coclear crucis. *per quod ſignificatur lancea crucis.*

ዐረፋት ፡ murus. *vide,* አረፋት ፡

ዔር ፡ Her. *nom.prop.* Luc. 3.28.

ዐስብ ፡ & ዓስብ ፡ merces, ſolarium, ſtipendium, prœmium. *Mat.* 5.12. ዐስብክሙ ፡ merces veſtra. *Mat.* 6.1. ዓስብ ፡ mercedem, non habetis.

ዐሳብ ፡ mercenarius. *Ioan.* 10.12. ወዐሳብስ ፡ mercenarius, autem.

ተዐሰበ ፡ mercede conduxit. *Mat.* 20. 1. exiit ይትዓሰብ ፡ conducere, operarios.

ዔሳው ፡ Eſau. *Nom.prop.Rom.* 9.13.

ዐሰየ ፡ retribuit; rependit, remunerauit. *pſ.* 17.21. & 25. et የዐስየኒ ፡ retribuet mihi Dominus.

ተዐሰየ ፡ remuneratus fuit, mercedem, pręmium recepit. *pſ.* 18.12. ይትዓሰይ ፡ retribuetur multũ. *Marc.* 10. 30. *Luc.* 18. 30. ዘኢይትዓሰይ ፡ qui non recipiat multa plura.

ዕሴት ፡ & ዕሤት ፡ merces, remuneratio. *pſ.* 126. 3. ዕሤት ፡ merces, fructus ventris. *Mar.* 9. 42. non perdet, ዕሴቶ ፡ mercedem ſuam.

ዐቀለ ፡ *indè* ምዕቃል ፡ & ምእቃል ፡ riuus, riuulus, piſcina. *Cant.* 5.12. & 13. iuxta ምእቃለ ፡ ማይ ፡ riuulos aquarum. *Cant.* 7.4. ſicut ምዕቃላት ፡ piſcinę, in heſebõ.

ዐቀመ ፡ ſtabiliuit, firmauit. pſal. 20. 12. non potuerũt

ዐቅም ፡ ſtabilire. *vide* ቀወመ

ዐቅም ፡ & ዐቅምት ፡ ordo, diſpoſitio. *act.* 7. 53. በዐቅ ምት ፡ in diſpoſitione angelorum. 1. *Cor.* 14. 4. በዐ ቅም ፡ ordine fiant.

ዓቃርብት ፡ ſerpentes. *Luc.* 10. 19. ዲበ ፡ ዓቃርብት ፡ ſupra ſerpentes etc.

ዐቀበ ፡ cuſtodiuit, ſeruauit, conſeruauit, reſeruauit, obſeruauit, retinuit. *pſ.* 120. 5. 7. Dominus ይዕቀብከ ፡ cuſtodit te, ዘየዐቅበከ ፡ qui cuſtodit te &c. *Mat.* 28. 4. እለ ፡ ይዓቅቡ ፡ qui cuſtodiebant, cuſtodes.

ተዐቀበ ፡ cuſtoditus fuit, obſeruauit, attendit, proſpexit, ſpeculatus, inſidiatus fuit. *Mar.* 3. 2. ወይትዓቀ ብዎ ፡ & obſeruabant eum. 1. *Cor.* 10. 12. ለይትዓቀብ ፡ ኢይደቅ ፡ videat, ne cadat. *Gal.* 4. 2. ይትዐቀብ ፡ cu- cũſtoditur.

አዕቀበ ፡ vigilauit, conſeruauit, cuſtodiuit. *pſ.* 40. 2. Dominus, የዐቅቦ ፡ conſeruet eum. *Cãt.* 5. 7. እለ ፡ የዐቅቡ ፡ qui cuſtodiunt, ciuitatem.

N*om.* ዐቃቢ ፡ cuſtos, peritus artis, ſeu rei alicuius. *plur.* ዐቀብት ፡ periti, exercitati &c. *pſ.* 87. 11. aut, ዐቀብት ፡ ሥሬይኒ ፡ medici ſuſcitabunt &c. *Luc.* 4. 23. ዓቃቢ ፡ ሥሬይ ፡ medice, cura te ipſum. *Ioan.* 20. 15. exiſti mans quia ዓቃቢ ፡ ገነት ፡ hortulanus eſſet. *Act.* 24. ወአሐዱ ፡ ዐቃቢ ፡ ነቢብ ፡ et quidam orator nomine Tertullus.

ዓቃቢት ፡ cuſtos. *fem.* *Cant.* 1. 6. poſuerunt me ዓቃ

ቢት ፡

ቢተ ፡ ዐጸጽ ፡ ወይን ፡፡ cuſtodem vineis.

መዐቅብ ፡ &, መዐቅብት ፡ vigiles, cuſtodes. *Cant.* 3. 3. in-inuenerunt me መዐቅብት ፡ vigiles qui circumeunt ciuitatem. *& cap.* 5. *v.* 7. inueneruut me መዐቅብ ፡ cuſtodes qui cuſtodiunt ciuitatem.

ዐቅብ ፡ & ዐቃቤ ፡ cuſtodia. *pſ.* 38. 2. poſui ዐቃቤ ፡ cuſtodiam ori meo.

ዕቁብት ፡ concubinæ. C*ant.* 6. 7. & octuaginta ዕቁብት ፡ concubinæ. *& verſ.* 8. reginę ወእቁብት ፡ et concubinæ laudauerunt eam. *Gal.* 4. 22. vnum እምዕቁብት ፡ de ancilla, *concubina*.

ዐቀጸ ፡ et አዕቀጸ ፡ ſupplantauit, irretiuit, impediuit. *pſ.* 17. 40. አዕቀጽከ ፡ ſupplantaſti, inſurgentes in. *pſ.* 139. 5. qui cogitauerunt, የዐቅጹ ፡ ſupplantare. *pſ.* 77. 31. & አዕቀጸሙ ፡ impediuit electos Iſrael.

ተዐቅጸ ፡ irretitus, illaqueatus, obligatus fuit. *pſ.* 19. 9. ipſi autem ተዐቅጹ ፡ obligati ſunt, *irretiti ſunt*, & ceciderunt.

ዐቀፈ ፡ impediuit, obſtitit. *Gal.* 5. 7. መኑ ፡ ዐቀፈክሙ ፡ quis impediuit vos.

አዕቀፈ ፡ ſcandalizauit, ſcandalum præbuit, impediuit, offendit. I*oan.* 6. 61. ዝኑ ፡ ያዐቅፈክሙ ፡ hoc ſcandalizat vos? T*heſ.* 2. 18. አዕቀፈኒ ፡ impediuit me Satan.

ተዐቅፈ ፡ ſcandalizatus, tentatus, offenſus fuit, ſcandalum paſſus eſt. *pſ.* 90. 11. vt non ትትዐቀፍ offendas, *offendatur* Mar. 6. 4. ወይትዓቀፉ ፡ & ſcandalizaban-

tur.*apoc*.2.10. vt,ትትኤቀፉ፡ tentemini.

ዕቅፍት፡ offenſio,ſcandalum,offendiculum. *Rom.* 9.33.ecce pono in Sion እብነ፡ዕቅፍት፡ lapidem offécionis.

መዕቀፍ፡ ſcandalum offendiculum. *Mat.* 16 23. መዕቀፍየ፡ ሊተ፡ አንተ፡ ſcandalum es mihi.

ዐብራዊ፡ hebræus.*plur*. ዐብራዊያን፡ hæbræi. *Phil.* 3.5. ዕብራዊ፡ ዘእምዕብራዊያን፡ hebræus ex hebræis.

ዕብራይስጥ፡ hebraicè. *Ioan*.5.2.quę dicitur በዕብራይስጥ፡ bebraicè &c. *act*.26.14.audiui vocem quę loquebatur [በነገረ፡ አብራይስጢ፡ lingua Hebraica.

ዐበለ፡ *indè*, ሞዕበል፡ fluctus, vnda.*pſ*.106.25.exaltati ſunt ሞዕበል፡ fluctus.*act*.27.30.እሞዕበለ፡በሐር፡ à fluctubus maris.

ዐበየ፡ magnus, elatus fuit. *Mar*.4.31.ተዓቢ፡maius fit. *Ioan*.1.51.ዘየዓቢ፡ እምዝ፡ maiora his,*quę maiora ſunt quam hæc,* videbis.

ተዐበየ፡ inflatus,ſuperbus,arrogans,præſumptuoſus fuit, ſuperbiuit. *deut*.32.27. ኢይትዐበዩ፡ ne ſuperbirent hoſtes eorum. 1.*Cor*.4.18.ትዐበዩ፡ inflati ſunt.

አዐበየ፡ magnificauit. *pſ*.11.5.ናዐቢ፡ magnificabimus linguam noſtram. *pſ*.17.51. ዘያዐቢ፡ magnificans ſalutes &c. *pſ*.33.4.አዕብዩዎ፡ magnificate Dominum.*Luc*.1.46.ታዐቢዮ፡ነፍሰየ magnificat anima mea Dominum.

አስተዐበየ: inflauit, arrogantem, ſuperbum effecit. 1.*Cor*.8.1.ſcientia, የአተዐቢ: inflat.

ትዕቢት: ſuperbia, arrogantia. *pſ.* *Heb*.10.2. በትዕ ቢቱ: ለኃጥእ: in ſuperbia impij. *pſalm*. 16.10. locu tum eſt, ትዕቢት: ſuperbiam os eorum. *Marc*. 7. 22. blaſphemia ወትዕቢት: & ſuperbia.

ዕቡይ: ſuperbus, elatus, arrogans *plur*. ዕቡያን: ſuperbi, elati, arrogantes .*pſ*. 93. 2. redde retributionem. ለዕቢያን: ſuperbis. *pſ*. 88. 11. humiliaſti, ለዕ ቡይ: ſuperbum.

ዐቢይ: magnus: *plur*. ዐቢይት: *pſ*. 94. 3. quoniam እቢይ: magnus Dominus, ወንጉሥ: ዐቢይ: & rex ma gnus. *pſ*. 135.17. qui occidit ነገሥት: ዐቢይት: reges magnos. *Marc*.15.34. exclamauit D.I. በዐቢይ: ቃል፡ magna voce.

ዕበየ: magnitudo, magnificentia. *plur*. ዐበያት: magnalia. *pſ*. 8.2. eleuata eſt ዕበየ: ስብሐቲከ: magnificentia gloriæ tuæ. *pſ*. 78.11. ſecundum, ዕበየ: magnitudinem, brachij tui. *pſ*.105.21. qui fecit. ዐቢ ያት: magnalia in Aegypto.

ዐበደ: *vide*, አበደ: inſaniuit.

ዐበጠ: angariauit. *Matt*.5.41. qui, ዐበጠከ: angariauerit te. *Mat*.27. 32. ወዐበጥዎ: & angariauerunt eum. *Marc*.15.21. ወዐበጡ: አሐደ: ኃላፊተ: & angariauerunt quempiam prętereuntem.

ዐተበ: obſignauit, ſignauit. *Ioan*. 3. 33. ዐተበ: ſignauit eum Deus. 2.*Cor*.1.22. ወዐተበነ: & ſignauit nos,

Epheſ.

Epheſ. 4.30. ዘበቱ : ዐተበከሙ : in quo ſignati eſtis.

ማዕተብ : armilla, ſignaculum, annulus ſigillaris, *Cant.* 8.6. vt, ማዕተብ : ſignaculum ſuper brachium tuum. *Rom.* 4.11. መዐተብ : ጽድቁ : ſignaculum iuſtitię eius. 1. *Cor.* 9.2. quia ማዕተበ : ለመጽሐፍየ : ſignaculum libri mei, *apoſtolatus mei*, vos eſtis.

ዕንቍ : ክቡር : lapis precioſus. *apoc.* 21.19. በኵሉ : ዕንቍ : ክቡር : omni lapide precioſo.

ማዕንቅ : turtur. *Cant.* 2.12. ቃለ : ማዕንቅ : vox turturis, audita eſt. *Luc.* 2.24. ዘውገ : ማዕንቅ : pullũ turturis.

ዐንበሪ : cete, cetus. *Matt.* 12. 4. in ventre ዐንበሪ : cete.

ዕንዚራ : tibia, fiſtula, ſymphonia. *Luc.* 15. 25. ሰምዐ : ዕንዚራ : audiuit ſymphoniam. &c. 1. *Cor.* 14.7. quomodo ſcietur id quod dicit cithara, ወዕንዚራሁኒ : vel fiſtula eius.

ዕንዘረ : fiſtula cecinit, tibia luſit. *Matt.* 11.17. ዐንዘርነ : ለክሙ : cantauimus vobis tibiis.

ዐውሎ : procella, tempeſtas, turbo. *pſ.* 10.7. & *pſ.* 148.8. መንፈስ : ዐውሎ : ſpiritus procellarum. *pſal.* 49.4. in circuitu eius ዓውሎ : ብዙኅ : tempeſtas valida. *Luc.* 8.23. & venit ነፋስ : ዓውሎ : procella venti.

ዕዋል : pullus aſini. *Matt.* 21.2. ወዕዋላ : & pullum cum ea. & *verſ.* 6. ſedens ſuper aſinã & ſuper ዕዋል : እጓለ : እድግት : pullum filium ſubiugalis.

ዐወረ : abſcondit, obſcurauit,

Nom.

Nom. ዕውም : abſconditum, obſcurũ. pl. አዕዋም : abſcondita, obſcura. pſ. 28. 9. reuelabit, አዕዋም : condenſa, obſcura.

ዐወረ : cæcus fuit, cæcutiuit. *Ioan.* 9. 39. & qui vident ይዕውሩ : cæci fiant. *Ioan.* 12. 40. ዐወሩ : excęcati ſunt, oculi eorum.

ተዐውረ : excæcatus eſt. *Rom.* 11. 19. ይትዔወሩ :

Nom. ዕውር : cæcus. *plur.* ዕዉራን : cæci. *Mar.* 10. 46. Bartimeæs ዕዉር : cęcus. Ioan. 9. 2. & 41. ዕዉራን : አንትሙ : cęci eſtis.

ዑረት : cęcitas. *Rom.* 11. 25. እስመ : ዑረት : quia cęcitas &c.

ዐወቀ : pũxit, ſignauit, notauit, cuſtodiuit ſe, cauit ſibi, animaduertit, attendit. *Luc.* 17. 3. ዑቁ : ርእሰክሙ : attendite vobis. Matt. 8. 4. ዑቅ : vide nemini dixeris.

ተዐውቀ : ſignatum, notum, cognitum fuit. *pſ.* 4. 7. ተዐውቀ : ſignatum eſt. *pſ.* 75. 1. ተዐውቀ : notus Deus in Sion. 1. *Cor.* 14. 11. በዘ : ይትዐወቅ . quo cognoſcitur. &c. *in miſ.* ዘኢይትዐወቅ : quod, incognitum eſt, *ſecretum.*

አዕወቀ : manifeſtauit, notum fecit. *Mat.* 26. 73. & *Marc.* 14. 70. ቃልከ : ያዐውቀከ : loquela tua manifeſtum te facit.

ዐወደ : አወደ : ኦደ : circuiuit, circumdedit. *pſ.* 25. 6. & አዐውድ : circumdabo: *pſ.* 58. 7. ይዑዱ : circuibũt ciuitatem. L*uc.* 33. ወኦደ : & venit circuiuit, reg.

Nom.

Nom. ዐውድ፡ circuitus, conuentus, conſilium, caſtra. *plur.* አዕዋድ፡ circuitus, conuentus, circuli, cõſilia, caſtra. *Mar.* 12. 39. & 13. 10. in ፡ አዕዋድ፡ conſiliis, ſinagogis. *act.* 19. 40. dimiſit ዐውድ፡ eccleſiã. *act.* 34. iuſſit duci ad ዐውድ፡ caſtra.

ዖፍ፡ auis, volucris, paſſer. *plur.* አዕዋፍ፡ aues, volucres, paſſeres. *pſ.* 8. 9. አዕዋፍ፡ volucres cęli &c. *pſ.* 10. 2. L. tranſmigra in montem ከመ፡ ዖፍ፡ ſicut paſſer.

ዕዚዝ፡ bonus, optimus. *Luc.* 1. 3. ዐዚዝ፡ optimè, Theophile, *vide* ፡ አዚዝ፡ probus &c.

ዐዘቅት፡ puteus, ciſterna, fons. *Ioan.* 4. 6. erat ibi ዐዘቅት፡ ዘያዕቆብ፡ fons Iacob. *Cant.* 4. 15. ዐዘቅት፡ ማይ፡ puteus aquarum viuentium.

አዐየለ፡ migrauit, tranſmigrauit. *pſalm.* 10. 1. አዐይል፡ tranſmigra in montem.

ዐየረ፡ *inde*, ተዐየረ፡ exprobrauit, improperauit, probris affecit. *pſ.* 68. 10. ለእለ፡ ይትዔየሩከ፡ exprobrantium tibi. *pſ.* 68. 10. ዘተዐየሩከ፡ quod exprobrauerunt tibi.

ትዕይርት፡ improperium, opprobrium. *pſ.* 68. 10. & *pſ.* 78. 12. *Rom.* 15. 3. ትዕይርቶሙ፡ opprobriũ, quod exprob. &c. *Act.* 4. 29. reſpice ትእይርቶሙ፡ minas eorum. *Hebr.* 11. 26. ትዕይርት፡ improperium Chriſti.

ዐይን፡ oculus. *plur.* አዕይንት፡ oculi. *pſ.* 33. 16. አዕይንቲሁ፡ oculi Domini. 1. *Cor.* 15. 52. vt, ቅጽበት፡ ዐይን፡ ictus oculi

oculi. *apoc*.1.7. videbit eum ኵሉ ፡ ዓይን omnis ocu lus.

ተዐየነ ፡ circumdedit, vallauit, ambiit, obſepiuit. *pſ*.33.8 ይትዓየን፡ vallabit angelus. *Luc*.19.43. ይትዓየ ኑኪ ፡ circumdabant te.

Nom. ተዐይን፡ & ትዕይንት ፡ tabernacula, caſtra, ha bitationes. *pſalm*.86.2. ſuper omnia ተዐይኒሁ ፡ ለያዕ ቆብ፡ tabernacula Iacob. *pſ*.105.16. & irrritauerũt Moyſem በትዕይንት ፡ in caſtris.

ሰብአ ፡ ዓይን ፡ exploratores. *Heb*.11.31. quia ſuſcepit ለሰብአ ፡ ዓይን ፡ exploratores.

ዓዲ ፡ *particula*. iterum, deindè, adhuc. *Mar*. 12.5. ወባ ዕዲና፡ & iterum. ዓዲሁ ፡ adhuc. ዓዲ ፡ ካዕበ iterum. ዓዲሁ ፡ nondum, necdum, adhuc non.

ዕዳ ፡ & ኢዳ ፡ debitum, æs alienum. *Matt*.18.27. ኵሉ፡ ዕዳ ፡ debitum dimiſi &c.

ዕዲ ፡ & ኢዲ ፡ pars, alius, alia. *apoc*.8.9. ሣልስተ ፡ tertia ዕዲሁ ፡ pars eius ዕዲሃ ፡ pars eius. *fem*. ዕዲሆሙ ፡ pars eorum. ዕዲሆን ፡ pars earum, &c.

ዕድሜ ፡ tempus ſtatutum, deffininitum, prȩfinitum. *Luc*.21. 8. ወበጽሐ ፡ ዕድሜሁ ፡ appropinquauit tem pus eius *Gal*. 4.2. vſque, ይበጽሐ ፡ ዕድሜ ፡ አቡሁ ፡ ve- niat prȩfinitum tempus Pat. &c. *act*. 17. 28. ወሠ ርዐ ፡ ዕድሜሁ ፡ & definiuit ſtatutum tempus eius.

ዐደወ ፡ tranſiuit, diſceſſit, proceſſit, transfretauit. *Matt*.4.21. & ዓዲዎ ፡ እምህየ ፡ procedens indè. *Mar*. 4.35. ንዕዱ ፡ tranſeamus contra. *Luc*.8. 23. ንዑ ፡

ንዕዱ፡ agite transfretemus.

ተዐደወ፡ transgreſſus fuit. pſ. 17.30. እትዐደዋ፡ trans grediar, murum. Mat. 15.2. quare diſcipuli tui, ይትዓደዉ፡ transgrediuntur.

ዕደው፡ viri. *act.* 8.3. trahens እደወ፡ ወአንስተ፡ viros: ac mulieres. & *cap.* 9. 2. ſi quos inueniſſet huius viç እደወ፡ ወአንስተ፡ viros ac mulieres.

ዐዲወ፡ contra, aduerſum. M*at.* 12.30. qui non eſt mecum, ዐዲዊየ፡ ውእቱ፡ contra me eſt.

ማዕዶት፡ cis, trás, contra. M*ar.* 4.35. ንዕዱ፡ ማዕዶት፡ tranſeamus contra.

ዐገለ፡ ተዓጋለ፡ *vide* አገለ፡ auarè, iniquè tractauit, oppreſsit.

ትዕልት፡ & ትእግልት፡ auaritia.

ዐገሠ፡ *indè* ተዐገሠ፡ & ተዐገሰ፡ expectauit, ſuſtinuit perſeuerauit, patiens fuit, tolerauit, ſupportauit. *pſ.* 68.8. propter te ተዐገሥኩ፡ ſuſtinui. *ibid. ver.* 21. ተዐገሠት ſuſtinuit anima mea. M*att.* 17. 16. vſque-quo, እትዔገሠክሙ፡ patiar vos. *Iacob.* 5. 7. እንዘ፡ ይትዔገሥ፡ patienter ferens. I*acob.* 1. 12. ዘይትዔገሥ፡ qui ſuffert. *apoc.* 2. 3. ተዓገሥከ፡ patientiam habes.

አስተዓገሠ፡ patiens fuit, ſuſtinuit. 1. C*or.* 13.4. &7. Charitas. ያስተዔግሥ፡ patiens eſt. omnia ſuffert.

መስተዐግሥ፡ patiens. *pſ.* 7.12. fortis & መስተዐግሥ፡ patiens.

ትዕግሥት፡ patientia, perſeuerantia, tollerantia. *pſ.* 9.19. ትዕግሥቶሙ፡ ነዳያን፡ patientia pauperum. I*a*-

cob.

cob. i. 3. &c. L*uc.* 21. 19. በትዕግሥትክሙ ፡ in patientia veſtra.

ዕጕሰታሬ ፡ abſynthium. *apoc.* 8. 11. ſtella dicitur, ዕጕሰ ታሬ ፡ abſyntium. *& verſ. ſequenti.* ወኮነ ፡ ዕጕሰታር ፡ & facta eſt abſynthium.

ዐገተ ፡ & አገተ ፡ circumdedit, vallauit. *pſ.* 117. 9. ዓገ ቱኒ ፡ circumdederunt me. L*uc.* 19. 43. ይዓግቱኪ ፡ cir cumdabunt te.

N*om.* ዐጣን ፡ incenſum. *in miſ.* 161. 1. ጸሎተ ፡ ዕጣን ; oratio incenſi.

ዐጠነ ፡ incenſauit, incenſum obtulit. *in miſ.* 161. dum ይእጥን ፡ incenſat, altare.

መዕጣንት ፡ thuribulum : *in miſ.* tu es መዕጣንት ፡ ዘወርቅ ; thuribulum aureum.

ዕጽም ፡ os, oſſis. *plur.* አዕጽምት ፡ oſſa. *pſ.* 33. 20. ኵሉ ፡ አዕጽምቲሆሙ ፡ omnia oſſa eorum. I*oan.* 19. 34. ዓጽሞ ፡ os non comminuetis ex eo.

ዓጽቅ ፡ palmes, ſurculus, ramus. *plur.* አዕጹቅ ፡ palmites, rami, ſurculi, arbuſta. *pſ.* 79. 12. አዕጹቃሁ ፡ arbuſta eius vt &c. *Ioannis.* 15. 2. ኵሉ ፡ ዓጽቅ ፡ omnem palmitem, &c.

ዐጸበ ፡ & ዐፀበ ፡ grauis, difficilis, durus fuit, grandis, magis, plus eſt. L*uc.* 12. 23. anima, ይዓጽብ ፡ plus eſt, quam eſca. *ibid. ver.* 26. ዘይዓጽብ ፡ quod magis eſt. *act.* 24. 4. ኢያአጽብከ ፡ non grauabo te.

አዕፀበ ፡ indurauit, durum, difficile effecit. *Rom.* 9. 18. quem vult, ያዐፅብ ፡ indurat.

አስተዐፀበ : incredibile, difficile, mirabile exiſtimauit. *act.* 26.8. እንተ ምንትኑ : ታስተአፅቡ : quare incredibile iudicatis?

Nom. ዕጹብ : durum, difficile, graue. *plur.* ዕፁባት : dura, difficilia, grauia. *pſ.* 16.4. cuſtodiui vias, ዕፁባት : duras. *Mar.* 10.23. እፎ : ዕጹብ : quam difficile eſt. *Luc.* 9.39. *act.* 14.17. እም : ዕፁብ : vix, egrè, difficile. *act.* 27. 17. በዐፁብ : ግብር : vix difficile, *duro opere.*

ዐጸወ : & አጸወ : clauſit, excluſit, incluſit, concluſit; *Mat.* 6.6. & ዕጹ : ኆኅተከ : claude oſtium tuũ. M*ar.* 23.13. quia ተዐጽዉ : clauditis &c. 1. I*oan.* 3.17. ወየዐፁ : & clauſerit. *apo.* 3.8. nemo poteſt, አጺዎታ : claudere illud.

አዕጹ : clauſit. L*uc.* 13.25. የአጹ : clauſerit, oſtium. *apoc.* 37. ወአልቦ : ዘየአፁ : & nemo claudit.

ተዐጸወ : excluſus fuit. *pſ.* 67.31. ከመ : ኢይትዐጸዉ : vt non excludantur &c.

N*om.* ዕጹው : & እዕው : clauſus, concluſus. C*ant.* 4.12. ገነት : እዕው : hortus concluſus.

ዐጻዊ : oſtiarius, portarius. I*oan.* 18.17. ወለት : ዐጻዊ : ancilla oſtiaria.

ማዕጾ : clauſura, oſtium. *pſ.* 140. 3. ማዕጾ : ዘዓቅም : oſtium circumſtantię labiis meis.

ዐጸድ : atrium, predium, villa, caſtellum. *plur.* አዕጸዳት : villæ, caſtella, ſinagogæ, atria. L*uc.* 8.1. ciuitates, & አዕጸዳት : caſtella. I*oan.* 18.14. in ዐጸድ : a-

trium

trium, pontificis.

ዐጸደ፡ ወይን፡ vinea. *Cant*.1.5.ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘዚአየ፡ vineam meam non cuſtodiui.

ዐጸደ፡ አባግዕ፡ ouile. I*oan*. 10.1.qui intrat per oſtiū in ዐጸደ፡ አባግዕ፡ ouile ouium.

ዓጸደ፡ ኀምል፡ hortus.*Ioan*,18.1.& erat illic ዓጸደ፡ ኀምል፡ hortus.

ዕፅ፡ lignum, arbor.*plur*.ዕፀው፡ ligna, arbores.*pſ*.1.3. tamquam ዕፅ፡ lignum. *pſal*.103.16.ዕፀው፡ ገዳም፡ ligna campi. M*at*.26.47.M*ar*.14.43. cum gladiis, & ዕፀው፡ fuſtubus *lignis*,&c.

ዕፃ፡ ſors.*act*.1.26. et በጽሐ፡ ዕፃ፡ venit ſors ſuper Mathiam.

ተዐጸወ፡ ſortitus fuit, fortem miſit. *Pſalm*.21.19.

ተዐጸወ፡ ſortem miſerunt.*Matt*.27.35.እንዘ፡ ይትዓጸው፡ ſortem mittentes.

አስተዓፀወ፡ ſortiri fecit. *act*.1.26. አስተዓፀውዎሙ፡ ſortem dederunt eis.

ዕፄ፡ vermis.*pſ*.21.7.አነሰ፡ ዕፄ፡ ego ſum vermis.M*ar*. 9.43. vbi ዐጼሁ፡ vermis eius non dormit.

ዐፀደ..meſsuit, demeſſuit. *pſal*.128.7.ለዘ፡ የዐጽድ፡ qui metit.*Ioan*. 4.36. ዘይዓዕጽድኒ፡ qui metit mercedem accipit.*apoc*.14.15.quia venit hora ለዓጺደ፡ metēdi.

ተዐዕደ፡ meſſus, demeſſus fuit. *apoc*.14.16.ወተዐዕደት፡ ምድር፡ & demeſſa eſt terra.

N*om*.ዐፃዲ፡ meſſor, M*at*.13.30.dicam, ለዐፀዲ፡ meſſoribus *&* v*.er* 39.ወዐፀድኒ፡ meſſores autem

ange-

Angeli ſunt.

ማዕፀድ : falx. *apoc*.14.15.mitte, ማዕፀድከ : በሊኀ : falcem tuam acutam.

ዐፀፈ : *inde*, ተዐፀፈ : inuolutus, amictus, coopertus fuit. *Mar*.14.49. ይትዐፀፍ : ሲንዶና : amictus ſindone.

ዕፍረት : vnguentum odoriferum, aromata condita, flores odoriferę. C*aut*. 2. 5. fulſite me በዕፍረት : floribus. L*uc*. 7.38. ወትቀብእ : ዕፍረት : & vngebat vnguento.

LITERA ዝ Z.

ዘ : *relatiuum*, qui,quę,quod,qnis,idquod,quod eſt. etc. ¶ *præterea* ዘ : *nota eſt genitiui caſus*. *Cant*. 1. 15.oculi tui ዘርግብ : columbarum. *ibid.ver* 17. ዘአርዝ : cedrina. 1.*Cor*.3.22. እመኒ : ዘሀሎ : ወዘይመጽእ : ſiue præſens,ſiue fututum.*ſiue id quod eſt,ſiue quod veniet*.

ዘሀረ : gloriatus fuit, iactauit, ſuperbe dixit,contendit..*pſ*.48.7. et ይዜሀሩ : gloriantur in multitudine diuitiarum. *Rom*. 11. 18 . ኢትዘሀር : ne gloriaris etc.

ተዘሀረ : gloriatus eſt, contentioſus fuit.*pſ*. 73. 4. ተዘሀሩ : gloriati ſunt inimici tui. *Rom*.11. 18. ſi autem. ተዘሀርከ : gloriatus fueris.

N*om*. ዝሁር : glorioſus, iactabundus, vaniloquus, contentioſus . *plur*. ዝሁራን : glorioſi , iactabundi, vaniloqui, contentioſi. *Rom*. 1. 29. ዝሁራን : contentioſi.

ትዝህርት : gloriatio, ſuperbia, iactantia,vana gloria. 1. *Cor*. 5.6. non eſt bona, ትዝህርትክሙ : gloriatio veſtra.

ዘለፈ :

ዘለፈ : arguit,redarguit,corripuit,reprehendit.*pſ.*39.
10. ወኢይዘልፍኒ : & non arguet ? *Luc.*11.29. ipſi ይዘ
ልፉክሙ : arguent vos. *Ioan.* 8.46. quis ex vobis,
ይዘልፈኒ : qui arguit me.

Nom. ዘሉፈ : ignominioſus, contumelioſus. *plur.*
ዘሉፋን : ignominioſi, contumelioſi. R*om.* 1. 31. 1.
Tim. 1.13.

ዘለፋ : caſtigatio, reprehenſio , ignominia.*pſ.*72.
14.& ዘለፋየ : caſtigatio mea.

ዘልፈ : ſemper, aſſiduè,perpetuò, continuè, iugi-
ter.*pſ.*33.2. ዘልፈ : ſemper laus eius etc.

አዘለፈ : continuauit , perpetuauit , frequentauit,
*Mat.*10.22.& 24.13.*Mar.*13.13.ዘሰ : አዘለፈ : ትዕ
ግሥቶ : qui autem continuauerir tollerantiam ſuam
&c. *perſeuerauerit.*

ዝሕለ : erugo , rubigo. *Iac.* 5. 3. ዝሕለ : eruginauit,
ወዝሕሎ : & erugo eorum &c.

ዛሕን : tranquillitas maris,aut ventorum.M*at.*8.26.
M*ar.*4. 36. L*uc.* 8.24. ወኮነ : ዛሕን : ዓቢይ : facta eſt
tranquilitas magna.

ዘመረ : cecinit, pſalluit. *pſal.* 20.14.cantabimus ወንዜ
ምር : & pſallemus. *pſ.* 58. 18. ለከ : እዜምር : tibi
pſallam.

መዝሙር : pſalmus, pſalterium.*pſ.*3.1.መዝሙር : ዘዳ
ዊት: pſalmus Dauid.&c.

Item ዘመረ : et ተዘመረ : appellauit,prouocauit, pe-
tiit.*Act.*25.11. Regem, ተዘመርኩ : appello.*ibid ver.*
12.

12.regem, ትዘምር : appellas. & *cap.* 28. 29. ከመ : እዝምር : vt appellarem &c.

ዘመን : *vt apud Heb. Chald. & Arab.* زمان tempus certum, ſtatutum, conſtitutum, præfinitum. *plur.* አዘማን : tempora certa, determinata &c. *apoc.* 12. 14. ዘመን : ወአዘማን : tempus & tempora.

ዘመወ : fornicatus, ſcortatus meritricatus fuit, incon tinens, impudicus fuit, adulterauit, mæchatus eſt. *pſ.* 72. 27. እለ : ይዜምዉ : qui fornicantur. *pſ.* 105. 39. ዘመዉ : fornicati ſunt.

Nom. ዘማዊ : adulter, mæchus, fornicator. *plur.* ዘማዊያን : adulteri, fornicatores, ſcortatores.

ዘማ : meretrix, ſcortum, adultera. *plur.* ዘማት : & ዘማዊያት : meretrices, ſcorta, adulteræ. *Mat.* 21. 32. et ዘማዊያት : meretrices, credideruut. Luc. 15. 30: ምስለ : ዘማት : cum meretricicibus. *apoc.* 17. 1. ዘማ : ዐባይ : meretrix, mſigna.

ዝሙት : fornicatio, ſcortatio, laſciuia, libido, adulterium, impudicitia. I*oan*. 8. 3. በዝሙት : in adulterio. 1. C*or*. 5. 1. inter vos ዝሙት : fornicatio.

ኢዘምዎ : abſtinentia, continentia, caſtitas. G*al*. 5. 23. ኢዘምዎ : continentia, caſtitas. 2. P*et*. 1. 6. in ኢዘምዎ : abſtinentia patientiam.

ዘመድ : genus, natio, familia, progenies. *plur.* አዝማድ : parentes, cognati, *qui ſunt eiuſdem familiæ. Mat.* 13. 47. ex omni ዘመድ : genere. *Rom.* 9. 3. & አዝማድየ : cognati mei. *Epheſ.* 6. 1. obdedite አዝማዲክሙ :

ለአማልክት : immolatum eſt idolis.

ዘባን : dorſum, tergum. *plur.* ዘባናት : dorſa, terga. *pſ.* 68.24. incurua, ዘባናቲሆሙ : dorſa eorum. *pſ.* 80. 7. diuertit ዘባኖ : dorſum eius.

ዘበጠ : percuſſit, feriit, leſit, nocuit, vulnerauit. *Cāt.* 5.7. ዘበጡኒ : percuſſerunt me. L*uc.* 10.30. ዘበጥዎ : percuſſerunt eum, *vulnerauerunt eum. act.* 27.41.

ዝኀር : monumentum. *Ioannis* 19.41. ዝኀር : ሐዲስ : monumentum nouum.

ዘነመ : pluit. *pſ.* 10.7. ይዘንም : pluet, laqueos. I*acob.* 5. 17. ከመ : ኢይዝንም : vt non plueret.

አዝነመ : pluit, pluere fecit. *pſ.* 77.27. አዝነመ : ሎሙ : መና : pluit illis manna.

N*om.* ዝናም : pluuia, imber. *plur.* ዝናማት : pluuiæ, imbres. *pſ.* 104.32. poſuit, ዝናሞሙ : pluuiam eorum. *in miſ.* 164.4. benedic, ዝናማት : pluuias.

ዘንብ : cauda. *plur.* አዝናብ : caudę. *apoc.* 9.19. ወአዝናቢሆሙ : & caudæ eorum. *apoc.* 12.4. ወበዘነቡ : & cauda eius.

ዝንቱ : hic, hoc. ዝንቱ : hæc. *pſ.* 47.15. quoniam ዝንቱ : hic, eſt. M*att.* 26.1. ዘንተ : ኵሎ : ነገረ : hęc omnia verba.

ዛቲ : hæc. *Matt.* 26. 31. በዛቲ : ሌሊት : in hac nocte.

ዜነወ : nuntiauit, annuntiauit, pronuntiauit, narrauit, *pſ.* 144.4. & ይዜንዉ : pronuntiabant. potentiam tuā. *Mar.* 5.14. ዜነዉ : nuntiauerunt & *ver.* 6. ዜነውዎሙ :

narrauerunt illis. *Luc.* 2.10. እዜንወክሙ ፡ euangelizo vobis.

Nom. ዜና ፡ narratio, hiſtoria, annuntiatio bona *in miſ.* 162. 3. ዜናሁ ፡ ለእግዚእን ፡ bona annuntiatio Domini noſtri.

ዜናዊ ፡ præco, annuntiator. 2. *Pet.* 2. 5. vt eſſet ዜናዊ ፡ prȩco iuſtitiȩ.

ዘነገዐ ፡ barbarè incompoſitè locquutus fuit, inſipienter dixit ſinè intelligentia, balbutiit. *Matt.* 6.7. ኢትዝንግዑ ፡ ne loquamini, ſtultè ſine intelligentia. 1. *Cor.* 14. 11. ዘይዘነግዕ ፡ ይመስሎ ፡ barbarè loquens ſimilis erit 11. *Cor.* 11. 22.

Nom. ዝንጉዕ ፡ incompoſitus, rediculoſus. *plur.* ዝንጉዓን ፡ incompoſiti, rediculoſi. *Roman.* 1. 31.

ዝንጋዊ ፡ deliramentum, ſomnium, res fatua, fabula, nugæ. *Luc.* 24. 11. ከመ ፡ ዝንጋዊ ፡ ſicut deliramentum.

ዘነጕጐ ; maledixit, conuicit, contradixit, conuiciatus eſt, improperauit, probriis affecit. *Marc.* 5. 11. ወይዘነጕጉክሙ ፡ & maledixerint vobis. *Matt.* 27. 44. ይዘነጕጉዮ : improperabant ei.

ዘእንበለ ፡ ſine, abſque, niſi, excepto, præter *Mat.* 26. 44. ዘእንበለ ፡ እስትዮ ፡ niſi bibam illum.

ዘከረ ፡ recordatus eſt, meminit, memor fuit, mentionem fecit. *pſ.* 6. 6. ዘይዘክርከ ፡ qui memor ſit tui. *pſ.* 76. 12. quia. እዜክር ፡ memor ero.

ተዘከረ ፡ in mente habuit,recordatus,memor fuit. pſ.76.4. ተዘከርክዎ ፡ memor fui.pſ.136.1. dum, ተዘከርናሃ ፡ ለጽዮን ፡ recordaremur Syon.

Nom. ዝክረ ፡ & ተዝካረ ፡ memoria, recordatio. pſ. 9.7. periit ዝክሮሙ ፡ memoria eorum.pſ.110. 3. ተዘከረ ፡ memoriam fecit.

አዘከረ ፡ ſuggeſſit, recordari fecit. Ioan.14. 26. & ያዜክረክሙ ፡ ſuggeret vobis, omnia.

ዘወዐ ፡ exarcuit, expertus fuit,probauit,inueſtigauit. pſalm.76.13. አዘዋዕ ፡ exercebar,in &c.

ተዘዋዐ ፡ expertus, exercitatus fuit.pſ.76.4. ተዘዋዕኩ ፡ exercitatus ſum.

ዐውግ ፡ pullus, iuuencus.luc.2.24. ዘውግ ፡ ማዕነቅ ፡ pullos turturum &c.

ዘወፈ ፡ murmurauit, ſuſurrauit, tumultuatus eſt. 2. Cor.10.28. ወትዜውፉ ፡ & murmuratis.

ዝየ ፡ hic.Mat.26. 36. ንበሩ ፡ ዝየ ፡ ſedete hic, donec vadam, ከሐ ፡ ዝየ ፡ illuc.

ዘይት ፡ oliua,oleum.pſ.51. 11. ከመ ፡ ዕፅ ፡ ዘይት ፡ ſicut arbor oliuę. Matt.21.1. ad, ደብረ ፡ ዘይት ፡ montem oliueti. *in miſ.* 164.4. circa vinum, ወዘይት ፡ & oleum.

ዘጋሐ ፡ clauſit,occluſit,obſerauit.concluſit.pſ. 30. 9. ኢዘጋሕከኒ ፡ nec cōcluſiſti me. Rom.11.32.quia Deus ዘጋሐ ፡ ለኵሉ ፡ concluſit omnia &c.

Nom. ዝጉሕ ፡ clauſus,concluſus. *act*.5.23. inuenimus carcerem clauſum.& ዝጉሕ ፡ obſeratum.

ዘገበ

ዘገበ : cógregauit,repoſuit,recondidit,theſauriſauit. Luc.12.17.ኀበ : እዘግብ : quo reponam. *ibid. ver*.21. ዘየዘግብ : qui theſauriſat.

መዝገብ : theſaurus.*plur*.መዛግብት : theſauri.*pſ*.32. 7.ውስተ : መዛግብት : in theſauris.*Luc*.12.34.vbi,መዝገብክሙ : theſaurus veſter &c.

ዘፈር : fimbria, extremitas. *plur*.አዝፋር : fimbriæ,extremitates. *pſ*. 44. 14. በዘ : አዝፋር ; ወርቅ : in fimbriis aureis. M*at*.6. 20. tetigit. ዘፈረ : ልብሱ : fimbriam veſtimenti eius.

ዘፈነ : ſaltauit,luſit. M*at*.11.17. ወኢዘፈንክሙ : & non ſaltaſtis. M*at*.14.6.ዘፈነት : ſaltauit filia.

LIT-

LITERA ይ I.

ይሁዳ፡ Iudęa, iudęus. *plur.* አይሁድ፡ iudęi. *pſ.* 75. 2. natus በይሁዳ ፡ in Iudæa. M*att.* 2.2. ንጉሠ፡ አይሁድ፡ Rex Iudæorum.

አይሁዳዊ፡ Iudæus.*plur*. አይሁዳውያን፡

አይሁዳዊት፡ Iudæa. *plur.* አይሁዳዊያት፡

ተያሁደ፡ Iudęus fuit, iudaiſauit. *Gal.*2.14. ይትያሁዱ፡ iudaiſant, iudaicè viuant.

ዩልዮስ፡ Iulius. *nom.prop.vir. act.*27.1.

ዮሐንስ፡ Iohannes. *nom.prop.*

የማን፡ dexter, dextera. *pſ.*109.1. ſede, በየማንየ፡ à dextris meis. *pſalm.* 117. የማን፡ dextera Domini fecit virtutem.

ዮሪም፡ Iorim.*nom.prop.vir.*L*uc.*2.29.

ኢያሪሖ፡ Iericho.*nom.prop.ciuit.*L*uc.*19.1.

ኢየሩሳሌም፡ Ieruſalem. *nom.ciuit.Mat.* 2.1.

ኢዮርብአም፡ Ioram. *nom.prop.vir.Mat.*1.8.

ዮርዳኖስ፡ Iordanus. *nom. prop. flu.*

ያሬድ፡ Iared.*nom.prop.vir.*L*uc.*3.37.

ይስሐቅ፡ Iſaac. *nom.prop.vir.* M*att.* 1.1.

ኢያሶን፡ Iaſon. *nom.prop.vir.act.*17.5.

ዮሲዕ፡

ሆሴዕ : Oſee. *nom.prop.Rom.* 9.25.
ኢዮስያን : Ioſias. *nom.prop.Mat.*1.10.
ይሳክር : Iſachar. *nom.prop. apoc.*7.7.
ኢዮስጦስ : Iuſtus. *nom.prop.act.*1. 23.
ዮሴፍ : Ioſeph. *nom.prop.Mat.* 1. 16.
ኢዮሳፍጥ : Ioſaphat. *nom.prop.Mat.*1.8.
ኢዮብ : Iob. *nom.prop. Iacob.* 5.11.
የብሰ : aruit, exaruit, ſiccatus, exiciccatus fuit. P*ſ*. 101. 12. ſicut fenum የብስኩ : arui. M*ar*. 3.1. ዘይብስት : እደሁ : habens manum aridam.

Nom. ይቡስ : ſiccus, aridus. *plur.* ይቡሳን : aridi, ſicci. *Ioan.* 5.4. claudorum. ይቡሳን : aridorum.

የበበ : iubilauit, exultauit. *pſ*.46.1. ወየበቡ : & iubilate Deo. *pſ*.94.1. ንየብብ : iubilemus Deo.

Nom. ይበቤ : iubilus, exultatio. *pſ*.46. 6. aſcendit Deus በይበቤ : in iubilo.

ዮቤድ : Obed. *nom. prop.* Luc: 3.32.
ዮና : Ionas. *nom.prop.* Luc. 3.24. & *ver.* 30. Ianne.
ዮናን : Ioanna. *nom.prop.* Luc. 3.27.
ኢያኔስ : Ioannes. *nom.prop.* 2. *Tim.* 3.8.
ይእቲ : illa, iſta. *eſt. fem.*

ይእተ : ጊዜ : ይእቲ : & ሶቤ : tunc, ſtatim, continuo, ይእዜ : iam modo, nunc.

ኢዩኤል : Ioel. *nom.prop. proph. act.* 2.16.
ያኢሮስ : Iairus. *nom.prop.* Luc. 8.41.
ኢዮአታም : Ioatham. *nom.prop. Mat.*1.9.
የካቲት : *nomen menſis* Februarius.

ያክ

ያክንት : Hyacintus. *genus lapidis pretioſi. apoc.* 21. vndecimum ብያክንት : hyacintus.

የውሀ : & የውሐ : mitis, ſimplex, lenis, innocens, modeſtus, timoratus fuit, manſuetus moliuit, blanditus eſt, leniuit, demulciuit. *act.* 5.25. እንዘ : ይሬውህዎሙ : blandè tractantes eos. *ſine vi.* 2. *Tim.* 4. 2. የውሁ : obſecra, *blandire.*

Nom. የውሀ : & የዋህ : ſimplex, modeſtus timoratus, innocens, manſuetus, humilis. *plur.* የውሃን : የዋሃን : & የውሃን : ſimplices, modeſti, timorati, manſueti, humiles, mites. *pſ.* 24. 21. የውሃን : innocentes, & recti. *Mat.* 5.4. beati የዋሃን : mites. *Luc.* 2.25. iuſtus, & የዋህ : timoratus,

የውሀት : modeſtia, innocentia, manſuetudo, lenitas. *pſ.* 25. 1. በየዋሀትየ : in innocentia mea.

ተያውሆ : blanditię, adulatio. *Rom.* 16. 18. ወተያውሆ : & blanditiis.

ያዕቆብ : Iacob. Iacobus. *Matt.* 1.2. *nom prop.*

ዮም : hodie. *pſal.* 2.7. ወአነ : ዮም : & ego hodie genui te. & *pſ.* 94. 8. ዮም : hodie ſi audieritis &c.

ዮጊ : vtiquè, equidem, profectò, modo, nunc. *Luc.* 11. 20. ዮጊኬ : profecto peruenit &c.

የድዐ : *indè* አየድዐ : dixit, prædixit, ſignificauit. annũtiauit. *Matt.* 28. 8. ናሁ : አይዳዕኩክሙ : ecce prædixi vobis. *Luc.* 22. 68. ſi አይድዕ ክሙ : dixero vobis. *pſ.* 50. 17. os meum ይየድዕ : annunciabit laudẽ tuã.

ኢዮጴ : Ioppe. *nom. prop. ciuit.*

LITERA ድ D.

ዳልማጢያ ፡ Dalmatia· *nom.prop·reg·Tim*· 4·10.
ዳልሙታ፡ Dalmuta· *nom·prop·Mar*.8·10·
ደማስቆ ፡ Damaſcus· *nom.ciuit.act*.9·2·
ደማሪስ ፡ Damaris. *nom·prop· act*·17·34.
ዶርካስ ፡ Dorcas·*nom·prop.Act*.9· 36.
ድሩ ፡ ሲላ ፡ Draſilla *nom·prop·act*.24·24.
ድልቅልቅ ፡ terræmotus.*Mat*. 28·2·ኮነ ፡ ደልቅልቅ ፡ factus eſt terræmotus.

አድለቅለቀ ፡ tremuit, contremuit.*pſalm*.17·8·አድለቅለቀት ፡ ምድር ፡ contremuit terra· *pſ*.45.4. አድለቅለቁ ፡ conturbati ſunt,montes.

ደለወ ፡ rectum,aptum,conueniens, dignum fuit,decuit.*pſ*.3.6.7. ዘይዴሉ ፡ በሕይወቱ ፡ qui proſperatur in vita ſua. *pſ*.32. 1.rectos,ይደልዎሙ ፡ decet.*pſ*.64. 1. ለከ ፡ ይደሉ ፡ te decet: *Luc*.3.16.ዘኢይደልወኒ ፡ cuius non ſum dignus.

N*om*. ድልው ፡ aptus idoneus.*plur*.ድልዋን ፡ apti,idonei· *Rom*.9.22·

አድለወ ፡ placere ſtuduit, ſimulauit,perſonam accepit , hypocrita fuit. *act*.5, 27·ናድሉ ፡ placeamus,

Deo

Deo, quam አድልዎ ፡ placere hominibus. *Rom.*15.1. ኢናድሉ ፡ ርእሰነ ፡ ns placeamus nobis.

Nom. አድልዎ ፡ hypocriſis, ſimulatio. *Mat.*23.28. pleni & ወአድልዎ ፡ & hypocriſi. *Gal.* 2.13. በአድልዎቆሙ ፡ ſimulatio illorum.

መድልው ፡ hypocrita. *plur.* መደልዋን ፡ hypocritæ. M*at.* 7.5. መድልው ፡ አውፅእ ፡ hypocrita eiicę. M*att.* 23.17. Phariſei መድልዋን ፡ hypocritę.

አስተደለወ ፡ & ደልው ፡ parauit, pręparau:t, aptauit, paratum, præparatum fuit. *pſ.*8.2. አስተደሎከ ፡ præparaſti, laudem. *pſ.*64.10. quoniam ita ታስተዴሉ ፡ aptabas. *Matt.*22.4. prandium meum. አስተደሎኩ ፡ paraui. *ibid.* ኵሉ ፡ ድልዉ ፡ omnia parata ſunt.

ተደሎ ፡ præparatio. *pſ.*88.15. & *pſ.*96.2. ተደለ ፡ pręparatio, ſedis &c.

ደሐየ ፡ fodit, cauauit, excauauit. *pſ.* 6.16. ወደሐየ ፡ & effodit.

ደመመ ፡ miratus, admiratus fuit, obſtupuit. M*at.* 7.28. ይደመሙ ፡ admirabantur, turbæ.

ተደመ ፡ ſtupefactus eſt. M*ar.*6.53. & magis ተደሙ ፡ ſtupefacti ſunt. *act.*8.13. ወተደመ ፡ & ſtupefactus.

መደምም ፡ mirabilia, ſtupenda. M*at.*21.15. quæ fecit, መደምም ፡ ſtupenda. *apoc.*15.3. ወመድምም ፡ mirabilia opera tua.

ደም ፡ ſanguis, cruor. M*at.*26.6. ዝውእቱ ፡ ደምየ ፡ hic eſt ſanguis meus.

ድምድማ ፡ coma, aterior pars capitis, cęſaries, cin-

cinnus. *pſ*.7.17.& deſcēdet iniquitas eius ዲበ፡ድማሁ፡ in verticem ipſius. *Cant*.5.2. ድምድማየ፡ cinni mei. 1.*Cor*.15.15. ſi nutriat ድምድማ፡ comam.

ደመረ፡ miſcuit,commiſcuit,iunxit,coniunxit, copulauit,vniuit, mixtus fuit. *Ioan*.4.9. ወኢይደመሩ፡ neque ſeſe commiſcuunt. 1.*Cor*.5.9. ኢትደመሩ፡ ne cō miſceamini.

N*om*. ድሙር፡ mixtum,commixtum. M*at*.27.34. vinum & fel ድሙር፡ mixtum.

ተድምርት፡ vnio,copulatio, mixtio,copula. *in miſ*. 166.4. ſine ቶስሐ፡ ወኢተድምርት፡ mixtione aut copula.

ተደመረ፡ commixtus, permixtus fuit. *pſ*.105.35. ደ ተደመሩ፡ commixti ſunt.

መሰሰ፡ deleuit,extinxit. *pſ*. 68.29. ይደምሰሱ፡ deleantur,de lib. *act*.3.20. ወይደምሰስ፡ ለክሙ፡ & deleantur vobis.

ደመቀ፡ contriuit,comminuit. M*att*.21.44. ſuper quē ceciderit, ይደምቆ፡ conteret eum.

ደመተ፡ *inde* አድመተ፡ inuitauit. *pſ*. 49.21. አድመትከኑ፡ inuitaſti ne?

ደመነ፡ obnubilauit,nubem obduxit. L*uc*.12.54. cum videritis ደመና፡ ዘይጼምን፡ nubem quæ obnubilat orientem.

N*om*. ደመና፡ nubes,nebula. *pl*. ደመናት፡ nubes,nebulę. *pſ*. 17.14. በወጽት፡ ደመናት፡ *pſ*. 146.8. operit cælum በደመና፡ nubibus.

ደመሰ፡

ደመዐ : *inde* አድምዐ, obtinuit, conſecutus eſt. *Rom.* 11.7. hoc, ኢያደምዓ : non eſt conſecutus.

ደመፀ : ſonnit intonuit. *pſ.* 29.6. ad veſperum ይደምፅ : ſonet fletus. *pſal.* 45.4. ደምፁ : ſonuerunt & *pſ.* 76. 16. ደመፁ : ማያቲሆሙ : ſonuerunt aquæ eorum.

N*om.* ድምፅ : ſonus, rumor, ſtrepitus. L*uc.* 18.36. audiens ድምፀ : ሰብእ : ſtrepitum, hominum. *act.* 2. 1. factus eſt de cęlo ድምፅ : ſonus.

ዶርሆ : gallus, gallina. M*att.* 23.37. ſicut congregat ዶርሆ : gallina pullos ſuos. M*att.* 27.68. & cantauit ዶርሆ : gallus.

ደረረ : cęnauit, cænam ſumpſit. *Ioan.* 13.2. እንዘ : ይደ ርሩ : dum cęnarent. L*uc.* 17.8. parate mihi ዘእደርር : quod cænem.

ተደረ : & ተደረረ : cęnatus eſt. L*uc.* 22. 20. poſtquã ተደረ : cęnati ſunt. 1. *Cor.* 11. 25. poſtquam ተደረሩ : cęnati ſunt.

N*om.* ድራር : cęna. L*uc.* 14.12. cum facis prandiũ አው : ድራረ : aut cænam.

ደረሰ : compoſuit, concinnauit *in miſ.* 170. 1.

ደረሰ : *hinc* ምድራስት : expoſitio, interpretatio. 1. C*or.* 14. 26 t ዘምድራስት : interpretationem habet.

ደሴት : inſula. *plur.* ደሰያት : inſulę. *pſalm.* 96. 1. lætentur ደሰያት : inſulæ multę. *apoc.* 1.9. & dum fui ውስተ : ደሴት : in inſula.

ድርገሐ : aſſumentum veſtis, pannus lacerus. *Mat.* 9. 16. L*uc.* 5.33. nemo immittit ገመደ : ድርገሐ : ልብስ :

aſſu

aſſumentum veſtis,comiſſuram.

ደቀሰ : dormitauit,procliuis ad ſomnum fuit.*pſ*. 120. 4. ኢይደቅስ : non dormitabit. M*ãt*.25. 5. ደቀሱ : dormitauerunt & dormierunt omnes.

Nom. ድቃስ : dormitatio.*pſ*. 131.4. ኢድቃስ : neque dormitationem, palpebris meis.

ደቂቅ : filius,natus,paruulus, infans.*plur*. ደቅ : filij nati, paruuli,infantes.*pſ*.8.2. ex ore ደቂቅ : infantium. M*at*.19.13. oblati ſunt ei ደቅ : paruuli.

ድብ : vrſus. *apoc*.13.2. ſicut ድብ : vrſi.

ደበበ : *inde* ተድባብ : ſumitas, cacumen,eminentia,pinnaculum. M*at*.4.4. ſtatuit eum ſuper ተድባብ : pinnaculum.

ደቡብ : aquilo,boreas,ſeptemtrio. L*uc*.13.29. ወእም : ደቡብ : & ab aquilone. C*ant*.4.16. ſurge ሰሜን : ወንዐ : ደቡብ : ſurge auſter,& veni aquilo.

ደብር : mons *plur*. አድባር : montes. *pſ*.67. 16. ደብረ : mons Dei ደብር : mons pinguis &c.

ደብር : eccleſia. *plur*. አድባራት : eccleſię, tẽpla Chriſtianorum.

ደበተ : circumſpectus, honeſtus, bene compoſitus fuit.1.*Cor*.14.40. በደቡት : honeſte.

ደብተራ : tabernaculum. *plur*. ደብትር : tabernacula. *pſ*. 26. 6. ወስተ : ደብተራሁ : in tabernaculo eius.*pſ*.77. 28. circa ደብተራሆሙ : tabernacula eorum.

ደበየ : tumultuatus eſt, iniquè ſceleſtè ſe geſſit. *act*. 17. 5. ደበዩ : tumultuati ſunt.

Nom.

Nom. ደቢዩ : iniquus, tyrannus·

ዳታን : Datan. *nom.prop. pſ.*105.17.

ደኀረ : & ደሐረ : miſit, dimiſit repudiauit, ſoluit, abſoluit, remiſit, permiſit. *Mat*19.8. ደኃረክሙ : permiſit vobis. Mar.10.5. ደ ንድኅሬ : & dimittimus eam. *Rom.*12.14. ደሐርዎሙ : ለእለ : remitte ijs, qui vos &c.

ድኅር : poſt, vltimò, nouiſſimè, poſtremo. *pſ.* 55.9. ድኅሬሆሙ : retrorſum, *poſt. eos*. Matt. 27.37. ድኅ ረ : ፈነወ : nouiſſimè miſit· Ioan.13.7· ድኅረስ : ታአ ምር : poſtea autem ſcies·

ደኅረ : & ደኃሬ : nouiſſimus poſtremus, vltimus· Mat.20.14. ለዝደኃሬ : huic nouiſſimo. Heb.1.1. በደ ኀሪ : መዋዕል : nouiſſimis diebus.

ደኃርት : nouiſſima, poſtrema, vltima· Mat.20·8· incipiens እምደኅርት : à nouiſſimis·

ደኃሬዊ : nouiſſimus. *apoc.*22·13. ego primus, ወደኀ ሬዊ : & noiſſimus.

እመደኅረ : poſt, poſtea. Mat. 4.2. እምደኅረዝ : ርኅበ : poſtea eſuriit. *Marc.*1.8· venit fortior me እምድኅ ሬየ : poſt me.

አስተደኀረ : repoſuit, conſeruauit, retinuit, coaceruauit· *Ioan.* 2· 11. ወአስተደኃር : & ſeruaſti vſque adhuc.

ደኀረ : benedixit. *pſ.* 61. 5· ore ſuo ይደኅሬ : benedicebant· *pſalm.* 71. 15. tota die ይደኅርዎ : benedicent ei·

መደ

መድግረ : b enedictio. 2.*Cor*.6.8. per maledictionē ወመድሐረ : & benedictionem.

ድኅነ : liber, liberatus, ſaluatus fuit. *pſ*. 59.7. ወይድኅኑ : & liberentur, dilecti. *pſ*. 17. 30. 1. *Pet*. 4. 18. iuſtus እምዕፁብ : ይድኅን : vix ſaluabitur. *Mar*. 10. 26. quis poteſt ድኅነ : ſaluus fieri.

አድኀነ: liberauit, ſeruauit, ſaluauit, redemit, eripuit. *pſal*. 33.2. ያድኅኖሙ : liberabit eos. *pſ*. 129. 7. ipſe ያድኅኖ : እ : redemit Iſrael. *Ps*. 29.4. አድኀንከኒ : ſaluaſti me.

አንድኅነ : liberauit ſaluauit. *act*. 27. 44. ወአንድኅኑ : & ſeruate, animas veſt.

Nom. አድኅኖት : ſalus, ſalutare. *pſ*. 19. 6. በአድኅኖትከ: in ſalutari tuo. 2. *Cor*. 6. 2. ecce nunc. ዕለተ : አድኅኖት. dies ſalutis.

መድኅኒት : redemptio, ſalus, liberatio. *Luc*. 1. 68. fecit መድ ኅኒት : redemptionem.

መድኅን : redemptor, ſaluator, liberator. *pſ*. 77. 35. መድኅኒሆሙ : redemptor eorum. *Ioan*. 4. 42. መድ ኅኑ : ለዓለም: ſaluator mundi.

ድኅፅ : glaber, lubricus, lubricitas. *pſ*. 34. 6. via illorum ድኅፀ : lubricum. *pſ*. 55. 14. pedes meos, እምድ ኅፅ : à lapſu.

ድንስ : cogitatio praua. *in miſſ*. 164. 1. munda nos ab omni, ድንስ : cogitatione mala.

ዲናር : denarius, florenus. Mat. 22. 16. ጸባሕት : ዲናሪ : tribatum denarij. *Ioan*. 2. 7. quare non veniet &c.

በሣ ለሰቱ ፡ ምእት ፡ ዲናር ፡ trecentis, denarijs.

ደንቆሮ ፡ ſurdus. *plur.* ደንቆሮን

ደነነ ፡ inclinauit ſe, inclinatus fuit, procubuit. *Ioan.* 8. 8. iterum ደነነ ፡ ኀበ ፡ ምድር ፡ inclinatus ad terram.

አደነነ ፡ procubuit, incurauit, inclinauit ſe. *Marc.* 1.7. non ſum dignus. አደንኖ ፡ procumbere, & ſolu. *in miſ.* 160.3. እለ ፡ አደነኑ ፡ አርእስቲሆሙ ፡ qui inclinant capita ſua.

ደንዘዘ ፡ hebes, debilis, flaccidus, compunctus fuit. *Rom.* 11. 8. dedit illis Deus ſpiritũ, ደንዙዝ ፡ cõpũctũ.

ደነፈ ፡ *inde* አሰተ ደናፈ ፡ poſuit, diſpoſuit. 1. *Cor.* 3. 10. አሰተ ደናፍኩ ፡ poſui fundamentum.

ዳንኤል ፡ Daniel. *nom. prop. Dan.* 1. 6.

ድንግል ፡ Virgo. *plur.* ደናግል ፡ virgines. *pſ.* 148. 12. iuuines & ደናግል virgines. *Mat.* 1. 23. ናሁ ፡ ድንግል ፡ ecce virgo concipiet.

ድንግልና ፡ virginitas. *Luc.* 2. 36. እምድንግልናሃ ፡ à virginitate ſua.

ድእጋግ ፡ littus, ripa. *att* 27. 41. tandebant ad ድንጋግ ፡ በሐር ፡ littus maris.

ደንገፀ ፡ pauit, expauit, ſtupuit, obſtupuit, formidauit, territus, turbatus, conturbatus fuit. *pſ.* 54. 3. ደንገፅኩ. conturbatus fuit. *pſalm.* 103. 7. & voce contritui tui ይደነግፁ ፡ formidabunt.

Nom. ድንጋፄ ፡ pauor, ſtupor, formido. *pſ.* 51. 4. ድንጋፄ ፡ ሞት ፡ formido mortis.

ዳንዳወ : ſurdus. *plur.* ዳንዱዋን : ſurdi.

ዳእሙ : & ዳሙ : tantùm, tautummodo, verùm, verumtamen, ſed, aſt. *pſ.* 1.4. ዳእሙ : ſed, tanquam puluis. L*uc.* 8. 50. ዳእሙ : ተአመን : tantum crede.

ደከመ : defecit, languit, elanguit, fatigatus, defatigatus fuit, imbecillis, debilitatus fuit. *pſ.* 118. 82. ደከማ : defecerũt oculi mei. 14. 40. ወሥጋ : ድኩም : caro autem infirma. L*uc.* 22. 32. vt non ይድክም : deficiat fides veſtra.

N*om.* ድኩም : tener, imbecillis, languidus, extenuatus, defatigatus. *plur.* ድኩማን : teneres, imbecilles, languidi &c. M*ar.* 4. 40. quid timetis, ኦድኩማን : o imbecilles. I*oan.* 4. 7. ድኩም : defatigatus Ieſus.

ድካም : imbecillitas, fragilitas. R*om.* 15. 1. ድካሞሙ : ለስኡናን : imbecillitas infirmotum.

ደወል : locus, regio, oppidum. *Mar.* 5. 17. vt diſcederet. እምደወሎሙ : à regione eorum.

ደወሌ : corda, inſtrumenti muſici. i. C*or.* 13. 2. velut, ደወሌ : ዘይነቅ : corda inſtrumenti, quę ſonum edit.

ዳዊት : Dauid. *nom. prop. pſ.* 3. 1.

ደወየ : infirmus fuit, ægrotauit. *pſ.* 106. 12. ደወዩ . infirmati ſunt. I*oan.* 4. 46. ወይደዊ : & infirmabatur, filius eius.

Nom. ድዉይ : infirmus, æger. *pllur.* ድዉያን : infirmi, ægri. L*uc.* 4. 10. እለ : ቦሙ : ድዉያን : qui habebant infirmos.

ደዌ ፡ infirmitas, egritudo, morbus, dolor. *Mar.* 5. 29. eſto ſana እምደዌኪ ፡ à plaga tua, *ab infirmitate.*

ዲበ ፡ ſuper, ſupra. *Matt.* 14. 29. ዲበ ፡ ማይ ፡ ſuper aquas, & deſcēdit እምዲበ፡ ex naui, &c. ዲቤሆሙ ፡ ſuper eos.

ዲያብሎስ ፡ diabolus: *Matt.* 4. 1.

ዲዮናስዮስ ፡ Dionyſius. *nom. prop. act.* 17. 34.

ዶኤቅ ፡ Doeg. *nom. prop. pſ.* 51. 1.

ዲያቆን ፡ Diaconus. *plur.* ዲያቆናት ፡ Diaconi. *in miſ.*

አድያም ፡ vicus, vicinia. *pſ.* 43. 14. & *pſ.* 78. obprobrium አድያማኒ ፡ vicinis noſtris. *Mar.* 6. 7. caſtella, አድያም ፡ vicina, *in circuitu.*

ደየነ ፡ *vt Heb.* condemnauit, iudicauit, ius dixit, ſententiam tulit. *Mar.* 16. 17. qui non crediderit, ይደየን ፡ condemnabitur.

ድያ ፡ & ድያስ ; Iupiter. *act.* 14. 12. & vocabant Barnabam ድያ ፡ Iouem *ibid. ver. ſequenti* & venit ſacerdos ድያስ ፡ Iouis.

Nom. ደይን ፡ iudicium. *Luc.* 10. 12. ዕለተ ፡ ደይን ፡ in die iudicij.

ዶዶ ፡ oſtium, ianua. *plur.* ዶዶያት ፡ portæ. *Luc.* ad ዶዶሁ ianuā eius. *act.* 12. 13. ኀበ ፡ ኆኅተ ፡ ዶዶ ፡ ad oſtium ianuę. *apoc.* 21. 20. ወዶዶያቲሃ ፡ & portæ duodecim.

ድድቅ ፡ incurſus. *pſ.* 90. 6. እምድድቅ ፡ ab incurſu & demonio meridiano.

ተደደቀ ፡ accidit, euenit, contigit. *luc.* 10. 31. ተደደቀ፡ accidit quidam ſacerdos dum tranſiret.

ደገም ፡ alter, ſecundus, denuo iterum adhuc.

ዳግሚት : alia,altera,ſecunda.Mat.18.16. ብዳግም : adhuc, *Mat.*19.28. እመ : ዳግም : ልደት : in regatione.

ደገመ : addidit, appoſuit.*pſ.*76.8. ኢይዴግሞኑ : non apponet? *pſ.*77.17. ደገሙ : ዓዲ : oppoſuerunt adhuc.

ደጕብ : bruchus. Pſ.104.34. & venit locuſta ወደጕብ : & bruchus.

ዴገነ : ſecutus,perſecutus,inſecutus fuit.*pſ.*7.6. ይዴግና : perſequatur inimicus.*pſ.*70.11. ዴግንዎ : perſequimini eum. L*uc.*17.23. ኢትዴግኑ : neque ſectemini.

ደጐጸ : pupugit,grauauit,aggrauauit.2.*Cor.*12.7. ዘይዴጕጸኒ : qui aggrauat me.

ደፈነ : occultauit, opperuit, inuoluit, glomerauit, contexit.*pſ.*76.10. ወይደፍንኑ. & occultabit miſericordiam ſuam in ira ſua. L*uc.*23.30. & collibus ድፍኑነ : operite.

መድፉን : theſaurus,res occulta.*Mat.*13.44.ſimile eſt reg. cœl. መድፉን : ዘኅቡ : theſauro abſcondito.

LIT-

LITERA ገ G.

ገሃነም፡ ghehenna. Mar.9. 48. ውስተ፡ ገሃነም፡ in ghe hennam.

ጸሃ.ዩ፡ palàm, manifeſtè, publicè. Ioan.16. 29. nunc, ገሃዩ፡ pçlam, loqueris. *act.* 19. 8. lôquebatur. ገሃ.ዩ፡ cum fiducia.

ገለበበ፡ velauit. Luc.22. 64.& ይገለብቡ፡ ገጾ፡ velauerunt faciem eius.

ተገለበበ፡ velatus fuit. 1.Cor.11.5. ſi ኢትትገለበብ፡ non velatur mulier.

Nom. ግልቡብ፡ velatus. 1.Cor.11. 4. ſi ዘግልቡብ፡ ርእሱ፡ cuius caput velatum, velato capite.

ግልባብ፡ pallium. Cant.5.

አንጌለገ፡ congregatus, collectus fuit Conuenit. *pſ.*2. 1. ለምንት፡ አንገጉለ፡ quare conuenerunt, ge ntes. *act.* 15.6.& አንገለጉ፡ ሐዋርያት፡ conuenerunt Apoſtoli. 1.Cor.5.4. አንገሊገክሙ; congregatis vobis.

ግልፎ፡ ſculptile. *pſ.*105.19. ሰገዱ፡ ግልፎ፡ adorauerunt ſculp. & *vers.*36. ſeruierunt. ለግልፎሙ፡ ſculptilibus eorum.

ጎሕ፡ aurora. Cant.6.9. ከመ፡ ጎሕ፡ quaſi aurora. Act. 20.

20.11. እስከ፡ ጎሕ፡ vſque auroram.

ጐሕለወ፡ doloſè, callidè, aſtutè egit. pſ. 14. 3. ዘኢጐሕለወ፡ qui non doloſe egit &c.

Nom፡ ጕሕሉት፡ dolus, fraus, malignitas. *pſal.* 23. 4. በጕሕሉት፡ ቢጽ፡ in dolo proximi ſui. II. *Cor.* 11. 3. በጕሕሉታ፡ aſtutia ſua.

ጕሕላዊ፡ doloſus aſtutus, ſagax. malignus. *plur.* ጕሕላዊያን፡ doloſi, aſtuti, ſagaces, maligni. *pſal.* 5. 6. ወጕሕላዊ፡ & doloſum. *Rom.* 1. 29. ጕሕላዊያን፡ doloſi &c.

ጕሕላይ፡ latrones. *Ioan.* 10. 6. ሰረቅት፡ ወጕሕላይ፡ fures, & latrones.

ገሐሠ፡ *inde*, ተግሕሠ፡ declinauit, ceſſit, ſeceſſit, receſſit, vertit ſe, diuertit, deflexit, translatus, ablatus fuit. *pſ.* 33. 15. ተገሐሥ፡ diuerte, à malo. *pſal.* 118. 21. እለ፡ ይትግሐሡ፡ qui declinant. *Mat.* 15. 21. ተግሕሠ፡ ſeceſſit.

አግሐሠ፡ remouit, amouit, abſtulit, ſuſtulit, deflectere fecit, excepit. *Mar.* 6. 43. & 8. 8. ወአግሐሡ፡ ዘተረፈ፡ & ſuſtulerunt quod ſuperauerat. *Luc.* 19. 7. ወአግሐሦ፡ & excepit illum, gaudens. *Luc.* 22. 24. ſi vis, አግግሥ፡ transfer, à me &c.

ጕሕኬ፡ gibboſus, incurſus fuit. *Luc.* 13. 11. ወጕሕኬት፡ & erat inclinata.

ጊሜ፡ nebula. *pſ.* 147. 6. ſpargit, ለጊሜ፡ nebulam. 2. 17. ወጊሜ፡ & nebulę &c.

ገመል፡ Camelus. *Mat.* 34. *Mar.* 1. 6. ጸጕረ፡ ገመል፡ pili

li cameli.

ገሙራኪ : aliquando, non ſi aliquando, non forſan, non nunquam. *Mar.* 2. 25. ገሙራ : ኢያንበብክሙ: nunquam legiſtis.

ለገሙራ : omnino, prorſus, planè. *pſ.* 79. 9. aut, ለገሙራ : ſus abſcindet.

አገመረ : cepit, comprehendit, continuit. *Marc.* 2. 2. ita vt non, ይገምሮሙ : caperet eos. *Ioan.* 2. 6. የገምራ : በበ : capientes ſingulæ. *Ioan.* 21. 25. ኢየገምሮ: ዓለም : non caperet eos.

ተገመረ : retentus, comprehenſus fuit. *Matt.* 15. 17. in ventre ይትገመር : tenetur.

ገመነ : inquinatus, coinquinatus, immundus fuit, polluit, contaminauit. 2. *Cor.* 7. 2. ኢንገምን : ne coinquinamus, polluamus. *apoc.* 3. 4. ኢገመኑ : non contaminauerunt.

አገመነ : fedauit, inquinauit, coinquinauit. *Cant.* 5. 3. እፎኑ : እገምኖን : quomodo inquinabis eas.

ግምኔ : immunditia, cõtaminatio, immundũ, abominatio. *apoc.* 21. 77. qui facit, ግምኔ : abominationẽ.

ግምዔ : vas, *plur.* ገማዕይ : vaſa. *Mat.* 25. 4. በገማዕይ ሆን : in vaſis ſuis. *Ioan.* 19. 29. erat ibi ግመዔ : vas.

ገመደ : ſcidit, concidit, putauit, ãputauit. *Mar.* 5. 6. &, ይጌምድ : ሥጋሁ : cõcidit carnẽ ſuã. *Io.* 15. 2. ይገምዶሞ: ãputabit eũ. *Ioan.* 16. 24. ኢንግምድ : non ſcindamus.

ገማድ : putatio, putare. *Cant.* 2. 12. ጊዜ : ገማድ : tempus putationis.

ገሠዐ:

ጉሥዐ ፡ ructauit, eructauit. *pſ.*18.3.dies, dici.ትጉሠዕ፡ eructat, verb. *pſ.* 144. 7. ወይጉሥዑ ፡ & eructabunt.

ገሠጸ ፡ coripuit,arguit, caſtigauit, erudiuit, imperauit,increpauit, exhortatus fuit.*pſ.*2.10.ተገሠጹ ፡ erudimini.*pſ.* 9.6.ገሠጽከሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ increpaſti gentes.*Mar.*3.12.ይገሥጽሙ ፡ comminabantur eos.*heb.* 12.10. ይጌሥጹነ ፡ erudiebant nos. *apo.* 3.19.quos amo እጌሥጾሙ ፡ arguo.

Nom.ተግሣጽ: eruditio,diſciplina, increpatio, caſtigatio. 103.7. እምተግሣጽከ ፡ ab increpatione tua *heb.*12.11. omnis, ተግሣጽ: diſciplina.

ጌራ ፡ galea, lorica. *Epheſ.*6.17.& 1. *Theſ* 5.8.ጌራ ፡ መድኃኒት ፡ galea ſalutis. *apoc.* 9.9. ſicut ጌራ ፡ ሐጺን ፡ loricas ferreas.

ጎራ ፡ vicinus, vicini. *plur.* አግዋር ፡ vicini. *pſ.* 78. 12. redde ለጎርነ ፡ vicinis noſtris. *Luc.*15. 6.ወጎርዎ፡ & vicinaos ſuos. *ver.* 9. ወጎራ ፡ et vicinas ſuas. *Ioan.* 9. 8. ወአግዋሪሁሰ : vicini autem eius.

ገረመ ፡ horribilis, terribilis fuit, terruit. *pſ.*75.13. et ይገርም ፡ terribilis eſt. 2. *Cor.* 10.9.tamquam,እጌርመ ከሙ ፡ terrerem vos.

Nom. ግሩም ፡ terribilis, horribilis terribile.*pſ.*65. 3.ግሩም ፡ግብርከ ፡ terribile opus tuum.*pſ.*75.8.ግሩም አንተ ፡ terribilis es.

ግርማ ፡ horror, terror.*pſ.*87.17.ወግርማከ ፡ et terrores tui. *act.*9. 31. አንከረ ፡ ግርማሁ ፡ admiratus eſt terrorem

rem eius :

ገረረ : domitus, ſubiugatus fuit, manſuefactus, ſubditus fuit. *Iac.* 3. 7. ይገረር : domatur, à natura humana.

Nom. ግሩር : ſubiectus, ſubditus. *act.* 6. 7. ſto ግሩር : ለኵ ኔ : ſubiectus iudicio.

አግረረ : ſubiecit, ſubdedit, domauit. *pſ.* 8. 8. omnia, አግረርከ : ſubieciſti &c. H*eb*. 2. 8. ዘኢያግረረ : ሎቱ : quod non ſubiecit ei.

አንጐርጐረ : murmurauit, oblatrauit, oblocutus fuit. *pſ*. 58. 16. አንጐርጐሩ : murmurabunt. *Iudæ* 16. hi ſūt እለ : ያንጐረጕሩ : qui murmurāt, *murmuratores*.

Nom. ንጕርጓር : murmuratio. *Philip*. 2. 14. ዘእንበለ : ንጕርጓር : ſine murmurationibus.

ገራውሂ : ገራውህ : & ገራህት : ager, agri, campi, ſegetes, ſata. *pſ*. 106. 37. & ſeminauerunt, ገራውሃ : agros M*ar*. 2. 23. L*uc*. 6. 1. per, ገራውህ : ſata. M*at*. 13. 44. ውስተ : ገራህት : in agro.

ጕርዔ : guttur, faux, fauces. *pſalm*. 5. 11. ſepulcrum patens, ጕርዔቶሙ : guttur eorum. *pſ*. 21. 16. & *pſ*. 136. 6. በጕርዔየ : in faucibus meis.

ገሪፋ : ſagena, rete. M*att*. 13. 47. ſimile eſt regnum cælorum ገሪፋ : ſagenę.

ገሰሰ : & ገሠሠ : palpauit, tetigit. *pſ*. 113. 7. ወኢይገሱ : & non palpabunt. *Marc*. 3. 10. vt ይግሰስዎ, tangerent eum.

ጉበ ፡ & ግበበ ፡ fouea, ſpelunca. pſ. h. 10. 9: quaſi leo in, ግበ ፡ ſpelunca, Mat.8.20. Luc.9.58. vulpes በሙ ፡ ግበበ ፡ habent foueas.

ገበረ ፡ fecit, formauit, ordinauit, functus, operatus fuit. pſ.7.4. እመሰ ፡ ከመዝ ፡ ገበርኩ ፡ ſi ita feci Mat.12.2. ይገብሩ ፡ ዘኢይከውን ፡ ገቢረ ፡ faciunt quod non eſt faciendum. Matt.26. 10. ሠናየ ፡ ግብረ ፡ ገብረት ፡ bonum opus operata eſt.

Nom. ገብር ፡ ſeruus, famulus, puer, operarius. plur. አግብርት ፡ ſerui, famuli pueri, operarij. pſ. 112.1. laudate አግብርቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ pueri dominum. Mat. 25.21. ገብር ፡ ኄር ፡ ſerue bone.

ግብር ፡ ግቢር ፡ ገቢርት ፡ ገበርት ፡ opus, res, negotiũ, factum, opera, facta &c. Pſalm.5.7. pſ. 13.4. ገበርት ፡ ዐመፃ ፡ opera iniqua, opera iniquitatis. pſ.100. 1. ግብረ ፡ እኩየ ፡ rem malam.

ገባሬ ፡ factor. in miſſ. ገባሬ ፡ ሰማያት ፡ factorem cæli, & terræ.

ተገበረ ፡ negociatus fuit, operatus eſt. Mat. 14. 2 virtutes, ይትገበሩ ፡ ቦቱ ፡ operantur in eo. Mat. 25.16. ተገበረ ፡ ቦቱ ፡ operatus eſt in eis. Luc. 19. 3. ተገበሩ ፡ negociamini dum venio.

ተግባር ፡ opus, negotium, negotiatio. pſ. 89. 17. ተግባረ ፡ እደዊነ ፡ opera manuum noſtrarum. Mat. 2. 2. alius ad ተግባሩ ፡ negotiationem ſuam.

አግበረ ፡ fieri curauit, effecit, vrſit: coegit, impulit. Luc. 24. 29. & አገበርዎ ; coegerunt eum

eum. 11.*Cor*.12. 11. vos, አግበርክሙኒ ፡ coegiſtis me.

መግበሪ ፡ opus, ſtudium, operatio, modus, actio. *pſ*.13.1. በምግባሪሆሙ ፡ in ſtudiis ſuis. *Ps*.85,8. ſecundum, ምግባሪከ ፡ opera tua. *Rom.* 3. 1. በኵሉ ፡ ምግባር ፡ per omnem modum.

አስተግበረ ፡ adegit *ad opus faciendum*, coegit, exegit. L*uc*.19.23. አስተገበርክዎ ፡ exegiſſem eam cum vſura, *ſtipendio, lucro*.

ገብርኤል ፡ Gabriel. *nom.prop. Ang.Luc*.1.19.

ገበሰሰ ፡ nitidus, candidus, limpidus, ſplendidus fuit. *Mat.* 23.27. ſepulchra, ግቡሱሳን ፡ dealbata. *act*. 23. 3. አረፍት ፡ ግብስስት ፡ paries dealbata.

ግብተ ፡ repente, ſubitò, ſtatim, repentinus. M*ar*. 13. 36. cum venerit, ግብተ ፡ repente. *act*. 2.2. venit ግብተ ፡ repente.

ገብአ ፡ regreſſus, reuerſus, conuerſus fuit. *pſ*. 7. 17. ይገብእ ፡ conuertetur, dolor eius &c. L*uc*.10.6. ይግብእ ፡ reuertetur, pax veſtra. L*uc*. 11. 25. እገብእ ፡ reuertar in domum meam.

ተገብአ ፡ congregatus, conuenit, collegit, congregauit. *psal*.2.2. principes, ተጋብአ ፡ conuenerunt. M*at*.26.3. tunc, ተጋብኡ ፡ congregati ſunt. L*uc*. 11. 23. ዘኢይትጋባእ ፡ qui non colligit mecum.

አገብአ ፡ tradidit, prodidit, auertit, abduxit, reddidit, reſtituit, retulit. *pſ*.15.6. ዘታገብእ ፡ qui reſtitues. *pſ*.43.11. አግብአከነ ፡ auertiſti nos. *Ioan*.18.

1. ዘያገብኦ : qui tradebat eum. ii. Cor. 5. 13. charitas Chriſti ያገብአነ : vrget nos.

አግብኦ : proditor, traditor. plur. አግብኦያነ : proditores, traditores. act. 7. 51. & nunc vos አግብኦያነ : proditores.

ምግባእ : introitus, ingreſſio, introductor. in miſ. 158. 3. ምግባእነ : introitus noſter.

አስተጋብአ : congregauit, collegit, lucrifecit. pſ. 106. 2. አስተጋብኦሙ : congregauit eos. Cant. 6. 1. ወያስተጋብእ : & colligat lilia. 1. Cor. 9. 21. ከመ : አስተጋብኦሙ : vt lucrifacerem eos.

ጉባኤ : congregatio. in miſ. 163. 2. ጉባኤ : አንተ : ሐዋርያት : congregatio apoſtolica.

ገበ : latus, ſcapula. plur. ገበዋት : latera, ſcapulę. pſ. 47. 3. በገበ : መስዕ : in latere quilonis. pſ. 90. 4. በገበዋቲሁ : ſcapulis ſuis.

ግብጽ : ægiptus. pſ. 113. 1. in exitu Iſrael እምግብጽ : de ęgipto. Matt. 2. 13. fuge in ግብጽ : ægiptum.

ግብጻዊ : ęgiptius. plur. ግብጻውያን : ęgiptij. act. 21. 38. nonne tu es, ዝኩ : ግብጻዊ : ille ægiptius.

አንጉንስጢስ : Accolitus, clericus.

ጌት : Geth. nom. prop. loci. pſ. 55. 1.

ጌቴሴማኒ : Gethſemani. nom. prop. loci. Mat. 2. 6. 36.

ግንቦት : nomen menſis Maius. qui incipit 26. Aprilis.

ገነት : hortus. Can. 4. 12. ገነት : እዑው : hortus concluſus.

ſus *Ioan.*20.15.exiſtimans quia የቀበ ፡ ገነት ፡ cuſtos horti, *hortulanus* eſſet.

ጋኔን ፡ dæmon, dæmonium,dæmoniacus, phantaſma.*plur.*አጋንንት ፡ dęmones, dęmonia, dęmoniaci, phantaſmata.*pſ.* 90. 6. እምጋኔን ፡ ቀትር ፡ à dæmonio meridiano. *pſ.* 95.5 Dij gentium, አጋንንት ፡ dæmonia. Mar. 6. 49. putauerunt ጋኔን ፡ phantaſma, &c.

ገነዘ ፡ inuoluit, operijt, veſtiit, abſcondit. M*att.* 27.59. M*ar.*15. 46. I*oan.*19.40. ወገነዞ ፡ inuoluit illud linteis.

Nom. ግኑዝ : inuolutus. I*oan.* 11.44. ግኑዝ ፡ ወእሱር ፡ inuolutus, & ligatus.

ገነየ : ſubditus, ſubiectus, confeſſus fuit. *pſ.* 9. 2. እገኒ ፡ ለከ ፡ confitebor tibi. *pſ.*61.5. ትገኒ ፡ ነፍስየ : ſubiecta eſto anima mea. L*uc.*10.2. quia ſpiritus ይገንዩ ፡ ለክሙ ፡ ſubiiciuntur vobis.

ተጋነየ ፡ conuerſus,confeſſus eſt, reſipuit. L*uc.* 17. 5. & ſepties, ተጋነየ ፡ conuerſus fuerit, &c.

ጕንድ ፡ truncus arboris, ſtipes,caudex, radix arboris. *Matt.* 3.10.ecce ſecuris, ውስተ ፡ ጕንደ ፡ ዕፀው ፡ in trunco, *radice* arboris. *Ioan.* 15.4. niſi fuerit in ጕንደ ፡ ወይን ፡ ſtipite vitis, *in vite.*

ጐንደየ ፡ tardauit, moram fecit, moratus, cunctatus fuit. *pſ.* 69.6. ኢትጐንዲ ፡ ne moreris. M*at.* 24. 48. ይጐነዲ ፡ አቲወ : moram facit venire.

Nom.

መጸግሬ : b enedictio. 2.Cor.6.8. per maledictionē ወመጸሐር : & benedictionem.

ጸኀነ : liber,liberatus, ſaluatus fuit.pſ.59.7. ወይጸኀኑ : & liberentur, dilecti. pſ.17. 30.1.Pet.4.18. iuſtus እምዕፁብ : ይጸኀነ : vix ſaluabitur. Mar. 10. 26. quis poteſt ጸኀነ : ſaluus fieri.

አጸኀነ: liberauit,ſeruauit,ſaluauit,redemit,eripuit. psal. 33.2. ያጸኀኖሙ : liberabit eos. pſ.129. 7. ipſe ያጸኀኖ : ለ : redemit Iſrael. Ps. 29.4. አጸኀንከኒ : ſalua ſti me.

አንጸኀኖ : liberauit ſaluauit. act. 27. 44. ወአንጸኀኑ : & ſeruate, animas veſt.

Nom. አጸኀኖት : ſalus, ſalutare. pſ.19.6. በአጸኀኖትከ : in ſalutari tuo. 2.Cor. 6.2. ecce nunc. ዕለት : አጸኀኖቱ. dies ſalutis.

መጸኀኒት : redemptio, ſalus, liberatio. Luc. 1. 68. fecit መጸ ኀኒት : redemptionem.

መጸኀኒ : redemptor,ſaluator, liberator. pſ.77.35. መጸኀኒሆሙ : redemptor eorum. Ioan. 4. 42. መጸኀኒ : ለዓለም: ſaluator mundi.

ጸኀዕ : glaber, lubricus, lubricitas. pſ.34.6. via illorum ጸኀፀ : lubricum. pſ.55.14. pedes meos, እምጸኀዕ : à lapſu.

ጸነስ : cogitatio praua. in miſſ.164.1. munda nos ab omni, ጸነስ : cogitatione mala.

ዲናር : denarius,florenus. Mat. 22.16. ጸበሐት : ዲናሬ : tribatum denarij. Ioan. 2. 7. quare non veniet &c.

በሣ ለስቱ ፡ ምእት ፡ ዲናር ፡ trecentis, denarijs.

ደንቈወ ፡ ſurdus. *plur.* ደንቈዋን

ደነነ ፡ inclinauit ſe, inclinatus fuit, procubuit. *Ioan.* 8. 8. iterum ደነነ ፡ ላዕለ ፡ ምድር ፡ inclinatus ad terram.

አድነነ ፡ procubuit, incurauit, inclinauit ſe. *Marc.* 1. 7. non ſum dignus. አድንኖ፡ procumbere, & ſolu. *in miſ.* 160. 3. እለ ፡ አድነኑ ፡ አርእስቲሆሙ ፡ qui inclinant capita ſua.

ደንዘዘ ፡ hebes, debilis, flaccidus, compunctus fuit. *Rom.* 11. 8. dedit illis Deus ſpiritũ, ድንዙዝ፡ cõpũctũ.

ደነፈ ፡ *inde* አስተ ደናፈ ፡ poſuit, diſpoſuit. 1. *Cor.* 3. 10. አስተ ደናፍኩ ፡ poſui fundamentum.

ዳንኤል ፡ Daniel. *nom. prop. Dan.* 1. 6.

ድንግል ፡ Virgo. *plur.* ደናግል ፡ virgines. *pſ.* 148. 12. iuuines & ደናግል virgines. *Mat.* 1. 23. ናሁ ፡ ድንግል ፡ ecce virgo concipiet.

ድንግልና ፡ virginitas. *Luc.* 2. 36. እምድንግልናሃ ፡ à vir ginitate ſua.

ድንጋግ ፡ littus, ripa. *att* 27. 41. tandebant ad ድንጋግ ፡ ባሕር ፡ littus maris.

ደንገፀ ፡ pauit, expauit, ſtupuit, obſtupuit, formidauit, territus, turbatus, conturbatus fuit. *pſ.* 54. 3. ደንገፅኩ. conturbatus fuit. *pſalm.* 103. 7. & voce contritui tui ይደነግፁ፡ formidabunt.

Nom. ድንጋፄ ፡ pauor, ſtupor, formido. *pſ.* 51. 4. ድን ጋፄ ፡ ሞት ፡ formido mortis.

ደንጸው : ſurdus. *plur.* ደንጸዋን : ſurdi.

ዳእሙ : & ዳሙ : tantùm, tautummodo, verùm, verumtamen, ſed,aſt.*pſ*.1.4. ዳእሙ : ſed, tanquam pul uis. L*uc*.8.50. ዳእሙ : ተአመን : tantum crede.

ደክመ : defecit,languit,elanguit, fatigatus, defatigatus fuit,imbecillis,debilitatus fuit. *pſ*.118.82. ደክማ : defecerũt oculi mei.14.40. ወሥጋ : ይደክም : caro au tem infirma. L*uc*.22. 32. vt non ይደክም : deficiat fides veſtra.

N*om*. ደክም : tener,imbecillis,languidus, extenuatus, defatigatus. *plur*. ደኩማን : teneres, imbecilles, languidi &c. M*ar*.4.40. quid timetis, ኦ ድኩማን : o imbecilles.I*oan*.4.7. ደኩም : defatigatus Ieſus.

ድካም : imbecillitas, fragilitas. R*om*.15.1. ድካሞሙ : ለስኡናን : imbecillitas infirmotum.

ደወል : locus, regio, oppidum. *Mar*.5.17. vt diſcederet. እምደወሎሙ : à regione eorum.

ደወሎ : corda, inſtrumenti muſici. i.C*or*.13.2. velut, ደወሎ : ዘይነቅ : corda inſtrumenti,quę ſonum edit.

ዳዊት : Dauid. *nom.prop*. *pſ*. 3.1.

ደወየ : infirmus fuit, ægrotauit.*pſ*.106.12. ደወዩ. infirmati ſunt. I*oan*. 4.46. ወይደዊ : & infirmabatur, filius eius.

Nom. ደዉይ : infirmus, æger. *pllur*. ድዉያን : infirmi, ægri. L*uc*. 4.10. እለ : ቦሙ : ድዉያን : qui habebant infirmos.

ደዌ : infirmitas,egritudo, morbus,dolor.*Mar*.5.29. eſto ſana እምደዌከ : à plaga tua, *ab infirmitate.*

ዲበ : ſuper,ſupra.*Matt*.14.29.ዲበ : ማይ : ſuper aquas, & deſcēdit እምዲበ:ex naui, &c.ዲቤሆሙ : ſuper eos.

ዲያብሎስ : diabolus:*Matt*.4.1.

ዲዮኒሲዮስ : Dionyſius. *nom. prop. act*.17.34.

ዶይቅ : Doeg. *nom. prop.* *pſ*.51.

ዲያቆን : Diaconus.*plur*. ዲያቆናት Diaconi.*in miſ.*

አድያም : vicus,vicinia.*pſ*.43.14.& *pſ*.78.obprobrium አድያሚነ : vicinis noſtris. *Mar*. 6.7. caſtella,አድያም: vicina, *in circuitu.*

ደየነ : *vt Heb.* condemnauit, iudicauit, ius dixit, ſententiam tulit. Mar.16.17.qui non crediderit, ይደየን : condemnabitur.

ዱይ : & ድያስ ; Iupiter.*act*.14.12. & vocabant Barnabam ዱይ : Iouem.*ibid.ver.ſequenti* & venit ſacerdos ድያስ : Iouis.

Nom.ደይን : iudicium.L*uc*.10.12.ዕለተ : ደይን : in die iudicij.

ኆኆ : oſtium,ianua.*plur*.ኆኆት : portæ.*Luc*.ad ኆኆሁ ianuã eius.*act*.12.13. ኀበ : ኆኅት : ኆኆ : ad oſtium ianuę.*apoc*.21.20.ወኆኆቲሃ : & portæ duodecim.

ዱዱቅ : incurſus.*pſ*.90.6.እምዱዱቅ : ab incurſu & demonio meridiano.

ተደደቀ : accidit, euenit, contigit. *luc*.10.31. ተደደቀ: accidit quidam ſacerdos dum tranſiret.

ዳግም : alter,ſecundus,denuo iterum adhuc.

ዳግሚት : alia,altera,ſecunda.Mat.18.16. በዳግም : adhuc, *Mat*.19.28. ከመ : ዳግም : ልደት : in regatione.

ደገመ : addidit, appoſuit.*pſ*.76.8. ኢይደግሞኑ : non apponet? *pſ*.77.17. ደገሙ : ዓዲ : oppoſuerunt adhuc.

ደገብያ : bruchus. Pſ.104. 34. & venit locuſta ወደገብያ : & bruchus.

ደገነ : ſecutus, perſecutus, inſecutus fuit.*pſ*.7.6. ይዴግና : perſequatur inimicus.*pſ*.70.11. ዴግንዎ : perſequimini eum. L*uc*.17. 23. ኢትዴግኑ : neque ſectemini.

ደገፀ : pupugit,grauauit,aggrauauit.2.*Cor*.12: 7. ዘይዴጕጸኒ : qui aggrauat me.

ደፈነ : occultauit, opperuit, inuoluit, glomerauit, contexit.*pſ*.76.10. ወይደፍኖኑ. & occultabit miſericordiam ſuam in ira ſua. L*uc*. 23. 30. & collibus ዱፍኑኒ : operite.

መድፍን : theſaurus, res occulta. *Mat*. 13.44. ſimile eſt reg. cœl. መድፍን : ዘኀቡ : theſauro abſcondito.

LIT-

LITERA ገ G.

ገሃነም፡ ghehenna. *Mar.* 9. 48. ውስተ፡ ገሃነም፡ in ghehennam.

ገሃደ፡ palàm, manifeſtè, publicè. *Ioan.* 16. 29. nunc, ገሃደ፡ pelàm, loqueris. *act.* 19. 8. lôquebatur. ገሃደ፡ cum fiducia.

ገለበበ፡ velauit. *Luc.* 22. 64. & ደገለብቡ፡ ገጾ፡ velauerunt faciem eius.

ተገለበበ፡ velatus fuit. 1. *Cor.* 11. 5. ſi ኢተገለበበ፡ non velatur mulier.

Nom. ግልቡብ፡ velatus. 1. *Cor.* 11. 4. ſi ዘግልቡብ፡ ርእሱ፡ cuius caput velatum, velato capite.

ግልባብ፡ pallium. *Cant.* 5.

አንጾለገ፡ congregatus, collectus fuit Conuenit. *pſ.* 2. 1. ለምንት፡ አንገጉለ፡ quare conuenerunt, ge ntes. *act.* 15. 6. & አንገለጉ፡ ሐዋርያት፡ conuenerunt Apoſtoli. 1. *Cor.* 5. 4. አንገሊገክሙ፡ congregatis vobis.

ግልፎ፡ ſculptile. *pſ.* 105. 19. ሰገዱ፡ ግልፎ፡ adorauerunt ſculp. & *vers.* 36. ſeruierunt. ለግልፎሙ፡ ſculptilibus eorum.

ጎሕ፡ aurora. *Cant.* 6. 9. ከመ፡ ጎሕ፡ quaſi aurora. *Act.* 20.

20.11. እስከ ፡ ጎሕ ፡ vſque auroram.

ጕሕለወ ፡ dolosè, callidè, aſtutè egit. *pſ.* 14. 3. ዘኢጕሕለወ ፡ qui non dolose egit &c.

Nom ፡ ጕሕሉት ፡ dolus, fraus, malignitas. *pſal.* 23. 4. በጕሕሉት ፡ ቢጽ ፡ in dolo proximi ſui. II. *Cor.* 11. 3. በጕሕሉታ ፡ aſtutia ſua.

ጕሕላዊ ፡ doloſus aſtutus, ſagax. malignus. *plur.* ጕሕላውያን ፡ doloſi, aſtuti, ſagaces, maligni. *pſal.* 5. 6. ወጕሕላዊ ፡ & doloſum. *Rom.* 1. 29. ጕሕላውያን ፡ doloſi &c.

ጕሕልያ ፡ latrones. *Ioan.* 10. 6. ሰረቅት ፡ ወጕሕልያ ፡ fures, & latrones.

ገሐሠ ፡ *inde*, ተገሐሠ ፡ declinauit, ceſſit, ſeceſſit, receſſit, vertit ſe, diuertit, deflexit, translatus, ablatus fuit. *pſ.* 33. 15. ተገሐሥ ፡ diuerte, à malo, *pſal.* 118. 21. እለ ፡ ይትገሐሡ ፡ qui declinant. *Mat.* 15. 21. ተገሐሠ ፡ ſeceſſit.

አግሐሠ ፡ remouit, amouit, abſtulit, ſuſtulit, deflectere fecit, excepit. *Mar.* 6. 43. & 8. 8. ወአግሐሡ ፡ ዘተረፈ ፡ & ſuſtulerunt quod ſuperauerat. *Luc.* 19. 7. ወአግሐሦ ፡ & excepit illum, gaudens. *Luc.* 22. 24. ſi vis, አግሕሥ ፡ transfer, à me &c.

ጕሕኬ ፡ gibboſus, incurſus fuit. *Luc.* 13. 11. ወጕሕኬት ፡ & erat inclinata.

ጊሜ ፡ nebula. *pſ.* 147. 6. ſpargit, ለጊሜ ፡ nebulam. 2. 17. ወጊሜ ፡ & nebulę &c.

ገመል ፡ Camelus. *Mat.* 34. *Mar.* 1. 6. ጸጕረ ፡ ገመል ፡ pili-

li cameli.

ገሙራከ : aliquando, non ſi aliquando, non forſan,non nunquam.Mar.2.25.ገሙራ : ኢያንበብክሙ: nunquam legiſtis.

ለገሙራ : omnino,prorſus, planè.pſ.79.9. aut,ለገሙራ : ſus abſcindet.

አገመረ: cepit, comprehendit, continuit. Marc. 2.2. ita vt non, ይገምርሙ : caperet eos. Ioan.2.6. ያገምራ : በበ : capientes ſingulæ. Ioan.21.25.ኢያገመሮ: ዓለም : non caperet eos.

ተገመረ : retentus, comprehenſus fuit. Matt.15.17. in ventre ይትገመር : tenetur.

ገመነ : inquinatus, coinquinatus, immundus fuit,polluit, contaminauit. 2. Cor.7.2.ኢነገምን : ne coinquinamus, polluamus.apoc.3.4.ኢገመኑ : non contaminauerunt.

አገመነ : fedauit, inquinauit,coinquinauit.Cant.5.3. እፎኑ : እጌምኖን : quomodo inquinabis eas.

ግምኔ : immunditia, cōtaminatio,immundū,abominatio.apoc.21.77.qui facit,ግምኔ : abominationē.

ግምዔ : vas, plur .ገማዕይ : vaſa. Mat.25.4. በገማዕይሆን : in vaſis ſuis. Ioan, 19.29. erat ibi ግመዔ : vas.

ገመደ : ſcidit,concidit, putauit, āputauit.Mar.5.6.&, ይጌምዶ : ሥጋሁ : cōcidit carnē ſuā.Io.15.2.ይገምዶ:ሙ: āputabit eū.Ioau.16.24.ኢንግምዶ : non ſcindamus.

ገሚዶ : putatio,putare. Cant.2.12.ጊዜ : ገሚዶ : tempus putationis.

ገሥሠ:

ጐሠዐ ፡ ructauit, eructauit. *pſ*.18.3.dies, diei.ትጐሥዕ፡ eructat, verb. *pſ*. 144. 7. ወይጐሥዑ ፡ & eructabunt.

ገሠጸ ፡ coripuit,arguit, caſtigauit, erudiuit, imperauit,increpauit, exhortatus fuit.*pſ*.2.10.ተገሠጹ ፡ erudimini.*pſ*. 9.6.ገሠጽኮሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ increpaſti gentes.M*ar*. 3.12.ይገሠጽሙ ፡ comminabantur eos.*heb*. 12. 10. ይጌሥጹነ ፡ erudiebant nos. *apo*. 3.19.quos amo እጌሥጾሙ ፡ arguo.

N*om*.ተግሣጽ: eruditio,diſciplina, increpatio, caſtigatio. 103.7. እምተግሣጽከ ፡ ab increpatione tua *heb*.12.11. omnis, ተግሣጽ: diſciplina.

ጌሬ ፡ galea, lorica. *Epheſ*.6.17.& 1. *Theſ* 5.8.ጌሬ ፡ መድኀኒት ፡ galea ſalutis. *apoc*. 9.9. ſicut ጌሬ ፡ ሐጺን ፡ loricas ferreas.

ጎሬ ፡ vicinus, vicini. *plur*. አግዋር ፡ vicini. *pſ*. 78. 12. redde ለጎርነ ፡ vicinis noſtris. *Luc*.15. 6.ወጎሮ ፡ & vicinaos ſuos. *ver*. 9. ወጎሬ ፡ et vicinas ſuas. *Ioan*. 9. 8.ወአግዋሪሁሰ: vicini autem eius.

ገረመ ፡ horribilis, terribilis fuit, terruit. *pſ*.75.13. et ይገርም ፡ terribilis eſt. 2. C*or*. 10.9.tamquam,እጌርመ ከሙ ፡ terrerem vos.

N*om*.ግሩም ፡ terribilis, horribilis terribile.*pſ*.65. 3.ግሩም ፡ ግብርከ ፡ terribile opus tuum.*pſ*.75.8.ግሩም አንተ ፡ terribilis es.

ግርማ ፡ horror, terror.*pſ*.87.17.ወግርማከ፡ et terrores tui. *act*.9. 31. አንከረ ፡ ግርማሁ ፡ admiratus eſt terrorem

rem eius.

ገሪሪ : domitus, ſubiugatus fuit, manſuefactus, ſubditus fuit. *Iac.* 3. 7. ይገርር : domatur, à natura humana.

N*om*. ግሩሪ : ſubiectus, ſubditus. *act*. 6. 7. ſto ግሩሪ : ለኰ ኔ : ſubiectus iudicio.

አግሪሪ : ſubiecit, ſubdedit, domauit. *pſ*. 8. 8. omnia, አግሪርከ : ſubieciſti &c. Heb. 2. 8. ዘኢይግሪሪ : ሎቱ : quod non ſubiecit ei.

አንጐርጐረ : murmurauit, oblatrauit, oblocutus fuit. *pſ*. 58. 16. አንጐርጐሩ : murmurabunt. *Iudæ* 16. hi ſũt እለ : ያንጐረጕሩ : qui murmurãt, *murmuratores*.

N*om*. ነጐርጓር : murmuratio. *Philip*. 2. 14. ዘእን በለ : ነጐርጓር : ſine murmurationibus.

ገራውኒ : ገራውህ : & ገራህት : ager, agri, campi, ſegetes, ſata. *pſ*. 106. 37. & ſeminauerunt, ገራውሃ : agros Mar. 2. 23. Luc. 6. 1. per, ገራውህ : ſata. Mat. 13. 44. ውስተ : ገራህት : in agro.

ጕርዔ : guttur, faux, fauces. *pſalm*. 5. 11. ſepulcrum patens, ጕርዒቶሙ : guttur eorum. *pſ*. 21. 16. & *pſ*. 136. 6. በጕርዕየ : in faucibus meis.

ገሪፊ : ſagena, rete. M*att*. 13. 47. ſimile eſt regnum cælorum ገሪፊ : ſagenę.

ገሰሰ : & ገሠሠ : palpauit, tetigit. *pſ*. 113. 7. ወኢይገሱ : & non palpabunt. *Marc*. 3. 10. vt ይገስስዎ, tangerent eum.

ጉብ ፡ & ገበብ ፡ fouea, ſpelunca. pſ. h. 10. 9. quaſi leo in, ጉብ ፡ ſpelunca, Mat.8.20. Luc.9.58. vulpes ቦሙ ፡ ገበበ ፡ habent foueas.

ገብረ ፡ fecit, formauit, ordinauit, functus, operatus fuit. pſ.7.4. እምሰ ፡ ከመዝ ፡ ገበርኩ ፡ ſi ita feci Mat.12.2. ይገብሩ ፡ ዘኢይከውን ፡ ገቢር ፡ faciunt quod non eſt faciendum. Matt.26.10. ሠናየ ፡ ግብረ ፡ ገብረት ፡ bonum opus operata eſt.

Nom. ገብር ፡ ſeruus, famulus, puer, operarius. plur. አግብርት ፡ ſerui, famuli pueri, operarij. pſ. 112.1. laudate አግብርቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ pueri dominum. Mat. 25.21. ገብር ፡ ኄር ፡ ſerue bone.

ግብር ፡ ግቢር ፡ ገቢርት ፡ ገበርት : opus, res, negotiũ, factum, opera, facta &c. Pſalm.5.7. pſ. 13.4. ገበርት ፡ ዐመፃ ፡ opera iniqua, opera iniquitatis. pſ.100.1. ግብረ ፡ እኩየ ፡ rem malam.

ገባሬ ፡ factor. in miſſ. ገባሬ ፡ ሰማያት ፡ factorem cæli, & terræ.

ተገብረ ፡ negociatus fuit, operatus eſt. Mat. 14.2 virtutes, ይትገበር ፡ ቦቱ ፡ operantur in eo. Mat. 25.16. ተገብረ ፡ ቦቱ ፡ operatus eſt in eis. Luc.19.13. ተገበሩ ፡ negociamini dum venio.

ተግባር ፡ opus, negotium, negotiatio. pſ. 89. 17. ተግባረ ፡ እደዊነ ፡ opera manum noſtrarum. Mat. 22. alius ad ተግባሩ ፡ negotiationem ſuam.

አግበረ ፡ fieri curauit, effecit, vrſit: coegit, impulit. Luc. 24. 29. & አገበርዎ ; coegerunt eum

cum. 11. *Cor.* 12. 11. vos, አገበርክሙኒ ፡ coegiſtis me.

መግበር ፡ opus, ſtudium, operatio, modus, actio. *pſ.* 13. 1. በምግባሪሆሙ ፡ in ſtudiis ſuis. *Ps.* 85, 8. ſecundum, ምግባሪከ ፡ opera tua. *Rom.* 3. 1. በኵሉ ፡ ምግባር ፡ per omnem modum.

አስተገበረ ፡ adegit *ad opus faciendum*, coegit, exegit. *Luc.* 19. 23. አስተገበርክዎ ፡ exegiſſem eam cum vſura, *ſtipendio, lucro.*

ገብርኤል ፡ Gabriel. *nom. prop. Ang. Luc.* 1. 19.

ገበሰ ፡ nitidus, candidus, limpidus, ſplendidus fuit. *Mat.* 23. 27. ſepulchra, ግቡሳነ ፡ dealbata. *act.* 23. 3. አረፍት ፡ ግብስት ፡ paries dealbata.

ግብተ ፡ repente, ſubitò, ſtatim, repentinus. *Mar.* 13. 36. cum venerit, ግብተ ፡ repente. *act.* 2. 2. venit ግብተ ፡ repente.

ገብአ ፡ regreſſus, reuerſus, conuerſus fuit. *pſ.* 7. 17. ይገብእ ፡ conuertetur, dolor eius &c. *Luc.* 10. 6. ይግባእ ፡ reuertetur, pax veſtra. *Luc.* 11. 25. እገብእ ፡ reuertar in domum meam.

ተገብአ ፡ congregatus, conuenit, collegit, congregauit. *psal.* 2. 2. principes, ተጋብኡ ፡ conuenerunt. *Mat.* 26. 3. tunc, ተጋብኡ ፡ congregati ſunt. *Luc.* 11. 23. ዘኢይትጋባእ ፡ qui non colligit mecum.

አገብአ ፡ tradidit, prodidit, auertit, abduxit, reddidit, teſtituit, retulit. *pſ.* 15. 6. ዘታገብእ ፡ qui reſtitues. *pſ.* 43. 11. አግባእከነ ፡ auertiſti nos. *Ioan.* 18.

ſus *Ioan*. 20.15. exiſtimans quia የቀቢ ፡ ገነት ፡ cuſtos horti, *hortulanus* eſſet.

ጋኔን ፡ dæmon, dæmonium, dæmoniacus, phantaſma. *plur*. አጋንንት ፡ dęmones, dęmonia, dęmoniaci, phantaſmata. *pſ*. 90. 6. እምጋኔን ፡ ቀትር ፡ à dæmonio meridiano. *pſ*. 95. 5. Dij gentium, አጋንንት ፡ dæmonia. *Mar*. 6. 49. putauerunt ጋኔነ ፡ phantaſma, &c.

ገነዘ ፡ inuoluit, operijt, veſtiit, abſcondit. *Matt*. 27. 59. *Mar*. 15. 46. *Ioan*. 19. 40. ወገነዘዎ ፡ inuoluit illud linteis.

Nom. ግኑዝ *:* inuolutus. *Ioan*. 11. 44. ግኑዝ ፡ ወእሱር ፡ inuolutus, & ligatus.

ገነየ *:* ſubditus, ſubiectus, confeſſus fuit. *pſ*. 9. 2. እገኒ ፡ ለከ ፡ confitebor tibi. *pſ*. 61. 5. ትገኒ ፡ ነፍስየ ፡ ſubiecta eſto anima mea. *Luc*. 10. 2. quia ſpiritus ይገንዩ ፡ ለክሙ ፡ ſubiiciuntur vobis.

ተጋነየ ፡ conuerſus, confeſſus eſt, reſipuit. *Luc*. 17. 5. & ſepties, ተጋነየ ፡ conuerſus fuerit, &c.

ጕንድ ፡ truncus arboris, ſtipes, caudex, radix arboris. *Matt*. 3. 10. ecce ſecuris, ውስተ ፡ ጕንደ ፡ ዕፀው ፡ in trunco, *radice* arboris. *Ioan*. 15. 4. niſi fuerit in ጕንደ *:* ወይኑ ፡ ſtipite vitis, *in vite*.

ጐንደየ ፡ tardauit, moram fecit, moratus, cunctatus fuit. *pſ*. 69. 6. ኢትጐንዲ ፡ ne moreris. *Mat*. 24. 48. ይጐነዲ ፡ አቲወ *:* moram facit venire.

Nom.

Nom. ጕንዱይ : tardus, longus, prolixus, *plur.* ጕን
ዱያን : tardi, longi, prolixi. Luc. 24.25. ጕንዱያን :
ልብ : tardi corde. *Rom.* 15.23. እም : ጕንዱይ : ዕለት :
à longo tempore.

ጎንዲዶን : Gnidus. *nom. prop. act.* 27.7.

ምጕንጳ : pharetra. *plur.* ምጕንጳት : pharetrę. *pſalm.*
103. in ምጕንጳቲሆሙ : pharetris ſuis.

ግእዘ : indignatus, iratus fuit, contempſit, iudica-
uit, murmurauit, exprobrauit. Mar. 16.14. ወግእዘ :
ጽንዐ : ልበሙ : & exprobrauit duritiam cordis eo-
rum. *Ioan.* 7.23. quare igitur ትግእዙኒ : ኪያየ : indi-
gnamini mihi. R*om.* 14. 3. ኢይግእዝ : ለዘ : ይበልዕ :
non iudicet eum qui manducat. *ibid. ver.* 13. ኢንግ
እዝ : ne iudicemus.

ተጋአዘ : litigauit, iudicio contendit, altercatus
fuit, contradixit, aduerſatus fuit. *Ioan.* 6.53. ተጋ
እዙ : አይሁድ : litigabant Iudæi. 1. Tim. 33. ዘኢይት
ጋእዝ : qui non eſt litigoſus

Nom. ጋእዝ : lis, contentio, controuerſia. 2. Ti.
2.23. ከመ : ጋእዘ : ያመጽኡ : quia lites gerant.

ገዐረ : clamauit, exclamauit, ingemuit. M*ar.* 15. 39.
quia ከመዝ : ገዐሮ : ሞተ : ſic exclamans, expiraſſet.
luc. 18. 7. እለ : ይግዕሩ : ኀቤሁ : clamantium ad
ſe.

Nom. ገዓር : gemitus, clamor, exclamatio. *pſal.*
101. 6. à voce ገዓርየ : gemitus mei. *ibid. ver.* 21. ገዐ
ሮሙ : ለሙቁሓን : gemitus compenditorum.

ግዕዘ :

ግዕዘ : libertas, mens, ratio, conſcientia, voluntas rationalis, mores, ordo, natura, indoles. *pſ.* 115.2. dixi እምግዕዝየ : ex mente mea. *act.* 24.10. noſcis, ግዕዞሙ : naturam eorum. 1. T*i*. 1. 5. ወሠናይ : ግዕዝ : & bona conſcientia.

አግዐዘ : liberauit, libertate donauit, priuilegiauit. I*oan*. 8. 32. veritas, ታግዕዝክሙ : liberabit vos. *ibid. ver.* 36. ſi filius አግዓዝክሙ : liberauerit vos.

N*om*. አግዓዚ : liber, liberfactus, *plur.* አግዓዝያን: liberi. *Ioan.* 8.36. verè, አግዓዝያን : አንትሙ : liberi eritis. 1. C*or*. 9.1. non ſum አግዓዚ : liber.

አግዓዚት : libera, , libertas. G*al*. 4. 22. & vnum እምአግዓዚት : de libera.

ግዕዛን : libertas. 2. C*or*. 3.17. ህየ : ሀሎ : ግዕዛን ; illic eſt libertas. G*al*. 2.4. vt explorarent, ለግዕዛ ንነ : libertatem noſtram.

ጊዜ : tempus, hora, momentum, vices. *pſ.* 33.1. በኵሉ ; ጊዜ : in omni tempore, M*at*. 20. 34. ወበጊ ዜሃ : & confeſtim, illo momento. &c. M*att*. 21.2. ይእተጊዜ : ſtatim. *in miſ.* 159. 4. ሠለሰተ : ጊዜ : tribus vicibus, *ter. act.* 9.3. ጊዜ : ቀትር : hora meridiei.

ጋዛ : Gaza. P*erſicè, theſaurus. act.* 8.26.

ገዘመ : excidit, ſuccidit. L*uc*. 13.7. ግዝማ : ſuccide eam. *ibid. ver.* 9. ንገዝማ : ſuccidemus eam.

ተገዝመ : ſuccifus, excifus fuit. M*at*. 3. 10. ይትገ ዘም : excidetur &c. L*uc*. 3. 9. *idem.*

ገዘረ :

ገዘረ ፡ circumcidit. *luc.* 1. 59. ከመ ፡ ይገዝርዎ ፡ vt circumciderent eum. Ioan. 7. 22. in ſabbato ትገዝርዎ ፡ ለብእሲ ፡ circumciditis hominem.

ተገዝረ ፡ circumciſus fuit. *Gal.* 5. 2. ſi ትትገዘሩ ፡ circumcidamini. *col.* 2. 11. in quo, ተገዘርክሙ ፡ circumciſi eſtis.

N*om.* ግዙረ ፡ circumciſus. *plur.* ግዙራን ፡ circum ciſi. *Gal.* 4. 3. omni ብእሲ ፡ ገዙር ፡ homini circumciſo. *Rom.* 4. 12. non, ለግዙራን ፡ circumciſorum tantum.

ግዝረት ፡ circumciſio. I*oan.* 7. 22. Moyſes dedit vobis ግዝረት ፡ circumciſionem.

ገዝአ ፡ miniſtrauit, adminiſtrauit, ſeruiuit. *Ioan.* 2. 4. dixit ለእለ ፡ ይገዝኡ ፡ iis qui miniſtrabant *miniſtris.*

ገዝእት ፡ miniſtri. M*att.* 22. 13. dixit Rex, ለገዝእት ፡ miniſtris. *Ioan.* 2. 9. vocat ሊቀ ፡ ገዝእት ፡ architriclinus, caput ſeu magiſter miniſtrorum.

መግዝእ ፡ altile, ſaginatum, *animal pingue domi ſaginatum.* *plur.* መጋዝእት ፡ altilia, ſaginata. *Mat.* 22. 4. mactaui መጋዝእትየ ፡ altilia mea. L*uc.* 15. 23. adducite መግዝእ ፡ ላህመ ፡ ſaginatum vitulum.

እግዚእ ፡ Dominus. *plur.* አጋእስት ፡ Domini. *pſ.* 109. dixit እግዚእ ፡ ለእግዚእየ ፡ Dominus Domino meo. *pſ.* 122. 2. in manibus, አጋእስቲሆሙ ፡ dominorum ſuo-

ſuorum.

እግዝእት ፡ Domina. *pſ.* 122. 3. in manibus, እግዝ እታ ፡ dominæ ſuæ. *in miſ.* 160. 4. per os, ለ እግዝእ ትነ ፡ ማርያም ፡ Dominæ noſtræ Mariç.

ገዘፈ ፡ ferbuit, efferbuit, intumuit. *act.* 7. 54. አግዘፉ ፡ intumuerunt corda eorum.

ገዘፈ ፡ incraſſatus, induratus, cõdenſatus fuit. *Mat.* 13. 15. *act.* 28. 27. ወገዘፈ ፡ ልበ ፡ ለዝሕዝብ ፡ incraſſatum eſt enim cor populi huius.

ጎየለ ፡ amouit, remouit, reuoluit. I*oan.* 15. 6. ይገይ ልዎ ፡ amouebunt eum. *tollent eum.*

ገይሠ ፡ manicauit, mane ſurrexit, aut venit, egit &c. *Luc.* 21. 38. ይገይሡ ፡ ኀቤሁ ፡ manicabant ad eum. *Luc.* 24. 22. እለ ፡ ጌሣ ፡ quæ manicarunt ad &c. *Cant* 7. 12. ንገሥ ፡ mane ſurgamus.

ገይሶት ፡ manicatio. *pſ.* 126 3. vana eſt ገይሶትክሙ ፡ manicatio veſtra.

ግዩር ፡ vilis, pauper, meſcin, *in miſſ.* 170. 1.

ጐየ ፡ & ገየየ ፡ fugit, aufugit. *pſ.* 30. 13. ይጐዩ ፡ እምኔየ ፡ fugerunt à me. *pſ.* 113. 3. mare vidit &c. ጐየት ፡ fugit. *ibid. ver.* 5. ዘጐየይከ ፡ quod fugiſti. 2. *Pet.* 1. 4. እንዘ ፡ ትጐይይዎ ፡ fugientes, &c.

Nom ጕየ ፡ fuga. *Mat.* 24. 20. ne fiat ጕየክሙ ፡ fuga veſtra.

ጋይዮስ ፡ Gaius. *nom. prop. vir. act.* 19. 29.

ጋድ ፡ Gad. *nom. prop. Tribus.*

ጐድጐደ ፡ pulſauit. *Mat.* 7. 7. ጐድጕዱ ፡ pulſate *ibid.*

ወለዘይጐድጕድ ፡ & pulſanti,aperietur. *Act.* 12. 16. & perſeuerabat Petrus እንዘ ፡ ይጐድጕድ ፡ pulſans.

ነጐድጓድ ፡ tonitru, tonitrua. *pſalm.*76.19. ቃለ ፡ ነጐድጓድከ ፡ vox tonitrui tui. M*arc*.3.17. boanerges ደቂቀ ፡ ነጐድጓድ ፡ filii tonitrui.

አንጐድጐደ ፡ impetum, tumultum fecit, tumultuatus fuit. *act*.7.57. አንጐድጐዱ ፡ ኅቡረ ፡ impetum, fecerunt vnanimiter.

ተጋደለ ፡ certauit, pugnauit, militauit, contendit, conatus fuit, ſtuduit. 1.*Cor*. 9. 25. ኵሉ ፡ ዘይትጋደል ፡ omnis qui (in agone) contendit. 1. T*im*. 1.18. ከመ ፡ ትትጋደል ፡ ሠናየ ፡ ገድለ: vt milites bonum certamen. 11 T*im*.4.7. ሠናየ ፡ ገድለ ፡ ተጋደልኩ ፡ bonum certamen certaui.

ገድል ፡ certamen,militia,conatus,ſtudium.M*at*. 24. 28. L*uc*. 17. 36. vbi fuerit ገድል ፡ certamen, illic &c.

ገዳም ፡ campus, deſertum, ſilua, eremus. *pſ*.8.8. pecora ዘገዳም ፡ campi. *pſ*. 105. 9. በገዳም ፡ in deſerto.

ገዳማዊ ፡ eremita, anachoreta.

ጕድብ ፡ ſecuris, aſcia, dolabra. *pſ*.73. 5. በጕድብ ፡ in ſecuri. L*uc*. 3.9. iam poſita eſt, ጕድብ ፡ ſecuris ad &c.

ጐደከ ፡ pectus percuſsit, ſcidit, ferijt, cecidit. L*uc*. 18. 13. ወጐደከ ፡ እንግድዓሁ ፡ percutiebat pectus ſuum.

ſuum.

እንግድዕ : pectus. *plur.* እንግድዓት : pectora. *Luc.* 23.48. ጐድኡ : እንግድዓቲሆሙ : percutiebant pectora ſua.

ጌዴዎን : Gedeon. *Nom.prop.vir.* Heb.11.32.

ገደፈ : reiecit, repulit, abiecit, proiecit, perdidit. *pſ.* 43.10. ገደፍከነ : repuliſti nos. *pſ.* 76.8. ይገድፍ : proijciet, Deus. *Luc.* 9. 24. ይገድፋ : perdet eam. *Rom.* 13. 12. ወንግድፍ : abijciamus ergo &c.

ተገደፈ : proiectus, abiectus fuit. *pſ.* 21.11. in te, ተገደፍኩ : proiectus ſum &c. *pſ.* 83. 11. elegi, እትገደፍ : abiectus eſſe.

Nom. ግዱፍ : abiectus, reiectus. *plur.* ግዱፋን : abiecti, reiecti. *pſalm.* 87. 6. ወግዱፋን : & proiecti.

ጕጕእ : feſtinatio, ſolicitudo. *pſ.* 77. 33. በጕጕእ : cum feſtinatione. 2. *Pet.* 1.5. በኵሉ : ጕጕእ : omni ſolicitudine.

ጐጕአ : feſtinauit, accelerauit, ſolicitus fuit. *Mar.* 6.25. እንዘ : ተጓጕእ : feſtinans. 2. *Pet.* 1.10. fratres ጐጕኡ : ſatagite, *ſoliciti eſtote.*

ጕጓ : nycticorax. *pſ.* 101. 6. & fui ſicut ጕጓ : nicticorax &c.

ጌጋይ : iniquitas, malitia, nequitia, culpa, error. *Pſal.* 50. 3. cognoſco, ጌጋይየ : iniquitatem meam. *Marc.* 12. 27. multum ተጌግዩ : erratis. *Mar.* 15.

27. ſcriptura, ጌጋዩ፡ culpæ eius, *cauſæ eius.*
ጕሑይ፡ iniquus, nequam, ſeductor. Mat. 27. 63.
ዝኩ፡ ጕሑይ፡ ſeductor ille.
ጎግ፡ Gog. *nom. prop. reg. apoc.* 20. 7.
ገጽ፡ facies, vultus, perſona. *pſ.* 1. 4. እምገጸ፡ ምድር፡ à facie terræ. *pſ.* 4. 7. lumen ገጽከ፡ vultus tui. *Mar.* 6. 49. quia ventus እምገጾሙ፡ à facie eorum erat, *contrarius illis.* ¶ *ſi ſit ſermo de perſonis diuinis, pro* ገጽ፡ *dic* አካል፡ perſona, *plur.* አካላት፡ perſonæ. vt በሠለስቱ፡ አካላት፡ ወበአሐዱ፡ ኅላዌ፡ in tribus perſonis & vna ſubſtantia *non* በሠለስቱ፡ ገጽ፡ &c.
ጕጠት፡ forceps. *in miſ.* 158. 4.
ገፍዐ፡ oppreſſit, vim, iniuriam fecit. M*at.* 20. 13. amice ኢገፍዕኩከ፡ non facio tibi iniuriam.
ተገፍዐ፡ oppreſſus fuit, iniuriam ſuſtinuit, vim paſſus eſt, oppreſſit, compreſſit. *Mar.* 3. 9. vt ኢይትጋፍዕዎ፡ non comprimerent eum. *act.* 7. 24. 2. *Pet.* 2. 7. ዘተገፍዐ፡ qui oppreſſus erat. *iniuriam ſuſtinebat.*
N*om.* ግፉዕ፡ oppreſſus, iniuriatus. *plur.* ግፉዓን፡ oppreſſi, iniuriati. *pſal. pſ.* 102. 6. ለኵሉ፡ ግፉዓን፡ omnibus iniuriam patientibus. M*att.* 11. 12. &c, ግፉዓን፡ violenti multi &c.
ገፋዒ፡ vindex, vltor. *pſ.* 8. 3. vt deſtruas inimicum & ገፋዒ፡ vltorem.

ገፍትአ : euertit, ſubuertit. *Matt.* 21.12. *Mar.* 11. 15. ገፍትአ : ማእዳቲሆሙ : ſubuertit menſas eorum. 2. *Pet.* 2.6. ገፍትኦሙ : euertit eos.

LITERA ጥ T.

ጠሀረ : mundus, purus fuit, *vt apud Heb. Chald. & Arab.*

አጠሀረ : mundauit, purificauit. I*oan*. 2. 6. በዘ : ያጥኅሩ : quibus purificabant ſe.

N*om*. አጥሁረ : purificatio. I*oan*. 3. 25. propter, አጥሁሮ : purificationem.

ጠለ : ros. *pſ*.132. 3. ſicut, ጠለ : ros hermon. C*ant*. 5. 2. plenum eſt, ጠሌ : rore.

ጠሊ : hœdus. *plur*. አጣሊ : hœdi. C*ant*. 5. 7. paſce አጣሌከ : hœdus tuos. M*at*. 25. 32. oues, እምአጣሊ : ab hœdis.

ጠለለ : pinguis fuit, pinguefactus eſt, delitiis affectus eſt. *pſ*. 91. 10. & ይጠሌሌ : በቅብእ : pingue fiet in oleo.

N*om*. ጥሉል : pinguis. *pſ*. 67. 16. ደብር : ጥሉል : mons pinguis.

አጥለለ : pinguefecit. *pſal*. 19. 4. ወያጥሉል : & pinguefiat &c.

ጠለ : & ጣለት : vbertas, abundantia, fertilitas. *pſ*. 37. 9. እምጣለ : ቤትከ : ab vbertate domus tuæ.

pſal. 64.

*pſ.*64.12. replebuntur ጠለት : vbertate campi.
ጠላሳ : Thalaſſa. *nom. prop. ciuit. act.* 27.8.
ጥልቀት : pollutio. *in miſ.* 158.2. ab omni macula
& ጥልቀት : polutione.
ጠለዐ : *indè* አንጠልዐ : expandit, extendit. *pſ.* 104.
39. አንጠልዐ : ደመና : expandit nubem.
መንጦላዕት : velum, cortina. *Matt.*27. 51. *Mar.*
15. 38. ſciſſum eſt, መንጦላዕት : velum templi.
ጠሐረ : rugiuit, clamauit. *pſ.*103. 21. catuli leonum
ይጥሕሩ : rugierunt. 1. *Pet.* 5.8. diabolus ይጥህር :
rugit, vt leo.
ጠመቀ : baptizatus fuit. *Mat.*3.13. ከመ : ይጠመቅ :
vt baptizaretur. *Mar.* 10. 39. baptiſma quo ego
እጠመቅ : ትጠመቁ : baptizor baptizabimini.
ተጠመቀ : baptizatus eſt. *Mat.*3. 16. ወተጠሚቆ :
ኢየሱስ : pabtizatus autem Ieſus. *Mar.*16.16. ዘአ
ምነ : ወተጠምቀ : qui crediderit & baptizatus
fuerit.
አጥመቀ : baptizauit. *Mat.*3.11 በማይ፡አጠምቀክሙ :
in qua baptizo vos. ipſe ያጠምቀክሙ : baptizabit
vos &c.
መጥምቅ : baptiſta. *Mat.* 3. 1. venit, ዮሐንስ : መጥ
ምቅ : Ioannes baptiſta.
ጥምቀት : baptiſma, baptiſmus. *Mar.*1.4. prædi-
cans ጥምቀተ : baptiſmum &c. *act.*1. 12. እምጥም
ቀት : à baptiſmate, Ioannis.
ምጥማቃት : baptiſmata, natatoria, piſcina. *Ioan.*
5. 4.

5.4.ውስተ፡ምጥማቃት፡ in piſcinam. *Ioan.* 9. 7. በምጥማቃተ፡ሰሌሖም፡ in natatoria ſiloe.

ጢሞቴዎስ; Timotheus. *nom.prop.vir.act.* 16.1.

ጢሞን፡ Timon.*nom.prop.vir.act.6.5.*

ጠመዐ፡ intinxit, immerſit. *vt apud* Chald.Luc.16. 24.ከመ፡ይጥማዕ፡ vt intingat &c.

ጥር፡ *nomen menſis* Ianuarius. *incipit* 27. *Decembris.*

ጥረስ፡ molares,dentes maiores. *pſal.* 57.7. ጥረሰሆሙ፡ለአናብስት፡ molas leonum.

ጢሮስ፡ Tirus.*nom.prop.ciuit.act.* 21.3.

ጠርሴስ፡ Tarſus. *nom.ciu.act.*9.3.

ጢሮአዳ፡ Troas. *nom.ciu.act.*16.8.

ጥራኮኒዶስ፡ Trachonitis. *nom.prop.Reg.*

ጠረየ፡ *inde* አጥረየ፡ poſſedit,potitus fuit, acquiſiuit. *Mat.*16.22.& ትጠሪ፡ habebis theſauros &c *luc.* 18.13. ለኵሉ፡ዘአጥረይኩ፡ omnium quæ poſſideo. L*uc.* 21. 18. ትጠርዩ፡ ለነፍስክሙ፡ poſſidebitis animas veſtras *act.*20. 28. እንተ፡አጥረያ፡በደሙ፡ quam acquiſiuit ſanguine ſuo.

N*om.* ጥሪት፡ poſſeſſio, hereditas, res poſſeſſa. *Mat.*19.23. እስመ፡ብዙኅ፡ጥሪት፡ erat enim habens multas poſſeſſiones.

ጥሮፊሞስ፡ Trophimus.*nom.prop.act.*30.4.

ጢሪፎሳ፡ Tryphoſa. *nom.prop.Rom.* 16.12.

ጥሪፌና፡ Tryphena.*nom.prop.* Rom. 16.12.

ጥቀ፡ valde, quomodo,quam, propè,ſecus. M*at.*

20.

20. 30. ጥቃ : መንገድ : ſecus viam. *pſalm.* 118. 97. ጥቀ : quomodo dilexi legem tuam.*pſ.* 83.1. quam dilecta tabernacula tua.

ጠቀመ : ſepiuit, muniuit, aptauit, inſtruxit.

ጥቅመ : ſepes, ſepta, macerię, mœnia.*pſ.* 58.11. ሀገረ : ጥቅም : ad ciuitatem munitam, Luc. 14. 23. & ad, ጥቅመ : ሃገር : mœnia ciuitatis.

ጥቅምት : *nom.menſis* Octob.*incipit*. 28. *Sept:*

ጠቀበ : ſuit, conſuit, aſſuit, connexit. Mar. 2. 21. nemo ዘይጠቅብ : qui aſſuit &c. *Luc.* 5. 33.

ጠበበ : prudens, ſapiens fuit, intellexit. *pſ.* 118. 99. ſuper omnes docentes me ጠበብኩ : intellexi. *luc.* 16. 8. quia filii huius ſæculi, ይጠብቡ : prudentiores ſunt &c. 1. *Cor.* 1. 25.

አጥበበ : intelligere fecit, prudentem, ſapientem effecit. *psal.* 118. 98. አጥበበኒ : prudentem me fecit. *&* *ver.* 130. ወይጠብብ : & intellectum dat paruulis.

N*om.* ጠቢብ : prudens, ſapiens intelligens. *plur.* ጠቢባን : prudentes, ſapientes, intelligentes. M*at.* 10.16. ኩኑ : ጠቢባን : eſtote igitur prudentes. L*uc.* 12. 42. fidelis & ጠቢብ : prudens. *Mat.* 45. 3. ወጠባባት : prudentes vero.*fem.act.* 182. 4. ብእሲ : ጠቢብ : vir prudens, ſapiens.

ጥበብ : diſciplina, eruditio, prudentia, ſapientia, ſcientia. *pſ.* 2. 12. apprehendite, ለጥበብ : diſciplinam. *Ps.* 48. 4. loquetur, ጥበብ : ſapientiam. *pſ.* 118.

66.ወጥበበ፡ ምህረኒ፡ & ſcientiam doce me.1.Cor. 1.5. ወበኵሉ፡ ጥበብ፡ & in omni ſcientia. *ibid. v.* 30.in quo, *ſeu* per quem inueniſtis ጥበበ፡ ſapientiam Dei.

ጠበጠበ፡ *inde* አንጠብጠበ፡ ſtillauit, diſtillauit, fluxit. redundauit.*pſ.* 67.9. ወሰማያት፡ አንጠብጠበ፡ etenim cæli diſtillauerunt.*pſ.*71.9.ዘያንጠበጥቡ፡ ſtillantia, *quæ ſtillant* ſuper terram.

ንጠብጠብ፡ ſtilicidium, riuus.*plur.* ንጠብጣብ፡ ſtilicidia, riui.*Pſalm.*71.6.ከመ፡ ንጠብጣብ፡ ſicut ſtilicidia.

ጢቤርዮስ፡ Tiberius.*nom.prop.vir.* Luc.3.1.

ጥብርያዶስ፡ Tiberias. *nom. prop. ciu.* Ioan. 6.1.

ጠበቀ፡ ſuffocauit, compreſſit. Mat. 13. 7. Luc.8. 7.ſpinæ ጠበቆ፡ ſuffocauerunt illud.

አጥባት፡ vbera, mammę. Cant. 1. meliora አጥባቲኪ፡ እምወይን፡ vbera tua vino. Luc.11. 27. ወአጥባት፡ & vbera quę lactauerunt te.

ጣቢታ፡ Tabita.*nom.prop..act.*9. 36.

ጠበኀ፡ *heb.Chald.Arab.* mactauit, occidit, iugulauit. *pſ.* 43. 23.ſicut ouis, ዘይጠብሑ፡ occiſionis *quam mactant* Ioan. 10. 10. vt furetur &, ይጥባኅስ፡ mactet.

መጠብኅ፡ *plur.* gladij. *ſing.* መጥባኅት፡ gladius. Luc.22. 36.emat ſibi, መጥባኅት፡ gladium. *ver.* 38.ነየ፡ ክልኤ፡ መጠብኅ፡ ecce duo gladij. Ioan. 18.11.mitte, ለመጥባኅትከ፡ mitte gladium tuum.

ጠበዐ፡

ጠበበ ፡ promptus, expeditus, ſtrenuus, paratus fuit, accelerauit, celeriter aripuit. *Mat.* 16. 24. *Luc.* 9. 23. ወይጥብዕ ፡ & accleret ſumere &c.

Nom. ጥቡዐ ፡ paratus, prumptus, expeditus. *plur.* ጥቡዓን ፡ parati, prumpti expediti. *pſ.* 107. 1. ጥቡዕ ፡ ልብየ ፡ paratum cor meum. *act.* 4. 13. videntes Petrum, & Ioannem ጥቡዓን ፡ prumptos.

አጥበዐ ፡ voluit, parauit, auſus fuit, propoſuit. *Mat.* 22. 44. አልበ ፡ ዘአጥብዐ ፡ nemo qui auſus fuit. *act.* 20. 15. ወአጥበዐ ፡ & propoſuerat Paulus. 1. *Cor.* 7. አጥብዐ ፡ በልቡ ፡ ſtatuit in corde ſuo.

ጥንተ ፡ principium initium. *miſ.* 161. 1.

አጥብዖት ፡ prumptitudo, ſeueritas. *Rom.* 11. 22. videte, bonitatem ወአጥብዖቶሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ & ſeueritatem Dei.

ጢኪቆስ ፡ Tichicus. Nom. *prop. act.* 20. 4.

ጠዋየ ፡ prauus, peruerſus fuit. *pſ.* 17. 27. cum peruerſo, ትጠዊ ፡ peruerteris.

Nom. ጠዋይ ፡ prauus, peruerſus. *pſ.* 17. 27. ምስለ ፡ ጠዋይ ፡ cum peruerſo *pſ.* 100. 4. ልብ ፡ ጠዋይ ፡ cor prauum.

ጠወቀ ፡ preſſit, compreſſit, vrſit, afflixit. *Luc.* 8. 45. turbæ, ይጠውቁ ፡ comprimunt. *Cor.* 9. 26. እጠውቃ ፡ ለነፍስየ ፡ affligo animam meam, *corpus meum.*

ጠወየ ፡ parcus, auarus, continens fuit. 2. *Cor.* 9. 5.

ወዘሰ : ጠዊን : qui parce ſeminat, etiam ይጠውያ : ሎቱ:ኒ : ሜእረር: parca erit ei meſſis.

አጠወዐ : auaritiam ſectatus eſt, parcus, tenax fuit ወዘያጣውዑ : & qui auari *tenaces* ſunt &c.

ጠዐመ : *vt Heb.Syr.Cald.Arab.*guſtauit,deguſtauit, libauit,probauit, expertus fuit. *pſ.* 33.9. ጠዐሙ : guſtate,& videte. L*uc*.9.27. እለ : ኢይጥዕምዎ : ለሞት : qui non guſtabunt, mortem.

Nom. ጥዑም : dulcis,guſtu ſuaue. C*ant*.2.3. ፍሬሁ : ጥዑም : fructus eius dulcis.

ጠዐወ: idolum.*plur.* ጣዖት : idola.105.39. በጣዖቶሙ : in idolis ſuis. *Rom.*2.22. qui abominaris, ጣዖት: idola 1. C*or*.5.10 aut qui ſeruiunt ጣዖት : idolis.

አጣዐወ: idola coluit. 1.*Cor*.5. 11. ወእለ : ያጣዕዉ: & qui colunt idola.

N*om.* አጣዕዎ : idololatria,idolorũ cultura. *Gal.* 5.20.luxuria, አጣዕዎ : idolorum ſeruitus &c.

ጠዐየ : ſanus,intiger, perfectus fuit. *Ioan.*11.12. ſi dormit, ይጥዒ : ſaluus erit.

አጥዐየ : integrauit,reintegrauit,ſanauit,perfecit 1. *Theſ.* 5.23. ወያጥዒክሙ : & perficiat vos.

N*om.* ጥዑይ : intiger,ſanus, perfectus. *plur.* ጥዑያን : ſani &c. M*ar*.2.17.& L*uc*.5.29. infirmi egẽt medico ወአኮ : ጥዑያን : non autem ſani.

ጠየሰ : fumigauit, euaporauit, vaporem emiſit. *pſ.* 103. 32. *pſ.* 143.5. tange montes ወይጠይሱ : & fumigabunt.

Nom.

Nom. ጢስ : ſumus, vapor.*pſ*.17.9.aſcendit ጢስ፡ fumus·

ጠይቀ : diligenter, & accurate inſpexit, ſcrutatus, perſcrutatus fuit,intuitus eſt, vidit, aſpexit, cognouit, conſiderauit. *Mat*.16.6.ጠይቁ : intuemini, & cauete.M*ar*.14.67.ኢይጠይቅ : ዘትብሊ : *non percipio*, neſcio quiddicis.ወጠየቀቶ : & intuita eſſet eum. I*oan*.4.42.ወጠየቅነ : & ſcimus. I*oan*.10. 38. ወትጠይቁ: & cognoſcatis

አጠየቀ : notum fecit, ſignificauit, perſpicuè oſtendit,reſpondit,affirmauit.*Ioan*.1.22.vt,ናጠይቆሙ : ለእለ : reſponſum demus his qui,&c. *act*.9. 22.እንዘ : ያጠይቆሙ : affirmans eis.*Cor*.12. 3.አጠይቀክሙ : notum vobis facio.

ጠገአ : & ጠገዐ : adheſit, iunctus, coniunctus, infixus, compactus, conglutinatus fuit.*pſ*. 43. 25. ወጠግዓት : conglutinata eſt in terra &c. *pſ*.68.3. ጠጋእኩ : infixus ſum etc. *pſ*. 118. 25. ጠግአት : ነፍስየ : adheſit anima mea.

ጠፈልሕት : annulus.*plur*.ጠፉልሕት : annuli.

ጠፈሐ : comploſit,plauſit manibus.*pſ*.46.2.omnes gentes.ጥፍሑ : እደ ዊክሙ : plaudite manibus. *pſ*. 97.8.flumina,ይጠፍሑ : እደ : plaudent manu.

ጠፈረ : texit domum, tecto operuit. *pſ*.103.3.ዘይጠፍር : በማይ: qui tegis aquis ſuperiora eius.

Nom. ጠፈረ : tectum, tegula· M*at*.8. 8. ታሕተ : ጠፈርየ : ſub tectum meum .L*uc*.5.19·ወነሥቱ : ጠ

ፈረ :

ፊሪ፡ depoſuerunt tegulas.

ጠፊአ ፡ periit, interiit,euanuit, vaſtatus,deſtructus, extinctus fuit.*pſ.* 1.6. iter impiorum. ትጠፉእ ፡ peribit.*Marc.*9.43.& ignis ኢይጠፉእ፡ non extinguetur.*luc.*24.31.ወጠፉአ፡ እምኔሆሙ፡ & euanuit ab eis.

· አጥፊአ ፡ extinxit , deleuit, deuaſtauit, deſtruxit, conſumauit,perdidit.C*ant.* 8.7.non potuerunt , አጥፉእት ፡ ለፉቅር ፡ extinguere charitatem. *luc.* 9. 54. ወያጥፉኦሙ ፡ & conſumat illos. *luc.* 17. 27. ወአጥፊአ ፡ & perdidit,omnes.

N*om.* ጥፉአት ፡ et ጥፉት ፡ damnum,perditio, interitus.*act.* 27.11.non ſolum, ጥፉት ፡ damno oneris &c. ſed etiam,ጥፉአት ፡ ነፉስነ ፡ damno, ipſarum animarum noſtrarum.

LIT-

LITERA ጰ P.

ጲላጦስ ፡ Pilatus.*nom.prop.Matt.*27.2.

ጰርቴ ፡ Parthi..*nom.prop.gen.act.* 2.9.

ጰርስፎራ ፡ ſacrificium.*in miſ.*165.5.ſana nos በዝንቱ ፡ ጰርስፎራ ፡ per hoc ſacrificium.

ጰራቅሊጦስ ፡paraclitus,paracletus.*grecè* aduocatus. *Ioan.* 15.26.cum venerit, ጰራቅሊጦስ ፡ paraclitus.

ጴርጋሞን ፡ Pergamus.*nom.prop.apo.* 1.11.

ጴርጌን ፡ Perge. *nom.prop.act.*13.13.

ጰሮጳጥቄ ፡ probatica. *Ioan.* 5.2.piſcina, ዘጰሮጳጥቄ ፡ probatica.

ጰስክ ፡ Paſcha.*luc.*22.1.dies feſtis azym. qui dicitur ጰስክ ፡ paſcha.

ጲሲድያ ፡ Piſidia.*nom.prop.reg.act.*13.

ጰንጠቈስጤ ፡ Pentecoſte.*act.*2.1.cum complerentur, መዋዕለ ፡ ጰንጠ ፡ ቈስጤ ፡ dies Pentecoſtes.

ጰንጠናዌ ፡ Pontius. *nom.prop.*

ጰንፊልያ ፡ Pamphilia. *nom.prop.Reg.act.* 16.14.

ጳውሎስ ፡ Paulus. *nom.Doctoris Gent.*

ጰዝዮን ፡ topaſion.*pſ.*118.117.ወእምጰዝዮን ፡ & præ topa-

topaſion .

ጰጦስ : rubus, ſpina, dumetum. *Mar.* 12. 26. ſuper ዕፀ : ጰጦስ : rubum.

ጴጥሮስ : Petrus. *nom. principis Apoſt.*

ጳጥሮባን : Patroba. N*om. prop. Rom.* 16. 14.

ጳጳስ : Epiſcopus, Pontifex. *plur.* ጳጳሳት : Epiſcopi, Pontifices. *Philip.* 1. 1. cum , ለጳጳሳት : Epiſcopis. 1. T*im.* 3. 2. oportet ጳጳስ : Epiſcopum &c

ሊቀ : ጳጳሳት : ſummus Pontifex.

ጳፉ : Paphus. *nom prop. ciuit. act.* 13. 6.

LIT-

LITERA. ጸ Z

ጸሀቀ ፡ ſolicitus fuit. *vide* ጸሐቀ ፡

ጸለለ ፡ operuit, texit, obtexit, inumbrauit, obumbrauit. *pſ.* 90. 4. ይጸልለከ ፡ obumbrabit tibi ſcapulis ſuis. *Luc.*1. 35. ኃይል ፡ ልዑል ፡ ይጼልለኪ ፡ virtus altiſſimi obumbrabit tibi.

ተጸለለ ፡ tectus, opertus fuit. *Ioan.*12. 38. ተጸለለ ፡ ልበሙ ፡ obſcuratum eſt cor eorum. *Rom.*1. 21. *idem.*

አጸለለ : requieuit, manſionem fecit, tabernaculum fixit moratus fuit, nidificauit. *pſ.* 14. 1. aut quis ያጸልል ፡ requieſcet in monte ſancto tuo *Luc.* 13. 19. volucres cęli አጸለሉ ፡ requieuerunt in ramis eius.

Nom. ጽሉል ፡ opertus, obcœcatus, obumbratus. *Marc.* 6. 53. ጽሉል ፡ ልበሙ ፡ obcœcatum erat cor eorum.

ምጽላል ፡ nidus. *Mat.* 8. 20. & volucres cęli ምጽላል ፡ nidos.

ጽላሎት : tabernaculum, tegumentum, velamentum, vmbra, vmbraculum. *pſ.*18. 4. in ſole, ሤረ ፡

ጸለሎቱ : poſuit tabernaculum ſuum. pſ.143.4 ከመ፡ ጸለሎት : ſicut vmbra prætereunt. pſ.62.8. & ſperabo በጸለሎት : in velamento alarum tuarum.

ጸሌ : ጸላት : tabulę. 2.*Cor.* 3.3. ጸሌ : ዘእብን : tabulę lapidiæ. *heb*.9.4. ወጸላትኒ : እንተ : ውስቴታ : ኦሪት : & tabul æ in quibus erat lex, *tabulæ teſtamenti.*

ጸልሐወ : dolosè egit, impoſuit, fefellit. *pſ.* 13. 3. ወጸልሐው : & dolosè agebāt linguis ſuis. & *pſ.* 35.3. እስመ : ፀልሐወ : quoniam dolosè egit lingua ſua.

N*om* : ጽልሑት : dolus, fraus, iniquitas *pſ. heb*. 10. 7. amaritudine & ጽልሑት : dolo *pſalm*. 31.5. & tu remiſiſti ጽልሑትየ : ለልብየ : iniquitatem cordis mei. *Ioan*.1.47. ዘአልቦ : ጽልሑት : in quo dolus non eſt.

Nom. ጸልሐው : doloſus, impoſtor, ſceleratus. *plur.* ጸልሐዋን : doloſi, impoſtores, ſcelerati. 1. T*im*.1.9. peccatoribus, ወለጸልሐዋን : & ſceleratis.

ጸለመ : obſcurus, tenebroſus, niger fuit. *pſ.*68. 24. ይጽለሟ : obſcurentur oculi eorum. *pſ.* 138. 12. quia tenebræ ኢይጸልም : non obſcurabuntur à te.

N*om.* ጸሊም : obſcurus, niger. *plur.* ጸሊማን : obſcuri, nigri. C*ant*. 1. 4. አነ : ጸሊም : ego nigra. *pſ.* 73. 20. ጸሊማን : obſcurati ſunt.

ጽልመት : nigredo, tenebræ, obſcurum. *pſ.* 54. 6.

6. ደፈነኒ ፡ ጽልመት ፡ contexerunt me tenebræ. *pſ.* 142. 3. collocauit me ወስተ ፡ ጽልመት ፡ in obſcuris. 2. *Cor.* 4.6. qui dixit እምጽልመት ፡ de tenebris lucem ſplendeſcere.

ጽልም ፡ tenebroſum, obſcurum. *pſal.* 17.12. ጽልም ፡ ማያት ፡ tenebroſæ aquæ, &c.

አጽለመ ፡ obſcurauit, denigrauit. *pſ.* 105. 28. ወአጽለሞሙ ፡ & obſcurauit eos.

ጸልአ ፡ odit, inimicus, aduerſatus fuit, odio habuit. *pſal.* 57. ጸላእከ ፡ odiſti Domine. *pſ.* 24. 19. ይጸልኡኒ ፡ oderunt me. *pſ.* 118.128. iniquos ጸላእኩ ፡ odio habui.

Nom. ጽልእ ፡ odium, inimicitiæ. *pſ.* 138. 22. perfecto. ጽልእ ፡ ጸላእክዎሙ ፡ odio oderam illos.

ጸላኢ ፡ inimicus, hoſtis, aduerſarius, oſor, *plur.* ጸላእት ፡ inimici, hoſtes, aduerſarij, oſores. *pſ.* 8. 3. vt deſtruas ጸላኢ ፡ inimicum. *pſal.* 17.1. de manu. ጸላእቱ ፡ inimicorum eius. *ibid. v.* 18. እምጸላእትየ ፡ de inimicis meis.

ጸለየ ፡ orauit, exorauit, obſecrauit. *pſ.* 5. 4. ad te. እጼሊ ፡ orabo, Domine. *pſ.* 31. 6. pro hac ይጼሊ ፡ orabit ad te &c. *Mat.* 6. 5. cum ትጼልዩ ፡ oratis &c.

ጸሎት ፡ oratio. *pſ.* 101. 2. exaudi Domine ጸሎትየ ፡ orationem meam. *apoc.* 5.8. ጸሎቶሙ ፡ ለቅዱሳን ፡ orationes ſanctorum.

ጻሕል ፡ catinus, paropſis, patena. *Mat.* 23. 25. *Luc.* 11.

ii. 39. quod de foris eſt calicis & ጸሕል ፡ paropſidis. *in miſ.* 158. 4. oratio ſuper ጸሕል ፡ patenam.

ጽሕም ፡ barba, mentum. *pſalm.* 132. 2. ጽሕሞ ፡ ጽሕሞ ፡ ለአሮን ፡ barbam barbam Aron.

ጸሐቀ ፡ & ጸሀቀ ፡ ſolicitus, promptus, cupidus, paratus fuit. R*om.* 1. 15. ፈድፋደ ፡ እጸሀቅ ፡ valde cupidus ſum, *promptus ſum* 2. *Cor.* 9. 2. ſcio, ከመ ፡ ትጽህቁ ፡ quod prompti ſitis. *Rom* 15. 23. እጽሀቅ ፡ cupiditatem habeo veniendi ad vos.

Nom. ጽሕት ፡ & ጽሁቀ ፡ ſolicitudo, diligentia, cupiditas, promptitudo.

አጽሀቀ ፡ curæ fuit, curauit. *Luc.* 10. 40. Domine ኢያጽሁቆኑ ፡ non eſt tibi curæ ?

ጸሕብ ፡ lagena, vas. *Mar.* 14. 13. portans, ጸሕበ ፡ ማይ ፡ legenam aquę.

ጸሐየ ፡ & ፀሐየ ፡ mollis, delicatus, pinguis fuit. *pſal.* 54. 22. ፀሐየ ፡ እምቅብዕ ፡ mollitum prę olio ſermones eius.

አጽሐየ ፡ impinguauit. *pſ.* 22. 5. አጽሐይከ ፡ በቅብእ ፡ impinguaſti in olio.

ጸሐፈ ፡ ſcripit, deſcripſit. *Ioa.* 29. 21. ኢትጽሐፍ ፡ ne ſcribas rex Iudęorum. *ibid.* ዘጸሐፍኩ ፡ ጸሐፍኩ ፡ quod ſcripſi ſcripſi.

ተጸሐፈ ፡ ſcriptus fuit, conſcriptus. *pſ.* 39. 8. ተጽሕፈ ፡ ſcriptum eſt de me. *pſ.* 101. 19. ተጽሕፈት ፡ ዘቲ ፡ ſcribatur hoc.

ጽሑፍ ፡ ſcriptus, ſchriptus eſt, M*ar.* 1. 1. በከመ ፡

ጽሑፍ ፡

ጽሑፍ፡ ſicut ſcriptum eſt. *apoc.* 13. 8. ኢኮነ፡ ጽሑፈ፡ አስማቲሆሙ፡ non ſunt ſcripta nomina eorum.

ጸሓፊ፡ ſcriba. *plur.* ጸሐፍት፡ ſcribæ. *pſ.* 44. 2. ከመ፡ ቀለመ፡ ጸሓፊ፡ vt calamus ſcribæ. M*at.* 23.1. ſederunt ጸሐፍት፡ ſcribæ &c.

መጽሐፍ፡ liber, ſcriptura, epiſtola. *plur.* መጻሕፍት፡ libri, ſcripturæ, epiſtolæ, ſcripta. *pſ.* 138.16. ውስተ፡ መጽሐፍከ፡ in libro tuo. *act.* 19.19. adduxerunt, መጻሕፍቲሆሙ፡ libros ſuos.

ጸመመ፡ *primo ſignificat vt apud Arabes* ſurdus fuit; *deindè* mutuit, mutorum more tacuit (*ſurdi nati ſemper ſunt muti*) *pſalm.* 27.1. Deus meus ኢትጸመመኒ፡ ne ſileas à me.

Secundo ſignificat vt Arabicè cum puncto contraxit, coarctauit, applicauit, alligauit, *vt pſ.* 146. 3. ወይጸምሙ፡ & alligat contritiones eorum.

N*om.* ጽሙም፡ mutus. *plur.* ጽሙማን፡ muti. *Mat.* 15.30. habentes ſecum ጽሙማን፡ mutos.

ተጸመመ፡ ſiluit, tacuit, obmutuit, mutus factus eſt. *pſ.* 38. 3. ተጸመምኩ፡ obmutui, & humiliatus ſum. *pſ.* 27. 1. nequando ተጸመምከኒ፡ taceas &c.

ጽምሚተ፡ occultè, in ſilentio, clàm, obſcurè. *pſ.* 10. 3. vt ſagittent &c. በጽምሚ፡ in obſcuro. *Matt.* 1. 19. voluit ጽምሚተ፡ occultè, dimittere eam. I*oan.* 11. 28. ſororem ſuam. ጽምሚተ፡ ſilentio.

ጸምአ፡ ſitiuit. *pſ.* 41. 3. ጸምአት፡ ነፍስየ፡ ſitiuit anima mea. M*att.* 25. 35. ጸማእኩ፡ ſitiui. I*oan.* 4. 13. ይጸምእ፡

ጽግመ፡

ይጸምእ : ſitiet iterum.*ibid.v.*15. ከመ : ኢይጸምእ : vt non ſitiam.

Nom. ጽምእ : ſitis. *pſ.* 61.6. cucurri, በጽምእየ : in ſiti mea.

አጽምአ : intellexit,intendit, percepit,attendit. *pſ.* 48.1. አጽምኡ : auribus percipite. *Ioan.* 10. 20. ምንተኑ : ታጸምእዎ : quid attenditis eum. *Luc.* 19. 48. በአጽምኦቱ : audiens illum. *Act.*17.32. ንጸምአከ : audiemus te.

ጻመወ : laborauit,vexatus,moleſtatus,afflictus fuit, ſolicitus, anxius fuit. *pſ.*126.1. ከንቶ : ይጻመዉ : in vanum laborauerunt. *Mat*6. 28. ኢይጻመዉ : non laborant. *Mat.*9. 36. እስመ : ጻመዉ : quia erant vexati.

አጻመወ : vexauit, afflixit, moleſtus fuit. *Marc.*5. 35. ኢታጻምዎ : ne vexas eum.

Nom. ጻማ : labor,ſolicitudo, anxietas, cura. *pſ.* 77. 51. ኵሉ : ጻማሆሙ : omnis laboris eorum. 1. *Theſ.*2.2. በብዙኅ : ጻማ : in multa ſolicitudine.

ጽርሕ : & ጽርኅ : templum, thalamus, cęnaculum, cellarium,cubiculum. *plur.* አጽረሕ : templa, thalami, cęnacula &c. *pſ.* 5. 8. adorabo ጽርሐ : መቅደስከ : in templo ſancto tuo. *pſ.* 18. 8. procedens እምጽርሑ : de thalamo ſuo. *Luc.* 12. 3. prędicate በአጽረሕ : in templis. *Luc.* 22.12. oſtendet vobis, ጽርሐ : ዐቢየ : cœnaculum magnum.

ጸሪቅ : aſſis, diſpondio, minutum. *Mar.*12.42. ክልኤቱ :

ኤቲ ፡ ጸሪቅ ፡ ዘጾበልዎ ፡ ቆጽሬጢስ ፡ duo minuta, *quæ dicuntur* Kodratis

ጸራቢ ፡ faber. *plur.* ጸረብት ፡ fabri. *Mat.* 13.55. *Mar.*6.5. ወልደ ፡ ጸራቢ ፡ filius fabri. 1. *Cor.* 3.10. vt prudens ሊቀ ፡ ጸረብት ፡ architectus, *magiſter fabrorum.*

ጸርሐ ፡ clamauit, vociferatus fuit. *pſ.* 4.4. ሶበ ፡ ጸራኅኩ ፡ ኀቤሁ ፡ cum clamauero ad eum. *pſ.*64. 14. ይጸርኁ ፡ clamabunt.

N*om.* ጽራኅ ፡ clamor, vociferatio. *pſ.* 5.2. intellige ጽራኅየ ፡ clamorem meum.

ጸረየ ፡ purus, purgatus, expurgatus fuit. *pſ.*11.7. ſicut argentum ጽሩይ ፡ purum &c. ዘአጽረይዎ ፡ purgatum ſeptuplum.

ጽርእ ፡ græcè. I*oan.*19.21. in latino, & በጽርእ ፡ in grȩco. *act.*21.37. noſti, ጽርእ ፡ grȩcè.

ጸረፈ ፡ blaſphemauit, conuiciatus eſt verbis, probris affecit. M*at.*9.3. ዝስ ፡ ይፀርፍ ፡ hic blaſphemat. *Mat.*27.39. ይፀርፉ ፡ ላዕሌሁ ፡ blaſphemabāt eum. M*arc.* 3.29. ዘሰ ፡ ጸረፈ ፡ ዲበ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ qui blaſphemauerit in ſpiritum ſanctum.

N*om.* ጸራፊ ፡ blaſphemus. *plur.* ጸረፍያን ፡ blaſphemi. *act.*24.5. inuenimus ለዝ ፡ ብእሲ ፡ ጸራፊ ፡ hunc hominem blasphemum. II. *Tim.* 3.2. ſuperbi, ፀረፍያን ፡ blasphemi &c.

ጽርፈት ፡ blaſphemia. I*oan.*10.36. propter ፅርፈትከ ፡ blaſphemiam tuam. *act.* 6. 11. ነገረ ፡ ፅርፈት ፡ verba

verba blaſphemiæ.

ጸቃውዕ፡ fauus. *Cant.* 4.11. ጸቃውዕ፡ ይውሕዝ፡ fauus ſtillat à labiis tuis. *Luc.* 24. 42. ወጸቃውዐ፡ & fauum mellis.

ጸብሐ፡ manè, diluculum, matutinum, oriens. *pſ.* 5. 4. & *pſ.* 27. 6. በጸብሐ፡ manè, ad matutinum. *pſ.* 74. 7. ኢእምጸብሐ፡ neque ab oriente. *pſ.* 109. 3. ante ኮከበ፡ ጸብሐ፡ luciferum, ſtellam matutinam.

ጸበሐ፡ tributum ſoluit, vel exegit, mulctuauit, cenſuit. *Rom.* 13.6. cui tributum, ጸብሑ፡ tributum ſol uite.

ጸብሐት፡ tributum, mulcta. *Mar.* 12. 15. ጸብሐተ፡ ዲናር፡ tributum denarii. *Rom.* 13.6. ለዘሂ፡ ጸብሐት፡ cui tributum &c.

መጸብሕ፡ telonium, vectigal. *Mar.* 2. 14. ſedentem ኀበ፡ መጸብሕ፡ ad telonium.

መጸብሒ፡ publicanus, collector tributorum, exactor. *plur.* መጸብሒያን፡ & መጸብሓን፡ publicani. *Luc.* 5. 30. quare cum, መጸብሓን፡ publicanis, & peccat. manducatis. *Luc.* 15. 1. & appropinquabant Ieſu መጸብሐያን፡ publicani. *ibid. cap.* 19. *v.* 2. princeps መጸብሐውያን፡ publicanorum.

ጸበል፡ puluis, arena, ſabulum. *Mat.* 10. 14. & *Mar.* 6. 13. excutite ጸበል፡ እገሪከሙ፡ puluerem pedum veſtrorum.

ጸበርት፡ ramus, rami, *Ioan.* 12. 12. acceperunt ጸበርት፡ ተመርት፡ ramos palmarum.

ጸባብ፡

ጸበበ፡ anguſtus,arctus.*Mat*.7.13.& *Luc*.13.24. intrate እንተ፡ ጸበብ፡ እንቀጸ፡ per anguſtam portam. *ibid.v*.14. ጥቀ፡ ጸበብ፡ valde anguſta &c.

ጸበተ፡ natauit,innatauit aquis,remigrauit aquis.*act*.27.42.qui ſcirent ጸቢተ፡ ጸቢትክሙ፡ natare, enatarent. 2. *Cor*.11.26. manſi እፀብት፡ ወእተ፡ ቀላይ፡ natando in profundum.

ጸበነ፡ intinxit,tinxit,merſit immerſit.M*at*.26.23. ዘጸብኒ፡ qui intingit mecum &c.*Ioan*.13.24.ዘእበብኑ፡ ሎቱ፡ አነ፡ ኅብስተ፡ cuius intinxero panem.

መጸብኑ፡ obſonium, ius,iuſculum,pulmentum, brodium. M*at*.26.23.& *Mar*. 14.21. qui intingit mecum manum in መጸብኑ፡ catino *obſonio*.

ጸባኦት፡ Sabaoth. R*om*. 9.29.niſi Dominus ጸባኦት፡ Sabaoth.

አጻብዕ፡ digitus.*plur*.አጻብዕት፡ digiti.*pſ*. 8.4. opera አጻብዒከ፡ digitorum tuorum.*Luc*.11.46.& ipſi vno አጻብዕትክሙ፡ digito veſtro &c. L*uc*.16.24.vt mittat extremum, አጻብዕቱ፡ digiti ſui.

ጸነነ፡ & ጸንጸነ፡ inclinatus, extenſus, expanſus fuit, proſtratus.*pſ*.61.4.tamquam, አረፍተ፡ ጽንዕንት፡ parietem inclinatum.

አጸነነ፡ inclinauit, declinare fecit *pſ*.17.10.አጽነነ፡ ሰማያተ፡ inclinauit cælos. I*oan*. 19.30 ወአጽነነ፡ ርእሶ፡ & inclinauit caput ſuum.*pſ*.143.5. Domine አፅንን፡ inclina cælos tuos.

ጸነሐ፡ & ፀነሐ፡ expectauit ſuſtinuit,perſeuerauit, ſu

ſtentauit, paſſus fuit. *Mar.* 8.1. triduo ይፀንሑኒ ፡ ſuſtinent me. *act.* 28.6. barbari autem, ይጸንሑ ፡ expectabant. 2. *Cor.* 11. 4. ርቱዕ ፡ ተዐንሑ ፡ recte pateremini.

አጸንሐ ፡ expectare fecit, portauit, accepit. *Mar.* 3.9. vt ይፀንሑ ፡ ሎቱ ፡ ሐመረ ፡

ጸንዐ ፡ firmus, fortis, efficax fuit, confortatus eſt. *pſ.* 32.6. verbo Domini ጸንዓ ፡ ሰማያት ፡ firmati sũt cœli. *Mar.* 1.7. veniet ዘይጸንዐኒ ፡ fortior me.

Nom. ጽኑዕ ፡ efficax, firmus, fortis, durus. *plur.* ጽኑዓን ፡ firmi, efficaces, duri. *act.* 26.14. ጽኑዕ ፡ ለከ ፡ durum eſt tibi. 2. *Cor.* 10. 10. graues & ጽኑዓት ፡ fortes. *Heb.* 4.12. ወጽኑዕ ፡ & efficax.

ጽንዐ ፡ duritia. *Mar.* 16. 17. & exprobrauit ጽንዐ ፡ ልቦሙ ፡ duritiam cordis eorum.

አጽንዐ ፡ firmauit, fulſit, obdurauit, fortis fuit, præualuit, fortiter apprehendit & tenuit, obtinuit. *Pſalm.* 2.12. ያጽንዕዎ ፡ apprehendite, diſcip. *pſ.* 72. 12. ያጽንዕዎ ፡ ለብዕሎሙ ፡ obtinuerunt diuitias. *pſ.* 94.8. ኢታጽንዑ ፡ ne obduretis. *apoc.* 2.1. ዘያጽንዕ ፡ qui tenet ſeptem ſtellas. *Cant.* 2. 5. አጽንዑኒ ፡ fulſite me.

ጸነወ ፡ *indè* አጽነወ ፡ odorauit. *pſ.* 113.6. nares habẽt ወኢያጼንዉ ፡ & non odorabunt.

ጽንጕኔ ፡ lutum. *pſ.* 17.43. & conculcabo eos ከመ ፡ ጽንጕኔ ፡ መርሕብ ፡ vt lutum platearum,

ጸናጽል ፡ cymbalum. *pſ.* 150. 5. laudate eum. በጸናጽል ፡

in

: in cymbalis.

ጸነፈ : terminus,extremitas,finis fimbria, vltimum extremum. *plur.* አጸናፈ : termini, extremitates,limites.*pſ.* 2. 8. አጸናፈ : ምድር : terminos terrę. *Mar.* 6. 28. & *Luc.* 8. 44. ጸንፈ : ልብሱ : fimbriam veſtimenti eius.

ጸአጸአ : *indè* ተጸአጸአ : coluit , adorauit , reueritus fuit. *Rom.* 1. 25. ſeruierunt, ወተጸአጸኡ : & coluerunt. 1. *Cor* 12. 3. & ſacrificaſtis &, ተጸአጸእክሙ : coluiſtis.

ጼአ : putruit, fetet, putrefactus fuit. *Ps.* 37. 6. ጼኡ : putruerunt. *Ioan.* 11. 39. Domine iam ጼአ : fetet, *putruit.*

ጸአለ : probro, opprobrio fuit, & affecit, exprobrauit, conuiciatus, criminatus eſt, maledixit, omnem bonitatem detraxit. *pſ.* 43. 17. à voce, ዘይጸአል : exprobrantis. 1. *Tim.* 3. 6. ከመ : ኢይጸአል : vt non opprobrio ſit. 1. *Pet.* 2. 23. አንዘ : ይጼአልዎ : ኢጸአለ : maledicenti ſe non maledixit. *psal.* 73. 10. vſquequo Domine ይጼአል : ፀሬ : improperabit inimicus.

ተጸአለ : opprobrium factus eſt. *pſ.* 30. 12. & *pſ.* 108. 25. ተጸአልኩ : factus ſum opprobrium.

አጸአለ : probriis afficere curauit, exprobrare fecit. *pſalm.* 14. 3. ወዘኢያጸአል : & qui non queſiuit opprobrium proximi ſui.

ጸአልት : deſpectio, opprobrium, improperium,

ignominia. pſ. 38. 6. poſuiſti me. ፅዕለተ : ለአብዳን : opprobrium inſipientibus. pſ. 68. 20. tu ſcis, ፅእለትየ : improperium meum.

መጽእል ; ignominioſum, obſcenum, inhoneſtum. 1. *Cor.* 12. 23. ዘኒ : መፅእልኒ : ወእቱ : quæ inhoneſta ſunt noſtra &c.

ጸአቀ : ſtrictus, arctus fuit. *Mat.* 7. 14. ወጽዕቅት : ፍኖት : & arcta via.

አጸአቀ : conſtrictus, coarctus fuit, coarctauit, coegit. *Act.* 28. 19. አጸአቀኒ : coegit me, *cactus ſum.*

ጸአነ : equitauit, vectus, ſuperuectus fuit aſino, iumento, aut curru inſedit equo, aut currui. pſ. 75. 7. እለ : ይጼእኑ : አፍራሰ : qui aſcenderũt equos. *Mat.* 21. 5. እንዘ : ይጼዕን : ſedens ſuper aſinam.

ተጽዕነ : eeuo, iumento, vectus, equum aſcendit, iumento incedit. *Luc.* 19. 30. ዘኢተጽዕና : ሰብእ : quem non aſcendit homo. *Ioan.* 12. 15. ወተጽዕነ : ላዕሌሃ : & ſedit ſuper eum.

አጽአነ : equitare fecit. pſ. 65. 12. አጽአንከ : ሰብአ : equitare feciſti homines &c. *Luc.* 19. 35. ወአጽእን ዕዎ : & impoſuerunt Dominum Ieſum, *ſuperuehi fecerunt.*

መስተፅዕን : eques, retriculum, currus, vector vehens, equitans. *plur.* መስተፅዕናን : equites vectores, currus, vehicnla. *Exod.* 15. 1. equum & መስተፅዕን : aſcenſorem. *ibid. ver.* 4. ወመስተፅዕናኒ : & equites

tes.

ጼው፡ ſal. *Matt.* 5. 13. vos eſtis ጼው፡ ለምድር ፡ ſal terræ.

ጸውመ ፡ ieiunauit. *Mat.* 6.16. ሶበ ፡ ትጸውሙ ፡ cum ieiunatis . *Luc.* 18. 12. እጸውም ፡ ieiuno bis in ſabbato.

Nom. ጾም ፡ ieiunium. *pſ.* 34. 13. & *pſ.* 68. 11. በጾም፡ in ieiunio animam &c.

ጸውረ ፡ tulit, portauit , geſtauit, ſuſtinuit, oneratus fuit. *Mat.* 20.12. ለእለ ፡ ጾርነ ፡ qui portauimus. *Mar.* 2. 3. ይጸውርዎ ፡ portabant eum. *Luc.* 11. 27 እንተ ፡ ጾረተከ ፡ quæ portauit te. *apoc.* 2. 2. non potes, ጸዊሮ ተሎሙ ፡ ለእኩያን ፡ ſuſtinere malos.

Nom. ጾር ፡ onus, ſarcina. *pſ.* 37. 5. ከመ፡ ጾር ፡ ክቡድ፡ ſicut onus graue. *Mat* 23. 3. የአስሩ ፡ ጾረ ፡ ዓቢየ ፡ alligant onera grauia.

አጸወረ ፡ onerauit, onus impoſuit. *Luc.* 11. 46. quia ታጸውርዎ ፡ ጾረ ፡ oneratis oneribus.

ጸወን ፡ refugium, asylum, robur , munitio , protectio preſidium. *plur.* አጸዋናት ፡ refugia, asyla, munitiones , præſidia. *pſ.* 17. 3. *pſal.* 90. 2. ወጸወንየ ፡ & refugium meum es tu. 2 *Cor.* 10. 4. ዘይነሥት ፡ አጸዋናት ፡ quę deſtruit municiones.

ጸውዐ ፡ vocauit, accerciuit, inuitauit, inuocauit. *pſ.* 4. 1. ሶበ ፡ ጸዋዕክዎ ፡ ለ ፡ cum inuocarem Dominum *Luc.* 14. 12. ኢትጸውዕ ፡ ne vocas amicos ከመኢይጸውዑከ ፡ ne recinuitent te. *Ioan.* 4. 16. ጸውዒ ፡ ምትኪ ፡ voca

voca virum tuum. 1.Cor.1.2. እለ፡ ይጼውዑ፡ qui in uocant nomen Domini.

Nom. ጽዉዕ፡ vocatus, inuitatus. *plur.* ጽዉዓን፡ vocati, inuitati *heb.* 3.1. ወጽዉዓን፡ እምሰማይ፡ & vocati de cælo.

ጸዋዒ፡ vocatio, concionator. *Epheſ.* 4.1. digni ſitis, ጸዋዒክሙ፡ vocationi veſtræ. *in miſ.* 16.1.3. vt eſſet Apoſtolus, & prędicator regni tui & ዐዋዒ፡ concionator.

ተጸውዐ፡ vocatus fuit. *Epheſ.* 4.4. ተጸዋዕክሙ፡ ſicut vocati eſtis.

ጸዋዕ፡ calix, phiala. *plur.* ጸዋዐት፡ calices, phialæ. *pſ.* 15.5. Dominus pars hered. ወጽዋዕየ፡ & calicis mei. *Marc.* 7.4. baptiſant ጸዋዓት፡ calices. *apoc.* 16.1. ጸዋዐት፡ መዐት፡ phialas iræ Dei.

ጸዐረ፡ *vide* ዐዐረ፡ doluit.

ጸዐደ፡ & ጸዐደወ፡ albus, candidus fuit. *pſ.* 50.7. ſuper niuem እጸዐዱ፡ dealbabor.

Nom. ጸዓዳ፡ ጸዐዳው፡ albus, candidus. Mat. 17.2. ኮነ፡ ጸዓዳ፡ factum aſt album. *luc.* 9.29. ወጸዕደወ፡ አልባሲሁ፡ & albus veſtitus eius; *veſtimenta eius candida.*

አጸዕደወ፡ album, candidum reddidit. *Mar.* 9.3. quæ fullo non poteſt ita አጸዕዱዎቱ፡ candida facere, &c.

ጸዐቢ፡ recens. *Luc.* 5.39.

ጸየሐ፡ planauit, equauit, facile, planum reddidit, præpa-

pręparauit, direxit. *pſ.* 77. 50. ጼሐ፡ ፍኖተ፡ viam fecit. *Mat.* 11. 10. Luc. 7. 27. ዘይጼይሕ፡ ፍኖተከ፡ qui pręparabit viam tuam.

መጸይሕት፡ ſemitę, iter, viæ. *Mat.* 3. 3. rectus facite መጸይሐቶ፡ ſemitas eius.

ጸዐሬ፡ muſtum, vinum nouum, recens. Luc. 5. 39. ſtatim vult, ጸዐሬ፡ nouum. *act.* 2. 13. ጸዐሬ፡ ጸገቡ፡ muſto pleni.

ጸደቀ፡ iuſtus, æquus, verax, fidelis fuit, iuſtificatus eſt. *pſ.* 50. 6. ከመ፡ ትጽድቅ፡ vt iuſtificeris. *apoc.* 22. 12. ወጻድቅ፡ ለይጽድቅ፡ & iuſtus iuſtificetur adhuc. *pſ.* 142. 2. ኢይጸድቅ፡ non iuſtus erit.

አጽደቀ፡ iuſtificauit, iuſtum fecit. *pſ.* 81. 3. አጽድቁ፡ iuſtificae oppreſſos. Rom. 4. 5. ለዘ፡ ያጸድቆ፡ ለኃጥእ፡ qui iuſtifictat impium.

Nom. ጻድቅ፡ iuſtus, verax. *plur.* ጻድቃን፡ iuſti, veraces. *pſ.* 1. 6. nouit Dominus. ፍኖቶሙ፡ ጻድቃን፡ viam iuſtorum. *pſalm.* 10. 8. ጻድቅ፡ iuſtus Dominus.

ጽድቅ፡ iuſtitia ęquitas. *pſ.* 10. 8. ወጽድቀ፡ አፍቀረ፡ & iuſtitiam dilexit *pſ.* 64. 6. mirabile, በጽድቅ፡ in æ quitate. 1 *Tim.* 1. 10. ለወፅኡ፡ እምጽድቅ፡ recedentibus à iuſtitia, *iniuſtis*.

ጸደፈ፡ deſcendit ex alto, pręcipitatus fuit, in profun dum miſſus, ſuffocatus fuit. Luc. 8. 33. ወጸድፈ፡ & ſuffocatus eſt.

Nom. ጸድፍ፡ profundum, abyſſus R*om*. 8. 39.

ወኢ

ወኢጸድፉ : neque profundum.

አጽደፈ : demiſit, deiecit, pręcipitauit, deduxit, proſtrauit. *pſ.* 54.24. አጽድፎሙ : deduc eos. *Luc.* 4.29. ከመ : ያጽድፍዎ : vt pręcipitarent eum.

ጸጋም : & ፀጋም : leua, ſiniſtra, ſiniſter. *Mat.* 6.3. neſciat ፀጋምከ : ſiniſtra tua. *Mar.* 10.23. ወበፀጋ ምየ : vel in ſiniſtra mea.

ጸጉር : pilus, lana. *Mat.* 3.4. *Marc.* 1.6. veſtitus eius ዘጸጉረ : ገመል : pili camelorum.

ጸገበ : repletus, ſatiatus fuit. *pſ.* 16. 15. ወእጸግብ : በር እየ : ſatiabor in viſione, glorię tuę. *pſ.* 64. 5. & *pſ.* 89.14. ጸገብነ : replebimur, repleti ſumus.

Nom. ጽጉብ : plenus, repletus, ſatiatus. *plur.* ጽጉ ባን : pleni, repleti, ſatiati. *Rom.* 1.29. ወጽጉባነ : ቅንአት : & plenos inuidia.

አጽገበ : ſatiauit, repleuit, impleuit, adimpleuit. *pſ.* 15.11. አጽግበኒ : adimplebis me. *Ioan.* 6. 12. ወአጽገቦሙ : & ſatiauit eos

ጸገወ : ጸገገወ: douauit, conceſſit, dono dedit. *Mar.* 15.45. ጸገዎ : ለዮሴፍ : donauit Ioſeph. &c. *Luc.* 7: 21. multis ጸገዎሙ : ይርአዩ : donauit viſcum, *viderent.* *Rom.* 8.32. quomodo ኢጸገገወነ : non donauit nobis? *in miſ.* 160.3. ጸጉ : ለነ : concede nobis &c.

Nom. ጸጋ : donum, dona. *pſ.* 67.19. dediſti, ጸጋከ: dona tua.

ጸገየ : floruit. *Cant.* 2.13. አዕጻድ : ጸገዩ : vinæ floruerunt

runt. *ibid*.v.15. ወይንነ፡ ጸገየ፡ vinea noſtra floruit.
ጸጌ፡ ደንግልት፡ *Cant*.2 2. lilium. *flos Virginum*
Nom. ጸጌ፡ flos, lilium. *plur*. ጸገያት፡ flores, lilia. *Cant*.2.1. ego, ጸጌ፡ ገዳም፡ flos campi. *Luc*. 2. 27. ናሁ፡ ጸገያት፡ ecce lilia.
ጸጌ፡ ረዳ፡ roſa.

ጸፀት፡ formica, culex. Matt. 23.24.

ጸፈር፡ capillus, coma, cęſaries, vnguis, vngula. *pſ*. 68. 32. cornua &, ጸፈረ፡ vngulas. Cant.7.5. ወጸፈርኪ፡ ርእስኪ፡ & comę capitis tui.

ጽፉቀ፡ frequens, frequenter, multitudo. Luc.5.19. ጽፉቀ፡ ሰብእ፡ turba, *hominum multitudo. ibid*.v. 34. ጽፉቀ፡ ይጸውሙ፡ frequenter ieiunant.

ጸፈንት፡ pera, ſacculus. *Mat*.10.10. Mar.6.8. ኢጸፈንተ፡ neque *non* param.

ጸፍዐ፡ palma percuſſit, depalmauit, verberauit, ala pam dedit. *Mat*.26.67. ጸፍዕዎ፡ palmas ei dederunt. *ibid*. ዘጸፍዐከ፡ qui te percuſſit. *Ioan*. 19.3.

LITERA. ፅ Z.

ፀሐይ : ſol·*pſ*·46.1.ab ortu ፀሐይ : ſolis.

ፀመረ : alligatus,connexus,coniunctus,ſociatus fuit adheſit.

ተፀመረ : fouit,confouit, veſtibus operuit·*Epheſ* 5·29.

አስተፀመረ : coniunxit,copulautt, aſſociauit, alligauit M*at*.19.6. *Mar*.10.9.quod Deus አስተፀመረ: coniunxit &c.

N*om*. ፀምር : lana,vellus. *apoc*. 1. 14. ከመ : ፀምር : ጸዓዳ : tamquam lana alba.

ፀመደ : manſit,perſeuerauit,ſolicitus fuit, operam dedit,adheſit, intentus, occupatus, aſſiduus fuit in re aliqua.M*att*.13.52·omnis ſcriba, ዘይፀመድ : doctus, qui operam dat &c· *Mar*.8.34·qui vult, ይፀመደኒ : adherere mihi,me ſequi·*act*.1·14.hi omnes,ይፀመዱ : erant perſeuerantes.

ተፀምደ : adheſit,ſectatus eſt. L*uc*·15·15.

ፅምድ : iugum,iuga· L*uc*· 14.19. ኃምስት : ፅምድ: quinque iuga·

ተፅምድት: diſcipulus,ſtudioſus,adheſor,ſectator, aſſecla

aſſecla,adherens. *Luc.* 14. 27. & 33. ኢይክል ፡ ተፀ ምዶትየ ፡ non poteſt meus eſſe diſcipulus

ፀረረ ፡ afflixit, vexauit, infeſtauit, anxit, cruciauit, odit. *Luc.* 6.28. benefacite, ለእለ፡ ይፃረሩክሙ ፡ his qui oderunt vos.

Nom. ፀር ፡ & ፀራዊ ፡ hoſtis, inimicus, aduerſarius. *pſ.* 43.6. & 11. ፀርነ ፡ inimicos noſtros. & *v.* 17. እምገጸ ፡ ፀራዊ ፡ à facie inimici.

ፀረቀ ፡ pannus.

ፀረዐ ፡ ocioſus deſidioſus fuit, piger factus eſt, ocio torpuit.

Nom. ፅሩዕ ፡ ocioſus, piger. *plur.* ፅሩዓን ፡ ocioſi, pigri. *Mat.* 12. 36. ነገር ፡ ፅሩዕ ፡ verbum ocioſum. *Matt.* 20. 3. ſtantes in foro ፅሩዓን ፡ ocioſos.

አፀርዕት ፡ ociosæ. *plur. fem.* 1. *Tim.* 5. 13. non ſolum, አፀርዕት ፡ ociosæ &c.

ፅርዓት ፡ pigritia, ocium. *in miſ.* 163.4. ወኢፅርዓት ፡ & ſine pigritia.

አፅረዐ ፡ ocioſum reddidit *Luc.* 13. 8. vt quid, ታፀርዖ ፡ ለነ ፡ ምድርነ ፡ ocioſam reddit nobis terram noſtram.

ፀረፈ ፡ blaſphemauit. *Mat.* 9. 3. ዝስ ፡ ይፀርፍ ፡ hic blaſphemat. *Mat.* 27. 39. ይፀርፉ ፡ ላዕሌሁ ፡ blaſphemabant eum.

Nom. ፅሩፍ ፡ blaſphemus. *plur.* ፅሩፋን ፡ blaſphemi. *act.* 24. 5. inuenimus, ለዝ ፡ ብእሲ ፡ ጸሩፍ ፡ hunc hominem blaſphemum.

ዐርፈት፡ blaſphemia. *Ioan.*10. 33. propter, ዐርፈትከ፡ blaſphemiam tuam.

ፀቈነ፡ ſepiuit, *Mar.*12. 1.

ዐቡር፡ & ጸቡር፡ lutum, limus, cœnum. *pſ.* 39. 3. ወእምጸቡር፡ &c de luto &. Ioan. 9. 6. fecit ዐቡር፡ lutum.

እስተዐበስ፡ *luc.*12. 32. ኢትስዐገበሱ፡ nolite timere.

ዐበዐ፡ bellum geſſit, pręliatus eſt, militauit, pugnauit, expugnanit, oppugnauit, impugnauit. *pſ.* 34. 1. ዐግባዎሙ፡ Domine. ለእለ፡ ይጸብኡኒ፡ expugna impugnantes me. 2. *Cor.*10. 3. ንፀብእ፡ militamus. *apo.* 13. 5. quis poteſt, ፀቢኦታ፡ impugnare eam.

ፀብእ፡ bellum, prælium. *pſ.* 45. 10. auferens. ፀብእ፡ bella. *apoc.* 13. 7. vt faceret ፀብእ፡ bellum cum ſanctis.

አዕባእት፡ & ፀባኢት፡ bella, prelia, exercitus. M*ar.*13. 7. አዕባእት፡ ወድምፀ፡ ፀባኢት፡ bella, & opiniones bellorum. R*om.* 9. 29. niſi Domiuus ጸባኦት፡ Sabbaot *exercituum*.

ፀነሰ፡ concepit. L*uc.* 1. 31. ecce, ትፀንሲ፡ concipies. & *v.* 36. ipſa, ዐንሰት፡ concepit.

ተፀነሰ፡ conceptus fuit. *pſ.* 50. 7. in peccatis, ተፀነስኩ፡ conceptus ſum.

ዐኑሳት፡ prægnantes, grauidæ. M*at.* 24. 19. *Luc.* 21. 23. vę ለዐኑሳት፡ pręgnantibus.

ፀነሰ፡ caruit, eguit, inops fuit. 2. C*or.* 11. 9. dum እጸንስ፡ egerem.

ተፀነሰ፡

ተፀነሰ ፡ deſtitutus fuit, indiguit, caruit, defuit, imminutus, minutus fuit. *pſ.* 33. 11. ኢተፀነሱ ፡ non minuentur. *Luc.* 22. 35. ቦኑ ፡ ዘተፀነሰክሙ ፡ numquid aliquid defuit vobis.

Nom. ዕኑስ ፡ deficiens, carens, indigens, inops. *plur.* ዕኑሳን ፡ deficientes, carentes, indigentes, inopes. *Luc.* 14. 21. pauperes ወዕኑሳን ፡ & egentes. *act.* 4. 34. non erat. ዕኑስ ፡ egens &c.

ተዕናስ ፡ defectus. inopia, penuria, neceſſitas, egeſtas, imminutio. *pſ.* 33. 10. non eſt. ተዕናስ ፡ inopia, timent, &c. *Luc.* 15. 14. ወተዕናስ ፡ & penuria.

አስተፀነሰ ፡ priuauit, diripuit,. *pſ.* 83. 13. ኢያስተፄንሶሙ ፡ non priuabit eos.

ፀኣፃእ ፡ ſumptus, expenſæ, impenſa. *Luc.* 14. 28. cõputat ፀኣፃእ ፡ ſumptus, *radix eſt* ወፅአ ፡

ዕውስ ፡ claudus, mancus, mutilus. *plur.* ዕውሳን ፡ claudi mutili, debiles. *Mat.* 18. 8. ወዕውሰከ ፡ vel claudũ mutilum. *Matt.* 15. 30. claudos, ዕውሳን ፡ debiles, mutilos, &c. *act.* 3. 2. ብእሲ ፡ ዘዕውስ ፡ vir qui erat claudus.

ፄወወ ፡ captiuauit, captiuum reddidit, duxit, abduxit, bello cepit. *pſ.* 105. 46. እለ ፡ ፄወውዎሙ ፡ qui ceperant eos. *pſ.* 136. 3. እለ ፡ ፄወዉነ ፡ qui captiuos duxerunt nos. II. *Cor.* 10. 5. ይፄውዉ ፡ ኵሎ ፡ ልበ ፡ in captiuitatem redigunt omnem intellectum. II. *Tim.* 3. 6. ወይፄውውዎን ፡ captiuas ducunt.

Nom.

Nom. ፄዉዉ : captiuus *plur.* ፄዉዋን : *luc.* 4.18. præ-
dicare remiſſionem, ለፄዉዋን : captiuis. *in miſſ.*
164. 4. ወፄዋዌ : & captiuos &c-

ፄዋ : captiuitas..*pſ*67.19. ፄዌወከ : ፄዋ : cepiſti cap-
tiuitatem.

ፀወገ : nequam, peſſimus fuit.

Nom. ፀዋግ : nequam, malus peſſimus. *pl.* ፀዋጋን :
mali, peſſimi. *pſal.* 33.22. mors peccatorũ, ጸዋግ
peſſima. *Mat.* 13. 49. ſeparabunt, ፀዋጋን: malos.

ፀዉግ : nequitia, malitia. *Rom.* 1.1. 9. plenos omni
malitia, ወጸዉግ : & nequitia.

ፀዕለ : *vide* ጸእለ : opprobrium.

ፀዐረ : doluit, laborauit, afflictus fuit, preſſit, angu-
ſtiauit, paruipendit, ignominia affecit, humilia-
uit. *habac.* 3.10. viderunt te ወይጼዐሩ : & doluc-
runt. II. *Cor.* 4.10. ንጸዐር : deijcimur, ſed non &c.

አፅዐረ : anguſtiauit, ignominia, contumelia af-
fecit. *act.* 14. 2. ወአፀዐርዋ : contumelijs affece-
runt.

ፃዕር : dolor, anguſtia, labor. *pſ.* 17. 5. ፃዕረ : ሞት:
dolores mortis. *Mar.* 13.8. ቀዳሚሁ : ለጻዕር : initiũ
dolorum.

ጽዑር : anguſtiatus afflictus, laborans. *pl.* ጽዑራን :
anguſtiati, afflicti. *Mat.* 4.24. ወጽዑራን : & tormẽ
tis comprehenſos.

ፀጉዐ : *inde* መፀጉዕ : ſolutus membris, paralyticus.
Mar. 2. 3. & attulerunt ጽዉረ : መፃጉዕ: infirmum
paraliticum.

ፅጉዕ :

paraclitum.

ፀፈረ : plexit, concinnauit, aptauit. *pſal.* 57. 2. ይፀ
ፍሩ : እደዊክሙ : concinnant manus veſtræ. *Matt.*
25.17. &c. ወፀፈሩ : & plectentes coronam.

ፀፋሪ : concinnator, artifex. *pl.* ፀፋርያን : artifices,
concinnatores. ii. *Tim.* 3.6. mulieres, ፀፋርያት : በኃ
ጢአት : oneratas peccatis.

LIT-

LITERA ፈ F

ፈለፈለ: ſalijt,inſilijt, cum impetu abijt Ioan.4.14. ነቅዐ: ማይ: ዘይፈለፍል: fons aquę ſalientis,in vitam ęternam.

ፊልሞን: Philenom.nom.prop. vir.

ፈለሰ: iuit de loco ad locum, diſcurrit,abiit,migrauit, vagatus eſt, peregrinatus fuit, tranſiuit.Luc. 10.7. ኢትፍልሱ: ne tranſeatis,de domo, &c.Ioan. 13.1.ከመ: ይፍልስ. vt tranſeat ex &c.

ተፈለሰ: eleuatus, ſublimatus fuit. Luc. 12.29 ወኢትትፋለሱ: & nolite in ſublime tolli.

አፍለሰ: migrare fecit,tranſtulit, emigrauit, in exilium eiecit.pſ.51.7.ወያፈልስከ: & emigrabit te.pſ.79.9.vineam አፍለስከ: tranſtuliſti.

Nom. ፈላሲ: aduena,peregrinus, hoſpes,proſelytus. plur.ፈላሲያን: aduenę,peregrini, hoſpites,incolæ. 38.13.ፈላሲ: አነ:aduena ſum.act.2.11. ወፈላሲያን: & proſelyti.

ፍልሰት: migratio, transmigratio, peregrinatio. Mat.1.11. in, ፍልሰት: ባቢሎን: tranſmigratione babilonis.

ፍል ስፍና ፡ philoſophia.
ፈላስፋ ፡ philoſophus.
ፋሌቅ ፡ phaleg. *Nom. prop. vir.* *Luc.* 3. 35.
ፊላዴልፍያ ፡ philadelphia. *apoc.* 1. 11.
ፈለግ ፡ flumen. *plur.* አፍላግ ፡ flumina. *pſ.* 64. 10. ፈለ
ግ ፡ flumen Dei. *pſ.* 136. 1. ſuper, አፍላግ ፡ flumi-
na babilonis.
ፍሌጎን ፡ philegon. *nom. prop.* *Rom.* 16. 14.
ፈለጠ ፡ ſeparauit, diuiſit, diſtinxit. *Mat.* 13. 49. ወ
ይፈልጡ ፡ ዐማፅያነ ፡ ſeparabunt malos. *Mar.* 10.
10. homo ኢይፈልጦ ፡ non ſeparet.
ተፈለጠ ፡ ſeparatus, diuiſus, ſegregatus fuit. *Rom.*
1. 1. ተፈልጦ ለትምህርተ ፡ ſegregatus in Doctrinam
Dei. 11. *Cor.* 6. 17. ተፈለጡ ፡ እምኔሆሙ ፡ ſeparamini
ab eis.
ፈለጠ ፡ & ፍልጠት ፡ diſtinctio, diuiſio, ſeparatio.
Mat. 19. 7. መጽሐፈ ፡ ፍልጣን ፡ ſcriptura ſeparatio-
nis earum. *libellus repudii.* *Rom.* 10. 12. ወኢፈለጠ ፡
& non eſt diſtinctio. *in miſ.* 166. 4. ſine ፍልጠት ፡
ſeparatione.
ፊልጶስ ፡ Philippus. *nom. prop. vir.* *Luc.* 3. 1.
ፍሕም ፡ pruna. *plur.* አፍሓም ፡ prunę, carbones. *Ioa.*
18. 18. accenderunt, አፍሓመ ፡ prunas. *Ioan.* 21. 9.
inuenerunt ፍሕመ ፡ በቍዒጽ ፡ prunas accenſas. *Rom.*
12. 20. አፍሓመ ፡ እሳት ፡ carbones ignis.
ፍሥሓ ፡ gaudium, lętitia, hilaritas, voluptas, con-
ſolatio. *pſ.* 125. 2. መልአ ፡ ፍሥሓ ፡ repletum eſt gau

dio &c. *Luc.* 8. 13. በፍሥሓ፡ ልብ፡ in gaudio cordis.

Nom. ፍሡሕ፡ lætus, amænus, hilaris. *plur.* ፍሡሓን፡ læti, ameni, hilares. *pſ.* 125. 3. ኮነ፡ ፍሡሓነ፡ facti ſumus lętantes.

ተፈሥሐ፡ gauiſus, lætatus, exhilaratus fuit, exultauit, delectatus eſt, gratulatus, exhortatus eſt. *pſ.* 9. 2. እትፌሣሕ፡ lætabor. *pſ.* 67. 4. iuſti, ይትፌሥሑ፡ epulentur. *ibid. v.* 5. ወተፈሥሑ፡ et exultate. *Rom.* 12. 8. ዘዓ፡ ይትፌሣሕ፡ qui exhortatur.

አስተፈሥሐ፡ lętificauit, exhilarauit, delectauit, conſolatus fuit, exhortatus. *pſ.* 58. 17. ወአስተፈሣሕከነ፡ conſolatus es nos. *pſ.* 112. 9. ወያስተፌሥሓ፡ ለእሙ፡ & letificat matrem &c. 2. *Cor.* 1. 4. vt poſſimus, አስተፌሥሖቶሙ፡ conſolari eos.

ትፍሥሕት፡ letitia, conſolatio, exhortatio, delectatio, voluptas, delitiæ. *pſ.* 4. 7. dediſti, ትፍሥሕተ፡ letitiam. *pſal.* 138. 11. in ትፍሥሕትየ፡ delicijs meis. 1. *Epeſ.* 2. 3. እስመ፡ ትፍሥሕትነ፡ exhortatio enim noſtra.

ፈርሀ፡ timuit, metuit, territus fuit, expauit. *pſalm.* 3. 7. ኢይፈርህ፡ non timebo. *pſ.* 21. 14. እለ፡ ትፈርህዎ፡ qui timetis. Luc. 12. 4. ኢትፍርህዎሙ፡ ne timeatis eos.

አፍርሀ፡ terruit, perterruit, perterrere fecit, turbauit, conturbauit. *pſ.* 26. 1. quis ያፈርሀኒ፡ terrebit me.

Nom.

Nom. ፈራሂ : timens, timoratus, metuens: *plur.* ፈራህያን : timentes, timorati, metuentes. *act.* 10. ፈራሂ : timens Dominum *ibid. v.* 7. ፈራህያን : metuentes Dominum.

ፍርሃት : timor, terror. *psal.* 2. 11: ſeruite Dominum በፍርሃት : in timore.

መፍርሀ : tremendus, metuendus. *in miſſ.* 164. 4

ፈረስ : equus. *plur.* አፍራስ : equi. *pſ.* 19. 8: hi በአፍራስ : in equis. *pſ.* 31. 9. ከመ : ፈረስ : ſicut equus. *act.* 23. ሰብአ : አፍራስ : equites.

ፋሬስ : Phares. *nom. prop. Mat.* 1. 3.

ፈሪሳዊ : Phariſeus. *plur.* ፈሪሳውያን : Phariſei. *Luc.* 11. 37 & 39.

ፍሩኅ : pullus. *plur.* አፍሩኃት : pulli, auiculæ. *Matt.* 23. 37. quemādum congregat ዶርሆ : አፍሩኃቲሃ : galina pullos ſuos.

ፈረንጂ : Europęi, Franci.

ፈረየ : floruit, effloruit, fructificauit. *pſ.* 91. 13. iuſtus vt palma, ይፈሪ : florebit. *Rom.* 7. 4. ከመ : ንፍሬ : vt fruſtificemus Deo. *Ioan.* 15. 8: vt ትፍርዩ : fructum afferatis.

ፍሬ : fructus. *plur.* ፍርያት : fructus. *pſ.* 4. 8. እም ፍሬ : ሥርናይ : à fructu frumenti. *pſ.* 20. 11. ፍሬሆሙ : fructum eorum. *in miſ.* 164. 4. ወፍርያት : ምድር : ac fructus terrę.

ፈርዖን : Pharao. *nom. prop. vir. pſal.* 134. 8

ፍሪግያ : Phrigia. *nom. prop. Reg. act.* 2. 10.

ፍርፋራት ፡ micę: fragmenta. *Mat*.15.27. *Luc*. 16.21. እምፍርፋራት ፡ de micis.

ፈሬዶ ፡ *inde* እስፌሬዶ ፡ ſporta, caniſtrum. *plur*. እስፍሬዳት ፡ ſportæ, caniſtra. *Mat*.15.37. *Mar*.8.8. ሰብዓተ ፡ እስፍሬዳት ፡ ſeptem ſportas.

ፈሰሰ ፡ *hinc*, ተፈሰሰ ፡ ſortitus fuit. *Ioan*.19.24. ንት ፈሰስ ፡ ſortiamur.

ፈሲክ ፡ paſchę. *Ioan*. 13.1. ante, በዓለ ፡ ፋሲክ : feſtum paſcha.

ፈቃሪ ፡ deſideratus, amabilis, dilectus. *plur*. ፍቁራን ፡ deſiderati, dilecti amabiles. *Cant*. 5.16. ፍቁርየ ፡ dilectus meus. *Philip*. 4.1. *Iacob*. 2.5. እኅዊነ ፡ ፍቁራን : fratres dilectiſſimi. *pſ*. 107. vt liberentur, ፍቁራኒከ ፡ dilecti tui.

ፍቅር ፡ charitas, amor, deſideriũ. *Cãt*. 2.4. ord. ለዕሌየ ፡ ፍቅር ፡ ſuper me charitatem. *v*. 5. quia lan gueo, በፍቅሩ ፡ amore eius *in miſ*. 164. 1. pro pace perfecta ወፍቅርት ፡ & amabili. *Rom*. 5. 5. ፍቅረ ፡ charitas Dei.

አፍቀረ ፡ amauit, dilexit, charum habuit. *pſ*. 36. 28. iuſtitiam, ያፈቅር ፡ amat Dominus. *pſ*. 44. 8. አፍቀርከ ፡ dilexiſti iuſtitiam. *pſ*. 118. 167. አፍቀረቶ ፡ ፈድፋደ ; dilexit ea vehementer. *Luc*. 11. 42. quia ታፈቅሩ ፡ diligitis primas Cathedras.

ተፋቀረ ፡ dilexit. *Ioan*. 13. 34. ከመ ፡ ትትፋቀሩ ፡ በበይናቲክሙ ፡ vt diligitis inuicem. 1. *Ioan*. 4. 7. ኵሉ ፡ ዘይትፋቀር ፡ omnis, qui diligit.

ተፋ

ተፋቅሮ ፡ ተፋቅሮት ፡ አፍቅሮ ፡ charitas, amor, dilectio. 1. *Cor.* 14. 1. ſectamini, ለተፋቅሮ ፡ charitatē. *coloſ.* 1. 9. manifeſtauit nobis, ተፋቅሮትክሙ ፡ charitatem veſtram. 1. *Theſ.* 4. 9. propter አፍቅሮ ፡ ቢጽክሙ ፡ charitatem fraternitatis &c. *apoc.* 2. 4. reliquiſti ተፋቅሮተከ ፡ charitatem tuam.

መፍቀሪ ፡ amaus, amator, *plur.* መፍቀርያን ፡ amantes, amatores. *Luc.* 16. 14. phariſæi መፍቀርያነ ፡ ንዋይ ፡ amatores facultatum, auari. *in miſ.* 159. 4 ኦመፍቀሬ ፡ ሰብእ ፡ o : amator hominum.

ፈቀለ ፡ inualuit, prǫualuit, ſuperauit. *Luc.* 20. 12. ወከየሁኒ ፡ ፈቀእዎ ፡ illum autem ſuperauerunt &c. *Act.* 19. 16. ወፈቀእሙ ፡ & inualuit (contra) eos.

ፈቀደ ፡ voluit, cupijt, promptus fuit, deſiderauit, indiguit, neceſſe habuit. *Ps.* 50. 18. ſi, ፈቀድከ ፡ voluiſſes *Mat.* 12. 38. ሊቅ ፡ ንፈቅድ ፡ magiſter volumus. *Mar.* 14. 38. መንፈስ ፡ ይፈቅድ ፡ ſpiritus promptus eſt. 1. *Theſ.* 4. 9. ኢንፈቅድ ፡ ንጽሐፍ ፡ non neceſſe habemus ſcribere. *Iacob.* 2. 4. ትፈቅድኑ ፡ ተአምር ፡ vis ne ſcire.

ተፈቀደ ፡ deſideratus, optatus, neceſſarius fuit. *Luc.* 11. 41. *ዘይትፈቀድሰ* ፡ quod autem neceſſarium eſt *Heb.* 7. 11. quare ይትፈቀድ ፡ neceſſarium fuit.

Nom. ፈቃድ ፡ voluntas. *pſ.* 53 8. *ዘእምፈቃድየ* ፡ voluntariè &c. *Mat.* 26. 39. verumtamen ፈቃድ ፡ ዚአከ ፡

ዘአከ ፡ ፈቃደ ፡ ዘአየ ፡ voluntas tua, voluntas mea.

መፍቅድ ፡ deſiderium, neceſſitas, indigentia, vtilitas. *act.* 28. 10. ለመፍቅድነ ፡ neceſſitati noſtræ. 1. Cor. 12. 22. ፈድፋደ ፡ መፍቅድነ ፡ magis vtilia.

ፌቤን ፡ Phębẹn: *nom. prop.* Rom.

ፈተለ ፡ neuit, filauit. *Luc.* 12. 26. non laborant, ኢይፈትሉ ፡ neque nent.

ፈትሐ ፡ ſoluit, abſoluit, iudicauit, iudicium fecit. *pſ.* 25. 1. ፍታሕ ፡ ሊተ ፡ iudica me Domine. *pſ.* 145. 7. ይፈትሕ ፡ facit iudicium. *ibid. ver.* 8. Dominus. ይፈትሖሙ ፡ ለሙቁሓን ፡ ſoluit compeditos. Mat. 16. 19. ዘፈታሕከ ፡ quodcumque ſolueris.

ተፈትሐ ፡ ſolutus fuit, iudicauit, condemnauit. *Mat.* 12. 41. viri Niniuitæ &c. ወይትፋትሕዎ ፡ & condemnabunt eum. *Mar.* 7. 35. ወተፈትሐ ፡ ማእሰረ ፡ ልሳኑ ፡ ſolutum, & vinculum linguæ eius.

Nom. ፍቱሕ ፡ ſolutus, abſolutus. *plur.* ፍቱሓን ፡ ſoluti, abſoluti. Mat. 16. 19. ይከውን ፡ ፍቱሐ ፡ erit ſolutum.

ፍትሕ ፡ iudicium. *pſ.* 100. 1. miſericordiam, ወፍትሐ ፡ & iudicium cantabo tibi Domine.

ፈተነ ፡ probauit, ſcrutatus eſt, cognouit, inueſtigauit. *pſ.* 16. 3. ፈተንከ ፡ ልብየ ፡ probaſti cor meum. *pſalm.* 36. 7 defecerunt, እንዘ ፡ ይፈትኑ ፡ ſcrutantes.

አፈተነ ፡ ſcrutari curauit, probare, cognoſcere fecit

Mar.

Mar. 1. 45. vade, ወአፍትን : ርእሰከ : proba temetipſum, oſtende te Sacerdoti. *Luc.* 17. 14. ite ad Sacerdotes, ወአፍትኑ : ርእሰክሙ : & facite vos ſcrutari.

Nom. ፈቱን : probatus, *pl.* ፈቱናን : probati, approbati. *pſ.* 67. 31. እለ : ፈቱናን : qui probati ſunt vt argentum.

ፈተተ : fregit, partitus fuit. *Mat.* 26. 26. *Mar.* 14. 22. *Luc.* 24. 30. accepit panem Dominus Ieſus ወባረከ : ወፈተተ : & benedixit, & fregit. *Luc.* 24. 36. እንዘ : ይፈትት : ኅብስተ : dum frangeret panem.

Nom. ፍተት : pars, fruſtrum, fragmētum, buccella. *pl.* ፈተታት : partes fragmenta, buccellæ. *pſ.* 147. 7. mittit cryſtallam ከመ : ፍተታት : ſicut buccellas. Matt. 14. 20. & 15. 37. ዘተርፈ : ፍተታት : quæ ſuperfuerunt fragmenta.

ፈተወ : cupijt, deſiderauit, concupiuit, affectauit. *pſ.* 118. 20. deſiderauit anima mea, ወፈተወት : & cupiuit. *Matt.* 5. 28. ወይፈትዋ : & concupiſſit eã *Luc.* 16. 21. ወይፈቱ : & cupiebat, ſaturari.

Nom. ፍትወት : deſiderium, concupiſcentia *pſal.* 20. 3. ፍትወተ : ነፍሱ : deſiderium animæ eius. *Iac.* 1. 14. በፍትወቱ : in concupiſcentia ſua.

ፈነረ : deſponſauit. *Luc.* 2. 5. እንተ : ፈነረ : ሎቱ : ብእሲተ : quam deſponſauerat ſibi vxorem.

ተፈነረ : deſponſatus fuit. *Luc.* 1. 27. ad virginem. እንተ : ተፈነረት : ለብእሲ : quæ erat deſponſata

ſanat te. Luc. 4. 23. medice, ፈውስ፡ ርእሰከ፡ cura te ipſum. ibid. v. ወፈወሶሙ፡ curabat eos.

Nom. ፈውስ፡ ſanitas, medela. pſ. 37. 4. non eſt ፈውስ፡ ſanitas in miſ. 160. 2. ፈውስ፡ medela, & ſalus. &c.

ፈዋሲ፡ ſanator, curator, in miſ. 161. 4. ፈዋሴ፡ ድዉያን፡ ſanator infirmorum.

ፈያት፡ latro, latrones. Mat. 27. 38. ክልኤቱ፡ ፈያት፡ duo latrones. Luc. 10. 30. inuenerunt eum, ፈያት፡ latrones.

ፈድፈደ፡ magis, abundantius fuit, abundauit. 1. Theſ. 4. 2. & 10. ከመ፡ ትፈድፍዱ፡ vt abundetis magis.

አፈድፈደ፡ abundare fecit. 1. Theſ. 3. 12. ወያፈድፍድክሙ፡ & abundare faciat vobis charitatem.

Nom. ፈድፋደ፡ vehemens, vehementer, valdè, minus, magis, multo magis. pſ. 46. 10. ፈድፋደ፡ ተለዐሉ፡ vehementer eleuati ſunt. Mat. 7. 11. እፎ፡ ፈድፋደ፡ quanto magis &c.

ፈደየ፡ tribuit, retribuit, reddidit, rependit, recompenſauit. pſ. 61. 13. አንተ፡ ትፈድዮ፡ ለኩሉ፡ tu reddes omnibus vnicuique. Luc. 14. 14. አልቦሙ፡ ዘይፈድዩከ፡ non habent quod retribuant tibi.

ተፈደየ፡ retribuit, rependit. deut. 32. 43. ወይትፈደዮሙ፡ ለቀለ፡ vt retribuet vltionem. Luc. 6. 34. ከመ፡ ይትፈደይዎሙ፡ ዐረየ፡ vt retribuāt eis equalia.

Nom. ፍዳ፡ retributio. pſ. 90. 8. videbis ፍዳሆሙ፡ ለኃጥአን፡ retributionem peccatorum. Rom. 11. 9.

ለፍዳሆሙ : in retributionem illis.

ፈገዐ : epulatus, deliciatus fuit, delicatè, voluptuo sè vixit. *Luc.* 16.19. ወይፈግዕ : & epulabatur quotidie ſplendide. *ibid.* *v.* 25. recordare ዘከመ : ፈገ ዕከ : quomodo expulabaris.

ፈግዕ : crapula, deliciæ, voluptates. *Luc.* 8. 15. ወፈግዕ : & votuptates opprimunt eos. *Luc.* 21. 34. በስታይ : ወፈግዕ : in ebrietate, & crapula.

ፍጥም : myſterioſum, occultum. *apoc.* 11. 8. quę vocatur ፍጥም : ዘኅቡእ : ſpiritualiter Sodoma &c.

ፈጠረ : creauit, finxit, formauit, plaſmauit. *pſ.* 50. 12. cor mundum ፍጥር : ሊተ : crea *in* me Deus. *pſ.* 93. 9. ዘፈጠሮ : ለዐይን : qui finxit oculum. &c.

ተፈጠረ : creatus, formatus fuit. *pſ.* 101. 19. populus ዘይትፈጠር : qui creabitur. 103. 30. emittes ſpiritum tuum ወይትፈጠሩ : & creabuntur.

ፍጥረት : creatura, figmentum, creatio, origo, natura. *pſ.* 102. 14. ipſe cognouit, ፍጥረትነ : figmentum noſtrum. R*om.* 1. 20. እምፍጥረት : ዓለም : à creatura mundi. I*ac.* 3. 7. ኵሉ : ፍጥረት : አራዊት : omnis natura beſtiarum.

ፍጡነ : velociter, citò, celeriter. *pſ.* 6. 11. valdè, ወፍጡነ : & velociter. *Ioan.* 13. 27. quod facis, ፍጡነ : ግበር : citius fac.

አፍጠነ : & አስተፈጠነ : feſtinauit, properauit, accelerauit. *pſ.* 15. 4. poſtea, አስተፋጠኑ : accelerarunt. *pſ.* 69. 2. Domine አፍጥን : ሊ: feſtina. H*eb.* 4. 11. ና

ስተ

ፈጥን ፡ feſtinemus igitur.

ፈጸመ ፡ expleuit, cõpleuit, perfecit conſummauit, abſoluit, executus eſt, finiuit. *pſ.*1·4·omnia quæ facit, ይፌጽም ፡ explebit·*Luc.* 13.32.tertia die, እፌጸም ፡ conſummor. I*oan.*4·34.ከመ ፡ እፌጽም ፡ ግብሮ ፡ vt perficiam opus eius.G*al.*6.2.ſic, ትፌጽሙ ፡ adimplebitis legem &c. 1.P*et.* 5.10.ወእቱ. ይፌጽም ipſe perficiet·

ተፈጸመ : conſummatus,perfectus, completus : expletus fuit, impletus fuit. *Matt.*12. 17.ወይትፈጸም ፡ & adimpleretur, quod dictum eſt.L*uc.*1. 20·ወይትፌጸም & implebitur in tempore ſuo.

ፍጹም ፡ perfectus·*plur.* ፍጹማን ፡ perfecti.M*at.* 5. 48. eſtote ፍጹማነ ፡ perfecti,ſicut Pater veſter cęleſtis ፍጹም ፡ ወእቱ ፡ perfectus eſt.

ፈጸሜ ፡ finis, conſummatio, *in tit. Pſalm. pſ.* 8.1.ፍጻሜ ፡ in finem victori &c. 1.P*et.* 1.9 reportantes,ፍጻሜሃ ፡ ለሃይማኖትክሙ ፡ finem fidei veſtræ.

ተፍጻሜት ፡ finis perfectio. *colloſ.*3.14.ማእሰሬ ፡ ተፍጻሜቱ ፡ vinculum perfectionis eius. *in miſ.*161.1. ወኢተፍጻሜተ ፡ & ſine fine.

ፈፀመ ፡ obſtruxit, obturauit, ſilentium impoſuit, obmutuit. *Mat.*22.34.ከመ ፡ ፈጸሞሙ ፡ ለሰዱቃውያን ፡ quod ſilẽtium impoſuiſſet, Saducęus·L*uc.* 4.35. ተፈፀም ፡ ወፃእ ፡ obmutesce, & exi.H*eb.* 11· 33. ወፈጸሙ ፡ አፈ ፡ obturauerunt ora leonum.

ተፈፀመ. & ተፈጸመ : obſtructus, obturatus fuit. *pſ.*

62.12. quia ይትፌጸም : obſtructum eſt os *Rom.*
3.19. ከመ : ይትፌጸም : ኵሉ : አፉ : vt obſtruatur om
ue os.

ፈፀነ : febricitauit, febribus laborauit, M*att*. 8.14.
vidit ſocrum eius, እንዘ : ትሰክብ : ወትፈፅን : iacen-
tem, & febricitantem.

N*om*. ፋፀንት : febris. *Mat*. 8.15. M*ar*. 1.31. ceſſa-
uit, ፋፀንታ : febris eius *act*. 28.8. &c.

LITERA. ፐ P

ROMA

ፐቴዮሎስ : Puteolus, *nom. prop. loci. act.* 28. 13. qui dicitur ፐቲየሎስ : Puteolos.

ፑብልዮ : publius. *nom prop. vir. act.* 28. 8. ዘይሰመይ : ፑብሊዮ : qui vocabatur publius.

ፐን : fax, *pl.* ፓናት : faces *Ioan*. 18. 3. venit illuc cum laternis ወበፓናት ; & facibus.

FINIS.

ሖሩ ፡ ውስተ ፡ ኵሉ ፡ ዓለም ፡ ወሰበኩ ፡

ወንጌለ ፡ ለኵሉ ፡ ፍጥረት ፡

INSTITVTIONES GRAMMATICAE LINGVAE ግዕዝ፡

PARS PRIMA

De recta legendi ratione.

CAP. I.

De literis Aetiopum.

SCRIBVNT Aetiopes, vt nos Europæi, à ſiniſtra dextram versùs, & literas habent Conſonantes, & Vocales, non quidem figura diſtinctas, vt Latini, & Græci, neque punctis, vel virgulis Vocales explicant, vt Hebræi, Syri, & Arabes, ſed ipſis Conſonantibus inſertæ, vnica figura, ſyllabam conſtituunt: Vndè 26. quas habent Conſonantes per ſeptem Vocales multiplicatæ aſcendunt ad numerum 182. quibus ſi addantur adhuc viginti aliæ, quas extra Alphabetum ponere ſolent, erunt in vniuerſum ſyllabarum figuræ 202.

Literarum, ſeu ſillabarum Tabula.

Nomen,	Poteſtas,						
	a,bre.	u,lóg.	i,lon.	a,lon.	e,lon.	e,bre.	o,lon.
Hoi	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ሆይ	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
Lau	la	lu	li	la	le	l	lo
ለው	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
Haut	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ሐውት	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
Mai	ma	mu	mi	ma	me	m	mo
መይ	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
Saut	ſa	ſu	ſi	ſa	ſe	ſ	ſo
ሠውት	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
Res	ra	ru	ri	ra	re	r	ro
ረእስ	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ
Saat	ſa	ſu	ſi	ſa	ſe	ſ	ſo
ሳት	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
Kaf	ka	ku	ki	ka	ke	k	ko
ቃፍ	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
Bet	ba	bu	bi	ba	be	b	bo
ቤት	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ

Tau

Tau	ta	tu	ti	ta	te	t	to
ተው	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
Hharm	ha	hu	hi	ha	he	h	ho
ኀርም	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
Naas	na	nu	ni	na	ne	n	no
ናኅስ	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
Alph	a	u	i	a	e	e	o
አልፍ	አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
Caf	cha	chu	chi	cha	che	ch	cho
ከፍ	ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
wawe	va	vu	vi	va	ve	v	vo
ወዌ	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
Ain	a	u	i	a	e	e	o
ዐይን	ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
Zai	za	zu	zi	za	ze	z	zo
ዘይ	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
Iaman	ia	iu	ii	ia	ie	i	io
የመን	የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
Dent	da	du	di	da	de	d	do
ድንት	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
Geml	ga	gu	gi	ga	ge	g	go
ገምል	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ

Tait	ta	tu	ti	ta	te	t	to
ጠይት	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
Pait	pa	pu	pi	pa	pe	p	po
ጰይት	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
Zadai	za	zu	zi	za	ze	z	zo
ጸደይ	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
ZZap	za	zu	zi	za	ze	z	zo
ፀጰ	ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
Af	fa	fu	fi	fa	fe	f	fo
አፍ	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
Pſa	pa	pu	pi	pa	pe	p	po
ፐሳ	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ

ALIAE SYLLABAE.

chua	ch	chui	chua	che
ኰ	ኵ	ኲ	ኳ	ኴ
kua	k	kui	kua	kue
ቈ	ቍ	ቊ	ቋ	ቌ
gua	g	gui	gua	gue
ጐ	ጕ	ጒ	ጓ	ጔ
hua	h	hui	hua	hue
ዀ	ዅ	ዂ	ዃ	ዄ

In prima Tabula iuxta numerum Vocalium ſeptem ſtantiæ ſunt, quarum prima vocatur ግእዝ፡ *Ghes*, ſecunda ካዕብ፡ *Chaab*, tertia ሣልስ፡ *Sals*, quarta ራብዕ፡ *Eràb*, quinta ኃምስ፡ *Hams*, ſexta ሳድስ፡ *Sads*, ſeptima ሳብዕ፡ *Sab*. Dum igitur alphabetum recitant, primò literæ, deindè ſtantiæ nomen proferunt hoc modo, ሆይ፡ ግእዝ፡ ሀ፡ *hoi Gheez*, ha. ሆይ፡ ካዕብ፡ ሁ፡ *hoi chaab* hai, ሆይ፡ ሣልስ፡ ሂ፡ *hi ſals*, hi, &c. ላዊ፡ ግእዝ፡ ለ፡ ላዊ፡ ካዕብ፡ ሉ፡ *lau Gheez lau, chab*, & ſic de reliquis;

Literæ ſi extra orationem ſcribantur ſextæ ſtantiæ accipiendæ ſunt.

Vt literæ rectè ſcribantur, ita calamus adaptandus eſt, vt pars indicem reſpiciens paululum breuior ſit altera, modo videlicet contrario, quo literæ hebrææ, & arabicæ conſcribi ſolent.

CAP. II.

De literarum pronunciatione earumque varia diuiſione.

ሀ ሐ ኀ Aſpirationes ſunt, pronuncianturque, vt hebr. ה, arab. ح, vel potius H germanicum.

ሠ & ሰ Eiuſdem ſoni ſunt, & vt s proferuntur.

አ & ዐ Per a potius, quàm per hebr, ע vel arab. ع

effer-

efferre videntur.

ከ vt K pronunciatur.

ወ eſt V conſonans, ſeu w Germanicum.

ጸ & ፀ Z, & hebrâico צ aſſimulatur.

ጰ & ፐ P. Vix in vſu ſunt, niſi in lingua vulgari, & nominibus peregrinis.

Præterea Aetiopes literas diuidunt in quinque ordines, iuxta quinque organa, quibus pronunciantur, nempè in literas gutturis, linguæ, palati, dentium, & labiorum. Gutturales ſunt ሀ ሐ ኀ አ ዐ: linguales ለ ረ ተ ነ ጠ ደ: palati, ſeu palatinæ ቀ ከ የ ገ: dentales ሠ ሰ ዘ ጸ ፀ ፈ: labiales መ በ ወ ጰ ፐ:

Litteræ gutturales ሀ ሐ & ኀ: ſimiliter አ & ዐ ſæpè inter ſe permutantur, vt ሔር: & ኄር: *bonus* አሰየ: & ዐሰየ: *retribuit*. Idem accidit ex dentalibus ሠ & ሰ: ጸ & ፀ: vt ሥነ: & ስነ: *decor* ጸንሐ: & ፀንሐ: *expectauit* ጸዐረ: & ፀዐረ: *doluit*, &c.

Vocales literis affixę omnes longæ ſunt, & cum Latinis a e i o u in pronunciatione conueniunt excepto à primæ ſtantię, quod vt hebr. *Cateph patach* raptim pronunciatur. Et e ſextæ claſsis, quod ſono quaſi medio inter e, & o raptiſsimè profertur, ad inſtar hebręorum *ſceua* cuius etiam regulas inter legendum ſeruarę videtur.

CAP.

CAP. III.

De Accentu.

AEtiopes nullam accentus habent notam; ſed quæ dictionis ſyllaba attollenda ſit facile cognoſcitur, nam vocalis a quartę ſtantię vbique ſyllabam producit ልሳነ፡ አማራ፡ lesàna amà *lingua amara*. reliquæ primam tantùm, & penultimam; etiamſi per e ſextę claſsis efferuntur, vt ትፍሥሕት፡ tefsèhet *letitia*.

Non tantùm periedos, ſed dictiones omnes, etiam monoſyllabas duobus diſtingunt punctis፡ maiores verò diſtinctiones eadem puncta duplicata indicant::

PARS II.

De nomine.

IN nomine conſideranda ſunt, qualitas, ſpecies, genus, numerus, caſus, & comparatio.

CAP. I.

De qualitate Nominum.

QValitate apud ipſos, ſicuti, & apud nos, aliud eſt ስም፡ እክሉ፡ ሕወ፡ ህለዊ፡ ſubſtantiuum, idque

idque Propr. vt ጴጥሮስ : *Petrus*. ዮሐንስ : *Ioannes*. ያዕቆብ : *Iacobus*. Vel Appellatiuum, vt ብእሲ : *Vir*. ብእሲት : *mulier*. መጽሐፍ : *liber*. ሀገር : *ciuitas*.

Aliud ስም : ረድእ ትእ : Adiectiuum idque propriè dictum, vt ሠናይ : *bonus*. ዐቢይ : *magnus*. & Adiectiuum, Demonſtratiuum, ዝንቱ : *hic*. ዛቲ : *hæc*. ውእቱ : *ille*.

CAP. II.

De ſpecie Nominum.

SEcundùm ſpeciem apud Aetiopes nomen eſt primitiuum, aut deriuatiuum.

Primitiuum eſt, quod non deriuatur aliundè, ſed in ſe radicem habet, ſeu thema, vt ርእስ : *caput*, እዝን : *auris*.

Deriuatiuum, quod ab alio deriuatur; eſtque verbale, vel nominale. Verbale eſt, quod deriuatur à verbo: qualia ferè ſunt omnia adiectiua, vt ዐቢይ : *magnus*, ab ዐብየ : *magnus fuit*, & ſubſtantiua ſignificantia actorem, vt ዐቃቢ : *cuſtos*. ሠያጢ : *mercator*. መስተሣህል : *miſerator*, vel inſtrumentum actionis, vt ማዕፀድ : *fals*. መርፌእ : *acus*. a ረፈእ : *ſuit* aut denique actionem ipſam, vt ስደት : & ተሰድዶ : *perſecutio*. በረከት : *benedictio*. እስትንፋስ : *ſpiratio*. መስሕት : *error*. ትምክህት : *gloria*.

Deri-

Deriuatiuum nominale eſt, quod deriuatur ab alio nomine; qualia ſunt omnia illa adiectiua, quę formantur à quouis appellatiuo, adiecto ዊ፡ vt ሰማይ፡ *cęlum*, ሰማያዊ፡ *cælestis*, መንፈስ፡ *ſpiritus* መንፈሳዊ፡ *ſpiritualis*, ኢትዮጵያ፡ *Aethiopia*, ኢትዮጵያዊ፡ *Aethiops*, ሮማ፡ *Roma*, ሮማዊ፡ *Romanus*, ቀዳማዊ፡ *primus*.

CAP III.

De genere Nominum.

GEnus duplex eſt, maſculinum, & fęmininum, fęminina ſunt ex ſignificatione. Primò nomina mulierum, & muliebrium officiorum, vt ማርያም፡ *Maria*, ኤልሳቤጥ፡ Eliſabet, እም፡ *mater*. Secundò nomina Regionum, & Vrbium, vt ግብጽ፡ *Aegyptus*, ቆጵሮስ፡ *Cyprus*, እስክንድርያ፡ *Alexandria*: ኢየሩሳሌም፡ *Ieruſalem*. Tertiò nomina membrorum corporis animalis, præſertim, quæ natura ſunt gemina, vt እዝን፡ *auris*, እድ፡ *manus*, እግር፡ *pes*.

Fęminina verò ex terminatione ſunt. Primò terminata ት፡ ſeruili ſextæ claſſis, *ſi non præcedat a quartæ claſſis*, vt ኅሪት፡ *electa*, እኅት፡ *ſoror*, ሠናይት፡ *bona*, እስርት፡ *ligata*, ንፉቅት፡ *ſecta*. Secundò terminata a longa vocali 4. ſtantiæ, vt ብዝኃ፡ *multitudo*, ሰሐታ፡ *præuaricatrix* ጎኃ፡ *vicina*.

na. Tertiò affecta penultima, vocali longā, 4. ſtantiæ, *vltima non gutturali, nec vocali 5. ſtantiæ. terminata*, vt መካን፡ *ſterilis* ፀሐይ፡ *ſol*, ዘባን፡ *dorſum*, ሠረቀ፡ *ortus oriens. Si vltima ſit gutturalis ante penultima hoc modo producitur*, *vt* ኃጥእ፡ *peccatrix* his adde ወይን፡ *vinnm*, ነፍስ፡ *anima*, ምድር፡ *terra*, ባሕር፡ *mare*, መንፈስ፡ *ſpiritus*, & nonnulla alia vſu diſcenda.

Maſculina reliqua ſunt, ጴጥሮስ፡ *Petrus*, ብእሲ፡ *vir*, ዐቃቤ፡ *cuſtos*, ንጉሥ፡ *Rex*, ኤፍራጥስ፡ *Euphrates*, ቀርሜሎስ፡ *Carmelus*, የካቲት፡ *Ianuarius*, ፈለግ፡ *flumen*.

CAP. IV

De numero Nominum.

NVmeri nominum apud Aethiopes duo ſunt ſingularis, & pluralis, *duali carent*. Singularis terminatur varijs modis, vt iam vidimus. Pluralis in maſculinis fit à ſingulari. Primò adiecto ን፡ præcedenti vocali longa a 4. claſsis, & hæc fotma adiectiuis propria eſt, vt ሠናይ፡ *bonus, plural.* ሠናያን፡ *boni*, ብፁዕ፡ *beatus*; *plur.* ብፁዓን፡ *beati*, ዐላዊ፡ *præuaricator, plur.* ዐላውያን፡ ዝርእ፡ *diſperſus, plur.* ዝርዋን፡ *diſperſi*. Secundò adiecto ት፡ in fine, & አ in principio, præcedente litera ſextæ claſſis,

quæ

quæ forma fermè ſubſtantiuorum eſt, vt ገብረ፡ *ſeruus*, *plur.* አግብርት፡ *ſerui*, ላህም፡ *bos*, *plur.* አልህምት፡ *boues*, ዘርእ፡ *ſemen*, *plur.* አዝርእት፡ *ſemina*. Tertiò adiecto ት፡ in fine tantùm, vt ንጉሥ፡ *Rex*, *plur.* ንጉሥት፡ *Reges*. Quartò præpoſito እ፡ tantùm, vt ነግድ፡ *peregrinus*, *plur.* እንግድ፡ *peregrini*.

Plurale fęmininum formatur à ſingulari adiecto ት፡ præcedente litera 4. claſſis, vt ንግሥት፡ *regina*, *plur.* ንግሥታት፡ *reginæ*, ብፅዕ፡ *beata*, *plur.* ብፁዓት፡ *beatæ*, መካን፡ *ſterilis*, *plur.* መካናት፡ *ſteriles*.

Quadrilitera tam maſculina, quàm fœminina dupliciter formant pluralem numerum. Primò ት፡ in fine addito, & ante penultima radicalis in literam quartæ claſſis mutatā, አምላክ፡ *Deus*, *plur.* አማልክት፡ *Dij*, መልአክ፡ *angelus*, *plur.* መላእክት፡ *angeli*, ኮከብ፡ *ſtella*, *plur.* ከዋክብት፡ *ſtellę*. *In ſingulari quarta litera primæ radicali eſt annexa, ac ſi ſcriberetur*, ከወከብ፡ Secundò ſola antepenultima, vt ſupra, mutata, vt ድንግል፡ *Virgo plur.* ደናግል፡ *Virgines*, እንቀጽ፡ *porta plur.* አናቅጽ፡ *portæ*, ደብተራ፡ *tabernaculum*, *plur.* ደባትር፡ *tabernacula*.

Quinque aut plurium literarum nomina, exceptis participijs quartæ coniugationis, vt fœmina, pluralem numerum formant, vt እንግድዓ፡ *pectus*, *plur.* እንግድዓት፡ *pectora*, ትዝህርት፡ *doctrina plur.* ትዝህርታት፡ *doctrinæ*.

Sunt pręterea nonnulla irregularia, quæ aliter quàm dictum eſt pluralem numerum formant, vt አብ፡ *pater*, *plur.* አበው፡ *patres*, እኁ፡ *frater*, *plural.* አኃው፡ *fratres*, እኅት፡ *ſoror*, *pluraliter* አኃት፡ *ſorores*.

Quędam duplicem formam admittunt, vt ሀገር፡ *ciuitas*, *plur.* አህጉር፡ & ሀጕራት፡ *ciuitates*, ሊቅ፡ *præceptor*, *princeps*, *plur.* ሊቃን፡ & ሊቃውንት፡ *magiſtri*, &c. ቀሲስ፡ *ſenior*, *presbyter*, *plur.* ቀሲሳን፡ & ቀሳውስት፡ *ſeniores*.

እግዚእ፡ Dominus in plurali eſt አጋእዝት፡ literis እ፡ & ዘ፡ tranſpoſitis.

C A P V.

De caſu Nominum.

CAſus nullos habent Aethiopes eos tamen diſtingunt, vt Hebræi, & Chald ęi, quibuſdam articulis nominibus præfixis.

Genitiuus intelligitur plerumque ex conſtructione, vt አምላክ፡ አማልክት፡ *Deus Deorum*, መልአክ፡ እግዚአብሔር፡ *angelus Domini*. Interdum verò innuitur per ዘ፡ vt መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ *pſalm. Dauid* ቂሳርያ፡ ዘፊልጶስ፡ *Cęſarea Philippi*. Interdum per ለ፡ vt አብድንቲሆሙ፡ ለአግብርቲከ፡ *cadauera ſeruorum tuorum* በግው፡ ለእግዚአብሔር፡ *agnus Dei*.

Dati-

Datiuus formatur , vt in lingua hebrea, & chal-dea præponendo ለ፡ vt ይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለእግዚእየ፡ *dixit* Dominus *Domino meo* , ለዳዊት፡ *Dauidi*.

Accuſatiuus quoque per ለ፡ formatur , vel ex adiuncto verbo dignoſcitur, ዘይፈርሆ፡ ለእግዚአብሔር፡ *qui timet Dominum* , ርእየ፡ ብእሴ፡ *vidit hominem* .

Nota ለ፡ *ſiue genitiui , ſiue datiui , vel accu-ſatiui caſus ſit ſemper pleonaſticè ante ſe deſi-derare affixum , prout in exemplis allatis appa-ret* .

Vocatiuus formatur . Primò præponendo ኦ፡ & vltima litera nominis ſeptimæ claſſis, vt ኦእግዚኦ፡ *ò Domine* , ኦብእሲቶ፡ *ò mulier* . Secundò omiſſo ኦ፡ vltima ſolùm litera in ò ſeptimæ claſſis mutata , vt እግዚኦ፡ ርድአኒ፡ *Domine adiuua me* .

Ablatiuum particulæ እም፡ a, ab, ex. በ፡ in, per , &c. deſignant, vt በእዴ፡ ዚአየ፡ *manu mea* , እምግብጽ፡ *de Aegypto* .

CAPVT I.

Paradigma Declinationis .

Nom.	ገብር፡	*ſeruus* .
gen.	ዘገብር፡ & ለገብር፡	*ſerui* .
dat.	ለገብር፡	*ſeruo* .
accuſ.	ለገብር፡	*ſeruum* .

voc.

voc. አገብር : *ò ſerue.*
ablat. እምገብረ : *à ſeruo.*

Plural. Num.

Nom. አግብርት : *ſerui.*
gen. ዘአግብርት : *ſeruorum:*
dat. ለአግብርት : *ſeruis.*
accuſ. ለአግብርት : *ſeruos.*
vocat. አንአግብርት : *ò ſerui.*
ablat. እምአግብርት : *à ſeruis.*

Hoc modo declinantur, non ſolùm nomina, ſed etiam omnia pronomina.

CAP VII.

De Comparatione.

NOmen comparatiuum, quod à poſitiuo formetur non habent Aethiopes, ſed illud per particulas እም : ጥቀ : ለዐለ : poſitiuis, aut verbis poſt poſitas, eo modo, quo Hebræi, & Chaldæi, efformant, vt ይኄይስ : እምሐይው : ሣህልከ : *bona eſt præ vita miſericordia*, id eſt *melior*. እጹም : አጥባትከ : እምወይን : *meliora vbera tua vino*, &c.

PARS

PARS III.

De Pronomine.

Nominis vicem ſubeunt pronomina; quæ ſunt ſeparata, aut coniuncta.

CAP. I.

De Pronominibus ſeparatis.

Separata ſunt perſonalia, demonſtratiua, relatiua, & interrogatiua.

Perſonalia autem ſunt hęc.

Singularia.			Pluralia.		
Com.	እኔ ፡	*ego.*	ንሕነ ፡	*nos.*	Com.
Maſc.	አንተ ፡	*tu.*	አንትሙ ፡	*vos.*	Maſc.
Fœm.	አንቲ ፡	*tu.*	አንትን ፡	*vos.*	Fœm.
Maſc.	ውእቱ ፡	*ille.*	ውእቶሙ ፡	*illi.*	Maſc.
Fœm.	ይእቲ ፡	*illa.*	ውእቶን ፡	*illæ.*	Fœm.

Demonſtratiua autem propinqua.

Singul.			Plur.		
Maſc.	ዝንቱ ፡	*hic.*	Maſc.	እሉ ፡	*hi.*

Fœm.

Fœm. ዛቲ : *hæc.*		Fœm. እላ : *hæ.*
ዝንቱ : *hoc, hæc.*		

Demonſtratiua remota ſunt.

Singul.	Plur.
Maſc. ውእቱ : *iſte.*	እሙንቱ : *iſti.*
Fœm. ዛቲ : *iſta.*	እማንቱ : & እሙንቶን : *iſtæ.*

Ex his ውእቱ : & እሙንቱ : ſæpiſsimè pro verbo ſubſtantiuo vſurpantur, vt አነ : ውእቱ : *ego ſum* ዝውእቱ : *hic, vel hoc eſt,* እሉ : እሙንቱ : *hi ſunt,* መኑ : ይእቲ : ዛቲ : *quæ eſt iſta,* ስሳ : እማንቱ : ንግሥታት : &c.

Sunt, & quędam alia demonſtratiua ዝ : ዝኩ : *hic, ille, ipſe,* ዝኩ : ዝክቲ : *iſte,* እንታክቲ, *iſta,* እሉንቱ : & እልክቱ : *iſti*, & reliqua vſu diſcenda.

Relatiuum Pronomen.

Maſc. ዘ : & እለ : *qui.*
Fœm. እንተ : *quæ.*

Plurali.

እለ : *qui, quæ*

Hæc relatiua non vſurpantur in caſu obliquo, nec ante ſe particulas ውስተ : በ : &c. patiuntur;

vndè

vndè pro በዘ፡ *in quo*, dicitur ዘበቱ፡ pro ውስተ፡ እንተ፡ *in qua*, dicitur እንተ፡ ውስቴታ፡ & ſic እለውስቴቶሙ፡ *in quibus*. ዘኪያሁ፡ *quem*, እንተ፡ ምስሌሃ፡ *cum qua*, እንተ፡በቲ፡ *qua, in qua*.

የ፡ quoque relatiuũ videtur, vt *Luc.* 13. *verſ. vlt.* ቡሩክ፡ የይመጽእ፡ *benedictus, qui venit*.

Pronomen interrogatiuum.

INterrogatiuum perſonæ መኑ፡ *quis, quæ*, ዘመኑ፡ *cuius?* ለመኑ፡ *cui*, እምኀበ፡ መኑ፡ *à quo*.

Interrogatiuum rei ምንትኑ፡ *quid? quę?* ለምንት፡ quare? ማ፡ *quid*, ሚመ፡ *an*.

ኑ፡ affixum vbique interrogationis nota eſt, vt ኢያእመርክሙኑ፡ *neſciebatis?* ይረክቦኑ፡ *inueniet ne?* &c.

CAP. II.

De Pronom. coniunctis, ſiue affixis.

COniuncta Pronomina ſunt, quæ vulgò affixa nuncupantur, eo quod alijs vocibus à fine affigantur, innuuntquè ſignificationem poſſeſsiuam, oriuntur autem ex Pronominibus integris primæ, ſecundæ, ac tertiæ perſonę, & ex ijs ſignificationem ſuam petunt, ſuntquè.

	Singul.	Plur.	
1	የ፡	ነ፡	com.gen.
2	ከ፡	ክሙ፡	maſc.gen.
	ኪ፡	ክን፡	fœm.gen.
3	ሁ፡	ሆሙ፡	maſc.gen.
	ሃ፡	ሆን፡	fœm.gen.

Quomodò autem cum vocibus cohereant, ex ipſa coherentiæ tabula mox patebit.

Sed primò notandum eſt hæc affixa particulis quibuſdam annexa, formare primitiuorum ſuorum caſus.

Primæ perſonæ.

Singul.		Plur.	
Ego	አነ፡	ንሕነ፡	*nos.*
mei	ዚአየ፡	ዚአነ፡	*noſtrum.*
mihi	ሊተ፡	ለነ፡	*nobis.*
me	ኪያየ፡	ኪያነ፡	*nos.*
à me	እምኔየ፡	እምኔነ፡	*à nobis.*

Secundæ perſonę.

Maſc. አንተ፡		Maſc. አንትሙ፡	
Tu	አንተ፡	አንትሙ፡	*vos.*

tui

tui	ዘአከ፤	ዘአከሙ፤	*veſtrum.*
tibi	ለከ፤	ለከሙ፤	*vobis.*
te	ኪያከ፤	ኪያከሙ፤	*vos.*
à te	እምኔከ፤	እምኔከሙ፤	*à vobis.*

Fœm. አንቲ፡ — Fœm. አንትን፤

Tu	አንቲ፡	አንትን፤	*vos.*
tui	ዘአኪ፤	ዘአከን፤	*veſtrum.*
tibi	ለኪ፤	ለከን፤	*vobis.*
te	ኪያኪ፤	ኪያከን፤	*vos.*
à te	እምኔኪ፤	እምኔከን፤	*à vobis.*

Tertiæ perſonæ.

Maſc. ውእቱ፤ — Maſc. ውእቶሙ፤

ipſe	ውእቱ፤	ውእቶሙ፤	*ipſi.*
ipſius	ዘእሁ፤	ዘአሆሙ፤	*ipſorum.*
ipſi	ሎቱ፤	ሎሙ፤	*ipſis.*
ipſum	ኪያሁ፤	ኪያሆሙ፤	*ipſos.*
ab ipſo	እምኔሁ፤	እምኔሆሙ፤	*ab ipſis.*

Fœm. ይእቲ፤ — Fœm. ውእቶን፤

ipſa	ይእቲ፤	ውእቶን፤	*ipſæ.*
ipſius	ዘአሃ፤	ዘአሆን፤	*ipſarum.*

ipſi ላቲ ፡	ላከን ፡ *ipſis* ,
ipſam ኪያሃ ፡	ኪያከን ፡ *ipſas* .
ab ipſa እምኔሃ ፡	እምኔሆን ፡ *ab ipſis* .

His Pronominibus pręponitur aliquando ዘዘ ፡ quod ſignificat *quiſquis, quilibet, vnuſquiſque* , &c. vt ዘዘዚአክሙ ፡ *vnuſquiſque veſtrum* , ዘዘዚአሆሙ ፡ *quilibet eorum* .

Particulæ እንቲ ፡ & እሊ ፡ affixa ſuſcipiunt, & caſus patientęs formant , vt ſuperiores .

1	እንቲአየ ፡	እንቲአነ ፡	Com.
2	እንቲአከ ፡	እንቲአክሙ ፡	Maſc.
	እንቲአኪ ፡	እንቲአክን ፡	Fœm.
3	እንቲአሁ ፡	እንቲአሆሙ ፡	Maſc.
	እንቲአሃ ፡	እንቲአሆን ፡	Fœm.

1	እሊአየ ፡	እሊአነ ፡	Com.
2	እሊአከ ፡	እሊአክሙ ፡	Maſc.
	እሊአኪ ፡	እሊአክን ፡	Fœm.
3	እሊአሁ ፡	እሊአሆሙ ፡	Maſc.
	እሊአሃ ፡	እሊአሆን ፡	Fœm.

Sic quoque ለሊ ፡ *ipſemet, idem, idem ipſe, ipſe* .

	Singul	Plur.	
1	ለሊየ ፡	ለሊነ ፡	Com.

2 ለሊከ ፡

2	ለሊከ፡	ለሊነ፡	Maſc.
	ለሊኪ፡	ለሊክሙ፡	Fœm.
3	ለሊሁ፡	ለሊክን፡	Maſc.
	ለሊሃ፡	ለሊሆን፡	Fœm.

Ioan. 3. 30. ወእንቲአሁስ፡ *illum oportet creſcere*, ወእንቲአየስ፡ *me autem minui*. Luc. 5. 32. ወአርድኢ-ከስ፡ እሊአከ፡ diſcipuli autem tui Ioan. 13. 14. አፍቀ-ሮሙ፡ ለእሊአሁ፡ *cum dilexiſſet ſuos*, &c. በእንተ፡ ለሊሁ፡ እግዚእነ፡ *per eundem Dominum noſtrum*.

Paradigma Nominum cum affixis.

Sing. numer. cum affix. Sing.

ንጉሥየ፡ *Rex meus*.
ንጉሥከ፡ *Rex tuus*.
ንጉሥኪ፡ *Rex tuus*.
ንጉሡ፡ *Rex eius*.
ንጉሣ፡ *Rex eius*.

Singul. numer. cum affixis Plur.

ንጉሥነ፡ *Rex noſter*.
ንጉሥክሙ፡ *Rex veſter*.
ንጉሥክን፡ *Rex veſter*.
ንጉሦሙ፡ *Rex eorum*.
ንጉሦን፡ *Rex earum*.

Plur.

Plur. numer. cum affix. Singul.

ነገሥትየ : *Reges mei .*
ነገሥትከ : *Reger tui .*
ነገሥትኪ : *Reges tui .*
ነገሥትሁ : *Reges eius .*
ነገሥትሃ : *Reges eius .*

Plur. numer cum affixis Plur.

ነገሥትነ : *Reges noſtri .*
ነገሥቶሙ : *Reges veſtri .*
ነገሥትክን : *Reges vèſtri .*
ነገሥቶሙ : *Reges eorum .*
ነገሥቶን : *Reges earum .*

Aliud .

አቡየ : *Pater meus .*
አቡከ : *Pater tuus .*
አቡኪ : *Pater tuus .*
አቡሁ : *Pater eius .*
አቡሃ : *Pater eius .*

አቡነ : *Pater noſter .*
አቡክሙ : *Pater veſter .*
አቡክን : *Pater veſter .*

አቡሆሙ :

አቡሆሙ ፡ *Pater eorum.*
አቡሆን ፡ *Pater earum.*

Plur.

አበዊየ ፡ *Patres mei.*
አበዊከ ፡ *Patres tui.*
አበዊኪ ፡ *Patres tui.*
አበዊሁ ፡ *Patres eius.*
አበዊሃ ፤ *Patres eius.*

አበዊነ ፡ *Patres noſtri.*
አበዊክሙ ፡ *Patres veſtri.*
አበዊክን ፡ *Patres veſtri.*
አበዊሆሙ ፡ *Patres eorum.*
አበዊሆን ፡ *Patres earum.*

Affixa ſimpliciter vocibus adherent, nec vllam mutationem inducunt, niſi quòd ſepè vltimam Vocalem in tertiam, vel quintam mutant maximè, ſi præcedens eſt quartæ claſsis, vt አስማቲየ ፡ *nomina mea*, ክቡራኒሆሙ ፡ *nobiles eorum*, in ምስክ-ቢሆሙ ፡ *cubilibus ſuis*,

ሁ ፡ ሃ ፡ & ሆ ፡ affixa tertiæ perſonæ ſepè excidunt vltima vocis litera, pro ሁ ፡ & ሆ ፡ in ſecundam, vel ſeptimam mutata, vt ልቡ ፡ *cor eius*, ሕጉ ፡ *lex eius*, ልቦሙ ፡ *cor eorum*, pro ሃ ፡ fœm. in quar-

tam

tam, vt ሠረረ: *fundauit eam.*

Actiones reciprocæ, quæ apud Hebręos, & Arabes per nomen نفس, *anima*. Hìc per Nomen ርእስ: *caput*, cum affixis, exprimuntur, vt *quem facis* ርእስከ: *temet ipſum. Si glorifico* ርእስየ: *memetipſum. Numquid interficiet;* ርእሶ: ለሊሁ: *ſemetipſum.*

PARS IV.

De verbo in genere.

IN Verbo conſideranda ſunt radix, qualitas, Coniugatio, Tempus, Numerus, Perſona, Genus.

CAP. I.

De Radice.

QVemadmodum in lingua Hebræa, Syra, Chaldęa, & Arabica, verborum radix ſemper inprimis inueſtiganda eſt; ita planè in lingua Aethiopica: radix autem in his linguis, eſt tertia perſona, ſingularis numeri, maſculini generis, præteriti primæ Coniugationis, quę literis nequit conſtare paucioribus, quàm tribus, vt ገበረ: *fecit*, ከረየ: *aperuit*, ነበበ: *dixit*, ሐረ: *abijt*, ቆመ: *ſurrexit*, nec pluribus, quàm quatuor, vt

ወረዘወ:

ወርዘወ : *iuuenis fuit*, ዘተገብ : *balbutijt*, ዘገረ : *maledixit*, ገለበበ : *velauit*. Ab hac radice, reliqua deinde tempora, coniugationes, perſonæ, numeri, & genera flectuntur, vt in paradigmate ſuo loco patebit.

CAP. II.

De qualitate.

QValitate Verbum aliud eſt perfectum, aliud imperfectum. Perfectum, quod inter flectendum ſuas vbique retinet literas radicales. Imperfectum, quod ex literis radicalibus aliquam inter coniugandum amittit, vel in vocalem mutat qualia ſunt omnia verba, quæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem habent, vt ቀለለ : *leuis fuit*, መነነ : *ſpreuit*: Vel aliquam radicalem ወ : vel ደ : vt መወተ : *obijt*, mortuus eſt, ሰደደ : *poſuit* ወሀበ : *dedit*, ወደደ : *iecit* reliqua perfecta ſunt.

CAP III.

De Coniugatione.

VErborum Coniugationes apud Aethiopes quatuor reperiuntur reſpondentes ferme

Hebręorum Kal; Niphal, Hiphil, & Hitphael:

Prima ſimplex eſt, nulloquè caractere aucta, continetque verba partim abſoluta, vt ነበረ፡ *ſedit*, partim tranſitiua, vt ዐቀበ፡ *cuſtodiuit* ገበረ፡ *fecit*,

Secunda ተ፡ caracteriſtico initio formatur, eſtque paſſiua primæ, vt ተገብረ፡ *factus eſt*, ተዐቀበ፡ *cuſtoditus fuit*.

Tertia pro caractere habet አ፡ initio, & ſignificat actionem duplicem, qua quis efficit, vt alius agat, vt አግበረ፡ *fieri fecit*.

Quarta caracteris loco habet ſyllabam, አስተ፡ præfixam, eſtque paſſiua ſuperioris, vt አስተገበረ፡

Non ſemper tamen hęc ſignificationum ſeries ſeruatur nam multa verba in formis paſſiuis ſignificationem actiuam habent, & in Coniugationibus deriuatiuis aliud quandoquè ſignificant, quàm in prima, quod vſu, & ex lexico addiſcendum eſt.

C A P. I V.

De Tempore.

TEmpora, ſiue diuerſi flectendi modi quinque ſunt, præteritum, futurum, imperatiuus, participium, infinitiuus.

Præteritum propriè valet prȩteritum perfectum Indicatiui modi, non raro tamen reliquas tempo-

rum differentias, nempè imperfectum, pluſquamperfectum, adiunctis particulis, denotat.

Futurum pro præſenti, & futuro noſtro vſurpatur, & pro infinitiuo venit, ſi aliud futurum eiuſdem perſonæ, ac numeri, immediatè præcedat, vt ይፈቅዱ፡ ይዕሉ፡ *volunt conuertere*.

Imperatiuus reſpondet noſtro imperatiuo, & ſolas ſecundas perſonas agnoſcit, reliquæ per futurum exprimuntur.

Participium præſens non habent Aethiopes, ſed pro eo vtuntur futuro præpoſito particula እንዘ፡ *dum*, vel እለ፡ *qui*, vt እንዘ፡ ይብል፡ *dicens*, እንዘ፡ ይብሉ፡ *dicentes*.

Participium paſſiuum, quod Hebræi paul vocant, prima tantùm coniugatio agnoſcit, vt ጽሑፍ፡ *ſcriptus, ſcriptum eſt*. ቅኑት፡ *ſuccinctus*.

Infinitiuus noſtro quádoque reſpondet infinitiuo: cum affixis autem participium præſens format, vt ሰሚዖ፡ *audiens*, ሰሚዖሙ፡ *audientes*. Formaт gerundia præfixis literis ለ፡ በ፡ vt ለዐቂበ፡ *ad cuſtodiendum*, በዐቂብ፡ *in cuſtodiendo*. Nonnunquam verbo ſuo augendę ſignificationis gratia additur, vt ዐቂበ፡ ዕቀቦሙ፡ *cuſtodiendo cuſtodi eos*.

Numeri duo ſunt ſingularis, & pluralis, Perſonę tres, habet vnaquæque perſona duo genera, maſcul. & fœmin. præter primam vtriuſque numeri, quæ commuis eſt generis.

CAP. V.

Paradigma verbi perfecti primæ coniugationis.

ገበረ፡ *fecit.*

Præteritum.

Perſ.		3	2	1
Maſc		ገበረ፡	ገበርከ፡	
Com.	Singul.			ገበርኩ፡
Fœm.		ገበረት፡	ገበርኪ፡	
		3	2	1
Maſc.		ገበሩ፡	ገበርክሙ፡	
Com.	Plur.			ገበርነ፡
Fœm.		ገበራ፡	ገበርክን	

Fururum.

		3	2	1
Maſc.		ይገብር፡	ትገብር፡	
Com.	Singul.			እገብር፡
Fœm.		ትገብር፡	ትገብሪ፡	

		3	2	1
Maſc.		ይገብሩ፡	ትገብሩ፡	
Com.	Plur.			ንገብር፡
Fœm.		ይገብራ፡	ትገብራ፡	

Imperatiuus.

	Sing.	Plur.
Maſc.	ግበር፡	ግበሩ፡
Fœm.	ግበሪ፡	ግበራ፡

Infinitiuus.

ገቢር፡

De Præterito.

PRima radicalis aliquando eſt quartæ claſſis, vt ፃፊቀ፡ heſitauit. Si ſecunda radicalis gutturalis eſt, ſextę claſſis erit, vt ሳእነ፡ *non potuit*, ረሓበ፡ *eſuriuit*. Si tertia radicis fuerit gutturalis, tunc ſecunda erit quartæ claſſis, accedentibus literis, formatiuis præteriti, vt ቀናእኩ፡ *zelaui*.

Prętereà, ſi tertia radicis fuerit palatina in prima perſona erit ſecundę claſſis &, ኩ፡ formatiuum, euſoniæ gratia, reijcitur, vt ፃፊቅ፡ pro ፃፊቅኩ፡ *heſitaui*, ኀደጉ፡ pro ኀደግኩ፡ *dereliqui*, ዐረጉ፡ *aſcendi*.

De Futuro.

FOrmatur Futurum adſcitis literis እይትን : ſeptimæ claſſis in principio, ſi prima radicalis eſt gutturalis literæ ኢዩቲን : ſepè ſunt primæ claſſis, vt የኅልቅ : *conſumetur*, vel ይኅልቅ : *deſitiet*.

Prima radicalis quatuor modis ſeſe habere poteſt, aut enim eſt primæ claſſis. ይገብር : *facit* : aut quartæ claſſis, vt ይማስን : *deſolabitur*, aut quintę, vt ይሜርድ : *accelerat*, aut deniquè ſextæ claſsis, vt ይግብር : *faciet*. Vbi obſeruandum eſt formā, ይግብር : ſepè ſubiunctiuū, vel modum potentialē denotare.

Litera ለ : futuro præfixa emphaſim quandam, & vehementiam importat, vt ለይግብኡ : *conuertantur*. ለይትፌሥሑ : *letentur*, ለይኩን : *fiat*.

ኢ : Particula negatiua mutat እ : formatiuum primæ perſonę futuri, & አ : characteriſticum tertiæ coniugationis in የ : vel ይ : vt ኢየእብድ : *non inſanio*, ኢይትኀፈር : *non confundar*, ኢያንበብክሙ : *non legiſtis*, ኢያክበድኩ : *non grauaui*.

De Imperatiuo.

PRrima, & ſecunda radicalis eſt ſextæ claſſis, ſi ſequatur affixum, vt ምህረኒ : *doce me*, ምርሐኒ : *deduc me*.

Nonnulla verba primam radicalem habent primæ claſsis, vt ነጽር : *aſpice*.

Si Futurum pro imperatiuo ponatur, erit formæ ይግብር፡ vt ይንግሩ፡ *annunciate*, ተንሥእ፡ *ſurge*.

De Infinitiuo.

INfinitiuus eſt formæ ገቢር፡ *facere*, format, & alia tempora cum affixis, & particulis præpoſitiuis, vt ፄዌወከ፡ *captiuaſti*, ከመ፡ ጠቢብ፡ *cùm eſſem ſapiens*.

CAP VI.

De Coniugationibus deriuatiuis.

REliquæ Coniugationes deriuatiuæ eodem planè modo flectuntur, quo prima, quare hìc ſufficiet ſolas primas voces ob oculos ponere.

	Præterit.	Fut.
2	ተገብረ፡	ይትገበር፡
3	አግበረ፡	ያግበር፡
4	አስተገበረ፡	ያስተግበር፡

	Imperat.	Infinit.
2	ተገበር፡	ተገቢረ፡
3	አግበረ፡	አገቢረ፡
4	አስተገበር፡	አስተገቢረ፡

Pri-

Prima radicalis futuri, ſecundæ Coniugationis, varia eſt, prout de futuro primæ Coniugationis, diximus, ይትፌጸም፡ *perficietur*. ይትኃሠሥ፡ *quæretur*, ይትኔስሕ፡ *pœnitebit*.

Idem dicendum videtur de reliquis, vt የመክር፡ *tentat*, ያብርሁ፡ *luceat*, ናስተማስል፡ *aſimulabimus*, &c.

Tertia, & quarta Coniugatio habet participium præſens idque format à futuro መ፡ pro እትዩን፡ *poſito*, መልዕል፡ *exaltans*, መስተሣህል፡ *miſerans*, ſed potius nomen eſt.

CAP VII.

De Verbis imperfectis.

Verba Imperfecta dici poſſunt Quieſcentia, vel Defectiua. Defectiua ſunt, quæ ſecundam radicalem habent ſimilem tertiæ, vt ሰደደ፡ *eiecit*, ነበበ፡ *loquutus eſt*. vel primam radicalem ወ፡ vt ወድቀ፡ *cecidit*. Quieſcentia autem, quæ ſecundam, vel tertiam literam radicalem habent ወ፡ vel የ፡ & ነወመ፡ *dormiuit*, ሠየመ፡ *poſuit* ሰፈወ፡ *ſperauit*, ርእየ፡ *vidit*.

Notandum hic eſt omnia verba tam defectiua, quàm quieſcentia perfectè coniugari, nonnunquam tamen verba defectiua aliquam radicalem deperdere, Quieſcentia verò in punctum vocale

præcedentis literæ permutare.

Verba Defectiua, quæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem habent, futurū formant hoc modo.

ይሰዱዱ፡ ትሰዱዱ፡ እሰዱዱ፡ Plur. ይሰዱ፡ ትሰዱ፡ ንሰዱዱ፡
ትሰዱዱ፡ ትሰዲ፡ ትሰዳ፡ ይሰዳ፡

Reliqua tempora perfecta ſunt. Nomen autem verbale vltimam radicalem quoque reijcit, vt ሰደት፡ *perſecutio*, ነድ፡ *flamma*.

Defectiua prima ወ፡ in ſolo futuro, & imperatiuo primæ Coniugationis imperfecta ſunt, in ceteris perfecta, vt ወድቀ፡ cecidit.

Futurum.

ይደቅ፡ ትደቅ፡ እደቅ፡ Plur. ይደቁ፡ ትደቁ፡ ንደቅ፡
ትደቅ፡ ትደቂ፡ ይደቃ፡ ትደቃ፡

Imperatiuus.

ደቅ፡ Plural. ደቁ፡

Futurum perfectè quoque flectitur ይወድቁ፡ *cadent*, ይወጽእ፡ *procedit*, & ይጽእ፡ *exeat*, ይውሕዝ፡ & ይዝኅ፡ *fluet*.

Verbum ወሀበ፡ *dedit*, in futuro primæ Coniugationis. prima radicali excidente, ſecundam habet ſecundæ claſsis hoc modo.

ይሁብ ፡ ትሁብ ፡ እሁብ ፡
ትሁቢ ፡ ትሁቢ ፡

Plur.

ይሁቡ ፡ ትሁቡ ፡

ንሁብ ፡

ይሁባ ፡ ትሁባ ፡

Reliqua tempora regularia ſunt.

Sunt prætereà aliqua verba, quæ licèt defectiua non ſint, tamen aliquam radicalem, eutoniæ gratia, abijciunt, vt ክህለ ፡ *potuit*, quòd per totum futurum ሀ ፡ ſecundam radicalem deperdit, vt ይክል ፡ ትክል ፡ እክል ፡ &c. pro ይክሀል ፡ ትክሀል ፡ &c. idem accidit በሀለ ፡ dixit, quod coniugatur hoc modo

Futurum.

Sigul. ይቤ ፡ & ይቤል ፡ ትቤ ፡ ትቤል ፡ እቤ ፡ & እቤል ፡
Plural. ይቤሉ ፡ ትቤሉ ፡ ንቤል ፡ &c.

Imperat. በል ፡ Plur. በሉ ፡

Infinit. ብሂለ ፡

Præterito caret, ſed pro eo vſurpatur futurum, vt እቤ ፡ *dixi*, ይቤ ፡ & ይቤል ፡ *dixit*.

In ſecunda verò Coniugatione perfectum eſt, vt ተበሀለ ፡ dictus eſt.

In ደ ፡ Finita, ob ት ፡ fœmininum tertiæ perſonę prę-

præteriti, illud abijciunt, vt Matth. 20. 20. ወሰገደት ፡ ቱ *adorauit fœm.* ወሰገደት ፡

ነ፡ prima radicalis deficit Ioan. 20. 22. ፈኀ ፡ *inſufflauit* pro ነፈኀ ፡ ſic alibi, ትሣኤ ፡ *reſurrectio*, pro ትንሣኤ ፡

CAP. VIII.

De Verbis Quieſcentibus.

VErba Quieſcentia ſunt Quieſcentia ſecunda radicali, vel tertia.

Quieſcentia ſecunda ſunt, quorum media radicalis eſt ወ ፡ vel የ ፡ vt ሖወረ ፡ *iuit*, በየተ ፡ *manſit*.

Horum anomalia in hoc conſiſtit, quòd ወ ፡ & የ ፡ in præterito, futuro, & imperatiuo primę Coniugationis abijciunt, eorumque abſentiam vocali primæ radicalis compenſant, quę in pręterito quieſcentis ወ ፡ eſt ſeptimæ claſsis, in futuro, & imperatiuo, ſecundę, quieſcentis autem የ ፡ in pręterito eſt quintæ, in futuro, & imperat. tertiæ claſſis. Itaque hoc modo coniugantur.

Secunda ወ ፡	Secunda የ ፡
Præteritum.	Præteritum.
ሖረ ፡ ሖርከ ፡ ሖርኩ ፡	ቤተ ፡ ቤትከ ፡ ቤትኩ ፡
ሖረት ፡ ሖርኪ ፡	ቤትቲ ፡ ቤትኪ ፡

 Plu-

Plurali.

ሖሩ፡ ሖርክሙ፡ ሖርነ፡ ቤቱ፡ ቤትክሙ፡ ቤትነ፡
ሖራ፡ ሖርክን፡ ቤታ፡ ቤትክን፡

Futurum.

ይሑር፡ ትሑር፡ እሑር፡ ይቢት፡ ትቢት፡ እቢት፡
ትሑር፡ ትሑሪ፡ ትቢት፡ ትቢቲ፡

Plurali.

ይሑሩ፡ ትሑሩ፡ ንሑር፡ ይቢቱ፡ ትቢቱ፡ ንቢት፡
ይሑራ፡ ትሑራ፡ ይቢታ፡ ትቢታ፡

Imperatiuus.

ሑር፡ Plur. ሑሩ፡ ቢት፡ Plur. ቢቱ፡

Reliqua omnia perfecta ſunt.

Quieſcentia tertia radicali ſunt verba, quorum tertia radicalis eſt ወ፡ vel የ፡ eorum anomalia in hoc conſiſtit, quòd vltima radicali ſæpè reiecta, per punctum vocale, pręcedentis literæ compenſatur. Itaquè eorum Paradigmata huiuſmodi ſunt.

Tertia ወ፡ | Tertia የ፡

Præteritum. | Præteritum.

ሀሎ፡ ሀሎክ፡ ሀሎኩ፡ | ርእየ፡ ርኢክ፡ ርኢኩ፡
ሀሎት፡

ሀሎት፡ ሀሎኪ፡ ርኢተ፡ ርኢኪ፡

Plurali.

ሀለው፡ ሀሉክሙ፡ ሀሉነ፡ ርእዩ፡ ርኢክሙ፡ ርኢነ፡
ሀለዋ፡ ሀሉክን፡ ርእያ፡ ርኢክን፡

Futurum.

ይሄሉ፡ ትሄሉ፡ እሄሉ፡ ይሬኢ፡ ትሬኢ፡ እሬኢ፡
ትሄሉ፡ ትሄለዊ፡ ትሬኢ፡ ቴሬኢዩ፡

Plur.

ይሄለው፡ ትሂልው፡ ንሂሉ፡ ይሬኢዩ፡ ትሬኢዩ፡ ንሬኢ፡
ይሄለዋ፡ ቅሂልዋ፡ ይሬእያ፡ ትሬኢያ፡

Imperat.

ሀሉ፡ Plur, ሀሌው፡ ርኢ፡ Plur. ርእዩ፡

In reliquis perfecta ſunt, aſt in ዩ፡ finita etiam in Coniugationibus deriuatiuis, quandoque anomala ſunt.

CAP. IX.

De Affixis cum verbis.

Affixa, quę cum Nominibus referunt pronomina poſſeſſiua, cum Verbis perſonam patientem

tientem ſignificant: ſuntque eadem de quibus in nominibus egimus, atque eodem modo, quo nominibus; ita etiam verbis affiguntur. Solùm notandum eſt, quòd የ፡ primæ perſonæ cum verbis eſt ኒ፡ vt ፈጠረኒ፡ *creauit me*, አንበሩኒ፡ *poſuerunt me*.

ከ፡ ſecundæ perſonę præteriti in ከ፡ vel ክ፡ mutatum, affixa tertiæ perſonę format hoc modo. Singul. ገበርኮ፡ *feciſti eum*, ገበርካ፡ *feciſti eam*. Plural. ገበርኮሙ፡ *feciſti eos*, ገበርኮን፡ *feciſti eas*.

ኩ፡ primæ perſonæ prçteriti, & pluralia maſculina, quorum vltima radicalis eſt ſecundæ claſſis, illam cum affixis tertiæ perſonæ, in ſextam claſſem conuertunt, & pro affixis ሁ፡ ሃ፡ ሆሙ፡ ሆን፡ aſſumunt ዎ፡ ዋ፡ ዎሙ፡ ዋን፡ vt ገበርኩ፡ *feci*.

ገበርክዎ፡ *feci eum*.	ገበርክዋ፡ *feci eam*.
ገበርክዎሙ፡ *feci eos*.	ገበርክዎን፡ *feci eas*.

Eodem modo ገበሩ፡ *fecerunt*, & ይገብሩ፡ *facient*, vt ይገብርዎ፡ *facient eum*, ይገብርዋ፡ *facient eam*, ይገብርዎሙ፡ *facient eos*, ይገብርዎን፡ *facient eas*, &c.

CAP.

CAP. X.

De literis Paragogicis.

HAbent Aethiopes quinque literas, quæ paragogicę, ſeu addititię dici poſſunt, propterea quod interdum tum nominibus, tum verbis, merè completiuè ſeperadduntur, ſunt autem ሂ ሃ ሰ ኒ እ :

ሂ : exponitur *verò*, *quidem*, *ſanè*, *profectò*. Ioan. 6. 67. አንትሙሂ : ትፈቅዱኑ ፡ ትሑሩ : *vos verò vultis ne abire?* Marcus 16. 8. Luc. 3. 14. ወኢለሙንሂ : *& nemini quidem*, &c.

ሃ : Declarationem importare videtur, vt Matt. 1. per totum. ወያዕቆብኒ : ወለደ : ይሁዳሃ : *Iacob autem genuit Iudam*, &c. Ioannis 18. 5. ወይቤልዎ : ኢየሱስሃ : ናዝራዌ : *Reſponderunt ei Ieſum Nazarenum.* Ioannis 3. 28. ኢኮንኩ : ክርስቶሳሃ : *non ſum Chriſtus.*

ሰ : *autem*, ſępè etiam completiuum eſt. ወእንቲአሁሰ : ትበዝኅ : ወእንቲአየሰ : ተሰልጠት : *illum oportet creſcere me autem minui.*

ኒ : *Autem*, vt Matth. 1. per totum. ወይስሐቅኒ : *Iſaac autem*, &c. Interdum ſine ſignificatione ſolùm emphaticè additur. vt Luc. 2. 48. ናሁ : አቡክኒ : ወአነኒ : *ecce Pater tuus, & ego.*

ኣ፡ ſolicitudinem , & admirationem inducit, vt Luc.7. in Diſcurſu Centurionis, vbi ad ſingulas dictiones ኣ፡ additum reperitur. እግዚኦኣ፡ ኢትጻሙኣ፡ እስሙኣ፡ ኢይደልወኒኣ፡ ከመኣ፡ ትባእኣ፡ ታሕተኣ፡ ጠፈረኣ፡ ቤትየኣ፡ *Domine noli vexari, non ſum dignus, vt intres ſub tectum domus meæ.*

PARS V.

De reliquis partibus Orationis.

CAP. I.

De Aduerbijs alijſque particulis.

ADuerbia, & Particulæ tam ſeparatæ, quàm inſeparabiles, ſuis locis in lexico explicantur, quare hic enumerare neceſſarium non eſt.

Solummodo obſeruandum eſt, Nomina apud Aethiopes ſępè aduerbiaſcere, vt ርሑቀ፡ *longè* ቀሩበ፡ *propè.* ጽምሚተ፡ *occultè.* ቀዳሚ፡ *primò, initiò.* ጽርእ፡ *Græcè.* Interdum adiuncto በ፡ vt በዕብራይስጥ፡ *hebraicè.* በጽርእ፡ *gręcè.*

Sępè vna particula coniungitur alteri, & ſimul vnam ſignificationem conſtituunt, vt በከመ፡ *ſecundum.* በእንተ፡ *propter.* በውስተ፡ *in.* እምኀበ፡ *a, ab.* እምውስተ; *ex.* እምከመ፡ *dum.* ኵለንተ፡ *totum.*

Pluri-

Plurimæ tam ſeparatæ, quàm inſeparabiles, more nominum ſuſcipiunt affixa, vt ላዕለ፡ *ſuper*.

ላዕሌየ፡ ላዕሌከ፡ ላዕሌሁ፡
ላዕሌነ፡ ላዕሌክሙ፡ ላዕሌሆሙ፡

ኵሉ፡ & ኵሎ፡ *omnis* tantùm affixa pluralia admittit, vt ኵልነ፡ ኵሌክሙ፡ ኵሌሆሙ፡

በ፡ *In* cum affixis vim habet verbi ſubſtantiui, & verbum *habeo* ſignificat, vt

	Singul.		Plur.	
Com.	ቢየ፡	*habeo.*	ቦነ፡	*habemus.*
Maſc.	ቦከ፡	*habes.*	ቦክሙ፡	*habetis.*
Fœm.	ቦኪ፡	*habes.*	ቦክን፡	*habetis.*
Maſc.	በ፡	*habet.*	በሙ፡	*habent.*
Fœm.	ባ፡	*habet.*	በን፡	*habent.*

CAP. II.

De literis ſeruilibus.

QVemadmodum apud Hebræos, Syros, Chaldæos, & Arabes, tota grammaticalis ratio dependet à literis ſeruilibus: ita, & hic vndè de ijs nunc breuiter agendum eſt, atque per compendium repetenda, quæ hactenus dicta ſunt.

Sunt autem literæ ſeruiles ሀ ለ ም ስ በ ት ነ አ ከ ወ ዘ የ ፡ quarum .

ሀ ፡ Primum eſt ex formatiuis pronominum . 2. ex literis paragogicis .

ለ ፡ Primum eſt articulus datiui caſus , & interdum genitiui , & accuſatiui . 2. in verbis futuro præfigitur , & emphaſim , ac vehementiam quandam importat . 3. eſt vna ex formatricibus gerundiorum . 4. duplicatum diſtributiuè nominibus præponitur , vt ለለ ፡ አሐዱ ፡ *vnicuique* , &c.

ም ፡ Primum format nomina verbalia tertię , & quartæ coniugationis . 2. eſt ex formatiuis pronominum .

ስ ፡ Primum eſt ex caracteriſticis quartæ coniugationis . 2. ex literis paragogicis .

በ ፡ Primum eſt vna ex formatiuis gerundiorū . 2. ſeruit loco prępoſitionum *in , per , propter* . 3. pro verbo ſubſtantiuo ponitur , & affixa ſuſcipit more nominum , vt ſupra oſtenſum eſt .

ት ፡ Nominibus additur ad finem , & 1. nota eſt generis fœminini . 2. format pluralia fœminina , & aliquando maſc. In verbis ſeruit à principio , & 1. eſt ex formatiuis futuri . 2. caracteriſtica ſecundæ , & quartæ coniugationis . 3. ex formatiuis pronominum dum loco ሀ ፡ tertiæ perſonæ ponitur , vt ቦቱ ፡ *in eo* . ውስቴታ ፡ *in ea* . ሎቱ ፡ *ipſi* .

ነ ፡ Primum in Nominibus format pluralia maſcu-

maſculina. 2. eſt ex formatiuis futuri. 3. ex paragogicis. 4. ex formatiuis pronominum 5. eſt nota interrogationis.

አ: Primum in nomine aliquando format numer. plur. maſc. 2. eſt nota vocatiui caſus. 3. ex formatiuis futuri 4. caracteriſtica tertiæ, & quartæ coniugationisi. 5. ex literis paragogicis.

ከ: Eſt ex liιeris formatiuis pronominum.

ወ: Primum in initio eſt coniunctio copulatiua. 2. in fine ſi eſt tertię claſsis format nomina gentilitia.

ዘ: Primum eſt relatiuum qui, quod. 2. Nota genitiui caſus.

ይ: Primum eſt ex formatiuis futuri. 2. ex formatiuis pronominum.

CAP. III.

De Numeris.

አሐዱ፡	፩	1
ክልኤቱ፡	፪	2
ሠለስቱ፡	፫	3
አርባዕቱ፡	፬	4
ኀምስቱ፡	፭	5
ስድስቱ፡	፮	6
ሰብዐቱ፡	፯	7
ሰመንቱ፡	፰	8
ተስዐቱ፡	፱	9
ዐሠርቱ፡	፲	10
ዐሠርቱ፡ ወአሐዱ፡	፲፩	11
ዐሠርቱ፡ ወክልኤቱ፡	፲፪	12
ዐሠርቱ፡ ወሠለስቱ፡	፲፫	13
ዐሠርቱ፡ ወአርባዕቱ፡	፲፬	14
ዐሠርቱ፡ ወኀምስቱ፡	፲፭	15

ዓሠርቱ፡ ወስድስቱ፡	፲፮	16
ዓሠርቱ፡ ወሰብዐቱ፡	፲፯	17
ዓሠርቱ፡ ወሰመንቱ፡	፲፰	18
ዓሠርቱ፡ ወሰዐቱ፡	፲፱	19
ዕሥራ፡	፳	20
ዕሥራ፡ ወአሐዱ፡	፳፩	21
ዕሥራ፡ ወክልኤቱ፡	፳፪	22
ዕሥራ፡ ወሠለስቱ፡	፳፫	23

Et ſic de cæteris vſque ad 30.

ሠላሳ፡	፴	30
አርብዐ.	፵	40
ኀመሳ፡	፶	50
ስሳ፡	፷	60
ሰብዓ፡	፸	70
ሰማንያ፡	፹	80
ተስዓ፡	፺	90
ምእተ፡	፻	100
ክልኤቱ፡ ምእተ፡	፪፻	200

ሠለስቱ፡

ሠለስቱ፡ ምእተ፡	፫፻	300
አርበዐቱ፡ ምእተ፡	፬፻	400
ኀምስቱ፡ ምእተ፡	፭፻	500
ስድስቱ፡ ምእተ፡	፮፻	600
ሰብዐቱ፡ ምእተ፡	፯፻	700
ሰመንቱ፡ ምእተ፡	፰፻	800
ስዐቱ፡ ምእተ፡	፱፻	900
ዐሠርቱ፡ ምእተ፡	፲፻	1000
ዕሥራ፡ ምእተ፡	፪፲፻	2000
ሠለሳ፡ ምእተ፡	፫፲፻	3000
አርብዓ፡ ምእተ፡	፬፲፻	4000
ኃምሳ፡ ምእተ፡	፭፲፻	5000
ስሳ፡ ምእተ፡	፮፲፻	6000
ሰብዓ፡ ምእተ፡	፯፲፻	7000
ሰማንያ፡ ምእተ፡	፰፲፻	8000
ተሰዓ፡ ምእተ፡	፱፲፻	9000
እልፈ፡	፲፲፻	10000
ክልኤ፡ እልፍ፡	፳፲፻	20000

ሠለስተ፡

ሠለስተ ፡ አልፍ ፡	፴፻፻	30000
አርባዕተ ፡ አልፍ ፡	፵፻፻	40000
ሐምስተ ፡ አልፍ ፡	፶፻፻	50000
ስዳስተ ፡ አልፍ ፡	፷፻፻	60000
ሰብዐተ ፡ አልፍ ፡	፸፻፻	70000
ሰመንተ ፡ አልፍ ፡	፹፻፻	80000
ተስዐተ ፡ አልፍ ፡	፺፻፻	90000
ምእተ ፡ አልፍ ፡	፻፻፻	100000

አእላፈ ፡ አእላፋት ፡

F I N I S.

ዝመጽሐፍ ፡ ተገበረ ፡ በእዴ ፡ ዚኔየ ፡ አባ ፡ ያዕቆብ ፡ ዌም-
ሜርስ ፡ አሌማንያዊ ፡ እምሀገረ ፡ አንትዌርጲያ ፡ መነኮስ ፡
ዘቅድስት ፡ ማርያም ፡ ደንግል ፡ ወለዲት ፡ አማለክ ፡ ዘ.ዱበረ ፡
ቀርሜሎስ ፡ ወተሐተመ ፡ በሮሜ ፡ እስመ ፡ ሮማዊያን ፡ እለ ፡
ይፈቅዱ ፡ ይክሀሉ ፡ ተመሂረ ፡ ልሳነ ፡ ግዕዝ ፡ ወኢቲዮጲያዊያን ፡
ልሳነ ፡ ሮማይስጥ ፡ በመዋዕለ ፡ እግዚእነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ኡር-
በኑስ ፡ ስምናይ ፡ ጐልቅ ፡ ዝዕምታትሰ ፡ ዐሠርቱ ፡ ወስድስቱ ፡
ምእት ፡ ሠላስ ፡ ወሰመንቱ ፡ አምተ ፡ምሕረት ፡ እምሌደት ፡
ክርስቶስ ፡ እግዚእነ ፡ ጸገሁ ፡ ምስለ ፡ ኵለን ፡ አሜን ፡

INDEX
VOCVM LATINARVM
INSERVIENS PRO LEXICO Latino--Æthiopico.

A

A Præpoſitio. pag. 109.
& pag. 165.
Aaron. 172.
Ab. 109. 165.
Abalienatus fuit. 153.
Abbas. 174.
Abbreuiauit. 142.
Abbreuiatus fuit. 142.
Abdon. 177.
Abduxit. 261.
Abel. 173.
Aberrauit. 72.
Aberrans. 72.
Abia. 177.
Abiater. 177.
Abiecit. 3. 211.
Abiectus. 125. 269. 211.
Abimelech. 175.
Abyſſus. 94. 296.
Abiud. 177.
Abiuit. 177.
Ablatus eſt. 3. 75. 77. 87. 156.
& pag. 177.
Abolitus. 99.
Abominatus fuit. 78. 95.
Abominabilis fuit. 78. 95.
Abominatio: 257.
Abraham. 175.
Abraſit. 97.
Abſalon. 176.
Abſcondit. 134. 19. 263 769.
& pag. 224.
Abſconditus fuit. 135.
Abſconditum. 135. 225.
Abſens. 58.
Abſcidit. 36.
Abſciſſum. 36.
Abſyntium. 229.
Abſit. 17.
Abſque. 149. 238.
Abſoluit. 130. 71 249. 312.
Abſolutus. 87.
Abſorbuit. 205.
Abſorbuit. 58.
Abſtulit. 375. 77 87 277. 177.
Abundauit 120. 315.
Abundantius fuit. 315.
Abundantia. 120. 727 272.
Accelerauit. 269 277.
Accendit. 135 155.
Accenſus fuit. 135. 55.
Accepit. 98. 146 292.
Accerſiuit. 295.

a *Acceſ-*

Acceſsit. 95.
Acetum. 112.
Acetoſus. 195.
Achaia. 182.
Accidit. 253.
Acidus fuit. 112.
Accinxit. 100.
Accolitus. 262.
Acquiſitio. 65.
Acquiſiuit. 275.
Acre. 112.
Acris. 112.
Actio. 261.
Accubitus. 69.
Accubuit. 68.
Acuit. 110.
Accurrit. 65.
Accuratè inſpexit. 279.
Acus. 31.
Accuſauit. 211.
Accuſator. 211.
Acutus. 71. 110.
Ad. 10. 133. 157. 179. 192.
Addidit. 254. 207.
Adegit. 261.
Adduxit. 207.
Adheſit. 125. 279. 300.
Adheſor. 300.
Adhuc. 227.
Adimpleuit. 298.
Adiurauit. 28.
Adiutor. 67.
Adiutorium. 67.
Adiuuit. 67.
Admiratus fuit. 153. 245.
Adminiſtrauit. 266. 197.
Adoleuit. 4.
Adoptio. 205.
Adorauit. 27. 89. 293.
Adoratio. 89.
Aduena. 306.
Aduerſus. 10.
Aduerſatus fuit. 285.
Aduerſarius. 285. 191 301.
Adulatio. 243. 211.
Adulatus fuit. 210.
Adulter. 235.
Adultera. 235.
Adulterauit. 235.
Adulterium, 235.
Aedificauit. 19. 138. 155.
Aedificatum fuit. 20. 238.
Aedificium. 156.
Aegyptus. 262.
Aegyptius. 262.
Aeger. 253.
Aegritudo. 253.
Aegrotauit. 252.
Aegeſtas. 302.
Aeguit. 302.
Aemulatus fuit. 100.
Aemulari fecit. 100.
Aemulatio. 100.
Aemulator. 100.
Aemulus. 100.
Aeneum. 227.
Aeneas. 279.
Aepiphania. 187.
Aequalis fuit. 218.
Aequalis. 217.
Aequauit. 203.
Aequitas. 297.
Aequus fuit. 297.
Aes. 227.
Aes alienum. 227.
Aeſtas. 38.

Aeſtua-

Aeſtuauit. 5.15.210.
Aeſtus. 5.15.210.
Aetas iuuenilis. 206.
Aeternum. 214.
Aethiopia. 183.
Aethiops. 183.
Aetnici. 170.
Afflictio. 14.53.50.38.
Afflictus fuit. 13.38.288.21.
& pag. 304.
Afflictus. 14.304.
Afflixit. 13.38.50.53.72.78.
& pag. 228.227.
Affirmauit. 279.
Africa. 184.
Affixit. 77.
Agabus. 187.
Agar. 187.
Agarenus. 187.
Age. 154.
Agendum. 163.
Ager. 259.
Agmina. 76.
Agnus. 17.122.
Agitauit. 138.
Agitatus fuit. 138.
Aggrauauit. 196.
Agrippa. 187.
Ala. 198.
Alabaſtrum. 113.
Alapam dedit. 299.
Albus fuit. 296.
Album reddidit. 296.
Albus. 296.
Alexander. 164.
Alexandria. 164.
Alia. 254.
Alienatio. 191.
Alienatus fuit. 153.
Alienus. 191.153.
Alius. 120.191.227.
Alligauit. 227.
Alligatus fuit. 200.
Alleuiauit. 54.
Aliquando. 257.
Alliſit. 159.
Aloes. 214.
Altare. 54.127.150.
Alter. 120.191.
Altera. 254.
Altera die. 83.
Altercatus fuit. 192.164.83.
Altilia. 266.46.
Altitudo. 10.
Altus. 10.
Amabilis. 310.
Amans. 311.
Amator. 311.
Amauit. 310.
Amor. 310.
Amare. 30.
Amaritudo. 30.
Amalech. 167.
Amarum. 30.
Amarum fuit. 30.
Ambiguus fuit. 161.
Ambijt. 227.
Ambulauit. 148.20.
Amen. 169.
Aminadab. 170.
Amictus fuit. 7.
Amicus. 121.144.191.217.
Ammon. 168.
Amorrei. 168.
Amo. 5.170.
Amouit. 256.267.

Amphora. 29.
Amphipolium. 180.
Amplexus. 18.
Amplexatns fuit. 18.
Ampliauit. 90.
An. 43.
Ananias. 179.
Anathema. 212.
Anchora. 5.
Ancilla. 168.214.
Andreas. 180.
Andronicus. 180.
Anetum. 70.
Angariauit. 222.
Angelus. 9.
Anguſtiauit. 304.
Anguſtiatus fuit. 304.
Anguſtia. 105.
Anguſtus. 291.
Angulus. 183.
Anima. 160.
Animaduertit. 225.
Animal. 147.
Anna. 19.
Annoſus. 193.215.
Annullauit. 55.
Annulus. 12.279.
Annulus ſigillaris. 224.
Annuutiatio. 238.
Annuntiauit. 237.143.
Annus. 193.215.
Ante. 104.
Antea. 42.
Anteiuit. 104.
Anticipauit. 105.
Antiochia. 180.
Antiquum. 128.
Anus. 5.
Anxiè conſiderauit. 13.
Anxietas. 138.50 288.
Anxit. 85 98.
Anxius fuit, 128 50.288.
Aper. 6.
Apertum fuit. 57 62.
Apertus. 90.62.
Aperuit. 192.
Apex. 97.
Apis. 145.
Apoſtolus. 20.
Apparuit. 63.
Appellauit. 234.
Appendit. 77.
Appetijt. 122.
Applicauit. 287.
Appollo. 187.
Appollonia. 187.
Appoſuit. 207.254.
Apprehendit. 3.88.178.299.
Apprehenſus fuit. 89.178.
Appropiauit. 95.
Appropinquauit. 95.12.
Aptauit. 61.244.255.305.
Aptum fuit. 244.
Aptus. 244.
Apud. 10.
Aqua. 43.
Aquila. 147.
Aquilo. 34.248.
Aram. 171.
Aramathæa. 171.
Aratrum. 219.
Arbor nauis. 198.
Arbor. 231.
Arca. 33.127.
Archelaus. 172.
Archippus. 172.

Arctus.

Arctus. 291.
Arctus fuit. 294.
Architectus. 289.
Arcus. 98.
Ardere fecit. 155.
Arena. 139. 290.
Areopagita. 173.
Argentum. 113.
Arguit. 234.
Argumentatus fuit. 208.
Aridus. 242.
Arietes. 16. 113.
Ariſtarchus. 171.
Arma, 202.
Armagedon. 171.
Armilla. 224.
Aromata. 188.
Aromata condita. 232.
Arripuit celeriter. 277.
Arrogans. 222.
Arrogantia. 222.
Arrogantem efficit. 222.
Arrhabo. 171.
Arphaxad. 173.
Aruit. 242. 258.
Aſcia. 268.
Aſcendit. 218.
Aſcendere fecit. 218.
Aſcenſio. 218.
Aſer. 173.
Aſia. 174.
Aſylum. 295.
Aſinus. 185.
Aſyncritus. 174.
Aſor. 182.
Aſperſit. 155.
Aſpernatus eſt. 37.
Aſpexit. 63. 139. 159. 279.
Aſpis. 172.
Aſſeruit. 168.
Aſſimulauit. 32.
Aſſimulatus fuit. 32.
Aſſis. 288.
Aſſon. 174.
Aſſueuit. 6.
Aſſuit. 275.
Aſſumentum veſtis. 247.
Aſſumpſit. 82.
Aſt. 112.
Aſtitit, 71.
Aſtutè egit. 44. 256.
Aſtutia. 44.
Aſtutus. 44. 256.
Atramentum. 43. 131.
Atria. 230.
Attendit. 73. 220. 225. 288.
Attentus fuit. 40.
Attentum reddidit. 40.
Attente perpendit. 13.
Attinet. 22.
Attraxit. 71.
Attulit. 47.
Auaritia. 186. 228.
Auaritiam ſectatus eſt. 278.
Auarè tractauit. 185. 288.
Auarus. 186. 277.
Audax. 134.
Audire fecit. 74.
Auditus eſt. 73.
Auditus. 183.
Audiuit. 73.
Auerſatus eſt. 72.
Auertit. 44. 261.
Aufugit. 267.
Auis. 226.
Auicula. 309.

Auro-

Aurora. 255.
Auris. 183.
Auſcultauit. 73.
Auſter. 162. 183.
Auſus fuit. 19.134.277.
Auxiliatus fuit. 67.
Auxiliator. 67.
Auxilium. 67.
Azaria. 18.
Azyma. 47.
Azotus. 183.

B

BAal. 120.
Babylon. 116.
Baculus. 116.
Balae. 110.
Baptizauit. 273.
Baptizatus. 273.
Baptiſma. 273.
Baptiſta. 273.
Barach. 114.
Barachias. 115.
Barieſu. 115.
Barnabas. 114.
Barrabas. 114.
Barbarus. 18.
Barbarè. 238.
Barba. 286.
Bartimeus. 111.
Bartholomaeus. 114.
Beatificauit. 124.
Beatificatus. 124.
Beelphegor. 120.
Beatus. 123.
Beelzebub. 120.
Belial. 110.
Bello cepit. 303.
Bellum geſsit. 301.
Bellum. 301.
Benedictio. 114 250.
Benedictus. 114.250.
Benedixit. 114 249.
Benefecit. 170.
Beneficus. 182.
Benignus fuit. 28.29.
Benignitas. 14.
Benignus. 13,29.182.
Beniamin. 117.
Beraea. 115.
Beryllus. 113.
Bernice. 114.
Beſtia. 172.
Bethel. 121.
Betlehem. 121.
Betphage. 121.
Bethania. 121.
Betinia. 121.
Betſayda. 121.
Bibax. 181.
Bibit. 50.81.
Blanditio. 243.211.
Blanditus. 243.210.
Blaſphemia. 289.
Blaſphemauit. 289.
Blaſphemus. 289.301.
Blaſtus. 110.
Bona. 53.54.139.226.
Bonitas. 22.54.
Bonum. 54.
Bonus. 53.54.139.226.
Boanarges. 118.
Boreas. 248.
Botrus. 174.
Boues. 446.

Booz. 120
Brachium. 236.
Breuis. 23.
Bruchus. 254.
Bucella. 313.
Buccinauit. 160.

❧ C ❧

CAcumen. 25.
Caduca. 13.
Cadauer. 122.
Cainam. 104.
Caiphas. 104.
Cain. 104.
Calamus. 93.
Calamitas. 122.
Calcare fecit. 200.
Calcauit. 199.
Calcaneus. 85.
Calceamentum. 200. 54.
Calcedonius. 190.
Calefecit. 81.
Calix. 296.
Calor. 5. 62.
Callidè. 256.
Calvariæ mons. 96.
Calumniator. 14.
Calumniatus eſt. 211. 14.
Camelus. 256.
Caminus. 178.
Camiſia. 200.
Campus. 268.
Cana. 100.
Candaces. 138.
Candelabrum. 105.
Candia. 102.
Candidus. 159. 261.
Candidus fuit. 269.
Canis. 190.
Canon. 171.
Caniſtrum. 310.
Cantauit. 136. 39.
Canticum. 130. 79.
Capadocia. 107.
Caput libri. 218.
Capillus. 299.
Capitulum. 218.
Caput. 63.
Capſula. 33.
Captiuauit. 303.
Captiuus. 304.
Captiuitas. 304.
Captus. 178.
Caran. 194.
Carbo. 307.
Carduus. 195.
Carmelus. 95.
Carnifex. 62.
Carcer. 35. 210.
Carolus. 95.
Caro. 56.
Carpus. 97.
Caruit. 306.
Caſsia. 112.
Caſtigatus. 37.
Caſtigatio. 234 258.
Caſtitas. 159.
Caſtrauit. 142.
Caſtratus. 142.
Caſtra. 226 227.
Caſtellum. 230 4.
Caſus. 211.
Cathedra. 150.
Catholicus. 100.

Ca-

Digitized by Google

Catulus. 186.
Catinus. 285.
Cauauit, 245.
Cauernæ. 207
Cauda. 237.
Caudex. 263.
Cecidit. 211. 206. 268.
Cæcus. 225.
Cæcitas. 225.
Cæcutiuit. 225.
Cedrus. 172.
Cedron. 105.
Cædes. 94.
Celeſtis, 74.
Celer. 71.
Celebrauit. 2. 10. 79.
Celebratus. 210.
Cellarium. 288.
Cellulæ ſubterraneæ. 207.
Celeriter. 316.
Cœlum. 57. 74 104,
Cœna. 247.
Cœnaculum. 288.
Cœnatus eſt. 247.
Cœnauit. 247.
Centris. 102.
Cœnum. 302.
Cenſuit. 21. 92. 290.
Centies. 1 199.
Centum. 38.
Centuplum.
Centurio. 219. 38. 91.
Cœpit. 179. 212.
Cera. 74.
Certamen. 286.
Certauit. 268.
Certus fuit. 169.
Certè. 169.
Ceruix. 24.
Ceruus. 139.
Ceſſare fecit. 55.
Cæſar. 97.
Cæſaries. 245. 299.
Ceſſauit. 140.
Cæſus. 94.
Cate. 224.
Cœtus. 224.
Cham. 192.
Chamus. 16.
Chanaam. 197.
Chananeus. 197. 101.
Charta. 194.
Chara. 193.
Charitas. 228. 316.
Charum habuit. 30.
Cherubin. 194.
Chorus. 130, 205.
Chriſma. 31.
Chriſtus. 32. 193.
Chriſtianus. 193.
Chryſolytus. 194.
Chryſopraſis. 194.
Cibus. 77.
Cilicia. 93.
Cilicium. 53.
Cymbalum. 292.
Cincinnus. 245.
Cinctus. 101.
Cingere fecit. 101.
Cingulum. 101.
Cinnamomum. 101.
Cinis. 15.
Cinxit: 100.
Circa. 157.
Circuli. 226.
Circumcidit. 266.

Cir-

Circumciſus fuit. 266
Circumciſio. 266
Circũdedit. 27.225.227.229
Circumſpectus. 248
Cyprus. 104.107
Cyreneus. 97
Cyrillus. 95
Cyrinus. 97
Circuitus. 226
Circuiuit. 147. 158. 225
Cis nomen viri. 97
Ciſon. 97
Cis. 43.228
Ciſterna. 226
Cithara. 29. 53. 82
Cito. 316
Ciuitas. 4. 111
Clam. 287
Clamauit. 264.289
Clamor. 264. 289. 209. 210
Clarificatus. 79
Claudicauit. 19
Claudus. 94
Claudius. 94
Glauſit. 230. 239
Clauſum. 147
Glauſura. 230
Cleophas. 94
Clemens. 48. 93
Clericus, 262
Clibanus. 178
Clypeus. 202
Conſeruauit. 249
Coarctauit. 287. 294
Coarctatus eſt. 294
Coagulatus fuit. 68
Coclear. 219
Coegit. 261,294
Cogitatio. 12
Cogitatio mala. 250
Cogitauit. 12
Cognitor. 168
Cognitio. 162
Cognitum fuit. 225
Cognoſcere. 312
Cognouit. 279. 167. 312
Cohæredes. 205
Cohors militum. 89
Coinquinauit. 64. 257
Coinquinatus. 257
Colaphizatus. 194
Collare. 168
Collector. 290
Collectus fuit. 255
Collega. 217
Collegit. 171. 172. 261. 262
Collis. 212
Columna. 214
Collocauit. 149
Coloſſus. 93
Coluit. 27. 89. 293
Cœlum. 24. 195
Columba. 68
Culex. 299
Coma. 245. 299
Combuſsit. 210. 182.
Comedit. 94
Comendatus. 36
Comendauit. 210 36
Cominuit. 246
Cominatus fuit. 20
Commiſeratio. 48
Comiſcuit. 138
Commiſſus. 36
Comodauit. 7
Commoratus eſt. 121. 140

Commotio 3. 139
Commotus. 3.138
Commouit. 3.138.202
Compactus fuit. 279
Comperit. 64
Compes. 35
Complacuit. 49
Compleuit. 71.317
Comploſit. 279
Compoſitus. 133
Compoſuit. 247
Comprehendit. 88. 178.257
Comprehenſor. 178
Compreſsit. 270
Compreſſus. 106
Comunicauit. 133
Compulit. 104
Compunctus fuit. 251
Computauit. 16
Computus. 16
Conatus. 268
Conatus fuit. 212
Concepit. 302
Conceptus fuit. 302
Conceſsit. 175.296
Concha. 116. 15.
Concidit. 257
Conciliauit. 230
Concilium. 40
Concilium dedit. 4
Concinnator. 305
Concinnauit. 247. 61. 305
Concionator. 96
Concionatus eſt. 80
Concordauit. 217. 202
Concitauit. 303 202
Conculcauit. 199
Concupiſcentia. 313
Concupiuit. 98 313
Concubina. 221.
Concurrit. 65
Concurſus. 65
Concuſſus. 93
Condemnatus fuit. 197.
Condemnauit. 253. 197. 312
Condenſatus fuit. 08. 267
Condenſauit. 87
Conditio. 60
Condoluit. 29
Condonauit. 76
Conducere. 219
Confeſsio. 169
Confeſſus: 263. 169
Confidentia. 40
Confidit. 166. 209
Confixit. 212. 102
Confodit. 68. 102
Conformauit. 202
Conformis fuit. 32
Confortatus eſt. 292
Confouit. 300
Confregit. 80. 117
Confractus. 80 97. 106
Confricauit. 15
Confudit. 143
Confugit. 30
Confuſio. 143
Confuſus. 133. 143
Conglutinatus fuit. 279
Congratulatus fuit. 15
Congregatio. 262. 134
Congregatus fuit 234 255.161
Congregauit. 240. 261.262
Coniunctio. 134
Coniunctus fuit. 125.133.279
& pag. 300

Coniun-

Coniunxit. 300
Coniux. 314
Connexio. 134
Connexit. 275
Connexus fuit. 300
Conquaſſauit. 80
Conqueſtus eſt. 85
Conſcientia. 265
Conſcripſit. 2[illegible]6
Conſecratio. 105
Conſecrauit. 106
Conſenuit. 111
Conſeruauit. 220 2[illegible]9
Conſcidit. 57
Conſiderauit. 13
Conciliatus fuit. 40
Conſilium. 22.226
Conſociatus. 133
Conſolatio. 15.155.307
Conſolatus fuit. 7.155
Conſperſit. 155
Conſpectù. 105
Conſpuit. 205
Conſtitit. 103
Conſtitutio. 52.55.171
Conſtituit. 51.55.60
Conſtruxit. 19.138
Conſueuit. 6
Conſuit. 69.275
Conſummatio. 129.317
Conſummatum fuit. 129.317
Conſummauit. 71.129.130.317
& pag. 280
Conſumpſit. 129
Contaminauit. 257
Contempſit. 129
Contemptus fuit. 136
Contendit. 122 192.268.264.
& pag. 268
Contentio. 88
Contentioſus. 233
Conticuit. 59
Contigit. 64.253
Continens. 159.277
Continentia. 235
Continuauit. 234
Continuè. 234
Continuo. 97.242
Continuit. 275
Contra. 105.228
Contradictio. 82
Contradixit. 192.208.238
& pag. 264
Contrarius. 105
Contraxit. 287
Contremuit. 66 2[illegible]4
Contriuit. 79.246
Controuerſia. 264
Conturbatio. 3
Conturbatus fuit. 3.251
Conturbauit. 139.202 [illegible]08
Contumaces. 160
Contumelia affecit. 304
Contumelioſus. 234
Conueniens fuit. 140 244
Conuenit. 1.61 89.2[illegible]3
Conuenientia. 134
Conuenticulum. 134
Conuentus. 226
Conuerſus fuit. 44.261.2[illegible]3
Conuerſatus lætè. 21
Conuitiatus eſt. 238.289.292
Conuiuium. 32
Cooperuit. 201
Coopertus. 200
Copia. 120

Google

Copioſum. 120
Cophini. 55
Copulatio. 134
Copulatus. 133
Copulauit. 300
Coram. 105
Cor. 8
Corda. 209
Corde percepit. 8
Core. 95
Cornelius. 97
Correſpondit. 90
Correxit. 61
Corintus. 97
Corium. 185
Cornu. 96
Cornutus. 97
Corripuit. 234. 258
Corona. 109
Coronatus. 107. 109
Coronauit. 107. 1,0
Coroſami. 195
Corpus. 122
Corpus Chriſti. 175
Corroſit. 148
Cortina. 38. 263
Corrupit. 33
Corruptio. 33
Corus menſura. 95
Coruſcatio. 114
Coruus. 103
Crapula. 316
Creatio. 316
Creatura. 316
Creatus. 115
Creatus fuit. 316
Creauit. 316
Credidit. 7. 169
Cremauit. 210
Creuit. 45
Cribrauit. 142
Criminatus eſt. 293
Cripta. 207
Cryſtallum. 115
Cruciatus. 13. 14
Cruciauit. 13. 301
Crumena. 100
Cruor. 245
Crus. 104
Cubiculum. 288
Culpa. 269
Cum. 32. 166. 167 97
Cunctatus eſt. 2
Cupiuit. 212. 311. 313
Cupiditas. 286
Cura. 13. 149
Curator. 315
Curauit. 3'4 286
Curia. 288
Currus. 294
Currui inſedit. 294
Cuſtodia. 210 220
Cuſtodiuit. 220. 224

D

Dalmata. 244
Dalmatia. 244
Damnatio. 197
Damnatus. 1,6
Damaris. 244
Damaſcus. 244
Daniel. 251
Dathan. 249
Datus fuit. 202
Dauid. 252

De: 165. 170. 207
Debilitatus fuit. 252
Debilis. 156. 25
Decem. 216
December. 125
Decimæ. 216
Decepit. 132. 133. 140
Decerpſit. 94
Decertauit. 117
Declarauit. 3.4
Declinauit. 256
Decor. 54
Decorauit. 76
Decorum fecit. 76
Decretum. 52
Decreuit. 51
Decubuit. 84
Decuit. 44
Decurſus. 208
Dedecus. 143
Dedit. 202. 29
Deduxit. 212. 298
Didicit. 26. 40
Defatigatus. 252
Defecit. 129. 151. 252
Defendit. 85. 100
Defenſio. 94. 208
Defenſor. 103
Deficiens. 303
Definitum. 227
Deflectere fecit. 6. 25
Deflexit. 6. 25
Defraudauit. 98
Defuit. 141
Deglutiuit. 205
Deguſtauit. 278
Deiecit. 158. 159. 212
Deinde. 227
Delectabile. 20. 184
Delectatio. 39. 308
Delectatus fuit. 39. 308
D.lectauit. 308
Delegit. 132
Deleuit. 245. 77
D licate vixit. 316
Delicatus. 286
Deliciæ. 20. 160. 306. 308
Delicijs affectus eſt. 272. 316
Delicijs aſlauit. 21
Deliquit. 175
Deliramentum. 238
Demens. 176
Dementauit. 176
Dementia. 176
Demerſit 89
Demeſſuit. 270. 231
Demiſit. 145
Demon. 263
Demoniatus. 263
Demonium. 263
Demonſtrauit. 167
Denarius. 250
Dentes. 82
Dentes molares. 273
Denudauit. 70
Denuo. 198. 257
Deo dicatus. 15
Deperditum fuit. 24
Depoſuit. 77. 177
Deprauatus. 72
Deprecatio. 84
Deprehendit. 88
Deriſit. 107. 108
Deriſor. 107
Deſcendere fecit. 206
Deſcendit. 206

Deſcen-

Deſcenſus. 206. 297
Deſcripſit. 286
Deſertum. 18. 122. 268
Deſiderauit. 311
Deſiderium. 311. 312
Deſidioſus. 301
Deſijt. 6
Deſignauit. 63
Deſolatio. 33. 130
Deſolatus eſt. 33
Deſpectio. 293
Deſponſatus fuit. 313
Deſponſauit. 313
Deſtructus fuit. 280
Dextruxit. 260
Deſtillauit. 162
Detondit. 92
Detraxit. 14. 21
Deuorauit. 205
Deus. 28. 40
Deus opt. max. 183
Dextera. 241
Dexter. 24
Diabolus. 253
Diaconus. 253
Diadema. 107
Dicere. 101
Dicibile. 130
Dictus. 50 09
Didicit. 26. 40
Dies. 41. 42. 167. 214
Dies Dominica. 82
Diffamauit. 192
Difficile. 230.
Difficilis. 229
Diffudit. 199
Digitus. 291
Dignum fuit. 244
Dijudicauit. 196
Dilatatus. 63
Dilatauit. 9. 58. 116
Dilectio. 311
Dilexit. 310. 122
Diligentiam adhibuit. 122
Diligenter inſpexit. 279
Dimidium. 161
Diminuit. 204
Dimiſit. 55. 76. 87. 140. 141
& pag. 249. 298
Dinumerauit. 130
Dionyſius. 253
Direptio. 113
Direxit. 61
Diripuit. 303
Diſcerpſit. 68 117
Diſceſſit. 227. 212
Diſciplina. 258. 275
Diſcipulus. 64
Diſcordia. 177
Diſcubuit. 68
Diſcurrit. 306
Diſpenſatio. 45
Diſpenſator. 45
Diſperſio. 236
Diſperijt. 51
Diſperſit. 51. 75. 236
Diſplicuit. 117
Diſpondio. 288
Diſpoſitio. 220
Diſpoſuit. 51
Diſputauit. 131. 208
Diſquiſitio. 132
Diſſecuit. 68
Diſſentijt. 9
Diſſeruit. 34
Diſſipatio. 236

Diſſi-

Diſsipatus. 236
Diſsipauit. 33. 214. 236
Diſsitus. 58
Diſtillauit. 276
Diſtinctio. 307
Diſtinxit. 307
Diſtribuit. 200
Diuagatus eſt. 158
Ditatus. 119
Diuerſorium. 140
Diuertit. 256
Diues. 119
Diuitiæ. 119
Diu. 211
Diuiſio. 191. 303
Diuiſor. 200
Diuiſit. 307
Diuiſus fuit. 161. 200
Diuturnitas. 153. 154
Doctor. 26 60
Doctrina. 26. 275
Doctus. 26
Docuit. 26. 30. 66
Doeg. 253
Dolabra. 268
Doloſè. 107. 132. 256
Doloſus. 107. 256. 284
Doluit. 304
Domauit. 259
Domina. 183. 266
Dominatus fuit. 27. 66 102
Dominus. 183. 266
Dominium: 71
Domitus fuit. 258
Domus. 121
Donauit. 298.
Donec. 174
Donum. 202. 298
Dorcas. 244
Dormitatio. 248
Dormitauit. 248
Dormitio. 154
Dormiuit. 154
Dorſum. 236
Draco. 199
Dubitauit. 161
Dum. 46 79 166. 167. 179.
Dumentum. 170. 282
Duo. 83
Durus fuit. 220. 230
Duxit. 123 207. 218. 301. 303
Dux. 168

E

E *Præpoſitio.* 165. 207
Ebur. 96
Ecce. 145. 153
Eccleſia. 121. 134. 248
Edictum. 182
Aedificauit. 138. 155
Edit. 94. 110
Edocuit. 167
Educatus. 24
Educauit. 24
Effabile. 150
Effecit. 260
Efferbuit. 267
Efficax. 292
Effloruit. 309
Effudit. 86. 155
Effuſus. 86. 199
Egenus. 155
Egeſtas. 303. 155
Egrè. 230
Egreſsio. 47. 213
Egreſſus fuit. 81

Eguit.

Digitized by Google

Eguit. 302.155
Eia. 163
Eiecit. 77.88.212
Elanguit. 252
Elatus. 222
Elegit. 122.132
Electus. 132
Eleemoſyna. 47
Eleuatus eſt. 306
Eleuauit. 11.62.148
Eli. 164
Elias. 165
Eliaſer. 164
Elieſer. 164
Elizabet. 164
Eliſeus. 164
Eliud. 165
Elmadan. 164
Elongauit. 58
Eloquium. 92
Emanuel. 214
Emigrauit. 306
Eminentia. 10.248
Emiſit. 90.212.314
Emit. 55
Emundabor. 159
Emungere. 195
En. 145.153
Encenia. 45
Eneruauit. 62
Enigmata. 86
Ens. 1
Enſis. 87.198
Enuntiauit. 157
Enutriuit. 77
Epaphroditus. 188
Ephraim. 187
Ephrata. 187
Ephrates. 187
Epheſus. 187
Epiſcopus. 282
Epiſtola. 287
Epulatus fuit. 316
Eques. 294
Equidem. 243
Equitauit. 294
Equus. 297
Eradicauit. 51
Erectus fuit. 103
Eremita. 268
Eremus. 268
Eripuit. 110.250
Errare fecit. 72
Erogauit. 213
Error. 72.269
Erubeſcentia. 143
Erubuit. 143
Eructauit. 258
Eruditio. 256.275
Eruditus fuit. 26
Erudiuit. 26
Erugo. 224
Erupit. 57.90
Eruit. 27
Eſca. 77.111
Eſſe. 19
Eſſentia. 1
Eſt. 198
Eſtuauit. 210
Eſuriuit. 62
Etiam. 163.182
Et. 113.178
Euacuatus: 87
Euacuauit. 87
Euaginauit. 27
Euangeliſta. 209

Euan-

Euangelium. 209
Euanuit. 50
Euaporauit. 278
Euertit. 271
Euenit. 64
Euge. 148.163
Euigilauit. 129 148
Euolauit. 75
Europei. 309.
Euulſit. 27.110
Ex præpoſitio. 195.207
Exacerbauit. 203
Exactor. 290
Exaltauit. 11.214
Exarſit. 155
Exaruit. 242
Exaudiuit. 73
Excauauit. 245
Excelſus. 10.64.154
Excelſus fuit. 10
Excepit. 256
Excepto. 149
Excudit. 207.211.264
Excitatus. 146
Excitauit. 40.146.203
Exclamauit. 182.190.264
Excluſit. 230
Excruciatus. 166
Excuſatio. 41
Excuſauit. 41
Excuſsit. 158
Excuſſus eſt. 158
Execratio. 68
Execratus fuit. 77.95
Exemplar. 63
Exemplum. 63
Exercitus. 15
Exercuit. 239
Exgurgitauit. 104
Exhauſit. 87.104
Exhauſtus. 49.87
Exhibuit. 53.60
Exhilaratus fuit. 15.49
Exhilarauit. 308
Exhortatio. 308
Exhortatus fuit. 7.258.308
Exiguus. 204
Exilium. 88
Exiliuit. 146
Exinde. 166
Exire fecit. 212.213
Exiſtentia. 2
Exiſtimauit. 21.311
Exitus. 314
Exiuit. 47.212.213
Exorauit. 285
Exornauit. 54
Exortus fuit. 50
Expandit. 41.162.208.273
Expanſus fuit. 291
Expauit. 308
Expectatio. 127
Expectare fecit. 292
Expectauit. 91.291
Expediens fuit. 140
Expeditus. 71.277
Expenſæ. 303
Expergefactus fuit. 129
Experimentum. 40
Expertus. 40
Expertus fuit 239.278
Expletus fuit. 317
Expleuit. 317
Exploratores. 227
Explorauit. 23
Expoſitio. 45.247.314

Expoſuit. 68. 69. 314
Exprobrauit. 38. 293
Expugnauit. 302
Expuit. 129
Expulit. 77. 88
Expulſor. 88
Expurgatus fuit. 289
Expurgauit. 159
Extendit. 41.90.206
Extenſus. 291
Extenuatus. 252
Exterminauit. 33.64 76.88
Exterminium. 122
Exterſit. 44.158
Extinxit. 246.280
Extraneus. 153
Extraxit. 1:0
Extremitas. 240
Extremum. 12.293
Ex tunc. 166
Exuit. 70. 177
Exul. 88
Exultatio. 242
Exultauit. 15. 242

F

Faber. 289
Fabricauit. 75
Fabulæ. 140 238
Facies. 270
Facile. 93
Factus eſt. 198
Facula. 174
Fallacia. 72. 17
Fallax. 17
Falſificauit. 44
Falx. 232
Fama. 74
Famelicus. 62
Fame laborauit. 62
Fames. 62
Familia. 235
Familiaris. 122.217
Famula. 168
Famulus. 94. 210. 260
Faſtidium. 107
Faſtidiuit. 2. 107
Faſtuoſus. 49
Fatigatus. 252
Fatuitas. 176
Fatuus. 176
Fauces. 259
Fauus. 290
Fax. 319
Febris. 318
Febribus laborauit. 318
Febricitauit. 318
Februarius. 242
Fetit. 60.260
Fœdauit. 257
Fœditas. 59
Fœdus. 60
Fefellit. 72. 133. 140. 282
Felix. 51
Fœmina. 179
Femur. 180
Feneſtra. 33. 85
Fœnum. 55
Feria ſecunda, &c. 82
Ferijt. 237. 268
Fermentatum effecit. 112
Fermentum. 112
Ferocia. 172
Ferrum. 142
Fertilitas. 272

Feſti-

Feſtinatio. 269
Feſtinauit. 316
Feſtiuitas. 119
Feſtuca. 15
Feſtum. 119
Fœtet. 293
Fœtidus. 59
Fictile. 6. 77
Ficus. 110
Fidelis. 26. 169
Fidei commiſit. 36
Fides. 3. 170
Fidit. 169
Fiduciam poſuit. 169
Fieri. 8. 19
Figulus. 7
Figmentum. 316
Figura. 28 32
Filauit. 312
Filia. 203
Filius. 28. 203
Fimbria. 234. 293
Finis. 12. 129. 193. 317
Finiuit. 129. 317
Firmamentum cœli. 11
Firmauit. 120. 292
Firmus. 292
Fiſſus. 50
Fiſtula. 223
Fiſtula canere. 223
Fixura. 102
Flaccidus. 251
Flagellatus fuit. 94
Flagellum. 95
Flatus. 162
Flauit. 162
Flexit. 89
Florenus. 250
Floruit. 52. 293. 309
Flores odoriferi. 232
Flos. 299
Fluctuatio. 3
Fluere fecit. 204
Fluctus maris. 45. 175. 222
Flumen. 34. 204. 276
Fluxit. 34. 204. 276
Fluxus. 204
Fodina. 207
Fodit. 68. 102. 195. 245. 207
Folium. 107
Fons. 227
Foramen. 78
Forauit. 162
Foras. 187
Forma. 63
Formauit. 6
Formica. 299
Formido e 251
Formoſus. 53
Fornicatio. 235
Fornicator. 235
Fornicatus fuit. 235
Forceps. 270
Fortè. 139
Fortis. 139. 292
Fortitudo. 130
Forum. 56. 58
Fouit. 24
Fractum. 117. 106
Fragrans. 105
Fragrantia. 42
Fragilis. 6
Fragilitas. 252
Fragmentum. 309. 313
Franci. 309
Frater. 178

Fraus. 256
Fraudulenter. 107
Fregit. 105. 117. 313
Fremuit. 18
Frenauit. 11
Frenduit. 18
Frenum. 11
Frequens. 299
Frequentauit. 234
Frequenter. 299
Fricauit. 15
Frigidus. 95
Friguit. 95
Frumentum. 180
Fruſtra. 197
Fruſtratus eſt. 197
Fruſtratus eſt. 197
Fruſtum. 313
Fudit. 86
Fugit. 34
Fuit. 1. 198
Fulgor. 113
Fulgur. 114
Fulſit. 113. 292
Fumigauit. 278
Fumus. 279
Functus eſt. 26
Funis. 18
Furijt. 176
Furioſus. 176
Fuſus. 198

G

GAbriel. 261
Gad. 267
Gaius. 267
Galea. 258
Gallina. 247
Gallus. 247
Gaudium. 15. 307
Gauiſus fuit. 15. 308
Gaza. 265
Gedeon. 269
Gehenna. 111
Gemitus. 264
Gemma. 111
Genealogia. 203
Genæ. 27
Generatio. 203
Genetrix. 203
Genitus. 208
Gens. 21. 170
Gentilis. 170
Genu. 114
Genuflexit. 115
Genuit. 202
Genus. 235
Germinans. 68
Germinare fecit. 116
Germinauit. 116
Geſtauit. 295
Geth. 262
Getſemani. 262
Gibboſus. 256
Gladius. 276
Globus. 189
Glomerauit. 254
Gloria. 18. 39. 79. 185. 211
Gloriatio. 30. 233
Gloriatus fuit. 39. 233
Glorificatus fuit. 79. 195
Glorioſus. 233
Gnidus. 264
Goſſypium. 107
Gradus. 42. 220

Grandæuus. 5
Grandis. 229
Grando. 115
Granum. 23. 180
Grativ. 45
Gratias egit. 181
Gratiam preſtitit. 181
Gratulatus. 308
Grauida. 302
Græce. 289
Græcia. 164. 184
Greſſus. 85. 180
Grex. 66
Gubernaculum. 11
Gubernator. 5
Gubernauit. 11. 66. 167
Guida. 30
Guſtu ſuaue. 278
Guſtauit. 8. 27. 51
Gutta. 161. 162

H

HAbitaculum. 121
Habitatio. 140. 207
Habitauit. 140. 149
Haud. 163
Haudquaquam. 163
Heber. 175
Hebes. 251
Hebraicè. 222
Hebræus. 222
Hædus. 272
Henoch. 2
Herba virens. 131
Hæreditas. 205
Hæreditauit. 205
Hæres. 15. 192. 205
Hæreticus. 160
Heri. 26
Hermas. 2
Hermes. 2
Hermen: 2
Hermogenes. 170
Herodes. 2
Herodias. 2
Heſitans. 160
Heſitauit. 160
Heſternus dies. 126
Heus. 163
Hic, hæc, hoc. 237
Hìc. 239
Hyacintus. 243
Hiatus. 94
Hydropicus. 99
Hiemauit. 193
Hiems. 193
Hierapolis. 4
Hilaris. 307
Hilaritas. 308
Hymnus 79
Hypocriſia. 184
Hypocriſis. 184. 245
Hypocrita fuit. 245
Hiſpania. 174
Hircus. 16
Hyſopus. 2. 183
Hiſtoria. 238
Hodie. 243
Holocauſtum. 54. 95
Homo. 80. 187
Homicida. 100
Homicidium. 100
Honeſtauit. 79
Honeſtè. 248
Honeſtus. 248

Hono-

Honorauit. 194
Honor. 181. 195
Honorificatus. 181. 195. 196
Hora. 87. 265
Horeb. 2. 194
Hordeum. 88
Horribilis. 258
Horribilis fuit. 258
Horror. 258
Hortus. 231. 262
Hoſanna. 2
Hoſpes. 158
Hoſpitatus eſt. 140
Hoſpitium. 140
Hoſtia. 54 96
Hoſtis. 285. 301
Humanitas. 80
Humanauit. 99
Humectauit. 52
Humerus. 36
Humiliatus. 13. 38
Humiliauit. 13. 34. 38. 126
& pag. 133
Humilis. 125. 243
Humilitas. 14

I

Iacob. 243
Iactabundus. 233
Iactantia. 233
Iactauit. 233
Iactus lapidis. 45
Iacuit. 84
Iairus. 242
Iam. 42. 211. 242
Ianna. 135. 253
Ianuarius. 273
Iared. 241
Iaſon. 241
Iaſpis. 3. 161. 184. 191
Ibidem. 3
Ibi. 1. 191
Ictus oculi. 108
Ideo. 166
Id quod. 233
Idolola coluit. 278
Idololatria. 278
Idolum. 278
Idoneus. 244
Iecit. 211
Ieiunium. 245
Ieiunauit. 245
Ieremias. 170
Iericho. 241
Ieſabel. 164
Ieruſalem. 241
Ieſſe. 174
IESVS 184
Ignis. 174
Ignitus. 59
Ignominia affecit. 304
Ignominia. 234. 294
Ignominioſus. 234
Illa. 163. 342
Illaqueatus. 221
Ille. 163. 170
Illic. 191
Ilico. 79
Illicitum fuit. 15
Illiniuit. 99
Illuminauit. 113
Illuſit. 70
Illuſus eſt. 70
Illuſtratus eſt. 79
Illuxit. 63
Imbecillis. 252
Imbecillitas. 252

Imber.

Imber. 237
Imaginatus fuit. 13
Imago. 28. 32. 63
Immaculatus. 159
Immerſit. 273 291
Immiſit. 211
Immiſſus fuit. 211
Imminutio. 393
Imminutus fuit. 303
Immolauit. 236
Immoratus. 77
Imum. 11
Immunda. 172
Immundus. 64
Immunditia. 59. 64
Immolatus. 203
Impediuit. 221
Impenſa. 303
Imperauit. 27. 158
Imperium. 157
Impetum fecit. 122
Impius. 60
Impletus fuit. 317
Impleuit. 27. 71. 298
Impollutus. 159
Impoſsibile fuit. 84
Impoſtor. 284
Impoſuit. 84. 140. 284
Impotens. 84
Imprecatus fuit. 67
Improbus. 132
Improperauit. 38. 238
Improperium. 226
Impudicitia. 235
Impugnauit. 286. 302
Impulit. 260
Imputauit. 130
In præpoſitio. 207
Inane. 240. 197
Inanis. 156. 216
Inanitas. 216
Incantatio. 52
Incantauit. 60
Incarcerauit. 35
Incendium. 174
Incendit. 116
Incenſauit. 229
Incenſus ira. 42
Incenſum. 229
Incepit. 11
Incertus fuit. 161
Inceſsit. 147
Incidit. 64
Incitauit. 42
Inclinatus. 291
Inclinauit. 89. 251
Incluſus. 238
Incola. 140
Incolatus. 140
Incompoſitus. 238
Incraſſatus. 267
Incredulitas. 214
Incredulus fuit. 161
Incredibile exiſtimauit. 230
Incrementum. 5
Increpatio. 258
Increpauit. 258
Incurſus. 253
Incuruatus. 108
Incuruauit. 89. 108. 251
Inde. 16
Indigens. 312
Indigentia. 312
Indignatio. 41
Indignatus. 42. 101. 264
Indiguit. 303

Indo-

Indoles. 265
Indulgentia. 76
Indulſit. 76. 145
Indumentum. 8
Induit. 7. 8.
Induratus. 267
Indurauit. 229
Inebriauit. 65
Ineffabilis. 158
Infans. 25. 187
Infernus. 87
Inferius. 126
Infeſtauit. 301
Infidelis. 161. 214
Infirmus fuit. 252
Infixus fuit. 279
Inflammauit. 40
Inflatus. 222
Inflauit. 223
Infra. 126
Infrigidauit. 95
Ingemuit. 264
Ingeniculatio. 89
Inglorius. 76
Ingreſsio. 262
Ingreſſus. 118. 34
Inhabitauit. 140. 149
Inhonorauit. 18
Inhoneſtum. 294
Iniecit. 211
Inimicitiæ. 285
Inimicus. 285. 301
Iniquitas. 269
Iniquus. 141. 214. 270
Iniquè ſe geſsit. 248
Iniquè tractauit. 185
Initio. 105
Iniunxit. 99
Iniuſtitia. 141
Iniuſtus. 141. 214
Innixus fuit. 31
Innocens. 159
Innocentia. 159
Innotuit. 63
Innouatum. 23
Innouauit. 23
Inopia. 34. 156
Inops. 34. 156
Inquiuamenta. 64
Inquinatus. 257
Inquinauit. 257
Inſania. 176
Inſaniuit. 176
Inſenſatus. 176
Inſecutus. 65. 254
Inſidiatus. 23. 220
In ſilentio. 287
Inſilijt. 306
Inſipiens. 176
Inſipientia. 176
Inſipienter dixit. 238
Inſpexit. 139
Inſpirat. 160
Inſpiratio. 160
Inſula. 247
Inſtruxit. 275
Inſumpſit. 213
Inſurrexit. 103
Integer. 278
Integrauit. 278
Intelligens. 8
Intelligere fecit. 8
Intellectum tribuit. 8
Intellexit. 8. 167. 188
Intendit. 73. 206
& pag. 288

Inten-

Intentus fuit. 13 40
Interfectio. 103
Inter ſe. 117
Interijt. 280
Interitus. 280
Interpellauit. 85
Interpretatio. 45.68. 314
Interpretatus fuit. 68. 314
Interrogauit. 83
Interula. 200
Inteſtina. 42
Intinxit. 273. 290
Intonuit. 209
Intra. 117. 207
Intrare fecit. 119
Intrauit. 118
Intrinſecus. 207
Introductor. 262
Introduxit. 119
Introiuit. 118
Introitus. 262
Intuitus eſt. 279
Intulit. 47
Intumuit. 267
Intus. 207
Inualuit. 97. 311
Inuidia. 101
Inuenit. 64
Inuentores. 122
Inueſtigauit. 239. 312
Inueterauit. 111
Inuitatus. 296
Inuitauit. 295
Inuocauit. 295
Inuolutus fuit. 173. 232. 263
Inuoluit. 254. 263
Inumbrauit. 283
Iniunxit. 99
Ioannes. 241. 242
Ioanna. 242
Ioatham. 242
Iob. 242
Ioel. 242
Ionas. 242
Ioram. 241
Iordanus. 241
Iorim. 241
Ioſaphat. 242
Ioſeph. 242
Ioſias. 242
Iouis. 253
Ipſo facto. 211
Ira. 43
Iratus. 264
Irriſit. 49
Irritatio. 30
Irritator. 30
Irritauit. 30 42
Irretitus. 221
Irretiuit. 221
Irritum fecit. 214
Irritus. 99. 122
Irruit. 103
Iſaac. 241
Iſachar. 242
Iſcariotes. 174
Iſmaelita. 173
Iſrael. 174
Iſraelita. 174
Iſta. 242
Iſti. 79 163
Ita. 163. 182. 192
Iter. 158
Iterum. 198. 227. 253
Iubilauit. 242
Iubilus. 242

Iucundum. 20. 49. 185
Iudaizauit. 241
Iudæa. 241
Iudæus. 241
Iudex. 167
Iudicauit. 169. 253. 254
Iudicatus fuit. 167
Iudicio contendit. 264
Iudicium. 253. 312
Iugiter. 234
Iugulauit. 276
Iugum. 66. 172
Iuit. 20. 177
Iulius. 13
Iumentum. 147
Iunius. 83
Iunctus. 133. 279
Iupiter. 251
Iurauit. 28
Ius dixit. 253
Iuſsit. 182
Iuſtus. 242
Iuuauit. 209
Iuuencus. 17. 187
Iuuenes. 29. 152. 206
Iuuentus. 152. 206
Iuxta. 96

L

L *Præpoſitio*. 4. 5. 19
Labium. 198
Labor. 50. 288. 304
Laborauit. 150
Lacerauit. 8. 57. 99
Lacryma. 151. 155
Lactauit. 24
Lacteus. 25
Lagena. 236. 286
Lamech. 6
Lamentatus. 98
Lamentator. 118
Lamentrix. 118
Lampas. 36
Lana. 290. 300
Lancea. 198
Languidus. 252. 62
Langueo. 256
Languit. 252
Laniauit. 147
Laqueus. 57
Lapidauit. 212
Lapis. 176
Lapis precioſus. 194. 224
Laſciuia. 235
Laſſus 62
Latentia. 170
Latibulum. 86
Latitauit. 85
Latitudo. 90
Latrones. 257. 315
Latuit. 196
Latus. 12. 58. 90
Lauacrum. 243
Laudabilis. 79. 150. 152
Laudatio. 79
Laudauit. 79. 152. 210
Lauit. 143
Laus. 79. 210
Lectio. 150
Lectus. 217
Legio. 76
Legit. 150
Leniuit. 243
Leo. 159
Lepra. 6

Lepro-

Leproſus. 6
Leſit. 237
Lætatus. 49
Lætitia. 308
Lætus. 308
Leua. 298
Leui. 10
Leuigauit. 227
Leuis. 343
Leuis fuit. 6
Leuita. 10
Lex. 171
Libanus. 8
Libauit. 278
Liber. 250. 265. 287
Liberatio. 250
Liberator. 250
Libertas. 265
Liberauit. 110. 250. 265
Libertini. 11
Libia. 11
Libido. 235
Libra. 11
Ligatus. 173
Ligauit. 173
Lignum. 231
Lingua. 6. 7
Lilium. 299
Limpidus. 261
Linus. 302
Liniuit. 99
Linteamina. 41
Linteum. 8. 41
Liquefecit. 4
Linxit. 5
Lis. 264
Litigauit. 9. 264
Lithoſtrotos. 8
Littus. 22. 251
Loculus. 100
Locupletatus fuit. 119
Locus. 41. 156. 252
Locus ſolitarius. 18
Locus congregationis. 194
Locuſta. 151
Locutus eſt. 156. 157
Lolium. 195
Longauit. 58
Longè. 58
Longus. 58. 264
Lorica. 258
Lotus. 143
Lubricitas. 250
Lubricus. 250
Lucas. 10
Lucerna. 29. 36. 135
Lucidum. 115
Lucratus eſt. 60
Lucri fecit. 262
Luctus. 6
Ludibrium. 70
Lumbi. 18
Luminauit. 113
Luna. 206
Lunaticus. 206
Lupus. 128. 236
Luſit. 236
Lutum. 292. 302
Lux. 113
Luxuria. 31. 66

M

MAcedo. 35
Macedonia. 35
Maceria. 275

Machinatio. 212
Machinatus malum. 4. 132
Mactauit. 99. 276
Macula. 154
Madefecit. 58
Madian. 45
Magi. 35
Magia. 52
Magiſter. 26. 60. 119
Magis. 229. 3 5
Magnificauit. 222
Magnificentia. 222
Magnitudo. 223
Magnus. 9. 222
Magnus fuit. 4
Magus. 33. 52. 88
Magog. 4
Mahath. 38
Maieſtas. 79
Maius. 140
Malaleel. 26
Malchus. 26
Male. 132
Maledictum. 68
Maledictus. 68
Maledixit. 68
Malignatus fuit. 132
Malignitas. 256
Malignus. 132. 181. 256
Malitia. 181. 269. 304
Malta. 28
Malum. 60
Malus. 181. 304
Malus fuit. 17. 132
Malus, ſiue arbor nauis. 198
Manahem. 37
Mammæ. 276
Mandatum. 182
Mandauit. 182
Manducauit. 111
Mane. 156. 190
Mane ſurrexit. 267
Manicatio. 267
Manicauit. 267
Manibus tractauit. 9
Manifeſtauit. 193
Manifeſtè. 193. 255
Manifeſtus. 193
Manipulus. 190
Manſio. 125. 140
Manſit. 121. 194. 300
Manſuetudo. 243
Manſuefactus. 259
Manſuetus. 243
Manus. 184
Marcus. 31
Mare. 111
Mare rubrum. 172
Margarita. 111
Maria. 31
Maria Magdalena. 31
Marmor. 110
Marſupium. 100
Maritus. 35. 314
Marta. 31
Martyr. 74
Martius. 45
Mas. 117
Maſculus. 127
Maſticauit. 94
Mathan. 36
Mathat. 35
Matathias. 36
Mathata. 46
Matthæus. 36
Mathias. 36

Mathu-

Mathuſala. 36
Matutinum. 290
Maxilla. 27
Mdxime. 163
Mechus. 234
Medela. 315
Medi. 45
Medicus. 52
Meditatio. 13
Meditatus ſum. 13. 150
Medium. 39. 161
Medulla. 96
Mel. 42
Melchi. 28
Melchiſedech. 28
Melea. 28
Melius. 140
Membrum. 175
Meminit. 238
Memor fuit. 238
Memoria. 238
Mendacium. 17
Mendax. 17
Mendicauit. 83
Mendicus. 33. 156
Mœnia. 275
Menna. 44
Mens. 265
Menſa. 39. 69
Menſis. 206
Menſura. 91
Menſurauit. 91
Menſus eſt. 91
Menta. 70
Mentionem fecit. 238
Mentitus fuit. 17
Mercator. 55
Mercatus fuit. 55
Merces. 219
Mercede cnduxit. 219
Mercenarius. 29
Meridies. 126
Mercurius. 2
Meretricatus. 235
Meretrix. 235
Merſit. 89. 191
Meſopotamia. 32
Meſsias. 32
Meſſor. 231
Meſsis. 38. 171. 231
Meſtus fuit. 156. 21
Metylina. 46
Metuens. 308
Metuit. 308
Micæ. 310
Michael. 44
Migratio. 306
Migrauit. 146, 226 306
Miles. 16. 89. 210
Militauit. 268. 302
Militia. 268
Mille. 165
Millies. 165
Minime. 163. 164. 180
Minimus. 142. 152
Miniſter. 266
Miniſterium. 9. 13
Miniſtratio. 9
Miniſtaauit. 266
Minorauit. 142. 204
Minor. 142. 152. 204
Minuit. 142. 204
Minutum. 288
Minus. 142. 152 204
Mirabile. 153. 230
& pag. 245

Mira-

Mirabiliter. 153
Miraculum. 153. 167
Myrra. 194
Miratus. 153 245
Miſael. 44
Miſcuit. 127. 38. 246
Miſer. 132
Miſer fuit. 156
Miſerator. 48
Miſereor. 29. 76
Miſeria. 133
Miſericordia. 29. 48
Miſericors. 28. 48
Miſertus fuit. 28. 48. 156
Miſia. 44
Miſit. 8. 211. 314
Miſſus eſt: 9. 314
Miſſus id eſt Apoſtolus. 20
Myſterioſum. 316
Myſterium. 40
Mitis. 48. 243
Mixtio. 248
Mixtum. 246
Mixtura. 138
Moab. 39.
Modeſtia. 243
Modeſtus. 243
Modicum. 23. 204
Modicus. 23
Modius. 200
Modo. 42
Modus. 261
Moyſes. 39
Moleſtauit. 72. 50
Moleſtus fuit. 50
Molitus fuit. 40
Moliuit. 243
Mollis. 6. 62. 71. 286
Moloch. 26
Momentum. 265
Momordit. 147
Monachus. 38
Monialis. 35
Mons. 248. 265
Monſtrauit. 63
Monumentum. 99. 237. 265
Moram fecit. 263
Moratus. 121. 149. 263. 283
Mors. 4
Mortalis. 41
Mortificauit. 99
Mortuus. 41. 122
Morus. 88
Mos. 24
Motus. 93
Mouit. 37. 139
Mulcta. 290
Mulctauit. 290
Mulier. 117
Muliplicatus fuit. 120
Multiplicauit. 120
Multitudo. 299
Multo magis. 315
Multoties. 121
Mulus. 116
Multum. 120
Mundare. 159
Mundauit. 143. 159. 172
Mundus. 159. 214
Mundus. 159. 214
Mundus fuit. 272
Munitio. 295
Muniuit. 100. 275
Munus. 96. 119. 168. 202
Murenulæ. 168
Murmuratio. 259

Murmu-

Murmurauit. 18
Murus. 173
Mutatum. 203
Mutauit. 203
Mutuauit. 7
Mutuum dedit. 7
Mutus. 110
Mutus factus eſt. 287
Mutus fuit. 287

N

NAaman. 155
Nagge. 157
Nabaſſon. 152
Nahum. 145
Nardus. 146
Narratio. 238
Narrauit. 237
Nares. 180
Naſus. 80
Natalis. 203
Natatoria. 273
Nathan. 151
Nathanael. 151
Natio. 21. 235
Natiuitas. 203
Natus. 203
Natura. 265
Nauclerus. 5
Nauicula. 14
Nauis. 14
Nauſeauit. 21
Nauta. 151
Nazarenus. 155
Nazaret. 155
Nebula. 246. 256
Necauit. 99
Necdum. 227
Neceſsitas. 303. 312
Negauit. 191
Negligens fuit. 2
Neglexit. 2. 3. 125
Negotiatio. 260
Negotiator. 55
Negotiatus eſt. 260
Negotium. 149. 260
Nemo. 164
Neomenia. 53
Nequam. 170. 181. 214 303
Nequaquam. 163. 164
Nequitia. 181. 269. 304
Neuit. 312
Nicanor. 148
Nicodemus. 148
Nicolaus. 148
Nicopolis. 149
Nictauit. 108
Nicticorax. 269.
Nidificauit. 283
Nidus. 283
Niger. 157. 284
Niger fuit. 284
Nigredo. 284
Nihil. 164
Niniue. 252
Niſi. 138
Nitidus. 261
Nobilis. 196
Nocte. 11
Noctem egit. 11
Nocuit. 13. 72 98. 151. 153
Noe. 145
Noluit. 177
Nomen. 74
Nominauit. 74

Non

Non adbuc. 227
Non. 163. 180
Nonaginta. 127
Nondum. 227
Nonne? 180
Nonus. 127
Nonnunquam. 251
Norma. 24
Notauit. 225
Notus. 126
Notum fecit. 225.279
Nouacula. 28
Nouauit. 23
Nouem. 127
Nouember. 3
Nouiſsimè. 249
Nouiſsimus. 125.245
Nouitas. 23
Nouit. 167
Nouum. 23
Nox fuit. 11
Nubes. 246
Nuditas. 216
Nudus. 216
Nugæ. 140. 238
Num. 43
Numerauit. 130
Numerus. 130
Nummularius. 203
Numquid. 43
Nunc. 42.242.243
Nunciauit. 157.237
Nuncius. 210
Nupſit. 207
Nuptiæ. 195
Nuptus. 207
Nurus. 66
Nutritus. 25
Nutriuit. 24
Nutrix. 25
Nux. 194

O

O *Particula vocandi.* 163
Obcæcatus. 283
Obdormiuit. 154
Obdurauit. 292
Obed. 242
Obedientia. 182
Obediuit. 9.182
Oberrauit. 158
Obiecit. 209
Obijt. 41
Obitus. 41
Oblatio. 96 119
Oblatratus eſt. 259
Oblatrauit. 259
Obligatio. 66.172
Obligatus. 173 220
Obligauit. 84
Obliuioni tradidit. 9.59
Obliuiſci. 59
Oblocutus eſt. 256
Obnubilauit. 246
Obſcænum. 294
Obſcænus. 59
Obſcurauit. 223 285
Obſcurè. 281
Obſcurus fuit. 284
Obſcurum. 215
Obſecrauit. 116.239
Obſepiuit. 227
Obſerratum. 147
Obſerrauit. 239
Obſeruauit. 23

Obſonium. 291
Obſtitit. 221
Obſtruit. 153
Obſtructus fuit. 317
Obſtruxit. 317
Obſtupuit. 254. 251
Obtemperauit. 182
Obtexit. 283
Obtinuit. 292
Obtulie. 47. 53. 212
Obturatus fuit. 317
Obturauit. 317
Obuiauit. 64
Obumbrauit. 283
Occaſio. 41
Occaſus. 217
Occidens. 217
Occidit. 99. 217. 276
Ociofus. 65. 305
Ocium. 301
Occiput. 195
Occluſit. 239. 254
Occultatus fuit. 135
Occultauit. 85. 89. 134. 196
Occulte. 287
Occultus. 200
Occultum. 86. 316
Occupatus fuit. 300
Occurſus. 38
October. 275
Oculus. 226
Odit. 285. 301
Odium. 285
Odor ſuauis. 43
Odorauit. 292
Offendit. 221
Offendiculum. 222
Offenſio. 221
Og. 185
Oleum. 99. 239
Olim. 211
Oliua. 239
Olus. 131
Omiſit. 140. 151
Omnino. 257
Omnipotens. 178
Omnis
Onerauit. 84. 295
Oneſiphorus. 2
Opus. 295
Opem tulit. 67
Operæm dedit. 300
Operarius. 260
Operatio. 261
Operatus eſt. 260
Operimentum. 200
Operuit. 200. 254. 262. 283
Opinatus fuit. 21
Oportuit. 1. 48
Oppidum. 4. 252
Opportunitas. 53. 61
Oportunus. 61
Oppreſsit. 228. 270
Oppreſſus fuit. 270
Opprobrium. 37. 293
Opprobrium factus eſt. 293
Optatus fuit. 311
Opugnauit. 302
Opus factum. 260. 261
Ora. 134
Oratio. 285
Orauit. 116. 285
Orbis. 214. 189
Ordinatio. 52. 55. 182
Ordinauit. 51. 103
Ordo. 175. 220. 265

Organum. 92
Oriens. 290
Orphani. 187
Oriri fecit. 50
Ortus. 50. 52
Os oris. 187
Os oſsis. 229
Oſculatus eſt. 86
Oſculum. 87
Oſee. 242
Oſor. 285
Oſtendit. 63
Oſtiarius. 230
Oſtium. 43. 135. 230. 253
Ouis. 122

P

PAcificauit. 203
Pacificus. 69
Pactum. 75
Pactus eſt. 85
Palam. 255
Palla. 15. 86
Pallium. 19
Pallor. 131
Palma percuſsit. 299
Palmæ. 126. 116
Palmes. 229
Palpebræ. 96
Palpauit. 259
Palpitatio. 67
Palpitauit. 66
Pamphilia. 281
Panis. 76. 184. 180
Pannus lacerus. 237
Papilio. 22
Papinus. 194
Paphus. 281
Parabola. 31
Parabolicè locutus. 31
Paraclitus. 281
Paragraphus. 218
Paraliticus. 304
Paraſceue. 217
Paratio. 245
Paratus. 286
Parauit. 51. 277
Parcens. 76
Parcus. 277
Paries. 173
Pariter. 133
Paropſis. 285
Pars. 200. 201. 227. 313
Participauit. 217
Particeps fuit. 82
Partitus fuit. 313
Parthi. 281
Paruipendit.
Paruit. 102
Parum. 23. 204
Paruulus. 25. 248
Paruus. 152
Paſcha. 281. 310
Paſcua. 66
Paſſus. 13. 180
Paſtor. 145
Paſtorale. 96. 99
Paſtus eſt. 66
Pater. 174
Patina. 285
Patientia. 228
Patriarcha. 5
Patruba. 282
Paucitas. 204
Paucum. 204

Paucus

Paucus. 23
Paulus. 281
Paululum. 17
Pauor. 128 151
Pauper. 156. 277
Paupertas. 156
Pauit. 66. 128. 251
Pauor. 128. 251
Pauſa. 218
Pax. 69
Peccati reus. 59
Peccator. 72. 141
Peccatrix. 72
Peccatum veniale. 93. 142
Peccatum mortale. 142
Peccatum originale. 142
Peccatum. 141. 175
Peccauit. 72. 175
Pecus. 147
Pectus. 269
Pectus percuſsit. 268
Pædagogus. 30
Pellis. 63. 183
Peluis. 151. 116
Pœna. 95
Penè. 17
Pœnitentia. 147
Pœnitentiam egit. 147
Pœnituit. 147
Penna. 198
Pentecoſtes. 281
Penuria. 303
Pependit. 77
Pepercit. 29
Peperit. 202
Pepigit. 189
Peplum. 80
Per. 109. 179
Pera. 299
Peragrauit. 158
Perculſus. 128
Pereunctatus eſt. 19
Percurrit. 61
Percuſsio. 95
Percuſsit. 194 237
Percuſſus. 94
Perdidit. 24. 33. 153. 129. 2 5
& pag. 280
Perditio. 24. 280
Perditus fuit. 72
Peregrè profectus. 158
Peregrinatio. 306
Peregrinatus fuit. 158 306
Peregrinus. 158. 306
Perfecit. 278. 317
Perfectio. 17
Perfectus fuit. 278. 317
Perfidus. 17
Perfodit. 195
Perfoſſus. 195
Perforatio. 102
Perforauit. 102
Perfudit. 86
Pergamus. 281
Perge. 281
Peribit. 141
Periclitatus fuit. 37
Periculum. 38
Perijt. 6. 24. 50. 280
Periodus. 218
Peritus. 220
Permanſit. 129. 149. 269
Permiſit. 175
Permiſit facultatem. 118
Pernegauit. 191
Pernoctauit. 11

Perpetuauit. 234
Perpetuò. 208. 234
Perpetuum. 208
Perſcrutatus eſt. 279
Perſecutio. 88
Perſecutor. 88
Perſecutus eſt. 211. 254
Perſeuerantia. 228
Perſeuerauit. 91. 291. 300
Perſona. 270
Perſpexit. 63
Perſpicuè oſtendit. 279
Pertinet. 22
Pertranſiuit. 131
Peruerſitas. 215
Peruerſus. 277
Pes. 187
Peſsimus. 304
Petijt. 83
Petitio. 84
Petrus. 282
Phaleg. 307
Phantaſma. 126
Phanuel. 314
Pharao. 309
Phares. 309
Pharetra. 46
Phariſeus. 309
Pheben. 312
Phenicen. 314
Phiala. 296
Philacteria. 194
Philadelphia. 307
Philegon 307
Philemon. 306
Philippus. 307
Philoſophia. 307
Philoſophus. 307
Phinees. 314
Phrigia. 309
Piger. 2
Pigritia. 301
Piguit. 2
Pila. 189
Pilatuspontius. 281
Pilus. 298
Pinguedo. 96
Pinguefactus. 207
Pinguis fuit. 272. 286
Pinnaculum. 248
Piſcatores. 57
Piſcatus fuit. 57
Piſcina. 219
Piſcis. 216
Piſidia. 281
Pixis. 113
Placatio. 121
Placauit. 121
Placens. 49
Placere ſtuduit. 245
Placuit. 49. 189
Plaga. 95
Planauit. 296
Planctus. 16. 78. 118
Plane. 257
Planus. 71
Plantatio. 128
Planxit. 98
Plaſmauit. 6
Platea. 56. 58. 85
Plauſibile. 200
Plauſibilibus verbis perſuaſit. pag. 21
Plauſit manibus. 279
Plenus. 229. 27. 298
Plexit. 305

Plora-

ploratus. 118
plorauit. 118
Plus eſt. 229
pluuia. 303
pluit. 237
poliuit. 27
pollex. 78
polluit. 64.257
pollutio. 64.273
pollutus. 64.257
pomum. 94
pondo. 11
pondus. 166
pontifex. 190
populus. 21
porcus. 16
porta. 135.149
portarius. 230
prtauit. 53.146.292.295
potentum. 167
portio. 201.202
poſſedit. 178.205.274
poſſeſsio. 274
poſſeſſor. 120
poſsibile. 189
poſsibilitas. 189
poſta. 167.249
poſtea. 167.249
poſteaquam. 167
poſtremus. 249
poſtulauit. 83
poſuit. 51.56.60.149
potator. 81
potens. 189
potectas. 71.118
poteſtatem deddit. 197
poteſtatem exercuit. 71
potitus. 88
potius. 140
potus. 81
potuit. 186
prandium. 32
pranſus fuit. 32
praua. 215
prauus. 227
præ. 165
præcatus fuit. 116
præcepit. 182
præceptor. 5.26
præceptum. 24.52.182
præceſsit. 104
præcinctus. 111
precinxit. 100
precioſus. 196
præcipitatus. 297
præcipitauit. 298
præcipuus. 105
præco. 238
præconizauit. 80
præda. 34
prædeſtinauit. 51
prædicatio. 80
prædicauit. 80.157.210
prædium. 230
prædixit. 157.243
prædominatus fuit. 102
prælegit. 122
præfocauit. 138
præfuit. 66
prægnantes. 302
prahendit. 88
praiuit. 104.105
præliatus eſt. 117
prælium. 302
præmium. 43
praeoccupauit. 105.123

præparario. 245
præparauit. 51.245
præpoſitus. 60. 197
præpoſuit. 122
præputium. 94
presbyter. 98
præſens fuit. 1
præſepe. 94
præſes. 91
præſidium. 295
præſsit. 304
præterijt. 131
præualuit. 311.292
præuaricatio. 141
præuaricatus fuit. 214
præuaricator. 72
præuaricatrix. 72
præuenit. 105. 125
primitiæ. 105
primo. 105
primus. 105
princeps. 5. 9
principatus. 105
principium. 105
prior. 174
priuauit. 141
priuilegiauit. 265
prius. 42
pro. 179
probatio. 40
probatica. 281
probare fecit. 312
probatum. 159
probatus fuit. 4
probauit. 239.278
probus. 182
procella. 224
proceſsit. 52
procidit. 211
procreauit. 202
procubuit. 25[illegible]
procurator. 45
prodegit. 215
prodidit. 192. 261
prodigium. 167
prodijt. 213
proditor. 261
produxit. 116
profanauit. 64
profanus. 64
profecit. 4
profectò. 169
profeſſus eſt. 169
profuit. 60.71. 116
profundum. 205
progenies. 203
progenitus fuit. 203
prohibitum. 15
proiecit. 212
proiectus fuit. 206
prolixus. 264
prolongauit. 154
promiſsio. 127
promiſit. 91.123.189
promittere. 199
promptitudo. 277. 286
promptus. 277. 286
& pag. 311
pronunciauit. 237
propago. 53
prope. 96.157.274
properauit. 316
propheta. 151
prophetia. 151
prophetiſſa. 151
prophetauit. 151

propi-

propitiatio. 75
propitiator. 76
propinquus eſt. 96
propitius fuit. 76
propoſitio. 158
propoſuit. 277. 278
propter. 109. 179
prorſus. 257
proſelyta. 306
proſper. 51
proſperauit. 51
proſtrauit. 89. 145. 159. 198
& pag. 298
protectio. 295
protector. 103. 130
profectus. 200
protexit. 134. 200
protrudit. 213
prouincia. 111
proximus. 12. 122
prudentem effecit. 275
prudentia. 40. 275
prudens. 275
prunæ. 307
pſalmus. 234
pſalterium. 234
pſalluit. 234
pſeudoprophbeta. 17
publicanus. 290
publicus. 319
pudicus. 159
pudor. 143
puduit. 143
puella. 25
puer. 25. 94. 206. 260
pugnauit. 302. 268
pulcher. 172
pulchritudo. 54
pullus. 187. 224 239. 309
& pag. 319
pulmentum. 291
puluis. 15. 31. 290
punctatus. 195
punitio i 115
punxit. 212
pupillus. 187
purgatorium. 159
purgauit. 159
purificauit. 272
purpura. 27
purum. 159
purus fuit. 272. 289
puſillum. 17
putatio. 257
putauit. 21 31. 257
puteolus. 39
puteus. 226
putrefactus. 293
putruit. 293

Q

QVa. 109
Quadraginta. 61
Quadrans. 105
Quadrum. 61
Quale. 184
Qualis. 184
Qualificatus. 60
Qualitas. 60
Quam. 188. 274
Quamdiu. 39. 46
Quando. 39. 166
Quandoquidem. 173
Quantum. 46. 188
Quantumcumque. 46

Quare.

Quare. 37
Quartus. 61
Quaſſatio. 122
Quaſſauit. 80
Quatuor. 61
Quæſiui. 131. 132. 212
Quæſtio. 132
Quæſtionem mouit. 192
Quæſtus. 65
Qui, quæ, quod. 163. 237
Quia. 166. 173
Quid. 36. 37
Quid ad nos. 43
Quidam. 164. 185
Quidni. 163
Quidquam. 37
Quies. 80. 219
Quieuit. 65. 123. 218
Quilibet. 117. 109
Quinquaginta. 131
Quinque. 131
Quiſpiam. 185
Quo. 109. 184
Quò. 113
Quod. 167. 179
Quod eſt. 233
Quomodo. 274
Quoniam. 173
Quot. 46
Quotidie. 167
Quoties. 45. 91
Quouſque. 39

R

RAbbi. 60
Rachel. 62
Radix. 51. 263
Ragan. 68
Rahab. 66
Ramus. 219. 229
Rana. 96
Rapax. 3
Raphael. 69
Rapina. 3. 34. 113
Raptus eſt. 3
Rapuit. 3. 34
R refecit. 54
Raſit. 12. 92
Raſus. 97
Ratio. 97
Ratiocinatus eſt. 208
Rationem poſuit. 16
Rationem reddidit. 208
Rebecca. 60
Rebellis. 161
Recens. 296
Recens vinum. 297
Recepit. 98
Receſsit. 58
Reclinatorium. 73
Reclinauit. 85
Recompenſauit. 35
Recondidit. 240
Reconciliauit. 217
Recordatio. 239
Recordatus eſt. 238
Rector, 24
Rectitudo. 61
Rectum. 61
Rectum fuit. 244
Rectus. 90
Recubuit. 68
Recuſauit. 177
Redarguit. 234
Reddidit. 261

Reddi-

Reddidit captiuum. 303
Redegit in nihilum. 37
Redegit in ſeruitutem. 185
Redemit. 121
Redemptio. 121.250
Redemptor. 45.121.250
Redemptus. 121
Reædificauit
Refecit. 218
Refectio. 218
Refloruit. 52
Refocillatio. 218
Refocillauit. 218
Refrenauit. 11
Refrigerauit. 95.218
Refulſit. 114
Refugium. 295
Regina. 156
Regio. 111.252
Regnauit. 156
Regnum. 156
Regreſſus. 38.44.261
Regula. 24
Regurgitauit. 104
Reiecit. 59.269
Reintegrauit. 278
Religio. 15
Religiosè coluit. 15
Religioſus. 15.26
Reliquæ. 164
Reliqui. 164
Reliquiæ. 127
Reliquit. 140
Reliquum. 127
Reliquum fuit. 156
Remanentia. 127
Remanſit. 126.149
Remiſsio. 75
Remittere. 72
Remotus fuit. 58
Remuneratio. 219
Remunerauit. 219
Renes. 191
Renouatum. 23
Renouauit. 23
Renuntiauit. 157
Rependit. 219
Repente. 261
Repentinus. 261
Repletus. 27
Repleuit. 27
Reperit. 64
Reprehendit. 9
Reprehenſio. 234
Repoſuit. 240.249
Roprobauit. 59
Reprobus. 37
Repſit. 3
Reptilia. 3.138
Repulit. 140.249.269
Reputatum fuit. 130
Requies. 218
Requieuit. 218.283
Requiſitus. 132
Rquiſiuit. 131.132
Reſarciuit. 92
Reſecauit. 36
Reſipuit. 263
Res occulta. 254
Reſoluit. 62
Reſonuit. 148
Reſpexit. 63.159
Reſpiratio. 160
Reſpondit. 90.205.279
Reſponſio. 205
Reſponſorium. 205

Res fatua. 238
Reſtituit. 61. 103. 261
Reſurrectio. 146
Reſurrexit. 146
Reſuſcitator. 146
Reſuſcitauit. 146
Rete. 259
Retentus. 257
Retribuit. 261
Retributio. 261
Retriculum. 294
Retulit. 261
Reuelauit. 192
Reuerendus. 196
Reuerentia. 89. 195
Reueritus fuit. 89
Reuerſus eſt. 86
Reuoluit. 190. 193. 267
Reuolutum. 193
Reus. 59
Rex. 156
Rhode. 67
Ridiculoſus. 238
Rigatus. 65
Rigauit. 58
Ripa. 22. 251
Riſit. 71
Riſus. 49
Riuuli. 38
Riuus. 208. 219. 276
Rixa. 82
Roboam. 61
Roborauit. 100
Rogauit. 82. 116
ROMA. 65
Romanus. 65
Ros. 272
Roſit. 148
Roſa. 299
Rota. 76. 193
Rubeſcit. 104
Ruben. 69
Rubicundus. 104
Rubinus. 76
Rubigo. 234
Rubuit. 104
Rubus. 35
Rufus. 104
Ruina. 211
Rupit. 8. 17. 90
Ruptus eſt. 90
Rus. 18
Rutilat. 104
Ruth. 61

S

SAba. 79
Sabaoth. 291
Sabbatum. 82
Sabulum. 290
Saccarum. 84
Sacculus. 100
Saccus. 58
Sacerdos. 31. 98. 190
Sacerdotio functus eſt. 190
Sacramentum. 40. 89. 314
Sacramentum pœnitentiæ admiſtrauit 153
Sacrificauit. 54. 236
Sacrificium. 54. 96. 281
Sadoch. 87
Saduceus. 88
Sagacitas. 40
Sagax. 256
Sagena. 259

Saginatum. 266
Salamina. 70
Salatiel. 70
Sale. 69
Sale conſperſit. 27
Salem. 69
Salijt. 306
Salina. 206
Saliuit. 27. 97
Salmana. 70
Salmon. 70
Saltauit. 240
Saluator. 45. 250
Saluauit. 250
Salum. 69
Salus. 250
Salutare. 250
Salutatio. 168
Salutauit. 168
Samaria. 72
Samaritanus. 73
Samuel. 73
Samſon. 73
Sanator. 315
Sanauit. 278. 315
Sanctifitatio. 106
Sanctificauit. 106
Sanctitas. 106
Sanctus. 106
Sagitta. 25
Sanguis. 245
Sanir. 82
Sanitas. 315
Sanus. 278
Sanum fecit. 22
Saphira. 90
Sapientes. 88. 275
Sapientia. 275
Sapphyrus. 33
Sapuit. 85
Sara. 15
Sarcina. 272
Sarciuit. 69. 99
Sardis. 76
Sardius. 76
Sardonix. 76
Sarepta. 77
Sarona. 75
Sartor. 92
Sarug. 75
Sata. 259
Satagite. 269
Satelles. 62. 211
Satiatus fuit. 298
Satiauit. 298
Sauciatus. 97
Saul. 84
Saxum. 176
Scabellum. 41
Scandalizauit. 221
Scandalum. 222
Scandalum paſſus eſt. 221
Scapula. 262
Sceleratus. 284
Scidit. 36. 57. 90
Scientia. 167. 275
Sciſcitatus eſt. 83
Sciſma. 160
Sciſma fuit. 167
Sbiſmaticus. 160
Sciſſura. 57
Sciuit. 167
Scorpio. 96
Scorta. 235
Scortatio. 235
Scortatus fuit. 235

Scriba. 287
Scripſit. 286
Scriptura. 287
Scriptus fuit. 286
Scrutari curauit. 312
Scrutator. 168
Scrutatus eſt. 131. 279
Scutum. 202
Seceſsit. 256
Secta. 160. 192
Sectator. 300
Sectatus eſt. 300
Saeculum. 214
Secunda. 254
Secundum. 192
Secundus. 85. 191. 253
Securis. 268
Secus. 29. 274
Secutus. 125. 254
Sed. 163. 112. 252
Sedauit. 140
Sedes. 149
Sedit. 149
Seditio. 2
Seductor. 270
Seduxit. 72
Segetes. 259
Sehon. 86
Seleucia. 70
Sem. 72
Semei. 74
Semen. 236
Seminauit. 236
Semita. 314
Semper. 314
Senectus. 5
Sex. 5
Senior. 98
Senſu percepit. 19
Senuit. 4. 111
Separatio. 307
Separatus. 307
Sæpe. 121
Sepeliuit. 99
Sepiuit. 275. 302
Septem. 80
September. 33
Septentrio. 34. 248. 284
Septimus. 8
Septuagies. 80
Septuaginta. 80
Septuplum. 5. 80
Sepulchrum. 99
Seraphim. 77
Sera.
Sermo. 93. 150. 158
Serenum. 113
Sero fuit. 34
Serpens. 172. 220. 198
Seruauit. 220. 250
Seruiuit. 102. 266
Seruus. 49. 94. 102. 211. 260
Seueritas. 277
Seuum. 74
Sex. 77
Sexaginta. 77
Sextus. 77
Sexus virilis. 127
Sexus fœmineus. 179
Si. 79. 166
Sic. 182. 192
Siccatus fuit. 242
Siccus. 242
Sicera. 31
Sichar. 84
Sichem. 84

Sichima. 78
Sicanorus. 88
Sidonia. 88
Sigillatum. 135
Sigillum. 135
Signaculum. 224. 225
Signauit. 135. 222. 225
Significauit. 243. 279
Signum. 135. 167
Silas. 70
Silentium impoſuit. 317
Silentium. 171
Siliqua. 14
Silo. 69
Siloe. 69
Silua. 268
Siluanus. 70
Silueſtria. 172
Siluit. 58. 171. 287
Simeon. 74
Similis fuit. 31
Similitudo. 32
Simon. 74
Simplex. 90. 243
Simplicitas. 90
Simul. 133
Simulauit. 244
Sina. 83
Sinapis. 83
Sinagoga. 194
Sindon. 83
Siue. 149. 164
Singulariter. 112
Singuli. 5. 109
Siniſter. 298
Siniſtra. 298
Sinodus. 83
Sinus. 25
Synticben. 83
Syraguſa. 76
Syria. 76
Syropheniſſa. 77
Siſara. 77
Sitis. 288
Sitiuit. 289
Siue. 167. 180
Splendidus. 261
Smirna. 73
Socer. 13
Sociatus. 133. 217. 300
Societas. 82
Socius. 82. 217. 218
Socius fuit. 20
Socrus. 13
Sodoma. 87
Sol. 300
Solarium. 219
Solatium. 15
Solemnitas. 119
Solicitauit. 98
Solicitudo. 13. 128. 269. 286
& pag. 288
Solicitus fuit. 50. 269. 283
& pag. 286. 300
Solitudo. 18. 122
Soluit. 312
Solum. 112
Solus. 112
Solutus. 312
Somniauit. 12. 154
Somnium. 12. 238
Somnus. 12. 154
Sonus. 247
Sonuit. 148. 299
Sorbuit. 50
Sordeſcere. 59

ſordi-

ſordidus. 59
ſoror. 178
ſors. 230
ſortem miſit. 231
ſortitus. 310. 231
ſoſthenes. 77
ſpatioſus. 790
ſpatula. 36
ſpecies. 54. 63
ſpecioſus. 172
ſpectaculum. 70
ſpectat. 22
ſpeculatus. 220
ſpelunca. 210
ſpem poſuit. 164
ſpem dedit. 91
ſperare fecit. 91
ſperauit. 91. 209
ſperſit. 76. 155. 236
ſperſus. 236
ſpes. 92. 209
ſphæra. 189
ſpicas. 79
ſpiculator. 62
ſpina. 54. 270. 282
ſpirat. 160
ſpiritus. 160
ſpoliauit. 113
ſpongia. 91
ſponſa. 66
ſponſus. 66. 314
ſporta. 53. 310
ſpreuit. 3. 37. 182. 177. 182
& pag. 214
ſpuit. 205
ſputum. 206
ſtabiliuit. 103. 221
ſtadium. 218
ſtater. 90
ſtatim. 242. 261. 265
ſtatio. 218
ſtatuere firmiter. 199
ſtatuit. 550. 103
ſtatutus. 103
ſtercus. 31
ſtella. 198
ſterilis. 41
ſtetit. 103
ſtilla. 160. 162
ſtillauit. 162. 204. 276
ſtillicidium. 162. 276
ſtimulus. 102
ſtipauit. 87
ſtipendium. 77
ſtipes. 263
ſtipula. 15. 55
ſtrangulatus. 138
ſtrangulauit. 138
ſtatutum. 84. 160
ſtrauit. 160
ſtrepitus. 247
ſtrictus. 294
ſtridor dentium. 18
ſtructura. 156
ſtudioſus. 300
ſtuduit. 122. 212. 268
ſtultitia. 176
ſtultus. 176
ſtuppa. 86
ſtupefactus eſt. 245
ſtupenda. 245
ſtupor. 251
ſtupuit. 251
ſuaſit. 169
ſuaue. 106
ſuauitas. 89

ſub

ſub. 125
ſubdiaconus. 160
ſubdidit. 259
ſubditus fuit. 102.259.263
ſubiecit. 259
ſubiectus fuit. 259.263
ſubijt. 218
ſubitò. 261
ſubiugatus fuit. 123.177
ſublatus fuit. 123.177
ſublimatus fuit. 305
ſublime. 65
ſublimitas. 10
ſubmerſit. 89
ſubmiſit. 206
ſubſannatio. 49
ſubſannauit. 49.70
ſubſtantia. 1.159
ſubſtrauit. 160
ſubter. 125
ſubterſugit. 134
ſubtilauit. 154
ſubtraxit. 85
ſubucula. 200
ſubuerſio. 215
ſubuertit. 214.271
ſuccedit. 155
ſuccenſus. 135
ſucendit. 106.265
ſuccinctus. 101
ſuccisus. 106
ſudarium. 80
ſudauit. 4
ſudor. 4
ſufflauit. 62
ſufficit. 189
ſuffocatus. 297
ſuffocauit. 138.276
ſuggeſsit. 239
ſuit. 69.275
ſulamitis. 70
ſulphur. 128
ſum. 1
ſummitas. 248
ſummus. 5
ſummus pontifex. 109 282
ſumptus. 282.303
ſupellex. 154
ſuper. 10.253
ſuperauit. 39.311
ſuperbia. 223.233
ſuperbus. 49.222.223
ſupercilia. 25.46
ſupereſſe fecit. 127
ſuperfluitas. 127
ſuperfuit. 26
ſuperius. 10
ſuppedaneum. 41
ſupplantauit. 221
ſuplicauit. 26
ſupportauit. 228
ſuppoſuit. 86
ſupra. 10.253
ſupputatio. 16
ſupputauit. 16.130
ſuperuectus fuit aſino. 295
ſurculus. 115.128.229
ſurdus. 251.252.287.
ſutor. 92
ſuſanna. 77
ſuſcepit. 299
ſuſcitauit. 146.148
ſuſpendit. 77
ſuſpenſus. 77.138
ſuſurrauit. 14.104
ſuſurro. 14 70

ſuſten-

ſuſtentauit. 292
ſuſtinuit. 91.228.291.295.
ſuſtulit. 123.177.256

T

TAberna. 22.78
Tabernaculum. 221 & pag. 278
Tabeſcere fecit. 32
Tabulæ. 284
Taciturnitas. 171
Tacuit. 59.170. & pag. 287
Talentum. 39
Talis. 46.192
Tanquam. 192.252
Tangit. 9
Tantùm. 252
Tantummodo. 152
Tantus. 46
Tardauit. 263
Tardus. 264
Tarſus. 274
Tectum. 145.279
Tectus. 283
Tedium. 21.107
Tedio affectus eſt. 2.21
Tedioſum. 107
Tegula. 274
Tegumentum. 283
Tellus. 45
Telonium. 290
Temperauit. 127
Tempeſtas. 224
Templum. 194
Tempora capitis. 27
Temporalia. 131
Tempus. 42.265
Tempus ſtatutum. 227.235
Tenax. 278
Tenebræ. 384
Tenebroſus. 184
Tener. 6.252
Tentatio. 37.38.53
Tentatus. 37.40.221
Tentauit. 40.53
Tentorium. 22.78
Tenuit. 209
Terminus. 293
Terra. 31.45
Terræmotus. 7
Terrenus. 31
Terribilis. 258
Territus. 251.308
Terror. 258.309
Terruit. 258.308
Terſit. 43
Tertius. 48
Tesſaſion. 92
Teſta. 7
Teſtamentum. 24.52.73
Teſtificatus eſt. 73
Teſtimonium. 74
Teſtimonium falſum. 17
Teſtis. 74
Tetendit arcum. 206.208
Tetigit. 9
Texit. 85
Texit domum. 279.283
Thabita. 276
Thabor. 127
Thadeus. 129
Thalamus. 283
Thamar. 128
Tharſis. 126

Thaſſa-

Thaſſalia. 273
Theodas. 128
Theophilus. 128
Theſſalonica. 127
Theſaurizauit. 240
Theſaurus. 240. 254
Thimoteus. 274
Thomas. 126
Thronus. 149
Thuribu lum. 229
Tiberias. 276
Tiberius. 276
Tibia. 104. 224
Tibia luſit. 224
Tichicus. 277
Tignus. 47
Tigre. 129
Timon. 274
Timor. 309
Timoratus. 243. 309
Tymphanum. 196
Timuit. 143. 308
Tinea. 103. 148
Tinniuit. 148
Tirus. 234
Titus. 128
Tolerantia. 228
Tolerauit. 228
Tonſus. 97
Tonſus eſt. 12
Tonitru. 268
Topaſion. 280
Torcular. 200
Tormentatus. 14. 53
Tormentum. 14
Torpuit. 123
Torrens. 208
Torſit. 53
Totus. 40
Totondit. 12 97
Trabs. 47
Trachonitis. 274
Tractauit. 9
Tractauit iniquè. 228
Tradidit. 46. 261. 262. 213
Traditio. 171
Traditor. 262
Traditus fuit. 47
Traduxit. 192
Tranquillitas maris. 234
Trans. 43. 228
Transfiguratus. 32. 203
Transfixit. 68. 212
Transfodit. 102
Transformatus. 32. 203
Transfretauit. 227
Trangreſſus eſt. 228
Tranſiuit. 131. 212. 213. 227
& pag. 306
Tranſitoria. 131
Translatus. 256
Tranſmigratio. 306
Tranſmigrauit. 226
Tranſmutatus. 203
Tranſtulit. 305
Traxit. 71
Tremor. 63
Tremuit. 63. 66. 244
Tres. 48
Tria. 48
Tribuit. 213
Tribulatio. 53
Tribulauit. 78
Tribunus. 91

Tributum. 290
Triginta. 48
Trinitas. 48
Triphena. 274
Tryphoſa. 274
Triſtis. 6.21
Triſtitia. 6.21.128
Triticum. 75
Triturauit. 200
Truncus. 263
Truſit. 104
Tu. 179
Tuitus eſt. 209
Tulit. 53.146.179
Tumultuauit. 9
Tumultus. 2.268
Tunc. 166.167.242
Tunica. 8
Turba. 21
Turbauit. 3.7.202.308
Turbatus. 3.251
Turbo. 224
Turmæ. 89
Turris. 25
Turtur. 224
Tutatus eſt. 209
Tutauit. 85

V

Vacauit. 64 122
Vacuus. 156.197 216
Vagatus. 158.308
Vagiuit. 118
Valde. 274.315
Validum. 139
Vallauit. 227.229
Vallis. 93
Vanagloria. 233
Vaniloquium. 140
Vaniloquus. 233
Vannus. 30
Vapor. 279
Vaporem emiſit. 278
Vapulauit. 94
Vas. 29 113.257.286.154
Vaſtatus eſt. 280
Vbera. 276
Vbertas. 272
Væ. 210
Væ tibi. 164
Vectigal. 117.290
Vectis. 147
Vector. 294
Vehemens 139.315
Vehementer. 315
Vehicula. 294
Velamen. 283
Velatum. 86
Velatus fuit. 255
Velauit. 135.255
Velociter inceſsit. 61
Velum. 38.19.135.273
Velum capitis. 80
Velum nauis. 23
Vellere. 29
Vellus. 300
Venatus fuit. 57.152
Vendidit. 55
Veneficium. 52
Veneratio. 195
Veni. 159
Venire fecit. 47
Venit. 47.118.123.177

Venter

Venter. 25. 193
Ventilabrum. 30
Ventus. 160
Verax. 164 297
Verè. 169
Verberauit. 299
Verbum. 158
Verecundia. 143
Vermiculatus. 195
Vermis. 148. 231
Veritus eſt. 143
Verſus. 10
Vertit. 256
Verum. 113. 252
Verumtamen. 112
Verus. 164
Veſper. 33. 34 75
Veſpertinus. 75
Veſtibus operuit. 300
Veſtigium. 85. 173
Veſtimentum. 8
Veſtis. 8
Veſtis nuptialis. 66
Veſtitus fuit. 7
Veſtiuit. 7. 263
Veterauit. 111
Vetitum. 15
Vetula. 5
Vetus. 111. 193
Vetuſtus. 193
Vexatus fuit. 13. 288
Vexauit. 13. 38. 288
Via. 158. 297. 314
Vibrauit. 27
Vicarius. 125
Vice. 42
Vices. 265
Viceſgerens. 125
Vicina. 185
Vicinia. 253
Vicinus. 258
Vicinus fuit. 95. 96
Vicit. 39
Victoria. 38
Vicus. 58 185. 253
Vidit. 63
Vidua. 35. 175
Vigilauit. 129 148. 220
Vigiles. 221
Viginti. 216
Vilependit. 18. 133
Vilis. 125. 133
Villa. 18. 230
Villicus. 45
Vim fecit. 139
Vincire fecit. 35
Vinctus. 35
Vinculum. 35. 175
Vindemiauit. 49
Vindex. 270
Vindicauit. 39. 115. 197
Vindicta. 115
Vinea. 231
Vinum vitis. 210
Vinxit. 35
Violauit. 64
Vipera. 81. 172
Vi rapuit. 113
Vir. 35. 80. 117. 228. 314
Virens. 68
Viridis color. 13
Viriditas. 131
Virginitas. 251
Virgo. 251

Virtus. 67.139
Vis. 139
Viſcera. 42.193
Viſio. 63
Viſitauit. 139
Vitalis. 22
Vitiauit. 44
Vitta. 80
Vituperauit. 14
Viuificans. 22
Viuificator. 22
Viuificauit. 22
Viuus. 22
Vix. 230
Vixit. 22
Vlcus. 97
Vltima. 249
Vltimo. 299
Vltimum. 291
Vltimus. 125
Vltio. 115
Vltra. 10
Vltus eſt. 39.115
Vlulatus. 78
Vmbra. 283
Vmbratum. 283
Vna. 174
Vnus. 165
Vnda. 175
Vnguentum. 232
Vnguis. 299
Vngula. 299
Vnica. 204
Vnicus. 112.165.204
Vnigenitus. 165
Vnio. 246
Vnitus fuit. 133
Vniuit. 246
Vnuſquiſque. 109.117
Vocatio. 296
Vocatus fuit. 296
Vocauit. 47.74.123
Vociferatio. 289
Vociferatus fuit. 289
Volatilia. 75
Volauit. 50 75
Volucris. 226
Voluit. 122.212.277.317
Voluntas. 311
Voluptas. 20.307.308.316
Voluptuosè. 20
Voluptuose vixit. 316
Vomitus. 104
Vomuit. 104
Vorago. 94
Vorator. 111
Vorax. 111
Vos. 179
Vouere. 199
Vox. 92
Vrna. 33
Vrſit. 31.260.277
Vſque. 174
Vſquequo. 39.43
Vſque dum. 46
Vſsit. 20
Vſura. 67
Vt. 179.192
Vtenſilia. 154
Vter. 236
Vterus. 193
Vtile fuit. 116
Vtilis fuit. 71
Vtilitas. 3

Vtique

Vtique. 243
Vbi. 133.184
Vulneratus. 97
Vulnerauit. 97.99.237
Vulnus. 97
Vulpes. 103
Vultus. 270
Vxor. 117

Z

Z*Elauit.* 101
Zeloſus. 102
Zelotypus. 102
Zelus. 101.
Zizania. 195
Zona. 101

FINIS.

Errata ſic corriges.

Fol. 8. lin. 8. ቢባሮስ ፡ lege ሊባኖስ ፡ fol. 14. lin. 26. re-
ſurro leg. ſuſurro. fol. 56. l. 7. እእሴ፡ leg. ብእሴ፡ fol. 60.
l. 12. ስርየተ፡ leg. ርስየተ፡ fol. 111. l. 6. በዓሊ፡ leg. በለዒ፡
fol. 113. l. 6. ኡበሀረ ፡ leg. አበረሀ፡ ibid. l. vlt. በሬር፡ leg. በ-
ሩር፡ fol. 115. l. 22. ወቀበቀል፡ leg. ተበቀል፡ fol. 133. lin. 24.
የንብሮሙ፡ leg. የኀብሮሙ፡ fol. 142. leg. 8. *aĉ*.. 25. 5. ኀፈረ፡
leg. ኃጸረ፡ fol. 143. l. 4. ይንዕቁ፡ leg. ይነዕቡ፡ fol. 147. l. 23.
ሰገ፡ leg. ነሰገ፡ fol. 148. l. 3. ንብሀተ፡ leg. ንቅሀተ፡ fol. 152.
lin. 23. በብንእሳየ፡ leg. ዘብንእሰየ፡ fol. 153. l. 1. ኢኢይንእ፡ ጸ-
ክሙ፡ leg. ኢይንእጸ ክሙ፡ fol. 153. l. 24. ነቀ፡ leg. ነዋ፡ fol. 161
l. 20. ንፉቅ፡ ህካን፡ leg. ንፉቅ፡ ካህን፡ fol. 170. l. 19. እሜእለ፡
leg. አሜክለ፡ fol. 175. l. 18. በእሬቱ፡ leg. በአብሬቱ፡ fol. 186.
l. 17. ክጓለ፡ leg. አጓለ፡ fol. 194. l. 19. አራን፡ leg. ክረን፡ fol. 220.
l. 15. ይትዐትብ፡ leg. ይትዐቅብ፡ fol. 239. l. 13. ዐወገ፡ leg.
ዘወገ፡ fol. 245. l. 5. ቆሙ፡ leg. ሆሙ፡ fol. 246. l. 14. ጸተ.ደ-
መሩ፡ leg. ተጸመሩ፡ ibid. l. 15. መሰስ፡ leg. ጸመሰስ፡ fol. 249.
l. 5. ጸንድሐሬ፡ le. ወንድሐሬ፡ fol. 251. l. 15. ጸናግስ፡ le. ጸናግል፡
fol. 255. l. 3. ጸሂጸ፡ leg. ገሃደ፡ ibid. l. 13. አንደለገ፡ leg. አንገለገ፡
ibid. l. 14. እንገጉለ፡ leg. አንገለጉ፡ fol. 256. l. 2. ጐልለወ፡ leg.
ጐሕለወ፡ ibid. l. 21. ወእግሐሞ፡ leg. ወአግሐሦ፡ ibid. l. 22.
አግግሥ፡ leg. አግሐሦ፡ ibid. l. 23. incurſus. leg. incurua-
tus. fol. 259. l. 20. ርጕዒ፡ leg. ጕርዒ፡ fol. 267. 15. ኅጊሥ፡
leg. ንጊሥ፡ fol. 286. 10. ጽሕተ፡ & ጸህቀ፡ leg. ጽሕቀ፡ & ጽህቀ፡
fol. 287. l. 23. በጽምሚ፡ leg. በጽምሚት፡ fol. 291. 8. በብኅ፡
leg. ጸበን፡ ibid. ኅትሰተ፡ leg. ኅብስተ፡ fol. 294. l. 24. re-

tricu-

triculũ.leg.vehiculũ. fol. 298. l. 16. ኦጽገተ: leg. ኦጽገበ: fol. 314. l. vlt. ዘይሬውስከ: leg. ዘይቤውስከ: fol. 315. 15. ፌዶፌጸ: leg. ፌጽፌጽ: ibid. 16. ፌጹፋጽ: leg. ፌጽፏጽ:

In Inſtit. Gram.

fol. 5. l. 8. hai lege hu.

BIBLIOTECA NAZIONALE V. E.
ROMA